

OP Gruppens verksamhetsberättelse och bokslut 2023

OP Gruppens verksamhetsberättelse 1.1–31.12.2023:

Rörelsevinsten uppgick till 2 050 miljoner euro – Rekordmycket förmåner för ägarkunderna

Rörelsevinst 1–12/2023	Räntenetto 1–12/2023	Intäkter totalt 1–12/2023	Kostnader totalt 1–12/2023	CET1- kapitaltäckning 31.12.2023
2 050 mn €	+77 %	+41 %	+12 %	19,2 %

- Rörelsevinsten uppgick till 2 050 miljoner euro (1 120).
- Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettet, resultatet från försäkringstjänster och provisionsnettot ökade totalt med 45 % till 3 860 miljoner euro (2 666). Räntenettet ökade med 77 % till 2 871 miljoner euro (1 618). Resultatet från försäkringstjänster minskade med 23 % till 81 miljoner euro (106) och provisionsnettot med 4 % till 908 miljoner euro (942).
- Nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen uppgick till 269 miljoner euro (115) och 0,26 % (0,11) av kredit- och garantistocken.
- Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 59 % till 389 miljoner euro (245).
- De totala kostnaderna ökade med 12 % till 2 201 miljoner euro (1 961). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 46 % (58).
- Utlåningen minskade med 1 % till 98,9 miljarder euro (100,2) och inlåningen minskade med 5 % till 74,5 miljarder euro (78,0).
- CET1-kapitaltäckningen var 19,2 % (17,4), vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 6,9 procentenheter. Under det första kvartalet övergick OP Gruppen till schablonmetoden för kreditrisken.
- Segmentet Hushållsbanks rörelsevinst ökade till 1 223 miljoner euro (502). Räntenettet ökade med 89 % till 2 258 miljoner euro (1 194). Nedskrivningarna av fordringar ökade med 77 miljoner euro till 173 miljoner euro (96). Provisionsnettot minskade med 11 % till 686 miljoner euro (773). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 46 % (62). Utlåningen minskade med 2 % och inlåningen med 6 %.
- Segmentet Företagsbanks rörelsevinst minskade till 408 miljoner euro (416). Räntenettet ökade med 29 % till 591 miljoner euro (457). Nedskrivningarna av fordringar ökade med 78 miljoner euro till 96 miljoner euro (18). Provisionsnettot ökade med 32 % till 219 miljoner euro (166). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 40 % (41). Utlåningen ökade med 1 % och inlåningen minskade med 2 %.
- Segmentet Försäkrings rörelsevinst ökade till 414 miljoner euro (293). Resultatet från försäkringstjänster minskade med 25 miljoner euro till 81 miljoner euro (106). Intäkterna från placeringsverksamheten ökade med 193 miljoner euro till 347 miljoner euro (154). Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent var 94 (90).
- Gruppfunktionernas rörelseförlust var -26 miljoner euro (-91).
- OP Gruppen höjde sina ägarkunders OP-bonus för 2023 med 30 procent. Värdet av den nya bonus som samlats var totalt 275 miljoner euro (215). Därtill får ägarkunderna de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023 till slutet av 2024. Värdet av denna förmån var 22 miljoner euro för 2023.
- OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. I Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräknings-schemana.
- Rörelsevinsten 2024 uppskattas vara på en god nivå men bli mindre än rörelsevinsten 2023. Närmare information om utsikterna finns under "Utsikter för 2024".

OP Gruppens nyckeltal

	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Rörelsevinst, mn €	2 050	1 120	83,0
Hushållsbank	1 223	502	143,5
Företagsbank	408	416	-2,1
Försäkring	414	293	41,4
Gruppenfunktioner	-26	-91	-
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat, mn €	-275	-215	28,0
Intäkter totalt	4 775	3 394	40,7
Kostnader totalt	-2 201	-1 961	12,2
Kostnads-intäcksrelation, %	46,1	57,8	-11,7*
Räntabilitet på eget kapital (ROE), %	10,6	6,3	4,3*
Räntabilitet på eget kapital utan OP-bonus, %	12,0	7,5	4,5*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,98	0,51	0,46*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,11	0,61	0,50*
	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
CET1-kapitaltäckning, %	19,2	17,4	1,8*
Utlåning, md €**	98,9	100,2	-1,4
Inlåning, md €**	74,5	78,0	-4,6
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %**	2,94	2,31	0,6*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,26	0,11	0,15*
Ägarkunder (1 000)	2 094	2 066	1,4

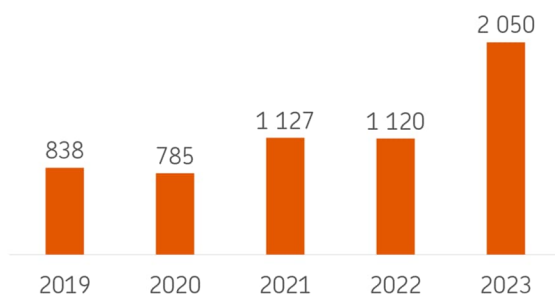
OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Siffrorna för tidigare år, 2019, 2020 och 2021, har inte justerats. I Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

Som jämförelsetal för resultatet har använts talen för motsvarande perioder 2022. För balansräkningstal och andra tal av tvärsnittstyp har som jämförelsetal använts talet vid slutet av 2022 om inte annat nämns.

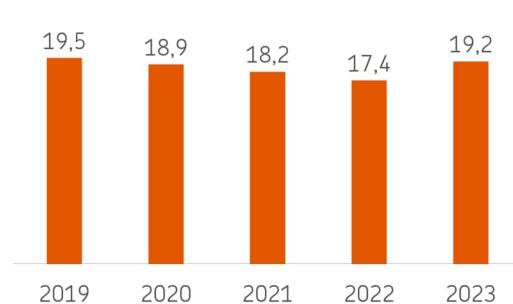
*Förändring i relationstalet

**Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av försäkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

Rörelsevinst, mn €

Kärnprimärkapitaltäckning (CET1), %

Chefdirektörens kommentarer

Finlands ekonomi gick in i en recession, inflationen avtog och räntorna hölls på en högre nivå än tidigare

Under 2023 rådde en exceptionell osäkerhet och obalans i Finlands ekonomi. Mot slutet av året gick ekonomin in i en måttlig recession, arbetslösheten ökade något och inflationen visserligen avtog, men var fortfarande klart högre än under de föregående åren. Till följd av Europeiska centralbankens fortsatt strama penningpolitiska styrning var marknadsräntorna kvar på en klart högre nivå än vanligt trots nedgången under slutet av året.

På bostadsmarknaden låg såväl volymen av bostadsaffärer som efterfrågan på bolån på en klart lägre nivå än ett år tidigare. Bostadspriserna fortsatte också att sjunka.

Nedgången i marknadsräntorna under slutet av året satte fart på aktiemarknaden, och aktiekurserna steg på många börser. På Helsingforsbörsen däremot sjönk aktieindexen.

Den svagare ekonomiska konjunkturen återspeglades särskilt i byggbranschen och relaterade branscher. Riskerna i hela fastighetssektorn ökade också klart. Antalet konkurser ökade klart jämfört med de föregående åren.

De geopolitiska riskerna var fortsatt höga under hela året och ökade under slutet av året särskilt på grund av det spändare läget i Mellanöstern.

OP Gruppen hade ett mycket lyckat år – det starka resultatet möjliggör ännu bättre förmåner för ägarkunderna

Trots utmaningarna i omvärlden utvecklades OP Gruppens affärsverksamhet mycket positivt 2023. Rörelsevinsten för hela året ökade från föregående år med 83 procent och var 2 050 miljoner euro.

Tack vare vår starka resultatutveckling erbjuder vi våra närmare 2,1 miljoner ägarkunder ännu bättre förmåner under 2024. På det sättet kan vi bidra till att underlätta hushållens situation under de här ekonomiskt utmanande tiderna. Vi kommer att betala den OP-bonus som samlas för 2024 med en förhöjning på 40 procent, och under 2024 tar vi inte alls ut några månadsavgifter för dagliga tjänster av våra ägarkunder. Det sammanlagda totalvärdet av den förhöjda OP-bonusen och förmånen för de dagliga tjänsterna uppgår till uppskattningsvis 400 miljoner euro. Det är alltså frågan om en betydande förmån för ägarkunderna. OP Gruppen ägs av sina kunder, och gruppens ekonomiska framgång kommer även framöver att ta sig uttryck i olika ekonomiska och andra förmåner för ägarkunderna.

En stark kapitaltäckning och en utmärkt likviditet skapar trygghet i en osäker omvärld

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning stärktes ytterligare och var 19,2 procent, vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 6,9 procentenheter. OP Gruppen är en av de mest solida stora bankerna i Europa.

Även likviditeten var fortsatt utmärkt. En stark kapitaltäckning, en utmärkt likviditet och kundernas samt andra intressentgruppers breda förtroende är viktiga faktorer såväl för en bank som för ett försäkringsbolag. Hos OP Gruppen är alla de här faktorerna i utmärkt skick.

Intäkterna från OP Gruppens kundrörelse fortsatte att öka rejält tack vare en kraftig ökning särskilt i räntenettet. Kostnaderna för såväl inlåningen som marknadsupplåningen ökade klart. Intäkterna från placeringsverksamheten utvecklades positivt i en svår placeringsmiljö. Provisionsnettot däremot var en aning lägre än året innan. Resultatet från försäkringstjänsterna var klart lägre än året innan. Det berodde i synnerhet på en ökning i hälsoförsäkringens skadekostnad och driftskostnader inklusive skaderegleringskostnader. Totalt ökade intäkterna med 41 procent jämfört med året innan.

OP Gruppens kostnader ökade från året innan med 12 procent. Kostnaderna ökade särskilt som en följd av högre personalkostnader och en ökning i satsningarna på ICT-utveckling. OP Gruppens kostnads-/intäktsrelation förbättrades avsevärt från året innan och låg på en mycket god nivå, 46 procent.

Alla tre rörelsesegment uppvisade ett starkt resultat. Tack vare den goda utvecklingen av räntenettet ökade resultatet särskilt kraftigt i Hushållsbanksrörelsen, där rörelsevinsten ökade med 143 procent till 1 223 miljoner euro. Även segmentet Försäkrings resultat förbättrades klart från året innan särskilt tack vare goda placeringsintäkter. Resultatet för segmentet Företagsbank var ett par procent lägre än året innan.

Både inlåningen och utlåningen minskade – kundernas lånebetalningsförmåga var fortsatt god

Inlåningen minskade under året med närmare fem procent. Inlåningen minskade huvudsakligen till följd av att inlåningen från företag och organisationer var klart mindre. Däremot minskade inlåningen från hushåll med mindre än en procent, och OP Gruppens marknadsandel av inlåningen från hushåll ökade.

OP Gruppens utlåning minskade under året med cirka en procent. Efterfrågan på både nya bolån och nya företagskrediter låg på en klart lägre nivå än året innan. Minskningen i utlåningen berodde på en klart lägre efterfrågan på nya bolån jämfört med året innan och en kraftig ökning i förtida återbetalning av bolån till följd av ränteuppgången.

OP:s bolånekunder har skött sina lån punktligt och föredömligt trots att räntorna gått upp. Ansökningarna om ändring av betalningsplanerna för lån var rentav färre än under de senaste åren. Inom företagskrediter ökade antalet problemkunder, särskilt när det gäller byggbranschen och fastighetssektorn i stort. Volymen av prognostiserade kreditförlustreserveringar och nödlidande fordringar ökade till följd av den allmänna försvagningen av ekonomin.

I augusti offentliggjorde vi utsläppsminskningmålen för vår kreditportfölj och för tre av våra kundbranscher: energiproduktion, lantbruk och boende. De här branschernas utsläpp utgör över 90 procent av utsläppen för OP Gruppens kreditportfölj. Med de branschspecifika utsläppsminskningmålen vill vi sporra våra kunder mot en klimatneutral ekonomi och på så sätt främja den gröna omställningen.

Vi vill göra finländarna förmögnare

Vi vill coacha våra kunder till bättre ekonomiska val och har på olika sätt satsat på att underlätta kundernas hantering av sin ekonomi samt på att möjliggöra och stötta sparande och placering på lång sikt. Kapitalförvaltningen är ett av prioritetsområdena för vår tillväxt. Vårt mål under de kommande åren är en tydlig tillväxt inom den här affärsrörelsen.

Framtidsförberedelser var ett tydligt inslag i kundbeteendet. Efterfrågan på produkter för sparande och placering fortsatte att öka kraftigt. I och med ränteuppgången ökade antalet tillväxträntekonton klart särskilt under den senare hälften av året jämfört med året innan. Antalet fortlöpande sparavtal var rekordhögt i december, 654 000. OP Gruppens placeringsfonder har redan över 1,2 miljoner andelsägare. Under året öppnades det också 74 000 nya aktiesparkonton och värdeandelskonton.

Efterfrågan på försäkringar fortsatte att öka

Våra kunder vill förbereda sig för eventuella framtida risker, vilket syntes som en ökning i efterfrågan på försäkringsprodukter. Pohjola Försäkrings premieinkomst ökade med strax under 6 procent och var 1,8 miljarder euro. Efterfrågan ökade mest inom hälsoförsäkringar. Även skadekostnaderna ökade klart, det vill säga med strax under 6 procent. Antalet ersättningsansökningar var 990 000, och 94 procent av alla anmälda skador ersattes.

Våra kunder tecknade 27 procent fler risklivförsäkringar än 2022.

Fortsatt ökning inom användningen av digitala tjänster

Användningen av digitala tjänster fortsatte tydligt att öka. Såväl våra privatkunder som våra företagskunder använder allt oftare digitala kanaler för sina bank- och försäkringsärenden. Antalet inloggningar enbart i OP-mobilen var i genomsnitt 52,8 miljoner per månad. OP-mobilen har redan över 1,6 miljoner aktiva användare.

Under 2023 fortsatte vi att göra ICT-investeringar särskilt för att förbättra kundupplevelsen samt för att säkerställa informationssäkerheten och tjänsternas funktion under alla förhållanden. Artificiell intelligens (AI) blir allt viktigare i vårt utvecklingsarbete inom ICT, och framöver kommer vi att tillhandahålla våra kunder ännu bättre tjänster. Som en del av ICT-utvecklingen gör vi betydande satsningar på informationssäkerhet och dataskydd genom såväl omfattande personalutbildning som högklassiga tekniklösningar. En ansvarsfull användning av data ingår i kärnan av vår verksamhet.

Tillsammans genom alla tider – också genom den pågående recessionen

OP Gruppen är väl utrustad och redo för att stötta kunderna även under den pågående måttliga recessionen. Exempelvis vid kreditbetalningsproblem uppmanar jag våra kunder att i så god tid som möjligt kontakta sin andelsbank. Då kan vi hitta den bästa lösningen på problemen.

Jag vill rikta mitt varma tack till alla våra kunder för visat förtroende för OP Gruppen under 2023. Vi vill vara värda ert förtroende också i fortsättningen. Ett varmt tack också till våra anställda och förvaltningspersoner för ert utmärkta arbete 2023.

Timo Ritakallio
chefdirektör

OP Gruppens verksamhetsberättelse och bokslut 1.1–31.12.2023

Verksamhetsberättelse

OP Gruppens nyckeltal.....	2
Chefdirektörens kommentarer	3
Omvärlden.....	8
Resultat och omslutning.....	9
Januari–december	10
Viktiga händelser under räkenskapsperioden.....	12
OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar	13
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång.....	14
Användningen av resultatet	14
Ägarkunder och kundförmåner	15
Flerkanalstjänster	16
Icke-finansiell rapport	16
Hållbarhet.....	25
Kapitaltäckning	26
Centrala principer för riskhantering	29
Hantering av riskprofilen: utgångspunkter och omvärld.....	30
Segmentens resultat	39
Hushållsbank.....	39
Företagsbank	42
Försäkring.....	45
Gruppfunktioner	51
ICT-investeringar	52
Personal.....	52
OP Andelslags förvaltning	53
OP Gruppens juridiska struktur.....	54
Utsikter för 2024	58
Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal	59
Formler för nyckeltalen.....	61
Kapitaltäckningstabeller	67
EU-taxonomin – Information om miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter.....	69

Bokslut

Primära finansiella rapporter.....	101
Resultaträkning.....	101
Rapport över totalresultat.....	101
Balansräkning.....	102
Rapport över förändringar i eget kapital.....	103
Kassaflödesanalys.....	104
Noter till bokslutet	105
1. Principer för upprättandet av bokslutet.....	107
2. Principer för riskhantering.....	148
3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet.....	166
4. Segmentrapportering.....	176
Noter till resultaträkningen	179
Noter angående tillgångar	186
Noter angående skulder och eget kapital	203
Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen	225
Noter till riskhanteringen.....	241
Hushålls- och Företagsbankrörelsens riskposition	241
Försäkringsrörelsens riskposition	244
Övriga noter	254
Bokslutsutlåtande.....	262
Revisionsanteckning.....	263

Omvärlden

Enligt preliminära uppgifter växte världsekonomin 2023 något långsammare än medeltalet på lång sikt. Under slutet av året var resultatet av konjunkturenkäterna svagare än under början av året. Euroområdet BNP växte långsamt och sjönk under den senare hälften av året. Inflationen inom euroområdet minskade i december till 2,9 procent från 9,2 procent vid slutet av föregående år.

Aktiekurserna steg under årets sista kvartal, sedan marknadsräntorna börjat sjunka, och var i de flesta länderna högre än vid början av året. I Finland var aktiepriserna lägre än vid slutet av 2022.

Europeiska centralbanken höjde sin styrränta flera gånger under januari–september. Efter höjningen med 0,25 procentenheter i september var inlåningsräntan 4,00 procent under återstoden av året. Under slutet av året vände 12 månaders Euribor nedåt och var vid slutet av december 3,51 procent, det vill säga endast något högre än ett år tidigare.

Finlands BNP minskade en aning 2023. Arbetslöshetsgraden steg i december till 7,6 procent från 6,9 procent vid slutet av 2022. Inflationen minskade i december till 3,6 procent från 9,1 procent i december 2022. Räntestegringen bromsade upp bostadshandeln, och bostadspriserna sjönk.

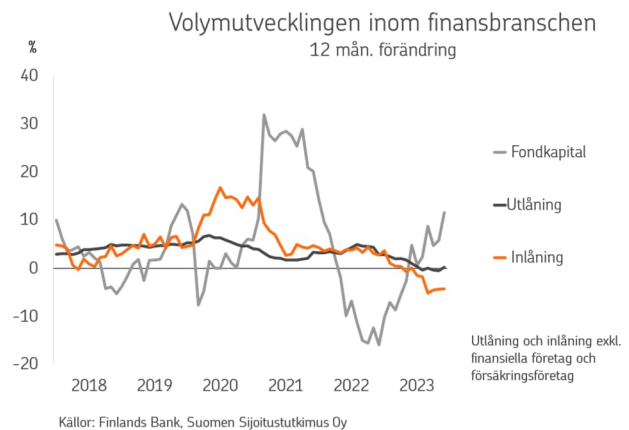
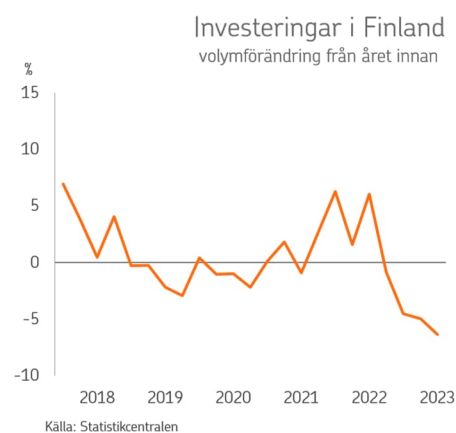
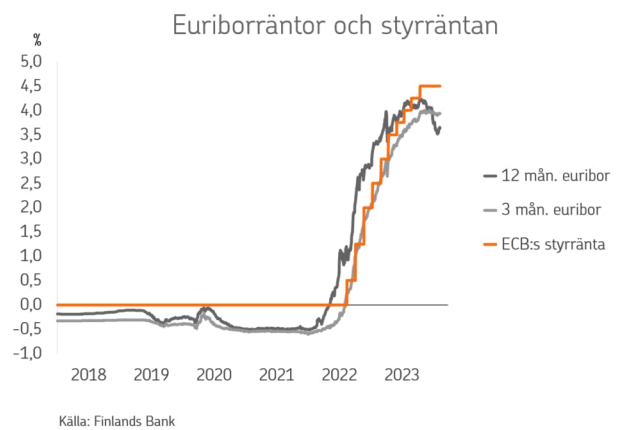
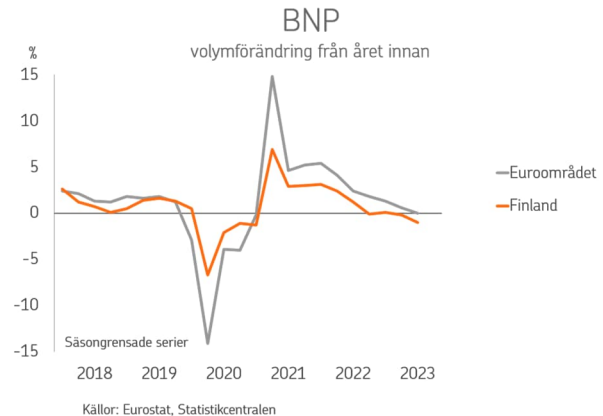
De ekonomiska utsikterna är fortfarande dämpade och osäkra under början av 2024. I och med den mindre inflationen väntas räntorna kunna sänkas, vilket skapar förutsättningar för en ekonomisk återhämtning under slutet av året.

I december var kreditstocken 0,4 procent större än ett år tidigare. Företagskrediterna minskade med 0,6 procent från ett år tidigare. Utlåningen till hushåll minskade med 1,3 procent från slutet av 2022 framför allt till följd av den svaga efterfrågan på bolån. Den årliga tillväxten i konsumentkrediter var i december 2,5 procent (3,3).

Den totala inlåningen minskade med 1,5 procent från slutet av 2022. Inlåningen från företag minskade med 8,7 procent och inlåningen från hushåll på motsvarande sätt med 2,6 procent från ett år tidigare.

Kapitalet i de placeringsfonder som registrerats i Finland ökade på ett år i värde från 134 miljarder euro till 149 miljarder euro. Totalt placerades 3,2 miljarder euro nytt kapital i placeringsfonder som registrerats i Finland.

Efterfrågan på försäkringsskydd var fortsatt stabil. Inflationen som en längre tid varit hög ökade försäkringsersättningarna och återspeglades också i priset på försäkringarna. Den globala uppgången i aktiekurserna förbättrade försäkringsbolagens lönsamhet.

Resultat och omslutning

Resultatanalys, mn €	1-12/ 2023	1-12/ 2022	Förändr. %	10-12/ 2023	10-12/ 2022	Förändr. %
Rörelsevinst	2 050	1 120	83,0	480	354	35,7
Hushållsbank	1 223	502	143,5	304	166	83,0
Företagsbank	408	416	-2,1	87	197	-55,8
Försäkring	414	293	41,4	116	146	-20,4
Gruppfunktioner	-26	-91	-	-24	-75	-
Räntenetto	2 871	1 618	77,4	792	496	59,6
Nedskrivningar av fordringar	-269	-115	134,0	-99	-45	120,8
Provisionsnetto	908	942	-3,7	223	234	-4,5
Resultat från försäkringstjänster	81	106	-23,2	23	28	-20,0
Premieintäkter	2 000	1 898	5,4	534	491	8,8
Kostnader för försäkringstjänster	-1 824	-1 898	-3,9	-455	-434	4,7
Återförsäkringsavtal	-95	106	-	-56	-28	102,9
Intäkter från placeringsverksamhet	389	245	58,9	96	106	-9,7
Övriga rörelseintäkter	40	67	-40,4	12	15	-19,7
Personalkostnader	-964	-856	12,7	-262	-239	9,6
Avskrivningar och nedskrivningar	-226	-214	5,7	-89	-55	62,6
Övriga rörelsekostnader	-1 011	-892	13,4	-287	-247	15,9
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	485	416	16,6	137	111	23,6
OP-bonus till ägarkunder	-255	-198	28,6	-67	-51	30,9

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. I Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

Nyckeltal, mn €	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
Utlåning*	98 871	100 234	-1,4
Bolån	41 856	42 304	-1,1
Krediter till företag	28 181	27 621	2,0
Krediter till bostadssammanslutningar**	10 656	10 822	-1,5
Övriga företags- och samfundskrediter	6 838	7 872	-13,1
Övriga konsumentkrediter	11 339	11 615	-2,4
Garantier	4 136	3 974	4,1
Övriga exponeringar	13 005	14 502	-10,3
Inlåning*	74 465	78 036	-4,6
Förvaltade medel (brutto)	102 844	98 226	4,7
Placeringsfonder	30 010	27 575	8,8
Institutionella kunder	35 878	35 713	0,5
Private Banking	24 378	23 326	4,5
Fondanknutna försäkringsbesparingar	12 579	11 612	8,3
Balansomslutning	160 391	175 691	-8,7
Investeringsstillgångar	21 896	20 742	5,6
Försäkringsavtalskulder	11 589	11 446	1,3
Skuldebrev emitterade till allmänheten	37 511	37 438	0,2
Eget kapital	16 262	14 668	10,9

*Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av försäkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

**Krediterna till bostadssammanslutningar omfattar bostadsaktiebolag och bostadsinvesteringsbolag.

Januari–december

OP Gruppens rörelsevinst (resultat före skatt) uppgick till 2 050 miljoner euro (1 120). Rörelsevinsten ökade med 929 miljoner euro från jämförelseperioden. Intäkterna från kundrörelsen, dvs. räntenettet, provisionsnettot och resultatet från försäkringstjänster ökade totalt med 44,8 procent till 3 860 miljoner euro (2 666). Kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 46,1 procent (57,8).

Räntenettet ökade med 77,4 procent till 2 871 miljoner euro. Uppgången i marknadsräntorna, som började våren 2022, ökade räntenettet. Räntenettet i segmentet Hushållsbank ökade med 1 064 miljoner euro och i segmentet Företagsbank med 134 miljoner euro. OP Gruppens utlåning minskade med 1,4 procent till 98,9 miljarder euro och inlåningen minskade med 4,6 procent till 74,5 miljarder euro. Under räkenskapsperioden tog kunderna ut nya krediter för 22,0 miljarder euro (24,5).

Resultatförsvagande nedskrivningar av fordringar för krediter och fordringar bokfördes för sammanlagt 267 miljoner euro (154). De förväntade kreditförlusterna inom bygg- och fastighetsbranschen ökade. Slutgiltiga kreditförluster bokfördes för 77 miljoner euro (118). Förlustreserven var vid slutet av räkenskapsperioden 929 miljoner euro (736), varav 109 miljoner euro (66) var extra avsättningar enligt ledningens bedömning. De nödlidande fordringarna uppgick till 2,9 procent (2,3) av exponeringarna. Nedskrivningarna av fordringar av krediter och övriga fordringar var 0,26 procent (0,11) av kredit- och garantistocken.

Provisionsnettot minskade med 3,7 procent till 908 miljoner euro. Ägarkunderna fick de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023. Provisionsnettot från betalningarna minskade med 12 miljoner euro till 291 miljoner euro, provisionsnettot från förmedlingen av bostäder med 8 miljoner euro till 63 miljoner euro och försäljningsprovisionerna för försäkringsavtal med 9 miljoner euro till 33 miljoner euro. Däremot ökade provisionsnettot från kreditgivningen med 9 miljoner euro till 159 miljoner euro och från kapitalförvaltningen med 7 miljoner euro till 43 miljoner euro.

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Under räkenskapsperioden minskade resultatet från försäkringstjänsterna med 23,2 procent till 81 miljoner euro i och med att nettoförsäkringsersättningarna och driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnaderna ökat. Försäkringsersättningarna ökade till följd av att den allmänna kostnadsnivån steg och antalet skador inom hälsoförsäkringarna ökade. Storskadorna var däremot färre än under jämförelseperioden. I resultatet från försäkringstjänster ingår rörelsekostnader på 485 miljoner euro (416). Premieintäkterna från skadeförsäkringen ökade med 4,6 procent till 1 758 miljoner euro, nettoförsäkringsersättningarna efter återförsäkringens andel ökade med 5,6 procent till 1 076 miljoner euro och driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnader ökade med 15,6 procent till 487 miljoner euro. Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent försvagades till 93,8 (89,8).

Intäkterna från placeringsverksamheten, dvs. nettointäkterna från placeringsverksamheten, de finansiella nettokostnaderna för försäkringsavtal och intäkterna från finansiella tillgångar som innehas för handel, ökade med totalt 58,9 procent till 389 miljoner euro. Intäkterna från placeringsverksamheten ökade på grund av att aktiernas värde ökade.

I och med att standarden IFRS 17 Försäkringsavtal började tillämpas, upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Försäkringens placeringsresultat resultatförs i sin helhet till verkligt värde. Finansiella antaganden, såsom effekterna av en förändring i räntenivån på försäkringsavtalsskuldens värde, resultatförs i finansiella nettointäkter. Nettointäkterna från placeringsverksamheten tillsammans med finansiella nettointäkter visar resultatet från försäkringsverksamhetens placeringsverksamhet. OP Gruppens försäkringsbolags totala intäkter från placeringar till verkligt värde var 8,2 procent (-13,1). Ränteuppgången och nedgången i aktiekurserna bidrog under jämförelseperioden till negativa intäkter från placeringar till verkligt värde.

De totala nettointäkterna från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, dvs. nettointäkterna från skuldebrev, aktier och derivat, uppgick till 1 706 miljoner euro (-2 822), och de totala nettointäkterna från skulder för placeringsavtal var -642 miljoner euro (812). De finansiella nettokostnaderna för försäkringsavtal var -722 miljoner euro (2 226). Nettointäkterna från förvaltningsfastigheter minskade med 39 miljoner euro till -22 miljoner euro till följd av att det verkliga värdet på fastigheter minskat.

Bankrörelsens nettointäkter från finansiella tillgångar som innehåses för handel ökade med totalt 84 miljoner euro till 55 miljoner euro till följd av att ränteintäkterna från skuldebrev och derivat ökat.

De övriga rörelseintäkterna minskade till 40 miljoner euro (67). Försäljningen av Pohjola Sjukhus ökade under jämförelseperioden de övriga rörelseintäkterna med 32 miljoner euro.

De totala kostnaderna ökade med 12,2 procent till 2 201 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 12,7 procent till 964 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt löneförhöjningar. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar ökade med 5,7 procent till 226 miljoner euro. Nedskrivningar av främst datasystem och rörelsefastigheter bokfördes för totalt 60 miljoner euro (9). De övriga rörelsekostnaderna ökade med 13,4 procent till 1 011 miljoner euro. ICT-kostnaderna var 460 miljoner euro (382). Utvecklingen inverkar på kostnaderna med 294 miljoner euro (216). Myndighetsavgifterna minskade med 5 miljoner euro till 77 miljoner euro.

I resultaträkningen ökade OP-bonus till ägarkunderna med 28,6 procent till 255 miljoner euro på grund av den tilläggsbonus som betalades för 2023.

Inkomstskatten uppgick till 408 miljoner euro (213). Räkenskapsperiodens effektiva skattesats var 19,9 procent (19,0). Under jämförelseperioden minskade den effektiva skattesatsen på grund av den skattefria realisationsvinsten på 32 miljoner euro från försäljningen av Pohjola Sjukhus. OP Gruppen betalar uppskattningsvis 396 miljoner euro (227) i samfundsskatt för 2023.

Totalresultatet efter skatt var 1 719 miljoner euro (525). Förändringarna i fonden för verkligt värde ökade totalresultatet med sammanlagt 70 miljoner euro (-478).

OP Gruppens eget kapital uppgick till 16,3 miljarder euro (14,7). I eget kapital ingick Avkastningsandelar för 3,3 miljarder euro (3,4), av dem bestod 0,4 miljarder euro (0,4) av uppsagda Avkastningsandelar.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka. OP Gruppens LCR-relationstal var 199 procent (217) och NSFR-relationstalet var 130 procent (128) vid räkenskapsperiodens slut. Under räkenskapsperioden återbetalade OP Gruppen TLTRO III-finansieringen på 12,0 miljarder i sin helhet.

Resultaträkningens huvudposter per kvartal

Mn €	1-3/ 2023	4-6/ 2023	7-9/ 2023	10-12/ 2023	1-12/ 2023	1-12/ 2022	Förändr. %
Räntenetto	615	684	780	792	2 871	1 618	77
Nedskrivningar av fordringar	-23	-76	-72	-99	-269	-115	134
Provisionsnetto	244	226	215	223	908	942	-4
Resultat från försäkringstjänster	-2	10	51	23	81	106	-23
Premieintäkter	485	482	499	534	2 000	1 898	5
Kostnader för försäkringstjänster	-485	-447	-438	-455	-1 824	-1 898	-4
Återförsäkringsavtal	-3	-25	-11	-56	-95	106	-189
Intäkter från placeringsverksamhet	128	123	43	96	389	245	59
Övriga rörelseintäkter	6	15	7	12	40	67	-40
Personalkostnader	-222	-262	-218	-262	-964	-856	13
Avskrivningar och nedskrivningar	-47	-45	-45	-89	-226	-214	6
Övriga rörelsekostnader	-284	-220	-221	-287	-1 011	-892	13
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	120	117	112	137	485	416	17
OP-bonus	-55	-66	-67	-67	-255	-198	29
Rörelsevinst	480	506	584	480	2 050	1 120	83

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Siffrorna för tidigare år, 2019, 2020 och 2021, har inte justerats. I Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

Viktiga händelser under räkenskapsperioden

Tilläggsförmåner för ägarkunderna

OP Gruppen använder en del av sin förbättrade lönsamhet till att erbjuda ägarkunderna tilläggsförmåner. OP Gruppen höjde sina ägarkunders OP-bonus för 2024 med 40 procent. Det innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis 86 miljoner euro för ägarkunderna för 2024. För 2023 höjdes OP-bonus med 30 procent, vilket innebär en tilläggsbonus på 60 miljoner euro.

Ägarkunderna får de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023 till slutet av 2024. Värdet av denna förmån var 22 miljoner euro för 2023, och för 2024 är förmånens värde uppskattningsvis 88 miljoner.

Sammanlagt uppgick dessa tilläggsförmåner för ägarkunderna till 82 miljoner euro för 2023, och för 2024 uppgår de till uppskattningsvis 174 miljoner euro.

Från början av november 2023 har ägarkunderna fått 0,25 procent ränta på sina insättningar på brukskonton. Förmånen gäller de ägarkunder som har både ägarkundskap och brukskonto i en och samma andelsbank.

Implementering av standarden IFRS 17 Försäkringsavtal

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Vid den kalkylering enligt konglomeratlagen som gäller för finans- och försäkringskonglomerat används Solvens II-värderingar, varför kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte påverkades av att standarden började tillämpas.

I Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

OP Gruppen övergick till schablonmetoden för kapitaltäckning

OP Gruppen övergick under det första kvartalet 2023 till schablonmetoden i sin kapitaltäckningsanalys och kapitaltäckningsrapportering. Övergången till schablonmetoden har inte haft någon inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning och riskprofil. Europeiska centralbanken (ECB) meddelade 13.3.2023 sitt beslut om användningen av schablonmetoden i OP Gruppens kapitaltäckningsanalys.

Nya ledamöter i OP Andelslags direktion

OP Gruppen söker betydande tillväxt inom tjänsterna för sparande och placering. EM Hanna Porkka (53) har 26.9.2023 utnämnts till direktör för OP Gruppens kapitalförvaltning. Uppgiften är ny, och Hanna Porkka blir samtidigt ledamot av OP Andelslags direktion. Hon inleder sitt arbete senast den 1 april 2024. Utnämningen av Porkka är villkorlig tills tillsynsmyndigheterna har godkänt den.

JK, EM Rami Kinnala (54) har 24.10.2023 utnämnts till OP Gruppens direktör för juridiska ärenden. Som juridisk direktör leder han OP Gruppens juridiska ärenden och centralinstitutskoncernens funktion Juridik och compliance. Kinnala tillträdde 1.1.2024 och blev samtidigt ledamot i OP Andelslags direktion. Kinnalas företrädare Tiia Tuovinen lämnar OP Gruppen på egen begäran 1.7.2024. Hon arbetar som expertrådgivare från början av januari till slutet av juni.

OP Gruppen och Nordea grundar ett samföretag för att förbättra betalningstjänsterna i Finland

OP Gruppen och Nordea grundar ett samföretag för att lösa betalningsrelaterade utmaningar. Planen är att utveckla lösningar som är till nytta för både konsumenter och företag vid betalningar samt hantering av e-fakturor på basis av telefonnummer. Lösningen görs öppen även för andra marknadsaktörer. Målet är att företaget ska inleda sin verksamhet under 2024, och fram till dess kan kunderna fortsätta att använda Siirto-tjänsten som förut. För att arrangemanget ska kunna genomföras måste konkurrensmyndigheten först godkänna det.

OP Gruppens strategiska mål och prioriteringar

I OP Gruppens strategiprocess utformas, förnyas och genomförs strategin fortlöpande. Omvärlden och verksamhetsmodellen bedöms systematiskt för att det ska vara möjligt att vid behov göra nya strategiska val och genomföra dem.

OP Gruppens grunduppgift, värden, vision och strategiska prioriteringar utgör en helhet vars delar kompletterar varandra. OP Gruppens vision är att vara Finlands ledande och attraktivaste finansgrupp. De strategiska prioriteringarna och den kontinuerliga uppföljningen av omvärlden styr all verksamhet och hjälper gruppen att nå den gemensamma visionen.

OP Andelslags förvaltningsråd fastställde 24.8.2023 OP Gruppens strategi och uppdaterade strategiska mål. Under de närmaste åren kommer OP Gruppens verksamhet att styras av fem strategiska prioriteringar:

- värde för kunderna
- lönsam tillväxt
- högklassig och effektiv verksamhet
- ansvarsfull affärsrörelse
- kompetent, entusiastisk och välmående personal.

Grunden för all verksamhet i OP Gruppen är en stark riskhanterings- och compliance-kultur.

OP Gruppens strategiska mål

	2023	2022	Mål 2027
Räntabilitet på eget kapital (ROE utan OP-bonus), %	12,0	7,5	9,0
CET1-kapitaltäckning, %	19,2	17,4	minst CET1-kapitalkrav +4 %-enh.*
Varumärkesrekommendation, bNPS (Net Promoter Score, privat- och företagskunder)**	Bank: 1 Försäkring: 3	Bank: 1 Försäkring: 3	Bank: 1 Försäkring: 1
Rating	AA-/Aa3	AA-/Aa3	minst på nivån AA-/Aa3

*OP Gruppens mål för CET1-kapitaltäckningen är minst CET1-kapitalkravet plus fyra procentenheter. Beräknat enligt kapitalkravet vid slutet av december 2023 var CET1-målet 16,3 procent.

**Placering i undersökningen om byte av bank och försäkringsbolag, Kantar Finland Oy och i den landsomfattande sme-undersökningen, Red Note Oy.

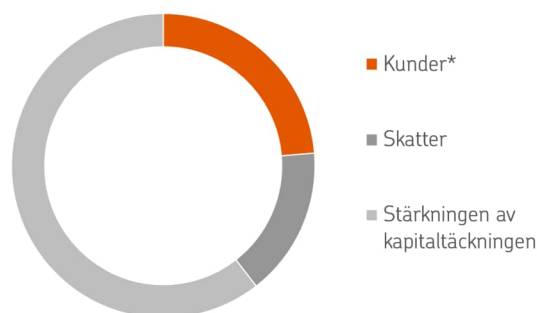
Hur gruppen främjar ägarkundernas och omvärldens framgång

OP Gruppens grunduppgift är att främja ägarkundernas och omvärldens bestående ekonomiska framgång, trygghet och välfärd. Verksamheten bygger på gruppens värden, grunduppgift, starka kapitaltäckning, kunniga riskhantering och respekt för kunderna.

Användningen av resultatet

OP Gruppens mål är att så effektivt som möjligt producera de tjänster som ägarkunderna behöver. Gruppen använder den gemensamma framgången för ägarkundernas bästa i form av koncentreringsförmåner och andra ekonomiska förmåner samt för att upprätthålla och utveckla serviceförmågan.

Uppskattning av hur OP Gruppens resultat för 2023 används då det fastställts efter räkenskapsperiodens slut:

*) Kunder = OP-bonus, rabatter och räntor på Avkastningsandelarna till ägarkunderna

OP Gruppen behöver en stark kapitaltäckning såväl för att framgångsrikt genomföra sin grunduppgift som för att uppfylla de ökande myndighetskraven. För att stärka kapitaltäckningen måste gruppen vara effektiv och ha resultatkapacitet också i fortsättningen. Förutom den andel som återbetalas till ägarkunderna används en betydande del av rörelseresultatet för att stärka OP Gruppens kapitaltäckning.

Den nytta som OP Gruppen producerar delas ut till andelsbankens ägarkunder i proportion till hur mycket respektive ägarkund anlitar gruppens tjänster. Förmånshelheten för ägarkunder består av OP-bonus som samlas på basis av ärenden samt av förmåner och rabatter på banktjänster, försäkringar samt tjänster för sparande och

placering. Ägarkunderna kan också placera i sin andelsbank via Avkastningsandelar. På Avkastningsandelarna betalas en årlig ränta som utgör bankernas vinstutdelning.

OP Gruppen vill använda sin goda lönsamhet för att utveckla kundservicen ytterligare samt för olika ansvarsfulla gärningar. Under 2023 satsade OP Gruppen att särskilt på barns och ungas välmående. OP Gruppen stödde hobbyverksamhet för barn och unga samt gärningar som främjar ekonomikunskaperna och sysselsättningen bland ungdomar runt om i Finland genom donationer och sponsring på totalt närmare 4,5 miljoner euro.

Mätt enligt de skatter som OP Gruppen betalar för resultatet är den en av de största skattebetalarna i Finland. I egenskap av betydande skattebetalare främjar OP hela Finlands framgång. För 2022 betalade OP Gruppen 227 miljoner euro i samfundsskatt. OP Gruppen betalar uppskattningsvis 396 miljoner euro i samfundsskatt för 2023.

Ägarkunder och kundförmåner

Antalet ägarkunder i OP Gruppen uppgick vid slutet av räkenskapsperioden till 2,1 miljoner (2,1). Antalet ägarkunder ökade med 28 000.

Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, försäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. OP Gruppen höjde den OP-bonus som samlades för 2023 med 30 procent och värdet av den nya bonus som samlats var totalt 275 miljoner euro (215).

Under räkenskapsperioden användes OP-bonus för bank- och kapitalförvaltningstjänster för totalt 99 miljoner euro (101) och för försäkringspremier för skadeförsäkringsprodukter för 145 miljoner euro (114).

Ägarkundernas nytta av det rabatterade priset på paketet med dagliga hushållsbankstjänster uppgick till 98 miljoner euro (72). Sättet att beräkna rabatterna på paketet med hushållsbankstjänster ändrades vid början av 2023, och rabatterna för 2022 har justerats så att de är jämförbara. Ägarkunderna beviljades 63 miljoner euro (60) i koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar. Dessutom köpte, sålde och bytte ägarkunderna andelar i de flesta placeringsfonderna utan separata kostnader. Förmånens värde var 6 miljoner euro (8).

Förmåner för ägarkunderna

Mn €	2023	2022
Ny OP-bonus som samlats	275	215
Paket med dagliga hushållsbankstjänster	98	72
Koncentreringsrabatter på skadeförsäkringar	63	60
Förmåner för placeringsfonder	6	8
Totalt	442	355

Ovannämnda OP-bonus och kundförmåner uppgick totalt till 442 miljoner euro (355), dvs. 17,7 procent (24,1) av OP Gruppens rörelsevinst före beviljade förmåner.

Ägarkunderna får de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023 till slutet av 2024. Värdet av denna förmån var 22 miljoner euro för 2023, och för 2024 är det uppskattningsvis 88 miljoner.

Andelsbankernas ägarkunders placeringar i andelsbankernas Avkastningsandelar och medlemsandelar uppgick till totalt 3,6 miljarder euro (3,6). För 2023 var avkastningsmålet för Avkastningsandelarna en ränta på 4,50 procent (4,45). Den ränta som ackumulerats på Avkastningsandelarna under räkenskapsperioden uppskattas till sammanlagt 148 miljoner euro (144). För 2024 är avkastningsmålet för Avkastningsandelarna en ränta på 5,50 procent (4,50).

Flerkanalstjänster

OP Gruppens servicenät består av flera kanaler: nät-, mobil-, kontors- och telefontjänster. OP:s mobilkanaler (OP-mobilen, OP-företagsmobilen) hade i december över 1,6 miljoner aktiva användare (1,4). Personlig kundservice erbjuds på kontor och digitalt.

Mobil- och nättjänster, mn inloggnings

	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
OP-mobilen, privatkunder	606,9	513,6	18,2
OP-mobilen, företagskunder*	27,1	-	-
OP-företagsmobilen	35,3	27,3	29,3
Pivo	38,6	43,4	-11,1
Op.fi	68,8	73,8	-6,8
	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
Siirto-betalning, registrerade kunder (OP)	1 220 989	1 148 218	6,3

*OP-mobilens tjänster för företagskunder blev tillgängliga i november 2022.

I mars 2023 utvidgade OP sina mobilbetalningstjänster och lanserade tjänsten Apple Pay även för OP:s Mastercard-kort förutom för OP:s Visa-kort. Med tjänsten går det att betala inköp med telefon eller smartklocka i kontaktlösa betalterminaler, appar och nätbutiker. Tjänsten Google Pay, som fungerar med Android-telefon eller smartklocka, blev i december 2022 tillgänglig för kunder med Mastercard.

OP Gruppens täckande kontorsnät består av 289 kontor (297) runt om i Finland. Dessutom har Pohjola Försäkring ett omfattande nätverk av ombud och partner.

Icke-finansiell rapport

OP Gruppen består av 102 andelsbanker och deras centralinstitut OP Andelslag jämte dotterföretag och närstående företag. I slutet av 2023 hade OP Gruppen 13 806 anställda (12 999). OP Gruppens affärsrörelse är indelad i tre rörelsesegment: Hushållsbank (bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (bankrörelse för företag och institutioner) och Försäkring (försäkringskunder). OP Gruppens huvudsakliga verksamhetsområde är Finland. Dessutom har OP Företagsbanken verksamhet i Estland, Lettland och Litauen.

Kundernas och intressentgruppernas ökade förväntningar på ansvar, reglering som gäller hållbar finansiering och tillsynsmyndighetens krav återspeglas starkt i hela finansbranschen. En ansvarsfull affärsrörelse är en av OP Gruppens strategiska prioriteringar. OP Gruppens verksamhet styrs och gruppens grunduppgift stöts av våra värden: människonärhet, ansvarskänsla och framgång tillsammans.

OP Gruppen tillämpar i sin verksamhet principerna för God affärssed (Code of Business Ethics). Principerna innehåller de centrala hållbarhets- och miljöprinciperna enligt vilka alla som arbetar i OP Gruppen och alla som verkar inom gruppens förvaltning ska handla. OP Gruppen har förbundit sig att följa de internationella hållbarhetsprinciperna, av vilka de viktigaste är principerna i FN:s Global Compact-initiativ, principerna för hållbar bankrörelse i FN:s miljöprogram Finance Initiative (UNEP FI), FN:s principer för ansvarsfull placering (UN PRI) och FN:s principer för hållbar försäkring (UN PSI). OP är en av de grundande medlemmarna i föreningen för ansvarsfull placering i Finland (Finsif ry) och aktiv medlem i Nordens största företagsansvarsnätverk (FIBS ry).

OP Gruppens hållbarhetsarbete styrs av hållbarhetsprogrammet på gruppnivå som godkänts av OP Andelslags förvaltningsråd.

OP Gruppen offentliggör hållbarhetsrapporten för 2023 som en del av årsrapporten. Rapporten har upprättats i enlighet med GRI-standarderna (GRI Universal Standards) och innehåller uppgifter som kompletterar den här

rapporten. I hållbarhetsrapporten ingår dessutom en granskning enligt TCFD-ramverket (Task-force on Climate related Financial Disclosure). Hållbarhetsrapporten för 2023 offentliggörs som en del av OP Gruppens årsrapport under vecka 11. Från och med 2024 följer OP gruppens rapportering de europeiska standarderna för hållbarhetsrapportering (ESRS) under EU:s direktiv om företagens hållbarhetsrapportering (CSRD).

Miljö- och klimataspekter

Finansbranschen har en central roll i bekämpningen av klimatförändringen i synnerhet i finansierings- och placeringsverksamheten, men också som en del av den hållbara försäkringsrörelsen och ersättandet av skador. Med sin verksamhet vill OP Gruppen påverka klimatet och miljön på ett positivt sätt samt arbeta aktivt för att begränsa negativa miljöeffekter. OP Gruppen stöttar sina kunder i deras förberedelser för effekterna av klimatförändringen och i deras omställning mot en koldioxidsnål verksamhet, bland annat genom att för klimat- och miljömässigt nyttiga projekt erbjuda skraddarsydd gröna lån.

OP Gruppen har förbundit sig till Parisavtalet om klimatförändringar enligt vilket den globala medeltemperaturökningen ska hållas väl under två grader jämfört med förindustriell nivå och med sikte på en uppvärmning på högst 1,5 grader. OP Gruppen har flera hållbara företagsfinansieringsprodukter som utvecklats utifrån internationella principer, till exempel gröna lån, lån enligt hållbarhetskriterier och hållbar leverantörsfinansiering. Syftet med dessa är att uppmuntra leveranskedjan till en mer hållbar verksamhet genom att länka finansieringen till leverantörernas hållbarhet. Företagskunder som beviljas gröna lån åtar sig att använda de lånade medlen för bestämda ändamål. När lån enligt hållbarhetskriterier beviljas förbinder sig företagskunderna till specifika hållbarhetsmål som väljs ut tillsammans med OP Företagsbanken. Hållbarhetsmålen i lån enligt hållbarhetskriterier påverkar lånemarginalen. De totala exponeringarna mot dessa lån och limiter ökade 2023 till 6,6 miljarder euro (5,2). Syftet med hållbar leverantörsfinansiering är att uppmuntra till en mer hållbar verksamhet i leveranskedjan med hjälp av hållbarhetslänkad finansiering. Fyra av OP Gruppens obligationslån är gröna: OP Företagsbankens green bond på 500 miljoner euro (2019) och green senior non-preferred bond på 500 miljoner euro (2022) samt OP-Bostadslånebankens green covered bond på 750 miljoner euro (2021) och green covered bond på 1 000 miljoner euro (2022). I mars 2023 lanserade OP Gruppen en grön låneprodukt som riktar sig till SME-företagskunder. De gröna lån som beviljats SME-företagskunder uppgick vid slutet av året till 62 miljoner euro (0).

I sina kreditbeslut beaktar OP Gruppen ESG-temana och ESG-riskerna, som gäller miljö, sociala effekter och bolagsstyrning, i enlighet med Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer om kreditgivning och tillsyn. En ESG-analys av OP Gruppens företagskunder upprättas som ett led i bedömningen av företagets kreditvärdighet. Analysen syftar till att bedöma hur väl ett företags affärsmodell beaktar de väsentligaste ESG-temana och hur dessa inverkar på företagets affärsverksamhet och verksamhetsförutsättningar.

OP Gruppen har som mål att vara klimatneutral i sin verksamhet 2025. Klimatneutralitet innebär att inga utsläpp förorsakas av den energi och de bränslen som gruppen använder. Dessa direkta (Scope 1) och indirekta (Scope 2) utsläpp inbegriper utsläpp från olja som används för uppvärmning och reservkraftaggregat samt från fjärrvärme, fjärrkyla och elproduktion. Målet är att minimera energiförbrukningen. För att uppnå målet har man byggt upp ett energiledningssystem som ger mer exakta uppgifter om objektens energiförbrukning och utsläpp. OP Gruppen beräknar utsläppen från den egna verksamheten enligt GHG-protokollet (Greenhouse Gas Protocol), och växthusgaserna rapporteras som CO₂-ekvivalenter. År 2023 var Scope 1 och 2-utsläppen 282 CO₂e-ton (7 156).

OP Gruppens största klimateffekter uppstår via gruppens finansiering och placeringar. Av de indirekta utsläppen rapporterar OP Gruppen utsläppsfördelningen för sina exponeringar i de mest betydande branscherna. OP Gruppen hör till det internationella samarbetsprojektet för finansiella institut Partnership for Carbon Accounting Financials (PCAF). Samarbetet syftar till att utarbeta och införa en enhetlig metod för att bedöma och rapportera växthusgasutsläpp som hänför sig till lån och placeringar. En enhetlig metod för bedömning av utsläpp är

utgångspunkten för finansbranschens arbete för att nå målen i Parisavtalet. Jämförbar information om klimatutsläppen är viktig exempelvis för utvecklingen av hållbara placeringsprodukter och hanteringen av kreditrisker. År 2023 uppgick de finansierade utsläppen i kategori 15 i Scope 3 till 5,2 miljoner CO₂e-ton.

OP Gruppen har under 2023 ställt upp sektorsspecifika utsläppsminskningmål för tre branscher. Målet är att jämfört med utgångsnivån 2022 före 2030 minska utsläppsintensiteten för energiproduktionen med 50 procent, de absoluta utsläppen inom lantbruket med 30 procent och utsläppsintensiteten för bolånen med 45 procent.

OP Gruppen har förbundit sig till att dess företagskreditportföljer ska vara klimatneutrala senast 2050. Utöver detta långsiktiga mål har OP Gruppen en strategisk plan för att avsevärt minska utsläppen redan före det, särskilt i Finland som är huvudmarknaden för företagsfinansiering. Utsläppen i OP Gruppens företagskreditportföljer minskas med 25 procent senast 2030 jämfört med 2022.

OP Gruppen iakttar UNEP FI:s principer för hållbar bankrörelse och har förbundit sig att ange sådana riktlinjer för sina kreditportföljer som är förenliga med Parisavtalet om klimatförändringar.

OP Gruppen finansierar inte nya stenkolkraftverk eller stenkolsgruvor och inte heller företag som planerar att bygga sådana. OP Gruppen utvecklar inte heller nya kundrelationer för företagsfinansiering med kunder vars ekonomiska beroende av stenkol som energikälla överskrider 5 procent mätt med omsättningen. Avvikelser från den här riktlinjen kan göras om en företagsfinansieringskund har förbundit sig att ställa om mot ett koldioxidsnålt ekonomiskt system och att presentera en trovärdig strategi för hur kunden ska frångå användningen av stenkol.

OP Gruppen har som mål att senast 2050 vara klimatneutral i fråga om de fonder som gruppen förvaltar. Dessutom kommer fondernas utsläppsintensitet av växthusgaser före 2030 att halveras jämfört med nivån 2019. Uteslutningsgränsen för stenkol, som fastställts tidigare, skärps gradvis så att det bland OP Gruppens direkta och aktiva placeringar inte längre vid slutet av 2030 ska finnas placeringsobjekt som har affärsverksamhet inom stenkolsbrytning eller energiproduktion med stenkol.

OP-Fondbolaget publicerar två gånger om året en kalkyl över koldioxidavtrycket för aktie- och räntefonderna samt fyra gånger om året fonspecifika hållbarhetsanalyser över de flesta aktie- och räntefonderna. I analyserna rapporteras utöver portföljens helhetsvitsord för hållbarhet också andelen förnybar energi, energieffektivitet och grönt byggande av omsättningen.

Vid utgången av 2023 var 87,7 procent av OP Gruppens fonder sådana som främjar ESG-egenskaper (artikel 8 eller 9 enligt EU:s reglering om hållbar finansiering). OP Gruppens hållbara temafonder utökades under 2023 med fonden OP-Hållbar Välbefinnande. I fondens placeringsverksamhet beaktas principerna för hållbar utveckling med särskild tonvikt på sociala frågor. Fonden placerar i företag vars affärsverksamhet bidrar till hållbart välbefinnande bland människor och samhällen, eller som i rollen som arbetsgivare är föredömliga i sociala frågor. De övriga hållbara temafonderna är OP-Hållbar Värld, OP-Klimatet, OP-Rent Vatten och OP-Koldioxidsnål Värld. Utöver temafonderna är även indexfonderna och målavkastningsfonderna hållbara fonder. Fem indexfonder (OP-Amerika Index, OP-Europa Index, OP-Världen Index, OP-Asien Index och OP-Nordiska Länder Index) följer ESG-indexen, där företag som beaktar ESG-risker mer än referensföretagen ges större vikt. De här fonderna placerar inte i bolag som har kopplingar till kontroversiell vapenproduktion eller som brutit mot internationella normer. Företag som är bättre på att beakta ESG-risker får en större vikt än referensföretagen även i målavkastningsfonderna, och dessa fonder undviker också placeringar i kontroversiella branscher. De kundmedel (Assets Under Management, AUM) som placerats via hållbara fonder uppgick vid slutet av 2023 till 27,2 miljarder euro (13,0).

OP Kiinteistösi joitus Oy har förbundit sig att främja klimatneutraliteten i sin fastighetsinvesteringsverksamhet. OP Kiinteistösi joitus hållbarhetsmål är bland annat klimatneutral energi senast 2030 och klimatneutral byggverksamhet senast 2050.

Utöver hållbarhetsrapporteringen enligt GRI bedömer OP årligen effekterna av klimatförändringen i en CDP-klimatförändringsenkät. I CDP-kartläggningen 2023 fick OP Gruppen vitsordet B.

Aspekter som gäller personal och övrigt socialt ansvar

OP Gruppen har åtagit sig att vara en hållbar aktör och respektera alla erkända mänskliga rättigheter, inklusive arbetstagarnas rättigheter och de grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet som nämns i Internationella arbetsorganisationens (ILO) deklARATION. Iakttagandet av dessa principer och rättigheter gäller inte enbart den egna personalen, utan även aktörerna i våra värdekedjor, och vi kräver att våra leverantörer förbinder sig till att iakttä samma principer i sin verksamhet. OP Gruppen har därtill anslutit sig till FN:s initiativ Global Compact och till att respektera de mänskliga rättigheterna, rättigheterna i arbetslivet, miljöskydd och antikorrup­tion. I beskrivningen av OP Gruppens värderingar betonas det värde som produceras för kunderna, personalens mångfald, att olikheter ska värdesättas och betraktas som en styrka samt vikten av förnyelse och kontinuerligt lärande. OP Gruppen strävar efter att förebygga diskriminering i all sin verksamhet. Ett jämlikt bemötande kommer till synes vid personval, ersättningar, karriärutveckling, utbildning och generellt i hur arbetsgemenskapen fungerar.

En av OP Gruppens strategiska prioriteringar är en kompetent, entusiastisk och välmående personal. OP Gruppens modell för arbetshälsaledning har som mål att med en integrerad och välorganiserad ledning av välbefinnandet och arbetarskyddet kunna upprätthålla och främja hela personalens hälsa och välbefinnande som bas för en god arbetstagarupplevelse. I OP Gruppen är centrala element för välbefinnande i arbetet en modell för tidigt stöd, företagshälsovårdens omfattande tjänster, rehabilitering, flexibla arbetsarrangemang och mångfaldsledning.

Arbetstagarupplevelsen mäts regelbundet genom personalundersökningar och uppföljning av friskprocenten. År 2023 var andelen sjukfrånvaro 3,2 procent av den ordinarie arbetstiden. Under 2023 var friskprocenten, det vill säga andelen anställda utan sjukfrånvaro, 39,0 procent av hela personalen.

OP Gruppen har som mål att främja mångfalden på arbetsplatserna. Målet är att gruppens personalstruktur ska återspegla mångfalden bland kunderna till exempel i fråga om ålder, kön, medborgarskap och andra bakgrundsfaktorer. OP Gruppens hållbarhetsprogram syftar till att stärka en jämlik och mångfaldig kultur och rutiner som främjar delaktighet. OP Gruppen ser mångfald som en resurs, och alla garanteras lika möjligheter, rättigheter och bemötande. De anställda har lika möjligheter och rättigheter i alla faser av anställningen, såsom rekrytering, karriärövergångar och lönesättning. Uppmärksamhet fästs vid att personalen har mångsidig erfarenhet och kompetens. Man främjar och följer regelbundet upp att jämlikheten och mångfalden realiserar och utvecklas till exempel med personalundersökningar och genom att vid rekryteringar undersöka de sökandes erfarenheter.

För att främja mångfalden är OP Gruppens mål att könsrepresentationen i bestämda chefsuppdrag ska vara minst 40 procent. Vid slutet av 2023 var kvinnornas andel i de här uppdragen 31 procent (31). Vid slutet av 2017 var kvinnornas andel i chefsuppdrag 21 procent. Personalens fördelning enligt exempelvis kön, lön och ålder i olika befattningsgrupper följs upp årligen.

OP Gruppen kräver att de anställda har mångsidiga kunskaper utöver de kompetenskrav som ställs i myndighetsföreskrifter. De här kunskaperna övervakas och rapporteras enligt olika behov genom utförda nätkurser. Gemensamma nätkurser för alla anställda i OP Gruppen är bland annat förhindrande av penningtvätt, principer för god affärssed, informationssäkerhet på arbetsplatsen och säkerhetsintroduktion. Från och med 2023 ska personalen avlägga en obligatorisk hållbarhetsutbildning.

Att stödja finländarnas ekonomikunskaper utgör en väsentlig del av OP Gruppens hållbarhetsarbete. Under 2023 lärde OP Gruppen ut ekonomikunskap till 91 000 (90 000) barn och unga.Handledning i digitala färdigheter arrangerades för totalt 26 000 (12 000) personer under 2023.

OP Gruppens välgörenhetsdonationer uppgick 2023 till totalt cirka 4,9 miljoner euro (2,7). Donationerna riktas till teman som stöder hållbarhetsprogrammet och OP Gruppens värden.

Aspekter som gäller mänskliga rättigheter

OP Gruppen har åtagit sig att vara en hållbar aktör och respektera de mänskliga rättigheter som läggs fram i exempelvis FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna samt de grundläggande principerna och rättigheterna i arbetslivet enligt Internationella arbetsorganisationens (ILO) deklARATION. Arbetet med mänskliga rättigheter styrs i OP Gruppen av bland annat FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter (UN Guiding Principles On Business and Human Rights, UNGP) och av OECD:s riktlinjer för multinationella företag om ansvarsfullt företagande (OECD Guidelines for Multinational Enterprises on Responsible Business Conduct). OP Gruppen har anslutit sig till FN:s initiativ Global Compact och till att respektera de mänskliga rättigheterna, rättigheterna i arbetslivet, miljöskydd och antikorrupcion. OP Gruppen publicerade sitt åtagande om mänskliga rättigheter och sin människorättspolicy 2023. I arbetet med mänskliga rättigheter har OP Gruppen beaktat både sin egen verksamhet och värdekedjorna vid bedömningen av konsekvenserna för de mänskliga rättigheterna. I enlighet med tillbörlig aktsamhet utvecklar OP Gruppen fortlöpande sina förfaringssätt för att ytterligare förebygga och begränsa de negativa konsekvenserna. Indirekta effekter kan dock uppkomma från leverantörskedjan eller verksamheten vid placerings- och finansieringsobjekt. OP Gruppens Kriterier för leverantörers samhällsansvar kräver att leverantörerna av varor och tjänster försäkras sig om att de mänskliga rättigheterna respekteras också i de egna leverantörskedjorna. OP Gruppen följer bland annat upp antalet fall av diskriminering och antalet anmälningar via whistleblowing-kanalen samt gör olika förfrågningar för att identifiera utvecklingsobjekt.

I OP Gruppens ESG-analyser av stora kunder bedöms utöver företagens miljöaspekter också deras sociala påverkan och risker systematiskt. Aspekter som gäller mänskliga rättigheter ingår i OP Kapitalförvaltnings process för uppföljning och påverkan av internationella normer. OP placerar inte aktivt direkt i företag som har varit delaktiga i brott mot internationella normer och som inte framgångsrikt har kunnat påverkas att vidta korrigerande åtgärder.

OP Gruppen behandlar sina kunders personuppgifter omsorgsfullt för att uppgifterna inte ska kunna missbrukas eller användas för kriminella ändamål. Syftet med OP:s dataskydds- och informationssäkerhetsrutiner är att skydda kundernas uppgifter och säkerställa att intressentgrupperna kan lita på gruppens verksamhet.

OP Gruppens ambition är att främja ett jämlikt digitalt samhälle genom att utveckla tillgängligheten i gruppens digitala tjänster och medborgarnas digitala färdigheter. OP Tillgänglig uppfyller tillgänglighetskraven bäst. OP Tillgänglig är en lättanvänd nättjänst på klarspråk för dagliga bankärenden. Den kan enkelt användas med olika enheter och hjälpmedel. Tillgängligheten i OP Gruppens övriga digitala tjänster förbättras kontinuerligt allt eftersom utvecklingsarbetet framskrider. I OP Gruppens mobiltjänster kan användaren identifiera sig med fingeravtryck eller ansiktigenkänning, och nyckeltalslistorna tillhandahålls också i punktskrift. OP:s guider för seniorer ger hjälp och anvisningar för en självständig skötsel av bankärenden utan dator eller smarttelefon. Dessutom ordnar OP Gruppen och gruppens andelsbanker handledningar i digitala färdigheter.

Bekämpning av korrupcion och ekobrott

OP Gruppen verkar i enlighet med Principerna för god affärssed. Till ansvarsfull verksamhet hör att hantera intressekonflikter och frånsäga sig korrupcion. För att säkerställa att anvisningen Principer för god affärssed iaktas ska alla anställda i OP Gruppen varje år avlägga en obligatorisk nätkurs. De anställda ska också årligen avlägga en nätkurs i hantering av intressekonflikter och förhindrande av korrupcion.

I enlighet med sin anvisning Förfaranden för hanteringen av operativa risker bedömer OP Gruppen regelbundet riskerna i sin verksamhet, vilka även inkluderar korrupsionsrelaterade aspekter. OP Gruppen har i enlighet med lagstiftning och myndighetsföreskrifter upprättat policyer och metoder för kundkännedom och fortlöpande uppföljning samt för utbildning, anvisningar och skydd för personalen.

OP Gruppen utvecklar fortlöpande sina processer för bekämpning av ekobrott. Gruppen har satsat på att utöka antalet anställda och utbildningen samt på systemutveckling. OP Gruppens anställda ska årligen avlägga en

nätkurs i förhindrande av penningtvätt. Under 2023 rättade OP Gruppen till en betydande del av de brister i de interna processerna som framkom i Finansinspektionens AML-inspektioner, som färdigställdes 2022.

Tvivelaktiga affärstransaktioner anmäls till centralen för utredning av penningtvätt i enlighet med regleringskraven. Den interna kontrollen kompletteras av att de anställda inom OP Gruppen och andra intressegrupper via en oberoende kanal kan anmäla misstankar om överträdelser av bestämmelser och föreskrifter samt misstankar om diskriminering (whistleblowing). En anmälan kan också gälla verksamhet som strider mot OP Gruppens värden eller god bank- eller försäkringssed. Anmälan kan göras när som helst via OP Gruppens intranät eller webbplats. Anmälningarna behandlas konfidentiellt av utsedda handläggare vid den oberoende compliance-funktionen. I Finland finns rapporteringskanalen på finska, svenska och engelska. Dessutom har varje filial till OP Företagsbanken som är verksam i de baltiska länderna en rapporteringskanal där man kan göra en anmälan på det lokala språket (estniska, lettiska, litauiska) eller på engelska.

Risker och riskhantering beträffande den icke-finansiella rapporten

Klimat- och miljöförändringar kan via olika funktionskedjor kanaliseras till ekonomiska risker för bank- och försäkringsrörelsen. De klimat- och miljörelaterade riskfaktorerna kan delas in i fysiska riskfaktorer och övergångsriskfaktorer. Fysiska riskfaktorer är exempelvis fenomen till följd av extrema väderfenomen, såsom översvämningar och värmeböljor, och risker till följd av andra miljörelaterade riskfaktorer i anknytning till exempelvis föroreningar eller knappa naturresurser. Övergångsrisker uppstår om de klimatpolitiska åtgärderna för att nå utsläppsminskningar vidtas för sent eller för plötsligt. Risker uppkommer av ny reglering, förändringar i kundbeteendet eller införandet av ny teknik.

Kreditrisken påverkas bland annat av branschen för det företag som är föremål för finansieringen eller placeringen. Fysiska risker kan inverka på värdet av fast egendom och till exempel via byggnader på säkerhetsvärden. Övergången till en koldioxidsnål ekonomi kan inverka på värdet av exempelvis energiineffektiva tillgångsposter eller poster som är beroende av fossila bränslen.

Klimat- och miljöfaktorer kan påverka de risker som riktar sig mot OP Gruppen. Omställningen till en mer koldioxidsnål och miljömässigt mer hållbar ekonomi påverkar OP Gruppen direkt och indirekt. Riskfaktorerna (de fysiska och övergångsriskerna) påverkar gruppens affärsverksamhet i synnerhet via intressentgrupper. Extrema väderfenomen kan orsaka fysisk skada och de är operativa risker för gruppens verksamhetsställen. Indirekta risker kan orsakas av till exempel klimat- eller miljöpolitiska beslut, teknisk utveckling, marknadsförtroende och förändringar i kundernas val.

Ur ett socialt perspektiv kan OP Gruppen utsättas för risker via den egna verksamheten eller via intressentgrupper. Ur ett människorättsperspektiv kan risker uppkomma i den egna verksamheten, till exempel relaterat till personalen eller indirekt från intressentgruppernas underleverantörskedjor. Risker för korruption och mutor kan uppstå till exempel i finansieringsbeslut eller uppsåtliga försummelser i kundkännedomen.

Affärsrörelsen och processägarna ansvarar för hanteringen av risker som riktar sig mot deras egen verksamhet.

OP Gruppens riskhanterings- och compliance-organisationer övervakar också risker i anslutning till ESG-faktorer, riskhantering samt regleringsefterlevnaden. Riskkommittén vid OP Andelslags styrelse övervakar också riskhanteringen i anslutning till klimat- och miljöfaktorer.

EU-taxonomi – Miljömässigt hållbara verksamheter

EU:s taxonomi (taxonomiförordningen EU/2020/852) för hållbar finansiering trädde i kraft 2021 och dess mål är att fastställa finansierings- och placeringsobjektens hållbarhet. Finansbranschen rapporterade taxonomins omfattning för åren 2021 och 2022, och för 2023 rapporteras för första gången resultatindikatorer för taxonomiförenlighet på blanketter enligt kraven i regelverket. För rapporteringen har anvisningar utfärdats separat för kreditinstitut, kapitalförvaltare, värdepappersföretag och försäkringsinstitut. OP Gruppen bedriver

placeringsverksamhet globalt, varför en betydande del av placeringsobjekten inte omfattas av EU-taxonimirapporteringen.

För 2023 rapporteras taxonomiförenlighet avseende bekämpning av och anpassning till klimatförändringen. Den viktigaste resultatindikatorn är andelen gröna tillgångsposter, dvs. Green Asset Ratio (GAR), vilken illustrerar andelen taxonomiförenliga exponeringar av kreditinstitutets totala tillgångar. De gröna tillgångsposternas andel (GAR) av OP Gruppens lånestock var 5,9 procent på basis av motparternas omsättningsindikator och 6,6 procent på basis av motparternas kapitalkostnader (CapEx). OP Gruppen rapporterar inte omfattningen av de fyra övriga miljömålen, eftersom informationen inte finns offentligt tillgänglig från kundföretagen.

Taxonomins inverkan på OP Gruppen, dess strategi och kunder bedöms fortlöpande. OP Gruppen instruerar sina kunder att förbereda sig för och anpassa sig till olika effekter av klimatförändringen och riskerna i anslutning till dem. OP Gruppen följer upp utvecklingen i regleringen om hållbar finansiering och taxonomin, eftersom de förändrar omvärlden och förutsättningarna för framgång.

Vid utgången av 2023 var de resultatindikatorer som speglar OP Gruppens taxonomiförenlighet 4,9 procent baserat på omsättningen och 5,4 procent baserat på kapitalkostnaderna. OP Gruppens resultatindikatorer har beräknats som medeltal av resultatindikatorerna viktade med affärsområdenas (kreditinstitut, försäkringsföretag, kapitalförvaltare och värdepappersföretag) intäkter.

Taxonomiuppgifterna avseende företagsfinansieringens NFRD (Non-Financial Reporting Directive) exponeringar har samlats in under 2023 från företagets offentliga rapporter för räkenskapsperioden 2022. På basis av dessa uppgifter har OP Gruppens NFRD-taxonomiegenskaper, taxonomiomfattning och taxonomiförenlighet formats i enlighet med EU-taxonomin klimatförordning (EU 2021/2139). Större delen av den taxonomiförenliga omsättningen för OP Gruppens företagsfinansiering – andra än finansbranschens företag – består av elproduktion. På energisektorn har motparternas ekonomiska funktioner uppnått taxonomikriterierna bra. På basis av resultaten ser det ut som att fastighets- och byggsektorns taxonomikriterier för närvarande är svåra att uppnå. Detta visar sig i sektorns låga taxonomiförenlighet i förhållande till en stor taxonomiomfattning. En märkbart stor andel av den taxonomiförenliga omsättningen består av omställningsfunktioner, vars taxonomikriterier blir stramare med tiden. Granskningen av kapitalkostnaderna för OP Gruppens kundföretag visar att energiproduktionen och den tillverkande skogsindustrins investeringar i betydande omfattning är fokuserade på taxonomiförenliga ekonomiska funktioner. Vid granskning av alla branscher som omfattas av taxonomin hamnar dock andelen taxonomiförenliga funktioner på en relativt låg nivå baserat på första rundan av företagets rapportering av taxonomiförenlighet.

Vad gäller företagsfinansiering analyserar och följer OP Gruppen utvecklingen av företagets taxonomiförenlighet samt marknadens utveckling i användningen av taxonomin. I enlighet med den marknadspraxis som skapas kommer kriterierna för grön finansiering att i ökande grad utökas med EU taxonomins tillämpliga kriterier. OP Gruppen förbereder sig på möjligheten att de taxonomienliga ekonomiska funktionernas viktvärde växer i framtiden. Företagsgruppen som omfattas av taxonomirapporteringsskyldighet växer i och med att tillämplighetsområdet för hållbarhetsrapporteringsdirektivet CSRD utökas. Dessutom kommer nya funktioner att omfattas av taxonomin i och med uppdateringen av taxonomins miljöbestämmelser och klimatkriterierna. Den taxonomiförenliga andelen förväntas öka även i OP Gruppens verksamhet till följd av dessa ändringar.

I augusti 2023 ställde OP Gruppen sektorspecifika utsläppsminskningsmål för tre branscher, vars utsläpp täcker över 90,0 procent av OP Gruppens kreditportfölj. Målet är att jämfört med utgångsnivån 2022 före 2030 minska 1) utsläppsintensiteten för energiproduktionen med 50,0 procent, 2) de absoluta utsläppen inom lantbruket med 30,0 procent och 3) utsläppsintensiteten för bolånen med 45,0 procent. Främjandet av taxonomiförenlighet stöder också uppfyllandet av målen för utsläppsminskning i energiproduktionen och bolånen. I december 2023 publicerade OP Gruppen dessutom en färdplan för biologisk mångfald. Som en del av färdplanens genomförande främjar OP Gruppen användningen av taxonomins kriterier för finansiering av cirkulär ekonomi och biologisk mångfald.

I fråga om bolån som beviljats hushåll använder OP Gruppen uppgifterna i energicertifikatregistret hos Finansierings- och utvecklingscentralen för boendet (ARA) vid uppföljningen av kriterierna för väsentligt bidrag till begränsningen av klimatförändringar, dvs. kriterier som ansluter sig till de finansierade objektens energieffektivitet. Energicertifikatuppgifter har kombinerats med bostäder som finansieras av OP Gruppen med flera olika metoder. För dessa bedöms uppfyllandet av kriterierna för väsentligt bidrag i förhållande till nationella gränsvärden som beräknats på basis av taxonomin. Energicertifikatuppgifter kan inte kombineras för alla finansierade bostäder, exempelvis för att det inte finns något energicertifikat för den ifrågakvarnande byggnaden. Kriterierna för väsentligt bidrag uppfylls inte för dessa finansierade bostäder. Dessutom har bostadskrediternas fysiska klimatrisker bedömts i OP Gruppen. Vid rapporteringen av taxonomiförenlighet har beaktats även de objekt som enligt bedömning inte är föremål för betydande fysiska klimatrisker. Som taxonomiförenliga har inkluderats även de finansierade bostäder som uppfyller kriterierna för väsentligt bidrag och inte är föremål för betydande fysiska klimatrisker som exempelvis översvämningsrisker.

OP Gruppen är marknadsledare inom bolån i Finland. OP Gruppens 102 andelsbanker finansierar bolån runt om i Finland. OP sporrar till åtgärder som förbättrar bostäders energieffektivitet runtom i Finland. För att uppnå de gemensamma målen behövs de både i tillväxtområden och i andra områden. OP Gruppen följer upp utvecklingen av marknadspraxis för taxonomin och gröna lån och bedömer deras effekter även i sin produktutveckling.

Billån och en del renoveringslån omfattas av taxonomin, men tillräckliga och heltäckande uppgifter om taxonomiförenlighet är inte tillgängliga. Ytterligare information om taxonomiförenlighet för OP Gruppens bil- och renoveringslån finns i punkten Taxonomirapporteringen kompletteras av frivillig information.

Taxonomirapporteringen vid OP Gruppens placeringsverksamhet sker med användning av taxonomidata rapporterade av NFRD-företag som omfattas av regelverket från företag som var placeringsobjekt föregående räkenskapsperiod. Dessa data har samlats in av en extern tjänsteleverantör och täcker alla aktie- och ränteplaceringar i dessa företag. Datatjänsteleverantören har samlat in uppgifterna så som de rapporterats av företagen, varför eventuella brister i formulären som företagen rapporterat direkt påverkar vissa beräkningsdiagram och resultat. Därtill används den externa tjänsteleverantörens taxonomiförenlighetsdata i placeringsverksamheten som en del av analysmodellen för hållbara placeringar, som identifierar verksamhet enligt EU-taxonomin som ett positivt miljömål. Dessa data rapporteras även till OP Gruppens kunder. Genom användning av denna analysmodell har man fastställt en minimallokering för taxonomienliga placeringar för en del av placeringsfonderna.

I taxonomiförenlighetsberäkningarna betonas de ekonomiska funktioner som är kopplade till begränsning av klimatförändringen. Taxonomiförenlighetsberäkningarna för placeringsverksamhetens fastighetsförmögenhet är baserade på tjänsteleverantörens taxonomianalys. I beräkningarna har beaktats sammanräknade förvaldade medel för sådana taxonomiförenliga fastigheter som har producerat hyresinkomster och till vilka det har gjorts kapitalkostnadsenliga investeringar. Analyserna är baserade på taxonomins tekniska kriterier för begränsning av klimatförändringen.

Taxonomiförenlig försäkringspremieinkomst ska uppfylla alla de tekniska bedömningskriterier som fastställts i punkt 10.1 i den delegerade förordningen (EU) 2021/2139. Eftersom tolkningen av kriterierna är förenad med många osäkerheter, har Pohjola Försäkring utrett uppfyllandet av dem tillsammans med en extern sakkunniginstans. Utredningsarbetets slutsats var att bedömningskriterierna ännu inte uppfylls till alla delar. Kriterierna för klimatriskernas modellering och prissättning, produktplanering samt innovativa försäkringslösningar återstår att utveckla. Men kriterierna för exempelvis situationer som rör gemensam användning av uppgifter och hög tjänstenivå efter en katastrof, kriterierna för ingen betydande skada samt sociala minimiskyddsåtgärder uppfylls väl av Pohjola Försäkring.

Ansvarsfull affärsrörelse är Pohjola Försäkrings strategiska prioriteringsområde. Företaget utvecklar sina produkter och tjänster med beaktande av klimat- och miljöpåverkan. Med Pohjola Försäkrings försäkringsprodukter stöds

anpassningen till klimatförändringen, och på så sätt beaktas klimatriskerna och de övriga faktorer som fastställs i EU-taxonomin i företagets produktplanering. Modelleringen av klimatriskerna utvecklas fortsatt. I fortsättningen utnyttjar företaget mer än tidigare modellerings resultat i sin affärsrörelse och produktutveckling. Antalet produkter enligt EU-taxonomin riskmodellering har ställts som en av bolagets uppföljningsmätare för 2024. Även till andra delar fortsätter Pohjola Försäkring utvecklingen av produkter enligt EU-taxonomikriterierna.

Sociala minimiskyddsåtgärder

Enligt EU Taxonomin (taxonomiförordningen EU/2020/852 Artikel 18) avses med minimiskyddsåtgärder förfaranden som genomförs av ett företag som bedriver en ekonomisk verksamhet för att säkerställa att den sker i enlighet med

- OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter
- Internationella arbetsorganisationens deklaration om grundläggande principer och rättigheter i arbetslivet
- det internationella regelverket för mänskliga rättigheter.

Syftet med minimiskyddsåtgärder som inkluderats i taxonomiförordningen är att förhindra att funktioner och placeringar klassificeras som hållbara om de inbegriper brott mot viktiga sociala principer, mänskliga rättigheter eller arbetstagares rättigheter eller om de inte uppfyller miniminormerna för hållbar affärsverksamhet.

OP Gruppen har uppskattat minimiskyddskraven i anslutning till respekt för mänskliga rättigheter, förhindrande av mutor och korruption, rättvis konkurrens och beskattning. Bedömningen av uppfyllandet av minimiskyddskraven har baserats på anvisningarna i taxonomiförordningen och kommissionens tolkningsanvisningar (2023/C 211/01) samt rapporten från EU:s forum för hållbar finansiering (Final Report on Minimum Safeguards). OP Gruppens principer för god affärssed, åtagande och policy om mänskliga rättigheter samt övriga relaterade policyer och riktlinjer fastställer och beskriver de principer och krav som ställs på OP Gruppens anställda, leverantörer och andra affärsrelationer samt partner avseende mänskliga rättigheter, förhindrande av korruption och mutor, rättvis konkurrens samt beskattning. I OP Gruppens människorättspolicy beskrivs OP Gruppens infallsvinkel till att respektera mänskliga rättigheter och till att förebygga, lindra och tillbörligen korrigera betydande skadliga människorättskonsekvenser som identifierats. Människorättspolicyn och granskningen som hänför sig till människorättskonsekvenser når hela OP Gruppens verksamhet och inkluderar de kunder och branscher, anskaffningskedjor och leverantörer som verkar i OP Gruppens värdekedja. Till dessa helheter anslutna åtgärder, krav och förfaranden enligt omsorgsförpliktelsen beskrivs närmare i OP Gruppen 2023 och i hållbarhetsrapportens avsnitt "Riskhantering och compliance", "Vi respekterar de mänskliga rättigheterna i vår verksamhet" och "Vi är en Finlands största skattebetalare". På basis av den här bedömningen har OP Gruppen konstaterat att minimiskyddskraven uppfylls i gruppens verksamheter.

Taxonomirapporteringen kompletteras av frivillig information

I enlighet med taxonomiregleringen för finansiella företag rapporteras en del av informationen på frivillig basis som uppgifter som kompletterar taxonomirapporteringen. Vid utgången av 2023 hade OP Gruppen beviljade taxonomiförenliga motorfordonslån till hushåll på cirka 1 815 miljoner euro, varav 31,0 procent väsentligt bidrog till begränsningen av klimatförändringen. Dessa klassificerades dock inte som taxonomiförenliga ekonomiska funktioner, eftersom man med de uppgifter som fanns tillgängliga i slutet av 2023 ännu inte kunde påvisa att de uppfyllde taxonomins alla kriterier för icke betydande skada enligt klimatförordningen (EU 2021/2139), exempelvis beträffande däckens bullerclass och rullmotståndskoefficient enligt energieffektivitetskraven samt bullernivåkriterierna för motorfordonen och reservdelssystemen för ljuddämpning.

Enligt Traficoms registeruppgifter är OP med en andel på 21,5 procent marknadsledare i Finland bland företag som finansierar utsläppsnåla personbilar inom finansierings- och leasingverksamheten. Utsläppsnålheten

bestäms enligt kriteriet för väsentligt bidrag till begränsning av klimatförändringen i funktion 6.5 i taxonomins klimatförordning.

Vid utgången av 2023 hade OP Gruppen beviljade taxonomiförenliga renoveringslån för byggnader till hushåll på cirka 139 miljoner euro, varav 45,0 procent väsentligt bidrog till begränsningen av klimatförändringen (solpaneler). Dessa klassificerades dock inte som ekonomiska funktioner enligt taxonomin, eftersom man med de uppgifter som fanns tillgängliga i slutet av 2023 ännu inte kunde påvisa att de uppfyllde taxonomins alla kriterier för icke betydande skada enligt klimatförordningen (EU 2021/2139). För övriga förenliga renoveringslån exempelvis för solpaneler – till exempel för värmepumpar – visade det sig svårt att få tag i de uppgifter som krävs enligt taxonomins kriterier.

Hållbarhet

Hållbarhet är en integrerad del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi, och en ansvarsfull affärsrörelse är en av OP Gruppens strategiska prioriteringar. OP Gruppens hållbarhetsprogram bygger på tre teman: Klimat och miljö, Människor och samhälle samt God förvaltningssed.

Hållbarhetsprogrammet baserar sig på OP Gruppens värden, megatrender i omvärlden samt en väsentlighetsanalys. Inom temat Klimat och miljö ställs mål för att tillhandahålla hållbara finansierings- och placeringsprodukter, minska utsläppen i kredit- och placeringsportföljerna samt främja biologisk mångfald. I fokus för temat Människor och samhälle står välfärden i lokalsamhällena samt stöd för hanteringen av den egna ekonomin och för ekonomikunskaper. Temat God förvaltningssed omfattar integrering av hållbarheten i all affärsrörelse och risktagning samt målet att öka mångfalden i förvaltningen. Hållbarhetsprogrammet finns på adressen op.fi/op-gruppen/ansvarskansla.

Viktiga händelser inom hållbarhet under räkenskapsperioden

I mars 2023 lanserade OP Gruppen i samarbete med Europeiska investeringsfonden (EIF) tre olika riskdelningsgarantier på marknaden i Finland. EIF:s riskdelningsgarantier riktar sig till sme-företag och husbolag som investerar i hållbar utveckling och innovationsverksamhet. Lånegarantin från EIF hjälper småföretag och husbolag att investera i hållbara lösningar samtidigt som garantin främjar produkt- och tjänsteutvecklingen samt digitaliseringen. Garantiavtalet hänför sig till Europeiska unionens InvestEU-program. Våren 2023 lanserade OP Gruppen hållbar leverantörsfinansiering för att uppmuntra till en mer hållbar verksamhet i leveranskedjan med hjälp av hållbarhetslänkad finansiering.

Under sommaren erbjöd OP Gruppen över 2 000 unga sommarjobb som en del av den årliga kampanjen Sommarjobb på OP:s bekostnad. Andelsbankerna understödde allmännyttiga föreningar så att de kunde sysselsätta 15–17-åriga unga i två veckor. I juli arrangerade OP för sjunde gången tillsammans med Hope rf insamlingen En ryggsäck på varje rygg i andelsbankerna runt om i Finland. Under 2023 samlades över 2 800 skolväskor in åt barn i mindre bemedlade familjer. OP Gruppens samarbete med idrottens grenförbund är en konkret gärning genom vilken OP kan öka välmåendet på riksnivå och erbjuda barn olika möjligheter att röra på sig och prova på nya idrottsgrenar.

OP Gruppen donerade sammanlagt 4,9 miljoner euro till välgörande ändamål 2023. Syftet med OP Gruppens donationer är att stödja hobbyverksamhet för barn och unga, främja naturens välmående och biologisk mångfald, stödja arbetet för psykisk hälsa samt stödja hanteringen av den egna ekonomin och främja ekonomiska kunskaper. Donationer gjordes bland annat till Rädda Barnen rf, SOS-Barnbyn, den Paralympiska Kommittén, John Nurminens stiftelse, Mieli rf och Ekonomikunskapsprojektet som koordineras av Helsingfors Diakonissanstalt.

OP Gruppens Forskningsstiftelse är grundad av OP Gruppen och stöder ekonomisk forskning. Stiftelsen delade 2023 ut totalt 1,4 miljoner euro i stipendier för vetenskaplig forskning och finansierade 54 forskares och forskningsgruppers arbete. Dessutom har stiftelsen också 2022 beviljat 1,2 miljoner euro för ett särskilt projekt på

tre år som sammanför kompetensen och stödnätverken i tre universitetsenheter som forskar i finansbranschen och finansinstitutionerna.

Pohjola Försäkring är tillsammans med flera andelsbanker med om att stödja Barn- och ungdomsstiftelsens Dreams-program, vars mål är att stärka ungdomarnas välbefinnande och framtidstro. Resultaten från Dreams-samarbetet har varit utmärkta och verksamheten har väckt stor entusiasm i skolor på olika håll i Finland. Dreams har sedan hösten 2022 till slutet av 2023 nått över 50 000 ungdomar och 3 600 lärare under 185 skolbesök på olika orter runt om i Finland.

I november lanserades den nya temafonden OP-Hållbar Välbefinnande, som placerar i sociala teman. I fondens placeringsverksamhet beaktas principerna för hållbar utveckling med särskild tonvikt på sociala frågor. Fonden placerar i företag vars affärsverksamhet bidrar till hållbart välbefinnande bland människor och samhällen, eller som i rollen som arbetsgivare är föredömliga i sociala frågor.

I december publicerade OP Gruppen en färdplan för biologisk mångfald, vilken lägger fram de åtgärder som OP Gruppen vidtar för att främja den biologiska mångfalden. Målet är att öka det naturpositiva handavtrycket före år 2030. Med det naturpositiva avtrycket avses att OP Gruppens verksamhet ska ha fler positiva än negativa effekter på naturen.

I december publicerade OP Gruppen också sitt åtagande om mänskliga rättigheter och sin människorättspolicy. OP Gruppen respekterar alla erkända mänskliga rättigheter, och åtagandet om mänskliga rättigheter innehåller de krav och förväntningar som OP Gruppen ställt på sig själv och på aktörerna i sina värdekedjor. OP Gruppen har förbundit sig att vidta korrigerande åtgärder om den orsakar negativa konsekvenser för mänskliga rättigheter.

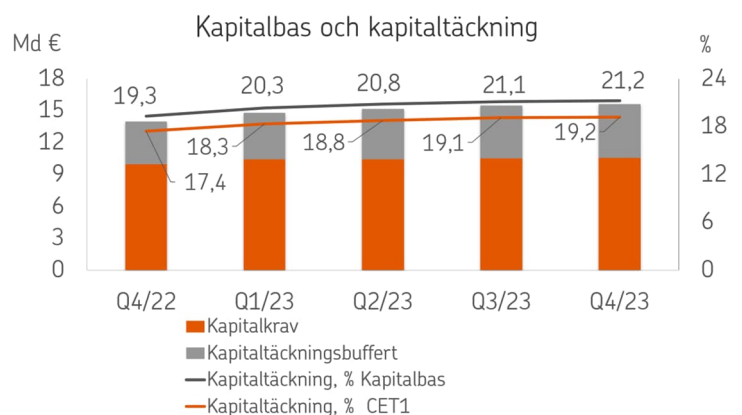
OP Gruppen deltog i slutet av 2023 i FN:s klimatmöte COP28 tillsammans med finländska företag från olika branscher. För första gången i historien hade Finland en paviljong på klimatmötet, och dess syfte var att lyfta fram finländska företags lösningar och Finland som ett ledande land inom grön teknik samt att främja klimatförhandlingarna med föregångarföretag.

För att främja personalens mångfald är OP Gruppens mål att både andelen kvinnor och andelen män ska vara minst 40 procent i bestämda chefsuppdrag. Vid slutet av december var kvinnornas andel 31 procent (31).

Kapitaltäckning

Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

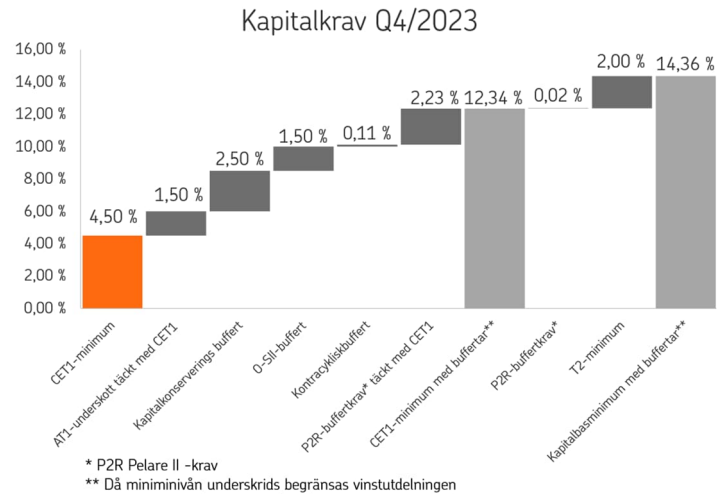
OP Gruppens kapitalbas uträknad enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (konglomeratlagen) överskred lagens minimibelopp med 5,2 miljarder euro (4,1). Kapitalkravet för Bankrörelsen var 14,4 procent (13,8) beräknat på de riskvägda posterna. OP Gruppens kapitalbas i förhållande till minimikapitalkravet var 144 procent (137). Till följd av bankrörelsens buffertkrav och försäkringsbolagens solvenskrav beskriver minimigränsen för kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen, 100 procent, den nivå inom vilken konglomeratet kan verka utan myndighetsåligganden på grund av underskridning av buffertar.

Kapitaltäckning för kreditinstitut

OP Gruppens CET1-kapitaltäckning var 19,2 procent (17,4), vilket överstiger miniminivån enligt regleringen med 6,9 procentenheter. Räkenskapsperiodens resultat höjde relationstalet.

Kapitaltäckningen i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet är stark i förhållande till de lagstadgade och myndighetsbestämda kapitalkraven. Den lagstadgade minimigränsen är 8 procent för kapitalrelationen och 4,5 procent för CET1-kapitaltäckningen. Den andel av minimikraven för AT1 och T2 som ska täckas med CET1, 1,5 procent, höjer minimigränsen för CET1 till 6,0 procent. Kapitalkonserveringsbufferten på 2,5 procent enligt kreditinstitutslagen, O-SII-buffettkravet på 1,5 procent, det kontracykliska buffettkravet för exponeringar i utlandet och ECB:s P2R-krav höjer i praktiken den lägsta gränsen till 14,4 procent för den totala kapitalrelationen och till 12,3 procent för CET1-kapitaltäckningen, med beaktande av underskotten i primärkapitaltillskottet (AT1) och supplementärkapitalet (T2).

Kärnprimärkapitalet i OP Gruppens kreditinstitutsverksamhet var 14,1 miljarder euro (12,6). Kärnprimärkapitalet påverkades positivt av bankrörelsens resultat och av att förlustreserven enligt IRBA för förväntad förlust inte längre redovisas till följd av övergången till schablonmetoden för kreditrisken. Beloppet av Avkastningsandelarna i kärnprimärkapitalet var 3,1 miljarder euro (3,2).

Det totala riskvägda exponeringsbeloppet var 73,5 miljarder euro (72,3). Under det första kvartalet övergick OP Gruppen i kapitaltäckningsanalysen till schablonmetoden i stället för internmetoden som tillämpades tidigare. Övergången ökade det totala riskvägda exponeringsbeloppet, men ändringen påverkade inte kapitaltäckningen.

Totalt riskvägdt exponeringsbelopp 31.12.2023
73,5 md €
(förändring från årets början +2 %)

Finans- och försäkringskonglomeratets interna investeringar i försäkringsföretag behandlas i enlighet med Europeiska centralbankens tillstånd som riskvägda poster. I aktieexponeringarna ingår 2,3 miljarder euro i riskvägda poster för gruppens interna innehav i försäkringsföretag. I schablonmetoden är riskvikten för innehav i försäkringsföretag 100 procent.

Finansinspektionen fattar ett makrotillsynsbeslut kvartalsvis. Finansinspektionen beslöt i december 2023 att tills vidare inte ställa något kontracykliskt buffettkrav för bankerna. I makrotillsynsbeslutet i mars 2023 fastställde Finansinspektionen en systemriskbuffert på 1 procent för OP Gruppen från och med 1.4.2024.

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) för OP Gruppens bankrörelse var 9,5 procent (7,6). Till ökningen i relationstalet bidrog i synnerhet återbetalningen av TLTRO III-finansieringen samt resultatet. Enligt regleringen är miniminivån 3 procent.

De kommande ändringarna i EU:s tillsynsförordning (CRR3), som implementerar den slutliga Basel III-regleringen i EU, uppskattas inte ha någon väsentlig inverkan på OP Gruppens kapitaltäckning. Ändringarna uppskattas träda i kraft 2025.

OP-sammanslutningens Pelare III-information 2023 publiceras vecka 11.

Försäkring

Försäkringsbolagens solvens är stark. I livförsäkringsrörelsen upphörde tillämpningen av övergångsbestämmelsen i solvensberäkningen 30.9.2023. Solvensprocenten försvagades för båda bolagen då kapitalkravet höjts. Den ökade aktierisken inom marknadsriskerna höjde kapitalkravet.

	Skadeförsäkring		Livförsäkring	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Kapitalbas, mn €	1 747	1 658	1 466	1 369
Kapitalkrav, mn €	851	670	660	589
Solvensprocent	205	247	222	232

ECB:s tillsyn

OP Gruppen omfattas av Europeiska centralbankens (ECB) tillsyn.

Europeiska centralbanken meddelade 13.3.2023 sitt beslut om användningen av schablonmetoden för kreditrisk i OP Gruppens kapitaltäckningsanalys. OP Gruppen övergick till schablonmetoden för kreditrisk 31.3.2023.

ECB har för OP Gruppen ställt ett buffertkrav som baserar sig på tillsynsmyndighetens bedömning (SREP). ECB:s buffertkrav (P2R) är 2,25 procent från och med 1.1.2022.

Skulder i enlighet med lagen om resolution

Enligt bestämmelserna om resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag har resolutionsmyndigheten rätt att på ett sätt som påverkar placerarens ställning ingripa i villkoren för placeringsprodukter som banken emitterat. Resolutionsmyndighet för OP Gruppen är EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) i Bryssel. SRB har fastställt OP Gruppens resolutionsstrategi enligt vilken resolutionsåtgärderna skulle riktas till OP-sammanslutningen och till den nya OP Företagsbanken som bildas i en resolutionssituation.

I mars 2023 uppdaterade SRB MREL-kravet (Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL) för OP Gruppens kapitalbas och nedskrivningsbara skulder. Som en del av MREL-kravet har resolutionsmyndigheten uppdaterat subordinationskravet för OP Gruppen i enlighet med EU:s resolutionsförordning. På basis av subordinationskravet avgörs en hur stor del av MREL-kravet som ska uppfyllas med kapitalbasen eller med efterställda skulder. MREL-kravet är 22,30 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 26,41 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet buffertkravet medräknat och 7,40 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. Det uppdaterade subordinationskravet som kompletterar MREL-kravet minskade och är 14,66 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 18,77 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet buffertkravet medräknat och 7,40 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. Kraven trädde i kraft 15.3.2023.

Från början av 2024 är MREL-kravet 22,89 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och 27,0 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet buffertkravet medräknat och 7,40 procent av exponeringsbeloppet för bruttosoliditetsgraden. I kraven ingår buffertkrav på 4,11 procent (CBR, Combined Buffer Requirement).

OP Gruppens buffert för MREL-kravet var 7,9 miljarder euro och för subordinationskravet 5,6 miljarder euro. De av OP Gruppen emitterade obligationslånen till senior non-preferred-villkor (SNP) uppgick till 3,8 miljarder euro. SNP-lånen täcker subordinationskravet.

OP Gruppen överskrider klart det nya MREL-kravet. OP Gruppens MREL-relationstal var 37,1 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet och MREL-relationstalet enligt subordinationskravet för efterställda skulder 26,4 procent av det totala riskvägda exponeringsbeloppet.

Centrala principer för riskhantering

I OP Gruppen är OP Andelslags styrelse det viktigaste beslutsorganet när det gäller uppgifter i anslutning till riskhantering. OP Andelslags förvaltningsråd fastställer styrelsens beslut om OP Gruppens riskvillighet. Styrelsens riskkommitté biträder styrelsen i hanteringen av uppgifter som hör samman med risktagning och riskhantering. Direktionen har på beslut av chefdirektören tillsatt en riskhanteringskommitté, en styrnings- och compliancekommitté och en balanshanteringskommitté för bankrörelsen. Kommittéerna godkänner anvisningar och beskrivningar av förfaringsätt som preciserar principerna för risktagning och principerna för riskhantering. Organens uppgifter i anslutning till riskhantering beskrivs närmare i deras arbetsordningar.

Den verkställande ledningen bereder affärsrörelsens strategiska val, som beträffande risktagningen baserar sig på anvisningen Principer för OP Gruppens risktagning, som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd. I Principerna för risktagning ges riktlinjer för och motiveringar till vilka risker affärsrörelsen är beredd att ta och i vilken utsträckning. Affärsrörelserna är förpliktade att bedriva verksamheten inom ramen för dessa begränsningar. Den verkställande ledningen fattar beslut om arbetsfördelningen beträffande risktagning; vilka risker olika intjäningslogiska helheter (produkt- och tjänstekoncept) kan ta samt eventuella preciseringar av de risker som juridiska företag och olika funktioner inom dessa intjäningslogiska helheter kan ta.

Governance-strukturerna skapar en grund för att centrala principer som styr verksamheten, och de policyer och instruktioner som preciserar principerna, har beretts och beslutats på tillbörligt sätt, och att varje rörelse utvärderas och övervakas med hänsyn till dess kvalitet, omfattning och komplexitet på tillbörligt sätt förutom av affärsrörelsens egen uppföljning också av aktörer som är oberoende av affärsrörelsen. Den verkställande ledningen ansvarar för att upprätthålla och utveckla tillräckliga resurser och kunskaper såväl i den första och andra som i den tredje linjens kontrollfunktioner.

Anvisningen OP Gruppens principer för riskhantering innehåller de allmänna målbilderna inom riskhanteringsprocessen och preciserar dessa målbilder separat för varje intjäningslogik. Anvisningen sätter ramarna för hur den verkställande ledningen förväntas organisera riskhanteringsprocessen i OP Gruppen.

Anvisningen Principerna för styrsystemet som det solidariska ansvaret kräver fastställer och anger riktlinjerna för centralinstitutets och dess medlemsandelsbankers bankspecifika styrsystem som det solidariska ansvaret kräver.

OP Gruppens ersättningssystem byggs upp i enlighet med gruppens grunduppgift, värden och mål samtidigt som man ser till att de är förenliga med regleringen. Ersättningarna ska inte uppmuntra till onödig risktagning eller verksamhet som står i konflikt med kundens intresse. Samma riskmätningssätt tillämpas på ersättningar som exempelvis vid bedömning av kapitalets och likviditetens tillräcklighet. Även eventuella riskkorrigeringar före ersättningar betalas ut bygger på de mätare som i övrigt används vid riskhantering. Om mätare korrigeras i riskhanteringsprocesserna, ska motsvarande ändringar även göras i fråga om ersättningar.

Ramarna för rutinerna sätts dessutom av principerna för intern kontroll, intern styrning, god affärssed och företagssäkerhet.

Hantering av riskprofilen: utgångspunkter och omvärld

Utgångspunkten för OP Gruppens risktagning är att OP Gruppen åtar sig att bära de risker som uppkommer vid uppfyllandet av gruppens grunduppgift. OP Gruppen betonar en omsorgsfullt förberedd och moderat risktagning i all sin verksamhet. Risktagningen riktas och begränsas med hjälp av principer och limiter som beretts av den verkställande ledningen och godkänts av OP Andelslags styrelse.

OP Gruppens framgång baserar sig på förtroendekapitalet, på tillräckligt med kapital och tillräcklig likviditet samt på mångsidiga data om kunderna. Risktagningen baserar sig på en god förståelse av de förändringsfaktorer som påverkar kundernas preferenser, verksamhet och framtida framgång både i en omvärld som liknar nuläget och i situationer där omvärlden drabbas av en plötslig chock eller trendmässig förändring.

Omvärlden analyseras som en del av den fortlöpande riskbedömningen och strategiprocessen. Megatrenderna och framtidsbilderna bakom strategin återspeglar de förändringskrafter som påverkar OP Gruppens och dess kunders vardag, förhållanden och framtid. Sådana fenomen som formar omvärlden är för närvarande bland annat klimatet, förlusten av biologisk mångfald, vetenskapliga och tekniska innovationer, demografiska förändringar och geopolitiken. Faktorer i omvärlden granskas noga för att förstå vilka konsekvenser de har för kundernas framtida framgång. Genom rådgivning och affärsbeslut främjar OP Gruppen bestående ekonomisk framgång, trygghet och välfärd för ägarkunderna och omvärlden. Samtidigt hanteras OP Gruppens riskprofil på längre sikt. Kundrådgivningen, dimensioneringen av tjänster, livscykelhanteringen av avtal, beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen ska bygga på korrekt och fullständig information.

OP Gruppens affärsrörelse täcker omfattande de olika delområdena inom finanssektorn och därför kan överraskande chocker som får sin början utanför den ekonomiska omvärlden ha många olika direkta och indirekta effekter på framgången hos OP Gruppens kunder samt på OP Gruppens lokaler, datatekniska infrastruktur och personal. Om de realiserar kan de påverka riskprofilen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens kontinuitet på många sätt. Effekterna av sådana potentiella chocker bedöms med hjälp av scenarioarbete. OP Gruppen förbereder sig kontinuerligt på denna typ av händelser genom att upprätta och testa olika verksamhetsplaner för dem.

Operativa risker

Till följd av det förändrade säkerhetsläget i Europa skedde en betydande förändring i cybersäkerhetsmiljön 2022. Också i Finland har hotnivån mot cybersäkerheten har varit förhöjd sedan början av 2022. OP Gruppen skyddar sin verksamhet och sina kunders och övriga intressentgruppers data genom att upprätthålla en stark digital infrastruktur, kompetens inom informationssäkerhet och cyberberedskap. Den här uppgiften sträcker sig till finansbranschen och hela samhällets nivå.

Samarbetet med myndigheter samt inom branschen i Finland och Norden har intensifierats och visat sig vara ett effektivt sätt att upprätthålla resiliensen mot cyberattacker i hela finansbranschen. I OP Gruppen har cybersäkerheten utvecklats långsiktigt med beaktande av cyberriskerna och de ständiga förändringarna i den externa hotbilden. En högklassig verksamhet säkerställs genom kontinuerliga övningar samt testning av verksamheten, upprätthållande av kompetensen och tillräckliga resurser. En analys av avvärjda attacker och systemrelaterade sårbarheter har utvisat att OP Gruppens kompetenser, processer och teknik har en god kombinerad reaktionshastighet och avvärjningsförmåga.

Under slutet av året ökade antalet blockeringsattacker mot finländska företag och andra aktörer. Antalet blockeringsattacker mot OP Gruppen trefaldigades under 2023. De har endast kortvarigt och i liten utsträckning

påverkat tillgången på OP Gruppens tjänster. OP Gruppens förmåga att skydda sig mot och avvärja blockeringsattacker håller en hög nivå.

Utöver blockeringsattacker har också antalet nätfiskemeddelanden från cyberbrottslingar, som vill göra dataintrång, ökat. Antalet misstänkta e-postmeddelanden som sänts till OP Gruppens anställda ökade med 15 procent, och under året rapporterade anställda över 12 000 meddelanden som identifierats som e-postfiske.

Nätfiskeförsöken mot våra kunder fyrfaldigades, men vi svarade effektivt på brottslingarnas åtgärder. I framtiden kommer artificiell intelligens att möjliggöra allt mer sofistikerad bedrägeribrottslighet.

I slutet av 2023 berättade vi om ett dataintrång som riktades mot en av våra anställdas e-post. Till följd av intrånget fick en utomstående part eventuellt tag på personuppgifter om en kundgrupp, som i förhållande till OP:s totala kundantal är liten och begränsad. Dataintrånget riktade sig inte mot OP:s egentliga kunddatasystem eller informationen i dem, utan mot en enskild anställds e-post. Intrånget utfördes med hjälp av en mycket avancerad och svårupptäckt angreppsteknik som gör det möjligt att kringgå tvåfaktorsautentisering. Fallet i fråga är en del av en nätfiskekampanj som Cybersäkerhetscentret vid Traficom varnade organisationer för hösten 2023.

OP Gruppen fortsätter att systematiskt utveckla cybersäkerheten på ett övergripande sätt och upprätthålla sin handlingsförmåga. Trots OP Gruppens, finansbranschens och myndigheternas beredskap är risken för cyberattacker och andra angrepp fortfarande förhöjd.

Finansinspektionen tilldelade 7.9.2023 Pohjola Försäkring en offentlig varning för handläggningstider för skador som omfattas av lagstadgad arbetsolycksfalls- och yrkessjukdomsförsäkring åren 2019–2022. Finansinspektionen lyfte fram brister i datasystem och den tillhörande interna kontrollen. Enligt Finansinspektionen förekom det särskilt i början av granskningsperioden betydande brister i att uppfylla kraven på lagstadgade handläggningstider inom Pohjola Försäkring. Bristerna som observerades korrigerades före årets slut.

Under räkenskapsperioden fortsatte OP Gruppen att korrigera de observationer som lyftes fram i Finansinspektionens AML-granskningar under 2022. Granskningarna ingick i Finansinspektionens normala tillsyns- och inspektionsverksamhet och inriktades på OP Företagsbanken Abp, Etelä-Karjalan Osuuspankki, Åbonejdens Andelsbank, samt OP Andelslag till den del som bankerna som var föremål för granskningen hade lagt ut sina uppgifter till andelslaget. Finansinspektionen gjorde inga observationer som skulle tyda på penningtvätt eller finansiering av terrorism. Finansinspektionen identifierade utvecklingsbehov i fråga om bedömning av risker för penningtvätt, inhämtande och uppdatering av uppgifter om kundkännedom, bedömning av risker relaterade till kundförhållanden samt den interna kontrollen i anslutning till förhindrande av penningtvätt. OP Gruppen har i flera år gjort betydande satsningar på att utveckla hanteringen av risker för penningtvätt, och de korrigerande åtgärder som relaterar till tillsynsmyndighetens observationer slutfördes till stor del före slutet av året.

I april 2023 inledde Finansinspektionen en AML-granskning i OP Detaljkunder Abp som en del av sin normala tillsyns- och kontrollverksamhet. Granskningen pågick ännu vid räkenskapsperiodens slut och den väntas slutföras under våren 2024.

Vid slutet av räkenskapsperioden arbetade cirka 500 experter med bekämpning av ekobrott i OP Gruppens centralinstitut. Även personalen vid andelsbankerna och OP Gruppens övriga företag spelar en viktig roll i bekämpningen av ekobrott.

Under räkenskapsperioden minskade de realiserade operativa riskerna i OP Gruppen en aning. OP Gruppens kostnader för de operativa riskerna var 6 miljoner euro (7). För de övriga riskernas del följer en närmare genomgång av riskprofilen separat för varje affärsrörelse.

Hushållsbank och Företagsbank

Bankrörelsens centrala risker är de kreditrisker som uppstår i kundrörelsen samt marknadsriskerna.

Bankrörelsens kreditriskposition var fortsatt stabil och riskerna måttliga samt kreditstockens allmänna kvalitet god, även om räntestegringen och inflationen har påverkat kreditstockens kvalitet negativt för bygg- och fastighetsbranschens del.

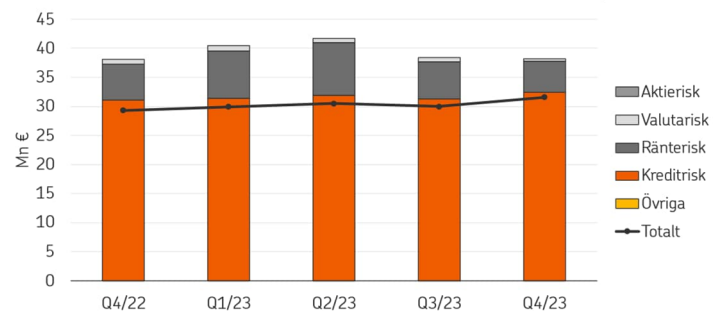
Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken för Företagsbankens placeringar, var 32 miljoner euro (29) vid slutet av räkenskapsperioden.

Marknadsrisken ökade under det fjärde kvartalet. I VaR ingår bankrörelsens placeringar i obligationslån, säkringsinstrumenten för ränterisken i dem samt placeringar i penningmarknadspapper. Inga betydande ändringar gjordes i tillgångsslagsfördelningen under räkenskapsperioden.

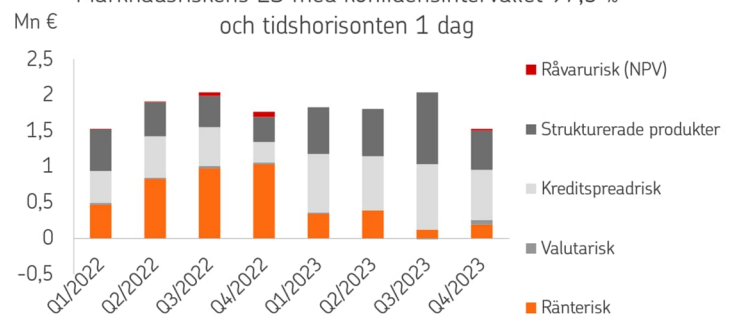
Markets-funktionens marknadsrisker har minskat under det fjärde kvartalet. En stressad riskmätare för förväntad förlust (Expected Shortfall, ES) har tillämpats sedan början av 2023. Stressat ES är en mer konservativ riskmätare än ostressat ES som användes tidigare.

OP Gruppen förvaltade vid slutet av december insättningar som omfattas av insättningsgarantin för ett totalbelopp på 44,2 miljarder euro (44,2), vilket motsvarar 59,3 procent av insättningarna (56,7). Ur insättningsgarantifonden ersätts högst 100 000 euro till varje kund i OP Gruppen.

VaR för Företagsbankens marknadsrisk med konfidensintervallet 95 % och tidshorisonten 10 dagar

Marknadsriskens ES med konfidensintervallet 97,5 % och tidshorisonten 1 dag

Exponeringar med anstånd och nödlidande fordringar

	Presterande exponeringar med anstånd (brutto)		Nödlidande fordringar (brutto)		Problemfordringar (brutto)		Förlustreserv		Problemfordringar (netto)	
	31.12. 2023	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2022
Över 90 dagar förfallna fordringar, md €			0,59	0,52	0,59	0,52	0,21	0,19	0,38	0,33
Förmodas inte bli betalda, md €			1,37	0,91	1,37	0,91	0,21	0,16	1,16	0,75
Exponeringar med anstånd, md €	3,33	3,38	1,45	1,32	4,78	4,70	0,20	0,18	4,59	4,51
Totalt, md €	3,33	3,38	3,41	2,74	6,74	6,12	0,61	0,53	6,13	5,59

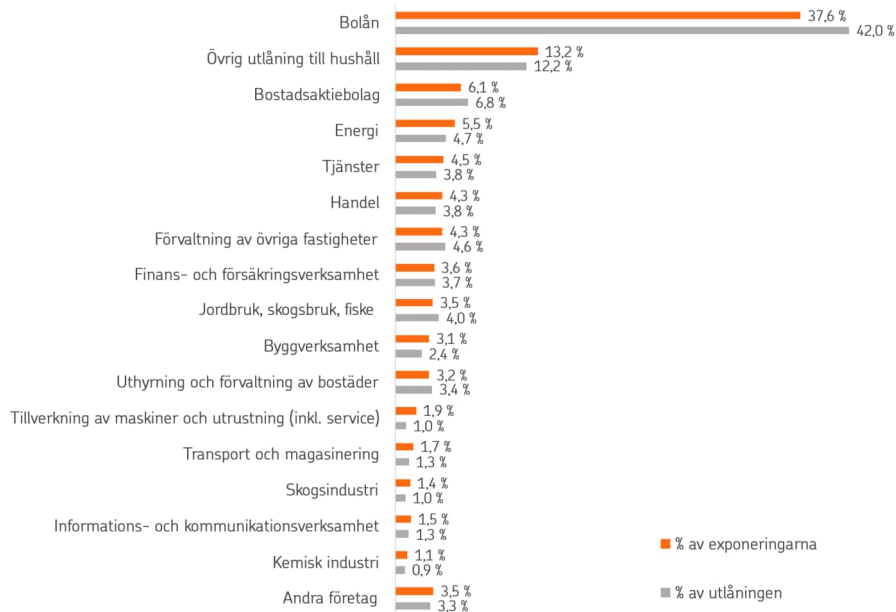
Nyckeltal	OP Gruppen		Hushållsbank		Företagsbank	
	31.12. 2023	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2022	31.12. 2023	31.12. 2022
Problemfordringar av exponeringarna, %*	5,81	5,16	7,30	6,64	2,52	1,92
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %*	2,94	2,31	3,25	2,67	2,23	1,53
Presterande exponeringar med anstånd av exponeringarna, %*	2,87	2,85	4,06	3,97	0,29	0,39
Presterande exponeringar med anstånd av problemfordringarna, %	49,5	55,2	55,6	59,8	11,5	20,3
Förlustreserv (fordringar på kunder) av problemfordringarna, %	13,7	12,0	10,4	8,5	34,8	38,4

*Från början av 2023 inkluderar den utlåning som ingår i exponeringarna inte förändringar i verkligt värde på krediter som omfattas av sÄkringsredovisning. JÄmförelseperiodens uppgifter har justerats sÅ att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

Inte en enda exponering mot en kund överskred tio procent av OP Gruppens kapitalbas efter förlustreserver och annan kreditriskreducering.

Fördelningen av exponeringarna och utlåningen

Fördelningen av exponeringarna och utlåningen

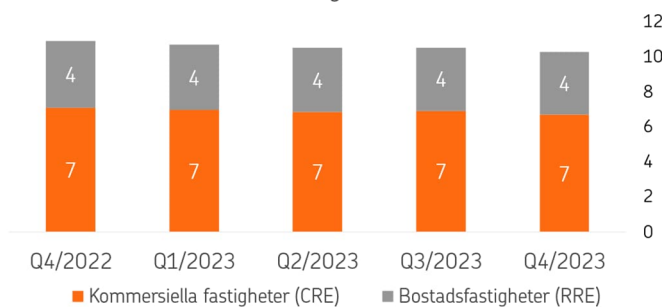
På bilden presenteras fördelningen av OP Gruppens exponeringar och krediter branschvis i procent vid räkenskapsperiodens slut.

Nedan finns en närmare beskrivning av utvecklingen och fördelningen av OP Gruppens exponeringar mot fastighetsbranschen per fastighetstyp. I och med det förändrade ränteläge har en ökad risk identifierats i fastighetsbranschen. I grafen ovan ingår exponeringarna mot fastighetsbranschen huvudsakligen i posterna förvaltning av övriga fastigheter samt uthyrning och förvaltning av bostäder.

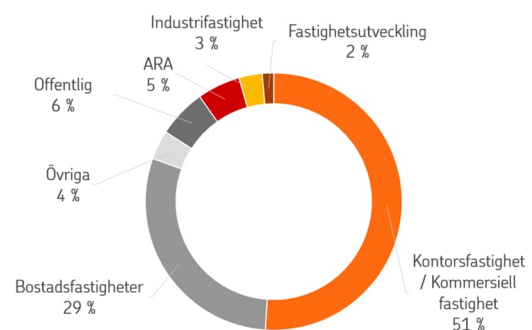
OP Gruppens exponeringar mot fastighetsbranschen utgjorde totalt 8,9 procent (9,3) av samtliga exponeringar vid slutet av räkenskapsperioden. Exponeringarna mot fastighetsbranschen är väldiversifierade mellan olika fastighetstyper. Den största fastighetstypen är kommersiella fastigheter, och till den räknas bland annat kontorsfastigheterna. Vid räkenskapsperiodens slut fanns 63,0 procent av OP Gruppens fastighetsportfölj i segmentet Företagsbank och 37,0 procent i segmentet Hushållsbank.

Av exponeringarna mot fastighetsbranschen utgjorde 4,63 procent (1,74) nödlidande fordringar vid slutet av december.

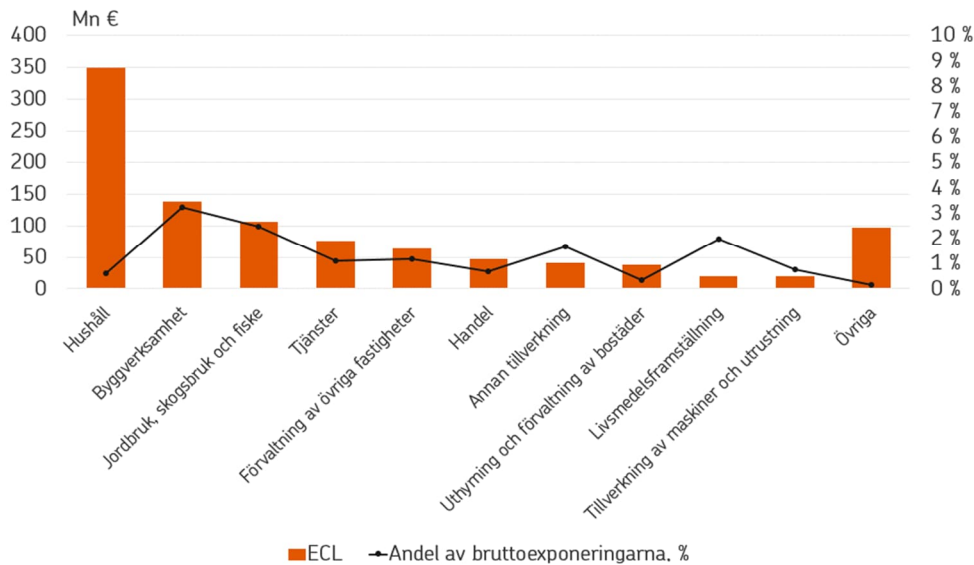
Exponeringar mot kommersiella fastigheter och bostadsfastigheter, md €

Fördelningen av exponeringarna mot fastighetsbranschen mellan olika fastighetstyper

Förlustreserv enligt bransch 31.12.2023

På bilden presenteras förlustreserven för olika branscher vid slutet av räkenskapsperioden 31.12.2023 och förlustreservens procentandel av de totala exponeringarna mot branschen vid slutet av räkenskapsperioden.

Ränterisk

Ränterisken för segmentet Hushållsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntehöjning på en procentenhet på räntenettet var 130 miljoner euro (286) och med effekten av en räntesänkning på en procentenhet -137 miljoner euro (-289) i snitt under ett år. Ränteintäktsrisken beräknas för en tidsperiod på ett år genom att dividera summan av ränteintäktsrisken för de tre följande åren med tre.

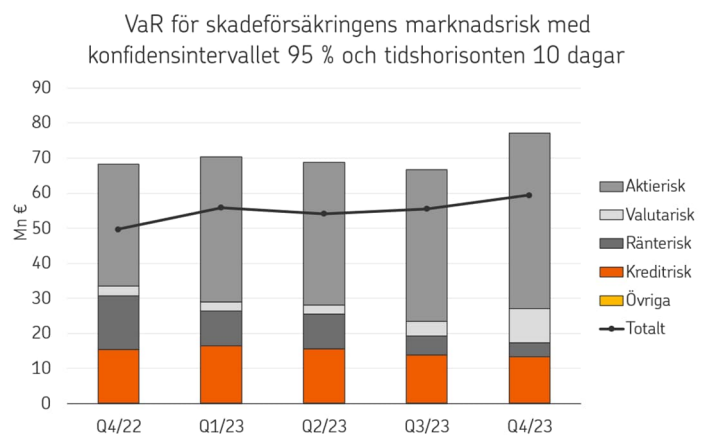
Ränterisken för segmentet Företagsbanks finansiella balansräkning mätt med effekten av en räntehöjning på en procentenhet på räntenettet var 17 miljoner euro (16) och med effekten av en räntesänkning på en procentenhet -18 miljoner euro (-16) i snitt per år.

Försäkring

Skadeförsäkring

Skadeförsäkringens centrala risker är de försäkringstekniska riskerna i anslutning till skadeutvecklingen, marknadsriskerna för de placeringar som utgör täckning för försäkringsavtalsskulden, en snabbare förlängning än väntat av den förväntade livslängden för förmånstagare till försäkringsavtalsskulden för pensioner samt nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsavtalsskulden.

En minskning med fem procent i dödlighetsantagandena skulle påverka försäkringsavtalsskulden med -15 miljoner euro per år (-15). En sänkning av den räntenivå som

används vid värderingen av försäkringsavtalsskulden med en procentenhet skulle på årsnivå påverka försäkringsavtalsskulden med -176 miljoner euro (-161).

Det har inte skett några betydande förändringar i skadeförsäkringens försäkringstekniska risker under räkenskapsperioden. Viktiga marknadsrisker i skadeförsäkringen är aktierisken och den förhöjande effekt som en nedgång i marknadsräntorna har på försäkringsavtalsskuldens värde och kapitalkravet.

Ränterisken i skadeförsäkringens placeringar har minskat sedan den föregående rapporten. Nyckeltalet VaR, som mäter risken, var vid slutet av räkenskapsperioden 59 miljoner euro (49). I nyckeltalet VaR ingår bolagets investeringstillgångar inklusive placeringar, försäkringsavtalsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäkringsavtalsskulden.

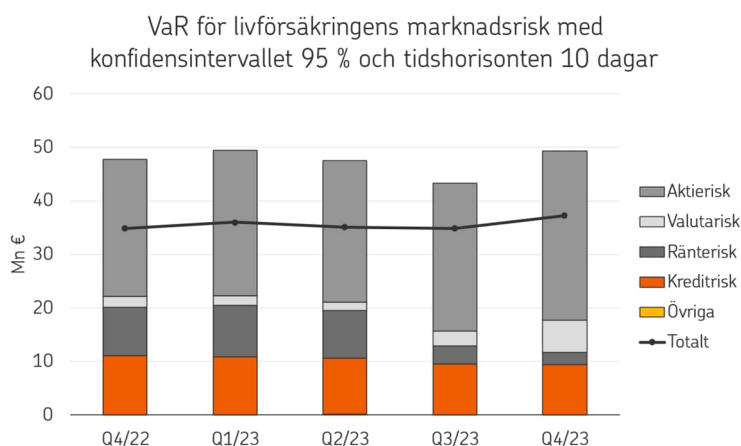
Livförsäkring

De centralaste riskerna i livförsäkringen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, nivån på den ränta som använts för att värdera försäkringsavtalsskulden, förändringar i de försäkrades dödlighetsutveckling samt annullationsrisken som beror på förändringar i kundbeteendet.

Lång livslängd, dvs. lägre dödlighet, leder till ökade ersättningar från pensionsbestånden. I sin helhet skulle en minskning med fem procent i dödlighetsantagandena påverka försäkringsavtalsskulden för pensionsbestånden med 22 miljoner euro per år (20). I risklivförsäkringsbestånden skulle en ökad dödlighet leda till ökade skadeanspråk. I sin helhet skulle en ökning med fem procent i dödlighetsantagandena påverka försäkringsavtalsskulden för risklivförsäkringsbeståndet med 21 miljoner euro per år (17). En ökning av andelen annullationer med 10 procent skulle på årsnivå påverka försäkringsavtalsskulden med 58 miljoner euro (50). En sänkning av den räntenivå som används vid värderingen av försäkringsavtalsskulden med en procentenhet skulle på årsnivå påverka försäkringsavtalsskulden med 177 miljoner euro (184).

Det finns en buffert för placeringsriskerna och riskerna i anslutning till förändringen i kundbeteendet i de separata försäkringsbestånden. Bufferten räcker till för att täcka en betydande negativ avkastning på placeringstillgångarna i de separata bestånden varefter OP Gruppen bär riskerna för bestånden. Buffertarna uppgick till totalt 245 miljoner euro (246) vid slutet av räkenskapsperioden.

Nyckeltalet VaR, som mäter marknadsrisken, var vid slutet av räkenskapsperioden 37 miljoner euro (35). I nyckeltalet VaR ingår livförsäkringens investeringstillgångar inklusive placeringar, försäkringsavtalsskuld och säkringsinstrument för ränterisken i försäkringsavtalsskulden. Beräkningen beaktar inte marknadsriskerna i livförsäkringens separata bestånd, de tillgångar som utgör en buffert för dem eller kundåterbäringarna.

Gruppfunktioner

De centrala riskerna inom segmentet Gruppfunktioner är likviditetsreservens kredit- och marknadsrisker samt likviditetsriskerna. Den väsentligaste marknadsriskfaktorn är hur förändringar i kreditspreadarna påverkar värdet av skuldebrev i likviditetsreserven.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka. Under 2023 emitterades långfristiga obligationslån för totalt 5,2 miljarder euro (8,0).

Nyckeltalet VaR, som mäter likviditetsreservens marknadsrisk, var 30 miljoner euro (27) vid slutet av räkenskapsperioden. Marknadsrisken ökade under det fjärde kvartalet. I VaR ingår likviditetsreservens placeringar i obligationslån, säkringsinstrumenten för ränterisken i dem samt placeringar i penningmarknadspapper. Inga betydande förändringar skedde i tillgångsslagsfördelningen.

OP Gruppen tryggar sin likviditet med en likviditetsreserv som i huvudsak består av tillgodohavanden på centralbanker och fordringar som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Likviditetsreserven räcker till för att täcka finansieringsbehovet på kort sikt för det kända och uppskattade kassaflödet samt för likviditetsstressscenariot.

OP Gruppens likviditet och tillräckligheten hos likviditetsreserven följs upp bland annat med ett LCR-relationstal som mäter likviditetstäckningskravet. Enligt bestämmelserna ska LCR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens LCR-relationstal var 199 procent (217) vid räkenskapsperiodens slut.

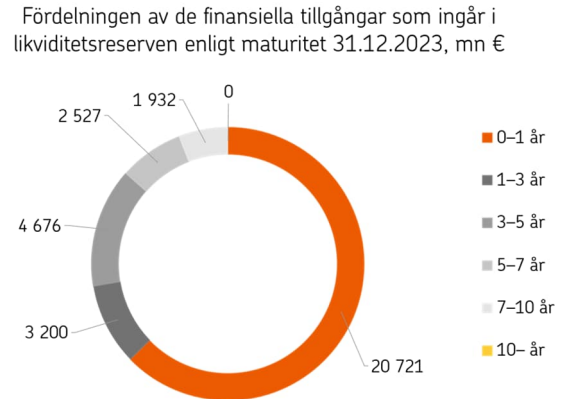
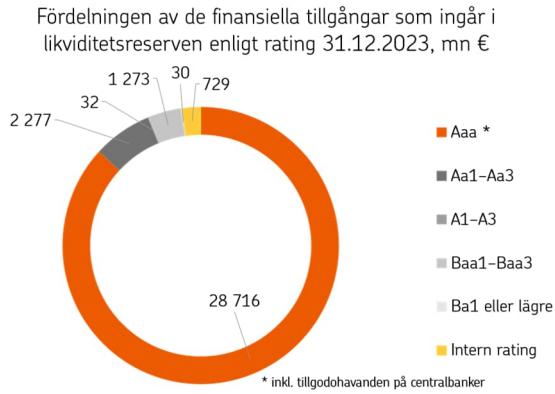
Tillräckligheten hos OP Gruppens långfristiga finansiering följs upp bland annat med NSFR-relationstalet som mäter den strukturella finansieringsrisken. Enligt bestämmelserna ska NSFR-relationstalet vara minst 100 procent. OP Gruppens NSFR-relationstal var 130 procent (128) vid räkenskapsperiodens slut.

Likviditetsreserv

Md €	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
Tillgodohavanden på centralbanker	19,6	34,8	-43,8
Skuldebrev som godtas som säkerhet	11,8	2,1	461,8
Lånefordringar som godtas som säkerhet	1,1	-	-
Totalt	32,4	36,9	-12,2
Fordringar som inte godtas som säkerhet	0,7	0,7	-6,2
Likviditetsreserven till marknadsvärde	33,1	37,6	-12,1
Värderingsavdrag (Haircut)	-0,7	-0,2	-
Likviditetsreserven till säkerhetsvärde	32,3	37,4	-13,5

Likviditetsreserven omfattar skuldebrev emitterade av stater, kommuner, finansiella institut och företag med god rating samt värdepapperiserade fordringar och lånefordringar som godtas som säkerhet. Under räkenskapsperioden återbetalade OP Gruppen TLTRO III-finansieringen på 12,0 miljarder i sin helhet. Vid slutet av räkenskapsperioden omfattade likviditetsreserven andra än av OP Gruppen emitterade obligationer som klassificerats till upplupet anskaffningsvärde för 622 miljoner euro (0). De här obligationernas verkliga värde var 640 miljoner euro (0) vid slutet av räkenskapsperioden. I uppgifterna om likviditetsreserven här invid har de här obligationslånen värderats till verkligt värde.

Rating

Rating 31.12.2023

Ratinginstitut	OP Företagsbanken Abp				Pohjola Försäkring Ab	
	Kortfristig upplåning	Utsikter	Långfristig upplåning	Utsikter	Rating	Utsikter
Standard & Poor's	A-1+	-	AA-	Stabila	A+	Stabila
Moody's	P-1	Stabila	Aa3	Stabila	A2	Stabila

OP Företagsbanken Abp och Pohjola Försäkring Ab har ratingar från Standard & Poor's Global Ratings Europe Limited och Moody's Investors Service (Nordics) AB. Vid bedömningen av OP Företagsbankens rating beaktar ratinginstituten hela OP Gruppens finansiella ställning. Ratingarna ändrades inte under 2023.

Segmentens resultat

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank (Bankrörelse för privatkunder och sme-företag), Företagsbank (Bankrörelse för företag och institutioner) och Försäkring (Försäkringsrörelse). Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet Gruppfunktioner. Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut.

Hushållsbank

- Rörelsevinsten ökade till 1 223 miljoner euro (502) och kostnads-intäktsrelationen förbättrades till 45,8 procent (61,6).
- Intäkterna ökade med 49,1 procent till 2 976 miljoner euro. Intäkterna från kundrörelsen ökade med totalt 49,8 procent: räntenettet ökade med 89,2 procent till 2 258 miljoner euro och provisionsnettot minskade med 11,2 procent till 686 miljoner euro. Det mindre provisionsnettot berodde delvis på att ägarkunderna fått de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023.
- Nedskrivningarna av fordringar ökade till 173 miljoner euro (96). De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 3,2 procent (2,7) av exponeringarna.
- Kostnaderna ökade med 10,9 procent till 1 363 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 9,7 procent till 500 miljoner euro och de övriga rörelsekostnaderna med 11,9 procent till 806 miljoner euro.
- OP-bonus till ägarkunderna ökade med 28,7 procent till 217 miljoner euro (168).
- Utlåningen minskade med 1,6 procent till 70,9 miljarder euro och inlåningen med 5,6 procent till 61,2 miljarder euro.
- De mest betydande utvecklingssatsningarna riktades till att uppgradera basbanksystemet samt till utvecklingen av digitala tjänster.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Räntenetto	2 258	1 194	89,2
Nedskrivningar av fordringar	-173	-96	79,2
Provisionsnetto	686	773	-11,2
Intäkter från placeringsverksamhet	-29	-9	-
Övriga rörelseintäkter	61	39	57,3
Personalkostnader	-500	-455	9,7
Avskrivningar och nedskrivningar	-57	-53	6,7
Övriga rörelsekostnader	-806	-720	11,9
OP-bonus till ägarkunder	-217	-168	28,7
Rörelsevinst	1 223	502	143,5
Intäkter totalt	2 976	1 996	49,1
Kostnader totalt	-1 363	-1 229	10,9
Kostnads-intäktsrelation, %	45,8	61,6	-15,8*
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %***	3,2	2,7	0,5*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,24	0,13	0,11*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,99	0,40	0,59*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,17	0,54	0,63*
Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Uttagna bolån	5 569	7 513	-25,9
Uttagna företagskrediter	1 996	2 702	-26,1
Förmedlade bostads- och fastighetsaffärer, st.	8 949	10 844	-17,6

Md €	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
Utlåning**			
Bolån	41,9	42,3	-1,1
Krediter till företag	7,9	8,3	-5,6
Bostadssammanslutningar****	8,6	8,8	-1,9
Övriga företags- och samfundskrediter	4,2	4,1	3,0
Övriga konsumentkrediter	8,4	8,6	-2,0
Utlåning totalt	70,9	72,1	-1,6
Garantier	1,0	1,0	1,0
Övriga exponeringar	7,6	8,3	-8,4
Inlåning**			
Daglig- och betalningsrörelseinsättningar	36,8	43,3	-14,9
Placeringsinsättningar	24,4	21,6	13,0
Inlåning totalt	61,2	64,8	-5,6

*Förändring i relationstalet.

**Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

***Vid beräkningen av relationstalet inkluderar posten exponeringar inte sedan början av 2023 förändringar i verkligt värde på krediter som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

****Krediterna till bostadssammanslutningar omfattar bostadsaktiebolag och bostadsinvesteringsbolag.

OP Gruppens segment Hushållsbank består av bankrörelse och kapitalförvaltning för privatkunder och sme-företag i andelsbankerna och centralinstitutskoncernen.

Utlåningen minskade med 1,6 procent till 70,9 miljarder euro. Bolånestocken minskade med 1,1 procent till 41,9 miljarder euro. Den höga inflationen och de stigande referensräntorna hade en stor inverkan på bostadshandeln. Till följd av den fortsatt dämpade bolånemarknaden togs det ut bolån för 25,9 procent mindre än under jämförelseåret, totalt 5,6 miljarder euro. Under oktober–december 2023 togs ändå bolån ut för 5,5 procent mer än under samma period året innan. Detta berodde på att bostadshandeln fick fart av nyheterna om att befrielsen från överlåtelseskatt för förstagångsköpare skulle slopas. De bostads- och fastighetsaffärer som OP Hem förmedlade minskade från jämförelseperioden med 17,6 procent till 8 932 affärer. Vid slutet av räkenskapsperioden var 80,6 procent av bolånen bundna till 12 månaders Euribor (89,5), 16,0 procent till kortare Euribor-räntor och (7,4) och 3,4 procent till OP-prime och fast ränta (3,1). Utlåningen till företag minskade med 5,6 procent till 7,9 miljarder euro till följd av sme-företagens minskade investeringsvilja. Utlåningen till bostadssammanslutningar minskade med 1,9 procent till 8,6 miljarder euro. De övriga företags- och samfundskrediterna ökade med 3,0 procent till 4,2 miljarder euro och de övriga konsumentkrediterna minskade med 2,0 procent till 8,4 miljarder euro.

Av privatkundernas bolån var 34,4 procent (32,8) ränteskyddade vid slutet av räkenskapsperioden. Vid slutet av räkenskapsperioden minskade räntetaket räntekostnaderna för cirka 160 000 bolån med ett sammanlagt lånekapital på 14,1 miljarder euro. Den ekonomiska nettonytta som räntetaken gav kunderna var under 2023 sammanlagt 168 miljoner euro.

Inlåningen minskade med 5,6 procent till 61,2 miljarder euro. Minskningen berodde främst på företagskundernas betalningsrörelseinsättningar. Insättningarna på brukskonton och betalningsrörelsekonton minskade med 14,9 procent och placeringsinsättningarna ökade med 13,0 procent.

I mars lanserade OP Gruppen ett grönt lån för sme-företag och husbolag. Det nya gröna lånet stöder investeringar i exempelvis energieffektivt byggande, förnybar energi och infrastruktur för utsläppsnål trafik. De gröna lån som beviljats sme-företagskunder uppgick vid slutet av december till 62 miljoner euro (0).

OP Gruppens kunder var fortsatt intresserade av att spara och placera. OP:s placeringsfonder fick 65 000 nya andelsägare och det ingicks 126 000 nya avtal om regelbundet fondsparande under räkenskapsperioden. OP:s placeringsfonder hade nästan 1,28 miljoner andelsägare vid slutet av räkenskapsperioden. Antalet aktiva aktiekunder nådde ett nytt rekord, och ökningen från jämförelseperioden var 16,0 procent. Antalet utförda order inom aktiehandeln var 1,9 procent större än under jämförelseperioden.

OP Gruppen höjde sina ägarkunders OP-bonus för 2023 med 30 procent. Värdet av den nya bonus som samlats var totalt 275 miljoner euro (215). OP-bonus som samlas för 2024 höjs med 40 procent. Det innebär en tilläggsbonus på uppskattningsvis 86 miljoner euro för ägarkunderna. Därtill får ägarkunderna de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023 till slutet av 2024. Värdet av denna förmån var 22 miljoner euro för 2023 och är uppskattningsvis 88 miljoner euro för 2024.

Från början av november 2023 har ägarkunderna fått 0,25 procent ränta på sina insättningar på brukskonton. Förmånen gäller de ägarkunder som har både ägarkundskap och brukskonto i en och samma andelsbank.

Under räkenskapsperioden riktades de mest betydande utvecklingsåtgärderna till att uppgradera basbanksystemet och utveckla de digitala tjänsterna.

I december meddelade OP att man kommer att grunda ett samföretag tillsammans med Nordea för att lösa betalningsrelaterade utmaningar med inhemska krafter. Planen är att utveckla lösningar som är till nytta för både konsumenter och företag vid betalningar samt hantering av e-fakturer på basis av telefonnummer. Lösningen görs öppen även för andra marknadsaktörer. För att arrangemanget ska kunna genomföras måste konkurrensmyndigheten först godkänna det.

Det fanns 102 andelsbanker (108) vid räkenskapsperiodens slut. Det pågår fusionsprojekt mellan andelsbanker på olika håll i Finland.

Räkenskapsperiodens resultat

Segmentet Hushållsbanks rörelsevinst uppgick till 1 223 miljoner euro (502). Intäkterna ökade med 49,1 procent till 2 976 miljoner euro. Räntenettot ökade med 89,2 procent till 2 258 miljoner euro till följd av uppgången i marknadsräntorna, som började våren 2022.

Provisionsnettot minskade med 11,2 procent till 686 miljoner euro. Ägarkunderna fick de dagliga banktjänsterna utan månadsavgifter från oktober 2023. Dessutom ledde en ändring av verksamhetsmodellen för säkring av ränterisken i derivatkontrakt mellan Företagsbank och Hushållsbank som utfördes vid slutet av 2022 till en minskning i provisionsnettot för segmentet Hushållsbank från jämförelseperioden.

Nedskrivningarna av fordringar ökade med 79,2 procent till 173 miljoner euro (96). De förväntade kreditförlusterna inom bygg- och fastighetsbranschen ökade. Under räkenskapsperioden bokfördes slutliga nettokreditförluster för 36 miljoner euro (32). De nödlidande fordringarna uppgick till 3,2 procent (2,7) av exponeringarna.

Kostnaderna ökade med 10,9 procent till 1 363 miljoner euro. Personalkostnaderna ökade med 9,7 procent till 500 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt löneförhöjningar. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 11,9 procent till 806 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna höjdes främst av ICT-kostnaderna. Avskrivningarna och nedskrivningarna ökade från jämförelseperioden med 6,7 procent till 57 miljoner euro.

OP-bonus till ägarkunderna ökade med 28,7 procent till 217 miljoner euro på grund av den tilläggsbonus som betalades för 2023.

Företagsbank

- Rörelsevinsten minskade till 408 miljoner euro (416) och kostnads-intäcksrelationen förbättrades till 40,1 procent (41,4).
- Intäkterna ökade till 885 miljoner euro (776). Räntenettet ökade med 29,3 procent till 591 miljoner euro (457), provisionsnettot ökade med 32,2 procent till 219 miljoner euro (166) och intäkterna från placeringsverksamheten minskade till 53 miljoner euro (136).
- Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 96 miljoner euro (18). De nödlidande fordringarna (brutto) uppgick till 2,2 procent (1,5) av exponeringarna.
- Kostnaderna ökade till 354 miljoner euro (321). Personalkostnaderna ökade med 9,8 procent till 104 miljoner euro (95), avskrivningarna och nedskrivningarna minskade med 63,3 procent till 3 miljoner euro (8) och de övriga rörelsekostnaderna ökade med 13,4 procent till 247 miljoner euro.
- Utlåningen ökade med 0,9 procent till 28,1 miljarder euro och inlåningen minskade med 1,6 procent till 13,8 miljarder euro. De förvaltade medlen i segmentet Företagsbank ökade med 3,4 procent till 74,7 miljarder euro.
- De mest betydande utvecklingssatsningarna gällde uppgradering av systemen för kundrelationshantering, betalning och kapitalförvaltning samt hållbarhet.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Räntenetto	591	457	29,3
Nedskrivningar av fordringar	-96	-18	424,6
Provisionsnetto	219	166	32,2
Intäkter från placeringsverksamhet	53	136	-60,7
Övriga rörelseintäkter	21	18	20,4
Personalkostnader	-104	-95	9,8
Avskrivningar och nedskrivningar	-3	-8	-63,3
Övriga rörelsekostnader	-247	-218	13,4
OP-bonus till ägarkunder	-26	-20	30,1
Rörelsevinst	408	416	-2,1
Intäkter totalt	885	776	14,0
Kostnader totalt	-354	-321	10,4
Kostnads-intäcksrelation, %	40,1	41,4	-1,3*
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %**	2,2	1,5	0,7*
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	0,31	0,06	0,25*
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	0,93	1,00	-0,07*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	0,99	1,05	-0,05*

Md €	31.12.2023	31.12.2022	Förändr. %
Utlåning***			
Krediter till företag	20,4	19,9	2,7
Bostadssammanslutningar****	2,0	2,1	-3,1
Övriga konsumentkrediter	3,2	2,8	14,9
Övriga krediter	2,3	3,0	-21,3
Utlåning totalt	28,1	27,8	0,9
Garantier	3,2	3,4	-6,7
Övriga exponeringar	5,7	6,4	-10,9
Inlåning***	13,8	14,0	-1,6
Förvaltade medel (brutto)			
Placeringsfonder	30,0	27,6	8,8
Institutionella kunder	35,9	35,7	0,8
Private Banking	8,8	9,0	-2,8
Förvaltade medel totalt (brutto)	74,7	72,3	3,4
Mn €	1-12/2023	1-12/2022	
Nettoförsäljning			
Private Banking-kunder	174	-1	-
Institutionella kunder	-313	-356	-12,2
Nettoförsäljning totalt	-139	-357	-61,1

*Förändring i relationstalet.

**Vid beräkningen av relationstalet inkluderar posten exponeringar inte sedan början av 2023 förändringar i verkligt värde på krediter som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

***Från början av 2023 inkluderar utlåningen och inlåningen inte förändringar i verkligt värde på krediter och insättningar som omfattas av säkringsredovisning. Jämförelseperiodens uppgifter har justerats så att de motsvarar det nuvarande redovisningssättet.

****Krediterna till bostadssammanslutningar omfattar bostadsaktiebolag och bostadsinvesteringsbolag.

OP Gruppens segment Företagsbank består av bankrörelse samt kapitalförvaltning för företag och institutioner. Segmentet omfattar OP Företagsbanken Abp:s bankrörelse, OP Kapitalförvaltning Ab, OP-Fondbolaget Ab, OP Säilytys Oy och OP Kiinteistösihoitus Oy.

Utlåningen ökade med 0,9 procent till 28,1 miljarder euro. Företagens minskade investeringsvilja, internationella handel och behov av driftskapital avspeglades i utvecklingen i utlåningen. Företagsfinansieringen, konsumentfinansieringen och i synnerhet bilfinansieringen hade däremot en positiv effekt på utlåningen. OP Företagsbanken blev under 2023 marknadsledare inom finansiering av personbilar.

Inlåningen ökade under det fjärde kvartalet, men minskade trots det under 2023 med 1,6 procent till 13,8 miljarder euro.

Företagsbankens satsningar på att främja en hållbar ekonomi ökade förbindelsestocken för hållbar finansiering till 6,5 miljarder euro (5,2). Efterfrågan på hållbar finansiering har varit fortsatt stark och företagen har aktivt dragit nytta av Företagsbankens expertis inom finansiering av hållbar ekonomi.

De viktigaste utvecklingsåtgärder inom segmentet Företagsbank gällde uppgradering av systemen för kundrelationshantering, betalning, finansiering och kapitalförvaltning samt hållbarhet. Genom att ta i bruk ett nytt system för kundrelationshantering på gruppnivå strävar Företagsbanken efter en bättre kundupplevelse samt en mer högklassig och effektiv verksamhet. Uppgraderingen av bassystemen för betalning och förbättrandet av de elektroniska tjänsterna fortsätter. Inom kapitalförvaltningen uppdateras fondernas förvaltningsprocesser samt kundservicen.

Kapitalförvaltningens nettoförsäljning var -139 miljoner euro (-357). Trots det utmanande marknadsläget ökade de förvaltade medlen i segmentet Företagsbank med 3,2 procent till 74,7 miljarder euro (72,3). I de förvaltade medlen ingick medel från företag som hör till OP Gruppen för 23,2 miljarder euro (23,2).

Under det sista kvartalet grundade Företagsbanken den nya fonden OP-Hållbar Välbefinnande för att stärka OP Gruppens fondurval med den sociala dimensionen av ESG genom att främja hållbart välbefinnande hos människor och samhällen.

Finländska storföretag valde i slutet av 2023 i en Prospera-undersökning igen OP Företagsbanken till Finlands bästa företagsbank med delad förstaplats. OP Företagsbanken har som enda företagsbank i Finland platsat bland de två bästa i Prospera-undersökningen i sex år i rad.

Räkenskapsperiodens resultat

Segmentet Företagsbanks rörelsevinst uppgick till 408 miljoner euro (416). Kostnads-intäktsrelationen var 40,1 procent (41,4). Räntenettet ökade med 29,3 procent till 591 miljoner euro (457). Räntenettet ökade till följd av uppgången i marknadsräntorna, som pågått sedan våren 2022.

Nedskrivningarna av fordringar uppgick till 96 miljoner euro (18). Nedskrivningarna av fordringar ökade under räkenskapsperioden bland annat på grund av det försämrade läget i bygg- och fastighetssektorn. Nedskrivningarna av fordringar inkluderade en extra avsättning på 9 miljoner euro främst för byggbranschen enligt ledningens bedömning. De nödlidande fordringarna uppgick till 2,2 procent (1,5) av exponeringarna.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto var 219 miljoner euro (166). Verksamhetsmodellen för säkring av ränterisken i derivatkontrakt mellan Företagsbank och Hushållsbank ändrades vid slutet av 2022, vilket förbättrade provisionsnettot och på motsvarande sätt minskade intäkterna från placeringsverksamheten.

Segmentet Företagsbanks provisionsnetto

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Placeringsfonder	125	127	-1,9
Kapitalförvaltning	33	16	109,6
Övriga	60	22	172,5
Totalt	219	166	32,2

Intäkterna från placeringsverksamheten minskade till 53 miljoner euro (136). Värdeförändringarna i derivatens kredit- och motpartsrisk (CVA), som beror på marknadsförändringar, försvagade resultatet med 6 miljoner euro (4).

Personalkostnaderna ökade med 9,8 procent till 104 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt löneförhöjningar. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 13,4 procent till 247 miljoner euro. Ökningen i de övriga kostnaderna berodde på att OP Gruppens interna debiteringar ökat.

Försäkring

- Rörelsevinsten ökade till 414 miljoner euro (293).
- Resultatet från försäkringstjänster var 81 miljoner euro (106). Intäkterna från placeringsverksamheten var 347 miljoner euro (154).
- Skadeförsäkringens premieinkomst ökade med 5,7 procent till 1 792 miljoner euro. Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent var 93,8 (89,8).
- Livförsäkringens fondanknutna försäkringsbesparingar ökade med 8,3 procent till 12,6 miljarder euro. Premieinkomsten från risklivförsäkringar ökade med 10,2 procent.
- Intäkterna från skadeförsäkringens placeringar till verkligt värde var 8,1 procent (-10,8) och från livförsäkringen var de 8,3 procent (-16,1).
- Kostnaderna ökade till 548 miljoner euro (462). Utvecklingssatsningarna riktades till att uppgradera bassystemen och utveckla de digitala tjänsterna.

Nyckeltal

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Resultat från försäkringstjänster	81	106	-23,2
Finansiella nettointäkter	-722	2 226	-
Nettointäkter från placeringsverksamhet	1 069	-2 072	-
Intäkter från placeringsverksamhet	347	154	125,1
Provisionsnetto	56	50	12,9
Övriga nettointäkter	4	39	-89,7
Personalkostnader	-167	-147	13,6
Avskrivningar och nedskrivningar	-64	-51	24,5
Övriga rörelsekostnader	-317	-264	20,0
Kostnader totalt	-548	-462	18,5
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	485	416	16,6
OP-bonus till ägarkunder	-12	-10	22,8
Rörelsevinst	414	293	41,4
Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %	1,54	1,11	0,44*
Räntabilitet på totalt kapital utan OP-bonus, %	1,64	1,18	0,46*

*Förändring i relationstalet.

OP Gruppens segment Försäkring består av skadeförsäkringsrörelsen och livförsäkringsrörelsen. Till segmentet hör Pohjola Försäkring Ab och OP-Livförsäkrings Ab.

Antalet preferenskundshushåll som koncentrerat sina försäkringsärenden inom skadeförsäkringen ökade med 8 453 hushåll till 707 689 hushåll. Särskilt stark var efterfrågan på hälsoförsäkringar, och antalet försäkrade ökade under året.

Antalet anmälda skador ökade med 10 procent. Ökningen var störst inom hälsoförsäkringar, 15 procent, då antalet läkarbesök ökat. Storskadorna var färre än under jämförelseperioden.

Inom livförsäkringen ökade premieinkomsten från risklivförsäkringarna med 10,2 procent. Livförsäkringens fondanknutna försäkringsbesparingar ökade med 8,3 procent till 12,6 miljarder euro (11,6).

Räkenskapsperiodens resultat

Rörelsevinsten förbättrades till 414 miljoner euro (293). Resultatet från försäkringstjänster var 81 miljoner euro (106).

Intäkterna från placeringsverksamheten ökade till 347 miljoner euro (154). Nettointäkterna från placeringsverksamheten ökade på grund av att aktiernas värde ökade. Värdet på försäkringsavtalskulden ökade då räntorna sjönk under det sista kvartalet, vilket minskade de finansiella nettointäkterna. Under jämförelseperioden ledde ränteuppgången till att värdet på försäkringsavtalskulden minskade och de finansiella nettointäkterna ökade.

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Den nya redovisningsprincipen ändrade periodiseringen av resultatet från försäkringstjänster. Förväntade förluster resultatförs omedelbart. Placeringsresultatet resultatförs till verkligt värde. Finansiella antaganden, såsom effekterna av en förändring i räntenivån på försäkringsavtalskuldens värde, redovisas i finansiella nettointäkter. Nettointäkterna från placeringsverksamheten tillsammans med finansiella nettointäkter visar resultatet från placeringsverksamheten.

Försäkringens intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2023	1-12/2022
Försäkringsbolagens placeringar		
Ränteplaceringar	403	-852
Noterade aktier	167	-240
Övriga likvida placeringar	0	-8
Placeringar i fastigheter	20	83
Övriga illikvida placeringar	13	39
Nettointäkter från försäkringsbolagens placeringsverksamhet	604	-977
Finansiella nettointäkter*	-223	1 144
Räntor på kapitallån samt övriga intäkter och kostnader	-25	13
Intäkter från placeringsverksamhet	356	180
Nettointäkter i de separata balansräkningarna	-3	-5
Nettointäkter från kundernas spar- och placeringsavtal	-7	-22
Intäkter från placeringsverksamhet totalt	347	154

*Inkluderar inte de finansiella nettointäkterna i de separata balansräkningarna eller från kundernas Spar- och placeringsavtal.

Skadeförsäkringens resultat

Skadeförsäkringens rörelsevinst uppgick till 236 miljoner euro (344). Placeringsresultatet stärktes av den positiva utvecklingen av aktiernas värde. Lönsamheten försvagades från jämförelseperioden på grund av att nettoförsäkringsersättningarna och driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnaderna ökade. Under jämförelseperioden inkluderade övriga intäkter realisationsvinsten på 32 miljoner euro från försäljningen av Pohjola Sjukhus.

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Premieintäkter	1 758	1 680	4,6
Försäkringsersättningar	-1 087	-1 210	-10,2
Driftskostnader i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnader	-487	-421	15,6
Resultat från försäkringstjänster, brutto	185	50	271,6
Återförsäkrarens andel av premieintäkterna	-98	-80	22,6
Återförsäkrarens andel av kostnaderna för försäkringstjänsterna	16	194	-91,8
Återförsäkringens nettointäkter	-82	114	-
Resultat från försäkringstjänster	103	164	-37,3
Finansiella nettointäkter	-182	584	-
Intäkter från placeringsverksamhet	332	-435	-
Intäkter från placeringsverksamhet	149	149	0,6
Övriga nettointäkter	-17	32	-
Rörelsevinst	236	344	-31,6
Totalkostnadsprocent	93,8	89,8	
Riskprocent	64,8	63,7	
Omkostnadsprocent	29,0	26,1	

Skadeförsäkringens premieinkomst

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Privatkunder	987	929	6,3
Företagskunder	805	767	5,0
Totalt	1 792	1 696	5,7

Premieinkomsten ökade med 5,7 procent till 1 792 miljoner euro. Till ökningen i premieinkomsten bidrog ökningen i antalet kunder samt index- och prishöjningarna av försäkringspremierna till följd av att den allmänna kostnadsnivån steg. Nettopremieintäkterna belastades av ökningen i återförsäkringskostnaderna. Nettopremieintäkterna inklusive återförsäkringens andel ökade med 3,7 procent till 1 660 miljoner euro.

Försäkringsersättningarna före återförsäkrarens andel minskade med 10,2 procent till 1 087 miljoner euro på grund av att försäkringsersättningarna för storskador var mindre än under jämförelseperioden. Å andra sidan ökade försäkringsersättningarna till följd av att den allmänna kostnadsnivån steg och antalet skador särskilt inom hälsoförsäkringarna ökade. Nettoförsäkringsersättningarna efter återförsäkringens andel ökade med 5,6 procent till 1 076 miljoner euro.

Under 2023 registrerades 123 nya stora skador på egendom och verksamhet (121), och skadekostnaden för egen räkning var för dem totalt 112 miljoner euro (180). Till den här klassen räknas skador på över 0,3 miljoner euro. Skadeförsäkringens riskprocent var 64,8 (63,7).

Driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnaderna ökade med 15,6 procent till 487 miljoner euro i och med att personalkostnaderna och kostnaderna för ICT-utvecklingen ökade. Personalkostnaderna ökade till följd av löneförhöjningar och en ökning i antalet anställda. ICT-utvecklingskostnaderna ökade till följd av ändrad aktiveringspraxis. ICT-utvecklingskostnaderna aktiveras inte längre efter det att utvecklingen överförts till en molnbaserad miljö. Nedskrivningarna av utvecklingsprojekt ingår i övriga nettointäkter.

Skadeförsäkringens omkostnadsprocent var 29,0 (26,1). Skadeförsäkringens totalkostnadsprocent försvagades till 93,8 (89,8) till följd av att försäkringsersättningarna och driftskostnaderna i försäkringsrörelsen inklusive skaderegleringskostnader ökade kraftigt inom hälsoförsäkringarna.

Skadeförsäkringens intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2023	1-12/2022
Finansiella nettointäkter och nettokostnader	-182	584
Ränteplaceringar	219	-372
Noterade aktier	103	-132
Övriga likvida placeringar	0	-4
Placeringar i fastigheter	14	60
Övriga illikvida placeringar	8	21
Intäkter från placeringsverksamhet	343	-427
Räntor på kapitallån samt övriga intäkter och kostnader	-12	-9
Intäkter från placeringsverksamhet totalt	149	149

Nyckeltal för skadeförsäkringens placeringsverksamhet

	1-12/2023	1-12/2022
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	8,1	-10,8
Ränteplaceringarnas running yield, %	2,4	1,4
	31.12.2023	31.12.2022
Placeringsbestånd, mn €	4 334	4 071
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	90	92
Fordringar med minst rating A, %	53	56
Modifierad duration	3,5	2,8

Livförsäkringens resultat

Rörelsevinsten ökade till 178 miljoner euro (-57) till följd av att resultatet från placeringsverksamheten stärktes. Resultatet från försäkringstjänster förbättrades med 36 miljoner euro men var fortfarande negativt i och med att förlustkomponenten inom den förmånsbestämda gruppensionsförsäkringen växte på grund av uppdateringar av beräkningsmodellen. I resultatet från försäkringstjänster redovisades avtalsenlig marginal för 68 miljoner euro (35). Placeringsresultatet stärktes av placeringarnas positiva värdeutveckling. Uppdateringen av beräkningsantagandena för kundåterbäringar ökade de finansiella nettointäkterna med 30 miljoner euro. Kostnaderna ökade med 7 miljoner euro till 77 miljoner euro. Under räkenskapsperioden inleddes en uppgradering av bassystemen för risklivförsäkringen och den individuella placeringsförsäkringen, vilket ökade utvecklingskostnaderna.

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Resultat från försäkringstjänster	-22	-58	-
Finansiella nettointäkter och nettokostnader	-540	1642	-
Intäkter från placeringsverksamhet	736	-1643	-
Intäkter från placeringsverksamhet	196	-1	-
Provisionsnetto	47	40	18,0
Övriga rörelseintäkter och -kostnader	4	3	24,0
Personalkostnader	-14	-13	13,2
Avskrivningar och nedskrivningar	-16	-20	-18,4
Övriga rörelsekostnader	-47	-37	25,6
Kostnader totalt	-77	-70	11,0
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	42	38	8,6
OP-bonus till ägarkunder	-12	-10	22,8
Rörelsevinst	178	-57	-
Kostnads-intäktrelationsrelation, %	29	312	-
Avtalsenlig marginal vid slutet av perioden	756	787	-4,0

Livförsäkringens intäkter från placeringsverksamhet

Mn €	1-12/2023	1-12/2022
Försäkringsbolagets placeringar		
Ränteplaceringar	184	-480
Noterade aktier	64	-108
Övriga likvida placeringar	0	-4
Placeringar i fastigheter	7	23
Övriga illikvida placeringar	5	19
Nettointäkter från livförsäkringsbolagets placeringsverksamhet	261	-550
Finansiella nettointäkter*	-40	560
Räntor på kapitallån samt övriga intäkter och kostnader	-15	16
Intäkter från placeringsverksamhet	206	26
Nettointäkter i de separata balansräkningarna	-3	-5
Nettointäkter från kundernas Spar- och placeringsavtal	-7	-22
Intäkter från placeringsverksamhet totalt	196	-1

*Inkluderar inte de finansiella nettointäkterna i de separata balansräkningarna eller från kundernas Spar- och placeringsavtal.

Nyckeltal för livförsäkringens placeringsverksamhet*

	1-12/2023	1-12/2022
Intäkter från placeringar till verkligt värde, %	8,3	-16,1
Ränteplaceringarnas running yield, %	2,1	1,3
	31.12.2023	31.12.2022
Placeringsbestånd, mn €	3 201	3 235
Andelen placeringar på investeringsnivå, %	91	90
Fordringar med rating A, minst, %	53	50
Modifierad duration	3,3	2,8

*Utan de separata balansräkningarna.

Gruppfunktioner

Nyckeltal

Mn €	1-12/2023	1-12/2022	Förändr. %
Räntenetto	1	-62	-
Nedskrivningar av fordringar	0	0	-
Provisionsnetto	-1	0	-
Intäkter från placeringsverksamhet	10	-11	-
Övriga rörelseintäkter	741	657	12,8
Personalkostnader	-232	-195	19,1
Avskrivningar och nedskrivningar	-104	-103	0,8
Övriga rörelsekostnader	-441	-376	17,2
Rörelseförlust	-26	-91	-

Segmentet Gruppfunktioner omfattar stödfunktionerna och de säkerställande funktionerna för OP Andelslags rörelsesegment samt OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner.

Räkenskapsperiodens resultat

Gruppfunktionernas rörelseförlust var -26 miljoner euro (-91). Gruppfunktionernas räntenetto var 1 miljon euro (-62). Uppgången i marknadsräntorna hade en positiv effekt på räntenettet.

Intäkterna från placeringsverksamheten var 10 miljoner euro (-11). De övriga rörelseintäkterna ökade med 12,8 procent till 741 miljoner euro. Övriga rörelseintäkter består huvudsakligen av OP Gruppens interna poster.

Personalkostnaderna ökade med 19,1 procent till 232 miljoner euro. Till ökningen bidrog en ökning i antalet anställda och i avsättningar för resultatlöner samt allmänna löneförhöjningar. Avskrivningarna och nedskrivningarna av materiella och immateriella tillgångar ökade med 0,8 procent till 104 miljoner euro. De övriga rörelsekostnaderna ökade med 17,2 procent till 441 miljoner euro. ICT-kostnaderna ökade med 15,5 procent till 307 miljoner euro.

OP Gruppens finansieringsposition och likviditet är starka. OP Gruppens LCR-relationstal var 199 procent (217) och NSFR-relationstalet var 130 procent (128) vid räkenskapsperiodens slut. I OP Gruppens tillgångar i balansräkningen ingick vid slutet av räkenskapsperioden obligationer för 623 miljoner euro (1) vilka inte värderas till verkligt värde i redovisningen. De här obligationernas verkliga värde var 641 miljoner euro (1) vid slutet av räkenskapsperioden.

Snittmarginalen för OP Gruppens marknadsupplåning till seniorvillkor och senior non-preferred-villkor och säkerställda obligationslån var vid slutet av december 34 räntepunkter (27). Under 2023 emitterades långfristiga obligationslån för totalt 5,2 miljarder euro (8,0). Under räkenskapsperioden återbetalade OP Gruppen TLTRO III-finansieringen på 12,0 miljarder i sin helhet.

ICT-investeringar

OP Gruppen investerar ständigt i utveckling av sin verksamhet och förbättring av kundupplevelsen. Centralinstitutet och dess dotterföretag ansvarar för utvecklingen av OP Gruppens produkter och tjänster, digitala kanaler samt gemensamma kompetenser inom teknik, data och cybersäkerhet samt säkerställer att tjänsterna är av hög kvalitet, tillgängliga och informationssäkra. Av kostnaderna i anslutning till utveckling består en betydande del av kostnader för ICT-verksamhet.

OP Gruppen och Microsoft fördjupar sitt IT-samarbete och OP Gruppen övergår till Microsofts molntjänster på bred front. För OP utgör övergången till molnet en betydande investering i ny teknik, IT-expertis och nya tillvägagångssätt. OP offentliggjorde 22.8.2023 sitt beslut att bygga upp sina nya digitala tjänster och sin nya dataplattform i Microsoft Azure och att koncentrera IT-tjänsterna i ett Finlandsbaserat molnekosystem, vilket främjar den digitala utvecklingen i hela Finland. Samarbetet och övergången till en molnbaserad miljö ger OP Gruppen möjlighet att erbjuda kunderna ännu bättre tjänster.

OP Gruppens utvecklingskostnader uppgick till 356 miljoner euro (313). Kostnaderna omfattar licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. Av utvecklingskostnaderna har 62 miljoner euro (97) aktiverats. Närmare information om OP Gruppens investeringar finns i de segmentvisa avsnitten i den här verksamhetsberättelsen.

Personal

Vid slutet av räkenskapsperioden hade OP Gruppen 13 806 anställda (12 999). Antalet anställda var i genomsnitt 13 533 (13 077). Antalet anställda ökade under räkenskapsperioden inom tjänsteutvecklingen, försäljningen och kundtjänsten samt riskhanterings- och compliance-funktionen.

Antal anställda vid räkenskapsperiodens slut

	31.12.2023	31.12.2022
Hushållsbank	7 785	7 450
Företagsbank	1 010	962
Försäkring	2 494	2 373
Gruppfunktioner	2 517	2 214
Totalt	13 806	12 999

Under räkenskapsperioden gick 206 personer (265) i pension från OP Gruppen. Medelåldern för de pensionerade var 62,9 år (62,8).

OP Gruppen meddelade 24.7.2023 att den anställer 300 nya it-experters i Helsingfors och Uleåborg. Rekryteringarna är en del av investeringar på lång sikt i bland annat kompetens inom artificiell intelligens, utnyttjande av data och molntjänster. Utöver nyrekryteringarna utvecklar OP den nuvarande personalens kompetens för att bättre svara mot framtida krav.

OP Gruppens rörliga ersättningar bestod 2023 av ett resultatlönesystem som omfattar alla anställda och en personalfond. I mätarna för resultatlönesystemet och personalfonden beaktades de företagsspecifika målen som grundar sig på årsplanen samt gruppens strategiska mål. Ersättningssystemen har upprättats i enlighet med bestämmelserna om ersättningssystemen inom finansbranschen.

Förändringar i OP Gruppens struktur

I OP Gruppens bokslut konsoliderades vid slutet av räkenskapsperioden totalt 102 (108) andelsbanker och OP Andelslagskoncernen. Under räkenskapsperioden minskade antalet andelsbanker genom fusioner av banker.

Kiteen Seudun Osuuspankki och Rääkkylän Osuuspankki fusionerades med Pohjois-Karjalan Osuuspankki 31.3.2023.

Pohjolan Osuuspankki och Tornion Osuuspankki fusionerades med Oulun Osuuspankki 30.4.2023. I samband med fusionerna ändrades Oulun Osuuspankkis firma till Pohjolan Osuuspankki.

Korsnäs Andelsbank fusionerades med Vasa Andelsbank 31.10.2023.

Päijät-Hämeen Osuuspankki fusionerades med Etelä-Hämeen Osuuspankki 31.12.2023. I samband med fusionen ändrades Etelä-Hämeen Osuuspankkis firma till Hämeen Osuuspankki.

Etelä-Karjalan Osuuspankki och Kymenlaakson Osuuspankki har 27.9.2023 godkänt en fusionsplan, enligt vilken Kymenlaakson Osuuspankki fusioneras med Etelä-Karjalan Osuuspankki. Den planerade tidpunkten för verkställande av fusionen är 30.4.2024. I samband med fusionen ändras Etelä-Karjalan Osuuspankkis firma till Kaakkois-Suomen Osuuspankki.

OP Andelslags förvaltning

OP Gruppens centralinstituts, dvs. OP Andelslags, förvaltningsråd utsåg 1.12.2022 ledamöterna till OP Andelslags styrelse för mandatperioden 1.1–31.12.2023. Inga ändringar skedde i styrelsens sammansättning. Enligt OP Andelslags stadgar är därtill chefdirektören under sin anställningstid ledamot av styrelsen.

I styrelsen fortsatte år 2023 Jarna Heinonen (professor i företagande, Handelshögskolan vid Åbo universitet), Jari Himanen (kommerseråd, verkställande direktör, Suur-Savon Osuuspankki), Kati Levoranta (Executive Vice President, operativ direktör, P2X Solutions Ab), Pekka Loikkanen (professionell styrelseledamot), Tero Ojanperä (styrelseordförande, Silo.AI), Riitta Palomäki (professionell styrelseledamot), Jaakko Pehkonen (finansieringsråd, professor i nationalekonomi, Jyväskylä universitet), Timo Ritakallio (chefdirektör, OP Gruppen), Petri Sahlström (professor i redovisning och finansiering, Uleåborgs universitet), Olli Tarkkanen (verkställande direktör, Etelä-Pohjanmaan Osuuspankki) och Mervi Väisänen (lektor i marknadsföring, Kajaanin ammattikorkeakoulu).

Styrelsen valde 21.12.2022 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsatte Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen. Styrelsens nominerings- och ersättningskommitté delades upp i två separata kommittéer 2.5.2023. I fortsättningen har styrelsen fyra lagstadgade kommittéer: revisions-, riskhanterings-, ersättnings- och nomineringskommittén. Styrelsen uppdaterade sammansättningen av styrelsens kommittéer 2.5.2023.

Förvaltningsrådet valde 5.12.2023 till nya ledamöter i OP Andelslags styrelse för mandatperioden 2024 ekonomie magister, eMBA Matti Kiuru och CGR-revisor, ekonomie magister Katja Kuosa-Kaartti. Jari Himanens och Mervi Väisänens styrelsemedlemskap upphörde 31.12.2023. De övriga styrelseledamöterna fortsätter under mandatperioden 1.1–31.12.2024.

Dessutom valde styrelsen 20.12.2023 inom sig för den nya perioden ordförande och vice ordförande samt övriga ledamöter till styrelsens lagstadgade kommittéer. Som ordförande för styrelsen fortsätter Jaakko Pehkonen och som vice ordförande Jarna Heinonen.

OP Andelslag höll ordinarie andelsstämma 26.4.2023. På stämman valdes förvaltningsrådsledamöter och revisor.

Förvaltningsrådet har 36 ledamöter. Vid andelslagets ordinarie andelsstämma omvaldes följande förvaltningsrådsledamöter som stod i tur att avgå: FM Eeva Harju, professor Saara Julkunen, verkställande direktör Matti Kiuru, äldre lantbruksekonom Päivi Kujala, CGR-revisor Katja Kuosa-Kaartti, senior manager Anssi Mäkelä, verkställande direktör Kari Mäkelä, verkställande direktör Heikki Palosaari, verkställande direktör Jyrki Rantala, verkställande direktör Teemu Sarhema och verkställande direktör Ari Väänänen.

Till nya förvaltningsrådsledamöter valdes försäljningschef Jan Drugge, personaldirektör Titta Saksa och företagare Miika Sunikka.

Vid sitt konstituerande möte 26.4.2023 valde förvaltningsrådet sitt presidium. Till ordförande valdes styrelsens ordförande Anukka Nikola och till vice ordförande företagare Taija Jurmu och verkställande direktör Ari Väänänen.

Eeva Harjus medlemskap i förvaltningsrådet upphörde 18.5.2023, Jyrki Rantalas 9.11.2023 samt Matti Kiurus och Katja Kuosa-Kaarttis 31.12.2023. Förvaltningsrådet fortsätter till mandatperiodens slut med 32 ledamöter.

Den ordinarie andelsstämman valde revisionssammanslutningen KPMG Oy Ab till revisor för räkenskapsperioden 2023. KPMG Oy Ab har till huvudansvarig revisor utsett CGR Juha-Pekka Mylén.

OP Gruppens juridiska struktur

Gruppstruktur

OP Gruppen är en finländsk kundägd finansgrupp som består av OP Andelslag, som är OP Gruppens centralinstitut och OP Andelslagskoncernens moderföretag (nedan centralinstitutet), dess dotterföretag och de lokala andelsbankerna. Centralinstitutet, dess dotterkreditinstitut och övriga finansiella dotterföretag samt centralinstitutets medlemsandelsbanker utgör en sådan sammanslutning av inlåningsbanker (nedan OP-sammanslutningen) som avses i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker (599/2010, nedan sammanslutningslagen). OP Andelslag är ett i EU:s tillsynsförordning (Förordning (EU) Nr 575/2013) artikel 10 avsett centralt organ och dess dotterföretag, som är kreditinstitut, och andelsbankerna (nedan medlemskreditinstitutet) är institut som på det sätt som avses i nämnda artikel har underställts centralinstitutet.

Medlemmar av centralinstitutet kan vara sådana kreditinstitut, vilkas stadgar eller bolagsordningar stämmer överens med sammanslutningslagen och vilkas stadgar eller bolagsordningar är godkända av centralinstitutet. Centralinstitutets förvaltningsråd beslutar om antagning av medlemmar. Ett medlemskreditinstitut har rätt att utträda ur centralinstitutet. Ett medlemskreditinstitut kan också uteslutas ur centralinstitutet i enlighet med lagen om andelslag eller om medlemskreditinstitutet har försummat sina skyldigheter gentemot sammanslutningen på det sätt som beskrivs mer ingående i centralinstitutets stadgar.

Centralinstitutets medlemskreditinstitut är:

- centralinstitutets dotterföretag som är kreditinstitut (OP Företagsbanken, som tillhandahåller finansiering för företag och dessutom fungerar som Gruppens centralbank och svarar för Gruppens marknadsupplåning, OP Detalj kunder Abp, som förvaltar kreditkortet som OP Gruppen utfärdar, och OP-Bostadslånebanken, som emitterar obligationslån med andelsbankernas bostadskrediter som säkerhet) samt
- 102 andelsbanker som bedriver hushållsbanksrörelse och bildar medlemskapet i OP Andelslag och utövar den högsta beslutanderätten i OP Gruppen.

Till OP Gruppen hör utöver centralinstitutet och dess medlemskreditinstitut dessutom som dotterföretag till centralinstitutet ett värdepappersföretag (OP Kapitalförvaltning Ab), ett fondbolag (OP-Fondbolaget Ab), ett livförsäkringsbolag (OP-Livförsäkrings Ab), ett skadeförsäkringsbolag (Pohjola Försäkring Ab) och vissa mindre företag samt OP Hem-företagen som ägs av andelsbankerna och bedriver fastighetsförmedling.

OP-sammanslutningen och OP Andelslags dotterföretag, som är försäkringsbolag eller finansiella institut, bildar tillsammans ett bankbetonat finans- och försäkringskonglomerat som avses i direktivet 2002/87/EG och lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat (699/2004, nedan konglomeratlagen). Europeiska centralbanken har beviljat ett tillfälligt undantagstillstånd att låta bli att i enlighet med konglomeratlagen tillämpa separat tillsyn på finans- och försäkringskonglomeratet som centralinstitutskoncernen bildar.

OP Gruppens förvaltningsstruktur

Andelsstämman, som består av representanter för medlemskreditinstituten, utövar den högsta beslutanderätten i OP Gruppen och väljer centralinstitutets förvaltningsrådsledamöter (36 ledamöter). Förvaltningsrådet väljer centralinstitutets styrelse som består av OP Gruppens chefsdirektör under dennas anställningstid och 9–13 ledamöter. Minst fyra ledamöter i styrelsen ska vara oberoende av centralinstitutet och övriga företag i OP Gruppen. Styrelsen är ett förvaltningsorgan som sköter både förvaltningsuppdrag och övervakningsuppdrag i enlighet med kreditinstitutsdirektivet (2013/36/EU) och Europeiska bankmyndighetens anvisningar.

Medlemskreditinstituten är separata juridiska personer och de har egna förvaltningsorgan i enlighet med den allmänna bolagslagstiftningen. I medlemsandelsbankerna utövas det högsta beslutsfattandet av deras fullmäktigesammanträde eller andelsstämma, som väljer andelsbankens förvaltningsråd. Förvaltningsrådet väljer andelsbankens styrelse. Centralinstitutets dotterföretag har i enlighet med aktiebolagslagen en styrelse vars ledamöter utses av centralinstitutet.

OP Gruppens finansiella rapportering, myndighetstillsyn och internrevision

OP-sammanslutningen

OP Gruppen publicerar årligen ett konsoliderat bokslut, som omfattar alla väsentliga företag som hör till Gruppen. Enligt sammanslutningslagen ska OP Gruppens bokslut upprättas med iakttagande av de internationella redovisningsstandarder som avses i bokföringslagen. Finansinspektionen har meddelat närmare föreskrifter om hur OP Gruppens bokslut ska upprättas. Principerna för upprättandet av bokslutet presenteras i noterna till OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutet är skyldigt att ge medlemskreditinstituten och de övriga företag som hör till sammanslutningen anvisningar för iakttagande av enhetliga bokslutsprinciper vid upprättandet av OP Gruppens bokslut. De företag som hör till sammanslutningen är skyldiga att ge centralinstitutet den information som behövs för sammanställningen av OP Gruppens bokslut.

Centralinstitutets revisorer ska med iakttagande i tillämpliga delar av kreditinstitutslagen (610/2014) granska OP Gruppens bokslut. Centralinstitutets revisorer har rätt att för granskningen av OP Gruppens bokslut få kopior av handlingar som gäller revisionen av de företag som hör till sammanslutningen. Bokslutet ska föreläggas och tillkännages centralinstitutets ordinarie andelsstämma.

ECB övervakar OP-sammanslutningen på basis av dess konsoliderade finansiella ställning. Försäkringsbolagen som hör till OP Gruppen övervakas av Finansinspektionen. Finansinspektionen övervakar också att de förfaringsätt som tillämpas i OP Gruppens bankrörelse och kapitalförvaltning följer lagen.

Sammanslutningen måste uppfylla de krav som kreditinstitutslagen och EU:s tillsynsförordning ställer på sammanslutningens konsoliderade finansiella ställning. Sammanslutningen ska ha en kapitalbas som uppgår till minst det belopp som föreskrivs i 10 kapitlet 1 § i kreditinstitutslagen.

Internrevisionen för de företag som hör till OP Gruppen handhas av Internrevisionen som är underställd OP Gruppens chefsdirektör. Internrevisionen är en av OP Gruppens övriga funktioner oberoende funktion som granskar OP Gruppens interna kontrollsystem, riskhantering samt lednings- och förvaltningsprocessernas tillräcklighet och effektivitet. Revisionsdirektören rapporterar administrativt om verksamheten till chefsdirektören och operativt till

revisionskommittén vid OP Andelslags styrelse. Till Internrevisionens uppgifter hör inspektion av centralinstitutets medlemskreditinstitut och företagen i deras finansiella företagsgrupper samt internrevision i centralinstitutet och dess dotterföretag. Internrevisionen utförs enligt de internationella branschstandarderna och etiska reglerna för internrevision samt enligt de av OP Andelslags styrelse godkända verksamhetsprinciperna för Internrevisionen.

Centralinstitutskoncernen

OP Andelslag upprättar och offentliggör dessutom i enlighet med bokföringslagen och kreditinstitutslagen ett koncernbokslut för den koncern som består av OP Andelslag och dess dotterföretag. Kraven som gäller konsoliderad kapitaltäckning och likviditet tillämpas inte på den undergruppsnivå som bildas av centralinstitutskoncernen.

Finans- och försäkringskonglomerat

På det finans- och försäkringskonglomerat som OP Gruppen bildar tillämpas inte på basis av 30 § i konglomeratlagen bestämmelserna om ett finans- och försäkringskonglomerats bokslut, eftersom konglomeratets bokslut upprättas i enlighet med de internationella IFRS-standarderna.

ECB övervakar att kraven i konglomeratlagen följs i finans- och försäkringskonglomeratet, inklusive kraven på konglomeratets sammanlagda kapitaltäckningskrav.

Medlemskreditinstitut och övriga företag som hör till sammanslutningen

Medlemskreditinstitutet och de övriga företag som hör till sammanslutningen upprättar ett årsbokslut i enlighet med centralinstitutets anvisningar och de revideras i enlighet med kreditinstitutslagen. De företag som hör till sammanslutningen är inte skyldiga att ge ut en sådan delårsrapport som avses i 12 kapitlet 12 § i kreditinstitutslagen. Företagen som hör till sammanslutningen är inte heller skyldiga att ge ut uppgifterna om sin kapitaltäckning (uppgifterna enligt Pelare III) i sin helhet, utan de ges ut endast för OP-sammanslutningen.

Enligt sammanslutningslagen får tillsynsmyndigheten ge centralinstitutet tillstånd att besluta om undantag för sina medlemskreditinstitut i fråga om begränsningen av kapitalbasen, kraven på likviditeten och stora exponeringar samt i fråga om den kvalitativa riskhanteringen. Medlemskreditinstitutet ska dock uppfylla kraven på den i sammanslutningslagen fastställda kapitalbasen som är lindrigare än kraven som tillämpas på andra kreditinstitut. Centralinstitutet får inte bevilja undantag från bestämmelserna till ett kreditinstitut som avsevärt eller upprepade gånger försummat centralinstitutets anvisningar enligt 17 § i sammanslutningslagen eller villkoren i undantagstillståndet. Ett sådant undantag får ges för högst tre år. Centralinstitutet har med tillsynsmyndighetens tillstånd beviljat undantag som gäller medlemskreditinstitutens exponeringar mot kunder, likviditet och kvalitativa riskhantering.

Centralinstitutets och medlemskreditinstitutens uppgiftsfördelning i OP-sammanslutningen

OP Andelslag fungerar som OP-sammanslutningens lagstadgade centralinstitut och OP Gruppens strategiska ägarsammanslutning.

Centralinstitutet har en lagstadgad skyldighet att:

- övervaka medlemskreditinstitutets verksamhet
- ge medlemskreditinstitutet bindande anvisningar om riskhantering, bolagsstyrning och intern kontroll för att trygga sammanslutningens likviditet och kapitaltäckning
- ge medlemskreditinstitutet bindande anvisningar om enhetliga redovisningsprinciper vid upprättande av det konsoliderade bokslutet.

Centralinstitutet kan också på det sätt som bestäms i dess stadgar för medlemskreditinstitutet fastställa allmänna principer som är nödvändiga för sammanslutningens verksamhet. Bland annat de av centralinstitutets styrelse godkända principerna för riskvilja och risktagning i OP Gruppen samt riskpolicyerna i enlighet med dessa är bindande för medlemskreditinstitutet. OP Gruppens riskhantering har beskrivits mer detaljerat på annat håll i den här verksamhetsberättelsen samt i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

Centralinstitutet övervakar att medlemskreditinstitutet följer anvisningarna och de allmänna principerna om sammanslutningens verksamhet. Centralinstitutet övervakar särskilt att medlemskreditinstitutet inte i sin verksamhet tar en så stor risk att sammanslutningens finansiella ställning skulle äventyras.

Medlemskreditinstitutet svarar för att de anvisningar som centralinstitutet har fastställt och de allmänna principerna som gäller sammanslutningens verksamhet följs i enlighet med principerna för det solidariska ansvaret som centralinstitutet har fastställt. Centralinstitutet kan i enlighet med dessa principer rikta övervakningsåtgärder till medlemskreditinstitutet. Dessa åtgärder sträcker sig allt från skärpt övervakning till uteslutning av medlemskreditinstitutet ur OP Gruppen.

Centralinstitutet svarar för produktionen av centraliserade tjänster för medlemskreditinstitutet, inklusive strategisk planering och kapitalplanering, likviditet och refinansiering, riskhantering, bokföring, finansiell rapportering och myndighetsrapportering, juridiska ärenden, personaltjänster, utveckling och underhåll av datasystem samt marknadsföring. Medlemskreditinstitutet är funktionellt beroende av de tjänster som centralinstitutet erbjuder, men de svarar självständigt för upprätthållningen av den egna kapitalbasen och vinstutdelningen (inom ramen för OP Gruppens kapitalplan) samt för kundvalet och för enskilda affärsbeslut.

Medlemskreditinstitutets solidariska ansvar och centralinstitutets betalningsskyldighet

Allmänna principer

I lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker bestäms om det solidariska ansvaret i OP-sammanslutningens medlemsbanker. Centralinstitutet svarar för verkställandet av det solidariska ansvaret (fastställningen av medlemskreditinstitutets betalningsandelar, insamlingen av betalningar och förmedlingen av insamlade medel till medlemskreditinstitut som behöver stöd) och svarar i sista hand för att medlemskreditinstitutets betalningsförpliktelser uppfylls. Medlemskreditinstitutet har regressrätt gentemot centralinstitutet för betalningarna som de betalat till centralinstitutet på basis av det solidariska ansvaret. Centralinstitutet har i sin tur rätt att kräva att stödet till ett medlemskreditinstitut återbetalas.

Det solidariska ansvaret består av följande förpliktelser för medlemskreditinstitutet:

- solidariskt kapitalstöd åt ett medlemskreditinstitut för att trygga dess kapitaltäckning i situationer där medlemskreditinstitutet inte uppfyller de lagstadgade kapitaltäckningskraven
- medlemskreditinstitutets solidariska ansvar för varandras skulder för att trygga likviditeten i ett sådant medlemskreditinstitut som inte klarar av att fullgöra sina förfallna åtaganden
- medlemskreditinstitutets tillskottsplikt i enlighet med lagen om andelslag vid centralinstitutets konkurs.

Ett medlemskreditinstituts ansvar som baserar sig på förpliktelser i enlighet med det solidariska ansvaret består i fem år efter att medlemskreditinstitut har utträtt eller uteslutits ur sammanslutningen.

Solidariskt kapitalstöd

Varje medlemskreditinstitut är skyldigt att vid behov årligen ge centralinstitutet kredit som motsvarar högst 0,5 procent av medlemskreditinstitutets senast fastställda omslutning att användas för refinansieringen av ett sådant medlemskreditinstitut som inte uppfyller de lagstadgade kapitaltäckningskraven.

Medlemskreditinstitutens solidariska ansvar för varandras skulder

En borgenär som inte av ett medlemskreditinstitut på förfallodagen har fått betalning för en skuld som förfallit till betalning, kan kräva betalning av centralinstitutet. Ett medlemskreditinstitut får inte försättas i konkurs på borgenärens krav innan borgenären har krävt att få sin fordran av centralinstitutet.

De andra medlemskreditinstituten har en lagstadgad skyldighet att ge centralinstitutet en kredit vars belopp centralinstitutet på ovan nämnda sätt har betalat för medlemskreditinstitutets räkning. Ett medlemskreditinstituts andel av krediten beräknas enligt respektive medlemskreditinstituts omslutning i relation till alla medlemskreditinstituts totala omslutning.

OP Företagsbanken Abp förvaltar centraliserat OP Gruppens likviditetsreserv och garanterar i alla lägen centralinstitutets och medlemskreditinstitutens likviditet. Eftersom medlemskreditinstitutens solidariska ansvar i OP-sammanslutningen på det här sättet verkställs automatiskt, föreligger det i praktiken inget behov att tillämpa procedurbestämmelserna i sammanslutningslagen.

Medlemskreditinstitutets tillskottsplikt vid centralinstitutets konkurs

Vid centralinstitutets konkurs, har medlemskreditinstituten som medlemmar i centralinstitutet enligt kapitel 14 i lagen om andelslag obegränsad tillskottsplikt. Respektive medlemskreditinstituts relativa andel fastställs på basis av dess omslutning.

Skydd från insättningsgarantifonden och ersättningsfonden för investerare

Enligt lagstiftningen om insättningsgarantifonden betraktas inlåningsbankerna inom sammanslutningen av inlåningsbanker som en enda bank vad gäller insättningsgarantin.

Av insättningsgarantifondens medel ersätts en kunds fordringar på en eller flera medlemskreditinstitut i OP-sammanslutningen för totalt högst 100 000 euro.

Också enligt lagbestämmelserna om ersättningsfonden för investerare betraktas sammanslutningen av inlåningsbanker som en enda bank. Av ersättningsgarantifondens medel ersätts en placerares fordringar på en eller flera medlemskreditinstitut i OP-sammanslutningen för totalt högst 20 000 euro.

För insättningsgarantin ansvarar Verket för finansiell stabilitet, som förvaltar stabilitetsfonden utanför statsbudgeten. Fonden består av en resolutionsfond som årligen samlar in stabilitetsavgifter från kreditinstituten och värdepappersföretagen samt en insättningsgarantifond som årligen samlar in insättningsgarantiavgifter av inlåningsbankerna.

Utsikter för 2024

I ekonomin väntas en recession i början av året, men den avtagande inflationen och de sjunkande räntorna skapar förutsättningar för en återhämtning under slutet av året. Omvärlden präglas fortfarande av exceptionell osäkerhet. Utvecklingen på placeringsmarknaden kan tillsammans med ökade geopolitiska kriser och spänningar ha en plötslig inverkan på omvärlden.

OP Gruppens rörelsevinst uppskattas vara på en god nivå 2024 men ändå bli mindre än rörelsevinsten 2023.

De största osäkerhetsfaktorerna för OP Gruppens resultatutveckling gäller utvecklingen i omvärlden, förändringarna i ränte- och placeringsmiljön samt utvecklingen i nedskrivningar av fordringar. Prognoserna och bedömningarna i den här verksamhetsberättelsen grundar sig på rådande uppfattning om den ekonomiska utvecklingen. De faktiska resultaten kan avvika betydligt.

Centrala resultat- och balansposter samt ekonomiska nyckeltal

Centrala resultatposter, mn €	2023	2022	2021	2020	2019
Räntenetto	2 871	1 618	1 409	1 284	1 241
Nedskrivningar av fordringar	-269	-115	-158	-225	-87
Provisionsnetto	908	942	1 034	931	936
Resultat från försäkringstjänster	81	106			
Premieintäkter	2 000	1 898			
Kostnader för försäkringstjänster	-1 824	-1 898			
Återförsäkringsavtal	-95	106			
Försäkringsnetto			743	572	421
Intäkter från placeringsverksamhet	389	245			
Nettointäkter från placeringsverksamhet			376	184	530
Tillfälligt undantag, overlay approach			-118	-3	-105
Övriga rörelseintäkter	40	67	54	132	53
Personalkostnader	-964	-856	-914	-715	-781
Avskrivningar och nedskrivningar	-226	-214	-283	-273	-278
Övriga rörelsekostnader	-1 011	-892	-810	-852	-844
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	485	416			
OP-bonus till ägarkunder	-255	-198	-205	-251	-249
Rörelsevinst	2 050	1 120	1 127	785	838
Centrala balansposter – tillgångar, mn €	2023	2022	2021	2020	2019
Kontanta medel	19 755	35 004	32 846	21 827	11 988
Fordringar på kreditinstitut	858	798	541	306	246
Fordringar på kunder	97 836	98 546	96 947	93 644	91 463
Derivatinstrument	3 401	4 117	3 467	5 215	4 824
Investeringsstillgångar	21 896	20 742	22 945	23 562	23 509
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	12 581	11 597	13 137	11 285	10 831
Försäkringsavtalstillgångar	0	0			
Återförsäkringsavtalstillgångar	106	245			
Immateriella och materiella tillgångar	1 462	1 576	1 658	1 944	1 930
Övriga poster	2 495	3 065	2 569	2 424	2 232
Tillgångar totalt	160 391	175 619	174 110	160 207	147 024

Centrala balansposter – skulder och eget kapital, mn €	2023	2022	2021	2020	2019
Skulder till kreditinstitut	66	12 301	16 650	8 086	2 632
Skulder till kunder	76 656	81 468	77 898	73 422	68 289
Derivatinstrument	3 271	4 432	2 266	3 424	3 316
Försäkringsavtalsskulder	11 589	11 446			
Återförsäkringsavtalsskulder	0	2			
Försäkringsskuld			8 773	9 374	9 476
Skulder för placeringsavtal	7 944	7 211	13 210	11 323	10 862
Skuldebrev emitterade till allmänheten	37 511	37 438	34 895	34 706	34 369
Övriga poster av främmande kapital	7 092	6 724	6 233	6 761	5 510
Eget kapital	16 262	14 668	14 184	13 112	12 570
Skulder och eget kapital totalt	160 391	175 691	174 110	160 207	147 024

Nyckeltal	2023	2022	2021	2020	2019
Räntabilitet på eget kapital, ROE, %	10,6	6,3	6,6	5,0	5,5
Räntabilitet på totalt kapital, ROA, %	1,0	0,5	0,5	0,4	0,5
Kostnadernas andel av intäkterna, %	46	58	55	59	60
Antal anställda i genomsnitt	13 533	13 077	13 009	12 486	12 376
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	19,2	17,4	18,2	18,9	19,5
Kapitalrelation, %	21,2	19,3	20,4	21,7	21,1
Kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat, %	144	137	146	150	138

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Siffrorna för tidigare år, 2019, 2020 och 2021, har inte justerats. I Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

Formler för nyckeltalen

Alternativa nyckeltal redovisas för att beskriva den ekonomiska utvecklingen i affärsrörelsen och förbättra jämförbarheten mellan olika rapportperioder. Formlerna för de alternativa nyckeltal som tillämpats presenteras nedan. Formlerna för nyckeltalen kan härledas från siffrorna i bokslutet och verksamhetsberättelsen, och därför har inga separata alternativa avstämningskalkyler för nyckeltalen presenterats.

Alternativa nyckeltal

Nyckeltal

Formel

Beskrivning

Räntabilitet på eget kapital (ROE), %

$$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$$

Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under räkenskapsperioden.

Räntabilitet på eget kapital (ROE), utan OP-bonus, %

$$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat + OP-bonus efter skatt}}{\text{Eget kapital (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$$

Nyckeltalet anger avkastningen på det egna kapitalet under räkenskapsperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.

Räntabilitet på totalt kapital (ROA), %

$$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$$

Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under räkenskapsperioden.

Räntabilitet på totalt kapital (ROA), utan OP-bonus, %

$$\frac{\text{Räkenskapsperiodens resultat + OP-bonus efter skatt}}{\text{Balansomslutning i genomsnitt (medeltalet vid periodens början och slut)}} \times 100$$

Nyckeltalet anger avkastningen på det uppbundna kapitalet under räkenskapsperioden exklusive kostnaderna för OP-bonus som betalas till ägarkunderna.

Kostnads-intäktrelation, %

$$\frac{\text{Kostnader totalt}}{\text{Intäkter totalt}} \times 100$$

Nyckeltalet anger kostnadernas andel av intäkterna. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.

Intäkter totalt

Räntenetto + provisionsnetto + resultat från försäkringstjänster + intäkter från placeringsverksamhet + övriga rörelseintäkter + överföringar till resultat från försäkringstjänster

Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala intäkterna.

Kostnader totalt	Personalkostnader + avskrivningar och nedskrivningar + övriga rörelsekostnader	Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala kostnaderna.
Intäkter från placeringsverksamhet	Finansiella nettointäkter från försäkringsavtal + nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel + nettointäkter från placeringsverksamhet	Nyckeltalet beskriver utvecklingen av de totala intäkterna från placeringsverksamheten.
Utlåning	Krediterna och förlustreserven i balansposten Fordringar på kunder.	Det sammanlagda beloppet av krediter beviljade till kunderna.
Nedskrivningar av fordringar i kredit- och garantistocken, %	$\frac{\text{Nedskrivningar av fordringar}}{\text{Kredit- och garantistock vidräkensperiodens slut}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver nedskrivningarna av fordringar i resultaträkningen i relation till kredit- och garantistocken. Ju lägre nyckeltal, desto bättre.
Inlåning	Inlåning i balansposten Skulder till kunder	Totalbeloppet av kundernas insättningar.
Förlustreservens reserverings- grad (coverage ratio), %	$\frac{\text{Förlustreserv}}{\text{Balansposter med kreditrisk +kreditmotvärde för poster utanförbalansräkningen}} \times 100$	Nyckeltalet mäter en hur stor del av exponeringsbeloppet som täcks av de förväntade förlusterna.
Observationsgrad för fallis- semang (default capture rate), %	$\frac{\text{Nya fallerade avtal som var i steg2 under jämförelseperioden}}{\text{Nya fallerade avtal underräkensperioden}} \times 100$	Med nyckeltalet mäts SICR-modellens (betydande ökning av kreditrisken) effektivitet, dvs. hur många avtal som var i steg 2 innan de överfördes till steg 3.
Intäkter från kundrörelsen	Räntenetto + resultat från försäkringstjänster + provisionsnetto	Intäkterna från kundrörelsen beskriver utvecklingen av räntenettet, resultatet från försäkringstjänster och provisionsnettot. Intäkterna direkt från kunderna redovisas huvudsakligen i dessa poster.
Skadeförsäkringen:		
Totalkostnadsprocent	Riskprocent + omkostnadsprocent	Totalkostnadsprocenten är ett centralt nyckeltal som beskriver skadeförsäkringsbolagets effektivitet. Nyckeltalet anger om granskningsperiodens premieintäkter täckar bolagets kostnader.

Riskprocent	$\frac{\text{Försäkringsersättningar, netto}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	Nyckeltalet anger den andel av premieintäkterna som går åt till ersättningar. Försäkringsersättningar (netto) beräknas genom att från kostnaderna för försäkringstjänster dra av driftskostnaderna (inklusive skaderegleringskostnader) och återförsäkrarnas andel. Premieintäkter (netto) beräknas genom att från premieintäkterna dra av återförsäkrarnas andel. Nyckeltalet anger användningen av kostnaderna för bolagets verksamhet (anskaffnings-, skötsel-, administrations- och skaderegleringskostnader) i relation till premieintäkterna.
Omkostnadsprocent	$\frac{\text{Driftskostnader inklusive skaderegleringskostnader, netto}}{\text{Premieintäkter (netto)}} \times 100$	

Nyckeltal som kalkyleras separat

Kapitalrelation, %	$\frac{\text{Kapitalbas totalt}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Tier 1-kapitalrelation, %	$\frac{\text{Primärkapital (Tier 1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger primärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Kärnprimärkapitalrelation (CET1), %	$\frac{\text{Kärnprimärkapital (CET1)}}{\text{Totalt riskvägt exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets kapitaltäckning och anger kärnprimärkapitalet i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Solvensprocent	$\frac{\text{Kapitalbasmedel}}{\text{Solvenskapitalkrav (SCR)}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver försäkringsbolagets solvens och anger kapitalbasmedlen i relation till det totala riskvägda exponeringsbeloppet.
Bruttosoliditetsgrad (leverage ratio), %	$\frac{\text{Primärkapital (T1)}}{\text{Exponeringsbelopp}} \times 100$	Nyckeltalet beskriver kreditinstitutets skuldsättning och anger primärkapitalet i relation till det totala exponeringsbeloppet.

Likviditetstäckningskrav (LCR), %	Likvida tillgångar <hr/> Likviditetsutflöden - likviditetsinflöden i stressituationer	x 100	Nyckeltalet beskriver den kortfristiga likviditetsrisken, som förutsätter att banken har tillräckligt med högklassiga likvida tillgångar för att klara ett akut stressscenario på 30 dagar.
Stabil nettofinansieringskvot (NSFR), %	Tillgänglig stabil finansiering <hr/> Behov av stabil finansiering	x 100	Nyckeltalet beskriver den långfristiga likviditetsrisken som förutsätter att banken har tillräckligt med stabila finansieringskällor i relation till posterna som kräver stabila finansieringskällor. Målet är att trygga en hållbar maturitetsstruktur för tillgångar och skulder för en tidshorisont på ett år och begränsa användningen av alltför mycket kortfristig marknadsupplåning.
Kapitalrelationen enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat*	Konglomeratets kapitalbas totalt <hr/> Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	x 100	Nyckeltalet beskriver finans- och försäkringskonglomeratets kapitaltäckning och anger kapitalbasen i relation till minimibeloppet av kapitalbasen.
Nödlidande fordringar av exponeringarna, %	Nödlidande fordringar (brutto) <hr/> Exponeringar vid räkenskapsperiodens slut	x 100	Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med allvarliga betalningsproblem av alla exponeringar. Med nödlidande fordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar och övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. De nödlidande fordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.

Problemfordringar av
exponeringarna, %

Problemfordringar (brutto)

x 100

Exponeringar vid
räkenskapsperiodens slut

Nyckeltalet beskriver andelen exponeringar mot kunder med betalningsproblem av alla exponeringar.
Med problemfordringar avses över 90 dagar förfallna fordringar, övriga fordringar med risker samt exponeringar med anstånd som beviljats på grund av kundens ekonomiska svårigheter och som anknyter till sådana fordringar eller till presterande exponeringar. Exponeringar med anstånd är fordringar där man på kundens initiativ kommit överens om lättnader i den ursprungliga betalningsplanen för att hjälpa kunden att klara av tillfälliga betalningssvårigheter. Utöver nödlidande exponeringar med anstånd ingår det i problemfordringarna nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som problemfordringar.
Problemfordringarna anges i brutto inklusive förväntade kreditförluster.

Presteraende exponeringar med
anstånd av exponeringarna, %

Presteraende exponeringar med
anstånd (brutto)

x 100

Exponeringar vid
räkenskapsperiodens slut

Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av alla exponeringar.
Presteraende exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.

Presteraende exponeringar med
anstånd av problemfordringarna, %

Presteraende exponeringar med
anstånd (brutto)

x 100

Problemfordringar vid
räkenskapsperiodens slut

Nyckeltalet beskriver andelen presterande exponeringar med anstånd av problemfordringar som utöver presterande exponeringar med anstånd innehåller nödlidande exponeringar.
Presteraende exponeringar med anstånd är nödlidande fordringar på provotid som redan har förbättrats eller exponeringar med anstånd som gäller avtal som inte har varit nödlidande. Ändringar i betalningsplanen som beror på annat än kundens ekonomiska svårigheter klassificeras inte som exponeringar med anstånd.

Förlustreserv (fordringar på
kunder) av problemfordringarna, %

Förlustreserv som riktas till
balansposten fordringar på
kunder

x 100

Problemfordringar vid
räkenskapsperiodens slut

Nyckeltalet beskriver andelen förväntade förluster av alla problemfordringar. I problemfordringarna ingår nödlidande fordringar samt presterande exponeringar med anstånd.

Kredit- och garantistock	Kreditstocken + garantistocken	Nyckeltalet beskriver beviljade krediter och garantier totalt.
Exponeringar	Kredit- och garantistocken + räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang	Som förhållningsgrund för problemfordringar och nödlidande exponeringar används summan av kredit- och garantistocken, räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).
Övriga exponeringar	Räntefordringar + outnyttjade kreditarrangemang	Utöver kredit- och garantistocken uppstår det exponeringar för räntefordringar samt outnyttjade kreditarrangemang (outtagna krediter och uttagslimiter).

*Övergångsbestämmelserna har beaktats i relationstalet enligt konglomeratlagen.

Kapitaltäckningstabeller

Kapitaltäckning för kreditinstitut

Kapitalbas, mn €	31.12.2023	31.12.2022
OP Gruppens eget kapital	16 262	14 668*
Försäkringsbolagens inverkan på eget kapital avdras	-1 297	-1 045*
Fonden för verkligt värde, säkring av kassaflöde	212	337
Kärnprimärkapital (CET1) före avdrag	15 177	13 951
Immateriella tillgångar	-314	-343
Överskott i pensionsansvar och värderingskorrigeringar	-216	-231
Andelskapital som dras av från kapitalbasen	-198	-163
Förtutsebar utdelning och obetald utdeln. från föreg. räkenskapsperiod	-148	-144
ECL – förväntade förluster underskott		-425
Tillämplig summa av otillräcklig täckning för nödlidande exponeringar	-190	-76
Kärnprimärkapital (CET1)	14 111	12 569
Primärkapital (T1)	14 111	12 569
Debenturlån	1 308	1 308
Debenturlån på vilka tillämpas övergångsbestämmelse	57	91
Allmänna kreditriskjusteringar	120	
Supplementärkapital (T2)	1 484	1 399
Kapitalbas totalt	15 595	13 968
Totalt riskvägt exponeringsbelopp, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Kredit- och motpartsrisk	65 997	60 437
Schablonmetoden (SA)**	65 997	8 476
Exponeringar mot stater och centralbanker	509	495
Institutexponeringar	603	627
Företagsexponeringar	27 591	5 244
Hushållsexponeringar	10 174	1 245
Exponeringar säkrade genom panträtt i fastighet	18 988	153
Fallerade exponeringar	2 309	72
Poster med särskilt hög risk	1 697	
Säkerställda obligationer	608	540
Fordringar på vilka en kortfristig kreditvärdering kan tillämpas		0
Företag för kollektiva investeringar (CIU)	201	0
Aktieexponeringar	2 410	1
Övriga	907	99
Internmetoden (IRB)		51 960
Företagsexponeringar		29 997
Hushållsexponeringar		12 002
Aktieexponeringar		8 944
Övriga		1 018
Risker förknippade med en central motparts obeståndsfond	1	0
Positioner i värdepapperisering	50	111
Marknads- och avvecklingsrisk, schablonmetoden	1 006	1 070
Operativ risk, schablonmetoden	4 156	3 851
Kreditvärdighetsjustering (CVA)	217	179
Övriga risker***	2 084	6 678
Totalt riskvägt exponeringsbelopp	73 511	72 327

*Ibruktagningen av standarden IFRS 17 Försäkringsavtal 1.1.2023 har beaktats i eget kapital.

**OP Gruppen övergick under det första kvartalet 2023 till schablonmetoden i sin kapitaltäckningsanalys och kapitaltäckningsrapportering.

***Risker utan övrig täckning. Under jämförelseperioden schablonmetodbaserat golv för de riskvägda posterna.

Relationstal, %	31.12.2023	31.12.2022
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,2	17,4
Tier 1-kapitalrelation	19,2	17,4
Kapitalrelation	21,2	19,3
Relationstal utan övergångsbestämmelse, %	31.12.2023	31.12.2022
Kärnprimärkapitalrelation (CET1)	19,2	17,4
Tier 1-kapitalrelation	19,2	17,4
Kapitalrelation	21,1	19,2
Kapitalkrav, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Kapitalbas	15 595	13 968
Kapitalkrav	10 558	9 979
Buffert för kapitalkrav	5 037	3 989

Kapitalkravet 14,4 procent består av minimikravet 8 procent, kapitalkonserveringsbufferten 2,5 procent, O-SII-kapitalkravet 1,5 procent, ECB:s kapitalkrav (P2R) 2,25 procent och ländervisa kontracykliska buffertkrav för exponeringar i utlandet.

Skuldsättning, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Primärkapital (T1)	14 111	12 569
Exponeringar totalt	148 849	165 362
Bruttosoliditetsgrad, %	9,5	7,6

Bruttosoliditetsgraden (Leverage Ratio) beskriver skuldsättningen; mätarens minimnivå är tre procent.

OP Gruppens kapitaltäckning enligt lagen om tillsyn över finans- och försäkringskonglomerat

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
OP Gruppens egna kapital	16 262	14 668****
Övriga poster som räknas till bankrörelsens primär- och sekundärkapital	1 484	1 399
Övriga branschvisa poster som inte ingår i kapitalbasen	-574	-442
Goodwill och immateriella tillgångar	-1 000	-1 077
Värderingsdifferenser i försäkringsrörelsen*	855	749****
Planerad utdelning	-148	-144
Poster som enligt IFRS dras av från kapitalbasen**	48	177
ECL – förväntade förluster underskott		-370
Konglomeratets kapitalbas totalt	16 928	14 961
Kapitalbaskravet i kreditinstitutsverksamheten***	10 227	9 661
Kapitalbaskravet i försäkringsrörelsen*	1 511	1 237
Minimibeloppet av konglomeratets kapitalbas totalt	11 738	10 898
Konglomeratets kapitaltäckning	5 190	4 063
Konglomeratets kapitalrelation (kapitalbasen/minimibeloppet av kapitalbasen) (%)	144	137

*Värderingsdifferenser och bedömning av SCR enligt försäkringsbolagens solvens

**Överskott i pensionsansvar, värdering av säkringen av kassaflöde från fonden för verkligt värde

***Totalt riskvägt exponeringsbelopp x 14,4 %

****Ibruktagningen av standarden IFRS 17 Försäkringsavtal 1.1.2023 har beaktats i eget kapital.

Övergångsbestämmelserna har beaktats i siffrorna.

EU-taxonomin – Information om miljömässigt hållbara ekonomiska verksamheter

Upplysningar som krävs enligt artikel 8 i förordning (EU) 2020/852 (kapitalförvaltare)

OP-Fondbolaget Ab och OP Kiinteistösiointus Oy

Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

<p>Det vägda medelvärdet av alla investeringar som syftar till finansiering av eller som är förknippade med ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven i förhållande till värdet på alla tillgångar som täcks av den centrala resultatindikatorn, med följande viktningar för investeringar i företag enligt nedan: Omsättningsbaserad: 8,4 % Kapitalutgiftsbaserad: 4,8 %</p>	<p>Det vägda medelvärdet av alla investeringar som syftar till finansiering av eller som är förknippade med ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven, med följande viktningar för investeringar i företag enligt nedan: Omsättningsbaserad: 2 035 Kapitalutgiftsbaserad: 1 172</p>
<p>Procentandelen av de tillgångar som täcks av den centrala resultatindikatorn i förhållande till alla investeringar (alla tillgångar under förvaltning). Exklusive investeringar i statliga enheter. Täckningsgrad: 92,3 %</p>	<p>Det monetära värdet av tillgångar som täcks av den centrala resultatindikatorn. Exklusive investeringar i statliga enheter. Täckning: 24 338</p>
<p>Ytterligare, kompletterande upplysningar: uppdelning av resultatindikatorns nämnare</p>	
<p>Procentandelen derivat i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: 0,1 %</p>	<p>Värdet i monetära belopp av derivat: 36</p>
<p>Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: För icke-finansiella företag: 4,8 % För finansiella företag: 4,6 %</p>	<p>Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU: För icke-finansiella företag: 1 172 För finansiella företag: 1 117</p>
<p>Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i länder utanför EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: För icke-finansiella företag: 36,3 % För finansiella företag: 10,1 %</p>	<p>Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i länder utanför EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU: För icke-finansiella företag: 8 828 För finansiella företag: 2 466</p>
<p>Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn. För icke-finansiella företag: 15,4 % För finansiella företag: 6,1 %</p>	<p>Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU: För icke-finansiella företag: 3 754 För finansiella företag: 1 483</p>
<p>Andelen exponeringar mot andra motparter och tillgångar (inklusive investeringar i fast egendom) i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: 22,5 %</p>	<p>Värdet av exponeringar mot andra motparter och tillgångar (inklusive investeringar i fast egendom): 5 481</p>
<p>Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin i förhållande till värdet på alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 85,7 % Kapitalutgiftsbaserad: 84,1 %</p>	<p>Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin: Omsättningsbaserad: 20 860 Kapitalutgiftsbaserad: 20 466</p>
<p>Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomin men inte är förenliga med taxonomikraven i förhållande till värdet av alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 5,9 % Kapitalutgiftsbaserad: 11,1 %</p>	<p>Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomin men inte är förenliga med taxonomikraven: Omsättningsbaserad: 1 443 Kapitalutgiftsbaserad: 2 700</p>

Upplysningar som krävs enligt artikel 8 i förordning (EU) 2020/852 (kapitalförvaltare)

OP-Fondbolaget Ab och OP Kiinteistösiointus Oy

Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

<p>Ytterligare, kompletterande upplysningar: uppdelning av resultatindikatorns täljare</p>	
<p>Andelen taxonomiförenliga exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn. För icke-finansiella företag: Omsättningsbaserad: 1,3 % Kapitalutgiftsbaserad: 2,1 % För finansiella företag: Omsättningsbaserad: - Kapitalutgiftsbaserad: -</p>	<p>Värdet av taxonomiförenliga exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU: För icke-finansiella företag: Omsättningsbaserad: 319 Kapitalutgiftsbaserad: 514 För finansiella företag: Omsättningsbaserad: - Kapitalutgiftsbaserad: -</p>
<p>Andelen taxonomiförenliga exponeringar mot andra motparter och tillgångar (inklusive investeringar i fast egendom) i förhållande till totala tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 7,1 % Kapitalutgiftsbaserad: 2,7 %</p>	<p>Värdet av taxonomiförenliga exponeringar mot andra motparter och tillgångar (inklusive investeringar i fast egendom): Omsättningsbaserad: 1 716 Kapitalutgiftsbaserad: 658</p>
<p>Uppdelning av den centrala resultatindikatorns täljare enligt miljömål</p>	
<p>Verksamheter som är förenliga med taxonomikraven:</p>	
(1) Begränsning av klimatförändringar	<p>Omsättning: 8,3 % Kapitalutgifter: 4,8 %</p>
(2) Anpassning till klimatförändringar	<p>Omsättning: 0,0 % Kapitalutgifter: 0,0 %</p>
	<p>Omställningsverksamhet: 0,2 % (omsättning); 0,2 % (kapitalutgifter) Möjliggörande verksamhet: 0,6 % (omsättning); 0,7 % (kapitalutgifter)</p>
	<p>Möjliggörande verksamhet: 0,0 % (omsättning); 0,0 % (kapitalutgifter)</p>

0. Sammanställning av de centrala resultatindikatorer för vilka kreditinstitut ska lämna upplysningar enligt artikel 8 i taxonomiförordningen

OP-sammanslutningen

Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

		Alla miljömässigt hållbara tillgångar	Central resultatindikator (1)	Central resultatindikator (2)	% omfattning (i förhållande till alla tillgångar) (3)	% av tillgångar som undantas från täljaren vid beräkning av andelen gröna tillgångar (artikel 7.2 och 7.3 och avsnitt 1.1.2 i bilaga V)	% av de tillgångar som undantas från nämnaren vid beräkning av andelen gröna tillgångar (artikel 7.1 och avsnitt 1.2.4 i bilaga V)
Huvudsaklig central resultatindikator	Andelen gröna tillgångar i stocken	6 680	5,9 %	6,6 %	80,1 %	57,0 %	20,0 %

		Alla miljömässigt hållbara verksamheter	Central resultatindikator	Central resultatindikator	% omfattning (i förhållande till alla tillgångar)	% av tillgångar som undantas från täljaren vid beräkning av andelen gröna tillgångar (artikel 7.2 och 7.3 och avsnitt 1.1.2 i bilaga V)	% av de tillgångar som undantas från nämnaren vid beräkning av andelen gröna tillgångar (artikel 7.1 och avsnitt 1.2.4 i bilaga V)
Andra centrala resultatindikatorer (4)	Andelen gröna tillgångar (flödet)	956	5,6 %	6,3 %	45,9 %	74,7 %	54,1 %
	Finansiella garantier	16	8,2 %	42,5 %			
	Förvaltade tillgångar	2 946	8,6 %	4,0 %			

1) baserat på motpartens omsättningsindikator

2) baserat på motpartens kapitalutgiftsindikator

3) % av de tillgångar som täcks av den centrala resultatindikatorn genom bankernas alla tillgångar

4) Upplysning av resultatindikator handelslager och avgifts- och provisionsintäkter gäller från och med 2026.

1. Tillgångar för beräkningen av andelen gröna tillgångar
 OP-sammanslutningen
 Baserat på omsättning
 Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

Miljoner euro	Referensdatum för lämnandet av upplysningar T															
	Totalt redovisat bruttovärde	Begränsning av klimatförändringar (CCM)					Anpassning till klimatförändringar (CCA)					TOTALT (CCM + CCA)				
		Varav mot taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Varav mot taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Varav mot taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)				
		Varav miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga)					Varav miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga)					Varav miljömässigt hållbara (taxonomiförenliga)				
			Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande				Varav användning av intäkter	Varav möjliggörande				Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande
Andelen gröna tillgångar – Täckta tillgångar i både tilljara och nämnare																
1	Lån och förskott, skuldförbindelser och egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och som får hänföras till andelen gröna tillgångar	60 422	49 294	6 656	5 567	631	178	42	24	0	20	49 337	6 680	5 567	631	197
2	Finansiella företag	6 534	2 191	0	0	0	0	0	0	0	0	2 191	0	0	0	0
3	Kreditinstitut	4 282	1 166	0	0	0	0	0	0	0	0	1 166	0	0	0	0
4	Lån och förskott	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
5	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	4 274	1 166	0	0	0	0	0	0	0	0	1 166	0	0	0	0
6	Egetkapitalinstrument	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
7	Övriga finansiella företag	2 252	1 025	0	0	0	0	0	0	0	0	1 025	0	0	0	0
8	varav värdepappersföretag	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	Lån och förskott	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
11	Egetkapitalinstrument	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
12	varav förvaltningsbolag	140	19	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0
13	Lån och förskott	140	19	0	0	0	0	0	0	0	0	19	0	0	0	0
14	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
15	Egetkapitalinstrument	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
16	varav försäkringsföretag	2 077	1 006	0	0	0	0	0	0	0	0	1 006	0	0	0	0
17	Lån och förskott	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
18	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
19	Egetkapitalinstrument	2 077	1 006	0	0	0	0	0	0	0	0	1 006	0	0	0	0
20	icke-finansiella företag	7 063	2 325	1 089	0	631	178	42	24	0	20	2 368	1 113	0	631	197
21	Lån och förskott	6 678	2 173	979	0	567	139	39	22	0	18	2 212	1 001	0	567	156
22	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	384	152	110	0	64	39	4	2	0	2	156	112	0	64	41
23	Egetkapitalinstrument	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
24	Hushåll	46 825	44 778	5 567	5 567	0	0	0	0	0	0	44 778	5 567	5 567	0	0
25	varav lån som är säkrade genom bostadsfastigheter	44 509	42 696	5 567	5 567	0	0	0	0	0	0	42 696	5 567	5 567	0	0
26	varav lån för byggnadsrenovering husrenoveringslån	2 248	2 032	0	0	0	0	0	0	0	0	2 032	0	0	0	0
27	varav lån till motorfordon	2 019	1 816	0	0	0	0	0	0	0	0	1 816	0	0	0	0
28	Finansiering av lokala myndigheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
29	Bostadsfinansiering	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
30	Annan finansiering av lokala myndigheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
31	Säkerhet som erhållits genom övertagande av kontroll, bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
32	Tillgångar som inte får ingå i tilljars för beräkningen av andelen gröna tillgångar (täcks i nämnaren)	52 056	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
33	Finansiella och icke-finansiella företag	39 188														
34	SMF och icke-finansiella företag (som inte är SMF), som inte omfattas av skyldigheterna att lämna uppgifter enligt direktivet om icke-finansiell rapportering	36 407														
35	Lån och förskott	34 205														
36	Lån med säkerhet i kommersiella fastigheter	9 231														
37	Lån för byggnadsrenovering	2 937														
38	Räntebärande värdepapper	1 934														
39	Egetkapitalinstrument	269														
40	Motparter från länder utanför EU som inte omfattas av skyldigheterna att offentliggöra information enligt direktivet om icke-finansiell rapportering	2 781														
41	Lån och förskott	538														
42	Räntebärande värdepapper	2 243														
43	Egetkapitalinstrument	0														
44	Derivat	1 227														
45	Interbanken på anfordran	195														
46	Kontanter och kontantrelaterade tillgångar	160														
47	Övriga kategorier av tillgångar (t.ex. goodwill, råvaror etc.)	11 286														
48	Andel gröna tillgångar totalt	112 479	49 294	6 656	5 567	631	178	42	24	0	20	49 337	6 680	5 567	631	197
49	Tillgångar som inte täcks av beräkningen av andelen gröna tillgångar	28 030														
50	Nationella regeringar och överstatliga emittenter	5 343														
51	Exponeringar mot centralbanker	20 195														
52	Handelsläger	2 492														
53	Totala tillgångar	140 609	49 294	6 656	5 567	631	178	42	24	0	20	49 337	6 680	5 567	631	197
54	Exponeringar utanför balansräkningen – Företag som omfattas av skyldigheterna att lämna uppgifter enligt direktivet om icke-finansiell rapportering															
55	Finansiella garantier	201	31	9	0	1	6	8	8	0	0	39	16	0	1	6
56	Förvaldade tillgångar	34 404	4 633	2 931	0	69	972	3	16	0	13	4 636	2 946	0	69	985
57	Varav skuldförbindelser	6 464	356	117	0	11	43	0	3	0	2	356	120	0	11	45
57	varav egetkapitalinstrument	21 781	1 657	1 098	0	58	930	3	12	0	11	1 660	1 110	0	58	940

Kolumnerna k-aa har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentlig tillgänglig information om behörighet enligt taxonomiregleringen eller anpassning till taxonomiregleringen av motparternas ekonomiska verksamhet. Kolumnerna ag-bk har utelämnats från tabellen eftersom de avser uppgifter från den föregående referensperioden som ännu inte är tillgängliga.

71	4519 Handel med andra motorfordon utom motorcyklar	1	0	0	0	1	0
72	4531 Parti- och provionshandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon utom motorcyklar	0	0	0	0	0	0
73	4532 Detaljhandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon utom motorcyklar	0	0	0	0	0	0
74	4614 Provisionshandel med maskiner, industriell utrustning, fartyg och luftfartyg	0	0	0	0	0	0
75	4634 Parthandel med drycker	0	0	0	0	0	0
76	4639 Icke specialiserad parthandel med livsmedel, drycker och tobak	0	0	0	0	0	0
77	4649 Parthandel med andra hushållsvaror	0	0	0	0	0	0
78	4651 Parthandel med datorer och kringutrustning samt programvara	2	0	0	0	2	0
79	4652 Parthandel med elektronik- och telekommunikationsutrustning	0	0	0	0	0	0
80	4662 Parthandel med verktygsmaskiner	0	0	0	0	0	0
81	4663 Parthandel med gruv-, bygg- och anläggningsmaskiner	0	0	0	0	0	0
82	4669 Parthandel med andra maskiner och annan utrustning	3	0	0	0	3	0
83	4671 Parthandel med bränslen	3	2	2	0	3	2
84	4673 Parthandel med virke, andra byggmaterial och sanitetsgods	0	0	0	0	0	0
85	4674 Parthandel med järnhandelsvaror och VVS-armatur	0	0	0	0	0	0
86	4676 Parthandel med andra insatsvaror	0	0	0	0	0	0
87	4690 Övrig parthandel	1	0	0	0	1	0
88	4752 Specialiserad butikshandel med bygg-, järn- och VVS-varor samt färger och glas	0	0	0	0	0	0
89	5010 Havs- och kustsjöfart, passagerartrafik	0	0	0	0	0	0
90	5020 Havs- och kustsjöfart, godstrafik	17	1	1	0	17	1
91	5224 Godshandling	0	0	0	0	0	0
92	5229 Övriga stödjourer till transport	0	0	0	0	0	0
93	5320 Annan postbefordran samt kurirverksamhet	0	0	0	2	2	0
94	5610 Restaurangverksamhet	0	0	0	0	0	0
95	5813 Tidningsutgivning	0	0	0	7	7	0
96	5814 Utgivning av tidskrifter	0	0	0	18	18	0
97	6110 Trådbunden telekommunikation	0	0	0	0	0	0
98	6120 Trådlös telekommunikation	2	1	1	3	3	4
99	6190 Annan telekommunikation	0	0	0	0	0	0
100	6201 Dataprogrammering	0	0	0	0	0	0
101	6202 Datakonsultverksamhet	17	2	2	0	17	2
102	6203 Datordrifttjänster	42	0	0	0	42	0
103	6399 Övriga informations-tjänster	0	0	0	0	0	0
104	6420 Holdingverksamhet	25	8	8	0	25	8
105	6419 Andra stödjourer till finansiella tjänster utom försäkring och pensionsfonderverksamhet	0	0	0	0	0	0
106	6810 Handel med egna fastigheter	0	0	0	0	0	0
107	6820 Uthyrning och förvaltning av egna eller arrenderade fastigheter	403	14	14	0	403	14
108	6832 Fastighetsförvaltning på uppdrag	1	1	1	0	1	1
109	7010 Verksamheter som utövas av huvudkontor	139	47	47	0	139	47
110	7022 Konsultverksamhet avseende företags organisation	20	1	1	5	25	1
111	7112 Teknisk konsultverksamhet o.d.	1	0	0	1	2	0
112	7312 Mediebyråverksamhet och annonser-säljning	0	0	0	0	0	0
113	7711 Uthyrning och leasing av personbilar och lätta motorfordon	15	0	0	0	15	0
114	7732 Uthyrning och leasing av bygg- och anläggningsmaskiner	11	1	1	0	11	1
115	8010 Säkerhetsverksamhet	0	0	0	0	0	0
116	8110 Fastighetsrelaterade stödjourer	0	0	0	0	0	0
117	8121 Lokalförvaltning	0	0	0	0	0	0
118	8219 Kopiering, dokumentsammanställning och andra specialiserade kontors-tjänster	0	0	0	1	1	0
119	8622 Specialistläkarverksamhet inom öppenvård	0	0	0	1	1	0
120	8623 Tandläkarverksamhet	0	0	0	0	0	0
121	8690 Annan hälso- och sjukvård	0	0	0	0	0	0

Kolumnerna 1-4 har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentlig tillgänglig information om behörighet enligt taxonomieregleringen eller anpassning till taxonomieregleringen av motparternas ekonomiska verksamhet.

71	4332 Byggnadsnickeriarbeten	0	0	0	0	0	0
72	4399 Diverse övrig specialiserad bygg- och anläggningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
73	4511 Handel med personbilar och lätta motorfordon	2	0	0	0	2	0
74	4519 Händel med andra motorfordon utom motorcyklar	1	0	0	0	1	0
75	4531 Parti- och provisionshandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon utom motorcyklar	0	0	0	0	0	0
76	4532 Detaljhandel med reservdelar och tillbehör till motorfordon utom motorcyklar	0	0	0	0	0	0
77	4614 Provisionshandel med maskiner, industriell utrustning, fartyg och luftfartyg	0	0	0	0	0	0
78	4634 Parthandel med drycker	0	0	0	0	0	0
79	4638 Parthandel med andra livsmedel, bl.a. fisk samt skal- och blötdjur	0	0	0	0	0	0
80	4639 övrig specialiserad parthandel med livsmedel, drycker och tobak	0	0	0	0	0	0
81	4649 Parthandel med andra hushållsvaror	4	1	0	0	4	1
82	4651 Parthandel med datorer och kringutrustning samt programvara	4	0	0	0	4	0
83	4652 Parthandel med elektronik- och telekommunikationsutrustning	0	0	0	0	0	0
84	4662 Parthandel med verktygsmaskiner	0	0	0	0	0	0
85	4663 Parthandel med gruvs-, bygg- och anläggningsmaskiner	0	0	0	0	0	0
86	4669 Parthandel med andra maskiner och annan utrustning	1	0	0	0	1	0
87	4671 Parthandel med bränslen	7	4	0	0	7	4
88	4673 Parthandel med virke, andra byggmaterial och sanitetsgods	0	0	0	0	0	0
89	4674 Parthandel med järnhandelsvaror och VVS-armatur	81	24	0	0	81	24
90	4676 Parthandel med andra insatsvaror	0	0	0	0	0	0
91	4690 Övrig parthandel	284	84	0	0	284	84
92	4752 Specialiserad butikshandel med bygg-, järn- och VVS-varor samt färger och glas	0	0	0	0	0	0
93	4771 Specialiserad butikshandel med kläder	0	0	0	0	0	0
94	5010 Havs- och kustsjöfart, passagerartrafik	1	0	0	0	1	0
95	5020 Havs- och kustsjöfart, godstrafik	44	28	0	0	44	28
96	5110 Lufttransport, passagerartrafik	0	0	0	0	0	0
97	5224 Godshantering	0	0	0	0	0	0
98	5229 Övriga stödjourer till transport	0	0	0	0	0	0
99	5320 Annan postbefordran samt kurirverksamhet	0	0	3	0	3	0
100	5510 Hotellverksamhet	0	0	0	0	0	0
101	5610 Restaurangverksamhet	0	0	0	0	0	0
102	5813 Tidningsutgivning	0	0	10	0	10	0
103	5814 Utgivning av tidkrifter	0	0	17	17	17	17
104	6110 Trådbunden telekommunikation	0	0	0	0	0	0
105	6120 Trådlös telekommunikation	2	1	1	1	3	2
106	6190 Annan telekommunikation	0	0	0	0	0	0
107	6201 Dataprogramering	0	0	0	0	0	0
108	6202 Datakonsultverksamhet	17	2	0	0	17	2
109	6203 Datordrifttjänster	149	0	0	0	149	0
110	6399 Övriga informationstjänster	0	0	0	0	0	0
111	6420 Hållingsverksamhet	53	35	0	0	53	35
112	6619 Andra stödjourer till finansiella tjänster utom försäkring och pensionsförvaltningsverksamhet	0	0	0	0	0	0
113	6820 Uthyrning och försäljning av egna eller arrenderade fastigheter	411	8	0	0	411	8
114	7010 Verksamheter som utövas av huvudkontor	182	93	0	0	183	93
115	7022 Konsultverksamhet avseende företags organisation	4	0	20	0	25	0
116	7112 Teknisk konsultverksamhet o.d.	3	0	1	0	4	0
117	7111 Uthyrning och leasing av personbilar och lätta motorfordon	17	0	0	0	17	0
118	7731 Uthyrning och leasing av jordbruksmaskiner och jordbruksredskap	0	0	0	0	0	0
119	7732 Uthyrning och leasing av bygg- och anläggningsmaskiner	11	1	0	0	11	1
120	8010 Säkerhetsverksamhet	0	0	0	0	0	0
121	8110 Fastighetsrelaterade stödjourer	0	0	0	0	0	0
122	8121 Lokalförvald	0	0	0	0	0	0
123	8219 Kopiering, dokumentinsammanställning och andra specialiserade kontorstjänster	0	0	1	0	1	0
124	8622 Specialistläkarverksamhet inom öppenvård	0	0	2	0	2	0
125	8623 Tandläkarverksamhet	0	0	0	0	0	0
126	8690 Annan hälso- och sjukvård	0	0	0	0	0	0
127	8730 Vård och omsorg i särskilda boendeformer för äldre och funktionshindrade pers	0	0	0	0	0	0
128	8790 Annan vård och omsorg med boende	0	0	0	0	0	0

Kolumnerna 1-4 har uttäckts från tabellen eftersom de avser miljödata för vilka det ännu inte finns någon offentligt tillgänglig information om behörighet enligt taxonomiregleringen eller anpassning till taxonomiregleringen av motparternas ekonomiska verksamhet.

3. Central resultatindikator för andelen gröna tillgångar i stocken
 OP-sammanslutningen
 Baserat på omsättning

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae	af
		Begränsning av klimatförändringar (CCM)					Anpassning till klimatförändringar (CCA)					TOTALT (CCM + CCA)				
% (i förhållande till alla täckta tillgångar i nämnaren)		Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)				
		Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)				
		Varav användning av intäkter		Varav omställning		Varav möjliggörande	Varav användning av intäkter		Varav omställning		Varav möjliggörande	Varav användning av intäkter		Varav omställning		Varav möjliggörande
Andelen gröna tillgångar – Täckta tillgångar i både tällare och nämnare																
1	Lån och förskott, skuldförbindelser och egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och som får hänföras till andelen gröna tillgångar	81,6 %	11,0 %	9,2 %	1,0 %	0,3 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	81,7 %	11,1 %	9,2 %	1,0 %	0,3 %	43,0 %
2	Finansiella företag	33,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	33,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,7 %
3	Kreditinstitut	27,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	27,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,1 %
4	Lån och förskott	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
5	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	27,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	27,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %
6	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
7	Övriga finansiella företag	45,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	45,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,6 %
8	varav värdepappersföretag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
9	Lån och förskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
10	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
11	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
12	varav förvaltningsbolag	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
13	Lån och förskott	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
14	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
15	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
16	varav försäkringsföretag	48,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	48,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,5 %
17	Lån och förskott	9,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	9,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
18	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
19	Egetkapitalinstrument	48,4 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	48,4 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	1,5 %
20	Icke-finansiella företag	32,9 %	15,4 %	0,0 %	8,9 %	2,5 %	0,6 %	0,3 %	0,0 %	0,3 %	33,5 %	15,8 %	0,0 %	8,9 %	2,8 %	5,0 %
21	Lån och förskott	32,5 %	14,7 %	0,0 %	8,5 %	2,1 %	0,6 %	0,3 %	0,0 %	0,3 %	33,1 %	15,0 %	0,0 %	8,5 %	2,3 %	4,8 %
22	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	39,7 %	28,6 %	0,0 %	16,7 %	10,1 %	0,9 %	0,5 %	0,0 %	0,5 %	40,6 %	29,1 %	0,0 %	16,7 %	10,6 %	0,3 %
23	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
24	Hushåll	95,6 %	11,9 %	11,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	95,6 %	11,9 %	11,9 %	0,0 %	0,0 %	33,3 %
25	varav lån som är säkrade genom bostadsfastigheter	95,9 %	12,5 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	95,9 %	12,5 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	31,7 %
26	varav lån för byggnadsrenovering husrenoveringslån	90,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	90,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,6 %
27	varav lån till motorfordon	90,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %					90,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,4 %
28	Finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
29	Bostadsfinansiering	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
30	Annan finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
31	Säkerhet som erhållits genom övertagande av kontroll: bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
32	Andel gröna tillgångar totalt	43,8 %	5,9 %	5,0 %	0,6 %	0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	43,9 %	5,9 %	5,0 %	0,6 %	0,2 %	80,1 %

Kolumnerna j-z har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentlig tillgänglig information om behörighet enligt taxonomireglerna eller anpassning till taxonomireglerna av motparternas ekonomiska verksamhet. Kolumnerna ag-bk har utelämnats från tabellen eftersom de avser uppgifter från den föregående referensperioden som ännu inte är tillgängliga.

3. Central resultatindikator för andelen gröna tillgångar i stocken
 OP-sammanslutningen
 Baserat på kapitalutgift

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae	af
		Begränsning av klimatförändringar (CCM)					Anpassning till klimatförändringar (CCA)					TOTALT (CCM + CCA)				
% (i förhållande till alla täckta tillgångar i nämnaren)		Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)				
		Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)				
		Varav användning av intäkter		Varav omställning		Varav möjliggörande	Varav användning av intäkter		Varav omställning		Varav möjliggörande	Varav användning av intäkter		Varav omställning		Varav möjliggörande
Andelen gröna tillgångar – Täckta tillgångar i både täljare och nämnare																
1	Lån och förskott, skuldförbindelser och egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och som får hänföras till andelen gröna tillgångar	83,3 %	12,2 %	9,2 %	1,0 %	0,4 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	83,4 %	12,2 %	9,2 %	1,0 %	0,4 %	43,0 %
2	Finansiella företag	32,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	32,6 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	4,7 %
3	Kreditinstitut	25,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	25,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,1 %
4	Lån och förskott	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
5	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	25,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	25,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,0 %
6	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
7	Övriga finansiella företag	45,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	45,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,6 %
8	varav värdepappersföretag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
9	Lån och förskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
10	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
11	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
12	varav förvaltningsbolag	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
13	Lån och förskott	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	13,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,1 %
14	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
15	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
16	varav försäkringsföretag	48,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	48,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,5 %
17	Lån och förskott	9,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	9,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
18	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
19	Egetkapitalinstrument	48,4 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	48,4 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	1,5 %
20	icke-finansiella företag	48,5 %	25,3 %	0,0 %	8,9 %	3,1 %	0,8 %	0,3 %	0,0 %	0,1 %	49,3 %	25,6 %	0,0 %	8,9 %	3,2 %	5,0 %
21	Lån och förskott	48,6 %	24,8 %	0,0 %	8,4 %	2,5 %	0,8 %	0,3 %	0,0 %	0,1 %	49,4 %	25,0 %	0,0 %	8,4 %	2,6 %	4,8 %
22	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	46,8 %	34,7 %	0,0 %	17,4 %	13,1 %	0,8 %	0,1 %	0,0 %	0,1 %	47,6 %	34,8 %	0,0 %	17,4 %	13,2 %	0,3 %
23	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %		0,0 %	0,0 %	0,0 %
24	Hushåll	95,6 %	11,9 %	11,9 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	95,6 %	11,9 %	11,9 %	0,0 %	0,0 %	33,3 %
25	varav lån som är säkrade genom bostadsfastigheter	95,9 %	12,5 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	95,9 %	12,5 %	12,5 %	0,0 %	0,0 %	31,7 %
26	varav lån för byggnadsrenovering husrenoveringslån	90,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	90,4 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,6 %
27	varav lån till motorfordon	90,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	90,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,4 %
28	Finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
29	Bostadsfinansiering	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
30	Annan finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
31	Säkerhet som erhållits genom övertagande av kontroll: bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
32	Andel gröna tillgångar totalt	44,8 %	6,5 %	5,0 %	0,6 %	0,2 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	44,8 %	6,6 %	5,0 %	0,6 %	0,2 %	80,1 %

Kolumnerna j-z har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentlig tillgänglig information om behörighet enligt taxonomireglerna eller anpassning till taxonomireglerna av motparternas ekonomiska verksamhet.
 Kolumnerna ag-bk har utelämnats från tabellen eftersom de avser uppgifter från den föregående referensperioden som ännu inte är tillgängliga.

4. Central resultatindikator för andelen gröna tillgångar i flödet
OP-sammanslutningen
Baserat på omsättning

		a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae	af
		Begränsning av klimatförändringar (CCM)					Anpassning till klimatförändringar (CCA)					TOTALT (CCM + CCA)				
% (i förhållande till flödet av alla tillgångar som omfattas av taxonomin)		Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)				
		Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)				
		Varav användning av intäkter			Varav omställning		Varav möjliggörande		Varav användning av intäkter			Varav omställning		Varav möjliggörande		Andel totala nya täckta tillgångar
Andelen gröna tillgångar – Täckta tillgångar i både täljare och nämnare																
1	Lån och forskott, skuldförbindelser och egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och som får hänföras till andelen gröna tillgångar	72,6 %	10,0 %	9,1 %	0,2 %	0,6 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %	0,2 %	72,9 %	10,2 %	9,1 %	0,2 %	0,8 %	25,3 %
2	Finansiella företag	32,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	32,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %
3	Kreditinstitut	32,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	32,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %
4	Lån och forskott	9,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	9,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
5	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	32,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	32,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %
6	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
7	Övriga finansiella företag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
8	varav värdepappersföretag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
9	Lån och forskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
10	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
11	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
12	varav förvaltningsbolag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
13	Lån och forskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
14	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
15	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
16	varav försäkringsföretag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
17	Lån och forskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
18	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
19	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
20	Icke-finansiella företag	22,5 %	4,5 %	0,0 %	0,9 %	2,9 %	1,0 %	0,9 %	0,0 %	0,9 %	23,5 %	5,4 %	0,0 %	0,9 %	3,7 %	5,1 %
21	Lån och forskott	22,2 %	4,1 %	0,0 %	0,7 %	2,7 %	1,0 %	1,0 %	0,0 %	0,9 %	23,2 %	5,1 %	0,0 %	0,7 %	3,6 %	4,9 %
22	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	31,3 %	17,3 %	0,0 %	9,1 %	6,2 %	0,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	31,5 %	17,3 %	0,0 %	9,1 %	6,2 %	0,2 %
23	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
24	Hushåll	93,1 %	13,0 %	13,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	93,1 %	13,0 %	13,0 %	0,0 %	0,0 %	17,6 %
25	varav lån som är säkrade genom bostadsfastigheter	93,1 %	16,2 %	16,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	93,1 %	16,2 %	16,2 %	0,0 %	0,0 %	14,1 %
26	varav lån för byggnadsrenovering husrenoveringslån	74,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	74,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,7 %
27	varav lån till motorfordon	91,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	91,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,4 %
28	Finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
29	Bostadsfinansiering	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
30	Annan finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
31	Säkerhet som erhållits genom övertagande av kontroll: bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %
32	Andel gröna tillgångar totalt	40,1 %	5,5 %	5,0 %	0,1 %	0,3 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,1 %	40,2 %	5,6 %	5,0 %	0,1 %	0,4 %	45,9 %

Kolumnerna j-z har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentlig tillgänglig information om behörighet enligt taxonomireglerna eller anpassning till taxonomireglerna av motparternas ekonomiska verksamhet.

Kolumnerna ag-bk har utelämnats från tabellen eftersom de avser uppgifter från den föregående referensperioden som ännu inte är tillgängliga.

4. Central resultatindikator för andelen gröna tillgångar i flödet
OP-sammanslutningen
Baserat på kapitalutgift

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae	af		
	Begränsning av klimatförändringar (CCM)					Anpassning till klimatförändringar (CCA)					TOTALT (CCM + CCA)						
	Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)						
	Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)						
% (i förhållande till flödet av alla tillgångar som omfattas av taxonomin)		Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande		Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande		Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande		Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande	Andel totala nya täckta tillgångar
Andelen gröna tillgångar – Täckta tillgångar i både tällare och nämnare																	
1	Lån och förskott, skuldförbindelser och egetkapitalinstrument som inte innehas för handel och som får hänföras till andelen gröna tillgångar	76,0 %	11,3 %	9,1 %	0,6 %	0,7 %	0,2 %	0,2 %	0,0 %	0,0 %	76,2 %	11,5 %	9,1 %	0,6 %	0,8 %	25,3 %	
2	Finansiella företag	30,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	30,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %	
3	Kreditinstitut	30,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	30,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %	
4	Lån och förskott	9,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	9,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
5	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	30,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	30,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	2,6 %	
6	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
7	Övriga finansiella företag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
8	varav värdepappersföretag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
9	Lån och förskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
10	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
11	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
12	varav förvaltningsbolag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
13	Lån och förskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
14	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
15	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
16	varav försäkringsföretag	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
17	Lån och förskott	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
18	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
19	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
20	icke-finansiella företag	40,0 %	11,2 %	0,0 %	3,1 %	3,6 %	1,1 %	0,9 %	0,0 %	0,2 %	41,0 %	12,1 %	0,0 %	3,1 %	3,8 %	5,1 %	
21	Lån och förskott	40,1 %	10,9 %	0,0 %	2,9 %	3,6 %	1,1 %	0,9 %	0,0 %	0,2 %	41,2 %	11,9 %	0,0 %	2,9 %	3,8 %	4,9 %	
22	Skuldförbindelser, inklusive användning av intäkter	35,7 %	19,2 %	0,0 %	10,9 %	3,1 %	0,5 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	36,1 %	19,2 %	0,0 %	10,9 %	3,1 %	0,2 %	
23	Egetkapitalinstrument	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
24	Hushåll	93,1 %	13,0 %	13,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	93,1 %	13,0 %	13,0 %	0,0 %	0,0 %	17,6 %	
25	varav lån som är säkrade genom bostadsfastigheter	93,1 %	16,2 %	16,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	93,1 %	16,2 %	16,2 %	0,0 %	0,0 %	14,1 %	
26	varav lån för byggnadsrenovering husrenoveringslån	74,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	74,3 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,7 %	
27	varav lån till motorfordon	91,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	91,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	3,4 %	
28	Finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
29	Bostadsfinansiering	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
30	Annan finansiering av lokala myndigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
31	Säkerhet som erhållits genom övertagande av kontroll: bostadsfastigheter och kommersiella fastigheter	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	
32	Andel gröna tillgångar totalt	41,9 %	6,2 %	5,0 %	0,4 %	0,4 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	42,0 %	6,3 %	5,0 %	0,4 %	0,4 %	45,9 %	

Kolumnerna j-z har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentligt tillgänglig information om behörighet enligt taxonomiregleringen eller anpassning till taxonomiregleringen av motparternas ekonomiska verksamhet. Kolumnerna ag-bk har utelämnats från tabellen eftersom de avser uppgifter från den föregående referensperioden som ännu inte är tillgängliga.

5. Central resultatindikator för exponeringar utanför balansräkningen
 OP-sammanslutningen
 Baserat på omsättning
 Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae			
Referensdatum för lämnandet av upplysningar T																	
% (i förhållande till alla tillgångar utanför balansräkningen som omfattas av taxonomin)	Begränsning av klimatförändringar (CCM)					Anpassning till klimatförändringar (CCA)					TOTALT (CCM + CCA)						
	Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)*					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)						
	Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)						
				Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande				Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande				Varav användning av intäkter	Varav omställning
1 Finansiella garantier (FinGuar KPI)	15,4 %	4,3 %	0,0 %	0,3 %	3,2 %	3,9 %	3,9 %	0,0 %	0,0 %	19,3 %	8,2 %	0,0 %	0,3 %	3,2 %			
2 Förvaldade tillgångar (AuM KPI)	13,5 %	8,5 %	0,0 %	0,2 %	2,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	13,5 %	8,6 %	0,0 %	0,2 %	2,9 %			

Kolumnerna j-z har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentligt tillgänglig information om behörighet enligt taxonomireglerna eller anpassning till taxonomireglerna av motparternas ekonomiska verksamhet.
 Kolumnerna ag-bk har utelämnats från tabellen eftersom de avser uppgifter från den föregående referensperioden som ännu inte är tillgängliga.

5. Central resultatindikator för exponeringar utanför balansräkningen
 OP-sammanslutningen
 Baserat på kapitalutgift
 Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	aa	ab	ac	ad	ae			
Referensdatum för lämnandet av upplysningar T																	
% (i förhållande till alla tillgångar utanför balansräkningen som omfattas av taxonomin)	Begränsning av klimatförändringar (CCM)					Anpassning till klimatförändringar (CCA)					TOTALT (CCM + CCA)						
	Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)*					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (omfattas av taxonomin)						
	Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)					Andel av alla täckta tillgångar som finansierar taxonomirelevanta sektorer (förenliga med taxonomikraven)						
				Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande				Varav användning av intäkter	Varav omställning	Varav möjliggörande				Varav användning av intäkter	Varav omställning
1 Finansiella garantier (FinGuar KPI)	32,7 %	25,8 %	0,0 %	1,3 %	11,8 %	16,8 %	16,8 %	0,0 %	0,0 %	49,5 %	42,5 %	0,0 %	1,3 %	11,8 %			
2 Förvaldade tillgångar (AuM KPI)	17,1 %	4,0 %	0,0 %	0,2 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	17,1 %	4,0 %	0,0 %	0,2 %	0,8 %			

Kolumnerna j-z har utelämnats från tabellen eftersom de avser miljömål för vilka det ännu inte finns någon offentligt tillgänglig information om behörighet enligt taxonomireglerna eller anpassning till taxonomireglerna av motparternas ekonomiska verksamhet.
 Kolumnerna ag-bk har utelämnats från tabellen eftersom de avser uppgifter från den föregående referensperioden som ännu inte är tillgängliga.

0. Sammanställning av de centrala resultatindikatorer för vilka värdepappersföretag ska lämna upplysningar enligt artikel 8 i taxonomiförordningen

OP Kapitalförvaltning Ab och OP Säilytys Oy

Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

		Alla miljömässigt hållbara tillgångar	Indikator (2)	Indikator (3)	% täckning (över totala tillgångar) (4)
Huvudindikator (vid handel för egen räkning) (1)	Andel gröna tillgångar				
		Totala intäkter från miljömässigt hållbara tjänster och verksamheter	Indikator	Indikator	% täckning (över totala intäkter)
Huvudindikator (för tjänster och verksamheter utom handel för egen räkning)	Indikator för intäkter (5)	1	6,0 %	2,3 %	89,9 %

1) På denna rad rapporteras inga uppgifter, eftersom värdepappersföretagen i OP Gruppen inte bedriver handel för egen räkning.

2) baserat på motpartens omsättningsindikator

3) baserat på motpartens kapitalutgiftsindikator

4) % av tillgångarna som omfattas av indikatorn över totala tillgångar

5) avgifter, provisioner och andra monetära förmåner

2. Resultatindikator för värdepappersföretag – Övriga tjänster
 OP Kapitalförvaltning Ab och OP Säilytys Oy
 Baserat på omsättning
 Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

	a	b	c				d			e			f			g			h			i			w			x			y			z		
			Begränsning av klimatförändringar												Anpassning till klimatförändringar						TOTALT (begränsning + Anpassning)															
			Intäkter (avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från tjänster och verksamheter mot sektorer som omfattas av taxonomin (%)												Intäkter (avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från tjänster och verksamheter mot sektorer som omfattas av taxonomin (%)						Intäkter (avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från tjänster och verksamheter mot sektorer som omfattas av taxonomin (%)															
			Från tjänster och verksamheter som är kopplade till verksamheter som är förenliga med taxonomikraven (%)												Från tjänster och verksamheter som är kopplade till verksamheter som är förenliga med taxonomikraven (%)						Från tjänster och verksamheter som är kopplade till verksamheter som är förenliga med taxonomikraven (%)															
												Omställningsverksamhet (%)			Möjliggörande verksamhet (%)						Omställningsverksamhet (%)			Möjliggörande verksamhet (%)						Omställningsverksamhet (%)			Möjliggörande verksamhet (%)			
1	Intäkter (dvs. avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från investeringar och tjänster och verksamhet utom handel för egen räkning (enligt avsnitt A i bilaga I till direktiv 2014/65/EU)	17	15	8,5 %	6,0 %	0,3 %	5,1 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	8,5 %	6,0 %	0,3 %	5,2 %																						
2	Mottagande och vidarebefordran av order beträffande ett eller flera finansiella instrument	0	0	1,3 %	0,4 %	0,0 %	0,1 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,3 %	0,4 %	0,0 %	0,1 %																						
3	Utförande av order på kundens uppdrag*																																			
4	Portföljförvaltning	9	7	4,4 %	1,8 %	0,4 %	0,7 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	4,4 %	1,9 %	0,4 %	0,8 %																						
5	Investeringsrådgivning	8	8	12,2 %	9,8 %	0,2 %	9,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	12,2 %	9,8 %	0,2 %	9,3 %																						
6	Garanti- och försäkringsverksamhet för finansiella instrument och/eller placering av finansiella instrument på grundval av ett fast åtagande*																																			
7	Placering av finansiella instrument utan fast åtagande*																																			
8	Drift av en MTF-plattform*																																			
9	Drift av en OTF-plattform*																																			

*Inga uppgifter rapporteras för raderna 3, 6, 7, 8 eller 9 eftersom värdepappersföretagen i OP Gruppen inte har intäkter från relaterade tjänster eller aktiviteter.

2. Resultatindikator för värdepappersföretag – Övriga tjänster
 OP Kapitalförvaltning Ab och OP Säilytys Oy
 Baserat på kapitalutgift
 Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

	a	b	c				d			e			f			g			h			i			w			x			y			z		
			Begränsning av klimatförändringar												Anpassning till klimatförändringar						TOTALT (begränsning + Anpassning)															
			Intäkter (avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från tjänster och verksamheter mot sektorer som omfattas av taxonomin (%)												Intäkter (avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från tjänster och verksamheter mot sektorer som omfattas av taxonomin (%)						Intäkter (avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från tjänster och verksamheter mot sektorer som omfattas av taxonomin (%)															
			Från tjänster och verksamheter som är kopplade till verksamheter som är förenliga med taxonomikraven (%)												Från tjänster och verksamheter som är kopplade till verksamheter som är förenliga med taxonomikraven (%)						Från tjänster och verksamheter som är kopplade till verksamheter som är förenliga med taxonomikraven (%)															
												Omställningsverksamhet (%)			Möjliggörande verksamhet (%)						Omställningsverksamhet (%)			Möjliggörande verksamhet (%)						Omställningsverksamhet (%)			Möjliggörande verksamhet (%)			
1	Intäkter (dvs. avgifter, provisioner och andra monetära förmåner) från investeringar och tjänster och verksamhet utom handel för egen räkning (enligt avsnitt A i bilaga I till direktiv 2014/65/EU)	17	15	14,4 %	2,3 %	0,3 %	0,8 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	14,4 %	2,3 %	0,3 %	0,9 %																						
2	Mottagande och vidarebefordran av order beträffande ett eller flera finansiella instrument	0	0	1,9 %	0,6 %	0,0 %	0,2 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	1,9 %	0,7 %	0,0 %	0,2 %																						
3	Utförande av order på kundens uppdrag*																																			
4	Portföljförvaltning	9	7	7,0 %	2,9 %	0,4 %	0,9 %	0,0 %	0,1 %	0,1 %	7,0 %	3,0 %	0,4 %	1,0 %																						
5	Investeringsrådgivning	8	8	21,3 %	1,7 %	0,2 %	0,7 %	0,0 %	0,0 %	0,0 %	21,3 %	1,7 %	0,2 %	0,7 %																						
6	Garanti- och försäkringsverksamhet för finansiella instrument och/eller placering av finansiella instrument på grundval av ett fast åtagande*																																			
7	Placering av finansiella instrument utan fast åtagande*																																			
8	Drift av en MTF-plattform*																																			
9	Drift av en OTF-plattform*																																			

*Inga uppgifter rapporteras för raderna 3, 6, 7, 8 eller 9 eftersom värdepappersföretagen i OP Gruppen inte har intäkter från relaterade tjänster eller aktiviteter.

Försäkringsverksamhetsindikatorn för skadeförsäkrings- och återförsäkringsföretag
 Pohjola Försäkring Ab
 Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

Ekonomiska verksamheter (1)	Väsentligt bidrag till anpassning till klimatförändringar			Orsaker Inte betydande skada					
	Absoluta premier, år t (2)	Andel premier, år t (3)	Andel premier, år t-1 (4)	Begränsning av klimatförändringar (5)	Vatten och marina resurser (6)	Cirkulär ekonomi (7)	Föreningar (8)	Biologisk mångfald och ekosystem (9)	Minimiskyddsåtgärder (10)
	Valuta	%	%	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N	J/N
A.1. Skadeförsäkrings- och återförsäkringsrelaterad försäkringsverksamhet som är förenlig med taxonomikraven (miljömässigt hållbar)	0	0,0 %	0,0 %	J	J	J	J	J	J
A.1.1 Återförsäkrad	0	0,0 %	0,0 %	J	J	J	J	J	J
A.1.2 Som härrör från återförsäkringsverksamhet	0	0,0 %	0,0 %	J	J	J	J	J	J
A.1.2.1 Återförsäkrad (retrocession)	0	0,0 %	0,0 %	J	J	J	J	J	J
A.2 Skadeförsäkringsverksamhet och försäkringsverksamhet för återförsäkring som omfattas av taxonomin men som inte är miljömässigt hållbara (verksamheter som inte är förenliga med taxonomikraven)	1 533	87,2 %	86,7 %	J	J	J	J	J	J
B. Skadeförsäkrings- och återförsäkringsrelaterad försäkringsverksamhet som inte är förenlig med taxonomikraven	226	12,8 %	13,3 %	J	J	J	J	J	J
Totalt (A.1 + A.2 +B)	1 758	100 %	100 %						

Andelen av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, taxonomiförenliga verksamheter i förhållande till totala investeringar
 OP-Livförsäkrings Ab och Pohjola Försäkring Ab
 Alla belopp uttrycks i miljoner euro.

Det vägda medelvärdet av alla försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven i förhållande till värdet av de totala tillgångar som omfattas av resultatindikatorn, med följande vikter för investeringar i företag enligt nedan: Omsättningsbaserad: 1,8 % Kapitalutgiftsbaserad: 2,7 %	Det vägda medelvärdet av alla försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven, med följande vikter för investeringar i företag enligt nedan: Omsättningsbaserad: 221 Kapitalutgiftsbaserad: 325
Procentandelen tillgångar som omfattas av resultatindikatorn i förhållande till försäkrings- eller återförsäkringsföretagets totala investeringar (totala förvaltade tillgångar). Exklusive investeringar i statliga enheter. Täckningsgrad: 88,0 %	Det monetära värdet av tillgångar som täcks av den centrala resultatindikatorn. Exklusive investeringar i statliga enheter. Täckning: 12 124
Ytterligare, kompletterande upplysningar: uppdelning av resultatindikatorns nämnare	
Procentandelen derivat i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn. 0,0 %	Värdet i monetära belopp av derivat: 0
Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: För icke-finansiella företag: 3,4 % För finansiella företag: 0,7 %	Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU : För icke-finansiella företag: 412 För finansiella företag: 82
Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i länder utanför EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: För icke-finansiella företag: 9,6 % För finansiella företag: 1,6 %	Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag i länder utanför EU som inte omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU : För icke-finansiella företag: 1 158 För finansiella företag: 200
Andelen exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn. För icke-finansiella företag: 4,4 % För finansiella företag: 8,9 %	Värdet av exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU : För icke-finansiella företag: 529 För finansiella företag: 1 084
Andelen exponeringar mot andra motparter och tillgångar (Inklusive Investeringar i fast egendom) i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: 11,1 %	Värdet av exponeringar mot andra motparter och tillgångar (Inklusive Investeringar i fast egendom) : 1 340
Andel av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven: 60,4 %	Värde av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, ekonomiska verksamheter som är förenliga med taxonomikraven: 7 320
Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin i förhållande till värdet på alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 94,5 % Kapitalutgiftsbaserad: 92,9 %	Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin : Omsättningsbaserad: 11 457 Kapitalutgiftsbaserad: 11 267
Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomin men inte är förenliga med taxonomikraven i förhållande till värdet av alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 3,7 % Kapitalutgiftsbaserad: 4,4 %	Värdet av alla investeringar som finansierar ekonomiska verksamheter som omfattas av taxonomin men inte är förenliga med taxonomikraven : Omsättningsbaserad: 446 Kapitalutgiftsbaserad: 532
Ytterligare, kompletterande upplysningar: uppdelning av resultatindikatorns täljare	
Andelen taxonomiförenliga exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU i förhållande till alla tillgångar som omfattas av resultatindikatorn. För icke-finansiella företag: Omsättningsbaserad: 0,5 % Kapitalutgiftsbaserad: 0,7 % För finansiella företag: Omsättningsbaserad: - Kapitalutgiftsbaserad: -	Värdet av taxonomiförenliga exponeringar mot finansiella och icke-finansiella företag som omfattas av artiklarna 19a och 29a i direktiv 2013/34/EU : För icke-finansiella företag: Omsättningsbaserad: 65 Kapitalutgiftsbaserad: 89 För finansiella företag: Omsättningsbaserad: - Kapitalutgiftsbaserad: -
Andel av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, verksamheter som är förenliga med taxonomikraven: Omsättningsbaserad: 0,9 % Kapitalutgiftsbaserad: 1,6 %	Värde av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets investeringar, utom investeringar avseende livförsäkringskontrakt där försäkringstagaren bär investeringsrisken , som är inriktade på finansiering av, eller är förknippade med, verksamheter som är förenliga med taxonomikraven: Omsättningsbaserad: 112 Kapitalutgiftsbaserad: 192
Andelen taxonomiförenliga exponeringar mot andra motparter och tillgångar (Inklusive Investeringar i fast egendom) i förhållande till totala tillgångar som omfattas av resultatindikatorn: Omsättningsbaserad: 0,4 % Kapitalutgiftsbaserad: 0,4 %	Värdet av taxonomiförenliga exponeringar mot andra motparter och tillgångar (Inklusive Investeringar i fast egendom) : Omsättningsbaserad: 44 Kapitalutgiftsbaserad: 44
Uppdelning av den centrala resultatindikatorns täljare enligt miljömål	
Taxonomiförenliga verksamheter:	
(1) Begränsning av klimatförändring	Omsättning: 1,8 % Kapitalutgifter: 2,6 %
	Omställningsverksamhet: 0,3 % (omsättning); 0,3 % (kapitalutgifter) Möjliggörande verksamhet: 0,5 % (omsättning), 0,7 % (kapitalutgifter)
(2) Anpassning till klimatförändringar	Omsättning: 0,0 % Kapitalutgifter: 0,1 %
	Möjliggörande verksamhet: 0,0 % (omsättning), 0,1 % (kapitalutgifter)

Mall 1 Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på omsättning

Rad	Kärnenergi-relaterade verksamheter	
1.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	JA
2.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppggraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppggraderingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter		
4.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA

Mall 1 Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på kapitalutgift

Rad	Kärnenergi-relaterade verksamheter	
1.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	NEJ
2.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppggraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppggraderingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter		
4.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	NEJ

Mall 1 Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

Kreditinstitut

Förvaltade tillgångar

Baserat på omsättning

Rad	Kärnenergi-relaterade verksamheter	
1.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	NEJ
2.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgrederingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgrederingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter		
4.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, reovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, reovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA

Mall 1 Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

Kreditinstitut

Förvaltade tillgångar

Baserat på kapitalutgift

Rad	Kärnenergi-relaterade verksamheter	
1.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	NEJ
2.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppgrederingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppgrederingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter		
4.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, reovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, reovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA

Mall 1 Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

Försäkringsföretag

Investeringar

Baserat på omsättning

Rad	Kärnenergi-relaterade verksamheter	
1.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	NEJ
2.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppggraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppggraderingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter		
4.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA

Mall 1 Kärnenergi- och fossilgasrelaterade verksamheter

Försäkringsföretag

Investeringar

Baserat på kapitalutgift

Rad	Kärnenergi-relaterade verksamheter	
1.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot forskning, utveckling, demonstration och utbyggnad av innovativa elproduktionsanläggningar som producerar energi från kärnenergiprocesser med minimalt avfall från bränslecykeln.	NEJ
2.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande och säker drift av nya kärntekniska anläggningar för produktion av el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion, samt för säkerhetsuppggraderingar av dessa, med hjälp av bästa tillgängliga teknik.	JA
3.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot säker drift av befintliga kärntekniska anläggningar som producerar el eller processvärme, inbegripet för fjärrvärme eller industriella processer, såsom vätgasproduktion från kärnenergi, samt säkerhetsuppggraderingar av dessa.	JA
Fossilgasrelaterade verksamheter		
4.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande eller drift av elproduktionsanläggningar som producerar el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
5.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av anläggningar för kombinerad produktion av värme/kyla och el med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA
6.	Företaget utför, finansierar eller är exponerat mot uppförande, renovering och drift av värmeproduktionsanläggningar som producerar värme/kyla med hjälp av fossila gasformiga bränslen.	JA

Mall 2 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnaire)

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	10	0,0 %	10	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	515	0,5 %	515	0,5 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	6 154	5,5 %	6 130	5,5 %	24	0,0 %
8.	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	6 680	5,9 %	6 656	5,9 %	24	0,0 %

Mall 2 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnaire)

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	285	0,3 %	285	0,3 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	122	0,1 %	122	0,1 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnavaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	6 965	6,2 %	6 946	6,2 %	19	0,0 %
8.	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	7 372	6,6 %	7 354	6,5 %	19	0,0 %

Mall 2 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnare)
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %	1	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	29	0,1 %	29	0,1 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2 916	8,5 %	2 900	8,4 %	16	0,0 %
8.	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2 946	8,6 %	2 931	8,5 %	16	0,0 %

Mall 2 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnare)
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	8	0,0 %	8	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1 384	4,0 %	1 368	4,0 %	16	0,0 %
8.	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1 392	4,0 %	1 376	4,0 %	16	0,0 %

Mall 2 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnare)

Försäkringsföretag

Investeringar

Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %	1	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	21	0,2 %	21	0,2 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	200	1,6 %	194	1,6 %	6	0,0 %
8.	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	221	1,8 %	215	1,8 %	6	0,0 %

Mall 2 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (nämnare)

Försäkringsföretag

Investeringar

Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	5	0,0 %	5	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	320	2,6 %	309	2,5 %	11	0,1 %
8.	Totalt för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	325	2,7 %	314	2,6 %	11	0,1 %

Mall 3 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare)

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	10	0,2 %	10	0,2 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	515	7,7 %	515	7,7 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	6 154	92,1 %	6 130	91,8 %	24	0,4 %
8.	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	6 680	100,0 %	6 656	99,6 %	24	0,4 %

Mall 3 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare)

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	285	3,9 %	285	3,9 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	122	1,7 %	122	1,7 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	6 965	94,5 %	6 946	94,2 %	19	0,3 %
8.	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	7 372	100,0 %	7 354	99,7 %	19	0,3 %

Mall 3 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare)
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %	1	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	29	1,0 %	29	1,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2 916	99,0 %	2 900	98,4 %	16	0,5 %
8.	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2 946	100,0 %	2 931	99,5 %	16	0,5 %

Mall 3 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare)
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	8	0,6 %	8	0,6 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1 384	99,4 %	1 368	98,3 %	16	1,1 %
8.	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1 392	100,0 %	1 376	98,9 %	16	1,1 %

Mall 3 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare)
 Försäkringsföretag
 Investeringar
 Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,2 %	1	0,2 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	21	9,4 %	21	9,4 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	200	90,3 %	194	87,7 %	6	2,6 %
8.	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	221	100,0 %	215	97,4 %	6	2,6 %

Mall 3 Taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter (täljare)
 Försäkringsföretag
 Investeringar
 Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	5	1,6 %	5	1,6 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den taxonomiförenliga ekonomiska verksamhet som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter som inte avses i raderna 1–6, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	320	98,3 %	309	95,1 %	11	3,3 %
8.	Totalt belopp och andel för taxonomiförenliga ekonomiska verksamheter, i täljaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	325	100,0 %	314	96,7 %	11	3,3 %

Mall 4 Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	23	0,0 %	23	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	55	0,0 %	55	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	42 579	37,9 %	42 561	37,8 %	18	0,0 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	42 657	37,9 %	42 639	37,9 %	18	0,0 %

Mall 4 Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin

Kreditinstitut

Andelen gröna tillgångar i stocken

Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	42	0,0 %	42	0,0 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	42 976	38,2 %	42 937	38,2 %	39	0,0 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	43 018	38,2 %	42 980	38,2 %	39	0,0 %

Mall 4 Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %	1	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	32	0,1 %	32	0,1 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	34	0,1 %	34	0,1 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3	0,0 %	3	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1 620	4,7 %	1 620	4,7 %	0	0,0 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1 689	4,9 %	1 689	4,9 %	0	0,0 %

Mall 4 Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	22	0,1 %	22	0,1 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	30	0,1 %	30	0,1 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2	0,0 %	2	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	4 445	12,9 %	4 445	12,9 %	0	0,0 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	4 499	13,1 %	4 499	13,1 %	0	0,0 %

Mall 4 Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin

Försäkringsföretag

Investeringar

Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	16	0,1 %	16	0,1 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	29	0,2 %	29	0,2 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	3	0,0 %	3	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	398	3,3 %	398	3,3 %	0	0,0 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	446	3,7 %	446	3,7 %	0	0,0 %

Mall 4 Ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin

Försäkringsföretag

Investeringar

Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp och andel					
		Begränsning av och anpassning till klimatförändringar		Begränsning av klimatförändringar		Anpassning till klimatförändringar	
		Belopp	%	Belopp	%	Belopp	%
1.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
2.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
3.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %	0	0,0 %	0	0,0 %
4.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	9	0,1 %	9	0,1 %	0	0,0 %
5.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	26	0,2 %	26	0,2 %	0	0,0 %
6.	Belopp och andel för den ekonomiska verksamhet som omfattas av, men inte är förenlig med, taxonomin och som avses i avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2	0,0 %	2	0,0 %	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som omfattas av, men inte är förenliga med, taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	495	4,1 %	495	4,1 %	0	0,0 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som omfattas av men inte är förenliga med taxonomin, i nämnamnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	532	4,4 %	532	4,4 %	0	0,0 %

Mall 5 Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin
Kreditinstitut
Andelen gröna tillgångar i stocken
Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp	Procent
1.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
2.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 2 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
3.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 3 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
4.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 4 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
5.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 5 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
6.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 6 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	63 142	56,1 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	63 142	56,1 %

Mall 5 Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin
Kreditinstitut
Andelen gröna tillgångar i stocken
Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp	Procent
1.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
2.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 2 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
3.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 3 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
4.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 4 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
5.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 5 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
6.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 6 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	62 088	55,2 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	62 088	55,2 %

Mall 5 Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp	Procent
1.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
2.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 2 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
3.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 3 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %
4.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 4 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
5.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 5 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
6.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 6 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	29 767	86,5 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	29 768	86,5 %

Mall 5 Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin
Kreditinstitut
Förvaltade tillgångar
Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp	Procent
1.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
2.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 2 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %
3.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 3 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %
4.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 4 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
5.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 5 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	2	0,0 %
6.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 6 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	28 510	82,9 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	28 514	82,9 %

Mall 5 Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin
Försäkringsföretag
Investeringar
Baserat på omsättning

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp	Procent
1.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
2.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 2 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
3.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 3 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %
4.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 4 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
5.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 5 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
6.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 6 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	11 455	94,5 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	11 457	94,5 %

Mall 5 Ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin
Försäkringsföretag
Investeringar
Baserat på kapitalutgift

Rad	Ekonomiska verksamheter	Belopp	Procent
1.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 1 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.26 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
2.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 2 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.27 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
3.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 3 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.28 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
4.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 4 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.29 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
5.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 5 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.30 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	1	0,0 %
6.	Belopp och andel av den ekonomiska verksamhet som avses i rad 6 i mall 1, som inte omfattas av taxonomin i enlighet med avsnitt 4.31 i bilagorna I och II till delegerad förordning 2021/ 2139, i nämnaren i den tillämpliga centrala resultatindikatorn	0	0,0 %
7.	Belopp och andel för andra ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin och som inte avses i raderna 1–6, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	11 265	92,9 %
8.	Totalt belopp och andel för ekonomiska verksamheter som inte omfattas av taxonomin, i nämnaren för den tillämpliga centrala resultatindikatorn	11 267	92,9 %

Resultaträkning

Mn €	Not	2023	Justerat 2022
Ränteintäkter		5 480	1 833
Räntekostnader		-2 609	-215
Räntenetto	5	2 871	1 618
Nedskrivningar av fordringar	6	-269	-115
Provisionsintäkter		1 038	1 077
Provisionskostnader		-130	-134
Provisionsnetto	7	908	942
Premieintäkter		2 000	1 898
Kostnader för försäkringstjänster		-1 824	-1 898
Nettointäkter från återförsäkringsavtal		-95	106
Resultat från försäkringstjänster	8	81	106
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal		-722	2 228
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkringar		0	-1
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	9	-722	2 226
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	10	55	-29
Nettointäkter från placeringsverksamhet	11	1 057	-1 952
Övriga rörelseintäkter	12	40	67
Personalkostnader	13	-964	-856
Avskrivningar och nedskrivningar	14	-226	-214
Övriga rörelsekostnader	15	-1 011	-892
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	16	485	416
Rörelsekostnader		-1 716	-1 545
OP-bonus till ägarkunder	17	-255	-198
Rörelsevinst (-förlust)		2 050	1 120
Resultat före skatt		2 050	1 120
Inkomstskatt	18	-408	-213
Räkenskapsperiodens resultat		1 642	907
Fördelning:			
Räkenskapsperiodens resultat hänförligt till ägarna		1 637	898
Räkenskapsperiodens resultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		5	9
Totalt		1 642	907

Rapport över totalresultat

Mn €	Not	2023	Justerat 2022
Räkenskapsperiodens resultat		1 642	907
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		8	120
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Förändring i fonden för verkligt värde			
Värdering till verkligt värde	36	-68	-58
Säkring av kassaflöde	36	156	-540
Inkomstskatt			
Poster som inte omklassificeras till resultatet			
Vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner		-2	-24
Poster som eventuellt senare omklassificeras till resultatet			
Värdering till verkligt värde	36	14	12
Säkring av kassaflöde	36	-31	108
Övrigt totalresultat		77	-382
Räkenskapsperiodens totalresultat		1 719	525
Fördelning av totalresultat:			
Räkenskapsperiodens totalresultat hänförligt till ägarna		1 714	516
Räkenskapsperiodens totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		5	9
Totalt		1 719	525

Balansräkning

Mn €	Not	31.12.2023	Justerat 31.12.2022	Justerat 1.1.2022
Kontanta medel	19	19 755	35 004	32 846
Fordringar på kreditinstitut	20	858	798	541
Fordringar på kunder	21	97 836	98 546	96 947
Derivatinstrument	22	3 401	4 117	3 467
Investeringstillgångar	23	21 896	20 742	22 941
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	24	12 581	11 597	13 137
Återförsäkringsavtalstillgångar	32	106	245	114
Immateriella tillgångar	25	1 065	1 153	1 212
Materiella tillgångar	26	398	423	446
Övriga tillgångar	28	2 222	2 401	2 176
Skattefordringar	29	273	664	156
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning				8
Tillgångar totalt		160 391	175 691	173 991
Skulder till kreditinstitut	30	66	12 301	16 650
Skulder till kunder	31	76 656	81 468	77 898
Derivatinstrument	22	3 271	4 432	2 266
Försäkringsavtalskulder	32	11 589	11 446	13 968
Återförsäkringsavtalskulder	32	0	2	13
Skulder för placeringsavtal		7 944	7 211	7 880
Skuldebrev emitterade till allmänheten	33	37 511	37 438	34 895
Avsättningar och övriga skulder	34	4 450	3 818	3 118
Skatteskulder	29	1 229	1 522	1 180
Efterställda skulder	35	1 414	1 384	1 982
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för försäljning				8
Skulder totalt		144 129	161 023	159 858
Eget kapital				
OP Gruppens ägares andel				
Andelskapital				
Medlemsandelar	36	219	217	215
Avkastningsandelar	36	3 335	3 369	3 244
Fonden för verkligt värde	36	-290	-360	118
Övriga fonder	36	2 172	2 172	2 184
Akkumulerade vinstmedel	36	10 703	9 153	8 244
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande		124	118	128
Eget kapital totalt		16 262	14 668	14 133
Skulder och eget kapital totalt		160 391	175 691	173 991

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats. I not 3 Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet i årsrapporten finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningschema.

Rapport över förändringar i eget kapital

Mn €	Eget kapital hänförligt till ägarna					Totalt	Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga Fonder	Akkumulerade vinstmedel				
Eget kapital 31.12.2021	3 459	323	2 184	8 090	14 057	128	14 184	
Effekten av övergången till IFRS 17 1.1.2022		-205		154	-52		-52	
Eget kapital 1.1.2022	3 459	118	2 184	8 244	14 005	128	14 133	
Räkenskapsperiodens totalresultat		-478		994	516	9	525	
Räkenskapsperiodens resultat				898	898	9	907	
Övrigt totalresultat		-478		96	-382		-382	
Vinstutdelning				-96	-96	-7	-103	
Ändringar i medlems- och avkastningsandelar	127				127		127	
Fondöverföringar			-12	12				
Övriga				-1	-1	-11	-12	
Eget kapital 31.12.2022	3 586	- 360	2 172	9 153	14 550	118	14 668	

Mn €	Eget kapital hänförligt till ägarna					Totalt	Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Eget kapital totalt
	Andelskapital	Fonden för verkligt värde	Övriga Fonder	Akkumulerade vinstmedel				
Eget kapital 1.1.2023	3 586	- 360	2 172	9 153	14 550	118	14 668	
Räkenskapsperiodens totalresultat		70		1 644	1 714	5	1 719	
Räkenskapsperiodens resultat				1 637	1 637	5	1 642	
Övrigt totalresultat		70		7	77		77	
Vinstutdelning				-144	-144	-4	-148	
Förändringar i medlems- och avkastningsandelar	-32				-32		-32	
Övriga			0	51	51	5	56	
Eget kapital 31.12.2023	3 554	- 290	2 172	10 703	16 139	124	16 262	

*I posten Övriga har bokförts en justering på 55 miljoner euro av uppskjutna skatter per tidpunkten för övergången till standarden IFRS 17, 1.1.2022. Justeringen beskrivs närmare i Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet.

Kassaflödesanalys

Mn €	Not	2 023	Justerat 2 022
Kassaflöde från rörelsen			
Räkenskapsperiodens resultat		1 642	907
Justeringar i rapportperiodens resultat		345	2 387
Ökning (-) eller minskning (+) av rörelsetillgångar		897	-4 105
Fordringar på kreditinstitut	20	-521	84
Fordringar på kunder	21	1 162	-3 333
Derivatinstrument, tillgångar	22	199	-369
Investeringsstillgångar	23	-130	-244
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	24	-74	80
Återförsäkringsavtalsstillgångar	32	139	-131
Övriga tillgångar	28	122	-191
Ökning (+) eller minskning (-) av rörelseskulder		-16 793	-1 316
Skulder till kreditinstitut	30	-12 249	-4 279
Skulder till kunder	31	-5 311	4 592
Derivatinstrument, skulder	22	-105	539
Försäkringsavtalskulder	32	146	-2 523
Återförsäkringsavtalskulder	32	-2	-11
Skulder för placeringsavtal		0	0
Avsättningar och övriga skulder	34	727	366
Betald inkomstskatt		-275	-283
Erhållna utdelningar		47	102
A. Kassaflöde från rörelsen totalt		-14 136	-2 308
Kassaflöde från investeringar			
Förvärv av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid förvärvstidpunkten	23	-51	
Försäljning av dotterföretag med avdrag för likvida medel vid försäljningstidpunkten	76	0	33
Investeringar i materiella och immateriella tillgångar	25, 26	-99	-123
Överlåtelse av materiella och immateriella tillgångar	25, 26	11	11
B. Kassaflöde från investeringar totalt		-139	-79
Kassaflöde från finansiering			
Efterställda skulder, ökning	35		6
Efterställda skulder, minskning	35	-5	-522
Skuldebrev emitterade till allmänheten, ökning	33	13 488	21 728
Skuldebrev emitterade till allmänheten, minskning	33	-14 663	-16 593
Ökning av andels- och aktiekapital	36	130	292
Minskning av andels- och aktiekapital	36	-162	-165
Utbetalda utdelningar och räntor på andelskapitalet		-144	-96
Leasingskulder		-33	-33
C. Kassaflöde från finansiering totalt		-1 389	4 615
Nettoförändring i likvida medel (A+B+C)		-15 663	2 228
Likvida medel vid räkenskapsperiodens början		35 656	33 129
Effekten av förändringar i valutakurserna		-46	299
Likvida medel vid räkenskapsperiodens slut		19 947	35 656
Erhållna räntor			
		8 364	2 298
Betalda räntor			
		-5 562	-747
Justeringar i räkenskapsperiodens resultat			
Poster med transaktioner som inte medför betalningar och övriga justeringar			
Nedskrivningar av fordringar		285	130
Förändringar i försäkringstekniska poster		-265	685
Förändringar i värdet av finansiella instrument		-281	1 254
Förändringar i förvaltningsfastigheternas verkliga värde		29	17
Förmånsbestämda pensionsplaner		-1	7
Avskrivningar och nedskrivningar		226	214
Andel av intresseföretagens resultat		-3	-25
Inkomstskattejusteringar		408	213
Övriga		-52	-75
Poster som redovisas på annat håll än i kassaflödet från rörelsen			
Realisationsvinster, andel som hör till kassaflödet från investeringar			-33
Justeringar totalt		345	2 387
Likvida medel			
Kontanta medel	19	19 755	35 004
På anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut		191	652
Totalt		19 947	35 656

Noter till bokslutet

Primära finansiella rapporter

Innehållsförteckning över noterna

1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut
2. OP Gruppens principer för riskhantering
3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet
4. Segmentrapportering

Noter till resultaträkningen

5. Räntenetto
6. Nedskrivningar av fordringar
7. Provisionsnetto
8. Försäkringsnetto
9. Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal
10. Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel
11. Nettointäkter från placeringsverksamhet
12. Övriga rörelseintäkter
13. Personalkostnader
14. Avskrivningar och nedskrivningar
15. Övriga rörelsekostnader
16. Överföringar till resultat från försäkringstjänster
17. OP-bonus till ägarkunder
18. Inkomstskatt

Noter angående tillgångar

19. Kontanta medel
20. Fordringar på kreditinstitut
21. Fordringar på kunder
22. Derivatinstrument
23. Investeringsstillgångar
24. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal
25. Immateriella tillgångar
26. Materiella tillgångar
27. Leasingavtal
28. Övriga tillgångar
29. Skattefordringar och skatteskulder

Noter angående skulder och eget kapital

30. Skulder till kreditinstitut
31. Skulder till kunder
32. Försäkringsavtalsstillgångar och -skulder
33. Skuldebrev emitterade till allmänheten
34. Avsättningar och övriga skulder
35. Efterställda skulder
36. Eget kapital

Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen

37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev
38. Ställda säkerheter
39. Erhållna finansiella säkerheter
40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder
41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod
42. Åtaganden utanför balansräkningen
43. Eventualförpliktelser och eventualtillgångar
44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens riskposition

45. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar
46. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar
47. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen
48. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid
49. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt omprissättning
50. Känslighetsanalys av ränterisken i den finansiella balansräkningen och marknadsrisken
51. Likviditetsreserven

Försäkringsrörelsens riskposition

52. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet
53. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker

Riskposition för placeringar i försäkringsrörelsen

54. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar
55. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker
56. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition
57. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk
58. Skadeförsäkringens motpartsrisk
59. Fördelningen av livförsäkringens placeringar
60. Fördelningen av placeringar i SBR 1
61. Fördelningen av placeringar i SBR 2
62. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker
63. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna
64. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna
65. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition
66. SBR 1-ränteplaceringars riskposition
67. SBR 2-ränteplaceringars riskposition
68. Livförsäkringens placeringars valutarisk
69. SBR 1-placeringars valutarisk
70. SBR 2-placeringars valutarisk
71. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk
72. SBR 1-placeringars motpartsrisk
73. SBR 2-placeringars motpartsrisk
74. SBR 1-placeringars kreditrisk
75. SBR 2-placeringars kreditrisk

Övriga noter

76. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter
77. Ländervisa uppgifter
78. Närståendetransaktioner
79. Händelser efter räkenskapsperioden

Not 1. Principer för upprättandet av OP Gruppens IFRS-bokslut

OP Gruppen är en sådan ekonomisk helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens bokslut är upprättat som en sammanställning av boksluten och koncernboksluten för OP Andelslag samt dess dotterbolag och medlemskreditinstitut.

OP Gruppen utgör inte en sådan koncern som avses i bokföringslagen eftersom OP Andelslag och dess medlemsandelsbanker inte har ett sådant bestämmande inflytande gentemot varandra som avses i de allmänna koncernredovisningsprinciperna. Därför har ett tekniskt moderföretag utsetts för OP Gruppen (Not 79. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter).

OP Andelslag fungerar som en strategisk ägarsammanslutning för hela OP Gruppen samt som det centralinstitut som svarar för gruppstyrning och tillsyn.

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens centralinstitut OP Andelslag upprätta OP Gruppens konsoliderade bokslut. OP Andelslags styrelse svarar för att bokslutet upprättas i överensstämmelse med bestämmelserna om upprättande av bokslut.

OP Andelslags hemort är Helsingfors och dess registrerade adress är Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors, Finland.

En kopia av OP Gruppens bokslut kan fås på internetadressen www.op.fi eller från gruppens kontor på besöksadressen Gebhardsplatsen 1, 00510 Helsingfors.

OP Andelslags styrelse godkände att OP Gruppens bokslutskommuniké offentliggörs 7.2.2024 och styrelsen godkände bokslutet 5.3.2024.

1. Grund för upprättande av bokslutet

OP Gruppens bokslut har upprättats enligt internationella IFRS-standards (International Financial Reporting Standards). Vid upprättandet av bokslutet iaktas de IAS- och IFRS-standards samt de SIC- och IFRIC-tolkningar som gällde 31.12.2023. Med de internationella redovisningsstandarderna avses de standards och tolkningar som har antagits i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1606/2002. OP Gruppens skyldighet att upprätta bokslutet i enlighet med de internationella redovisningsstandarderna baseras på lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. OP Gruppens noter beaktar också de krav i finländsk bokföringslagstiftning och bolagslagstiftning som kompletterar IFRS-bestämmelserna.

OP Gruppen började 2023 tillämpa följande standards och tolkningar:

- I bokslutsnot 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet redogörs för ibruktagandet av standarden IFRS 17 Försäkringsavtal 1.1.2023.
- Ändringarna i standarderna IAS 1, IAS 8 och IAS 12 trädde i kraft 1.1.2023. Ändringarna har inte någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.

OP Gruppens konsoliderade bokslut är upprättat enligt ursprungliga anskaffningsvärden med undantag för finansiella tillgångar och skulder värderade till verkligt värde via resultatet, finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat, säkringsobjekt vid säkring av verkligt värde (för den risk som säkras) och förvaltningsfastigheter värderade till verkligt värde. Dessutom har de förmånsbestämda pensionsplanerna behandlats i enlighet med standarden IAS 19.

Uppgifterna i bokslutet anges i miljoner euro. Då det för en post i en tabell i noterna anges en nolla, betyder det att posten har ett saldo, men att det är avrundat till noll. Då ingenting anges för en post (posten är tom), är saldot för posten noll.

I enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker och standarden IAS 8 om redovisningsprinciper, ändringar i uppskattningar samt fel ska OP Andelslags styrelse fastställa sådana bokslutsprinciper som inget bestäms om i de internationella redovisningsstandarderna. OP Andelslags styrelse har i enlighet med det här fastställt principen att OP Gruppens redovisningstekniska moderföretag består av medlemsandelsbankerna.

Den information om kapitaltäckning enligt Pelare 3 som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 redovisas i OP-sammanslutningens Pelare III-tabeller. I OP Gruppens verksamhetsberättelse finns ett sammandrag av kapitaltäckningen.

1.1 Viktiga händelser under räkenskapsperioden

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal sedan 1.1.2023. Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Samtidigt upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget vid klassificeringen av finansiella tillgångar. Resultaträkningens och balansräkningens siffror för 2022 har justerats retroaktivt. Vid den kalkylering enligt konglomeratlagen som gäller för finans- och försäkringskonglomerat används Solvens II-värderingar, varför kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen inte påverkades av att standarden började tillämpas. I not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet finns en närmare beskrivning av ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt av de ändringar som gjorts i resultaträknings- och balansräkningsschemana.

2. Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning och centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

Upprättandet av bokslutet enligt IFRS-standarderna förutsätter att ledningen bedömer och överväger tillämpningen av redovisningsprinciperna. Då bokslutet upprättas görs sådana uppskattningar och antaganden om framtiden, vilkas utfall kan avvika från det verkliga utfallet. Dessutom måste olika avvägningar göras då principerna för upprättande av bokslutet tillämpas.

Redovisningsprinciper som kräver ledningens bedömning

2.1 Hållbarhet

Hållbarhet är en integrerad del av OP Gruppens affärsrörelse och strategi, och en ansvarsfull affärsrörelse är en av OP Gruppens strategiska prioriteringar. OP Gruppens hållbarhetsprogram och dess riktlinjer realiserar OP Gruppens strategi samt styr affärsrörelsernas och andelsbankernas hållbarhetsarbete. OP Gruppens hållbarhetsprogram bygger på tre teman: Klimat och miljö, Människor och samhälle samt God förvaltningsd.

Ledningen har bedömt att hållbarhetsteman påverkar följande delområden i bokslutet:

- Förväntade kreditförluster (Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev)
- Uppskattning av det framtida kassaflödet vid nedskrivningsprövning av goodwill och nyttigheter med en obegränsad ekonomisk nyttjandetid (Not 25. Immateriella tillgångar)
- Gröna obligationslån (Not 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten)
- Gröna lån och lån enligt hållbarhetskriterier (Not 21. Fordringar på kunder)

2.2 Förväntade kreditförluster

Flera faktorer som kräver ledningens bedömning ansluter sig till upprättandet av beräkningsmodeller för förväntade kreditförluster (ECL), bland annat:

- Val av rätta ECL-modeller som beskriver de kreditförluster som kan väntas i avtalsbeståndet så väl som möjligt.
- Olika antaganden och bedömningar från egna medarbetare som gjorts i modellerna.
- Val av estimatmetoder för ECL-modellernas parametrar.
- Fastställande av avtals löptid för krediter utan förfallodag (revolverande krediter).
- Fastställande av den modellrisk som ansluter sig till modelleringsmaterial och datakvalitet.
- Korrekt indelning av avtal i olika segment så att deras ECL beräknas med rätt modell.
- Val av makroekonomiska faktorer så att ändringarna i dem korrelerar med avtalens sannolikhet för fallissemang.
- Prognostisering av makroekonomiska scenarier och sannolikheten för dem i framtiden.
- Tilläggsavsättningar som enligt ledningens bedömning riktats till en viss bransch.
- Sänkningar av säkerhetsvärdet enligt ledningens bedömning på grund av säkerhetens geografiska läge.

Ledningens bedömning har också använts för att uppskatta en betydande ökning i kreditrisken, bl.a. för:

- Bedömningar från egna medarbetare som används för att bedöma den relativa förändringen i kreditrisken för privatkunder, med vilka säkerställs att antalet avtal som överförs till steg 2 är korrekt före överföringen till steg 3 (s.k. default capture rate).
- Valet av absolut gräns som baserar sig på det historiska beteendet för fallissemang samt på OP Gruppens kreditriskprocess.
- Bestämningen av längden på den tidsperiod under vilken kunden måste visa ett gott betalningsbeteende för att nedskrivningssteget ska kunna förbättras från steg 3 till steg 2 och 1 utöver de återhämtningstider som myndigheterna fastställt.

Den egentliga beräkningen av ECL-tal utförs med ECL-modellerna, utom då det är fråga om en stor företagsexponering huvudsakligen i steg 2 eller 3 och på bevakningslistan, varvid ECL beräknas med den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare. Till bedömningarna från egna medarbetare hör ledningens bedömning.

Extra avsättningar som baserar sig på ledningens bedömning (management overlay) direkt i ECL-talen (så kallade post model adjustments) är avsedda endast för tillfällig användning tills den oförutsedda händelse eller omständighet som gett upphov till avsättningen har kunnat beaktas i ECL-modellerna.

ECL-modellerna beaktar de risker som är förknippade med hållbar utveckling "Environmental, Social och Governance" (ESG) enligt följande:

- I ECL-modellernas beräkning ingår en uppskattning av de ekonomiska effekterna i ett makrosenario där användningen av fossil energi minskas så att klimatneutralitet uppnås senast 2035.
- Vid början av 2023 började OP Gruppen i kreditklassificeringsprocessen för storföretag (R-rating) som baseras på bedömningar från egna medarbetare tillämpa en ESG-varningssignal som består av en bedömning av ESG-riskfaktorerna. Med ESG-varningssignalen identifieras situationer där ESG-riskfaktorer påverkar en kunds kreditklass. Med hjälp av ESG-varningssignalen kan kundens kreditklassificering vid behov försvagas och PD-riskparametern och förlustreserven för kundens avtal därmed ökas. ESG-varningssignalen har ännu inte haft någon betydande inverkan på PD-riskparametrarna.

I not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev redogörs för beräkningen av förlustreserven och för centrala osäkerhetsfaktorer i anknytning till beräkningen. Redovisningsprinciperna för förväntade kreditförluster beskrivs i avsnitt 7.4.

2.3 Verkliga värden på finansiella instrument

Ledningen ska avgöra när marknaden för finansiella instrument inte fungerar. Ledningen ska dessutom avgöra när ett enskilt finansiellt instrument är föremål för aktiv handel och när prisuppgifterna på marknaden är en tillförlitlig indikation på instrumentets verkliga värde. Då det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs med en värderingsmetod behövs ledningens bedömning för att välja värderingsmetod. Till den del som indata inte kan fås från marknaden för att få resultat från modellerna, måste ledningen ta ställning till hur mycket annan information som kan användas. I not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod redogörs för centrala osäkerhetsfaktorer i anknytning till redovisning enligt metoden för verkligt värde. Principerna för fastställande av verkliga värden på finansiella instrument beskrivs i avsnitt 7.1.

2.4 Värdering av försäkringsavtal

Vid tillämpningen av IFRS 17 är riskjustering en av komponenterna för värdering av försäkringsavtal, och ledningen har gjort följande bedömningar då den har fastställts:

- Vid beräkningen av riskjusteringen har nivån för kapitalkostnadsparametern (CoC) fastställts till 5 procent. CoC-nivån är gemensam för värderingen av OP-Livförsäkrings Ab:s och Pohjola Försäkring Ab:s försäkringsavtal. OP Gruppen utvärderar kapitalkostnadsparameterns värde minst en gång per år, och det ändras vid behov. Parametern kan också justeras om ledningen anser att det är nödvändigt till exempel på grund av en förändring

i affärsverksamheten eller marknadsläget. De metoder och antaganden som använts har inte förändrats under räkenskapsperioden.

- Riskjusteringen fastställs separat för OP-Livförsäkrings Ab och Pohjola Försäkring Ab, och spridningsfördelar mellan bolagen beaktas inte då riskjusteringen fastställs.
- Konfidensintervallet för Pohjola Försäkring är 70–75 procent och för OP-Livförsäkring 90–95 procent. Som teknik för att fastställa konfidensnivån har använts en skalningsmetod för konfidensnivån vid normalfördelning. I skalningsmetoden representeras konfidensnivån av en tidshorisont på ett år. OP Gruppens sammansatta konfidensnivå är 85 procent.

Ledningen har gjort följande bedömningar i fråga om principen för fastställandet av den diskonteringsränta som används vid beräkningen av försäkringsavtal:

- Diskonteringskurvorna härleds som summan av den riskfria räntan och likviditetspremien, som är beroende av försäkringsavtalens egenskaper. Ledningen gör bedömningar då den fastställer principerna för parametrarna för den riskfria räntekurvan, likviditetspremien och den maximala löptiden. Försäkringsavtalens kassaflöden sträcker sig vanligen längre än de likvida marknadsnoteringarna, varför swap-räntorna i euro beaktas direkt endast till den fastställda maximala löptiden (20 år). Därefter extrapoleras den riskfria kurvan mot en långsiktig balansnivå. Vid behov avlägsnas kreditriskkomponenten från swap-räntorna.
- Likviditetspremien fastställs med hjälp av ett placeringsuniversum som beaktar respektive försäkringsbolags exponering. Med placeringsuniversum avses en allokering som utformas så att man vid viktningar och indexval beaktar beloppet av exponeringen, löptiderna för exponeringen och för placeringarnas kassaflöden samt kassaflödenas förutsägbarhet. Placeringsuniversumet omfattar referensindexen och deras vikter för statslån, IG-företagslån (IG, rating AAA–BBB) och företagslån med högre risk (HY, rating BB–C). Ledningen ser regelbundet över allokeringen.
- Diskonteringsräntans rörelser påverkar resultatet via värdeförändringar i kassaflödena, och resultatet påverkas avsevärt av valet av räntemodell. OP Gruppen utvärderar minst en gång per år värdena på de parametrar som använts vid modelleringen av den riskfria räntekurvan. Parametrarna kan ses över också om ledningen anser att det är nödvändigt. De antaganden som använts har ändrats under räkenskapsperioden så att den maximala löptiden för räntekurvan för USD har fastställts till 30 år (tidigare 50 år) och den långsiktiga jämviktsräntan för räntekurvorna för EUR, USD, NOK och SEK har fastställts till 3,3 procent i enlighet med EIOPA:s UFR-analys (tidigare 3,45 procent). Inga ändringar har gjorts i de övriga parametrarna. Den största effekten har beräkningen av den långsiktiga jämviktsräntan, som höjer värdet på skadeförsäkringens försäkringsavtalsskuld med uppskattningsvis 3 miljoner euro.

Bedömningar som ledningen har gjort för att värdera försäkringsavtal vid ibruktagandet av standarden IFRS 17 samt processen för uppskattning av indata för dessa metoder:

- Vid värderingen av grupper av försäkringsavtal återspeglar uppskattningarna av framtida kassaflöden de antaganden om framtiden som görs vid värderingstidpunkten och som omfattar en justering som återspeglar pengarnas tidsvärde och de finansiella riskerna relaterade till framtida kassaflöden till den del som de finansiella riskerna inte ingår i uppskattningarna av framtida kassaflöden samt en uppskattning av riskjusteringen för icke-finansiell risk.
- Målet med uppskattningen av framtida kassaflöden är att fastställa det förväntade värdet, eller det sannolikhetsbedömda medelvärdet, av hela skalan av möjliga utfall, med beaktande av alla rimliga och verifierbara uppgifter som finns tillgängliga på balansdagen och som kan tas fram utan onödiga kostnader eller insatser. Till rimliga och verifierbara uppgifter som finns tillgängliga på balansdagen och som kan tas fram utan onödiga kostnader eller insatser hör uppgifter om tidigare händelser och aktuella förhållanden samt prognoser om framtida förhållanden.
- För modelleringen av det förväntade värdet används deterministiska modeller för försäkringsavtalsskuld, om inte kassaflödena påverkas av komplexa faktorer som kräver stokastisk simulering. I OP Gruppen används simulering vid beräkningen av tidsvärdet för kundåterbäringar i OP-Livförsäkrings försäkringsavtal.
- I antaganden om kassaflöden används dödlighetsmodeller baserade på de senaste dödlighetsundersökningarna. Dödlighetsmodellernas tillämplighet följs fortlöpande upp, och modellerna uppdateras vid behov. Försäkringsavtalens kassaflöden påverkas också avsevärt av kundbeteende- och driftskostnadsantaganden. Antagandena har modellerats med hjälp av statistiskt material, och de följs upp och uppdateras fortlöpande i takt med att informationen ökar. Försäkringar av spar- och placeringstyp säljs ofta som mycket långvariga avtal,

och en del försäkringstagare avslutar sina avtal på basis av sina behov genom återköp före slutdagen enligt avtalet. I fråga om individuella pensionsförsäkringar är risken för återköp mycket liten, eftersom lagstiftningen begränsar möjligheterna till återköp enbart till de situationer som nämns i lagen, såsom skilsmässa och långvarig arbetslöshet. Risklivförsäkringsbestånden påverkas inte bara av dödlighetsantaganden, utan också i betydande grad av antaganden om annullation av försäkringarna, alltså hur kunderna avslutar sina försäkringar.

- Kassaflöden från skador och driftskostnader utgörs av avsättningar för okända och kända skador, av diskretionära extra avsättningar samt av deras driftskostnadsbelastning, och de fastställs i enlighet med följande principer.
  - Avsättningar görs för kända skador, om det uppskattas att skadekostnaden för dem överstiger ett fastställt värde i euro. En skadespecifik avsättning för sådana stora skador görs i enlighet med ersättningsexperternas bedömningar och med iakttagande av de avsättningsanvisningar som aktuariefunktionen har godkänt. Dessutom görs avsättningar från fall till fall för alla kända skador hos utländska rörelser samt för skador där återförsäkrarens andel av en icke-proportionell återförsäkring avviker från noll.
  - Okända skador och den andel av kända skador för vilken ingen avsättning har gjorts bedöms statistiskt med hjälp av den konstaterade hastigheten för reglering av skador, riskprocentens utveckling och antaganden om eventuella förändringar. Samtidigt justeras beloppet av skadespecifika avsättningar kollektivt till det bästa estimatet. Som kollektiv metod används en statistisk prognosmetod som är tillämplig på varje riskgrupp, huvudsakligen metoder som baserar sig på utvecklingsfaktorer samt Cape Cod-metoden. I prognoserna betonas i huvudsak själva skadeåret och de år som är närmast det året. Prognoserna betonas också skadeår med stor volym och under vilka en betydande del av ersättningarna redan har betalats ut. De kollektiva bedömningarna görs med en noggrannhet som är relevant med tanke på produktens risk och fenomenet.
  - Avsättningar för ersättningsansvaret för pensionsförsäkringar görs skadespecifikt genom tillämpning av Försäkringscentralens referensdödlighetsmodell.
  - Försäkringsavtalsskulden kompletteras efter prövning med särskilda avsättningar utifrån bedömningar från egna medarbetare vid affärsrörelsen, ersättningsprocessen och aktuariefunktionen, tills det finns tillräckligt med statistiskt material om fenomenet för att beräkna en statistisk avsättning. Sådana särskilda avsättningar kan göras om det finns någon annan känd orsak eller något annat känt fenomen som innebär att ersättningsansvaret måste kompletteras. Exempelvis kan en avsättning göras för dröjsmål i behandlingen, om antalet skador som inte har behandlats har ökat och är exceptionellt stort jämfört med en bassituation.
  - Om en viss skadehändelse, såsom en storm, ger upphov till flera skador vars totala belopp uppskattas överstiga ett fastställt eurovärde, kan en avsättning göras för skadekumulen.
  - Framtida kassaflöden från driftskostnader bildas av prognoser om skötsel- och administrationskostnader för försäkringar samt av en prognos om skaderegleringskostnader. De prognostiserade skaderegleringskostnaderna bildas som bästa uppskattning genom att belasta de kassaflöden som hänför sig till prognostiserade ersättningar. Övriga prognoser för driftskostnader bildas med hjälp av pro rata-periodiserade premier för försäkringsperioden och genom att tillämpa driftskostnadscoefficients på dem.

Bedömningar som ledningen har gjort vid tillämpningen av VFA-värderingsmodellen vid ibruktagandet av standarden IFRS 17:

- OP Gruppen beviljar vissa spar-, fond- och pensionsförsäkringar som enligt avtal har som mål att tillhandahålla eller förväntas tillhandahålla placeringsrelaterade tjänster och ersättas för detta genom en avgift som fastställs baserat på de underliggande posterna. Ett försäkringsavtal kan innehålla olika placeringsobjekt.
- I samband med det första redovisningstillfället ska man med följande kriterier bedöma om ett sådant avtal har direkt resultatandel:
  - försäkringstagaren har enligt avtalet rätt till en resultatandel av de underliggande placeringsobjekten,
  - OP Gruppen förväntar sig att betala ett belopp till försäkringstagaren motsvarande en betydande andel av den avkastning som uppstår vid värdering av de underliggande posterna till verkligt värde,
  - OP Gruppen förväntar sig att en betydande andel av en eventuell förändring av de belopp som ska betalas till försäkringstagaren varierar med förändringen av det verkliga värdet på de underliggande posterna.

- OP Gruppen bedömer om villkoren för VFA-värderingsmodellen för försäkringsavtal är uppfyllda i enlighet med förväntningarna vid avtalets ingående, och en ny bedömning av villkoren görs inte i ett senare skede, såvida inte avtalet ändras. Vid valet av värderingsmodell beaktas alla materiella rättigheter och skyldigheter, inklusive alla villkor som ingår i avtalet. En redovisningsenhet enligt IFRS 17 är en grupp av avtal. Därför tillämpas samma värderingsmodell på hela gruppen i enlighet med egenskaperna för dess kassaflöden. Till en grupp av försäkringsavtal hör alla avtal som är föremål för likartade risker, och de förvaltas tillsammans.

Bedömningar som ledningen har gjort vid ibruktagandet av standarden IFRS 17 för att fastställa de försäkringsskyddsenheter som avgör redovisningen i resultatet:

- Ett belopp för den avtalsenliga marginalen för en grupp av försäkringsavtal redovisas i resultatet för varje period för att återspegla de tjänster som tillhandahållits enligt den gruppen av försäkringsavtal under den perioden. Beloppet av den avtalsenliga marginal som redovisats i resultatet fastställs med hjälp av de försäkringsskyddsenheter som ingår i gruppen av avtal. Försäkringsskyddsenheter beskriver den mängd försäkringsskydd som tillhandahålls genom avtalen i gruppen och som fastställs genom att för varje avtal beakta de förmåner som i enlighet med avtalet har beviljats samt avtalets löptid.
- För typiska korta skadeförsäkringsavtal är tolkningen att försäkringstjänster tillhandahålls jämnt under försäkringsskyddets löptid, och som grund för en skydds-enhet på försäkringsgruppsnivå används de premier som fås för avtal som hör till samma försäkringsgrupp. Redovisningen i resultatet under den prognostiserade livscykeln för livförsäkringsprodukters avtalsenliga marginal påverkas, beroende på avtalstypen, av besparingsbeloppet per grupp, avtalets förväntade längd, ersättnings- eller besparingssumman, annulleringar och kommande premier. Fördelningen av den avtalsenliga marginalen och grunden för skyddsenheter varierar enligt försäkringsgren: För sparförsäkringsprodukter utgörs grunden av sparbeloppets utveckling, och för risklivförsäkringar av risksummans utveckling.
- I de av OP Gruppens försäkringsprodukter som tillhandahåller både placeringstjänster och försäkringstjänster tillhandahålls tjänsterna jämnt och i samma proportion över avtalets förväntade löptid. Därtill tillhandahålls båda tjänsterna samtidigt, och deras avtalsperioder är lika långa.

Bedömningar som ledningen har gjort vid ibruktagandet av standarden IFRS 17 för att fastställa placeringskomponenter:

- Ledningen har identifierat att placeringskomponenter ingår i en del av OP Gruppens livförsäkringsavtal. Storleken på dem fastställs till det belopp som OP Gruppen enligt ett försäkringsavtal ska återbetala till en försäkringstagare under alla omständigheter. Till sådana situationer hör till exempel att ett försäkringsfall inträffar eller att ett avtal förfaller eller upphör utan att ett försäkringsfall inträffar.
- I följande livförsäkringsavtal ingår betydande placeringskomponenter som fastställs enligt följande:
  - Fond- och pensionsförsäkringar:
    - om dödsfallsskyddet är över 100 procent, är placeringskomponenten beloppet av besparingarna.
    - om dödsfallsskyddet är under 100 procent, är placeringskomponenten det belopp som dödsfallsskyddet täcker.
  - I de separata balansräkningarna är placeringskomponenten beloppet av de ersättningar som ska betalas.

Bedömningar i anslutning till fastställandet av verkligt värde och ändringar av den modifierade retroaktiva modellen (MRA) vid övergången till IFRS 17:

- Den modifierade retroaktiva metoden har tillämpats på merparten av de försäkringsavtal som beviljats av Pohjola Försäkring. Värdena för övergången till IFRS 17 har fastställts separat för typiska försäkringsavtal och för försäkringsavtal som kräver specialbehandling. Med typiska försäkringsavtal avses avtal med kort löptid på vanligen ett år eller ibland några år, och på dem tillämpas MRA-metoden. Pohjola tillämpar modifiering särskilt för att justera redan inträffade kassaflöden och för att undvika onödiga kostnader och insatser vid fastställandet av värdena för övergången.
- Verkligt värde-metoden har tillämpats på OP-Livförsäkrings avtal på grund av produkternas långfristiga karaktär. Avtalen har gällt redan före den tidpunkt då rimliga och verifierbara uppgifter som hade behövts för en retroaktiv beräkning fanns tillgängliga och hade kunnat användas utan i efterhand erhållen information.

- För att tillämpa verkligt värde-metoden har OP Gruppen fastställt den avtalsenliga marginalen eller förlustkomponenten för skulden för återstående försäkringskydd per övergångsdagen som skillnaden mellan det verkliga värdet för en grupp försäkringsavtal och de per den dagen värderade kassaflödena för åtaganden. I redovisningen enligt IFRS 17 återspeglar den avtalsenliga marginalen för en grupp av försäkringsavtal gruppens förväntade framtida intäkter, som redovisas i resultatet under den framtida livsytan för gruppen av försäkringsavtal.
- Då det verkliga värdet för grupperna av försäkringsavtal har fastställts har man beaktat det diskonterade nuvärdet på de framtida kassaflödena för gruppen av försäkringsavtal och riskjusteringen, med beaktande av de framtida vinster eller förluster som beror på försäkringspremier som redan ackumulerats i gruppen av försäkringsavtal och de framtida vinster eller förluster som beror på framtida försäkringspremier vid övergångstidpunkten 1.1.2022 samt de riskpremier som marknadsaktören vanligen kräver vid försäljning av beståndet. Ledningen har gjort bedömningar för att fastställa de värderingsparametrar som använts för att fastställa bland annat kassaflödena, diskonteringsräntan och riskmarginalen. I praktiken finns det inga aktiva och etablerade marknader för försäljning av försäkringsbestånd, utan eventuella affärer genomförs ofta som bilaterala transaktioner, vilket skulle motsvara den mest fördelaktiga marknaden.

2.5 Placeringar i strukturerade företag

Vid granskningen av det bestämmande inflytande som placeringar i strukturerade företag medför bedöms placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamhet samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Granskningen av inflytandet över relevant verksamhet och exponeringar mot rörliga intäkter innefattar bedömning. Då placeringens andel av placeringsobjektets nettotillgångar och avkastning överstiger 10–20 procent granskas det bestämmande inflytandet närmare. Ett placeringsobjekt konsolideras som dotterföretag senast då OP Gruppens andel av företagets rörliga intäkter överstiger 37 procent och det finns ett samband mellan den rörliga avkastningen och inflytandet (Not 79. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter). Redovisningsprinciperna för strukturerade företag beskrivs i avsnitt 3.

2.6 Kapitalförvaltningens OP-bonus

Kapitalförvaltningens OP-bonus ackumuleras främst ur de förvaltningsprovisioner som kunderna betalar för fonder samt ur provisionerna för fondanknutna försäkringar. OP-bonus för de här posterna motsvarar rätt långt sådana ersättningar som betalas till kunderna, vilka avses i standarden IFRS 15 och som i bokföringen behandlas som avdrag från transaktionspris och därmed från försäljningsintäkter. Kapitalförvaltningens provisionsintäkter ackumuleras från segmenten Hushållsbank och Företagsbank. Om kapitalförvaltningens OP-bonus nettades från provisionsintäkterna i kapitalförvaltningen, skulle det enligt ledningens bedömning leda till att OP-bonus som ackumulerats i OP Gruppens samt segmenten Hushållsbanks och Företagsbanks resultaträkningar inte ger en rättvisande bild av det totala bonusbeloppet. Därför redovisas utöver OP-bonus som ackumulerats i bankrörelsen även OP-bonus för kapitalförvaltning i resultaträkningen på raden OP-bonus till ägarkunder (Not 17. OP-bonus till ägarkunder). Redovisningsprinciperna för OP-bonus beskrivs i avsnitt 18.

Centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till bedömningarna

2.7 Nedskrivningsprövning av goodwill och immateriella tillgångar

Goodwill, nyttigheter med en obegränsad nyttjandetid och immateriella tillgångar i arbete prövas årligen med hänsyn till nedskrivningsbehovet. Återvinningsvärdet bestäms vid nedskrivningsprövningen och det baserar sig ofta på bruksvärdet, och vid beräkningen av det måste bedömningar göras om det framtida kassaflödet och den diskonteringsränta som tillämpas. I not 25. Immateriella tillgångar redogörs för centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till nedskrivningsprövning. Redovisningsprinciperna för nedskrivningsprövning beskrivs i avsnitt 10.1.

2.8 Fastigheter

Värderingen av förvaltningsfastigheter till verkligt värde baserar sig till vissa delar på ledningens bedömningar av objektens marknadsvärden (Not 23. Investeringstillgångar). De framtida intäkterna från rörelsefastigheter baserar sig på ledningens bedömning av fastigheternas nyttjandevärde. I not 26. Materiella tillgångar redogörs för centrala osäkerhetsfaktorer i anslutning till värdering till verkligt värde. Redovisningsprinciperna för fastigheter beskrivs i avsnitt 8 Förvaltningsfastigheter och 10.1 Rörelsefastigheter.

3. Konsolideringsprinciper

3.1 Det redovisningstekniska moderföretaget

Enligt lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker ska OP Gruppens konsoliderade bokslut upprättas som en sammanställning av boksluten eller koncernboksluten för centralinstitutet OP Andelslag och dess medlemskreditinstitut. Det konsoliderade bokslutet ska också omfatta sådana sammanslutningar, i vilka ovan nämnda sammanslutningar tillsammans har bestämmande inflytande i enlighet med bokföringslagen. OP Gruppens andelskapital utgörs av andelsbanksmedlemmarnas sådana medlemsinsatser som banken har en absolut rätt att vägra lösa in. I enlighet med de här principerna har för OP Gruppen bildats ett så kallat redovisningstekniskt moderföretag (Not 79. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter).

Det redovisningstekniska moderföretagets interna innehav, interna transaktioner, interna fordringar och skulder, interna vinstutdelningar och internvinster elimineras.

3.2 Dotterföretag, intresseföretag och samarbetsarrangemang

I OP Gruppens bokslut konsolideras boksluten för det redovisningstekniska moderföretaget och de företag som det har bestämmande inflytande i. OP Gruppen har bestämmande inflytande över ett företag när OP Gruppen är exponerad för eller har rätt till rörlig avkastning genom sitt engagemang i företaget och kan påverka avkastningen med hjälp av sitt bestämmande inflytande över företaget (medräknat strukturerade företag). Största delen av dotterföretagen ägs helt av OP Gruppen, varvid gruppens bestämmande inflytande baserar sig på rösträtten.

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. De fonder som klassificerats som strukturerade företag har konsoliderats i gruppens bokslut då OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt, utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Förändringarna i bestämmande inflytande i de olika fondplaceringar som konsolideras i OP Gruppen följs upp kvartalsvis. Vid granskningen av det bestämmande inflytandet beaktas placerarens inflytande över styrningen av placeringsobjektets relevanta verksamheter samt placerarens exponeringar mot rörliga intäkter. Då OP Gruppens bestämmande inflytande upphör värderas det återstående innehavet enligt det verkliga värdet på den dag då inflytandet upphört och förändringen i det bokförda värdet resultatförs. Det här verkliga värdet används som ursprungligt bokfört värde då det återstående innehavet senare behandlas som intresseföretag, samarbetsarrangemang eller finansiella tillgångar. Dessutom behandlas belopp i ifrågavarande fond som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat som om OP Gruppen direkt hade överlåtit de tillgångar och skulder som ansluter sig till dem. Det här kan medföra att belopp som tidigare redovisats bland övrigt totalresultat omklassificeras till resultatet.

OP Gruppens interna innehav har eliminerats med förvärvsmetoden. Det vederlag som getts och de tillgångar och övertagna skuldåtaganden i ett förvärvat bolag som kan särskiljas värderas till verkligt värde vid förvärvstidpunkten. Den andel av anskaffningsvärdet som överskrider nettotillgångarna redovisas som goodwill. Om anskaffningsvärdet är mindre än det verkliga värdet av nettotillgångarna, resultatförs differensen.

Utgifter i anslutning till förvärv kostnadsförs då de realiserats. En eventuell tilläggsköpesumma värderas till verkligt värde och klassificeras antingen som skuld eller eget kapital. En tilläggsköpesumma som klassificerats som skuld värderas till verkligt värde via resultatet på rapportperiodens slutdag.

Intresseföretag som företag som hör till OP Gruppen har betydande inflytande i konsolideras enligt kapitalandelsmetoden. Ett betydande inflytande uppkommer i regel då gruppen innehar 20–50 procent av röstetalet i ett annat bolag eller då gruppen annars har betydande inflytande utan att ha bestämmande inflytande. Då kapitalandelsmetoden tillämpas redovisas en placering vid första redovisningstillfället enligt anskaffningsvärde och den ökas eller minskas genom att redovisa placerarens andel av vinsten eller förlusten för tiden efter placeringsobjektets anskaffningstidpunkt. OP Gruppens andelar av intresseföretag innehåller också den goodwill som fastställts vid anskaffningstidpunkten. Om koncernens andel av intresseföretagets förlust är större än placeringens bokförda värde, redovisas placeringen i balansräkningen till nollvärde och förluster som överstiger det bokförda värdet konsolideras inte, om OP Gruppen inte förbundit sig till att uppfylla intresseföretagets förpliktelser.

De kapitalinvesteringsfonder som behandlats som intresseföretag har värderats till verkligt värde via resultatet i enlighet med standarden IFRS 9 på det sätt som standarden IAS 28 tillåter. Förändringar i verkligt värde på dessa kapitalfonder resultatförs direkt och redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet (Not 23. Investeringstillgångar).

Ett samarbetsarrangemang är ett arrangemang över vilket två eller fler parter har gemensamt bestämmande inflytande. Med gemensamt bestämmande inflytande avses att två eller flera parter i avtal reglerat att gemensamt utöva det bestämmande inflytandet över ett samarbetsarrangemang. Ett sådant inflytande föreligger endast när beslut om relevanta åtgärder kräver samtycke från samtliga parter som utövar det bestämmande inflytandet. Ett samarbetsarrangemang är antingen en gemensam verksamhet eller ett joint venture. Ett joint venture är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till nettotillgångarna från arrangemanget. En gemensam verksamhet är ett arrangemang genom vilket OP Gruppen har rätt till de tillgångar och har förpliktelser avseende de skulder som rör arrangemanget. Fastighetsbolagen konsolideras i OP Gruppens bokslut som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter och skulder som motsvarar OP Gruppens innehav.

Dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som förvärvats under räkenskapsperioden konsolideras från den tidpunkt då OP Gruppen har fått bestämmande, gemensamt bestämmande eller betydande inflytande. På motsvarande sätt konsolideras dotterföretag, intresseföretag eller samarbetsarrangemang som sålts under räkenskapsperioden till dess det bestämmande eller betydande inflytandet upphör.

Interna transaktioner, fordringar, skulder och vinstutdelningar elimineras då bokslutet upprättas.

3.3 Innehav utan bestämmande inflytande

Fördelningen av räkenskapsperiodens resultat mellan det redovisningstekniska moderföretagets ägare och innehav utan bestämmande inflytande presenteras i resultaträkningen och fördelningen av totalresultatet presenteras i den separata rapporten över totalresultat. Räkenskapsperiodens resultat och totalresultatet hänförs till innehav utan bestämmande inflytande också i de fall där det leder till att innehavet utan bestämmande inflytande blir negativt. Eget kapital hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande presenteras i balansräkningen som en del av det egna kapitalet. Om ett placeringsobjekts kapital inte uppfyller kraven för eget kapital i IAS 32, ska som skuld redovisas vilken andel av nettotillgångarna som utgörs av innehav utan bestämmande inflytande.

Innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till det objekt som förvärvas kan värderas till antingen det verkliga värdet eller som en relativ andel av nettotillgångarna hos det objekt som förvärvas. Värderingsprincipen fastställs separat för varje förvärv.

4. Poster i utländsk valuta

OP Gruppens bokslut upprättas i euro, som är moderföretagets funktionella valuta och rapportvaluta. Transaktioner i utländsk valuta redovisas i euro till transaktionsdagens kurs eller rapportmånadens mittkurs. På bokslutsdagen omräknas monetära balansposter i utländsk valuta till euro till den kurs som gäller på bokslutsdagen. Icke-monetära balansposter som värderas till det ursprungliga anskaffningsvärdet redovisas till transaktionsdagens kurs.

Kursdifferenser som uppkommer då transaktioner i utländsk valuta och monetära balansposter omräknas till euro redovisas som valutakursvinster eller valutakursförluster på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet (Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet).

5. Sammandrag av presentationen av resultatposter i bokslutet

Räntenetto (ränteintäkter och räntekostnader)	<p>Erhållna och betalda räntor för ränteinstrument, erhållna och betalda negativa räntor, differensen mellan det upplupna nominella värdet och anskaffningsvärdet, räntor på räntederivat samt värdeförändringen vid säkringen till verkligt värde.</p> <p>Provisioner som anses utgöra ersättning för den risk som banken tar i anslutning till ett finansiellt instrument och som anses utgöra en fast del av det finansiella instrumentets effektiva ränta.</p>
Nedskrivningar av fordringar	Förväntade kreditförluster från kunder, poster utanför balansräkningen och skuldebrev samt slutliga kreditförluster och återföringar för dem.
Provisionsnetto (provisionsintäkter och provisionskostnader)	<p>Provisionsintäkter från utlåningen, inlåningen, betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, placeringsfonderna, kapitalförvaltningen, juridiska uppdrag, garantierna, bostadsförmedlingen, försäljningsprovisionerna för försäkringsavtal och livförsäkringens placeringsavtal.</p> <p>Provisionskostnader för utlåningen, betalningarna, förmedlingen av värdepapper, emissionen av värdepapper, placeringsfonderna, kapitalförvaltningen, garantierna och försäljningsprovisionerna för försäkringar.</p>
Resultat från försäkrings-tjänster	Skade- och livförsäkringens premieintäkter, skade- och livförsäkringens kostnader för försäkringstjänster samt nettointäkter från återförsäkringsavtal.
Finansiella nettokostnader för försäkringsavtal	<p>Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom skadeförsäkringen GMM (upplösning av diskonteringsräntan för försäkringsavtalsskulden, effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden samt valutakursdifferenser för försäkringsavtal) och finansiella intäkter och kostnader från återförsäkringar inom skadeförsäkringen.</p> <p>Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom livförsäkringen GMM (upplösning av diskonteringsräntan för försäkringsavtalsskulden, effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden).</p> <p>Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom livförsäkringen VFA (finansiella nettoposter för minskning av risker i försäkringsavtal, effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden och finansiella nettoposter för förändringar i verkligt värde på försäkringsavtalens underliggande poster).</p> <p>Finansiella intäkter och kostnader från återförsäkring inom livförsäkringen.</p>
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	Ränteintäkterna och räntekostnaderna för bankrörelsens och gruppfunktionernas skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel samt värderingsvinster och -förluster. Dessutom värderingsvinster och -förluster på aktier samt utdelningar. Finansiella tillgångar som innehas för handel värderas till verkligt värde via resultatet.
Nettointäkter från placerings- verksamhet	<p>Realisationsvinster och realisationsförluster, ränteintäkter samt nedskrivningar och återförda nedskrivningar för skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat.</p> <p>Ränteintäkterna och räntekostnaderna för försäkringsrörelsens derivatinstrument som innehas för handel samt värderingsvinster och -förluster.</p> <p>Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet omfattar förändringar i verkligt värde på försäkringens finansiella instrument, ränteintäkter samt utdelningar och andelar.</p> <p>Intäkter från tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal.</p> <p>Förändringar i verkligt värde på förvaltningsfastigheter, hyror och andra kostnader i anslutning till fastigheter.</p> <p>Intäkter och nedskrivningar för lån och övriga fordringar värderade till upplupet anskaffningsvärde.</p> <p>Intäkter hos intresseföretag som konsolideras med metoden för verkligt värde eller kapitalandelsmetoden.</p> <p>Nettointäkter från skulder för placeringsavtal bland finansiella skulder som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet.</p>

Övriga rörelseintäkter	Hysesintäkter och försäljningsintäkter från rörelsefastigheter samt övriga intäkter.
Rörelsekostnader	Omfattar resultaträkningsraderna personalkostnader, avskrivningar och nedskrivningar, övriga rörelsekostnader samt överföringar till resultat från försäkringstjänster.
Personal-kostnader	Löner, provisioner, pensionskostnader och lönebikostnader.
Avskrivningar och nedskrivningar	Avskrivningar och nedskrivningar av goodwill, varumärken, kundrelationer som hänför sig till försäkringsavtal och utgifter för anskaffning av försäkringar samt datasystem.
Övriga rörelsekostnader	Drift- och utvecklingskostnader för ICT, lokalkostnader, köptjänster, myndighetsavgifter, revisionskostnader, datakommunikationskostnader, marknadsföringskostnader, samhällsansvarskostnader, försäkrings- och säkerhetskostnader samt övriga kostnader.
Överföringar till resultat från försäkrings-tjänster	Försäkringens rörelsekostnader redovisas som en del av resultatet från försäkringstjänster. För att kostnadsbeloppen för hela OP Gruppen direkt ska framgå av resultaträkningen, redovisas resultaträkningsraderna personalkostnader, avskrivningar och nedskrivningar samt övriga rörelsekostnader också inklusive försäkringens rörelsekostnader.
OP-bonus till ägarkunder	Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina ärenden. Bankrörelsens och kapitalförvaltningens OP-bonus bokförs under intjäningsperioden som kostnader i resultaträkningen på raden OP-bonus till ägarkunder.

---

6. Principer för intäktsföring

6.1 Ränteintäkter

Ränteintäkter och räntekostnader på tillgångs- och skuldposter med ränta redovisas med effektivräntemetoden. Effektivräntemetoden beskrivs närmare i avsnitt 7.2.1 Upplupet anskaffningsvärde i redovisningsprinciperna. Också räntor på sådana fordringar för vilka det finns förfallna betalningar som inte skötts intäktsförs. Differensen mellan anskaffningsvärdet av en fordran och fordrans nominella värde periodiseras bland ränteintäkter och differensen mellan skuldbeloppet och dess nominella värde periodiseras bland räntekostnader. Differensen mellan det nominella värdet och anskaffningsvärdet av obligationslån med fast ränta periodiseras bland ränteintäkter och -kostnader över lånets löptid.

Kundmarginalen enligt derivatvillkoren för räntetaks- och räntekorridorskrediterna ackumuleras i räntenettot i takt med att en kund betalar tilläggsmarginall enligt ett derivatvillkor (Not 5. Räntenetto).

6.2 Provisionsintäkter

Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med standarden IFRS 15 Intäkter från avtal med kunder. De provisionsintäkter som avses i standarden IFRS 15 ska intäktsföras då de prestationsåtaganden som man kommit överens om i tjänsten överförs till kunden. I sådana fall är överföringen av kontroll ett centralt kriterium. Provisionsintäkterna redovisas till beloppet av den ersättning som man förväntar sig att ha rätt till i utbyte mot att överföra varor tjänster till kunden. Provisionskostnaderna redovisas i provisionsnettot enligt prestationsprincipen.

I segmentet Hushållsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna består i huvudsak av provisionsintäkter från utlåningen och betalningarna. I hushållsbanksrörelsen debiteras dessutom avgifter bland annat för juridiska tjänster, garantier, insättningar, placeringsfonder och bostadsförmedling samt försäkringsförsäljning. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för utlåningen, garantierna och fonderna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i hushållsbanksrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Ersättningsbeloppet består i tjänsterna främst av ett listpris eller ett pris som överenskommit i avtalet. Ägarkunderna får rabatt på dagliga banktjänster. Rabatten beaktas i beloppet av avgifter som intäktsförs. Kunderna debiteras avgifterna i enlighet med avtalsvillkoren månatligen eller efter det att tjänsten utförts.

I segmentet Företagsbank debiteras avgifter av privatkunderna och företagskunderna. Provisionsintäkterna i anslutning till bankrörelsen består av provisionsintäkterna från utlåningen och betalningarna. I företagsbanksrörelsen debiteras dessutom avgifter för bland annat garantier och värdepappersemissioner. De poster som nämns ovan består av flera hundra olika avgiftstyper, vilkas prestationsåtaganden uppfylls i enlighet med arten av avgiften antingen över tiden eller vid en bestämd tidpunkt. Prestationsåtagandena för avgifterna för utlåningen och garantierna uppfylls i regel över tiden, de övriga avgifterna i anslutning till bankrörelsen vid en bestämd tidpunkt. Provisionsintäkterna i anknytning till kapitalförvaltningen i segmentet Företagsbank består av provisioner för placeringsfonder och kapitalförvaltning. Provisionerna i anknytning till kapitalförvaltningen intäktsförs främst över tid under avtalsperioden, och det ersättningsbelopp som debiteras månatligen består av den avtalsenliga procentuella andelen av de placeringar eller försäkringsbesparingar som förvaltas för kunden. I provisionerna för placeringsfonder och kapitalförvaltning ingår avkastningsbaserade provisioner som är bundna till framgången i placeringsverksamheten. De avkastningsbaserade provisionerna intäktsförs först då det är mycket sannolikt att de kriterier som mäter framgången i placeringsverksamheten har uppfyllts.

I segmentet Försäkring intäktsförs de avtal som inte innehåller försäkringsrisk i enlighet med standarden IFRS 15 och redovisas i provisionsnettot. Provisionsintäkterna består främst av belastningsinkomst från livförsäkringens placeringsavtal, återbäringar av fondanknutna förvaltningsprovisioner (placeringsfonder) och provisioner för försäljning av försäkringar. Livförsäkringens placeringsavtal omfattar en teckningsprovision och en förvaltningsprovision för placeringsavtalen. OP Gruppens samarbetspartner betalar provisionsintäkter för försäkringsförsäljningen i enlighet med den ersättning som överenskommit i avtalen. Prestationsåtagandena uppfylls över tid, och kunderna debiteras med avgifterna månatligen.

Avgifterna i segmentet Gruppfunktioner består främst av provisioner från betalningar. Prestationsåtagandena uppfylls över tid, och ersättningsbeloppet har överenskommit i avtalen. Avgifterna debiteras i enlighet med de betalningstransaktioner som skett.

Intäkterna från avtal med kunder redovisas i not 7. Provisionsnetto enligt segment.

6.3 Utdelningar

Utdelningar intäktsförs i regel då bolagsstämman vid det bolag som betalar utdelningen har beslutat om utdelningen. Utdelningarna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet.

7. Finansiella instrument

7.1 Fastställande av verkligt värde

Det verkliga värdet är det pris som en tillgångspost kunde säljas eller en skuld betalas till på värderingsdagen i en normal transaktion mellan marknadsparter (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod).

Det verkliga värdet av ett finansiellt instrument fastställs antingen med prisnoteringar på en fungerande marknad eller, om ingen fungerande marknad finns, med hjälp av egna värderingsmetoder. Marknaden anses vara fungerande, om prisnoteringar finns att få enkelt och regelbundet och de beskriver faktiska och regelbundna marknadstransaktioner mellan parter som är oberoende av varandra. Som noterat marknadspris på finansiella tillgångar används köpkursen vid respektive tidpunkt.

Om det på marknaden finns en etablerad värderingspraxis för finansiella instrument som inte direkt får ett marknadspris (t.ex. OTC-derivat), baserar sig det verkliga värdet på den marknadspriskalkyl och marknadsnoteringarna för de indata som används i modellen.

Om ingen värderingspraxis har etablerats på marknaden, fastställs marknadsvärdet på basis av en egen värderingsmodell för respektive produkt. Värderingsmodellerna bygger på allmänt tillämpade kalkyler och de omfattar alla delfaktorer som marknadsparterna skulle beakta då de fastställer priset. De stämmer överens med de ekonomiska metoder som är godkända vid prissättningen av finansiella instrument.

Som värderingsmetoder används priserna i marknadstransaktioner, metoden med diskonterat kassaflöde och det verkliga värdet vid bokslutstidpunkten på andra till relevanta delar liknande instrument. I värderingsmetoderna beaktas bedömningen av kreditrisk, de diskonteringsräntor som används, möjligheterna till återbetalning i förtid och andra sådana faktorer som påverkar fastställandet av ett verkligt värde för ett finansiellt instrument på ett tillförlitligt sätt.

Det verkliga värdet för finansiella instrument delas in i tre nivåer enligt hur deras verkliga värde har bestämts:

- noterade priser på aktiva marknader för identiska tillgångar eller skulder (nivå 1)
- verkliga värden som bestämts på basis av andra indata än de noterade priser som ingår i nivå 1, som är observerbara för tillgången eller skulden antingen direkt (t.ex. som priser) eller indirekt (t.ex. härledda från priser) (nivå 2)
- verkliga värden som bestämts på basis av indata för tillgången eller skulden, som inte bygger på observerbara marknadsdata (nivå 3).

Den nivå för verkliga värden som en viss post som värderats till verkligt värde i sin helhet har klassificerats till har fastställts för hela den post som värderats till verkligt värde på basis av betydande indata för den lägsta nivån. Indatas betydelse har för ifrågasvarande post som värderats till verkligt värde bedömts genom en helhetsbedömning.

Typiskt för illikvida produkter är att det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell avviker från den faktiska köpesumman. Den faktiska köpesumman är dock det bästa beviset på en produkts verkliga värde. Differensen mellan den faktiska köpesumman och det pris som beräknats enligt en prissättningsmodell som använder marknadspris (Day 1 profit/loss) periodiseras i resultaträkningen enligt avtalets löptid. Den operativiserade andelen intäktsförs dock genast, om ett verkligt marknadspris finns att få på produkten eller om en prissättningspraxis etableras på marknaden.

I OP Gruppens investeringstillgångar ingår inte betydliga illikvida finansiella tillgångar.

De illikvida finansiella skulderna (placeringsavtal) i gruppens livförsäkringsrörelse värderas enligt IFRS 9 till verkligt värde. Vid beräkningen av placeringsavtalens verkliga värde tillämpas en värderingsmetod som beaktar bl.a. penningars tidsvärde och det verkliga värdet på de finansiella tillgångar som utgör täckning. Skuldernas värde kan dock inte vara mindre än avtalets återköpsvärde. De här avtalen har klassificerats till nivå 3 i hierarkin för verkligt värde.

7.2 Finansiella tillgångar och skulder

OP Gruppens finansiella tillgångar redovisas i noterna 19. Kontanta medel, 20. Fordringar på kreditinstitut, 21. Fordringar på kunder, 22. Derivatinstrument, 23. Investeringsstillgångar, 24. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal samt 28. Övriga tillgångar. De finansiella skulderna redovisas i noterna 30. Skulder till kreditinstitut, 31. Skulder till kunder, 22. Derivatinstrument, 33. Skuldebrev emitterade till allmänheten, 34. Avsättningar och övriga skulder samt 35. Efterställda skulder.

7.2.1 Upplupet anskaffningsvärde

Upplupet anskaffningsvärde är det belopp till vilket den finansiella tillgången eller den finansiella skulden värderas vid första redovisningstillfället minus återbetalningar, plus eller minus ackumulerade periodiseringar vid användning av effektivräntemetoden på eventuell skillnad mellan det ursprungliga beloppet och beloppet på förfallodagen och, för finansiella tillgångar, justerat med hänsyn till en eventuell förlustreserv.

Effektivräntemetoden diskonterar exakt de uppskattade framtida in- och utbetalningarna under den förväntade löptiden för den finansiella tillgången eller finansiella skulden till redovisat bruttovärde för en finansiell tillgång eller till det upplupna anskaffningsvärdet för en finansiell skuld. Vid beräkning av effektivräntan uppskattas de förväntade kassaflödena genom att beakta samtliga avtalsvillkor för det finansiella instrumentet utan att beakta de förväntade kreditförlusterna ("ECL"). Beräkningen innefattar alla avgifter och punkter som betalats eller erhållits av avtalsparterna, och som är en integrerad del av effektivräntan, transaktionskostnader och alla andra premier eller rabatter. Avgifter som ingår i räntan för ett finansiellt instrument omfattar t.ex. expeditions- och uppläggningsavgifter i samband med uttag av lån. Sådana avgifter periodiseras på det finansiella instrumentets förväntade löptid eller på en kortare period, i tillämpliga fall. Avgifter som inte ingår i effektivräntan för ett finansiellt instrument redovisas i enlighet med standarden IFRS 15. Sådana avgifter är t.ex. avgifter som tas ut för förvaltning av lån.

Ränteintäkter

Ränteintäkterna beräknas genom tillämpning av effektivräntan på det redovisade bruttovärdet för en finansiell tillgång utom då det är fråga om finansiella tillgångar som inte är köpta eller utgivna kreditförsämrade finansiella tillgångar men som senare har blivit kreditförsämrade finansiella tillgångar eftersom de har varit förfallna i över 90 dagar (befinner sig i steg 3). Då resultatförs räntan på de här finansiella tillgångarna inte längre enligt prestationsprincipen utan den börjar redovisas enligt kontantprincipen.

7.2.2. Det första redovisningstillfället och den första värderingen

Vid det första redovisningstillfället ska en finansiell tillgång eller finansiell skuld värderas till det verkliga värdet plus eller minus, när det gäller en finansiell tillgång eller finansiell skuld som inte värderas till verkligt värde via resultatet, transaktionskostnader som är direkt hänförliga till förvärv eller emission av den finansiella tillgången eller finansiella skulden. Omedelbart efter det första redovisningstillfället ska för en finansiell tillgång redovisas en förlustreserv för förväntade kreditförluster, om den finansiella tillgången värderas till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Det här medför att en förlust redovisas i resultatet för finansiella tillgångar som nyligen getts ut eller köpts.

7.3. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella tillgångar

OP Gruppen klassificerar finansiella tillgångar i följande kategorier:

- finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet (FVTPL – Fair Value Through Profit or Loss)
- värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (FVOCI – Fair Value Through Other Comprehensive Income)
- finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde.

7.3.1 Krediter och skuldebrev

Klassificeringen och den efterföljande värderingen av krediter och skuldebrev beror på följande faktorer:

- OP Gruppens affärsmodell för förvaltningen av finansiella tillgångar
- egenskaperna hos de avtalsenliga kassaflödena från den finansiella tillgången.

På basis av de här faktorerna ska OP Gruppen klassificera krediter och skuldebrev i följande tre värderingskategorier:

- Finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde innehas inom ramen för en affärsmodell vars mål är att inneha finansiella tillgångar i syfte att inkassera avtalsenliga kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. En posts bokförda värde innehåller en förlustreserv för förväntade kreditförluster och ränteintäkterna redovisas bland ränteintäkterna med effektivräntemetoden.
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat innehas enligt en affärsmodell vars mål kan uppnås både genom att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar. Dessutom ska de avtalade villkoren vid bestämda tidpunkter ge upphov till kassaflöden som endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet. Ändringarna i verkligt värde redovisas i fonden för verkligt värde. Nedskrivningsvinster eller -förluster samt valutakursvinster eller -förluster resultatförs. När en finansiell tillgång tas bort från balansräkningen omklassificeras den ackumulerade vinsten eller förlusten i fonden för verkligt värde från eget kapital till resultatet som en omklassificeringsjustering till nettointäkter från placeringsverksamheten. Räntan beräknad enligt effektivräntemetoden tas upp i ränteintäkter.
- Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet är finansiella tillgångar som innehas för handel eller finansiella tillgångar som inte uppfyller kriterierna för värdering till upplupet anskaffningsvärde eller verkligt värde via övrigt totalresultat. Vinsterna och förlusterna redovisas bland nettointäkterna från placeringsverksamhet. Ränteintäkterna och räntekostnaderna för skuldebrev och derivatinstrument som innehas för handel redovisas bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

Affärsmodell

Med affärsmodell avses hur OP Gruppen förvaltar sina finansiella tillgångar för att generera kassaflöden. OP Gruppens affärsmodell avgör huruvida enbart insamling av avtalsenliga kassaflöden eller insamling av avtalsenliga kassaflöden och försäljning av finansiella tillgångar leder till kassaflöden eller om det är fråga om handel. Finansiella tillgångar som hör till affärsmodellen med handel värderas i resultatet. Vid bedömningen av affärsmodellen beaktar OP Gruppen kommande åtgärder för att nå affärsmodellens mål. Bedömningen omfattar tidigare erfarenhet av insamlingen av kassaflöden, hur affärsrörelsemodellen och de finansiella tillgångar som innehas i enlighet med den ska värderas samt hur det rapporteras till nyckelpersoner i företagets ledning, hur riskerna hanteras och hur cheferna för affärsrörelsen belönas. Till exempel innehas bolån som OP Gruppen beviljat för att samla in avtalsenliga kassaflöden. Likaså är målet med exempelvis affärsmodellen för OP Gruppens likviditetsreservportfölj att samla in avtalsenliga kassaflöden och sälja finansiella tillgångar.

Ändring i affärsmodellen

Ändringar i affärsmodellen förväntas ske sällan till följd av interna eller externa förändringar, och de måste vara betydande med tanke på OP Gruppens verksamhet. OP Andelslags styrelse bestämmer om ändringar i affärsmodellen. Affärsmodellen ändras då OP Gruppen förvärvar eller avyttrar ett affärsområde eller avvecklar affärsområdets verksamhet. En förändring i affärsmodellen dokumenteras på ett ändamålsenligt sätt av respektive affärsenhet. Ekonomi och Riskhantering ska behandla den för att klargöra hurdana effekter den kan ha på bokföringen (inkl. effekterna på förlustreserven). En förändring i målet för ett företags affärsmodell måste genomföras före den dag då klassificeringen ändras.

Ändringen i klassificeringen ska tillämpas prospektivt från ändringsdagen för klassificeringen. Ändringsdagen för klassificeringen är den första dagen i den rapporteringsmånad som följer efter det att beslutet om att ändra klassificeringen har fattats. Tidigare rapportperioder justeras inte retroaktivt.

Det har inte förekommit ändringar i OP Gruppens affärsmodell 2022–2023.

I följande tabell presenteras effekterna på bokföringen av ändringarna av olika klassificeringar:

Ursprunglig värderingskategori	Ny värderingskategori	Bokföringseffekt
Upplupet anskaffningsvärde	FVTPL	Det verkliga värdet fastställs på ändringsdagen för klassificeringen. Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i resultatet.
FVTPL	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt redovisat bruttovärde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
Upplupet anskaffningsvärde	FVOCI	Den vinst eller förlust som eventuellt uppkommer av differensen mellan det tidigare upplupna anskaffningsvärdet och det verkliga värdet redovisas i övrigt totalresultat. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVOCI	Upplupet anskaffningsvärde	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt upplupet anskaffningsvärde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska dock tas bort från det egna kapitalet och redovisas som en justering av det verkliga värdet för en finansiell tillgångspost på ändringsdagen för klassificeringen. Beloppet av den effektiva räntan och de förväntade kreditförlusterna justeras inte till följd av att klassificeringen har ändrats.
FVTPL	FVOCI	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den effektiva räntan fastställs på basis av det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen.
FVOCI	FVTPL	Det verkliga värdet på ändringsdagen för klassificeringen blir ett nytt bokfört värde. Den vinst eller förlust som tidigare redovisats i övrigt totalresultat ska överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet på ändringsdagen för klassificeringen.

Egenskaperna hos kassaflödena

Då OP Gruppens affärsmodell är en annan än handel, bedömer OP Gruppen om avtalsenliga kassaflöden är förenliga med ett grundläggande lånearrangemang eller inte. I ett grundläggande lånearrangemang består de avtalsenliga kassaflödena endast av betalningar av kapitalbelopp och ränta på det utestående kapitalbeloppet ("SPPI"), och ersättning för pengars tidsvärde, kreditrisk, utlåningsrisker samt en vinstmarginal är oftast de mest betydande delarna av räntan. Största delen av OP Gruppens finansiella tillgångar består av grundläggande lånearrangemang.

Alla krediter som OP Gruppen beviljat privatkunder och en del av företagskundernas krediter innehåller en möjlighet till återbetalning i förtid. Villkoren motsvarar dock grundläggande lånearrangemang, eftersom beloppet för förtida inlösen representerar ett avtalsenligt nominellt belopp och upplupen (men ännu inte reglerad) avtalsenlig ränta, vilket kan inbegripa ytterligare ersättning för förtida uppsägning av avtalet.

OP Gruppen beviljar sina företagskunder krediter för hållbar finansiering, och i kreditavtalen överenskomms om hur de företagsspecifika hållbarhetsmålen ska uppnås (t.ex. minskning av växthusgasutsläpp). Målen påverkar kreditmarginalen. OP Gruppen har bedömt att kassaflödena från sådana avtal endast är betalningar av kapitalbelopp och ränta på det återstående kapitalbeloppet.

För skuldebrevens del testas egenskaperna hos kassaflödena med ett SPPI-verktyg. Resultatet från verktyget leder till att SPPI-testet antingen godkänns eller förkastas utan ytterligare undersökningar (resultaten pass/fail) eller till att kassaflödesegenskaperna före klassificeringsbeslutet undersöks enligt OP Gruppens interna anvisningar (resultat "further review required"). Metoden identifierar ur avtalsvillkoren flera olika element som inverkar på om SPPI-definitionen uppfylls eller inte.

Då de avtalsenliga kassaflödena är exponerade för t.ex. förändringar i aktiekurser eller låntagarens ekonomiska resultat, är det inte fråga om ett grundläggande lånearrangemang, och sådana finansiella tillgångar ska värderas till verkligt värde via resultatet. Typiska exempel på det här är olika fondplaceringar som inte uppfyller definitionen på eget kapital enligt IAS 32 i emittentens bokslut.

Inbäddade derivat som ingår i de finansiella tillgångarna skiljs inte åt från värdavtalet utan de beaktas i den totala bedömningen av avtalsenliga kassaflöden.

Om affärsmodellen för förvaltningen av finansiella tillgångar ändras, kan det bli nödvändigt att omklassificera de finansiella tillgångarna. Omklassificeringen tillämpas framåtriktat från dagen för omklassificeringen. Sådana förändringar förväntas ske synnerligen sällan.

7.3.2 Egetkapitalinstrument

Egetkapitalinstrument är instrument som innebär en residual rätt i ett företags tillgångar efter avdrag för alla dess skulder. Oftast utgörs egetkapitalinstrumenten av aktieplaceringar.

Egetkapitalinstrument värderas senare till verkligt värde via resultatet, utom då OP Gruppen gjort ett oåterkalleligt val vid första redovisningstillfället att efterföljande förändringar i verkligt värde för särskilda investeringar i egetkapitalinstrument som inte ingår i handelsrörelsen, och som annars skulle värderas till verkligt värde via resultatet, redovisas i övrigt totalresultat. Sådana investeringar finns inte för närvarande. Realisationsvinster eller realisationsförluster från sådana investeringar redovisas inte via resultatet, men utdelningarna från dem redovisas i övriga rörelseintäkter. Utdelningar för egetkapitalinstrument som innehåses för handel redovisas via resultatet bland nettointäkter från placeringsverksamhet.

7.3.3 Modifiering av avtalsenliga kassaflöden

Ändringar i betalningsplanen utgör åtgärder inom normala kundrelationer, men förekommer också i fall där kundens betalningsförmåga har försämrats. Anstånd som beviljats på grund av försämrade betalningsförmåga tas upp som exponeringar med anstånd och handlar vanligen om exempelvis amorteringsfrihet för en begränsad tid. Vanligtvis omförhandlas de avtalsenliga kassaflödena för lån i sådana fall, eller så modifieras de på något annat sätt så att lånen inte tas bort från balansräkningen. I sådana fall beräknas lånets redovisade bruttovärde på nytt, och en modifieringsvinst eller -förlust redovisas på räntenettet i resultaträkningen. När ett lån klassificeras som en exponering med anstånd överförs det dessutom till minst nedskrivningssteg 2 och omfattas av förväntade kreditförluster beräknade för hela löptiden under minst två år, ända tills kundens betalningsförmåga har förbättrats.

För att en exponering med anstånd ska klassificeras som presterande krävs även efter en minst tvåårig provotid att:

- Kunden har erlagt betalningar regelbundet och i tid under minst hälften av provotiden för fordran, och att ett betydande totalbelopp av kapitalet eller räntan därmed har betalats.
- Ingen av kundens exponeringar har varit förfallen i över 30 dagar under de föregående tre månaderna.

Utvecklingen för ändringarna i betalningsplaner rapporteras regelbundet till ledningen som en mätare som beskriver kundernas betalningsförmåga.

Om ändringarna i lånevillkoren är betydande eller om ett lån annars omförhandlas, tar OP Gruppen bort det ursprungliga lånet ur balansräkningen och redovisar samtidigt det nya, ändrade lånet i balansräkningen. I sådana fall ska modifieringens datum behandlas som det första redovisningstillfället för lånet vid tillämpning av nedskrivningskraven på det modifierade lånet. Det här innebär vanligtvis att man värderar förlustreserven till ett belopp som motsvarar 12 månaders förväntade kreditförluster. OP Gruppen klassificerar orsakerna till ändringen och svårighetsgraderna med en intern klassificering som följer upp om det vid borttagningen ur balansräkningen har funnits bevis för att det modifierade lånet är kreditförsämrat vid första redovisningstillfället. I så fall redovisas lånet som en utgiven kreditförsämrade finansiell tillgång. Det här skulle till exempel kunna inträffa i en situation där det föreligger en betydande modifiering av en nödlidande tillgång.

I övriga fall tas finansiella tillgångar bort från balansräkningen då de avtalsenliga rättigheterna till kassaflödena från den finansiella tillgången upphör eller då OP Gruppen överför den finansiella tillgången till en annan part, och överföringen uppfyller villkoren för borttagande från balansräkningen.

7.3.4 Försäkringsbolags finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Ett försäkringsbolags räntebalans (ALM) granskas och hanteras som en helhet. Räntebalans avser den helhet som utgörs av likvida ränteplaceringar, räntederivat och försäkringsskuld. Strategin för hantering av ränterisken, som ingår i placeringspolicyn, fastställer hur och på vilket sätt ett bolag är redo att bära en öppen risk i förhållande till marknadsrisken i försäkringsskulden. Med ränteplaceringar och räntederivat hanteras marknadsriskerna i försäkringsskulden. Ränteplaceringarna är huvudsakligen stats- eller företagslån och derivaten i praktiken ränteswappar eller optioner på sådana. Den strategiska basallokeringen och den eftersträlvade räntekänsligheten för placeringarna har fastställts så att de riskjusterade intäkterna från placeringar är så höga som möjligt med beaktande av marknadsläget, bolagets riskhanteringsförmåga och kapitaltäckningsmålen.

Klassificeringen av finansiella tillgångar följer placeringspolicyn. OP Gruppen har identifierat alla finansiella tillgångar som utgör täckning för försäkringsavtal som värderade till verkligt värde via resultatet (alternativet verkligt värde) för att eliminera eller väsentligt minska den s.k. bristande överensstämmelsen i redovisningen vid värderingen av de här finansiella tillgångarna och de försäkringsavtalskulder som hänför sig till dem. Värdeförändringen i de här finansiella posterna resultatförs också.

Den här klassificeringen av finansiella tillgångar gäller Pohjola Försäkrings och OP-Livförsäkringsrörelses alla placeringar. Placeringar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar i livförsäkringsrörelsen och som kan vara såväl ränte- som aktieplaceringar, värderas till verkligt värde via resultatet, eftersom motsvarande försäkringsavtalskuld eller skuld för placeringsavtal värderas till verkligt värde via resultatet.

Balansräkningsraden Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal omfattar tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal som värderats enligt både standarden IFRS 17 Försäkringsavtal och standarden IFRS 9 Finansiella instrument. Värdeförändringar i de här tillgångarna redovisas i resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet.

7.4 Nedskrivningar

Förväntade kreditförluster beräknas på basis av alla balansposter som värderas till upplupet anskaffningsvärde och verkligt värde via övrigt totalresultat (övriga än egetkapitalinstrument) samt låneåtaganden och finansiella garantiavtal utanför balansräkningen (Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev). Förväntade kreditförluster ska redovisas varje balansdag och de ska beskriva:

- ett objektivt och sannolikhetsvägt belopp som bestäms genom att utvärdera ett intervall av möjliga utfall
- pengarnas tidsvärde och
- rimliga och verifierbara uppgifter som är tillgängliga utan onödiga kostnader eller insatser på balansdagen för tidigare händelser, nuvarande förhållanden och prognoser för framtida ekonomiska förutsättningar.

7.4.1 Klassificering av avtal i tre nedskrivningssteg

Avtalen klassificeras i tre steg. De olika stegen beskriver hur en kredits kvalitet försvagats efter det första redovisningstillfället.

- Steg 1: avtal vars kreditrisk inte har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för 12 månader.
- Steg 2: avtal, vars kreditrisk har ökat betydligt från det första redovisningstillfället och för vilka beräknas ECL för hela löptiden.
- Steg 3: nödlidande avtal, för vilka också beräknas ECL för hela löptiden.

Definition av fallissemang (default)

OP Gruppen tillämpar för kalkyleringen enligt standarden IFRS 9 samma definition av fallissemang som tillämpas i de interna kreditriskmodellerna. Fallissemang bedöms med OP Gruppens interna klassificeringssystem för betalningsbeteendet. För privatkunderna tillämpas definitionen av fallissemang för varje avtal medan granskningen av företagskunderna sker kundgruppsspecifikt. En kund klassificeras som fallerande då det är osannolikt att kunden kommer att betala sina förpliktelser, till exempel då kunden har en offentlig betalningsstörning eller exponering med anstånd, där nuvärdet av ett lån minskar med mer än 1 procent. För privatkundernas del sprids fallissemang till den

fallerande gäldenärens samtliga kreditförpliktelser, då en betydande del (20 procent) av en privatkunds exponeringar är fallerade. Dessutom är ett avtal fallerande senast då en betalning som hör till de finansiella tillgångarna är försenad i mer än 90 dagar.

Kundens fallissemang upphör då det inte längre uppfyller definitionen på fallissemang och den efterföljande prøvotiden på 6–12 månader har löpt ut.

Definitionen av fallissemang baserar sig på artikel 178 i Europaparlamentets och rådets förordning EU nr 575/2013 (CRR) samt Europeiska bankmyndighetens (EBA) riktlinjer för tillämpningen av definitionen av fallissemang EBA/GL/2016/07 och EBA/RTS/2016/06).

Definition av nödlidande (non-performing) exponering

Definitionen av nödlidande exponering omfattar utöver exponeringarna enligt den tidigare tillämpade definitionen av fallissemang även prøvotiderna för nödlidande exponeringar med anstånd innan de kan klassificeras som presterande (performing). Nödlidande exponering definieras i enlighet med artikel 47a i tillsynsförordningen (EU) nr 575/2013. OP Gruppen använder nödlidande exponering som ett kriterium för klassificering enligt nedskrivningssteg 3.

Dessutom omfattas avtal som vid det första redovisningstillfället beviljats som kreditförsämrade alltid under hela löptiden av beräkningen av förväntad förlust (POCI).

Betydande ökning av kreditrisker

De förväntade kreditförlusterna beräknas avtalsenligt antingen för 12 månader eller för hela löptiden beroende på om instrumentets kreditrisk på balansdagen har ökat betydligt sedan det första redovisningstillfället eller inte. En betydande ökning i kreditrisken bedöms avtalspecifikt samt med såväl kvalitativa som kvantitativa kriterier. Exponeringar med anstånd och därmed likställda kovenantbrott betraktas som kvalitativa kriterier för en betydande ökning i kreditrisken och således för en överföring till nedskrivningssteg 2. Som kriterier för en betydande ökning i kreditrisken betraktas också att mekanismen för tidig varning producerat en anteckning på bevakningslistan samt en över trefaldig ökning av ursprungliga annualiserade PD. Annualiserade PD måste dock vara över 0,3 procent. Därför tillämpas här ett s.k. antagande om låg kreditrisk som standarden IFRS 9 tillåter.

OP Gruppen har för att fastställa betydande ökning i kreditrisken inkluderat relativa och absoluta tröskelvärden och beaktat alla väsentliga och verifierbara uppgifter.

En kvantitativ förändring bedöms under hela löptiden med PD-tal (PD-kurva) utifrån en relativ förändring. Ursprunglig PD-kurva för hela löptiden beräknas vid den tidpunkt då krediten beviljats med beaktande av makroekonomiska faktorer. Efter det fastställs den naturliga godtagbara variationsbredden för när kreditrisken inte anses ha ökat märkbart under lånets återstående löptid. En godtagbar variationsbredd har modellerats separat för privatkunder och företagskunder. Resultatet är en s.k. tröskelvärdeskurva, som man varje balansdag jämför med PD-kurvan för den del av löptiden som då återstår: om tröskelvärdet överskrids, har kreditrisken ökat betydligt och för krediten redovisas en kreditförlust som beräknats för kreditens hela löptid. Utöver den här gränsen för relativ förändring krävs att det skett en försämring i ratingklassen från det första redovisningstillfället för att övergången till beräkning av ECL för hela löptiden inte ska ske enbart på grund av tid. Dessutom tillämpas ett absolut tröskelvärde för de svagaste ratingklasserna (E+, E, E-, 9,0, 9,5 och 10,0).

Utöver de kriterier som nämns ovan har kreditrisken för en finansiell tillgång ökat betydligt efter det första redovisningstillfället, om de avtalsenliga betalningarna är försenade mer än 30 dagar.

OP Gruppen följer regelbundet upp hur effektivt de kriterier som nämns ovan upptäcker att kreditrisken har ökat betydligt innan avtalsenliga betalningar har varit förfallna mer än 30 dagar samt att avtal i regel inte överförs från nedskrivningssteg 1 direkt till nedskrivningssteg 3, och vidtar de kalibreringar som behövs i sättet att beräkna den relativa förändringen.

7.4.2 Beräkningsmetoder

Förväntade kreditförluster beräknas i regel systembaserat och avtalspecifikt med metoden för sannolikheten för fallissemang/förlustandelen vid fallissemang (PD/LGD-metoden) för alla privatkunders och företagskunders åtaganden.

För de största företagsexponeringarna som är på bevakningslistan och omfattas av R-ratingmodellen, och där exponeringarna i regel befinner sig i steg 2 eller 3 i ECL-beräkningen, används dessutom den kassaflödesbaserade ECL-beräkningsmetoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare.

7.4.2.1 PD/LGD-metoden

De förväntade kreditförlusterna beräknas för varje avtal med modellerade riskparametrar och formeln $\text{probability of default (PD)} \times \text{loss given default (LGD)} \times \text{exposure at default (EAD)}$ för alla portföljer och de beskriver förväntningarna av framtida kreditförluster på balansdagen. PD beskriver sannolikheten för fallissemang i enlighet med definitionen för fallissemang ovan. LGD beskriver förlustandelen vid fallissemang, och den påverkas bl.a. av beloppet och typen av säkerheter och olika garantier. EAD beskriver exponeringsbeloppet vid fallissemang medräknat den exponering som ingår i balansräkningen (kapital och upplupen ränta) samt det förväntade syftet för poster utanför balansräkningen vid fallissemang.

ECL beräknas utifrån tre olika scenarier. Riskparametrarna PD, LGD och EAD beräknas på årsplanet i varje scenario. De årliga ECL-talen diskonteras på balansdagen, och med talen för de olika scenarierna beräknas ett ECL som viktats med sannolikheter. Som diskonteringsfaktor används avtalets effektiva ränta eller en uppskattning av det. Avtalets återstående löptid är begränsad till högst 30 år i beräkningarna.

Modellerna för sannolikheten för fallissemang under ett avtals hela löptid (lifetime PD) har upprättats separat för privatkunder och företagskunder. Centralt för PD-modellerna är avtalets ratingklass, kreditens ålder (privatkunder) samt modellens undersegment som bestäms för företagskunder utifrån en klassificeringsmodell och för privatkunder utifrån produkttyp. Dessutom är PD-estimatet beroende av makroekonomiska faktorer och prognoserna för dem i de olika scenarierna. Förändringen i BNP och realräntan används som makroekonomiska förklarande faktorer i lifetime PD-modellen för företagsexponeringar. I lifetime PD-modellen för privatkunder har de makroekonomiska faktorerna delats upp mer detaljerat enligt segment, och till exempel för bolån används förändringen i BNP och 12 mån. Euribor, med avdrag för inverkan av BNP och inflationen. I revolverande krediter används förändringen i BNP och 3 mån. Euribor realränta.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter: 1) sannolikheten för återhämtning från fallissemang, 2) återbäring från skulder med säkerhet och 3) återbäring från skulder utan säkerhet. De olika komponenternas värden beror främst på produkttyp, bransch (företag), säkerhetstyp och hur länge avtalet har varit fallerande.

Modellen för förlustandelen vid fallissemang (lifetime LGD) består av tre komponenter:

- sannolikheten för återhämtning från fallissemang
- återbäring från skulder med säkerhet
- återbäring från skulder utan säkerhet.

För exponeringar mot privatkunder har sannolikheten för återhämtning från fallissemang estimerats på produktkategorinivå, medan estimaten för exponeringar mot företagskunder är branschspecifika. Återbäring från skulder med säkerhet beskriver en hur stor del av det återstående exponeringsbeloppet som täcks av kassaflöden från säkerheter. Återbäring från skulder med säkerhet beräknas med hjälp av värderingsavdrag för säkerheter (s.k. "haircut"). Värderingsavdragen har estimerats genom att säkerhetsslagsvis jämföra säkerheternas realiseringspriser i förhållande till deras verkliga värden och med beaktande av de direkta kostnader som uppkommer av att en säkerhet tas i besittning och säljs. Slutligen har det till värderingsavdragsestimaten lagts en försiktighetsmarginal på grund av de osäkerheter som är förknippade med säkerhetsdata och estimeringen. Återbäring från skulder utan säkerhet beskriver de kassaflöden som har estimerats på produktkategorinivå för det återstående exponeringsbelopp som inte täcks av återbäring från skulder med säkerhet.

Estimaten för återbäringen från skulder utan säkerhet och återhämtningsandelen i nedskrivningssteg 3 är tidsberoende, så att de minskar då fallissemangs- eller återvinningstiden ökar.

De makroekonomiska faktorerna och prognoserna för dem påverkar de två första komponenterna.

Avtalets ansvar vid fallissemang för hela löptiden (lifetime EAD) består beroende på produkttyp av avtalsenliga kassaflöden, förväntad kapacitet, sannolikheten för återbetalning i förtid samt en löptidsmodell.

Hur avtals giltighetstid fastställs

Ett avtals giltighetstid består för skuldebrevslån av avtalets löptid som beaktar de låneamorteringar som följer av betalningsplanen. Modellen för återbetalning i förtid tillämpas på skuldebrevslån med säkerhet (exkl. fallerade), men den minskar inte löptiden för avtalet utan beaktas som en del av avtalets EAD.

Revolverande krediter (t.ex. kreditkort) utgörs av avtal som gäller tills vidare. För dem har upprättats modeller med en förväntad löptid. Löptiden i modellen beror på produkttyp och ratingklass. Den är i snitt cirka 13 år.

För kreditlöften, bankgarantier och revolverande krediter beaktas i steg 3 tilläggsuttag efter fallissemang med CCF-faktorn.

Framtidsinriktad information

I beräkningsmodellen inkluderas framtidsinriktad information och makroekonomiska scenarier. OP Gruppens ekonomer uppdaterar de makroekonomiska scenarierna kvartalsvis, och de är desamma som också annars används i OP Gruppens ekonomiska planering. De makroekonomiska prognoserna omfattar 2–3 år av bastrenden för de ekonomiska scenarierna. Efter det konvergerar scenariot mot långsiktig ekonomisk jämvikt. I långsiktig jämvikt beräknas BNP och en del av de övriga variablerna enligt produktionsfunktionsmetoden. De alternativa scenarierna kring bastrenden beräknas enligt en vektorautoregressiv modell, där man utifrån variablernas sammansatta sannolikhetsfördelning avgör trenderna för respektive variabel med önskade sannolikheter. Variablernas sannolikhetsfördelning baserar sig på historiska ekonomiska chocker och korrelationer mellan variabler. Då de alternativa scenarierna beräknas beaktas även prognosfel i OP Gruppens ekonomiprognos. De scenarier som används är tre: bas, stark och svag. De makroekonomiska faktorer som använts är: BNP-tillväxten, arbetslöshetsgraden, ökningen i investeringar, inflationen, förändringen i inkomstnivån, 12 mån. Euribor och 3 mån. Euribor-realaränta. Dessutom används bostadsprisindex i LGD-modellerna.

Det ingår en stor mängd osäkerhet i att upprätta makroekonomiska prognoser och att projicera dem mot framtiden ända upp till 30 år. De faktiska resultaten kan därför avvika betydligt från prognoserna. OP Gruppen har analyserat att förhållandet mellan komponenterna för de riskparametrar som används i ECL-beräkningen och förändringarna i makroekonomiska faktorer inte är lineärt. De makroekonomiska prognoserna påvisar därmed OP Gruppens bästa uppfattning om vilka scenarier och resultat som är möjliga.

Makroekonomiska prognoser och ESG

I makroekonomiska scenarier beaktas sådana effekter på ekonomin som beror på klimatförändringarna samt på ekonomisk förändring och anpassning i anknytning till dem. De ekonomiska effekterna har uppskattats i en beräkning av makrosценarier där användningen av fossil energi minskas så att klimatneutralitet uppnås senast 2035. I det här scenariot är Finlands BNP-tillväxt i flera års tid i genomsnitt 0,3 procentenheter långsammare än basscenariot. Beräkningen kan dock överestimera den ekonomiska tillväxtens inbromsning, om ekonomins anpassningsförmåga visar sig vara bättre än normalt. Därför ingår den negativa effekten i ett svagare scenario.

Bedömningarna av klimatförändringarnas ekonomiska effekter kommer att preciseras allt eftersom det samlas sådana nya forskningsdata om effekterna som kan tillämpas på scenarieberäkningarna för den tidsperiod som de avser.

7.4.2.2 Den kassaflödesbaserade ECL-metoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare

Målgruppen för ECL-testmetoden som baseras på bedömningar från egna medarbetare är företagsmotparter på bevakningslistan som omfattas av R-ratingmodellen och vars exponeringar i regel hamnat i steg 2 eller 3 för ECL-beräkningen. De egna medarbetarnas bedömningar upprättas i samband med rating- eller kreditbeslut.

Den framtidsinriktade information som ska utnyttjas vid beräkningen utgör en del av den kreditvärdighetsbedömning och den ratingframställan som kreditanalytikern upprättat för företaget. I dem ska man ta ställning till hur marknaden, konkurrensläget och det förväntade kassaflödet kommer att utveckla sig. I beräkningen beaktas också scenarier som beskriver förändringar i de makroekonomiska variablerna (stark, bas och svag), och kundens viktade förväntade

kreditförlust beräknas utifrån dem. Då scenarierna byggs upp utnyttjar man de scenarier som använts i PD/LGD-modellen.

Då en kund som omfattas av en kundspecifik ECL-bedömning från egna medarbetare inte längre uppfyller kriterierna för fallissemang, och kunden i samband med ratingprocessen har identifierats och klassificerats som en "icke nödlidande" motpart, omfattas kunden inte längre av den här metoden. Kunden börjar i stället omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt den normala PD/LGD-modellen.

7.4.3 Nedskrivningar av skuldebrev

Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat resultatförs och justerar fonden för verkligt värde.

OP Gruppen använder den ratingbaserade modellen för att beräkna den förväntade förlusten för skuldebrev.

I modellen används köpposters ratingar för såväl förvärvstidpunkten som rapporteringstidpunkten och de konverteras till PD-tal. I första hand används medelvärden för externa ratingar, i andra hand interna ratingar då externa ratingar inte finns.

PD-talen motsvarar de historiska fallissemang som realiserats för varje ratingklass enligt tidsperiod från den tidpunkt då ratingen fastställts. De historiska data som de korrelationer som fastställts baserar sig på är omfattande och härstammar från en lång tidsperiod. LGD motsvarar också det historiska utfall som undersökts enligt placerings-/säkerhetslag (senioritet, covered bond-status). De värderas inte separat enligt emittent eller placering. Eftersom externa ratingar i stället för PD mäter den totala kreditrisken (ECL), inverkar LGD i deras fall endast på hur ECL fördelas mellan PD- och LGD-komponenterna.

7.4.3.1 Klassificering av skuldebrev i nedskrivningssteg

Till steg 2 överförs placeringar, vars PD för ett år har fördubblats i den grad att förändringen räknat i procentenheter är minst 0,2, har en exponering med anstånd eller vars betalningar varit förfallna till betalning i mer än 30 dagar. I steg 3 klassificeras placeringar i anslutning till emittenter som fallerat, om betalningarna varit förfallna till betalning i mer än 90 dagar eller om kunden är en problemkund.

7.4.4 Nedskrivning av poster utanför balansräkningen

En stor del av de produkter som OP Gruppen tillhandahåller har en uttagsmån, en limit eller något annat låneåtagande utanför balansräkningen antingen som standard eller åtminstone under någon del av kretsloppet. Till exempel omfattar revolverande krediter, till exempel kreditkort och konton med kredit, både ett lån och ett utnyttjat åtagande. Dessutom är OP Gruppen säljarpart i olika garantier såsom finansieringsgarantier samt andra handelsgarantier eller myndighetsgarantier, på vilka tillämpas reglerna för nedskrivning enligt standarden IFRS 9. För låneåtaganden och finansiella garantiavtal ska det datum då OP Gruppen blir avtalspart till det oåterkalleliga åtagandet anses vara dagen för det första redovisningstillfället vid tillämpningen av nedskrivningskraven. Därmed beaktas vid beräkningen av den förväntade förlusten endast poster som binder OP Gruppen.

För de här posterna beräknas den förväntade förlusten med samma principer som för krediter. En betydlig ökning av kreditrisken bedöms på samma grunder. För sådana produkter modelleras EAD, som förutser exponeringsbelopp vid fallissemang. I den ingår såväl en bruksgrad som en konverteringsfaktor. Dessutom tillämpas en löptidsmodell på de avtal som gäller tills vidare. I modellen beaktas de fall där OP Gruppen har en avtalsenlig möjlighet att kräva återbetalning och ta tillbaka det utnyttjade åtagandet, men det begränsar inte exponeringen för kreditförluster till avtalets avtalsenliga uppsägningstid.

7.4.5 Redovisning av förväntade kreditförluster

I regel redovisas för förväntade kreditförluster en förlustreserv som avdrag på lånets bokförda värde på ett separat konto. Då det är fråga om låneåtaganden och finansiella garantiavtal, redovisas förlustreserver som avsättningar. Om en produkt omfattar både en lånedel (dvs. en finansiell tillgång) och en utnyttjad låneåtagandedel (dvs. ett låneåtagande) och OP Gruppen inte kan identifiera de förväntade kreditförlusterna för låneåtagandedelen separat från de för den finansiella tillgångsdelen, ska förväntade kreditförluster på låneåtagandet redovisas tillsammans med förlustreserven för den finansiella tillgången.

7.4.6 Sådana extra avsättningar för nedskrivningar som baserar sig på ledningens bedömning (management overlay)

I situationer där någon extern faktor förändras mycket snabbt (exempelvis vid globala kriser såsom pandemier eller krig, eller vid en uppgång i Euriborräntorna), kan OP Gruppen göra en ECL-avsättning som baserar sig på ledningens bedömning. Avsättningen är tillfällig och gäller tills de riskparametrar som används i ECL-beräkningen har uppdaterats för att beskriva den förändrade situationen. Tills vidare har OP Gruppen endast använt s.k. post-model management overlay för förlustreservens belopp. OP Gruppen kan emellertid också göra s.k. in-model management overlay för exempelvis PD-riskparametern. På sådana extra avsättningar för nedskrivningar som gjorts på basis av ledningens bedömning tillämpas stränga uppföljningskriterier och de rapporteras till den högsta ledningen kvartalsvis.

7.4.7 Bortskrivning

En bortskrivning av en slutlig kreditförlust är ett borttagande från balansräkningen. Om det inte finns några rimliga förväntningar på att återvinna en finansiell tillgång helt eller delvis, redovisas den slutliga kreditförlusten genom att direkt minska dess redovisade bruttovärde.

Ett lån bortskrivs ur balansräkningen då säkerheterna är realiserade eller då konkursboets slutsammantråde har hållits eller då boförvaltaren har meddelat att ingen utdelning fås, skuldsaneringen eller företagssaneringen har upphört eller då indrivningen har upphört. Från början av 2022 har OP Gruppen redovisat andelar som inte återbärs som partiella kreditförluster redan i det skede då betalningsprogrammet för skuldsaneringen eller företagssaneringen har fastställts, och om krediten inte har andra parter eller egendom som kan realiseras. Betalningar som erhålls efter bortskrivningen redovisas som korrigeringar av nedskrivningar av fordringar.

7.5 Likvida medel

Likvida medel består av kontanta medel och på anfordran betalbara fordringar på kreditinstitut (Not 19. Kontanta medel).

7.6. Klassificering och efterföljande värdering av finansiella skulder

Finansiella skulder innefattar insättningar och övriga skulder till kreditinstitut och kunder samt emitterade skuldebrev och övriga finansiella skulder.

Finansiella skulder värderas till upplupet anskaffningsvärde med effektivräntemetoden med undantag av derivatskulder som värderas till verkligt värde via resultatet. Dessutom värderas skulderna för av försäkringsbolag beviljade placeringsavtal utan rätt till av prövning beroende tilläggsförmåner till verkligt värde via resultatet. Som skulder som innehas för handel klassificeras skyldigheter att till en motpart leverera värdepapper som har sålts men som inte innehas vid försäljningstidpunkten (blankning).

OP Gruppen har vid det första redovisningstillfället identifierat vissa finansiella skulder som värderade till verkligt värde via resultatet för att minska den bristande överensstämmelsen i redovisningen.

Finansiella skulder (eller en del av en finansiell skuld) tas bort ur balansräkningen då skulden är utsläckt, dvs. när den förpliktelse som är angiven i avtalet fullgörs, annulleras eller upphör.

Om OP Gruppen byter finansiella skulder mellan de ursprungliga långgivarna med villkor som i allt väsentligt är olika, ska bytet redovisas som en utsläckning av den gamla finansiella skulden. De utgifter eller arvoden som uppkommer genom det här redovisas som en del av vinsten eller förlusten för utsläckningen. Om bytet eller modifieringen inte redovisas som utsläckning ska det upplupna anskaffningsvärdet för den modifierade finansiella skulden räknas om genom att diskontera de avtalsenliga kassaflödena med den ursprungliga effektiva räntesatsen. Förändringarna i det upplupna anskaffningsvärdet för finansiella skulder värderas via resultatet. Skuldens redovisade värde justeras med uppkomna utgifter eller arvoden och de skrivs av över återstående löptid för den ändrade skulden. OP Gruppen har inte bytt finansiella skulder i de nuvarande finansiella skulderna.

7.7 Nettning

Finansiella tillgångar och skulder kvittas i balansräkningen, om OP Gruppen vid granskningstidpunkten har en kvittningsrätt som kan verkställas lagligt i normal affärsrörelse samt i fall av försummelser, fallissemang och konkurs, och den har för avsikt att fullgöra prestationerna genom kvittning (Not 44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning).

7.8 Derivatinstrument

Derivatinstrumenten kategoriseras som säkrande derivat och derivat som innehas för handel, och de består av räntederivat, valutaderivat, aktiederivat och kreditderivat. Derivatet värderas alltid till verkligt värde (Not 22. Derivatinstrument).

Standardiserade OTC-derivattransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart (CCP). Som clearingmetod tillämpas beroende på den så kallade clearing brokern antingen settled-to-market (STM) eller collateralised-to-market (CTM). Vid bägge förfarandena nettas de dagliga derivatbetalningarna med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller erhålls dagligen förändringen i derivatets verkliga värde (variation margin) i kontanter. I STM-metoden har den dagliga betalningen avtalsbaserat definierats som slutlig betalning och som en del av derivatinstrumentens kassaflöden. Den dagliga betalningen redovisas via resultatet som förändring i verkligt värde. Då återstår inte någon annan förändring i det verkliga värdet av ett derivatinstrument än värderingsdifferensen mellan OP och CCP. Differensen bokförs i balansräkningen bland derivatinstrument under tillgångar eller skulder. CTM-metoden avviker från STM-metoden såtillvida att den dagliga betalningen inte avtalsbaserat har definierats som slutlig betalning, utan som säkerhet. Den nettas dock i balansräkningen med derivatets verkliga värde. Övriga derivat redovisas i balansräkningen enligt bruttoprincipen, varvid de positiva värdeförändringarna redovisas bland derivatinstrument under tillgångar och de negativa bland derivatinstrument under skulder.

7.8.1 Säkringsinstrument

OP Gruppen har upprättat metoder och interna principer för när ett finansiellt instrument kan klassificeras som säkrande. I enlighet med säkringsprinciperna kan OP Gruppen tillämpa säkring av ränterisken, valutakursrisken och prisrisken enligt metoden för verkligt värde eller säkring av kassaflödet. Med säkringen till verkligt värde skyddas mot förändringar i det verkliga värdet på säkringsobjektet och med säkring av kassaflödet skyddas mot fluktuationer i det framtida kassaflödet. De riskkategorier som ska skyddas i OP Gruppen är ränterisken för verkligt värde och kassaflöde samt valutarisken.

Kontrakten behandlas inte i bokföringen i enlighet med reglerna för säkringsredovisning, om det säkringsförhållande mellan säkringsinstrumentet och den säkrade posten som krävs enligt IAS 39 inte uppfyller kriterierna i standarden. OP Gruppen har också derivatinstrument som de facto skyddas mot ekonomiska risker i enlighet med riskhanteringsstrategin, men som inte uppfyller de här kriterierna eller som inte omfattas av säkringsredovisning. Av de här är säkring av ränterisk den viktigaste. Den riktar sig till skade- och livförsäkringens ränteplaceringar i euro. Med ränteplaceringar och räntederivat hanteras marknadsriskerna i försäkringskulden. Ränteplaceringarna är huvudsakligen stats- eller företagslån och derivaten i praktiken ränteswappar eller optioner på sådana, och alla redovisas till verkligt värde via resultatet.

Säkringsredovisningen ska upphöra framåtriktad om säkringsinstrumentet förfaller, säljs, avvecklas eller löses in eller om säkringen inte längre uppfyller kriterierna för säkringsredovisning eller om identifieringen av säkringen hävs. I detta syfte är en ersättning eller en överflyttning av ett säkringsinstrument till ett annat säkringsinstrument inte förfall eller avveckling, om ersättningen eller överflyttningen är en del av företagets dokumenterade säkringsstrategi. Säkringsinstrumentet varken förfaller eller avvecklas i det här sammanhanget, om derivatet till följd av författningar eller föreskrifter ersätts så att en eller flera clearingmotparter ersätter deras ursprungliga motpart och blir den nya motparten till var och en av parterna. I detta sammanhang är en clearingmotpart ett företag som fungerar som motpart för att effektuera en central motparts clearing.

7.8.2 Derivat som innehas för handel

Differensen mellan erhållna och betalda räntor på ränteswappar som innehas för handel tas upp bland resultaträkningens Nettointäkter från placeringsverksamhet, och motsvarande upplupna räntor tas upp i balansräkningens Derivatinstrument. Värdeförändringar i Derivat som innehas för handel redovisas på resultatposten Nettointäkter från placeringsverksamhet. Derivatinstrumentets positiva värdeförändringar som tagits upp i balansräkningen redovisas som tillgångar i posten Derivatinstrument, tillgångar och de negativa i posten Derivatinstrument, skulder.

7.9 Säkringsredovisning

Med säkringsredovisning verifieras att förändringar i det verkliga värdet eller kassaflödet av ett säkringsinstrument som står i säkringsförhållande upphäver motsvarande förändringar hos det säkrade objektet helt eller delvis. Sambandet mellan säkringsinstrumenten och de säkrade instrumenten dokumenteras formellt. Dokumentationen innehåller uppgifter om principerna för riskhantering, säkringsstrategin och de metoder som tillämpas för att påvisa hur effektiv säkringen är. Effektiviteten hos säkringen påvisas vid den tidpunkt då säkringen äger rum och under säkringsperioden genom att jämföra förändringarna i de verkliga värdena eller kassaflödet av säkringsinstrumenten och de säkrade posterna med varandra. Säkringen anses vara effektiv då förändringarna i det verkliga värdet eller kassaflödet för säkringsinstrumentet eliminerar 80–125 procent av förändringen i det verkliga värdet eller kassaflödet för det kontrakt eller den portfölj som utgör säkringsobjekt.

Om det faktiska resultatet av testet för historisk effektivitet är utanför dessa gränser, bedöms dock på grund av referensräntereformen om säkringsredovisningen kan fortsätta eller om den måste upphöra. Det här inkluderar bland annat att säkringen väntas vara effektiv ännu i framtiden och att säkringsförhållandets effektivitet kan mätas tillförlitligt. Då man vid testet för framtida effektivitet bedömer om en transaktion fortfarande är mycket sannolik, ändras inte referensräntan på grund av referensräntereformen. Vid testet för effektivitet bedöms också eventuella effekter på OP Gruppens säkringsförhållanden som beror på marknadsparter i och med referensräntereformen. OP Gruppen upphör att tillämpa ändringarna i testet för effektiviteten hos säkringsförhållanden när den osäkerhet som uppstår till följd av referensräntereformen inte längre påverkar den säkrade postens eller säkringsinstrumentets referensräntebaserade kassaflöden eller när säkringsförhållandet upphör. OP Gruppen tillämpar säkringsredovisning i enlighet med IAS 39 och de ändringar som referensräntereformen för med sig i anslutning till den.

OP Gruppen har en referensräntearbetsgrupp, som har till uppgift att följa upp processen kring referensräntereformen och dess konsekvenser för OP Gruppen samt att regelbundet rapportera om utvecklingen till ledningen. OP Gruppen har upprättat en kontinuitetsplan som krävs enligt referensvärdesförordningen. I planen fastställs en reservränta för avtal, om de referensräntor som nu används inte längre skulle vara tillgängliga. I planen identifieras också de existerande avtalsvillkoren produktvis och bedöms effekterna för de olika delarna av affärsrörelsen. OP Gruppen tar i bruk reformerade referensräntor enligt marknadspraxis i nya avtal. I det gamla avtalsbeståndet har ändringarna redan genomförts genom att ta i bruk praxis som tillämpas på marknaden för att ersätta IBOR-räntorna.

7.9.1 Säkringsredovisning enligt metoden för verkligt värde

Säkringen av ränterisken enligt verkligt värde gäller långfristiga skulder med fast ränta (såsom centralbanksskulder, egna emissioner och vissa emissioner av tidsbundna insättningar), enskilda obligationslåneportföljer och kreditportföljer samt enskilda krediter. En portföljsäkringsmodell till verkligt värde enligt IAS 39 EU carve out-versionen tillämpas för att skydda derivatvillkoren för vissa krediter och som skydd mot ränterisken för brukskonton och sparkonton med fast ränta och avistavillkor. En option om återbetalning i förtid som anknyter till en säkrad post orsakar sällan ineffektivitet vid de här säkringsförhållandena. Som säkringsinstrument används ränteoptioner, ränteswappar samt ränte- och valutaswappar (OTC-swappar).

Förändringar i verkligt värde för derivatinstrument som dokumenterats som säkring av verkligt värde och som är effektiva som säkring resultatförs. Tillgångs- och skuldposter som utgör säkringsobjekt värderas under säkringstiden i fråga om den säkrade risken till verkligt värde och förändringarna i verkligt värde hos den säkrade risken resultatförs.

I säkringsredovisning av verkligt värde redovisas värdeförändringar i säkringsinstrumentet och den säkrade posten i bankrörelsen på resultatposterna räntenetto och nettointäkter från placeringsverksamhet. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter, och den redovisas på motsvarande sätt på de poster som nämns ovan.

När säkringsredovisningen upphör, ska en justering av det verkliga värdet som är hänförlig till den säkrade risken och som görs i det redovisade värdet för ett sådant säkrat finansiellt instrument på vilket effektivräntemetoden tillämpas, periodiseras i resultaträkningen vid förfall av det finansiella instrumentet. Justeringen periodiseras på basis av en omräknad effektiv ränta eller vid portföljsäkring på basis av en linjär metod. Om dock en säkrad post tas bort från balansräkningen i samband med att säkringen upphör, ska också den ackumulerade justeringen av det verkliga värdet genast resultatföras.

Metoden för att fastställa Euribor har förnyats och den regleras av EU:s referensvärdesförordning. European Securities and Market Authority (ESMA) har varit tillsynsmyndighet för Euribor sedan början av 2022. OP Gruppen förväntar sig att Euribor kommer att användas som referensränta även i framtiden, eftersom Euribor-panelen har förstärkts. EMMI (European Money Market Institute), som administrerar Euriborräntan, började under Q4/2022 publicera den framåtblickande referensräntan EFTERM (Euro forward-looking term rate). EFTERM beräknas utifrån €STR-derivatmarknaden och ska användas som reservränta för Euribor. Eoniaräntan (Euro Over Night Index Average) upphörde 3.1.2022 och ersattes av den korta ränta för euroområdet (€STR) som ECB publicerar.

7.9.2 Säkringsredovisning enligt metoden för kassaflöde

Med säkring av kassaflöde säkras räntekassaflödet från skuldebrevslån med rörlig ränta eller andra tillgångar och skulder med rörlig ränta. Dessutom används säkring av kassaflöde för att skydda framtida ränteflöden från kreditstocken enligt räntebindning. Som säkringsinstrument används främst ränteswappar.

Derivatinstrument som har dokumenterats som kassaflödessäkring och som är effektiva i säkringen värderas till verkligt värde. Den effektiva säkringens andel av förändringen i verkligt värde tas upp bland övrigt totalresultat i rapporten över totalresultat. Den eventuella ineffektivitet som säkringsförhållandet förorsakar kan uppkomma av att kassaflödena för säkringsinstrumentet och den säkrade posten uppkommer vid olika tidpunkter och den resultatförs i räntenetto. Förändringarna i verkligt värde bland eget kapital tas upp i resultatet för den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs. Om det inte längre förväntas att säkrade kassaflöden genereras, ska förändringarna i verkligt värde på säkringsinstrument överföras som en justering som beror på ändringen i klassificeringen från eget kapital till resultatet. När identifieringen av en säkring hävts och det fortfarande förväntas att säkrade kassaflöden genereras, ska ackumulerade förändringar i verkligt värde kvarstå som en separat post i eget kapital, tills de säkrade kassaflödena ingår i resultaträkningen. Om kassaflöden förväntas för flera rapporteringsperioder, ska det ackumulerade beloppet periodiseras linjärt.

OP Gruppen har uppskattat i vilken grad kassaflödessäkringarna är beroende av osäkerheten kring referensräntereformen på rapportdagen. De säkrade posterna och säkringsinstrumenten fortsätter indexeringen till referensräntan, som inte ändras och som också i fortsättningen noteras dagligen samt vars kassaflöden byts mellan motparter såsom tidigare. För kassaflödessäkringarnas del har OP Gruppen inte ansett att referensräntereformen skulle förorsaka osäkerhet gällande tidpunkt eller Euribor-kassaflöden på rapportdagen 31.12.2023. Libor-räntorna (frånsett USD Libor) upphörde 12/2021 och USD Libor-räntan upphörde 06/2023. OP Gruppen var förberedd på att USD Libor upphör och gjorde behövliga ändringar i avtalsvillkoren.

8. Förvaltningsfastigheter

En förvaltningsfastighet är ett markområde och/eller en byggnad eller en del av en byggnad som innehas för att generera hyresintäkter eller värdestegring. Till förvaltningsfastigheter räknas också sådana fastigheter som i liten utsträckning används av ägarföretaget eller dess personal. Den andel som används av ägarföretaget eller dess personal räknas dock inte som förvaltningsfastighet då andelen kan säljas separat. I OP Gruppens balansräkning redovisas förvaltningsfastigheterna som investeringstillgångar (Not 23. Investeringstillgångar).

Förvaltningsfastigheterna redovisas första gången i balansräkningen till anskaffningsvärdet, medräknat transaktionsutgifterna. Efter det första redovisningstillfället värderas de till verkligt värde. Också förvaltningsfastigheter som är under byggnad värderas till verkligt värde förutsatt att det verkliga värdet kan bestämmas tillförlitligt. Förändringarna i det verkliga värdet redovisas i resultaträkningen på nettointäkter från placeringsverksamhet under nettointäkter från förvaltningsfastigheter.

Det verkliga värdet av fastigheter, bostäder och markområden bedöms i huvudsak enligt affärsvärdesmetoden på basis av realiserade köpesummor för motsvarande objekt och OP Gruppens interna expertis. I värdet på obebyggda tomter beaktas planläggnings- och marknadsläget vid värderingstidpunkten. Det verkliga värdet på betydande objekt baserar sig på värderingsinstrument som upprättats av externa AFV-auktoriserade värderare. Externa värderare använder en kassaflödesanalys som bas för sina värderingar (Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod).

9. Immateriella tillgångar och goodwill

Goodwill, varumärken, förvärvade försäkringsbestånd, kundrelationer, datasystem och övriga immateriella tillgångar redovisas i gruppen immateriella tillgångar i balansräkningen (Not 25. Immateriella tillgångar). Nedskrivningen av immateriella tillgångar behandlas i avsnitt 10.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar.

9.1 Goodwill

Den goodwill som uppkommer vid rörelseförvärv redovisas till det belopp med vilket det vederlag som getts, innehav utan bestämmande inflytande hänförligt till föremålet för förvärvet och det tidigare innehavet sammanlagt till verkligt värde överstiger OP Gruppens andel av det verkliga värdet av den nettoförmögenhet som förvärvats.

Goodwillen värderas enligt det ursprungliga anskaffningsvärdet med avdrag för ackumulerade nedskrivningar. För nedskrivningsprövningen fördelas goodwill på enheter som genererar kassaflöde, som utgörs av antingen rörelsesegment, företag som hör till dem eller affärsområden inom dem. Goodwill fördelas från och med förvärvstidpunkten på de kassagenererande enheter eller grupper av kassagenererande enheter som förväntas dra nytta av synergieffekter som beror på rörelseförvärv, och dessutom till den lägsta nivån, på vilken goodwill övervakas i den interna styrningen. Om OP Gruppens interna rapporteringsstruktur omorganiseras, fördelas goodwill på de kassagenererande enheter som är föremål för ändringen i förhållande till deras verkliga värden eller enligt någon annan metod som bättre återspeglar goodwill i anslutning till en avyttrad funktion.

9.2. Nedskrivningsprövning av goodwill

För en kassagenererande enhet som goodwill har fördelats på, provas goodwill för nedskrivning årligen och alltid då något tyder på att en kassagenererande enhets värde kan behöva skrivas ned. Värdet av OP Gruppens kassagenererande enheter har för prövningen av goodwill fastställts enligt nuvärdesmetoden för över-/underskott. I metoden dras avkastningskravet på eget kapital av från den innevarande räkenskapsperiodens och de kommande räkenskapsperioders återvinningsvärde. För att fastställa nuvärdet av kassaflödena diskonteras ett över-/underskott i avkastningen med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital.

Prognoserna i kassaflödeskalkylerna baserar sig på kassaflödesförväntningarna de fem följande åren samt prövningsenhetens terminalvärde, vilka diskonteras till nuvärde. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställts av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem.

Nedskrivningar som gjorts av goodwill återförs under inga omständigheter.

9.3 Värdet av det förvärvade försäkringsbeståndet

Av det försäkringsbestånd som förvärvats redovisas en immateriell tillgång som motsvarar värdet av det försäkringsbestånd som förvärvats då försäkringsbeståndet förvärvas antingen direkt av ett annat försäkringsbolag eller via ett dotterföretag. Det verkliga värdet av de försäkringsavtal som förvärvats fastställs genom att bedöma nuvärdet av det framtida kassaflödet enligt försäkringsbeståndet vid förvärvstidpunkten. Vid det första redovisningstillfället delas det verkliga värdet av försäkringsavtal som förvärvats i två delar, dvs. i skuld som härrör från försäkringsavtal, som värderas enligt de principer som ska tillämpas vid förvärvstidpunkten, och i en immateriell tillgång. Efter förvärvet redovisas den immateriella tillgången, beroende på affärsrörelsen, antingen med degressiva avskrivningar eller med linjära avskrivningar som en kostnad under den uppskattade nyttjandetiden för de avtal som förvärvats. Nyttjandetiden justeras årligen och värdet avskrivs inom skadeförsäkringen på 1–4 år och inom livförsäkringen på 10–15 år. De immateriella tillgångarna provas årligen.

9.4 Kundrelationer

De kundrelationer som förvärvats genom rörelseförvärv och som kan särskiljas värderas vid förvärvet till verkligt värde. Den immateriella tillgång som uppkommer av kundrelationerna avskrivs med linjära avskrivningar som kostnader inom den uppskattade nyttjandetiden. Nyttjandetiden för kundrelationer som OP Gruppen förvärvat uppskattas till 5–15 år.

9.5 Varumärken

De varumärken som kan särskiljas och som förvärvats genom rörelseförvärv värderas vid förvärvet till verkligt värde. De här varumärkenas nyttjandetid har uppskattats till obegränsad, eftersom de inverkar på ackumuleringen av kassaflödet

under en ospecificerad tid. De avskrivs inte. OP Gruppens varumärken har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abp:s affärsrörelse. En nedskrivningsprövning har utförts separat i enlighet med IAS 36 för varumärkena Pohjola och A-Försäkring.

Värdet på varumärken prövas årligen med hänsyn till om ett nedskrivningsbehov föreligger. Varumärkena har värderats enligt en metod i vilken varumärkenas värde fastställdes till de royaltyinbesparingar diskonterade till nutid som i framtiden uppnås genom innehav av varumärkena. Som diskonteringsränta vid prövningen av varumärken används den kostnad för eget kapital till marknadsvillkor som fastställts för skadeförsäkringsrörelsen utökad med en tillgångsvis riskpremie på 3 procent. Längden för prövningsperioden har fastställts till 5 år i enlighet med standarden IAS 36.

9.6 Datasystem

Datasystemen värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Avskrivningstiden för dataprogram och licenser är i regel 4 år och för övriga immateriella tillgångar 5 år.

Utgifter för utveckling av internt utarbetade datasystem aktiveras från och med det att de kan beräknas tillförlitligt, det är tekniskt möjligt att färdigställa tillgången, man har förutsättningar att använda eller sälja tillgången samt att man har påvisat att programvaran kommer att generera framtida ekonomiska fördelar. De kostnader som aktiveras omfattar bland annat licensavgifter, köptjänster, andra externa kostnader i anslutning till projekt samt eget arbete. En tillgång avskrivs från det att den är färdig att användas. Behovet av nedskrivningar av tillgångar som ännu inte är färdiga att användas prövas årligen. Analysutgifter redovisas som kostnader för räkenskapsperioden. Datasystem tas bort från bokföringen när de har avskrivits klart. Anskaffningsutgifterna för datasystem i not 25. Immateriella tillgångar omfattar endast sådana tillgångar för vilka anskaffningsutgifterna ännu inte i sin helhet har kostnadsförts som avskrivningar.

9.7. Molntjänster

I molntjänster, det vill säga SaaS (Software as a Service), PaaS (Platform as a Service) eller IaaS (Infrastructure as a Service) har programvaruleverantören helt eller delvis kontroll över programvaran eller tjänsten, och avgifter för programvaror eller tjänster som står under leverantörens kontroll aktiveras inte som immateriella tillgångar i OP Gruppen.

Utgifter för utveckling av SaaS-tjänster innan en tjänst tas i bruk redovisas bland förskottsbetalningar under övriga tillgångar. Beloppet som aktiveras bland förskottsbetalningar består av utgifter för implementeringsprojekt och anpassning av tjänsten, vilka utförs av tjänsteleverantören innan tjänsteleverantören kan producera tjänsten för OP Gruppen. Utgifterna som aktiveras bland förskottsbetalningar är en fast del av tjänsten, och de kan inte skiljas åt från själva tjänsten. Förskottsbetalningen upplöses under avtalets giltighetstid från och med det att tjänsten är färdig att användas.

10. Materiella tillgångar

Materiella anläggningstillgångar värderas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar och nedskrivningar. Tillgångarna avskrivs linjärt under den uppskattade nyttjandetiden. För markområden görs inga avskrivningar. Utgifter som uppkommer efter den ursprungliga anskaffningen av en tillgång aktiveras i tillgångens redovisade värde endast om det är sannolikt att tillgången ger större ekonomisk nytta än vad som ursprungligen har beräknats (Not 26. Materiella tillgångar).

De uppskattade nyttjandetiderna är i huvuddrag följande:

Byggnader	20–50 år
Maskiner och inventarier	3–10 år
Bilar	2–6 år
Övriga materiella tillgångar	3–10 år

En tillgångs restvärde och nyttjandetid kontrolleras vid varje bokslut och vid behov justeras de i enlighet med förändringarna i förväntningarna på ekonomisk nytta. Materiella tillgångar tas bort från bokföringen när de har tagits ur bruk.

10.1 Nedskrivningar av materiella och immateriella tillgångar

I samband med varje bokslut bedöms om det finns tecken på ett nedskrivningsbehov av tillgången. Om det finns sådana tecken, uppskattas återvinningsvärdet för ifrågavarande tillgångspost. Oberoende av om sådana tecken finns eller inte, uppskattas återvinningsvärdet årligen för tillgångar i arbete, goodwill och immateriella tillgångar vars nyttjandetid är obegränsad (varumärken). Om en tillgångsposts bokförda värde är större än det återvinningsvärde som uppskattats i framtiden, redovisas den överskridande delen som en kostnad.

Återvinningsvärdet utgörs av det verkliga värdet av tillgångsposten med avdrag för de utgifter som följer av försäljningen (nettoförsäljningspriset) eller bruksvärdet, om det är högre. Strävan är att bestämma återvinningsvärdet via nettoförsäljningspriset på en tillgångspost. Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris, fastställs bruksvärdet för tillgångsposten. Bruksvärdet utgörs av nuvärdet av det framtida kassaflöde som tillgångsposten förväntas ge upphov till. Som diskonteringsränta används den ränta som fastställts före skatt och som beskriver marknadens uppfattning av penningarnas tidsvärde och de särskilda risker som ansluter sig till tillgångsposten. Nedskrivningsbehovet hos de tillgångsposter som enligt det som nämnts ovan har prövats årligen bestäms alltid via en kalkylering av bruksvärdet.

Om det inte går att fastställa ett nettoförsäljningspris för tillgångsposten och om tillgångsposten inte ger upphov till ett självständigt kassaflöde som är oberoende av andra tillgångsposter, fastställs nedskrivningsbehovet via den enhet, dvs. den rörelsegren eller ett företag som hör till rörelsegrenen, som genererar kassaflödet och till vilken tillgångsposten hör. I så fall jämförs de bokförda värdena av de tillgångsposter som hör till enheten med hela återvinningsvärdet av den enhet som ger upphov till kassaflöde.

En nedskrivning återförs, om en förändring har inträffat i omständigheterna och återvinningsvärdet har förändrats från nedskrivningens redovisningstillfälle. En nedskrivning återförs inte till ett belopp som är större än vad tillgångens bokförda värde skulle vara om nedskrivningen inte hade gjorts.

För rörelsefastigheters del bedöms i samband med bokslutet om det finns tecken på att värdet på någon fastighet har minskat. Tecken på en värdeminskning utgörs av att marknadsvärdet minskat betydligt samt om det finns tecken på inkurans eller fysisk skada.

11. Leasingavtal

När ett avtal ingås bedömer OP Gruppen om avtalet är, eller innehåller, ett leasingavtal. Det är fråga om ett leasingavtal som ska behandlas i enlighet med IFRS 16, om följande villkor uppfylls till alla delar:

- Avtalet baserar sig på rätten att bestämma över användningen av en identifierad tillgång, så att företag som hör till OP Gruppen eller dess anställda har rätt att bestämma över användningen av tillgången under hela leasingperioden då OP Gruppen är leasetagare, och kunden eller företag som hör till dess koncern har rätt att bestämma över användningen av objektet då OP Gruppen är leasegivare.
- Rättigheterna och skyldigheterna samt avgifterna i anslutning till dem avtalas i ett avtal.
- Den tillgång som identifierats i avtalet kan användas endast av företag som hör till OP Gruppen och dess anställda då OP Gruppen är leasetagare, och endast av kunden eller företag som hör till dess koncern då OP Gruppen är leasegivare.

11.1 Redovisning av tillgångar som leasats ut

När ett avtal ingås klassificerar OP Gruppen de utleasade tillgångarna som finansiella leasingavtal eller operationella leasingavtal enligt transaktionens faktiska innebörd. Ett leasingavtal är ett finansiellt leasingavtal, om de risker och fördelar som förknippas med ägandet i allt väsentligt överförs till leasetagaren. Annars är leasingavtalet ett operationellt leasingavtal. Leasingavtalen klassificeras vid den tidpunkt då avtalet ingås.

Tillgångar som leasats ut med finansiella leasingavtal redovisas i balansräkningen som fordringar på kunder. En fordran redovisas till ett belopp som motsvarar nettoinvesteringen i leasingavtalet. Den finansiella intäkt som avtalet ger redovisas bland ränteintäkter så att leasegivaren får en jämn förräntning på den utestående nettoinvesteringen för respektive räkenskapsperiod.

Tillgångar som leasats ut med operationella leasingavtal tas upp bland materiella tillgångar och de avskrivs med jämna poster under leasingperioden. Leasingintäkterna redovisas bland övriga rörelseintäkter och de redovisas som jämna

poster under leasingperioden. Som leasingperiod för avtal som leasats ut ska fastställas den fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner.

11.2 Redovisning av nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal

De nyttjanderätter som innehas genom leasingavtal redovisas bland materiella tillgångar och de skrivs i regel av under leasingperioden. Motsvarande leasingkulld redovisas bland övriga skulder och räntekostnaderna för dem i räntenettet. De tjänstdebiteringar som ansluter sig till leasingavtalen, och vilka skiljs åt från leasingavgiften, redovisas bland övriga rörelsekostnader. Särskiljandet av tjänsteersättningen sker enligt nyttjanderättstillgångsslag.

OP Gruppen fastställer som leasingperiod för leasade avtal:

- avtalets fasta längd som inte kan förlängas eller avbrytas utan vägande skäl eller sanktioner, eller
- enligt ledningens bedömning högst 3 år då det är fråga om ett avtal om verksamhetslokaler som gäller tills vidare och som har en ömsesidig uppsägningstid. Om avtalet först är fast och sedan fortsätter att gälla på obestämd tid enligt beskrivningen ovan, är leasingperioden en kombination av de här. Då ett sådant avtal har sagts upp, ska leasingtiden fastställas som uppsägningstid. OP Gruppen bedömer då den fastställer leasingperioden att det är tämligen säkert att verksamhetslokalerna utnyttjas en längre tid eftersom föremålen för lokalavtalen har ett centralt läge och inga motsvarande ersättande lokaler nödvändigtvis finns att få.
- leasegivarens uppsägningstid, om det är fråga om ett avtal som gäller tills vidare, som inte är ett avtal om verksamhetslokaler, och uppsägningstiden är ömsesidig. Ett avtals leasingperiod förlängs alltid då uppsägningstiden löpt ut med en ny uppsägningstid, om avtalet inte har sagts upp. OP Gruppen bedömer då den fastställer leasingperioden att det är tämligen säkert att avtalen har ingåtts för en längre tid, eftersom det inte är ekonomiskt lönsamt att fortlöpande upphäva och förnya sådana avtal, eller
- leasingobjektets livslängd, om den är kortare än de leasingperioder som fastställts på ovan nämnda sätt.

Vid beräkningen av leasingkulden använder OP Gruppen i regel leasetagarens marginella låneränta. Som marginell låneränta används den ränta som OP Gruppens centralbank noterar och med vilken centralbanken ger kredit till andelsbankerna och OP Gruppens dotterföretag.

OP Gruppen tillämpar de undantag från redovisning som tillåts för leasetagaren. Kostnaderna under räkenskapsperioden för leasingavtal med lågt värde eller kort tid redovisas bland övriga rörelsekostnader. I de här leasingavtalen ingår bärbara datorer, mobiltelefoner samt mindre apparater och utrustning samt apparater och utrustning som leasats mot engångsavgifter.

OP Gruppen tillämpar standarden IAS 36 Nedskrivningar för att avgöra om det föreligger ett nedskrivningsbehov för en nyttjanderätt. OP Gruppen bedömer varje balansdag, om det finns någon indikation på att värdet av en tillgång har minskat. Om sådana indikationer finns, bedömer OP Gruppen tillgångens återvinningsvärde. En tillgång har minskat i värde när det redovisade värdet överstiger återvinningsvärdet.

OP Gruppens avtal som leasats omfattar främst leasingavtal för verksamhetslokaler, tjänstebilar och säkerhetsapparatur (Not 27. Leasingavtal).

12. Ersättningar till anställda

12.1 Pensionsersättningar

Det lagstadgade pensionsskyddet för de anställda i OP Gruppens företag sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen. Vissa företag i OP Gruppen har arrangerat ett tilläggspensionsskydd för sina anställda via antingen pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätio eller ett försäkringsbolag.

De pensionsplaner som sköts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen är avgiftsbestämda. De pensionsplaner som sköts av försäkringsbolag kan vara antingen förmåns- eller avgiftsbestämda. Pensionsplanerna i OP-Eläkesäätio är helt och hållet förmånsbestämda.

Förvaltningskostnaderna redovisas på resultatposten "personalkostnader". Försäkringspremierna för de avgiftsbestämda pensionsplanerna betalas till försäkringsbolaget och redovisas som kostnad för den räkenskapsperiod som debiteringen

gäller. I de avgiftsbestämda pensionsplanerna finns inga andra betalningsskyldigheter. Åtstramningar av, fullgörelser av förpliktelser eller ändringar av förmånsbestämda pensionsplaner resultatförs vid transaktionstidpunkten.

De förmånsbestämda planerna i försäkringsbolag och OP-Eläkesätiö finansieras med avgifter som grundar sig på aktuariella kalkyler.

I förmånsbestämda pensionsplaner tas som en skuldpost upp nuvärdet av de förpliktelser som föranleds av planen på balansdagen minskat med det verkliga värdet av förvaltningstillgångarna för OP-Eläkesätiös planer och för godtagbara försäkringar.

De förmånsbestämda förpliktelserna har beräknats separat för respektive plan. Beräkningen har gjorts med metoden Projected Unit Credit Method. Pensionsutgifterna redovisas som kostnader för personernas anställningstid på basis av beräkningar av behöriga aktuarier. Den diskonteringsränta som använts vid beräkningen av nuvärdet av pensionsplanerna har bestämts på basis av marknadsavkastningen på rapporteringsperiodens slutdag för högklassiga obligationslån som företag emitterat.

Posterna som uppkommer av omvärderingen av pensionsplaner redovisas i övrigt totalresultat för den period då de uppkommit. Då de poster som uppkommer genom omvärderingen redovisas i det övriga totalresultatet, resultatförs dessa poster inte längre under senare räkenskapsperioder.

12.2 Kortfristiga ersättningar till anställda

OP Gruppen har ett resultatlönesystem och en personalfond. Ersättning betalas för arbetsprestationer under intjäningsåret. De belopp som kostnadsförs periodiseras bland personalkostnaderna och upplupna kostnader för den period då de uppkommit.

Beloppet av de ersättningar som realiserats i enlighet med de mål som nåtts granskas kvartalsvis. De eventuella effekterna av justeringarna på de ursprungliga uppskattningarna resultatförs som personalkostnader, och en motsvarande korrigerig göras bland upplupna kostnader.

12.2.1 Resultatlönesystemet

Intjäningsperioden i resultatlönesystemet är 6 eller 12 månader. Resultatlönen baserar sig på företagsspecifika, teamspecifika eller personliga mål som härletts ur årsplanen och omfattar hela OP Gruppens personal.

Ersättningen är differentierad enligt svårighetskategori, och maximiersättningarna motsvarar årlig lön för 1–12 månader.

Intjäningsmätare för resultatlönesystemet 2023

På den ersättning som bildats på basis av hur målen uppnåtts tillämpas i centralinstitutet en koefficient som baserar sig på centralinstitutskoncernens resultat före skatt. Affärsrörelserna/funktionerna fastställer styrkortens mål som härletts ur årsplanen.

Andelsbankernas resultatlöner baserar sig på gemensamma mål på banknivå och på teammål eller personliga mål. I mätarna betonas starkt bland annat kundupplevelsen, provisionsintäkterna, försäljningen samt de mål som härletts ur strategin.

De mätare på gruppnivå som är gemensamma för alla direktörer vid OP Gruppen utgjordes av OP Gruppens kostnads-intäktrelation (vikt 20 procent) och nettoökningen i antalet kunder som uppfyller kriterierna för produkttäckningsmätaren (vikt 20 procent).

Förutom av utfallet av intjäningsmätarna för resultatlönen påverkas utbetalningen av den slutliga ersättningen även av en kvalitativ bedömning, där chefen bedömer huruvida personens verksamhet har varit förenlig med anvisningar och reglering. Vid granskningen beaktas också hållbarhetsrisker för de personer och roller för vilka beaktandet av hållbarhetsrisker är en väsentlig del av arbetsuppgiften. Resultatlönen skärs med koefficienten 0–1 beroende på mängden förseelser och hur kritiska de är.

12.2.2 Personalfonden

OP Gruppen har en personalfond. Till fonden betalas enligt på förhand fastställda principer en vinstpremie beroende på hur OP Gruppens mål uppnås. Vinstpremieandelarna som betalas till fonden bokförs på resultatposten Löner och arvoden och motposten bokförs som upplupna kostnader tills den betalas.

Den vinstpremieandel som betalas till OP Gruppens personalfond baserade sig 2023 på följande mål som uppnåddes: OP Gruppens kostnads-intäktsrelation med vikten 50 procent och nettoökningen i antalet kunder som uppfyller kriterierna för produkttäckningsmätaren med vikten 50 procent.

13. Försäkringsrörelsens tillgångar och skulder

I not 32. Försäkringsavtalsstillgångar och -skulder specificeras försäkringsrörelsens tillgångar och skulder. I noterna 23. Investeringsstillgångar och 24. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal redogörs för placeringar i anslutning till försäkringsrörelsen.

13.1 Klassificering av finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen

Alla finansiella tillgångar som hänför sig till försäkringsrörelsen har klassificerats som värderade till verkligt värde via resultatet. För finansiella tillgångar i försäkringsrörelsen redogörs i avsnittet Klassificering och redovisning av finansiella instrument i OP Gruppens balansräkning.

13.2 Redovisning och värdering av försäkringsavtal

Standarden IFRS 17 tillämpas på avtal enligt vilka OP Gruppen påtar sig en betydande försäkringsrisk från en annan part. När en värdering görs ska alla explicita eller underförstådda villkor som ingår i avtalet beaktas, men villkor som inte har kommersiell innebörd ska bortses från. Avtal som OP Gruppen innehar och med vilka en betydande försäkringsrisk i underliggande försäkringsavtal överförs till en annan part, klassificeras som återförsäkringsavtal och hör till standardens tillämpningsområde. Försäkringsavtal och återförsäkringsavtal exponerar OP Gruppen också för en finansiell risk. Förändringar i skulden som beror på förändringar i antaganden om den finansiella risken och förändringar på marknaden kan upphävas i resultaträkningen med ändringar i tillgångarnas verkliga värde.

Nästan alla avtal som skadeförsäkringsbolaget beviljat är försäkringsavtal. Hit hör försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar, lagstadgade olycksfallsförsäkringar, allframtidförsäkringar samt sådana byggförsäkringar som avses i lagen om bostadsköp. Avtal där differensen mellan realiserade och förväntade skador jämnas ut med en tilläggspremie, och som inte innehåller försäkringsrisk, har klassificerats som skaderegleringsavtal, och de omfattas inte av standarden IFRS 17.

Livförsäkringsavtal är sparbetonade livförsäkringar med engångspremie eller fortlöpande premie, där det är meningen att försäkringsbeloppet ska betalas ut då försäkringen upphör, individuella pensionsförsäkringar, gruppensionsförsäkringar som kompletterar det lagstadgade pensionsskyddet samt riskförsäkringar som beviljats i händelse av dödsfall. Besparingarna i liv- och pensionsförsäkringarna kan antingen ha beräkningsränta och rätt till en av prövning beroende andel av bolagets överskott eller vara fondanknutna så att placeringsrisken har överförts till försäkringstagarna.

De kapitaliseringsavtal som livförsäkringsbolaget beviljat och sådana spar- eller pensionsavtal enligt vilka försäkringsbesparingarna, eller ett belopp som är något mindre än dem, ska betalas till förmånstagarna i händelse av att den försäkrade avlider, klassificeras som placeringsavtal och värderas i enlighet med standarden IFRS 9 Finansiella instrument, för de innehåller ingen betydande försäkringsrisk (t.ex. dödlighetsrisk eller sjukrisk) och försäkringstagaren har inte rätt att ändra avtalen så att de skulle innehålla en sådan risk. Värderingen av skulden för fondanknutna försäkringsavtal och placeringsavtal fastställs i enlighet med värdeutvecklingen för de relaterade placeringsobjekten, varvid avkastningen till marknadsvillkor för de tillgångar som täcker försäkringsavtalskulden gottskrivs som intäkt för försäkringen. Fondanknutna placeringsavtal redovisas i posten Skulder för placeringsavtal. Provisionsintäkter som hänför sig till livförsäkringsbolagets placeringsavtal redovisas i not 7 Provisionsnetto. Provisionerna redovisas i noten på raderna Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal och Livförsäkringens placeringsavtal samt på raden placeringsfonder, som omfattar alla förvaltningsprovisioner för placeringsavtal beviljade av livförsäkringsbolaget.

13.2.1 Värderingsmetoder som används

Försäkringsavtal utan direkt resultatandel värderas enligt den allmänna värderingsmodellen (GMM). Den här värderingsmodellen tillämpas på typiska skadeförsäkringsavtal och sådana livförsäkringsavtal som inte uppfyller kriterierna för den värderingsmodell som är baserad på en rörlig avgift (VFA). Försäkringsavtal som har direkt resultatandel värderas enligt VFA-modellen. Sådana avtal är fondförsäkringsavtal som har beviljats av livförsäkringsbolaget och har en betydande försäkringsrisk. I samband med det första redovisningstillfället använder OP Gruppen följande kriterier för att bedöma om ett avtal har direkt resultatandel:

- Avtalsvillkoren anger att försäkringstagaren har en resultatandel i en tydligt identifierad grupp av underliggande poster (till exempel en placeringskorg).
- OP Gruppen förväntar sig att betala ett belopp till försäkringstagaren motsvarande en betydande andel av den avkastning som uppstår vid värdering av de underliggande posterna till verkligt värde.
- OP Gruppen förväntar sig att en betydande andel av en eventuell förändring av de belopp som ska betalas till försäkringstagaren varierar med förändringen av det verkliga värdet på de underliggande posterna.

13.2.2 Den första värderingen och gruppering av försäkringsavtal

För den första värderingen identifieras och grupperas försäkringsavtalen i portföljer på basis av avtal som är föremål för likartade risker och som förvaltas tillsammans. Vid indelningen av skadeförsäkringsavtal beaktas dessutom försäkringsobjektet, olikheter i avtalsperiodernas längd eller i fråga om den genomsnittliga tiden från det att ett försäkringsfall har inträffat fram till dess att skadan är slutreglerad (skaderegleringstid). I livförsäkringen beaktas huruvida försäkringen allokerar besparingar, hur de uppkomna besparingarnas avkastningskomponent bestäms samt om avtalet är en livsfalls- eller dödsfallsförsäkring. Försäkringsavtalen värderas som grupper av försäkringsavtal, som bildas med hjälp av försäkringsklass, kundgrupp och kohortår. Avtalen grupperas vidare på basis av deras lönsamhet. Om en grupp av avtal vid det första redovisningstillfället är en grupp av förlustavtal eller om en existerande grupp blir en grupp av förlustavtal, redovisas förlusten omedelbart i resultatet.

Anskaffningskostnaderna för försäkringsavtalen aktiveras i tillgångarna i balansräkningen till den del som de kan anses hänföra sig till förnyelsen av avtalen. De aktiverade anskaffningskostnaderna hänförs med hjälp av erfarenhetsbaserade data till framtida grupper av försäkringsavtal med användning av en systematisk och rationell metod. De redovisas i balansposten Övriga tillgångar. De aktiverade kassaflödena tas bort och inkluderas i värderingen av den relaterade nya gruppen av försäkringsavtal vid det första redovisningstillfället. OP Gruppen bedömer regelbundet möjligheten till återvinning av en tillgång för kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal. Om fakta och omständigheter tyder på att tillgången kan behöva skrivas ned, ska nedskrivningen redovisas i resultatet. Detta tillämpas på de skadeförsäkringsprodukter där vanligtvis en del av kunderna förnyar korta ettåriga försäkringar, vilket innebär att aktiveringskriterierna uppfylls. I synnerhet försäkringar för privatpersoner, fordonsförsäkringar och lagstadgade olycksfallsförsäkringar är i allmänhet fortlöpande årsförsäkringar.

En grupp av försäkringsavtal ska redovisas från och med den av följande tidpunkter som infaller först:

- början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av avtal
- den dag då den första inbetalningen från en försäkringstagare i gruppen förfaller till betalning
- den dag då en grupp av avtal blir förlustavtal.

I början består balansvärdet för gruppen av försäkringsavtal av summan av följande komponenter:

- kassaflödena för åtaganden justerade med pengars tidsvärde
- en riskjustering som avspeglar OP Gruppens riskvillighet
- den avtalsenliga marginalen som är en restpost och representerar ej intjänad vinst.

Om den avtalsenliga marginalen är negativ, är gruppen av avtal förlustavtal och förlusten resultatförs genast.

I kassaflödena från grupperna av försäkringsavtal inkluderas följande poster:

- kassaflöden som är inom gränsen för ett avtal och som har ett direkt samband med fullföljandet av avtalet (t.ex. inbetalningar av försäkringspremier, utbetalningar av ersättningar, skötselavgifter, administrationskostnader och

skaderegleringskostnader samt nettoprovisionskostnader), inbegripet kassaflöden där OP Gruppen kan bestämma över storleken eller tidpunkterna,

- placeringskomponenter som är nära förbundna med värdförsäkringsavtal,
- eventuella inbäddade derivat som har ett nära samband med värdförsäkringsavtal,
- löfte som eventuellt ingår i försäkringsavtalen att leverera separata icke-försäkringstjänster eller varor då det är fråga om ett anknutet kassaflöde,
- skadegods och regressfordringar, som utgörs av skadad egendom som tagits om hand av bolaget i samband med skaderegleringen eller ostridiga regressfordringar i anslutning till skadorna.

I en del livförsäkringsavtal ingår placeringskomponenter som fastställs beroende på avtalstypen. Kostnaderna för de här placeringskomponenterna redovisas separat från övriga kostnader för försäkringstjänster.

13.2.3 Efterföljande värdering av försäkringsavtal

Senare, vid slutet av varje rapportperiod, ska det redovisade värdet i balansräkningen för en grupp av försäkringsavtal omfatta:

- skulden för återstående försäkringsskydd (LRC), som omfattar rapportdagens värderingar av de komponenter som fastställts vid det första redovisningstillfället, kapitalvärdet på kassaflödena för avtal som avser framtida tjänst och värdet av den avtalsenliga marginalen.
- skulden för inträffade skador (LIC), som omfattar sådana ersättningar och kostnader för tidigare tjänster som är fördelade på gruppen av försäkringsavtal per tidpunkten i fråga och som ännu inte har betalats samt ersättningar som har erlagts men ännu inte rapporterats. I det här ersättningsansvaret ingår såväl avsättningar för specifika skador som avsättningar för statistiska skador. Den i ersättningsansvaret ingående avsättningen för ännu orealiserade skaderegleringskostnader för redan inträffade skador grundar sig på uppskattade kostnader för skadereglering.

Vid värderingen av grupper av försäkringsavtal avspeglar uppskattningarna av framtida kassaflöden de antaganden om framtiden som görs vid värderingstidpunkten; som diskonteringsränta används räntorna vid värderingstidpunkten, och uppskattningen av riskjusteringen för icke-finansiell risk justeras. De diskonteringsräntor som används för att fastställa den ränta som ska löpa på den avtalsenliga marginalen är för avtal enligt GMM-modellen den locked-in-ränta som fastställts i början för gruppen av avtal och för avtal enligt VFA-modellen räntan vid rapporttidpunkten. De fordringar som baserar sig på skadeförsäkringsavtal ingår i försäkringsavtalsskulden, och i samband med bokslutet prövas de med hänsyn till ett eventuellt nedskrivningsbehov. Om det finns objektiva belägg för att värdet av en fordran har minskat, nedskrivs fordrans bokförda värde via resultatet. Från fordringarna dras av såväl de nedskrivningar som konstaterats vara slutliga (kreditförluster) som de nedskrivningar som konstaterats statistiskt på basis av indrivningsskedet för debiteringen.

Förändringar i kapitalvärdet på kassaflöden vilka orsakats av fullföljandet av försäkringsavtal redovisas enligt följande:

- Förändringar som avser framtida tjänst justeras i den avtalsenliga marginalens redovisade värde i balansräkningen (eller i resultatet från försäkringstjänster i resultaträkningen, om en grupp av försäkringsavtal är en grupp av förlustavtal).
- Förändringar som avser rapportperiodens tjänster eller tidigare tjänster redovisas på resultatet från försäkringstjänster i resultaträkningen.
- Effekten av förändringar i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalsskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen bokförs på resultatposten Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal.

Ränterisken i försäkringsavtalsskulden minskas genom förvärv av räntederivat och direkta ränteplaceringar som i balansräkningen värderas till verkligt värde via resultatet. Ett bolags räntebalans (ALM) granskas och hanteras som en helhet. Räntebalans avser den helhet som utgörs av likvida ränteplaceringar, räntederivat och försäkringsskuld, och marknadsriskerna i försäkringsavtalsskulden hanteras med ränteplaceringar och räntederivat.

13.2.4 Princip för fastställande av riskjustering

Riskjustering är en av komponenterna i värderingen av försäkringsavtal, och justeringen ingår i beräkningen av både LRC- och LIC-skulden. Med riskjustering avses här den ersättning som företagets ledning kräver för att bära den osäkerhet avseende storleken på och tidpunkten för försäkringsavtalens framtida kassaflöden som uppkommer från icke-finansiell risk. Det återstående beloppet av riskjusteringen redovisas i avstämningarna för försäkringsavtalsskulden samt separat riskjusteringen för tjänster som har tillhandahållits (resultatförd andel). OP tillämpar Cost of Capital-metoden för att fastställa riskjusteringen. Vid beräkningen av riskjusteringen beaktas osäkerheten i anslutning till icke-finansiell risk för grupperna av försäkringsavtal enligt IFRS 17. Riskjusteringen modelleras som skillnaden mellan det bästa estimatet och nuvärdet av det stressade kassaflödet. Det stressade kassaflödet beräknas enligt konfidensnivån 99,5 procent, alltså enligt samma konfidensnivå som kapitalkravet för försäkringsrörelsen.

Vid kalibreringen av det stressade kassaflödet tillämpas solvensberäkningens kassaflödesstressning samt i tillämpliga delar bolagets interna beräkningsmodeller. De stressscenarier som påverkar beloppet av riskjusteringen för gruppen av försäkringsavtal i fråga beror på grupperna av försäkringsavtal och försäkringsgrenarna. Exempelvis i risklivförsäkringar är ökningen i dödligheten och andelen annullationer de viktigaste stressscenarierna. Riskjusteringen omfattar inte generella operativa risker.

I fråga om riskerna avseende grupper av försäkringsavtal medför kassaflöden med lång löptid en större riskjustering. I nya försäkringsavtal leder uppställningen av antaganden till en större riskjustering. I takt med att informationen ökar uppdateras antagandena, varför riskjusteringen minskar då den bästa uppskattningen i enlighet med utgångsläget preciseras. Riskjusteringarna i OP Gruppens försäkringsbolag representerar den andel av riskjusteringen som kvarstår på bolagets ansvar efter återförsäkringens minskande effekt på riskjusteringen. Riskjusteringen redovisas i resultatet på basis av de kassaflödesprognoser som används vid beräkningen. Alla riskkänsliga poster i riskjusteringen resultatförs som en del av finansiella nettointäkter och nettokostnader. Den här uppställningen gäller från och med 1.1.2023 också det nominella kassaflödet av riskjusteringskassaflödet. Under jämförelseåret 2022 redovisades den här räntekänsliga andelen i resultatet från försäkringstjänster. Resten av riskjusteringsändringarna redovisas som en del av resultatet från försäkringstjänster.

13.2.5 Princip för fastställande av diskonteringsräntan

Alla kassaflöden diskonteras med en ränta och diskonteringskurvorna härleds som summan av den riskfria räntan och likviditetspremien som är beroende av försäkringsavtalens egenskaper (så kallad bottom up-metod), långa räntor extrapoleras. Den riskfria räntan är densamma för alla försäkringsbolag i OP Gruppen, men likviditetspremien beror på försäkringsavtalens egenskaper. Därför används flera olika diskonteringskurvor för betydande valutor i beräkningen. Som marknadsmaterial för den riskfria räntekurvan används swap-räntenoteringar för utvalda likvida löptider. Vid behov avlägsnas kreditriskkomponenten från swap-räntorna.

Likviditetspremien fastställs med hjälp av ett placeringsuniversum som beaktar respektive försäkringsbolags exponering. Med placeringsuniversum avses en allokering som utformas så att man vid viktningar och indexval beaktar beloppet av exponeringen, löptiderna för exponeringen och för placeringarnas kassaflöden samt kassaflödenas förutsägbarhet. Placeringsuniversumet omfattar referensindexen och deras vikter för statslån, IG-företagslån (IG, rating AAA–BBB) och företagslån med högre risk (HY, rating BB–C).

Diskonteringsräntans rörelser påverkar resultatet via värdeförändringar i kassaflödena, och resultatet påverkas avsevärt av valet av räntemodell. OP Gruppen utvärderar minst en gång per år värdena på de parametrar som använts vid modelleringen av den riskfria räntekurvan.

Den diskonteringsränta som används för att fastställa den ränta som ska löpa på den avtalsenliga marginalen för avtal enligt GMM-modellen är den locked-in-ränta som i början fastställts för gruppen av avtal.

13.2.6 Avtalsenlig marginal och redovisning av den i resultatet

Den avtalsenliga marginalen redovisas i början i försäkringsavtalsskulden för alla avtal som uppvisar vinst, och dess belopp förändras till följd av nya avtal som läggs till gruppen, effekten av diskonteringsräntan och tjänster som tillhandahålls under rapportperioden. I VFA-värderingsmodellen justeras den avtalsenliga marginalen också med förändringen av beloppet för livförsäkringens andel av de underliggande posternas verkliga värde, förutom då riskminskning tillämpas. På vissa livförsäkringsavtals räntebärande kassaflöden tillämpar livförsäkringen riskminskningsalternativet. Därför kan de förändringar i kassaflödena som säkras i enlighet med målet och strategin för hantering av

marknadsriskerna i försäkringsbolagets räntebalans, överförs från den avtalsenliga marginalen till resultaträkningen för den finansiella riskens del.

Den avtalsenliga marginalen motsvarar den ej intjänade vinsten för gruppen av försäkringsavtal, och ett belopp för den redovisas i resultatet för varje period för att återspegla de tjänster som tillhandahållits i enlighet med den här gruppen av försäkringsavtal under perioden i fråga. Å andra sidan om ökningarna av kassaflödena för åtaganden överstiger den avtalsenliga marginalens redovisade värde, ger detta upphov till en förlust som genast resultatförs när förlusten uppkommer. Det belopp som ska redovisas i resultatet för den avtalsenliga marginalen fastställs:

- genom att identifiera de försäkringsskyddsenheter som ingår i gruppen av försäkringsavtal. Antalet försäkringsskyddsenheter i en grupp motsvarar volymen av försäkringstjänster som genom avtalen i gruppen tillhandahålls och som fastställs genom att för varje avtal beakta de förmåner som i enlighet med avtalet har beviljats samt avtalets löptid.
- genom att fördela den avtalsenliga marginalen vid slutet av perioden (innan något resultatförs för att återspegla de tjänster som tillhandahållits under perioden) som lika stora poster på varje försäkringsskyddsenhet som tillhandahållits under granskningsperioden och som det förväntas att ska tillhandahållas i framtiden.
- genom att resultatföra det belopp som fördelats på de försäkringsskyddsenheter som tillhandahållits under perioden.

I OP Gruppen fastställs försäkringsskyddsenheter för ett avtals prognostiserade livscykel. För typiska korta skadeförsäkringsavtal är tolkningen att försäkringstjänster tillhandahålls jämnt under försäkringsskyddets löptid, och som grund för en skydds-enhet på försäkringsgruppsnivå används de premier som fås för avtal som hör till samma försäkringsgrupp. Redovisningen i resultatet under den prognostiserade livscykeln för livförsäkringsprodukters avtalsenliga marginal påverkas, beroende på avtalstypen, av besparingsbeloppet per grupp, avtalets förväntade längd, ersättnings- eller besparingssumman, annulleringar och kommande premier. Fördelningen av den avtalsenliga marginalen och grunden för skyddsenheter varierar enligt försäkringsgren: För sparförsäkringsprodukter utgörs grunden av sparbeloppets utveckling, och för risklivförsäkringar av risksummans utveckling. Under jämförelseåret 2022 är dock premien grunden för risklivförsäkringar.

I de av OP Gruppens försäkringsprodukter som tillhandahåller både placeringstjänster och försäkringstjänster tillhandahålls tjänsterna jämnt och i samma proportion över avtalets förväntade löptid. Därtill tillhandahålls båda tjänsterna samtidigt, och deras avtalsperioder är lika långa.

13.2.7 Återförsäkringsavtal

Med återförsäkring som tecknats av OP Gruppen avses ett avtal som uppfyller kriterierna för ett försäkringsavtal och på basis av vilket OP Gruppen kan få ersättningar från ett annat försäkringsbolag i det fall att OP Gruppen själv blir ersättningsansvarig på basis av andra försäkringsavtal. Återförsäkringsavtalen grupperas enligt samma princip som direktförsäkringar, men dessutom grupperas de i proportionella och icke-proportionella återförsäkringsavtal. OP Gruppen tillämpar GMM-värderingsmodellen på värderingen av alla innehavda återförsäkringsavtal. Det första redovisningstillfället för dem är det tidigare av följande:

- Början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av återförsäkringsavtal. Om den här dagen är senare än början av försäkringsskyddets löptid för gruppen av återförsäkringsavtal, ska redovisningen fördröjas till det underliggande försäkringsavtalets första redovisningstillfälle.
- Den dag då den grupp av underliggande direktförsäkringar som är förlustavtal har redovisats och OP Gruppen har ingått återförsäkringsavtal antingen samma dag eller tidigare i en grupp av återförsäkringsavtal som har anknytning till gruppen av direktförsäkringar.

Vid värderingen och resultatföringen av kassaflödena från återförsäkringsavtal använder OP Gruppen antaganden som är förenliga med värderingen och redovisningen av kassaflödena från underliggande grupper av försäkringsavtal, med det tillägget att det förväntade värdet av motpartens fallissemang dras av från kassaflödena. Efterföljande förändringar i risken för utebliven fullgörande resultatförs genast. Avgifter som OP Gruppen betalar till en tredje part inkluderas i återförsäkringsavtalens framtida kassaflöden och de redovisas i resultatet i enlighet med redovisningen i resultatet av de underliggande försäkringsavtalen.

Det belopp (premium) som betalats för köpet av återförsäkringsskydd överstiger normalt nuvärdet av framtida kassaflöden och riskjusteringsbeloppet, varvid den avtalsenliga marginalen representerar nettokostnaden. Den nettokostnad eller nettovinst (den avtalsenliga marginalen) som ingår i innehavda återförsäkringsavtal redovisas i resultatet med hjälp av fastställda skyddsenheter allteftersom tjänsten erhållits. Det här följer samma mekanism som redovisningen i resultatet av den avtalsenliga marginalen för de underliggande försäkringsavtalen. När en förlust redovisas vid det första redovisningstillfället för en grupp av förlustavtal avseende underliggande försäkringsavtal eller när förlustavtal avseende underliggande försäkringsavtal läggs till i en grupp, justeras den avtalsenliga marginalen, och till följd av detta redovisas en intäkt. Denna justering av den avtalsenliga marginalen och de intäkter som blir följden fastställs genom att multiplicera:

- den redovisade förlusten för de underliggande försäkringsavtalen med
- den procentuella andelen skador avseende de underliggande försäkringsavtalen som OP Gruppen förväntar sig att återvinna från gruppen av innehavda återförsäkringsavtal.

13.2.8 Redovisning av försäkringsavtal i resultaträkningen och balansräkningen

Intäkterna från en grupp av försäkringsavtal redovisas i resultaträkningen på raden Premieintäkter, och den utgörs av värderingen av följande komponenter: framtida kassaflöden, riskjusteringar för icke-finansiell risk och avtalsenlig marginal. De kostnadsposter som hänför sig till gruppen av försäkringsavtal utgörs av försäkringsersättningar för inträffade skador, förluster hänförliga till förlustavtal, förändringar som anknyter till tidigare perioder samt driftskostnader (inklusive skaderegleringskostnader), och de redovisas på raden Kostnader för försäkringstjänster. De kostnader och intäkter som hänför sig till återförsäkringsavtal redovisas på raden för nettointäkter från återförsäkringsavtal.

Resultatposten Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal omfattar effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalsskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen. Dessutom omfattar posten tillämpning av alternativet riskminskning (risk mitigation) på vissa livförsäkringsavtal. Tillämpningen av det här alternativet gör det möjligt att justera redovisningen av avtalen enligt VFA-modellen så att de förändringar i kassaflödena som hör till en säkrad position enligt placeringsstrategin överförs från den avtalsenliga marginalen till resultaträkningen för den finansiella riskens del.

I balansräkningen redovisas framtida kassaflöden i anslutning till avtalen till nettobelopp, och de grupperas på portföljnivå i antingen försäkringsavtalsskulder eller försäkringsavtalstillgångar samt på portföljnivå i återförsäkringsavtalsskulder eller återförsäkringsavtalstillgångar. Det tidigare redovisnings sättet enligt kostnadsslag i resultaträkningen i enlighet med IFRS 4 ändras i och med IFRS 17, då en andel av personalkostnaderna, avskrivningarna och de övriga rörelsekostnaderna tas upp i beräkningen av försäkringsavtalsskulden enligt IFRS 17 och redovisas i posten kostnader för försäkringstjänster.

OP Gruppen har gjort följande betydande val i fråga om redovisningsprinciperna:

- Finansiella intäkter eller kostnader relaterade till försäkringsavtal för perioden inkluderas i resultatet; diskonteringskurvorna härleds som summan av den riskfria räntan och likviditetspremien som är beroende av försäkringsavtalens egenskaper (så kallad bottom up-metod), långa räntor extrapoleras. På motsvarande sätt omklassificeras placeringarna i anslutning till försäkringsavtalsskulden så att deras verkliga värde redovisas i resultatet. På den första tillämpningsdagen upphör det tillfälliga undantag som gällde aktieplaceringar och var tillåtet enligt standarden IFRS 4.
- Ett riskminskningsalternativ tillämpas för vissa avtal enligt VFA-modellen som säkras i enlighet med målet och strategin för hanteringen av marknadsrisker i räntebalansen. Genom detta elimineras den bristande överensstämmelsen i resultatet.
- Cost of Capital-metoden tillämpas för att fastställa riskjusteringen.
- OP Gruppen tillämpar inte premiefördelningsmetoden (PAA) eller alternativet att förena flera årskohorter till samma grupp, vilket tillåts enligt standarden IFRS 17 som godkänts av Europeiska unionen.

13.2.9 Koassurans och pooler

OP Gruppen deltar i en del koassuransarrangemang tillsammans med andra försäringsgivare. Som försäringssavtal behandlar OP Gruppen endast den del av koassuransavtalen som enligt avtalet i fråga utgör OP Gruppens egen andel. OP Gruppens ansvar begränsar sig till den här andelen.

OP Gruppen tecknar andelar i försäringssavtal också via pooler. Medlemmarna i poolerna ansvarar i första hand för sin egen proportionella andel. Andelarna baserar sig på avtal som fastställs årligen. Som försäringssavtal behandlar OP Gruppen sin egen proportionella andel av den förstarisikrörelse som poolerna handhar och av den återförsäringssrörelse som medlemmarna mottar från poolen.

Poolens andel av de här försäringssavtalen behandlas som återförsäkring. I en del pooler svarar poolmedlemmarna för insolventa medlemmars förpliktelser i proportion till sina egna andelar. OP Gruppen redovisar framtida ansvar och fordringar via det gemensamma ansvaret, i det fall att det verkar sannolikt att det gemensamma ansvaret kommer att realiseras.

13.2.10 Skälighetsprincipen i livförsäringen

Nästan alla livförsäringssavtal, med undantag av de fondanknutna delarna av avtalen, och en liten del av kapitaliseringsavtalen har utöver de garanterade förmånerna rätt till en av prövning beroende andel av överskottet, som kan utgöra en betydande del av de helhetsförmåner som grundar sig på avtalet, men vilkas belopp och utdelningstidpunkt enligt avtalet överläts åt bolaget att besluta. En del av de fondanknutna försäringarna har möjlighet till en av prövning beroende andel av överskottet. Tilläggsförmånerna delas ut som tilläggsavkastning på beräkningsränta, som tilläggsförmåner på dödsfallsbeloppen eller som premierabatter.

Överskottet baserar sig på skälighetsprincipen i försäringssbolagslagen. Enligt principen ska en skälig del av det överskott som försäringarna avkastat återbäras i form av tilläggsförmåner till respektive försäringstagare, förutsatt att solvenskraven inte förhindrar tilläggsförmånerna. I fråga om nivån på tilläggsförmånerna ska försäringssbolaget sträva efter kontinuitet. Skälighetsprincipen medför dock ingen skuldfordringsrätt för försäringstagarna. OP Gruppen har offentliggjort livförsäringens principer för tilläggsförmånerna och tillämpningen av dem på sin webbplats.

Separata balansräkningar har bildats för de sparlivförsäringar och individuella pensionsförsäringar som överförts från Ömsesidiga Livförsäringssbolaget Suomi. De separata balansräkningarnas vinstutdelningspolicy avviker från den övriga livförsäringssrörelsen. Det belopp, med vilket tillgångarna i de separata balansräkningarna överstiger försäringssavtalsskulderna diskonterade till marknadsvillkor med swappräntekurvan, reserveras som en avsättning för framtida tilläggsförmåner.

14. Avsättningar och eventalförpliktelser

En avsättning redovisas på basis av en förpliktelse, om förpliktelserna härrör från en inträffad händelse och det är sannolikt att förpliktelserna kommer att realiseras, men förfallotidpunkten eller beloppet är ovissa. Dessutom måste förpliktelserna basera sig på antingen en informell eller en legal förpliktelse gentemot någon utomstående. Om det är möjligt att få ersättning av en tredje part för en del av en förpliktelse, redovisas ersättningen som en separat tillgångspost, men först då det i praktiken är säkert att ersättningen fås (Not 34. Avsättningar och övriga skulder).

En eventalförpliktelse är en möjlig förpliktelse som uppkommit till följd av tidigare händelser och vars existens blir säker först då en osäker händelse som står utanför OP Gruppens bestämmande inflytande realiseras. Som eventalförpliktelse betraktas också en sådan gällande förpliktelse som sannolikt inte kräver att en betalningsskyldighet uppfylls, eller vars storlek inte kan bestämmas tillförlitligt. Eventalförpliktelserna redovisas i en not (Not 43. Eventalförpliktelser och eventaltillgångar).

15. Eget kapital

OP Gruppen klassificerar de instrument som den emitterat enligt deras art antingen som eget eller främmande kapital (finansiell skuld). Utgifter som ansluter sig till emissioner eller förvärv av egetkapitalinstrument, redovisas som avdrag från eget kapital.

Som egetkapitalinstrument klassificeras andelskapitalen som indelas i andelsbanksmedlemmarnas medlemsinsatser och Avkastningsandelar. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala såväl medlemsinsatser som

Avkastningsandelar. Av andelskapitalen kan dock varje år återbetalas belopp enligt det som bestämts av respektive andelsbank och som faller inom de gränser som myndigheterna angett.

Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i andelsbankens beslutsfattande. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala medlemsinsatser. På medlemsinsatser betalas ingen ränta.

Avkastningsandelarna medför ingen rösträtt. Andelsbanken har en ovillkorlig rätt att vägra att återbetala Avkastningsandelarnas kapital och att betala ränta på dem. Den ränta som eventuellt betalas på Avkastningsandelarna är lika stor för alla Avkastningsandelar. Röntan redovisas som skuld och dras av från det egna kapitalet då beslut om betalningen har fattats (Not 36. Eget kapital).

16. Inkomstskatt

I resultaträkningens skatter ingår de skatter som grundar sig på räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst, skatter från tidigare räkenskapsperioder och den uppskjutna skattekostnaden eller skatteintäkten i OP Gruppens företag. Skatterna resultatförs, fränsett fall där de gäller poster som direkt redovisas bland eget kapital eller övrigt totalresultat. I sådana fall redovisas också skatten i de här posterna. Den skatt som baserar sig på periodens beskattningsbara inkomst beräknas på den beskattningsbara inkomsten enligt gällande skattesats i respektive land och den uppskjutna skatten enligt gällande skattesats eller den skattesats för kommande år som fastställts senast på bokslutsdagen.

Den uppskjutna skatteskulden räknas på de temporära skattepliktiga skillnaderna mellan bokföringen och beskattningen. Den uppskjutna skattefordran räknas på alla avdragbara temporära skillnader mellan bokföringen och beskattningen och på de förluster som ska fastställas i beskattningen. Om det till följd av den influtna beskattningsbara inkomsten är sannolikt att fordran kan användas, redovisas den. En uppskjuten skattefordran bokförs inte till den del som det sannolikt inte uppstår någon beskattningsbar inkomst, mot vilken skattemässiga förluster eller gottgörelser kan utnyttjas. I OP Gruppen uppkommer de väsentligaste temporära skillnaderna av skattemässiga avsättningar (bl.a. kreditförlustreserveringen) och värderingen av placeringar till verkligt värde (Not 18. Inkomstskatt).

17. Myndighetsavgifter

OP Gruppen betalar avgifter till olika myndigheter. Verket för finansiell stabilitet ansvarar för insättningsgarantin. Europeiska centralbanken ansvarar för banktillsynen. Finansinspektionen ansvarar för försäkrings-, förfarande- och makrotillsynen. EU:s resolutionsnämnd (Single Resolution Board, SRB) ansvarar för resolutionen. Myndighetsavgifterna bokförs i början av året i sin helhet bland övriga rörelsekostnader (Not 15. Övriga rörelsekostnader).

17.1 Stabilitetsavgift

Stabilitetsavgifter samlas in till den europeiska resolutionsfonden (Single Resolution Fund, SRF) fram till 2023 så att fondens målnivå på minst 1 procent av de insättningar som ska ersättas uppnås. Resolutionsfonden förvaltas av EU:s resolutionsnämnd, som också fattar beslut om stabilitetsavgifternas belopp. SRF ska säkerställa att finanssektorn finansierar stabiliseringen av finansieringssystemet. Stabilitetsavgiften bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

17.2 Insättningsgarantiavgift

De medel som samlats in till den gamla insättningsgarantifonden (VTS-fonden) överstiger för närvarande EU-kraven om insättningsgarantins nivå. Med stöd av sina stadgar betalar VTS-fonden till den nya, av Verket för finansiell stabilitet (RVV) förvaltade, insättningsgarantifonden de insättningsgarantiavgifter som fastställs för VTS:s medlemsbanker i samma proportion som respektive medlemsbank under årens lopp har betalat avgiften till den gamla insättningsgarantifonden.

Som medlem av VTS-fonden har OP Gruppen rätt att täcka insättningsgarantiavgifterna till Verket för finansiell stabilitet (RVV) helt eller delvis med hjälp av VTS-fondens tillgångar. OP Gruppens insättningsgarantiavgift för 2023 var 44 miljoner euro, som täcktes med hjälp av VTS-fondens tillgångar. Målnivån för insättningsgarantifonden, som förvaltas av Verket för finansiell stabilitet (RVV), väntas vara nådd på sommaren 2024. Som medlem av VTS-fonden har OP Gruppen rätt att täcka eventuella framtida insättningsgarantiavgifter till RVV för ytterligare cirka 365 miljoner euro med hjälp av VTS-fondens tillgångar. Insättningsgarantiavgiften medförde ingen kostnadseffekt i OP Gruppens resultaträkningar för 2022 och 2023.

17.3 Förvaltningsavgift till Verket för finansiell stabilitet

Förvaltningsavgiften till Verket för finansiell stabilitet baserar sig på samma beräkningsmetod som tillsynsavgiften till Finansinspektionen.

17.4 Finansinspektionens tillsynsavgift

Finansinspektionens tillsynsavgift består av en proportionell avgift som beräknas enligt balansomslutningen samt av en fast grundavgift.

17.5 Europeiska centralbankens tillsynsavgift

ECB:s tillsynsavgift bestäms på basis av bankens betydelse och riskprofil.

18. OP-bonus till ägarkunder

I resultaträkningen redovisas OP-bonus till ägarkunder som en separat post. Andelsbankernas ägarkunder samlar OP-bonus för sina bank-, skadeförsäkrings- och kapitalförvaltningsärenden. OP-bonus bokförs under intjäningsperioden som kostnader i resultaträkningen och som upplupna kostnader i balansräkningen. Den bonus som samlats används automatiskt för serviceavgifter för bank- och kapitalförvaltningstjänster samt för skadeförsäkringspremier med början från den äldsta transaktionen, varvid de upplupna kostnaderna minskar (Not 17. OP-bonus till ägarkunder).

19. Statliga bidrag

Statliga bidrag är stöd från staten i form av överföringar av resurser till ett företag i utbyte mot att företaget uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor rörande sin verksamhet. Förmånen av ett statligt lån till lägre ränta än marknadsräntan behandlas som ett statligt bidrag. Förmånen av att räntan understiger marknadsräntan ska värderas som skillnaden mellan lånets ursprungliga redovisade värde och mottaget belopp. Ett statligt bidrag redovisas dock först då det föreligger rimlig säkerhet att företaget kommer att uppfylla de villkor som är förknippade med bidraget och att bidraget kommer att erhållas. Bidrag hänförliga till intäkter dras av vid redovisningen av motsvarande kostnader och redovisas i resultaträkningen över samma perioder som de kostnader bidragen är avsedda att kompensera för.

20. Nya standarder och tolkningar

IASB (International Accounting Standards Board) har offentliggjort följande framtida betydande standardändringar.

20.1 Internationell skattereform – Modellregler enligt den andra pelaren – Ändringar i standarden IAS 12 Inkomstskatter

Det har ingåtts olika globala avtal för att lösa de utmaningar som hänför sig till en ojämn vinstfördelning och beskattning till följd av att ekonomin digitaliseras. Flera länder reformerar för närvarande sina nationella lagar för att kunna börja tillämpa en global miniminivå för tilläggsskatt. EU-direktivet baserar sig på den andra pelaren i OECD:s så kallade modellregler, vars syfte är att koncerner ska beskattas minst enligt en miniminivå oberoende av i vilken stat verksamhet bedrivs. Minimiskattenivån ska bedömas nationellt och den faktiska skattenivån ska vara minst 15 procent. Regleringen tillämpas på koncerner som är belägna inom EU och utgör en del av en multinationell koncern eller en storskalig nationell koncern, om koncernens i reglerna avsedda totala omsättning är minst 750 miljoner euro. Lagen om minimiskatt för stora koncerner trädde i kraft i Finland 1.1.2024. En deklaration enligt den andra pelaren ska lämnas till Skatteförvaltningen senast inom 15 månader räknat från räkenskapsperiodens slut. Motsvarande tidsfrist för övergångsåret (med andra ord den första räkenskapsperiod då koncernen omfattas av reglerna enligt den andra pelaren) är 18 månader räknat från räkenskapsperiodens slut.

Regleringen enligt den andra pelaren tillämpas i enlighet med lagen på OP Gruppens företag och koncerner. Eftersom lagen om minimiskatt för stora koncerner inte hade trätt i kraft på rapporteringsdagen 31.12.2023, har OP Gruppen inte redovisat inkomstskatter enligt den andra pelaren.

IASB gjorde ändringar i standarden IAS 12 Inkomstskatter i maj 2023. Genom ändringarna utvidgades IAS 12 Inkomstskatter till att gälla inkomstskatter enligt OECD:s andra pelare samt bokslutsuppgifterna om dem. Genom ändringarna infördes också ett tillfälligt undantag för redovisningen av uppskjuten skatt som uppstår till följd av genomförandet av modellreglerna enligt den andra pelaren. Det här tillfälliga undantaget tillämpas retroaktivt i enlighet med IAS 8. Enligt det tillfälliga undantaget ska ett företag varken redovisa eller lämna upplysningar i sitt bokslut om

uppskjutna skattefordringar och uppskjutna skatteskulder avseende inkomstskatter enligt den andra pelaren. OP Gruppen tillämpar det tillfälliga undantag som gäller standarden IAS 12 Inkomstskatter.

OP Gruppen har inlett ett projekt och utredningar inom ramen för den andra pelaren. På basis av den information som är tillgänglig vid bokslutstidpunkten bedömer OP Gruppen att inkomstskatt enligt den andra pelaren inte har någon väsentlig effekt på OP Gruppens bokslut.

20.2 Övriga framtida ändringar

De ändringar som gjorts i standarderna IAS 1 Utformning av finansiella rapporter, IAS 7 Rapport över kassaflöden och IFRS 7 Finansiella instrument: Upplysningar träder i kraft 1.1.2024. De ändringar som gjorts i standarden IAS 21 Effekten av förändringar i valutakurserna träder i kraft 1.1.2025. Ändringarna har inte någon väsentlig inverkan på OP Gruppens bokslut.

Not 2. OP Gruppens principer för riskhantering

1 OP Gruppens betydande risker: allmän översikt

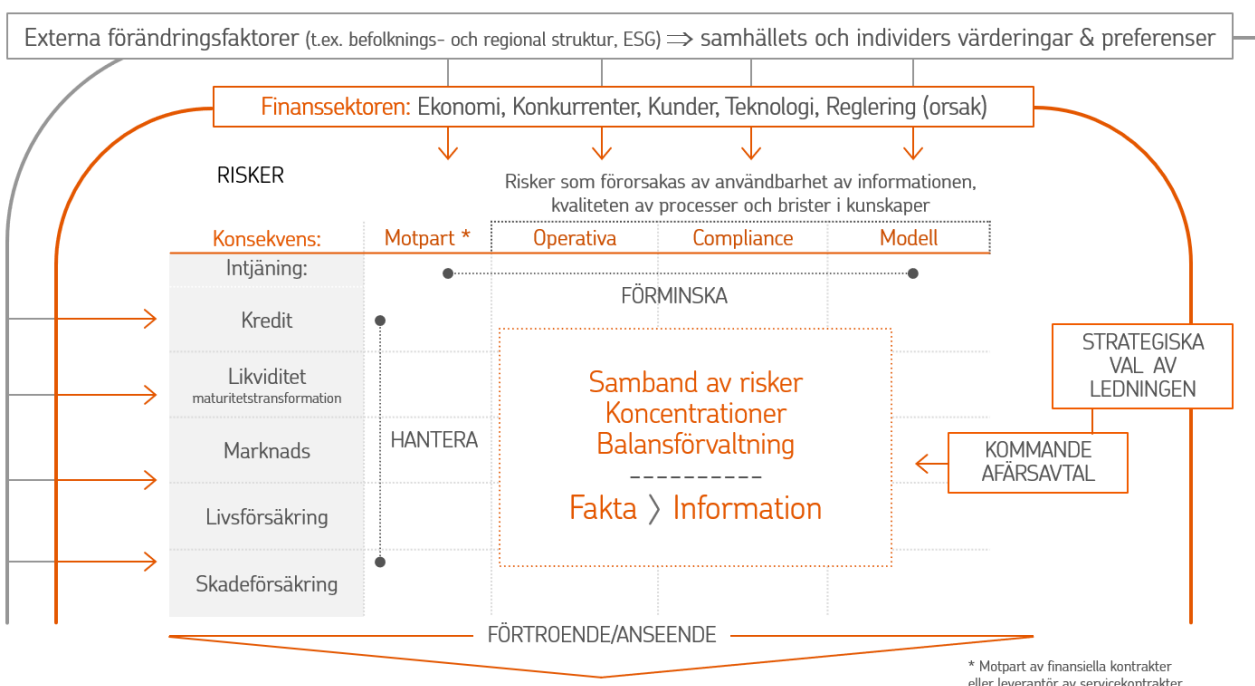
I OP Gruppen upprättas principerna för risktagning och riskhantering så att de gäller alla funktioner, och OP Gruppens principer för riskhantering på strategisk nivå preciseras enligt intjäningslogiker (produkt- och tjänstekoncept). Hörnstenarna när intjäningslogiska helheter bildas utgörs av tjänster som tillhandahålls kunderna, de processer som behövs för produktionen av tjänsterna och för analyseringen och rapporteringen av verksamheten samt vilka risker tillhandahållandet av dessa tjänster medför för OP Gruppen.

På grund av karaktären av OP Gruppens affärsrörelse och bransch har riskerna två från varandra avvikande grundprinciper: OP Gruppen kan nå intjäning genom att ta risker (intjäningsrisker) eller så kan riskerna vara en konsekvens av något (påföljdsrisker). Eftersom granskningen av intjäningsrisker kräver granskning av OP Gruppens kritiska framgångsfaktorer med tanke på affärsrörelsen, grupperas källorna till intjäningsrisker och hanteringen av dem per intjäningslogik i de detaljerade beskrivningarna av betydande risker. Ett undantag utgörs av riskerna på gruppnivå, som gäller alla intjäningslogiker. Största delen av påföljdsriskerna ligger på gruppnivå. Ett viktigt granskningsområde är en minskning av de negativa effekterna av att en risk eventuellt realiserar.

Bilden nedan presenterar ett sammandrag av OP Gruppens betydande risker och deras källor. Den gråa och orangea ramen utanför tabellen presenterar källorna och grundorsakerna till de betydande riskerna. Utanför tabellen beskrivs också den negativa effekten på OP Gruppens förtroende och anseende om en risk skulle realiserar.

Viktigt att beakta i bildens tabell:

- Genom att ta intjäningsrisker kan man förorsaka påföljdsrisker utöver källorna och orsakerna till OP Gruppens externa risker.
- Samverkan mellan intjänings- och påföljdsrisker kan leda till nya risker på gruppnivå bland annat till följd av koncentrationer och beroenden mellan risker.
- På grund av intjänings- och påföljdsriskernas olika funktion, strävar gruppen i första hand efter att kontrollera intjäningsriskerna, medan den i första hand strävar efter att reducera påföljdsriskerna.

OP Gruppens intjäningslogiska helheter är Bankrörelse via balansräkningen, Bankrörelse – Markets och Bankrörelse – Kapitalförvaltning samt Skadeförsäkring och Livförsäkring. Intjäningslogiken Bankrörelse via balansräkningen delas vidare i enlighet med segmentindelningen upp i företagsbanksrörelse, hushållsbanksrörelse samt centralbanksrörelse, som i OP Gruppens segmentindelning ingår i övrig rörelse. Bankrörelsens intjäningslogiska helheter omfattar både segmentet Hushållsbank och segmentet Företagsbank. Intjäningslogikerna Livförsäkring och Skadeförsäkring hör till rörelsesegmentet Försäkring.

OP Gruppens riskhantering och säkerställande av regelefterlevnaden (compliance) bygger på principen om tre försvarslinjer. Den första försvarslinjen består av affärsrörelserna, den andra av de från affärsrörelserna oberoende säkerställande funktionerna riskhantering och compliance och den tredje av Internrevisionen, som är oberoende av de andra försvarslinjerna. Samtliga försvarslinjer har sin egen roll för att riskhanteringsprocessen ska genomföras effektivt.

I OP Gruppen samarbetar riskhanteringsens första och andra försvarslinje kontinuerligt. Genom det säkerställs att all kompetens som behövs för att utveckla och hantera verksamheten utnyttjas på förhand. Försvarslinjerna bildar tillsammans en riskhanteringsprocess som beaktar särdragen i OP Gruppens verksamhet. Den första och den andra försvarslinjens ansvar är tydligt fördelade.

- Affärsrörelserna genomför OP Gruppens strategi och svarar för planeringen av sin verksamhet, för en effektiv och högklassig implementering samt för den interna kontrollen. Bara en affärsrörelse kan fatta affärsbeslut och ansvara för kundservicens kvalitet, för verksamhetens kontinuitet samt för sitt resultat och sina risker. Affärsrörelserna rapporterar riskerna i anknytning till affärsrörelsen som en del av sin dagliga verksamhet.
- Den andra försvarslinjen bereder ett riskhanteringsregelverk för beslut av gruppens ledning, och inom ramen för det tar den första försvarslinjen risker och hanterar risker i sin dagliga verksamhet. Den andra försvarslinjen stöder den första försvarslinjen genom att ge den råd och konstruktivt utmana den i synnerhet i frågor som gäller dess egen specialkompetens. Den andra försvarslinjen övervakar också att regleringen och OP Gruppens anvisningshelhet iakttas och den gör oberoende analyser av balansen mellan resultatet, riskerna och det kapital och den likviditet som fungerar som buffertar samt av att verksamhetens kontinuitet säkerställs även i störningssituationer. Riskhanteringsfunktionen bedömer även om affärsrörelsernas strategiska mål och val ligger i linje med den riskvillighet som ledningen fastställt samt med övriga principer för risktagning och riskhantering.
- Internrevisionen är den tredje försvarslinjen, och den är oberoende av de övriga försvarslinjerna.

2 OP Gruppens betydande risker: källor och hantering

2.1 Definitioner av och källor för betydande risker

Nedan presenteras ett sammandrag av definitionerna av och källorna för OP Gruppens betydande risker.

Kreditrisk	Med kreditrisk avses risken för att en avtalspart i ett finansiellt instrument inte förmår uppfylla sina avtalsenliga betalningsförpliktelser och på så vis orsakar den andra parten en ekonomisk förlust.
Likviditetsrisk	En likviditetsrisk är en risk för att likviditeten eller tillgången på finansiering gör det svårare att genomföra affärsrörelsen i enlighet med strategin. En likviditetsrisk orsakas av obalans i timing och/eller belopp av inkommande och utgående kassaflöden. Likviditetsriskerna inkluderar koncentrationsrisk, likviditetsrisker på marknader och refinansieringsrisker. En koncentrationsrisk orsakas av att finansiering koncentreras tidsmässigt eller till motparter eller instrument. Med likviditetsrisker på marknader avses risk för att en marknadstransaktion inte kan genomföras inom önskvärd tid och/eller till estimerat pris eller att beloppet av bankens likvida medel minskar. En refinansieringsrisk är en risk för att man inte lyckas ersätta finansiering med ny finansiering på marknaden.

<p>Strukturell ränterisk i balansräkningen</p>	<p>Risken för effekterna av ränteändringar på bankrörelsens årliga räntenetto och försäkringsbolagets resultat (IFRS17) och solvens. I bankrörelsen består den finansiella balansräkningen av kundavtal som inte är föremål för handel (utlåning och inlåning), upplåning till marknadsvillkor, eget kapital, likviditetsreserven (ränteplaceringar och kontanter) samt räntederivat (poster som balanserar riskerna och likviditeten). I försäkringsbolagen består räntebalansen av de försäkringstekniska avsättningarna, räntekänsliga placeringar samt räntederivat som används för hantering av ränterisken.</p>
<p>Övriga marknadsrisker</p>	<p>Med övriga marknadsrisker avses en ofördelaktig förändring som hänför sig till ett avtals värde eller intjäningen genom ett avtal och som orsakas av prisförändringar som observeras på finansmarknaden. Till marknadsriskerna hör ränterisker, valutarisker, volatilitetsrisker, kreditspreadrisker, aktierisker och fastighetsrisker samt eventuella andra prISRISKER för balansposter och poster utanför balansräkningen.</p>
<p>Skadeförsäkringsrisker</p>	<p>Skadeförsäkringsriskerna består av skade- och reservriskerna. En skaderisk uppkommer genom att skador inträffar mer än i snitt eller att de är exceptionellt stora. En reservrisk uppkommer av att skadekostnaderna för skador som redan inträffat är större än väntat eller att tidpunkten för betalningarna avviker från det som man förväntat sig.</p>
<p>Livförsäkringsrisker</p>	<p>Livförsäkringsriskerna består av biometriska risker samt kostnads- och kundbeteenderisker. En biometrisk risk uppkommer av att prognoser över de försäkrades förväntade livslängd avviker från försäkringsprodukter som innehåller levnadsrisker eller att prognoser över försäkrades mortalitet (till exempel en oförutsedd ökning i mortaliteten på grund av en katastrof) avviker från produkter som innehåller mortalitetsrisker. Biometriska risker uppkommer också av att prognoser över arbetsförmåga avviker från produkter som innehåller risker för arbetsförmåga, men inom OP-Livförsäkring är risken för arbetsförmåga mycket låg.</p>
<p>Motpartsrisker</p>	<p>Med motpartsrisk avses en risk för att en avtalspart i ett derivatinstrument, repo-avtal, handel eller återförsäkringsavtal inte uppfyller sina ekonomiska förpliktelser och att det uppkommer en risk för ökade kostnader för att skaffa ett nytt motsvarande avtal. Ett särdrag för motpartsrisken är att storleken på risken förändras enligt avtalets marknadsvärde, och till följd av detta kan risken också öka efter det att avtalet ingåtts.</p>
<p>Operativa risker</p>	<p>Operativa risker orsakas av all affärsverksamhet och kan uppkomma av bristfälliga eller felaktiga rutiner, processer, system eller yttre faktorer. Inom OP Gruppen hör också ICT- och säkerhetsriskerna till de operativa riskerna.</p> <p>Med operativa risker relaterade till datakapital avses eventuella förluster, förlust av anseende eller försämrade operativ förmåga på grund av osäkerhet i beslutsfattandet, ledningen och rapporteringen i fråga om data och information som härletts från data.</p>
<p>Compliance-risker</p>	<p>Risker som hänför sig till underlåtenhet att iaktta regelverket och anvisningarna</p>
<p>Modellrisker</p>	<p>Med modellrisken avses att den modell som skapats för att beskriva ett fenomen eller beteende inte beskriver fenomenet eller beteendet på ett sätt som lämpar sig för ändamålet. En modellrisk kan leda till ekonomisk förlust</p>

	<p>eller förlorat anseende till följd av beslut som fattats på basis av resultatet av modellerna på grund av att det uppkommit fel i utvecklingen, verkställandet eller användningen av modellerna. Inom hanteringen av modellrisker avser modell en metod för beskrivning, kvantifiering eller simulering av ett fenomen eller beteende. Modellen omvandlar indata med hjälp av matematik, statistik eller en bedömning från egna medarbetare till kvantitativa eller kvalitativa data som styr affärsbeslut eller gäller den finansiella riskpositionen. Indata/input för modellerna kan vara kvantitativa och/eller kvalitativa, eller så kan de basera sig på en bedömning från egna medarbetare.</p>
Anseenderisker	<p>Risken för att anseendet eller förtroendet försvagas i första hand till följd av att en enskild risk eller flera risker realiserar samtidigt eller av annan negativ publicitet.</p>
Koncentrationsrisker	<p>Risker som kan uppkomma av att affärsrörelsen koncentreras i för stor omfattning till enskilda kunder, produkter, branscher, löptidsperioder eller geografiska områden. En koncentrationsrisk kan uppkomma också genom koncentrationer som bildas av tjänsteleverantörer eller processer.</p>
Risker i den framtida affärsrörelsen	<p>En risk som handlar om med vilka villkor och volymer det ingås nya avtal, antingen av nuvarande eller av helt ny typ. Detta involverar också risker som uppkommer på grund av bristfällig intern reaktion och osmidighet inför förändringar i omvärlden och konkurrensmiljön eller i kundernas värden och tekniken.</p>

Riskerna i den framtida affärsrörelsen behandlas inte som en separat helhet, eftersom de kan framträda som varierande betydande risker, och de framträder i anknytning olika riskslag.

Kundbeteenderisken kan bli aktuell i flera olika riskslag (effekten av en förändring i kundbeteendet på till exempel försäkringsavtalens värde, insättningarnas belopp eller förtida betalningar av avtal).

Den kvarstående risken är den risk som återstår och som man inte kan eller vill avlägsna eller som återstår efter eventuella riskreducerande åtgärder. Begreppet "kvarstående risk" kan betraktas som en synonym till "risk". Den kvarstående risken kan således inte jämföras med de ovannämnda betydande riskerna, utan en kvarstående risk kan gälla vilken som helst betydande risk ovan.

Förändringsfaktorer i omvärlden såsom teknisk utveckling eller klimatförändringar och andra hållbarhetsfaktorer, det vill säga ESG-faktorer (Environmental, Social, Governance; klimat och miljö, människor och samhälle, god bolagsstyrning), påverkar kundernas och det övriga samhällets behov och preferenser. ESG-faktorer är externa megatrender, det vill säga exempel på grundorsaker till OP Gruppens riskkarta. I processen för identifiering av risker definieras de här som förändringsfaktorer som påverkar olika riskslag, inte som separata risker.

Klimatförändringar och miljöförstöring orsakar fysiska riskfaktorer:

- Akuta riskfaktorer är händelser kopplade till extrema väderfenomen, såsom torka, översvämningar och stormar, eller till exempel en enskild miljöolycka.
- Långverkande förändringar utvecklas långsammare: till exempel den globala uppvärmningen, havsnivåhöjningen, förlusten av biologisk mångfald, föroreningen av sjöar och vattendrag och markföroreningar, förstörelsen av livsmiljöer.

Omställningen till en mer koldioxidnsål och mer hållbar ekonomi för miljön för med sig direkta och indirekta effekter. Sådana är till exempel klimat- eller miljöpolitiska beslut, teknisk utveckling, marknadsförtroende och förändringar i kundernas val.

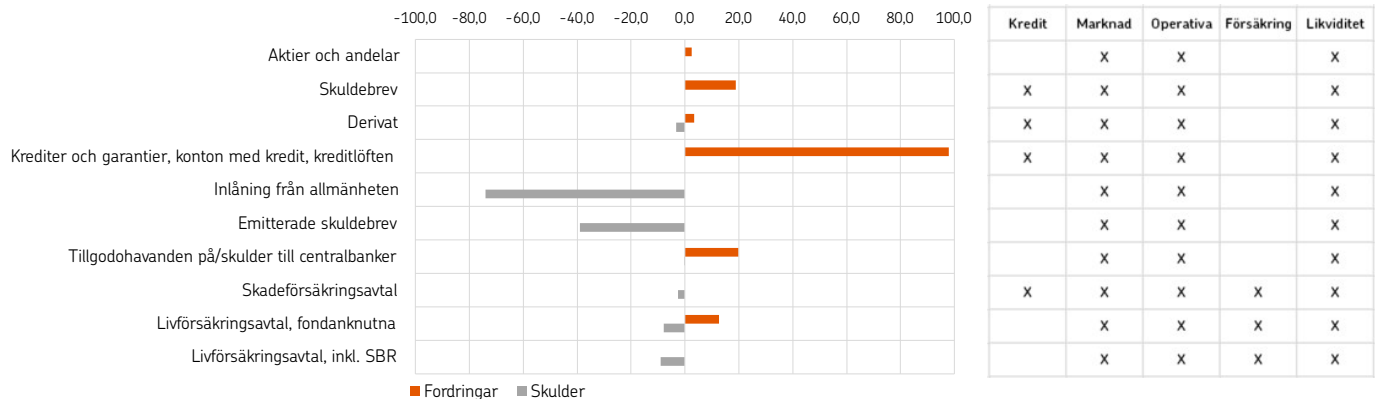

De fysiska riskfaktorerna och omställningsriskfaktorerna påverkar OP Gruppens affärsverksamhet och ekonomiska framgång i synnerhet via kunderna och andra intressentgrupper. Om risker realiserar kan de påverka riskprofilen, kapitaliseringen, likviditeten och den dagliga verksamhetens kontinuitet på många sätt.

Centrala instrument och riskslag

Diagrammet nedan beskriver riskslagen i anslutning till de centrala finansiella instrumenten och belyser riskslagens betydelse med hjälp av de finansiella instrumentens balansvärden (31.12.2023).

Centrala instrument, riskslag och volymer i anslutning till dem, md €

2.2 Risker i bankrörelsen

2.2.1 Kreditrisker

Bankrörelsens kreditrisk som anknyter till kundrelationer uppkommer främst av skuldebrevskrediter med enskilda finländska kunder. Sådana krediter går enligt deras villkor inte att sälja vidare. Löptiderna för fordringarna varierar från korta limitbaserade produkter till mer långfristiga skuldebrevskrediter, men balansräkningen domineras av de sistnämnda. Den genomsnittliga löptiden för privatkunder beror på bolån och för företagskunder på skuldebrevskrediter med löptider på 3–7 år. OP Gruppens affärsmodell inkluderar inte överföring av kreditrisken för dessa fordringar på marknaden, varken enskilt eller som portföljer. Privatkunder kan amortera sina lån med rörlig ränta snabbare än amorteringsplanen. På motsvarande sättet utnyttjar framgångsrika företag ofta den förhandlingskraft de har för att refinansiera sina lån med rörlig ränta i förtid när lån med lägre kreditmarginal finns att få. Därför minskar fordringarna på gäldenärer med starkt kreditvärdighet snabbare än fordringarna på gäldenärer med ökade kreditrisker.

Utgångspunkterna ovan förutsätter att OP Gruppen över lag lyckas med att:

- styra hela portföljstrukturen på ett proaktivt sätt så att portföljen vid varje givet tillfälle har övervikt av sådana till risken homogena kundgrupper ("portföljsegment") som har förutsättningar till framgång i framtiden,
- bättre än konkurrenterna välja kunder i kundpopulationen som kan förbättra/upprätthålla sin kreditvärdighet, samt behålla dessa kunder och deras krediter till de ursprungliga, riskbaserat fastställda villkoren. På motsvarande sätt behöver prissättningen för krediter till kunder med försämrade kreditvärdighet kunna anpassas för att återspegla den förhöjda risken.

För att lyckas med riskhanteringen måste den verkställande ledningen ha förstklassiga och kontinuerligt uppdaterade data om enskilda kundgrupper, kundgruppernas finansiella ställning vid varje givet tillfälle och de faktorer som ligger bakom den, samt särskilt om hur dessa faktorer kommer att förändras i framtiden i olika omvärldsscenarioer. Den verkställande ledningen ska dessutom identifiera inbördes beroenden mellan enskilda aktörer och baserat på det bedöma kundgruppernas betalningsförmåga utifrån förutspådda fria kassaflöden och osäkerhetsfaktorer kring dem. En sådan bedömning förutsätter heltäckande, kontinuerligt uppdaterade data om kunderna, kundernas "balansräkningar" och hanteringen av befintliga avtal samt en förmåga att ta fram analyser till stöd för beslutsfattandet.

Faser i strategin för kreditriskhantering

För att organisera hanteringen av kreditrisker i enlighet med riskvilligheten ska den verkställande ledningen definiera, beskriva och i processerna genomföra följande:

- **Enhetlig bild av processerna:** Utgångsläget för alla aktiviteter ska vara en gemensam syn på de faser som ingår i kreditprocessen och den tillhörande processen för hantering av kreditrisker samt på hur dessa faser är beroende av varandra. Processen bildar en helhet, där aktiviteterna i varje fas och resultaten av dem samt vilka data som behövs och uppkommer i varje fas måste fastställas. Principerna för hantering av kreditrisk tillämpas även på hanteringen av Företagsbankens obligationsportfölj.
- **En tydlig bild av homogena grupper:** grupper av kunder och/eller transaktioner (portföljsegmentering) med homogena kreditrisker ska definieras utifrån gäldenärernas intäktskällor och typen av säkerhet. Låneamorteringar och/eller refinansieringen av skulder grundar sig på gäldenärens förmåga att generera fritt kassaflöde. Därför utgör källan till deras resultat det primära kriteriet för segmenteringen, som sedan preciseras utifrån typen av säkerhet. Om ingen precisering görs krävs en motivering till det. Juridiska avtalsvillkor används inte som grund för segmentering enligt kreditrisk, men vid kundrådgivning och bedömning av kreditrisken ska dessa uppgifter beaktas.
- **Hantering av kreditrisken:** enhetliga förfaranden för kund- och avtalshantering ska fastställas för portföljsegmenten, liksom även analys- och mätmetoder definierade med beaktande av juridiska villkor som påverkar storleken på kreditrisken (PD, LGD, EAD). När riskparametrar utvärderas på portföljnivå ska bland annat sannolikheten för fallissemang och beroenden som påverkar säkerhetsvärdet beaktas. De här enhetligt definierade förfarandena ska iaktas på ett systematiskt sätt i kreditprocessens olika faser. Denna helhet av förfaranden för varje portföljsegment, det vill säga kreditklassificeringssystemet, ska ligga till grund för verksamheten och dess utveckling.
- **Fastställande av databehov:** Samma systematiska förfaranden kan tillämpas i portföljspecifika kreditklassificeringssystem, men de skiljer sig från varandra i fråga om vilka data som behövs. Nödvändiga data i olika faser av kreditprocessen och processen för kreditriskhantering ska fastställas för varje portföljsegment. Eventuella brister i fråga om tillgången till och användbarheten hos data ska rapporteras till ledningen och dataägaren.
- **Processer och anvisningar:** Processerna för finansieringstjänster till kunder och tillhörande kundspecifika processer för kreditriskhantering ska utformas med hänsyn till de faktorer som nämns ovan och så att nödvändiga utgångsdata kan samlas från kundprocesserna och från externa källor, och så att kalkylmässiga data som tas fram i olika faser av processen kan utnyttjas i de övriga faserna.

Faser i kreditriskhanteringen för kundrelationer

Upprätthållande av grundläggande kunduppgifter: Grunderna för upprättandet av kundgruppen ska dokumenteras för juridiska kundgrupper och grundläggande uppgifter om kunder ska hållas uppdaterade för att möjliggöra en högklassig och effektiv riskhantering.

Kontinuerlig profilering av kunder och säkerheter: intjäningslogiken i kundens verksamhet, verksamhetens nuläge och realiseringsvärdet på den egendom som ställts som säkerhet ska utredas. Dessutom ska data som möjliggör bedömning av kundens ekonomiska framgångar och utvecklingen av säkerhetens värde i olika scenarier samlas in. Kundanalyser genomförs alltid i början av kundrelationen och när det sker förändringar i kundens situation. Verkställande ledningen ska minst arrangera följande:

- Kundgruppernas boksluts- och balansräkningsuppgifter ska uppdateras och historiska uppgifter upprätthållas. Ett kvantitativt betyg för kunden och ett realiseringsvärde för säkerheten ska tas fram i en situation där en gäldenärskund är fallerad och uppgifterna ska uppdateras.
- Djupgående förståelse av kundens intjäningslogik och de faktorer som påverkar framtida fria kassaflöden och värden på tillgångsposter är nödvändig. Kundens exponering för prisrisker på marknaden måste utredas, oavsett

om de påverkar produktionsfaktorer, finansiella poster eller slutprodukter. Bokslutsuppgifter ska analyseras omsorgsfullt för att förstå i vilken utsträckning en kunds resultat och balansvärden är beroende av enskilda produktområden eller kunder, leverantörer, marknadsområden etc. Detta gör det möjligt att identifiera verkliga kundgrupper.

- Bedömning av den ekonomiska hållbarheten förutsätter bland annat beaktande av klimatrelaterade faktorer vid kreditbeslut. Vid värdering av säkerhetsobjekt ska man beakta hur klimatrelaterade faktorer och konsekvenser för den biologiska mångfalden kan påverka säkerhetens värde i framtiden. Företagskunderna ska klassificeras i ESG-kategorier enligt hur utsatta de är för ESG-faktorer som är typiska för deras bransch och vid behov ska en ESG-analys utföras.
- Uppgifter om kunden och säkerheten ska uppdateras tillräckligt ofta och användas som grund när man utvärderar kreditklassificeringen av en kund eller transaktion och/eller realiseringsvärdet av en säkerhet. Kreditklassificeringsmetoderna för varje kreditklassificeringssystem och metoderna för säkerhetsvärdering ska beskrivas.
- Hur sannolikheten för fallissemang hos enskilda gäldenärer utvecklas i varje kreditklass samt förlustandelarna vid fallissemang ska utvärderas över tid.

Dimensionering och prissättning av nya krediter

När en kund och säkerhet har utvärderats ska uppgifterna användas för att dimensionera och prissätta en ny kredit eller omstrukturera en befintlig kreditstock.

Beviljandet av kredit ska basera sig på kundens betalningsförmåga och villkoren för finansieringen. Den nuvarande och framtida betalningsförmågan ställer gränser för kreditbeloppet och de övriga kreditvillkoren. Vid dimensioneringen ska man förutom kreditbeloppet beakta hur kreditens framtida villkor påverkar kundens ekonomiska framgångar. Syftet med en säkerhet är att begränsa den potentiella kreditförlusten och den utnyttjas först i händelse av fallissemang.

Vid prissättningen av avtal ska en uppskattning av sannolikheten för fallissemang (PD över tid) och en uppskattning av realiseringsvärdet av säkerheten (LGD över tid) användas så att hela portföljens diversifierings- eller koncentrationseffekter inte allokeras på värdena för dessa riskparametrar. Förutom sannolikheten för fallissemang och utvecklingen av säkerhetens värde ska även beroendet mellan dem samt kreditens amorteringsplan och senioritet beaktas i prissättningen. Inom ramen för prissättningsprinciperna ska den verkställande ledningen bygga upp noggrannare prissättningsmodeller för varje portföljsegment.

Beslutsfattande och verkställande av avtal

Ett kreditbeslut är ett beslut om att ta en risk, och därför ska informationen om det projekt beslutet gäller och om de faktorer som påverkar beslutet vara felfri, tillräcklig och uppdaterad. Beslutet inklusive motiveringar ska föras in i beslutssystemet. Kreditbeslutet grundar sig på principen om åtskillnad, där den som bereder en kredit inte ensam kan fatta beslutet. Beslut som avviker från den målriskprofil som fastställts i riskpolicyn ska motiveras mer ingående.

Kredithantering under avtalets giltighetstid

Kreditbevakningen och den kundspecifika proaktiva utvärderingen ska grunda sig på samma uppgifter om kunden, säkerheten och avtalsvillkoren som när krediten beviljades. Villkor som har fastställts utifrån dessa uppgifter eller som bygger indikatorvärden härledda ur dem ska inkluderas i avtalen.

För att följa kundens ekonomiska situation och särskilt för att identifiera ekonomiska svårigheter, ska de förfaranden som fastställts för kreditklassificeringssystemet iakttas i kreditbevakningsprocessen. Mer detaljerade indikatorer inklusive gränsvärden ska fastställas och utifrån dessa ska kunden/krediten kategoriseras i en viss fas i fråga om risken. Information om olika faser och om klassificeringen ska finnas att tillgå genom kreditens hela livstid, liksom även information de slutliga realiserade förlusterna, så att återvinningar från säkerheter ska inriktas på rätt krediter. Om de

fastställda indikatorvärdena förändras ska de ansvariga vidta åtgärder enligt överenskomna förfaranden och rapportera till ledningen.

Kunder som hör till de viktigaste för banken, och vars risk för fallissemang har ökat klart eller vars skuldbetalningsförmåga förknippas med något annat betydande hot, ska överföras till specialövervakning. I fråga om dessa kunder ska banken utarbeta en handlingsplan för vilka åtgärder man kan vidta för att lösa kundens situation ur bankens synvinkel och minimera den risk som eventuellt realiserar för banken.

För ovan beskrivna kundspecifika kreditriskhantering ska den verkställande ledningen fastställa och beskriva uppgiftsfördelningen mellan den första och den andra försvarslinjen. Huvudprincipen är att den första försvarslinjen ansvarar för allt förutom kreditklassificeringsmetoderna, fastställandet av kreditklasser och säkerhetsvärden samt kvantifieringen av riskparametrarna. Dessa ligger på den andra försvarslinjens ansvar.

Faser i kreditriskhanteringen på portföljnivå

På grund av OP Gruppens struktur finns ingen centraliserad aktör som skulle kunna besluta om portföljens struktur och anpassningsåtgärder. Den verkställande ledningen måste se till att portföljhanteringen och uppgifterna organiseras enligt följande faser:

- **Grunduppföljning av kreditriskportföljen:** Fordringarna ska delas upp i portföljsegment och kreditklasser enligt kund och enligt transaktion. Mätare som beskriver fordringarna ska fastställas för att göra det enkelt att följa fördelningen av riskerna. Grunderna för portföljens diversifieringsfördelar och koncentrationer samt deras effekter på kapitalkravet ska rapporteras separat.
- **Beredning av målportföljen och riskpolicyn:** En målportfölj för bankrörelsens poster med kreditrisk ska tas fram årligen som en del av årsplaneringsprocessen. Målportföljen ska beakta den nuvarande portföljstrukturen och dess kapitalkrav, prioriteringarna i affärsrörelsestrategin, förväntade förändringar i omvärlden samt kundernas behov. Utifrån detta ska portföljsegment-/kreditklassspecifika viktningar för nyförsäljningen och prissättningen samt mätare och konsekvensanalyser som beskriver fordringarna tas fram till riskpolicyn.
- **Beredning av en mer detaljerad kreditpolicy:** Kreditpolicyn ska ligga till grund för riskpolicyns portföljsegmentvisa viktningar för nyförsäljningen och prissättningen. Den kundspecifika kreditrisktagningen styrs av kreditpolicyn, där portföljsegmentvisa villkor ställs för kreditklasser och säkerhetsunderskott samt amorteringsvillkor för avtalen. Efterlevnaden av kreditpolicyn rapporteras och övervakas portföljsegmentvis med mätaren RORAC (avkastning på riskjusterat kapital). För att kunna styra kreditrisktagningen med kreditpolicyn måste olika typer av fordringar vara jämförbara i mätaren för det ekonomiska kapitalkravet.
- **Djupgående analyser av kreditriskportföljen, rapportering samt ad hoc-rapporter:** Riskparametrarna för fordringar samt effekten av branscher och enskilda stora kunder i portföljen ska rapporteras både för hela bankrörelsen och separat för segmenten Hushållsbank och Företagsbank. Dessutom krävs beredskap att ta fram separata rapporter som inte är baserade på portföljsegmenteringen, utan på en separat målgrupp eller ett separat scenario.

2.2.2 Likviditetsrisker

Identifiering av likviditetsrisker

OP Gruppens centralbank och de övriga affärsenheterna samt riskhanteringen identifierar och bedömer kontinuerligt de risker som förknippas med upplåningen och affärsrörelsen samt den övriga omvärlden. Vid riskbedömningen av nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska affärsrörelsen även beakta likviditetsriskerna. Minst en gång per år gör riskhanteringsfunktionen i samarbete med företrädare för affärsrörelserna en heltäckande kartläggning av likviditetsriskerna i syfte att säkerställa att förfaringsätten för att bedöma likviditetens tillräcklighet (ILAAP) är tillbörliga i förhållande till gruppens likviditetsrisker.

Bedömning och mätning

Det kommande kassaflödet från fordringar, skulder och förbindelser utanför balansräkningen bedöms enligt avtalets förfallodag eller amorteringsplan, med en bedömning från egna medarbetare eller statistiska modeller som baserar sig på det historiska kundbeteendet.

Den strukturella finansieringsrisken mäts som differensen mellan inkommande och utgående kassaflöden i olika tidsklasser. Dessutom beräknas det bestämmelseenliga nyckeltalet för den stabila nettofinansieringskvoten (NSFR, Net Stable Funding Ratio) som anger hur stora de stabila finansieringskällorna som uppskattas vara längre än ett år ska vara i relation till de poster som krävs för den stabila nettofinansieringen.

Likviditetsrisken mäts ur myndighetsperspektiv med nyckeltalet för likviditetstäckningskravet (LCR, Liquidity Coverage Ratio). Likviditetstäckningskravets tidsmässiga tillräcklighet bedöms utifrån de balansposter som förfaller. Då förnyas inte avtal som löper ut, utan de upphör på sin förfallodag. Ur ekonomisk synvinkel mäts tillräckligheten hos likviditetsreserven baserat på stresstest.

Koncentrationsrisken i upplåningen mäts genom att beräkna beloppet av den långfristiga upplåning med obligationslån som förfaller till betalning under en glidande period på 12 månader respektive 3 månader. Med en tidshorisont på under ett år mäts den totala marknadsupplåningen, som bildas av kort- och långfristig marknadsupplåning, under 3 månader. I fråga om inlåningen följer man upp koncentrationen av de största inlåningsvolymerna. Dessutom följer man upp motparts-koncentrationer och instrumentspecifika koncentrationer.

Hur in-tecknade tillgångarna i balansräkningen är mäts genom att ställa de in-tecknade tillgångarna i balansräkningen i relation till de sammanlagda tillgångarna och säkerheterna i balansräkningen.

Metoderna för bedömning och mätning av risker i anslutning till placeringsverksamheten för likviditetsreserven fastställs i samband med marknadsriskerna.

Stresstestning av likviditeten

Tillräckligheten hos OP Gruppens likviditetsreserv och beredskapsposter bedöms med hjälp av olika scenarier. Som stressscenarier används både en för OP Gruppen specifik och marknadsspecifika scenarier samt kombinationer av dem. Scenarierna ska omfatta stressläget på såväl kort sikt som lång sikt. Vid mätningen av en medlemsbanks strukturella finansieringsrisk beaktas det likviditetstäckningskrav som grundar sig på myndighetens stressscenario som en likviditetsinsättning i centralbanken. I anslutning till gruppens återhämtningsplan används ett omvänt stresstest. Den verkställande ledningen bestämmer vilka scenarier som ska användas, hur resultaten från stresstesterna ska användas och hur de ska rapporteras.

Upplåningsplan

I OP Gruppens upplåningsplan fastställs riktlinjerna för marknadsupplåningen under de kommande åren. I OP Gruppens upplåningsplan ska man beakta medlemsbankernas uppskattning av de kommande årens finansieringsbehov. Planen följs upp regelbundet och uppdateras vid behov under året. Inlåningen sker i första hand utifrån affärsrörelsestrategin och -planen. I upplåningsplanen fastställs källorna för marknadsupplåningen och anges hur gruppens finansieringsbehov kan täckas beträffande de viktigaste källorna för marknadsupplåning med beaktande av marknadens djup och tillräcklig spridning. Dessutom fastställts beslutsbefogenheterna för detta. I upplåningsplanen ska man också beakta ogynnsamma scenarier under flera år och plötsliga förändringar i centrala upplåningsposter.

OP Gruppens likviditets- och marknadsupplåningsplan samt fullmakterna för upplåning godkänns av OP Företagsbankens och OP-Bostadslånebankens styrelser.

Hantering av likviditet i valuta

OP Gruppen tar upplåning i valuta för att sprida källorna för upplåningen. Eftersom gruppens fordringar nästan helt är denominerade i euro, konverteras upplåningen i valuta i regel till euro med derivat i samband med emission.

Enligt likviditetsbestämmelserna är en valuta betydande, om skulderna i en viss valuta överstiger 5 procent av sammanslutningens balansomslutning. Betydande valutor följs upp månatligen med en likviditetsrapport som ges tillsynsmyndigheten. Valutor utgör endast en liten del av balansräkningen, och på grund av verksamhetsmodellen har likviditetsrisken som beror på tillgången till valuta minimerats.

Hantering av den dagsinterna likviditeten

OP Gruppens centralbank följer upp de finansieringskällor som används dagsinternt samt förutser och följer hur betalningar som sker dagsinternt genomförs. De dagsinterna finansieringskällorna hålls så länge att de betalningar som ska utföras under bankdagen kan genomföras.

I enlighet med beredskapsplanen för likviditetshanteringen kan beredskapen vid behov höjas också då den dagsinterna likviditeten störs. På så sätt säkerställs att verksamheten är effektiv om hotet om kris ökar.

Likviditetsreserven

Ur ekonomisk synvinkel består likviditetsreserven av insättningar i Finlands Bank samt av icke intecknade skuldebrev som innehas av OP Företagsbanken och som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering. Till den hör också OP Företagsbankens övriga omsättbara fordringsbevis och icke intecknade företagskrediter som godtas som säkerhet för centralbanksfinansiering.

Ur myndighetsperspektiv består OP Gruppens likviditetsreserv av en likviditetsreserv som uppfyller kriterierna i reglerna för likviditetstäckningskravet (= LCR-reserven).

Gruppens centralbank ansvarar för att en placeringsplan upprättas minst en gång per år. I den ingår de obligationsplaceringar i likviditetsreserven som centralbanken innehar. OP Företagsbankens styrelse godkänner planen. Placeringsplanen beaktar de begränsningar och mål för marknadsrisk, kreditrisk och likviditetsrisk som ställts i Principerna för OP Gruppens risktagning (RAS) samt i riskpolicyn. I placeringsplanen anges i tillämpliga delar ramen för testningen av skuldebrevens likviditet.

Placeringarna sprids genom att beakta såväl den interna riskvilligheten som kraven i de externa bestämmelserna bland annat enligt produkt, motpart och land.

Hantering av säkerheter och inteckning av tillgångar

Med säkerheter avses i det här sammanhanget OP Gruppens tillgångar som används som säkerheter för att klara av likviditetsbehov antingen i ett normalt fall eller i ett stressläge. Gruppens centralbank följer centraliserat upp säkerheterna och ansvarar för hur säkerheter används och överförs.

Den största post som kräver inteckningar av tillgångar i balansräkningen är bolån som utgör säkerhet för OP-Bostadslånebanken Abp:s säkerställda obligationslån. Dessutom kräver främst centralbanksoperationer och derivatrörelsen inteckning av tillgångar. Med tanke på förberedelserna för likviditetsbehov begränsas inteckningar av tillgångar med en kvantitativ limit i riskpolicyn.

För att öka likviditetspotentialen är det viktigt att identifiera hur fordringarna i balansräkningen duger som säkerhet för finansiering och utveckla beredskapen att använda fordringarna som säkerhet för finansiering.

Hur likviditeten tryggas i stresslägen

Med beredskapsplanen för OP Gruppens likviditet upprättas en referensram som tryggar gruppens förmåga att klara av sina betalningsförpliktelser också under en likviditetskris. Planen innehåller klara operativa anvisningar och verksamhetsmodeller för att minska likviditetsrisken: de möjliggör upptäckten av en ökad likviditetsrisk samt styr mot rättidiga och rättdimensionerade åtgärder i situationer där hotet om en kris har ökat. För varje beredskapsnivå för likviditeten finns styr- och uppföljningsförfaranden som skärps i takt med att beredskapsnivån höjs. Centralinstitutets verkställande ledning godkänner beredskapsplanen för likviditeten.

Dessutom inkluderar OP Gruppens återhämtningsplan återhämtningsåtgärder för likviditetshanteringen.

Rapportering av likviditetsrisker

Likviditetsriskerna rapporteras till centralinstitutets ledning regelbundet, och i samband med att beredskapsnivån för likviditetsläget höjs övergår man vid behov till lägesrapportering varje vecka eller varje dag. I OP Gruppens företag rapporteras likviditetsrisken regelbundet till styrelsen. I OP Gruppens riskanalys rapporterar riskhanteringen kvartalsvis till riskkommittén vid centralinstitutets styrelse om utfallet av likviditetsriskerna.

Hantering och styrning av likviditeten i sammanslutningen

Likviditetsregleringen tillämpas inte som sådan på företagen i sammanslutningen, utan centralinstitutet kan med ECB:s tillstånd bevilja sina medlemsbanker tillstånd att avvika från likviditetsregleringen. OP Andelslag har i egenskap av centralinstitut för sammanslutningen av andelsbanker beviljat sina medlemskreditinstitut ett undantag i enlighet med lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker. Med stöd av undantaget tillämpas de krav på kreditinstituts likviditet som avses i del sex i EU:s tillsynsförordning inte på medlemskreditinstituten. Likviditeten enligt förordningen övervakas och rapporteras för sammanslutningen av andelsbanker. En förutsättning för beviljande av undantag är att centralinstitutet ger sammanslutningens företag anvisningar om de riskhanteringsåtgärder som behövs för tryggnad av likviditeten och om andra kvalitetskrav, samt övervakar att dessa anvisningar iakttas.

Centralinstitutets verkställande ledning ansvarar för att centraliserat ordna hanteringen av likviditetsrisken i OP Gruppen i enlighet med riktlinjerna i likviditetsstrategin. Ledningen ska se till att hanteringen av sammanslutningens likviditet och övervakningen av den är fortlöpande i harmoni med affärsrörelsens omfattning och natur samt uppfyller kraven i regleringen. Vid styrningen av försäljningen av inlåningen och utlåningen fäster ledningen inte endast vikt vid målen för tillväxt och lönsamhet, utan även vid produkternas likviditetsegenskaper. Med hjälp av produktutvecklingen i anslutning till kundbetjäningen bör man också sträva efter att minska likviditets- och finansieringsstrukturens risker.

I egenskap av centralbank för OP Gruppen tryggar OP Företagsbanken Abp likviditeten för såväl hela gruppen som varje andelsbank eller annat företag som hör till gruppen. OP Gruppens företags likviditet samlas på gruppens centralbanks checkkonto i Finlands Bank. Därmed sköts hela gruppens likviditetsposition alltid centraliserat via checkkontot. OP Gruppens centralbank ansvarar för gruppens marknadsupplåning, hanterar gruppens kortfristiga likviditet och upprätthåller likviditetsreserven, sköter centraliserat gruppens minimireservskyldighet och ansvarar för hanteringen av den dagsinterna likviditetsrisken. OP Gruppens centralbank ser också till att likviditetshanteringen och uppfyllandet av minimireservskyldigheten motsvarar respektive lands regleringskrav. OP Företagsbanken administrerar centralt gruppens marknadsupplåning med främmande kapital och med eget kapitalinstrument, medan OP-Bostadslånebanken Abp handhar marknadsupplåningen mot säkerheter i bolån. De företag som omfattas av det solidariska ansvaret ansöker om finansiering på marknadsvillkor hos gruppens centralbank och de övriga företagen hos OP Företagsbankens bankrörelse.

Genom beslut av styrelsen eller ett av styrelsen befullmäktigt organ kan centralbanken utnyttja säkerheter som normalt finns i hela OP Gruppen. Centralinstitutets styrelse kan på chefsdirektörens förslag vid en störning på penning- och kapitalmarknaden eller vid en allvarlig likviditetsrisk som beror på någon annan omständighet, eller som en förberedelse för en sådan kris, ålägga medlemsbankerna i sammanslutningen att via en mellankredit ställa sin kreditstock som säkerhet för ett säkerställt obligationslån som OP-Bostadslånebanken Abp har satt i omlopp. Omfattningen av de krediter som behövs baserar sig på behovet på gruppnivå och det fastställs skilt för varje bank. Beslutet kan verkställas genom beslut av centralinstitutets styrelse eller ett av styrelsen befullmäktigt organ. Medlemsbankerna förbinder sig att omedelbart vidta de åtgärder som föranleds av beslutet.

De primära finansieringskällorna för andelsbankernas utlåning är eget kapital, inlåning och mellankredit via OP-Bostadslånebanken.

Allokering av kostnader för likviditetsrisker i sammanslutningen

Kostnaderna för marknadsupplåningen och upprätthållandet av likviditetsreserven fördelas på medlemsbankerna utifrån de principer som OP Andelslags styrelse godkänt. Kostnaderna för upprätthållandet av likviditeten allokeras via likviditetsinsättningar och kostnaderna för marknadsupplåningen med en marginal som läggs på OP-krediternas/OP-insättningarnas räntegolv eller genom något annat förfarande.

2.2.3 Marknadsrisk

Strategi för hantering av ränterisken i den finansiella balansräkningen

Ränterisken i den finansiella balansräkningen uppkommer som ett resultat av kundtransaktioner, och storleken på risken påverkas av utvecklingen i kundernas krediter och insättningar. Ränterisken i den finansiella balansräkningen har fastställts som en betydande risk hos OP Gruppen.

De allmänna principerna för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen är följande:

- Den verkställande ledningen ansvarar för att ordna hanteringen av ränteriskerna i den finansiella balansräkningen för OP Gruppens bankrörelse i enlighet med riktlinjerna i strategin för hantering av ränterisken så att förfarandena är motiverade, gedigna och dokumenterade. Syftet med förfarandena är att se till att realiseringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen på gruppnivå och bankvis hålls inom de ställda gränserna och att hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen (IRRBB) är förenlig med regleringen.
- Med hjälp av ränterisklimiter i den finansiella balansräkningen fastställs storleken på ränterisken inom ramen för respektive medlemsbanks riskhanteringsförmåga med beaktande av respektive banks inlåningsstruktur. Detta är nödvändigt i synnerhet då man vill öka räntenettet genom att dra nytta av räntedifferensen mellan långa och korta räntor.
- Sammanslutningens medlemsbanker hanterar ränterisken i sin finansiella balansräkning i enlighet med riktlinjerna och begränsningarna i riskpolicyn, andra anvisningar från centralinstitutet och måluppställningen samt konto-, insättnings- och kreditvillkoren. Medlemsbankerna måste förstå hur ränterörelser och kundbeteendet påverkar räntenettet, och de måste ha tillräckliga kunskaper om derivatinstrument för att kunna hantera sin ränterisk med de produkter som gruppens centralbank tillhandahåller. Medlemsbankerna upprättar i samband med årsplaneringen en balanshanteringsplan som även innefattar en plan för hanteringen av ränterisken i den finansiella balansräkningen.
- OP Gruppens centralbank följer upp ränterisken i den finansiella balansräkningen som en helhet, och Bankrörelsens balanshanteringskommitté kan ge medlemsbankerna rekommendationer för hanteringen av ränterisken. Rekommendationerna kan också vara bindande.
- Centralinstitutet ska genom centraliserad säkringsredovisning säkerställa att det i gruppens och dess viktigaste företags bokslut ingår en avbildning som motsvarar karaktären hos affärsverksamheten vid ränterisköverföringen.
- Med ränteintäktsriskmätaren uppskattas förändringen i räntenettet och med nuvärdesriskmätaren uppskattas värdeförändringarna i poster i och utanför balansräkningen under avtalens hela antagna löptid. För ränteutvecklingens del måste man uppskatta hur förändringar i både den allmänna räntenivån och i räntekurvans form påverkar räntenettet och balansposternas nuvärde.
- Optionaliteter som ingår i tillgångar och skulder måste beaktas vid mätningen av ränterisken så att deras effekt syns i de framtida kassaflödena. Modellernas funktion säkerställs enligt principerna för hantering av modellrisker.
- Vid mätningen av ränterisken är posterna av eget kapital – aktiekapital, andelskapital och ackumulerade vinstmedel – räntefria skuldposter, och de placeras på en tidslinje enligt den tidsstruktur som fastställts för dem. Kapitallån som räknas till eget kapital behandlas i riskkalkylerna enligt deras avtalsvillkor. För avkastningsandelarnas del ska respektive kundlöfte betraktas som utgångsläge då kassaflödena bestäms.
- Stresstester för ränterisken ska utföras regelbundet. Då testas särskilt förändringen i kundbeteendet i förhållande till hur krediterna, insättningarna och avkastningsandelarna historiskt sett har betett sig som portfölj. Dessutom måste också förändringarna i andra centrala verksamhetsantaganden testas, till exempel avskaffandet av nollgolvet för referensräntorna eller eventuella konsekvenser av klimat- eller biodiversitetsrelaterade riskfaktorer för ränterisken.
- Genom ett riskbedömningsförfarande för OP Gruppens nya produkter, tjänster, verksamhetsmodeller, processer och system ska man säkerställa att kraven på hanteringen av ränterisken har beskrivits och beaktats på ett korrekt sätt vid utvecklingen av kundrörelsen.

- Ekonomiskt kapital reserveras för ränterisken i den finansiella balansräkningen.

Hantering av övriga marknadsrisker i bankrörelsen via balansräkningen

De övriga marknadsriskerna i intjäningslogiken "bankrörelse via balansräkningen" uppkommer närmast av hanteringen av OP Gruppens likviditetsreserv samt av OP Företagsbankens obligationsportfölj.

OP Företagsbankens centralbanksfunktion förvaltar likviditetsreserven för OP Gruppens bankrörelse. Likviditetstäckningskravet enligt regleringen (LCR) fastställer ramarna för storleken på och allokeringen av likviditetsreserven. Likviditetsreserven omfattar utöver centralbankstillgodohavanden en likviditetsreservportfölj, vars poster ska uppfylla kraven på kreditvärdighet och likviditet i regleringen. Därför innehåller portföljen värdepapper för vilka det är ytterst osannolikt att kreditförluster kommer att realiseras. Dessa värdepapper har för det mesta en fast ränta, dvs. deras värde lever efter marknadsräntorna och rörelserna i kreditmarginalerna.

Likviditetsreservportföljen följs upp och hanteras med metoderna för hantering av marknadsrisken:

- I Bankrörelsens riskpolicy fastställs metoderna för riskmätning, limiterna för risktagning och övriga begränsningar.
- För placeringsportföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver affärsmodellerna, målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen. OP Företagsbankens styrelse godkänner placeringsplanen.
- En tillräcklig spridning av portföljerna tryggas med separata emittentspecifika begränsningar.

Därtill placerar OP Företagsbanken i företags obligationslån. Företagsbankens obligationsportfölj är ur OP Företagsbankens perspektiv en motsvarande verksamhet som beviljande av krediter.

OP Företagsbankens obligationsportfölj följs upp och hanteras på följande sätt:

- I Bankrörelsens riskpolicy fastställs metoderna för riskmätning, limiterna för risktagning och övriga begränsningar.
- För portföljen utarbetas en placeringsplan där man beskriver målen för placeringsverksamheten och principerna för portföljförvaltningen.
- I portföljens placeringsbeslut iaktas OP Företagsbankens hållbarhetsprinciper.

Bankrörelsens aktie- och fastighetsrisk hanteras främst genom anvisningar som noggrant begränsar risktagningen. Fastighetsrisken består närmast av fastigheter i andelsbankernas eget bruk. Till bankrörelsens nuvarande affärsmodeller hör inte att öka aktie- eller fastighetsrisken.

Om det uppstår likviditetsöverskott i en andelsbanks kundrörelse överförs det till placeringsprodukter som tillhandahålls av OP Gruppens centralbank för att stödja genomförandet av hela OP Gruppens grunduppgift. Placeringsverksamhet ingår inte i en andelsbanks grunduppgift. Andelsbankerna kan i sin samhällliga roll placera i lokala riskkapitalfonder inom sitt verksamhetsområde. Med sina placeringar stöder bankerna i enlighet med sina kooperativa värderingar sin regions framgång och såväl sin regions som sina kunders ekonomiska aktivitet.

Markets-funktionens riskhantering

OP Gruppens handel med kapitalmarknadsprodukter har koncentrerats till OP Företagsbankens Markets-funktion. Risker som har tagits är av marknadsriskerna ränterisken i olika valutor, valutarisken, volatilitetsrisken för optioner, kreditspreadrisken samt av kreditriskerna motparts- och emittentriskerna. Återköp av strukturerade placeringsprodukter ger också upphov till en viss aktierisk. Markets riskpositioner hanteras genom aktiv handel på marknaden. Markets risk- och resultatuppföljning sker dagligen. Dessutom rapporteras Markets risker till styrelsens riskkommitté och den verkställande ledningen inom ramen för OP Gruppens riskanalys.

Markets-funktionen är exponerad för likviditetsrisker relaterade till både likviditet och marknadslikviditet. Likviditetsrelaterade risker beror på säkerhetskrav för derivatinstrument med säkerhet vilka är beroende av marknadsvärdet, och dessa risker hanteras som en del av centralbankens övriga likviditetshandling. Vissa marknader och produkters låga marknadslikviditet, en allmän nedgång i marknadslikviditeten eller en teknisk funktionsstörning hos den centrala motparten kan leda till att behövliga transaktioner inte kan genomföras till förväntat pris eller att det inte är möjligt att följa den valda säkringsstrategin. När det gäller risker relaterade till marknadens likviditet ska man se till att kunderna på förhand informeras om konsekvenserna av eventuella avvikande marknadslägen. För att säkerställa kundrörelsens kontinuitet ska man skapa beredskap för anlitan av alternativa centrala motparter vid behov.

Markets marknadsrisker mäts med "expected shortfall"-indikatorer samt med olika slags produkt- och positionsspecifika känslighetsindikatorer och indikatorer för nominellt värde. Konsekvenserna av operativt signifikanta marknadsfluktuationer bedöms med stresstest för att få en bild av riskerna som anknyter till sällsynta marknadsfluktuationer med betydande inverkan. För Markets marknadsrisker beräknas ett ekonomiskt kapitalkrav. Riskpolicyn sätter limiter och begränsningar för affärsmodellerna. Riskpolicyn utarbetas så att riskerna visas per affärsmodell och den externa risktagningen i modellerna är strikt avgränsad.

När avtal om derivatinstrument ingås uppkommer en motpartsrisk som begränsas med hjälp av kundvisa limiter. Beslut om limiterna fattas i processen för OP Företagsbankens kreditbeslut med hänsyn till OP Företagsbankens hållbarhetsprinciper. Motpartsrisken för derivat ingår i det ekonomiska kapitalkravet för kreditrisken. För att risken ska beaktas, korrigeras derivatvärderingarna genom kreditvärdighetsjusteringar för kreditrisken (CVA och DVA). Hur stor kreditvärdighetsjusteringen är beror på den kreditriskfria värderingen av derivat, räntenivån, valutakurserna, volatiliteten i ränteoptionerna och kreditriskens marknadspris. Fluktuationer som orsakas av variationer i räntenivån vid kreditvärdighetsjusteringen för kreditrisken minskas genom derivatinstrument.

Innehavet av obligationer och penningmarknadspapper ger upphov till en emittentrisk, som begränsas med emittentspecifika limiter eller allokeringlimiter för Markets-funktionens kompletterande limiter.

Riskhantering inom affärsmodellen Kapitalförvaltning

De viktigaste riskerna inom intjäningslogiken Kapitalförvaltning är de operativa riskerna och compliance-riskerna i anslutning till organiseringen av verksamheten. Dessa risker hanteras i enlighet med OP Gruppens referensram för hantering av operativa risker och compliance-risker samt tillhörande förfaranden. Försäljningen av kapitalförvaltningsprodukter berörs av detaljerad reglering som syftar till att säkerställa att kunden förstår riskerna och kostnaderna samt miljökonsekvenserna och de sociala konsekvenserna i anslutning till placeringsbesluten. Försäljningen av placeringsprodukter är förenad med en anseenderisk. Marknadsutvecklingens inverkan på de förvaldade medlen exponerar affärsrörelsens intjäning för marknadsrisker. Ekonomiskt kapital reserveras för intjäningslogiken Kapitalförvaltning som en del av riskslaget Operativa risker. Dessutom reserveras ekonomiskt kapital för risker förknippade med den framtida affärsverksamheten, det vill säga exempelvis oväntade förändringar i konkurrensläget eller kundbeteendet.

Inom affärsområdet Kapitalförvaltning kan en låg likviditet vara en egenskap hos placeringsobjektet (till exempel fastigheter), eller så kan likviditeten avta i exceptionella marknadslägen där till exempel aktiv handel med vissa värdepapper inte bedrivs eller där skillnaden mellan köp- och säljkursen är stor. Likviditetsrisker kan också uppstå på grund av oförutsebart kundbeteende i synnerhet i turbulenta marknadsförhållanden till exempel i form av ett större antal begäranden om inlösen av placeringsfondandelar. Detta kan leda till en situation där fonden inte kan lösa in alla fondandelar. Likviditetsrisker relaterade till kapitalförvaltningsrörelsen ska hanteras på förhand genom att i marknadsföringsmaterial informera kunderna om likviditetsriskerna i placeringsobjekten. Likviditeten för OP-fonderna ska utvärderas med stresstester. Om problem uppstår hanteras likviditetsriskerna genom att skjuta upp eller avbryta inlösen, ta ut inlösenprovisioner eller ändra prissättningen samt eventuellt genom att öka andelen kontanter.

Genom att se till att produktutbudet motsvarar kundernas efterfrågan och behov kan man förbättra kundlojaliteten i situationer där kunder vill byta eller diversifiera placeringsobjekt.

2.3 Riskerna i försäkringsverksamheten

2.3.1 Livförsäkringsrisker

De biometriska risker som ingår i livförsäkringsprodukterna (både placeringsavtal och försäkringsavtal) beror på att ersättningar till följd av främst dödsfall betalas i en större omfattning eller att pensioner betalas längre än förväntat. Dödlighetsintensitet och återstående livslängd inverkar på livförsäkringsbolagets riskposition i dödsfallsförsäkringar och pensionsförsäkringar. I synnerhet i förmånsbaserade gruppensionsförsäkringar och andra bestånd som innehåller livslånga pensionsförsäkringar är livslängdsrisken stor, eftersom de här avtalen inte innehåller en dödlighetsrisk med en avsevärd motsatt riskposition.

Av försäkringstagarnas kundbeteende uppkommer en annullationsrisk. Försäkringstagare har rätt att sluta betala försäkringspremier, säga upp avtal i förtid eller ändra avtalet med stöd av en option som ingår i avtalet så att bolaget får en större risk än tidigare i det ändrade avtalet. Ett exempel på en sådan option är kundens rätt att byta ut avkastningen på tillgångarna från fondanknuten till beräkningsränta, vilket ökar räntekostnaderna. Ett annat exempel är uppskjutning av pensionen, vilket ökar både livslängdsrisken och annullationsrisken. Sparförsäkringar och kapitaliseringsavtal, där kunderna har återköpsrätt, är särskilt exponerade för annullationsrisker som anknyter till kundbeteendet. Detsamma gäller riskförsäkringar som försäkringstagaren kan säga upp när som helst. Återköp av pensionsförsäkringar är möjliga endast i undantagsfall.

Med kostnadsrisk avses en situation där de kostnader som uppkommer för förvaltningen och skötseln av försäkringsavtal samt för ersättningsverksamheten skiljer sig från de kostnader som uppskattats vid premiesättningen. Försäkringar som förfaller i förtid kan också äventyra hållbarheten hos de kostnadsantaganden som gjorts i premiesättningen av försäkringar och därmed bidra till att kostnadsrisken realiserar.

Det behov av kapital som livförsäkringsriskerna förutsätter analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstester.

Livförsäkringens försäkringsrisker hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning samt genom att säkerställa rätt nivå på värderingen av försäkringsavtalsskulden. Riktlinjerna för kund- och riskurval beskrivs i anvisningar som uppdateras regelbundet.

Riskerna i anslutning till dödlighetsintensiteten och livslängden premiesätts tryggande på basis av omständigheterna och förhållandena vid tidpunkten för beviljande av försäkringen. Bolaget har få möjligheter att ändra priset på de här långfristiga avtalen. Därför får försäkringsbolaget bära risken för en eventuell senare ändring av premiesättningsgrunderna genom att premierna i nyförsäljningen höjs och bolaget bokför en komplettering av försäkringsavtalsskulden för det bestånd som sålts. Genom att tillhandahålla försäkringar med motsatt riskposition reduceras nettorisken i hela försäkringsbeståndet.

Risken för förtida annullation i anslutning till kundbeteendet och risken för kundens option att byta avkastningen på sina tillgångar till beräkningsränta hanteras genom ett konkurrenskraftigt produktsortiment och en lämplig produktstruktur samt genom incitament och sanktioner i avtalsvillkoren.

Kostnadsrisken hanteras med en tillräcklig kostnadsdisciplin och tryggande premiesättning. Hur antagandena för premiesättningen realiserar följs upp fortlöpande och premierna för nyförsäljning höjs vid behov. Dessutom utvärderas och uppdateras de antaganden som använts vid värdering av försäkringsavtalsskulden regelbundet.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelsen för OP-Livförsäkrings Ab har godkänt. Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet.

För OP-Livförsäkrings försäkringsrisker utgörs de största riskkoncentrationerna särskilt av risker relaterade till en enskild motpart i ett och samma återförsäkringsavtal. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ).

Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsavtalsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer. Aktuariefunktionen lämnar årligen utlåtanden till bolagets styrelse om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen samt en rapport över de uppgifter som aktuariefunktionen utfört. Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till OP Gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna styrs också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

2.3.2 Skadeförsäkringsrisker

De viktigaste försäkringsriskerna är förknippade med riskurval och premiesättning, teckning av återförsäkringsskydd och de försäkringstekniska avsättningarnas tillräcklighet. Inom skadeförsäkringen anknyter sig risken i anslutning till de försäkringstekniska avsättningarna speciellt till sådana försäkringsgrenar där det tar en lång tid innan skadorna visar sig. Biometrisk risker uppkommer också när skadeförsäkringsbolag beviljar sådana skadeförsäkringar där det betalas ut en fortlöpande pension till följd av ett försäkringsfall, vilket medför livslängdsrisk. Även inflationsutvecklingen kan leda till att försäkringsrisken realiserar i form av skadeinflation.

Skaderiskerna hanteras med ett noggrant riskurval och en noggrann premiesättning, reservriskerna genom att säkerställa rätt nivå på värderingen av försäkringsavtalsskulden.

Premiesättningen av försäkringarna baserar sig på riskmotsvarighet, det vill säga att riskpremien för en försäkring motsvarar åtminstone de försäkringsersättningar som betalas ut från försäkringen. Försäkringspremien innehåller också komponenter för operativa kostnader och kapitalkostnader.

Grunderna för riskurvalet (kundurval och kriterierna för det samt grenspecifika beslutsgränser) fastställs i riskpolicyn, som uppdateras årligen, och i anvisningar som kompletterar den. Dokumenten fastställer differentierade beslutsbefogenheter enligt försäkringsriskens storlek samt risker enligt försäkringsgren, vilka anges endast begränsat och efter prövning av ledningsgruppen för Pohjola Försäkring eller företagets ledningsgrupp för Prissättning och riskurval.

Försäkringsperioderna för skadeförsäkringen är i regel årsförsäkringar eller kortare och förändringarna i försäkringsriskerna kan i regel snabbt överföras till försäkringspremierna. För långfristiga försäkringsgrenar där riskerna eventuellt är oberoende av varandra, hanteras riskerna genom att ställa upp årliga teckningslimiter.

Riskkoncentrationer inom Pohjola Försäkring är särskilt geografiska koncentrationer eller helheter som består av olika objekt inom en och samma risk. Förutom dessa har bolaget riskkoncentrationer exempelvis i fråga om stormrisk för egendom försäkrad i Finland.

Risken begränsas också med en återförsäkring vars nivå fastställs i de återförsäkringsprinciper som styrelserna har godkänt. Återförsäkringen sker främst med risk- (det försäkrade objektet) och skadefallspecifika återförsäkringsskydd. Eventuella luckor i återförsäkringsskyddet fylls med noggranna UW-anvisningar. Den risk som tillgången på återförsäkring utgör övervakas aktivt. Oberoende av försäkringsgren återförsäkras stora enskilda risker, till exempel skadekumulering som eventuellt förorsakas av naturkatastrofer eller mänsklig verksamhet.

Återförsäkringsprinciperna fastställer gränserna för det maximala självbehållet och katastrofskyddets kapacitet. Återförsäkringsprinciperna begränsar också befogenheterna att ta motpartsrisker inom återförsäkringen, eftersom dokumentet sätter limiter utifrån motpartens rating och återförsäkringens avtalstyp (avtalsrörelse, fakultativ, fronting). Lokala riskkoncentrationer beaktas vid EML-beräkningen av egendoms- och avbrottsrisker (Estimated Maximum Loss, den beräknade maximala skadan) och i det EML-genombrottskydd som ingår i återförsäkringsskyddet.

Återförsäkringsprinciperna kompletteras av tillämpningsanvisningar som har godkänts av ledningsgruppen för Prissättning och riskurval. Tillämpningsanvisningarna klargör uppgifterna och uppgiftsfördelningen i samband med återförsäkring.

Försäkringsavtalsskuldens belopp uppskattas betryggande så att det räcker till för att täcka de förpliktelser som härrör från försäkringsavtalen. Oavsett vilket regelverk de försäkringstekniska avsättningarna beräknas enligt (FAS, IFRS 17,

Solvency II), ska en riskkomponent läggas till den bästa uppskattningen av de försäkringstekniska avsättningarna till följd av den osäkerhet som är förenad med dem. Den ansvariga försäkringsmatematikern ger årligen bolagets styrelse en utredning av hur de krav som försäkringsavtalsskulden ställer fortlöpande uppfylls och av de krav som försäkringsrörelsens karaktär ställer. Aktuariefunktionen ger årligen utlåtanden till bolagets styrelse om försäkringspolicyn och återförsäkringsarrangemangen samt om de uppgifter som aktuariefunktionen utfört. Skadeförsäkringsriskerna analyseras med solvenskapitalkravet (SCR) och det ekonomiska kapitalkravet. Analysen kompletteras med stresstester. Det ekonomiska kapitalkrav som försäkringsriskerna binder limiteras i relation till gruppens interna kapital. Beloppet av försäkringsriskerna begränsas också av det mål som ställts upp i kapitalplanen för förhållandet mellan kapitalbasmedlen och solvenskapitalkravet.

2.3.3 Hantering av marknads- och motpartsrisiker i livförsäkrings- och skadeförsäkringsrörelsen

Hantering av strukturella ränterisker och andra risker i placeringsverksamheten

Hantering av marknadsriskerna inom liv- och skadeförsäkringsrörelserna omfattar marknadsriskerna i hela balansräkningen, det vill säga försäkringsavtalsskulden, placeringarna och derivaten. Syftet med placeringsverksamheten är att säkerställa kundernas avkastning, att ge täckning för försäkringsavtalsskulden och att placera täckningen räntabelt. I placeringsverksamheten beaktas bland annat den strukturella ränterisk som uppkommer av försäkringsavtalsskuldens kassaflödesstruktur samt de övriga krav som försäkringsavtalsskulden ställer på investeringstillgångarna och deras likviditet. För detta måste bolagen per försäkringsgren och tillgångsklass specificera de framtida kassaflödena, osäkerheterna kring dem och orsakerna till osäkerheten. Dessutom ska bolagen i placeringsplanen fastställa och motivera vilka placeringsinstrument som ska täcka vilken del av försäkringsavtalsskulden och hur stora avvikelser som tillåts mellan durationen, räntekänsligheten och andra relevanta nyckeltal för placeringsportföljens och försäkringsavtalsskuldens kassaflöden. Tillämpningen av skälighetsprincipen inom livförsäkringen påverkar också placeringsverksamhetens mål och risktagningens omfattning.

Granskningen av den strukturella ränterisken, dvs. risken i räntebalansen, börjar med hur väl ränteplaceringarnas och försäkringsåtagandenas kassaflöden har anpassats till varandra (ALM, Asset and Liability Management). Förändringar i räntorna påverkar värdet av derivat som säkrar ränterisken i försäkringsavtalsskulder, placeringarna och de försäkringstekniska avsättningarna. Marknadsriskerna i bolagens balansräkning hanteras i enlighet med placeringsplanerna med hjälp av val av placeringsallokeringar och räntesäkring av försäkringsavtalsskulden med beaktande av den förväntade avkastningen.

I Solvens II-ramverket och modellen för ekonomiskt kapitalkrav ingår en volatilitetskorrigeringskurva för försäkringsavtalsskulden, vilket även medför en kreditspreadrisk. Med tanke på kreditspreadriskens nivå är det viktigt att tillgångarna och skulderna har enhetliga riskprofiler. Differenser mellan ett bolags ränteplaceringar och volatilitetsjusteringsportfölj kan anknyta till landsfördelning, företagslänesektorer, kreditklassificeringar och löptider. Till ränteplaceringar ansluter sig en risk för kreditförlust och försämring av placeringsobjektets rating. Denna risk hanteras med hjälp av tillräcklig diversifiering.

Marknadsriskernas storlek mäts och begränsas med Value at Risk-mätaren och olika känslighetsmätare samt enligt beloppet av det ekonomiska kapitalkravet och solvenskapitalkravet (SCR). Analysen kompletteras med stresstester. Genom att granska fördelningen inom allokeringen enligt tillgångsslag bedömer man försäkringsbolagens riskkoncentrationer på tillgångsklassnivå.

Marknadsriskerna begränsas med risklimiter, som sätts ut i de intjäningslogikspecifika riskpolicier och placeringspolicier som fastställts av styrelsen. I riskpolicyerna fastställs limiter för marknadsriskerna, som bestäms utifrån limiterna enligt OP Gruppens principer för risktagning. I bolagens placeringspolicier ställs mål för räntesäkringen av de försäkringstekniska avsättningarna. Begränsningar per tillgångsklass fastställs för likvida och illikvida placeringar. Kreditrisken i placeringsportföljen begränsas med kreditklassificeringslimiter. Försäkringsbolagens styrelser godkänner också principerna för användningen av derivat. Placeringsportföljerna begränsas förutom av gruppens riskpolicy och limiter även av de principer för ansvarsfull placering som bolagens styrelser har fastställt.

Försäkringsbolagens placeringsverksamhet ger upphov till en landrisk, eftersom placeringarna sprids geografiskt. Landrisken begränsas genom att sätta ut en maximal limit som beror på den externa ratingen för den stat där risken är belägen (risklandet). Som rating används den rating som ett internationellt ratinginstitut har gett staten. Från OP Gruppens landsvisa maximala limiter allokeras separat bolagsbestämda landslimiter till OP-Livförsäkring och Pohjola Försäkring för att begränsa geografiska koncentrationer i bolagens placeringar. Placeringsriskernas geografiska fördelning följs upp regelbundet.

Försäkringsbolagens försäkringsavtalsskuld medför i regel ingen valutarisk, eftersom den i huvudsak är i euro, och för OP-Livförsäkrings del i sin helhet i euro. Av den anledningen riktas också en stor del av de placeringar som utgör täckning för försäkringsavtalsskulden till värdepapper i euro, eller så säkras placeringarnas öppna valutarisk.

Försäkringsbolagens försäkrings- och placeringsverksamhet medför likviditetsrisk till följd av en obalans i inkommande och utgående kassaflöden, exempelvis återbetalningar av premier och minskad premieinkomst om kunder säger upp sina försäkringsavtal, plötsliga ökning av skadekostnaden, ett exceptionellt antal stora skador eller insolvens hos återförsäkrare. För placeringsverksamhetens del kan förändringar i marknadsmiljön orsaka likviditetsbehov, exempelvis om säkerhetskraven för räntederivat påverkas av förändringar i räntenivån. Försäkringsavtalsskulden värderas med en räntekurva som beaktar likviditetspremien, vilket delvis skyddar bolagets solvens mot likviditetsstörningar på finansmarknaden. För att säkerställa en fortsatt god likviditetsposition och att antalet illikvida placeringar förblir på en återhållsam nivå analyseras likviditetspositionen kontinuerligt av såväl aktuariefunktionen och riskhanteringen som av placeringsverksamheten. Analyserna inkluderar stresstestning av såväl skulden som kassaflöden från placeringar med hänsyn till bland annat de likviditetsbehov som uppkommer av säkerhets- och försäkringsrisker. Bolagets minimilikviditetskrav på kort sikt limiteras.

Hantering av motpartsrisker

Återförsäkrarnas motpartsrisk hanteras med limiter som är specifika för varje kreditklass och motpart samt i enlighet med placeringspolicyerna och principerna för återförsäkring, som fastställts av styrelsen.

Placeringsportföljens motpartsrisk begränsas med limiter som ingår i placeringspolicyerna. Diversifieringslimiter ställs för både direkta placeringar och för fondplaceringar. En tillräcklig spridning av försäkringsbolagens placeringsportföljer säkerställs med emittentlimiter som ställs i försäkringsbolagens placeringspolicyer. Motpartsrisken i derivat begränsas på basis av derivatmotparternas ratingar. I dokumentationen av principerna för användningen av derivat, som godkänts av styrelsen, beskrivs de derivatinstrument som används och verksamhetssätten.

För motpartsrisken reserveras kapital både i modellen för ekonomiskt kapitalkrav och i SCR-beräkningen.

Not 3. Ändringar i principerna för upprättandet och uppställningen av bokslutet

1. Ibruktagning av IFRS 17 Försäkringsavtal

OP Gruppen har tillämpat standarden IFRS 17 Försäkringsavtal från och med 1.1.2023, som är den sista obligatoriska ibruktagningssdagen. Standarden IFRS 17 godkändes av Europeiska unionen 19.11.2021. OP Gruppen har också tillämpat den ändring av standarden IFRS 17 som tillåter ett undantag vid klassificeringen av finansiella tillgångar. Genom detta har en bokföringsmässig asymmetri mellan försäkringsavtalskulden och de finansiella tillgångar som hänför sig till den eliminerats för de jämförelseuppgifter som justerats på grund av ibruktagningen av IFRS 17. Ändringen har godkänts av Europeiska unionen 8.9.2022.

Standarden IFRS 17 påverkar värderingen och redovisningen av OP Gruppens skade- och livförsäkringsprodukter samt presentationen av dem i bokslutet. Rättigheterna och skyldigheterna i försäkringsavtalen nettas för presentationen i balansräkningen och redovisas bland antingen tillgångar eller skulder. I resultaträkningen redovisas resultat från försäkringstjänster som en mellansumma och separat intäkter från placeringsverksamhet. Dessutom medför den nya standarden ytterligare kvalitativa och kvantitativa krav på noterna, bland annat om avstämningskalkyler över förändringarna under perioden i nettot av de bokförda värdena på försäkringsavtal samt i analysen av intäkterna från försäkringstjänster enligt värderingskomponent.

Standardens viktigaste mål är att förenhetliga värderingen av försäkringsavtalskulden globalt; värderingen enligt den tidigare standarden IFRS 4 baserade sig på nationella värderingar. Värderingen enligt IFRS 17 baserar sig på aktuella estimat, liksom försäkringsbolagens solvensberäkning. Standarden IFRS 17 skiljer sig dock från solvensberäkningen i fråga om sitt syfte och sin principiella grund. Det tidigare förfarandet i enlighet med IFRS 4, där försäkringsavtalskulden kan innehålla underförstådda marginaler för risktagning och framtida vinster upphör. Detta leder till att förändringarna i skulden redovisas transparent.

Övergången till IFRS 17 per 1.1.2022

På försäkringsavtalen tillämpas vid övergången till IFRS 17 den modifierade retroaktiva metoden på alla typiska skadeförsäkringsavtal som den fullständiga retroaktiva metoden inte kan tillämpas på. Modifiering tillämpas särskilt för att justera redan inträffade kassaflöden och för att fastställa diskonteringsräntan. Om det inte till alla delar finns tillgång till fullständiga data för att tillämpa den fullständiga retroaktiva metoden, ska den modifierade retroaktiva metod som tillåts enligt standarden tillämpas på situationer där det är möjligt att använda rimliga och verifierbara uppgifter som kan fås fram utan onödiga kostnader eller insatser. Resultatet av övergången enligt den modifierade retroaktiva metoden kommer att ligga mycket nära resultatet av en tillämpning av den fullständiga retroaktiva metoden.

Dessutom tillämpas övergångsmetoden enligt verkligt värde på livförsäkringsavtal samt på andra skadeförsäkringsavtal på vilka den modifierade retroaktiva metoden inte tillämpas. Alla avtal grupperas portföljvis i en övergångskohort i enlighet med det alternativ som övergångsbestämmelserna tillåter. Den fullständiga retroaktiva metoden är den primära övergångsmodellen, men den måste kunna tillämpas utan att använda till exempel i efterhand erhållen information om kassaflöden som erhållits och betalats före övergången, uppskattningar och ändringar av dem specificerat för varje grupp av försäkringsavtal med beaktande av avtalens begynnelseår.

Som en följd av övergången till IFRS 17 minskade OP Gruppens eget kapital per 1.1.2022 med 52 miljoner euro på övergångsdagen. Vid kalkyleringen enligt konglomeratlagen används Solvens II-värderingar, varför denna ändring i OP Gruppens eget kapital inte påverkar kapitaltäckningen enligt konglomeratlagen.

Förändringar i eget kapital vid övergångstidpunkten 1.1.2022 specificeras i tabellen nedan. Eget kapital ökade till följd av de aktiverade anskaffningskostnaderna för skadeförsäkringen som redovisas i Övriga tillgångar och som uppgick till 238 miljoner euro. Försäkringsavtalskulden värderade i enlighet med standarden IFRS 17 var vid övergångstidpunkten större än försäkringssskulden värderade enligt standarden IFRS 4, vilket minskade det egna kapitalet. Den riskjustering som ska läggas till försäkringsavtalssskulden enligt IFRS 17 var större än den marginal som ingår i beräkningen enligt IFRS 4. Till följd av omklassificeringen av placeringar till verkligt värde via resultatet upplöstes från fonden för verkligt värde den värderingsdifferens som tidigare ackumulerats i försäkringsbolagens placeringar, och den bokfördes bland ackumulerade vinstmedel.

Effekten på eget kapital av övergången till IFRS 17 vid övergångstidpunkten 1.1.2022

Mn €	Andels- kapital	Fonden för verkligt värde*	Övriga fonder	Ackumulerade vinstmedel	Totalt
Eget kapital 31.12.2021	3 459	323	2 184	8 090	14 057
Effekten av skadeförsäkringen vid övergångstidpunkten		-121		324	202
Effekten av livförsäkringen vid övergångstidpunkten		-99		-123	-223
Effekten av koncernjusteringar		15		4	19
Förändring i uppskjuten skattefordran/skatteskuld				-51	-51
Effekten av övergången till IFRS 17 per 1.1.2022 totalt		-205		154	-52
Eget kapital 1.1.2022 (hänförligt till moderföretagets ägare)	3 459	118	2 184	8 244	14 005

*I siffrorna ingår också förändringar i uppskjutna skatter

OP Gruppens resultat före skatt 2022 värderat enligt standarden IFRS 17 var 1 120 miljoner euro, det vill säga 145 miljoner euro mindre än resultatet före skatt 2022 som rapporterats i bokslutet 2022 (1 265 miljoner euro). Resultatskillnaden beror huvudsakligen på förändringen i livförsäkringens resultat, som beror på bland annat periodiseringskillnader för resultatet. Till skillnaden bidrog dessutom förändringen i avsättningar för kommande kundåterbäringar till följd av ränteuppgången. Övergången till standarden IFRS 17 påverkar inte försäkringsavtalens totala lönsamhet. Det kan förekomma skillnader i tidpunkten för redovisningen i resultatet mellan värderingsmodellerna enligt standarden IFRS 4 och standarden IFRS 17.

Förändringar i ingående balans 1.1.2022

OP Gruppens ingående balans 1.1.2022 Mn €	31.12.2021	Förändringar	1.1.2022
Kontanta medel	32 846		32 846
Fordringar på kreditinstitut	541		541
Derivatinstrument	3 467		3 467
Fordringar på kunder	96 947		96 947
Försäkringsavtalsstillgångar			0
Återförsäkringsavtalsstillgångar		114	114
Investeringsstillgångar	22 945	-4	22 941
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna	13 137		13 137
Immateriella tillgångar	1 212		1 212
Materiella tillgångar	446		446
Övriga tillgångar	2 419	-244	2 176
Skattefordringar	141	15	156
Anläggningstillgångar som innehas för försäljning	8		8
Tillgångar totalt	174 110	-119	173 991
Skulder till kreditinstitut	16 650		16 650
Derivatinstrument	2 266		2 266
Skulder till kunder	77 898		77 898
Försäkringsskuld	8 773	-8 773	
Försäkringsavtalssskulder		13 968	13 968
Återförsäkringsavtalssskulder		13	13
Skulder för fondanknutna försäkrings- och placeringsavtal	13 210	-13 210	
Skulder för placeringsavtal		7 880	7 880
Skuldebrev emitterade till allmänheten	34 895		34 895
Avsättningar och övriga skulder	3 134	-16	3 118
Skatteskulder	1 109	71	1 180
Efterställda skulder	1 982		1 982
Skulder hänförliga till anläggningstillgångar som innehas för	8		8
Skulder totalt	159 926	-67	159 858

Eget kapital
OP Gruppens ägares andel

Andelskapital			
Medlemsandelar	215		215
Avkastningsandelar	3 244		3 244
Fonden för verkligt värde	323	-205	118
Övriga fonder	2 184		2 184
Ackumulerade vinstmedel	8 090	154	8 244
Hänförligt till innehav utan	128		128
Eget kapital totalt	14 184	-52	14 133
Skulder och eget kapital totalt	174 110	-119	173 991

I förändringarna i den ingående balansen ingår utöver de transaktioner som beror på övergången till IFRS 17 ändringar i redovisningen i syfte att förtydliga presentationen. Ändringarna i redovisningssättet har inte påverkat beloppet av eget kapital 1.1.2022. Av förändringarna i investeringstillgångar 1.1.2022 på totalt -4 miljoner euro berodde 2 miljoner euro på omklassificeringen av placeringar till följd av övergången till IFRS 17 och -6 miljoner euro på överföringen till övriga tillgångar till följd av det ändrade redovisningssättet. Av förändringarna i övriga tillgångar på totalt 244 miljoner euro berodde -249 miljoner euro på övergången till IFRS 17 och 6 miljoner euro på överföringen från investeringstillgångar till följd av det ändrade redovisningssättet.

Försäkringsavtalskulder vid övergångstidpunkten 1.1.2022 uppdelade enligt övergångsmodell

Försäkringsavtalskulder 1.1.2022 Mn €	Den modifierade retroaktiva metoden (MRA)	Verkligt värde- metoden (FVA)	Totalt
Skadeförsäkring	2 956	28	2 985
Diskonterade kassaflöden	2 750	11	2 761
Riskjustering	129	0	130
Avtalsenlig marginal CSM	77	17	94
Förlustkomponent	6	2	9
Livförsäkring		10 984	10 984
Diskonterade kassaflöden		10 014	10 014
Riskjustering		284	284
Avtalsenlig marginal CSM		686	686
Förlustkomponent		229	229
OP Gruppen totalt	2 956	11 012	13 968

Justerade siffror för jämförelseåret 2022

I resultaträkningen ersätts Försäkringsnetto av Resultat från försäkringstjänster. I Resultat från försäkringstjänster ingår Premieintäkter och Kostnader för försäkringstjänster. Premieintäkter omfattar redovisning i resultatet av den avtalsenliga marginalen (CSM), förändring i förväntade ersättningar och driftskostnader (inklusive skaderegleringskostnader) samt riskjusteringar för perioden, samt förändringar i tidigare perioders premier. Kostnader för försäkringstjänster omfattar driftskostnader (inklusive skaderegleringskostnader) för försäkringsavtal, försäkringsersättningar för skador som inträffat och förluster för avtal som är förlustavtal samt förändringar som hänför sig till tidigare perioder. Driftskostnader (inklusive skaderegleringskostnader) för försäkringsavtal omfattar rörelsekostnader och nettoprovisionskostnader. Nettointäkter från återförsäkringsavtal redovisas i resultaträkningen på en egen rad som en del av Resultatet från försäkringstjänster.

Resultaträkningen har en ny post: Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal. I posten ingår effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalskuldens värde samt effekten av tidens gång, alltså upplösningen av diskonteringen. Dessutom omfattar posten tillämpning av alternativet riskminskning (risk mitigation) på vissa livförsäkringsavtal. Tillämpningen av det här alternativet gör

det möjligt att justera redovisningen av avtalen enligt VFA-modellen så att de förändringar i kassaflödena som hör till en säkrad position i fråga om finansieringsrisken överförs från den avtalsenliga marginalen till resultaträkningen. Detta fungerar som en motpost för värdeförändringen i säkringsportföljen.

I Nettointäkter från placeringsverksamhet redovisas avkastningen på investeringstillgångarna till verkligt värde. Nettointäkter från placeringsverksamhet tillsammans med finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal visar resultatet av placeringsverksamheten.

De kostnader som redovisas i resultaträkningen minskade, eftersom driftskostnaderna (inklusive skaderegleringskostnader) för försäkringsavtalen som ska värderas i enlighet med standarden IFRS 17 överförs till resultatet från försäkringstjänster. Även resultatposten OP-bonus till ägarkunder minskade, eftersom bonuskassaflödena som betalas för försäkringsavtal inkluderas i kassaflödena enligt IFRS 17-redovisningen, varvid de ingår i resultatet från försäkringstjänster.

OP Gruppens IFRS 17-resultaträkning 2022

Mn €	1-12/2022
Räntenetto	1 618
Nedskrivningar av fordringar	-115
Provisionsnetto	942
Premieintäkter	1 898
Kostnader för försäkringstjänster	-1 898
Nettointäkter från återförsäkringsavtal	106
Resultat från försäkringstjänster	106
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) relaterade till försäkringsavtal	2 228
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) relaterade till återförsäkringar	-1
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	2 226
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	-29
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-1 952
Övriga rörelseintäkter	67
Personalkostnader	-856
Avskrivningar och nedskrivningar	-214
Övriga rörelsekostnader	-892
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	416
Rörelsekostnader	-1 545
OP-bonus till ägarkunder	-198
Rörelsevinst (-förlust)	1 120
Resultat före skatt	1 120
Inkomstskatt	-213
Periodens resultat	907
Resultat före skatt enligt bokslutet 2022	1 265

Premieintäkter: Redovisning i resultatet av den avtalsenliga marginalen (CSM), förändring i förväntade ersättningar och driftskostnader (inklusive skaderegleringskostnader) samt riskjusteringar för perioden, samt förändringar i tidigare perioders premier.

Kostnader för försäkringstjänster: Försäkringsersättningar för skador som inträffat och förluster för avtal som är förlustavtal samt förändringar som hänför sig till tidigare perioder. Dessutom driftskostnader (inklusive skaderegleringskostnader).

Finansiella nettointäkter och nettokostnader från försäkringsavtal: Upplösning av diskonteringsräntan under perioden, effekten av förändringen i diskonteringsräntan och av andra ekonomiska förändringar på försäkringsavtalsskuldens värde, effekten av riskminskning i livförsäkringen.

Resultatet från försäkringstjänster omfattar **driftskostnader (inklusive skaderegleringskostnader) för försäkringsavtal som värderas i enlighet med standarden IFRS 17**, alltså rörelsekostnader och nettoprovisionskostnader. Deras andel har i resultaträkningen överförts till resultatet från försäkringstjänster.

OP Gruppens IFRS 17-balansräkning 31.12.2022

Mn €	31.12.2022
Kontanta medel	35 004
Fordringar på kreditinstitut	798
Fordringar på kunder	98 546
Derivatinstrument	4 117
Investeringsstillgångar	20 742
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	11 597
Försäkringsavtalstillgångar	0
Återförsäkringsavtalstillgångar	245
Immateriella tillgångar	1 153
Materiella tillgångar	423
Övriga tillgångar	2 401
Skattefordringar	664
Tillgångar totalt	175 691
Skulder till kreditinstitut	12 301
Skulder till kunder	81 468
Derivatinstrument	4 432
Försäkringsavtalsskulder	11 446
Återförsäkringsavtalsskulder	2
Skulder för placeringsavtal	7 211
Skuldebrev emitterade till allmänheten	37 438
Avsättningar och övriga skulder	3 818
Skatteskulder	1 522
Efterställda skulder	1 384
Skulder totalt	161 023
Eget kapital	
OP Gruppens ägares andel	
Andelskapital	
Medlemsandelar	217
Avkastningsandelar	3 369
Fonden för verkligt värde	-360
Övriga fonder	2 172
Ackumulerade vinstmedel	9 153
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	118
Eget kapital totalt	14 668
Skulder och eget kapital totalt	175 691

Tillgångarna i OP Gruppens balansräkning omfattar återförsäkringsavtalstillgångarna i de avtal som värderas enligt standarden IFRS 17. De aktiverade anskaffningskostnaderna för skadeförsäkringen redovisas i posten Övriga tillgångar. I skulderna i balansräkningen ersatte försäkringsavtalsskulder försäkringsskulder enligt standarden IFRS 4.

Försäkringsavtalsskulder mn €	31.12.2022
Skadeförsäkring	2 536
Livförsäkring	8 906
Totalt	11 442

I eget kapital minskade fonden för verkligt värde, eftersom placeringar som hänför sig till försäkringsavtalsskulden i skade- och livförsäkringen har omklassificerats så att deras verkliga värde nu i sin helhet redovisas via resultaträkningen i enlighet med det alternativ som standarden IFRS 17 tillåter.

Beloppet av den avtalsenliga marginalen vid övergångstidpunkten 1.1.2022 var uppskattningsvis 780 miljoner euro, varav livförsäkringens andel är uppskattningsvis 690 miljoner euro och skadeförsäkringens andel uppskattningsvis 90 miljoner euro. Inom skadeförsäkring är avtalen huvudsakligen ett år långa. För nya försäkringsavtal uppkommer vid början av perioden en avtalsenlig marginal, som fördelas under perioden. I livförsäkringen kan den avtalsenliga marginalen för långa avtal fördelas i resultatet under flera årtionden. Vid nyförsäljning uppkommer det också en ny avtalsenlig marginal för befintliga bestånd. Redovisningen i resultatet av den avtalsenliga marginalen i relation till en ny CSM var under jämförelseåret cirka 7 procent. Under jämförelseåret fastställdes risklivförsäkringens skyddsenheter med hjälp av premier, och från början av 2023 används risksummor för skyddsenheter. Förändringen har ingen betydande inverkan på OP Gruppens resultat.

Belopp och redovisning i resultatet av den avtalsenliga marginalen CSM:

Mn €	1.1.2022	31.12.2022	Redovisning av CSM i resultatet under perioden
Skadeförsäkring	94	116	231
Livförsäkring	686	787	47
OP Gruppen totalt	780	903	278

Justerade siffror i OP Gruppens resultaträkning, Mn €	Q1 2022	Q2 2022	Q3 2022	Q4 2022
Ränteintäkter	339	675	1 070	1 833
Räntekostnader	-6	-1	52	-215
Räntenetto	334	675	1 122	1 618
Nedskrivningar av fordringar	-83	-100	-70	-115
Provisionsintäkter	280	546	809	1 077
Provisionskostnader	-33	-68	-100	-134
Provisionsnetto	247	478	709	942
Premieintäkter	451	916	1 407	1 898
Kostnader för försäkringstjänster	-447	-893	-1 463	-1 898
Nettointäkter från återförsäkringsavtal	16	33	134	106
Resultat från försäkringstjänster	21	56	77	106
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) relaterade till försäkringsavtal	839	1 866	2 223	2 228
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) relaterade till återförsäkringar	-2	-5	-3	-1
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	837	1 861	2 219	2 226
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	-19	-48	-62	-29
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-748	-1 688	-2 019	-1 952
Övriga rörelseintäkter	39	46	52	67
Personalkostnader	-211	-427	-617	-856
Avskrivningar och nedskrivningar	-57	-110	-159	-214
Övriga rörelsekostnader	-246	-451	-644	-892
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	106	207	305	416
Rörelsekostnader	-407	-781	-1 115	-1 545
OP-bonus till ägarkunder	-46	-96	-147	-198
Rörelsevinst (-förlust)	174	402	766	1 120
Resultat före skatt	174	402	766	1 120
Inkomstskatt	-25	-72	-142	-213
Periodens resultat	148	330	624	907

Skillnader mellan solvensberäkning enligt Solvens II och värdering enligt IFRS 17

IFRS 17 förändrar värderingen av försäkringsavtal för de avtals del som standarden tillämpas på. Värderingen är marknadsbaserad och närbesläktad med värdering för solvensberäkningen enligt Solvens II. Utgångspunkten är huvudsakligen samma kassaflöden från försäkringsavtal som i solvensberäkningen. De här kassaflödena diskonteras med en riskfri ränta och en likviditetspremie. Den riskfria räntan är samma riskfria ränta som för solvensberäkningen, och likviditetspremien motsvarar volatilitetskorrigeringen för solvensberäkningen, men dess storlek fastställs på basis av naturen av och placeringsuniversum för försäkringsavtalskulden hos gruppens försäkringsbolag. Till försäkringsavtalens värde läggs en riskjustering som beräknats med Cost-of-capital-metoden och som begreppsmässigt motsvarar solvensberäkningens riskmarginal, men den har beräknats med bolagets egna parametrar. Som en del av försäkringsavtalskulden enligt IFRS 17 avsätts en avtalsenlig marginal som periodiserar vinsterna från försäkringsavtalen under försäkringsskyddets löptid. I solvensberäkningen avdras inte en post som motsvarar den avtalsenliga marginalen från kapitalbasmedlen, utan vinsten från försäkringsavtalen ökar kapitalbasmedlen genast vid det första värderingstillfället för ett avtal. I tillgångarna i balansräkningen aktiveras den andel av anskaffningskostnaderna för försäkringsavtalen enligt IFRS 17 som anses hänföra sig till framtida årskohorter. I Solvens II-kapitalbasen beaktas emellertid inte aktiverade anskaffningskostnader.

Justering av eget kapital 31.12.2023

Effekten på OP Gruppens eget kapital av övergången till IFRS 17 per 1.1.2022 var -52 miljoner euro. Vid en omvärdering av uppskjutna skatter vid slutet av 2023 upptäckte OP Gruppen att den hade bokfört för mycket uppskjutna skatteskulder för placeringarnas värderingsdifferenser 1.1.2022. Som en följd var beloppet av eget kapital 55 miljoner euro för litet 1.1.2022. Eget kapital korrigerades för tidpunkten 31.12.2023 genom att minska

skatteskulden och öka ackumulerade vinstmedel med 55 miljoner euro. En retroaktiv justering var i praktiken inte längre möjlig för tidpunkten 1.1.2022.

2. Ändringar i resultaträknings- och balansräkningsschemana 2023

OP Gruppen ändrade 1.1.2023 sina officiella resultaträknings- och balansräkningsscheman för bokslutet. Ändringarna har gjorts retroaktivt också för 2022. Intäkterna i resultaträkningen redovisas utan förtecken och kostnaderna med minustecken. De viktigaste ändringarna i resultaträknings- och balansräkningsschemana är följande:

- a) Raderna Intäkter totalt och Kostnader total har tagits bort, eftersom intäkterna från och kostnaderna för försäkringsrörelsen (exempelvis personalkostnaderna) efter att standarden IFRS 17 trätt i kraft 1.1.2023 redovisas på raden Resultat från försäkringstjänster.
- b) Underraderna till Räntenetto (Ränteintäkter och Räntekostnader) och till Provisionsnetto (Provisionsintäkter och Provisionskostnader) redovisas som specificerade.
- c) Nedskrivningar av fordringar flyttades från slutet av resultaträkningen till rörelseposterna efter räntenettot.
- d) De nya posterna enligt standarden IFRS 17 Resultat från försäkringstjänster och Finansiella nettointäkter från försäkringsavtal har lagts till resultaträkningen. Den tidigare raden för försäkringsrörelsen Försäkringsnetto har tagits bort.
- e) Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel redovisas på en egen rad separat från Nettointäkter från placeringsverksamhet. Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel omfattar endast bankrörelsens och gruppfunktionernas poster. Nettointäkter från placeringsverksamhet omfattar nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via totalresultatet, nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet, nettointäkter från förvaltningsfastigheter, nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde, dotterföretags och samarbetsarrangemangs resultat samt nettointäkter från livförsäkringens skulder för placeringsavtal värderade i enlighet med standarden IFRS 9.
- f) Rörelsekostnadsposterna Personalkostnader, Avskrivningar och nedskrivningar samt Övriga rörelsekostnader redovisas huvudsakligen liksom tidigare som OP Gruppens kostnader totalt. Men efter de här posterna har posten Överföringar till resultat från försäkringstjänster lagts till. Den anger en hur stor del av de här kostnaderna som redovisas i Resultat från försäkringstjänster.
- g) OP-bonus till ägarkunder omfattar inte längre OP-bonus för försäkringsavtal som värderas i enlighet med standarden IFRS 17, eftersom sådan bonus redovisas i resultatet från försäkringstjänster.
- h) En ny rad i resultaträkningen är Rörelsevinst.
- i) I balansräkningen redovisas de nya balansposterna Försäkringsavtalsstillgångar, Återförsäkringsavtalsstillgångar, Försäkringsavtalskulder och Återförsäkringsavtalskulder i enlighet med standarden IFRS 17.
- j) I balansräkningsposten Skulder för placeringsavtal redovisas livförsäkringens placeringsavtal som värderas i enlighet med standarden IFRS 9.

Resultaträkning

	Förklaring till ändringen i uppställningen:
Ränteintäkter	b) Ny rad
Räntekostnader	b) Ny rad
Räntenetto	Ingen ändring
Nedskrivningar av fordringar	c) Bytt plats i uppställningen
Provisionsintäkter	b) Ny rad
Provisionskostnader	b) Ny rad
Provisionsnetto	Ingen ändring
Premieintäkter	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Kostnader för försäkringstjänster	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Nettointäkter från återförsäkringsavtal	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Resultat från försäkringstjänster	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	d) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	e) Ny rad
Nettointäkter från placeringsverksamhet	e) Postens innehåll har ändrats
Övriga rörelseintäkter	Ingen ändring
Personalkostnader	Ingen ändring
Avskrivningar och nedskrivningar	Ingen ändring
Övriga rörelsekostnader	Ingen ändring
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	f) Ny rad som hänför sig till ibruktagningen av standarden IFRS 17
Rörelsekostnader	f) Ny rad som hänför sig till ibruktagningen av IFRS 17
OP-bonus till ägarkunder	g) Postens innehåll har ändrats
Rörelsevinst (-förlust)	h) Ny rad
Resultat före skatt	Ingen ändring
Inkomstskatt	Ingen ändring
Periodens resultat	Ingen ändring

Balansräkning

	Förklaring till ändringen i uppställningen:
Kontanta medel	Ingen ändring
Fordringar på kreditinstitut	Ingen ändring
Fordringar på kunder	Ingen ändring
Derivatinstrument	Ingen ändring
Investeringsstillgångar	Ingen ändring
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal	Ingen ändring
Försäkringsavtalstillgångar	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Återförsäkringsavtalstillgångar	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Immateriella tillgångar	Ingen ändring
Materiella tillgångar	Ingen ändring
Övriga tillgångar	Ingen ändring
Skattefordringar	Ingen ändring
Tillgångar totalt	Ingen ändring
Skulder till kreditinstitut	Ingen ändring
Skulder till kunder	Ingen ändring
Derivatinstrument	Ingen ändring
Försäkringsavtalsskulder	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Återförsäkringsavtalsskulder	i) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Skulder för placeringsavtal	j) Ny rad enligt standarden IFRS 17
Skuldebrev emitterade till allmänheten	Ingen ändring
Avsättningar och övriga skulder	Ingen ändring
Skatteskulder	Ingen ändring
Efterställda skulder	Ingen ändring
Skulder totalt	Ingen ändring
Eget kapital	Ingen ändring
Andelskapital	Ingen ändring
Medlemsandelar	Ingen ändring
Avkastningsandelar	Ingen ändring
Fonden för verkligt värde	Ingen ändring
Övriga fonder	Ingen ändring
Ackumulerade vinstmedel	Ingen ändring
Hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	Ingen ändring
Eget kapital totalt	Ingen ändring
Skulder och eget kapital totalt	Ingen ändring

Not 4. Segmentrapportering**Rörelsesegment**

OP Gruppens rörelsesegment är Hushållsbank, Företagsbank och Försäkring. Den rörelse som inte hör till rörelsesegmenten presenteras i segmentet "Gruppfunktioner". Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Segmentindelningen och presentationen baserar sig på ledningens rapportering. Segmentens resultat och lönsamhet följs upp på planet resultat före skatt.

I rörelsesegmentet Hushållsbank ingår som bolag andelsbankerna, OP Hem, OP Detaljkunder Abp, OP-Bostadslånebanken Abp och Pivo Wallet Oy. Räntenettet är den största intäktsposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter och från placeringsverksamheten. Kostnaderna består främst av personalkostnader och ICT-kostnader samt kostnader för kontorsnätet och OP-bonus till ägarkunderna. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Företagsbank ingår som bolag OP Företagsbanken Abp (exkl. centralbanksfunktionerna), OP Säilytys Oy, OP Kapitalförvaltning Ab, OP Kiinteistösiioitus Oy och OP-Fondbolaget Ab. Räntenettet är den största inkomstposten i segmentet. Intäkter genereras också som provisionsintäkter från bankrörelsen och kapitalförvaltningen samt från placeringsverksamheten. Kostnaderna utgörs till största delen av personalkostnader och ICT-kostnader. Det mest betydande riskslaget i affärsrörelsen är kreditrisken, men till affärsrörelsen ansluter sig också marknadsrisker och operativa risker.

I rörelsesegmentet Försäkring ingår OP Gruppens skadeförsäkringsbolag Pohjola Försäkring Ab samt livförsäkringsbolaget OP-Livförsäkrings Ab. Till segmentets produkter hör skadeförsäkringar och livförsäkringar för företagskunder och privatkunder. Affärsrörelsens intäkter består till största delen av premieintäkter, provisionsintäkter och nettointäkter från placeringsverksamheten. De mest betydande riskerna i segmentet Försäkring är försäkrings- och placeringsriskerna.

Segmentet Övrig rörelse omfattar de funktioner som stöder de övriga segmenten. Till segmentet hör merparten av OP Andelslag och OP Företagsbanken Abp:s centralbanksfunktioner. Kostnaderna för tjänster som stöder rörelsesegmenten allokeras till segmenten som tjänstedebiteringar. Intäkterna i segmentet Gruppfunktioner består främst av intäkter från centralbanksrörelsen samt OP Gruppens interna debiteringar som redovisas bland övriga rörelseintäkter.

Principer för upprättandet av segmentrapporteringen

Rapporteringen per rörelsesegment följer principerna för upprättandet av OP Gruppens bokslut. Till rörelsesegmenten har allokerats de intäkter, kostnader, tillgångar och skulder som direkt ansetts höra till eller som på goda grunder kan allokeras till respektive rörelsesegment. De intäkter, kostnader, placeringar och kapital som inte har allokerats till rörelsesegmenten och koncernelimineringarna mellan rörelsesegmenten rapporteras i kolumnen "Koncernelimineringar".

Resultatet för januari–december 2023, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Ränteintäkter	3 756	1 790	1	2 636	-2 704	5 480
Räntekostnader	-1 499	-1 199	-1	-2 636	2 725	-2 609
Räntenetto	2 258	591	0	1	21	2 871
varav poster mellan segment	0	-387		387	0	0
Nedskrivningar av fordringar	-173	-96		0	0	-269
Provisionsintäkter	735	393	81	21	-192	1 038
Provisionskostnader	-50	-174	-25	-21	139	-130
Provisionsnetto	686	219	56	-1	-52	908
Premieintäkter			2 000			2 000
Kostnader för försäkringstjänster			-1 824			-1 824
Nettointäkter från återförsäkringsavtal			-95			-95
Resultat från försäkringstjänster			81		0	81
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsa			-722			-722
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkrir			0		0	0
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal			-722		0	-722
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	3	53	-1	6	-6	55
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-32	0	1 070	4	15	1 057
Övriga rörelseintäkter	61	21	4	741	-788	40
Personalkostnader	-500	-104	-167	-232	38	-964
Avskrivningar och nedskrivningar	-57	-3	-64	-104	2	-226
Övriga rörelsekostnader	-806	-247	-317	-441	801	-1 011
Överföringar till resultat från försäkringstjänster			485		0	485
Rörelsekostnader	-1 363	-354	-62	-777	841	-1 716
OP-bonus till ägarkunder	-217	-26	-12		0	-255
Rörelsevinst (-förlust)	1 223	408	414	-26	31	2 050
Resultat före skatt	1 223	408	414	-26	31	2 050

Den kalkylerade ineffektivitet i säkringsredovisningen enligt verkligt värde som orsakas av elimineringen av interna poster redovisas bland koncernelimineringar.

Nettointäkterna från OP Företagsbankens filialer i Baltikum var totalt 42 miljoner euro.

Justerat	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Resultatet för januari–december 2022, mn €						
Ränteintäkter	1 305	548	1	319	-339	1 833
Räntekostnader	-111	-91	-2	-381	370	-215
Räntenetto	1 194	457	-1	-62	31	1 618
varav poster mellan segment		-35		35	0	0
Nedskrivningar av fordringar	-96	-18	0	0	0	-115
Provisionsintäkter	814	395	84	14	-230	1 077
Provisionskostnader	-41	-229	-34	-15	184	-134
Provisionsnetto	773	166	50	0	-45	942
Premieintäkter			1 898			1 898
Kostnader för försäkringstjänster			-1 898			-1 898
Nettointäkter från återförsäkringsavtal			106		0	106
Resultat från försäkringstjänster			106		0	106
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsa			2 228		0	2 228
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från återförsäkrir			-1		0	-1
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal			2 226		0	2 226
Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel	-4	132	-1	-22	-133	-29
Nettointäkter från placeringsverksamhet	-5	4	-2 070	11	108	-1 952
Övriga rörelseintäkter	39	18	39	657	-686	67
Personalkostnader	-455	-95	-147	-195	36	-856
Avskrivningar och nedskrivningar	-53	-8	-51	-103	2	-214
Övriga rörelsekostnader	-720	-218	-264	-376	687	-892
Överföringar till resultat från försäkringstjänster			416			416
Rörelsekostnader	-1 229	-321	-46	-674	725	-1 545
OP-bonus till ägarkunder	-168	-20	-10		0	-198
Rörelsevinst (-förlust)	502	416	293	-91	-1	1 120
Resultat före skatt	502	416	293	-91	-1	1 120

Nettointäkterna från OP Företagsbankens filialer i Baltikum var totalt 30 miljoner euro.

Balansräkning 31.12.2023, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	45	125		19 585	0	19 755
Fordringar på kreditinstitut	24 254	209	570	12 705	-36 880	858
Fordringar på kunder	70 157	28 061	0	-53	-329	97 836
Derivatinstrument	902	4 538	58	242	-2 340	3 401
Investeringsstillgångar	453	555	9 460	16 223	-4 794	21 896
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			12 581			12 581
Återförsäkringsavtalsstillgångar			106		0	106
Immateriella tillgångar	22	179	634	169	62	1 065
Materiella tillgångar	260	3	3	137	-4	398
Övriga tillgångar	1 176	264	558	914	-690	2 222
Skattefordringar	101	1	82	48	41	273
Tillgångar totalt	97 370	33 935	24 051	49 969	-44 934	160 391
Skulder till kreditinstitut	10 638	5	59	25 006	-35 642	66
Skulder till kunder	60 817	13 656		3 509	-1 325	76 656
Derivatinstrument	1 158	4 106	27	390	-2 410	3 271
Försäkringsavtalskulder			11 589		0	11 589
Återförsäkringsavtalskulder			0			0
Skulder för placeringsavtal			7 944			7 944
Skuldebrev emitterade till allmänheten	14 190	2 466		21 492	-637	37 511
Avsättningar och övriga skulder	1 699	1 056	316	1 937	-559	4 450
Skatteskulder	581	4	248	391	5	1 229
Efterställda skulder	0	0	380	1 414	-380	1 414
Skulder totalt	89 083	21 292	20 563	54 138	-40 947	144 129
Eget kapital						16 262

Nettotillgångarna hos OP Företagsbankens filialer i Baltikum var 1 400 miljoner euro.

Justerat Balansräkning 31.12.2022, mn €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Grupp- funktioner	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Kontanta medel	52	154	0	34 797	0	35 004
Fordringar på kreditinstitut	29 713	310	904	13 173	-43 301	798
Fordringar på kunder	70 729	27 803		383	-369	98 546
Derivatinstrument	1 266	5 612	76	169	-3 007	4 117
Investeringsstillgångar	537	298	8 702	20 485	-9 280	20 742
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal			11 597			11 597
Återförsäkringsavtalstillgångar			245		0	245
Immateriella tillgångar	23	181	717	202	29	1 153
Materiella tillgångar	285	4	2	136	-4	423
Övriga tillgångar	635	1 756	762	-493	-259	2 401
Skattefordringar	137	3	456	24	44	664
Tillgångar totalt	103 378	36 120	23 462	68 877	-56 146	175 691
Skulder till kreditinstitut	11 615	-36	65	42 621	-41 965	12 301
Skulder till kunder	63 951	14 043		4 876	-1 402	81 468
Derivatinstrument	1 667	5 295	60	443	-3 033	4 432
Försäkringsavtalsskulder			11 446		0	11 446
Återförsäkringsavtalsskulder			2			2
Skulder för placeringsavtal			7 211			7 211
Skuldebrev emitterade till allmänheten	16 941	1 672		23 537	-4 711	37 438
Avsättningar och övriga skulder	846	891	347	1 954	-221	3 818
Skatteskulder	514	2	631	372	4	1 522
Efterställda skulder	0	-51	380	1 435	-380	1 384
Skulder	95 535	21 816	20 142	75 239	-51 709	161 023
Eget kapital						14 668

Nettotillgångarna hos OP Företagsbankens filialer i Baltikum var 619 miljoner euro.

Noter till resultaträkningen

Not 5. Räntenetto

Mn €	2 023	2 022
Ränteintäkter		
Fordringar på kreditinstitut	656	111
Fordringar på kunder		
Lån	3 963	593
Finansiella leasingfordringar	87	35
Värderingsposter i såringsredovisning	-402	-618
Totalt	3 648	10
Skuldebrev		
Värderade till verkligt värde via resultatet	0	0
Värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	131	66
Upplupet anskaffningsvärde	7	0
Värderingsposter i såringsredovisning	551	-1 479
Totalt	690	-1 414
Derivatinstrument*		
Såring av verkligt värde	491	3 073
Såring av kassaflöde	-84	27
Övriga		0
Totalt	407	3 101
Skulder till kreditinstitut		
Negativa räntor	0	-23
Skulder till kunder		
Negativa räntor	4	24
Övriga	75	24
Totalt	5 480	1 833
Räntekostnader		
Skulder till kreditinstitut		
Räntekostnader för skulder till kreditinstitut	-76	2
Värderingsposter i såringsredovisning	-363	1 007
Totalt	-439	1 009
Skulder till kunder	-1 037	2
Skuldebrev emitterade till allmänheten		
Räntekostnader för skuldebrev emitterade till allmänheten	-665	-198
Värderingsposter i såringsredovisning	-946	2 411
Totalt	-1 611	2 213
Efterställda skulder		
Övriga	-29	-35
Värderingsposter i såringsredovisning	-35	82
Totalt	-63	47
Derivatinstrument*		
Såring av verkligt värde	558	-3 438
Övriga	71	40
Totalt	629	-3 398
Fordringar på kreditinstitut		
Negativa räntor	0	-73
Övriga	-86	-14
Totalt	-2 609	-215
Räntenetto totalt	2 871	1 618

* Inkluderar derivatens värdering och räntor.

Beräknat med effektivräntemetoden uppgick ränteintäkterna till totalt 4 709 (1 770) miljoner euro.

Not 6. Nedskrivningar av fordringar

Mn €	2023	2022
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	-93	-133
Återföringar av fordringar som avskrivits	16	15
Förväntade förluster* (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	-192	3
Förväntade förluster* (ECL) för skuldebrev	0	0
Nedskrivningar av fordringar totalt	-269	-115

* Förlustr reserven har specificerats i not 37. Förlustr reserv för fordringar och skuldebrev.

Not 7. Provisionsnetto

Januari–december 2023, mn. €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Provisionsintäkter						
Utlåning	108	54		0	-2	160
Inlåning	23	2		0	0	25
Betalningar	285	32		19	-19	317
Värdepappersförmedling	6	18		0	-7	18
Värdepappersemissioner	0	5		0	0	5
Placeringsfonder	48	231	48		-47	279
Kapitalförvaltning	31	28		1	-13	46
Juridiska tjänster	23	0			0	23
Garantier	11	12		0	0	23
Bostadsförmedling	63				0	63
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal	92		9		-64	38
Livförsäkringsavtal			25			25
Övriga	44	10		1	-40	14
Totalt	735	393	81	21	-192	1 038
Provisionskostnader						
Utlåning	0	-2		0	1	0
Betalningar	-30	-7	-2	-3	16	-26
Värdepappersförmedling		-3		0	0	-3
Värdepappersemissioner	0	-5		0	0	-5
Placeringsfonder		-106	0		47	-58
Kapitalförvaltning		-8	5	-1		-4
Garantier		0				0
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal			-28		23	-5
Övriga	-20	-44	-1	-16	52	-29
Totalt	-50	-174	-25	-21	139	-130
Provisionsnetto totalt	686	219	56	-1	-52	908
Justerat						
Januari–december 2022, mn. €	Hushålls- bank	Företags- bank	Försäkring	Övrig rörelse	Koncern- elimineringar	OP Gruppen
Provisionsintäkter						
Utlåning	104	48		0	-1	150
Inlåning	22	3		0	0	25
Betalningar	298	32		11	-12	329
Värdepappersförmedling	8	22			-8	22
Värdepappersemissioner	0	6		0	0	6
Placeringsfonder	47	237	48	0	-46	286
Kapitalförvaltning	33	27		1	-13	48
Juridiska tjänster	27	0				27
Garantier	12	13		0	0	25
Bostadsförmedling	72				0	72
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal	96		10		-60	46
Livförsäkringsavtal			24			24
Övriga	94	8	1	2	-90	16
Totalt	814	395	84	14	-230	1 077
Provisionskostnader						
Utlåning	0	-2		0	1	0
Betalningar	-29	-3	-1	-2	10	-25
Värdepappersförmedling		-4		0	0	-4
Värdepappersemissioner	0	-4		0	4	0
Placeringsfonder		-110	0		46	-64
Kapitalförvaltning		-9	0	-4		-13
Garantier		0				0
Försäljningsprovisioner för försäkringsavtal	5		-31		21	-5
Övriga	-16	-98	-2	-8	102	-23
Totalt	-41	-229	-34	-15	184	-134
Provisionsnetto totalt	773	166	50	0	-45	942

* Förväntade kreditförluster för skuldebrev i försäkringsrörelsen redovisas i nettointäkter från placeringsverksamhet.

Not 8. Försäkringsnetto

Mn €	2023	2022
Skadeförsäkring		
Förväntade försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	1 309	1 269
Förändringar i riskjusteringen (för icke-finansiell risk)	11	21
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits under perioden	249	231
Redovisning i resultatet av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	124	124
Övriga förändringar i premieintäkter	65	34
Skadeförsäkringens premieintäkter enligt GMM-modellen totalt	1 758	1 680
Livförsäkring		
Förväntade försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	119	112
Förändringar i riskjusteringen (för icke-finansiell risk)	10	14
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits under perioden	64	40
Redovisning i resultatet av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	14	20
Övriga förändringar i premieintäkter	9	2
Livförsäkringens premieintäkter enligt GMM-modellen totalt	216	189
Förväntade försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	17	19
Förändringar i riskjusteringen (för icke-finansiell risk)	4	9
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits under perioden	5	6
Redovisning i resultatet av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	2	2
Övriga förändringar i premieintäkter	-2	-7
Livförsäkringens premieintäkter enligt VFA-modellen totalt	26	29
Livförsäkringens premieintäkter totalt	242	217
Premieintäkter totalt	2 000	1 898
Skadeförsäkring		
Faktiska försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	-1 295	-1 454
Förändringar till följd av inträffade skador som avser tidigare tjänster	-116	-41
Kostnader för anskaffning av försäkringsavtal	-124	-124
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar av upplupna kostnader för anskaffning av försäkringsavtal		0
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster	-33	-8
Kostnader för försäkringstjänster inom skadeförsäkringen enligt GMM-modellen totalt	-1 568	-1 627
Livförsäkring		
Faktiska försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	-135	-120
Förändringar till följd av inträffade skador som avser tidigare tjänster	-2	-7
Kostnader för anskaffning av försäkringsavtal	-14	-20
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster	-53	-101
Kostnader för försäkringstjänster inom livförsäkringen enligt GMM-modellen totalt	-205	-248
Faktiska försäkringsersättningar och övriga direkt fördelade kostnader för försäkringstjänster	-26	-21
Förändringar till följd av inträffade skador som avser tidigare tjänster	-1	-1
Kostnader för anskaffning av försäkringsavtal	-2	-2
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster	-24	1
Kostnader för försäkringstjänster inom livförsäkringen enligt VFA-modellen totalt	-52	-23
Kostnader för försäkringstjänster inom livförsäkringen totalt	-256	-271
Kostnader för försäkringstjänster totalt	-1 824	-1 898
Nettointäkter från återförsäkringsavtal inom skadeförsäkringen	-88	111
Nettointäkter från återförsäkringsavtal inom livförsäkringen	-7	-5
Nettointäkter från återförsäkringsavtal totalt	-95	106
Resultat från försäkringstjänster	81	106

Not 9. Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal

Mn €	2023	2022
Skadeförsäkring		
Upplösning av diskontering av försäkringssskuld	-33	-1
Effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden	-153	595
Valutakursdifferenser för försäkringsavtal	0	-1
Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom skadeförsäkringen GMM totalt	-186	593
Finansiella intäkter och kostnader från återförsäkringar inom skadeförsäkringen	4	-10
Livförsäkring		
Upplösning av diskontering av försäkringssskuld	12	27
Effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden	-119	533
Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom livförsäkringen GMM totalt	-107	560
Finansiella nettoposter för försäkringsavtal, riskminskning	-53	363
Effekten av förändringar i försäkringsavtalens räntor och i ekonomiska antaganden	0	
Finansiella nettoposter för förändringar i verklig värdet på underliggande poster	-377	711
Finansiella intäkter och kostnader från direktförsäkring inom livförsäkringen VFA totalt	-429	1 074
Finansiella intäkter och kostnader från återförsäkringar inom livförsäkringen	-3	8
Finansiella nettointäkter (+)/nettokostnader (-) från försäkringsavtal	-722	2 226

Not 10. Nettointäkter från finansiella tillgångar som innehas för handel

Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Mn €	2023	2022
Skuldebrev		
Ränteintäkter och räntekostnader	20	4
Värderingsvinster och -förluster på skuldebrev	5	-24
Totalt	26	-20
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	1	9
Utdelningar och vinstandelar	4	2
Totalt	4	11
Derivat		
Ränteintäkter och räntekostnader	67	-17
Värderingsvinster och -förluster	-42	-2
Totalt	25	-20
Totalt	55	-29

Not 11. Nettointäkter från placeringsverksamhet

Nettointäkter från tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Mn €	2023	2022
Skuldebrev		
Realisationsvinster och -förluster	5	10
Övriga intäkter och kostnader	0	-1
Totalt	5	9

* Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev i försäkringsrörelsen

Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Finansiella tillgångar som innehas för handel inom försäkringsverksamhet		
Mn €	2023	2022
Derivat		
Ränteintäkter och räntekostnader	-22	10
Värderingsvinster och -förluster	106	-443
Totalt	84	-433
Totalt	84	-433

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet

Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster		-1
Utdelningar och vinstandelar	0	5
Totalt	0	3
Totalt	0	3

Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet

Skuldebrev		
Ränteintäkter	136	102
Värderingsvinster och -förluster	278	-812
Totalt	414	-710
Aktier och andelar		
Värderingsvinster och -förluster	152	-230
Utdelningar och vinstandelar	43	93
Totalt	195	-137
Totalt	609	-847

Intäkter från tillgångar som utgör täckning för fondanknutna försäkringar och placeringsavtal

Ränteintäkter	103	-85
Värderingsvinster och -förluster	910	-1 460
Totalt	1 013	-1 545

Nettointäkter från finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet totalt 1 622 -2 392

Nettointäkter från finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet totalt 1 706 -2 822

Nettoinntäkter från förvaltningsfastigheter		
Hysesintäkter	52	52
Värderingsvinster och -förluster	-29	6
Vederlags- och skötselkostnader	-46	-42
Övriga	0	1
Nettoinntäkter från förvaltningsfastigheter totalt	-22	17
Nettoinntäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde		
Ränteintäkter	12	3
Räntekostnader	-2	1
Nedskrivningar och återförda nedskrivningar	-2	2
Nettoinntäkter från finansiella tillgångar värderade till upplupet anskaffningsvärde totalt	8	6
Intresseföretag och samarbetsarrangemang		
Intresseföretag som behandlas med metoden för verkligt värde	0	17
Intresseföretag som behandlas med kapitalandelsmetoden	2	8
Samarbetsarrangemang	0	
Totalt	3	25
Finansiella skulder som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Premieinkomst från placeringsavtal	448	503
Förändring i skulder för placeringsavtal	-358	-359
Förändring i skuld för placeringsavtal	-733	668
Nettoinntäkter från skulder för placeringsavtal totalt	-642	812
Övriga nettoinntäkter från placeringsverksamhet inom försäkring		
Valutavärderingsvinster/-förluster hänförliga till resultat från försäkringstjänster	0	-1
Övriga intäkter från och kostnader för lån och övriga fordringar	0	
Övriga nettoinntäkter från placeringsverksamhet inom försäkring totalt	0	-1
Nettoinntäkter från placeringsverksamhet totalt	1 057	-1 952

Not 12. Övriga rörelseintäkter

Mn €	Justerat	
	2023	2022
Hysesintäkter från rörelsefastigheter	7	9
Realisationsvinster på rörelsefastigheter	1	2
Hysesintäkter från vidareuthyrningsavtal	1	
Intäkter från företagsarrangemang	5	0
Övriga rörelseintäkter*	18	51
Övriga rörelseintäkter	8	5
Övriga rörelseintäkter totalt	40	67

* Under jämförelseperioden ökade försäljningen av Pohjola Sjukhus de övriga rörelseintäkterna med 32 miljoner euro.

Not 13. Personalkostnader

Mn €	Justerat	
	2023	2022
Löner och arvoden	-685	-626
Rörliga ersättningar	-113	-75
Pensionskostnader		
Avgiftsbestämda pensionsplaner	-134	-121
Förmånsbestämda pensionsplaner*	1	-7
Övriga lönebikostnader	-32	-27
Personalkostnader totalt	-964	-856

* Not 34.

Personalfonden

Cirka 95 procent av personalen hör till OP Gruppens personalfond. Beloppet av vinstpremien som överförs till personalfonden för 2023 motsvarar 3 % (1,5 %) av lönesumman för fondens medlemmar.

Kostnader som bokförts för rörliga ersättningar*

Mn €	Justerat	
	2023	2022
Personalfonden	-19	-5
Resultatlöner	-94	-69
Totalt	-113	-75

* Utan sociala kostnader

Närmare information om ersättningssystemen finns på www.op.fi > OP Gruppen > OP Gruppen > Bolagsstyrning

Not 14. Avskrivningar och nedskrivningar

Mn €	Justerat	
	2023	2022
Avskrivningar		
Byggnader	-11	-11
Maskiner och inventarier	-8	-9
Immateriella tillgångar som uppkommit i samband med företagsköp	-9	-10
Datasystem och övriga	-108	-147
Nyttjanderätter	-27	-26
Egendom som hyrts ut		1
Övriga	-2	-2
Totalt	-165	-204
Nedskrivningar		
Rörelsefastigheter	-22	-6
Datasystem	-36	0
Nyttjanderätter	0	-2
Övriga	-3	-1
Totalt	-60	-9
Avskrivningar och nedskrivningar totalt	-226	-214

Not 15. Övriga rörelsekostnader

Mn €	Justerat	
	2023	2022
ICT-kostnader		
Drift	-238	-228
Utveckling	-222	-153
Lokaliteter	-58	-58
Myndighets- och revisionsavgifter*	-82	-88
Köptjänster	-143	-123
Experttjänster	-55	-46
Datakommunikation	-33	-32
Marknadsföring	-44	-39
Donationer	-14	-14
Försäkrings- och säkerhetskostnader	-15	-12
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde	-6	-6
Övriga	-101	-93
Övriga rörelsekostnader totalt	-1 011	-892

* Arvodena till revisorerna för 2023 var 3,9 miljoner euro (3,4) för revision, 0,1 miljoner euro (0,1) för sådana uppdrag som avses i 1 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten i revisionslagen, 0,2 miljoner euro (0,2) för skatterådgivning och 1,8 miljoner euro (1,1) för övriga tjänster. Kostnaderna för andra tjänster än revisionstjänster som KPMG Oy Ab utfört för bolag som hör till OP Gruppen uppgick till totalt 2,0 miljoner euro (1,3) (exkl. moms).

Den stabilitetsavgift som beräknats för OP Gruppen för 2023 uppgick till 60,9 miljoner euro (68,0).

Insättningsgarantiavgiften för 2023 uppgår för OP Gruppen till 43,9 miljoner euro (37,7), och den har täckts helt med avgifter som redovisats från den gamla insättningsgarantifonden.

Utvecklingskostnader

Mn €	2023	2022
ICT-utvecklingskostnader	-222	-153
Andel eget arbete	-72	-63
Utvecklingskostnader i resultaträkningen totalt	-294	-216
Aktiverade ICT-kostnader	-51	-81
Överföring av poster som ska aktiveras/personalkostnader	-12	-16
Aktiverade utvecklingskostnader totalt	-62	-97
Utvecklingskostnader totalt	-356	-313
Avskrivningar och nedskrivningar	-142	-145

Not 16. Överföringar till resultat från försäkringstjänster

Mn €	2023	2022
Personalkostnader	159	144
Avskrivningar	33	40
Övriga rörelsekostnader	294	233
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	485	416

Posten Överföringar till resultat från försäkringstjänster under Rörelsekostnader ansluter sig till beräkningen av försäkringsavtalskalden. De kostnader som hänför sig till räkenskapsperioden redovisas i resultatet i enlighet med de fastställda skyddsensheterna. De aktiverade anskaffningskostnaderna redovisas i resultatet enligt samma cykel som de intäkter som hänförs till dem, och de syns i premieintäkterna eller kostnaderna för försäkringstjänster.

Not 17. OP-bonus till ägarkunder

Mn €	Justerat	
	2023	2022
Ny OP-bonus som ägarkunderna samlat	-275	-215
Oanvänd OP-bonus som föråldrats	6	5
Överföringar till resultat från försäkringstjänster	14	11
OP-bonus till ägarkunder totalt	-255	-198

Not 18. Inkomstskatt

Mn €	Justerat	
	2023	2022
På räkenskapsperiodens beskattningsbara inkomst	-394	-221
Skatt från tidigare räkenskapsperioder	-7	0
Uppskjuten skatt	-7	7
Resultaträkningens skatt	-408	-213
Samfundets inkomstskattesats	20	20
Avstämning av skatt uträknad på basis av den gällande skattesatsen med resultaträkningens skatt		
Resultat före skatt	2 050	1 120
Andelen av resultatet enligt skattesatsen	-410	-224
Skatt från föregående räkenskapsperioder	-7	0
Skattefria intäkter	2	10
Oavdragbara kostnader	-7	-4
Omvärdering av oanvända förluster	0	0
Skatterättelser	13	5
Effekt av realisationsvinsten från koncerninternt förvärv		0
Övriga poster	1	0
Resultaträkningens skatt	-408	-213

Noter angående tillgångar

Not 19. Kontanta medel

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Kassa	160	183
På anfordran betalbara insättningar i centralbanker*	19 595	34 820
Kontanta medel totalt	19 755	35 004

* På anfordran betalbara insättningar i centralbanker inkluderar en insättning över natten på 18 861 miljoner euro (33 970) i Finlands Bank.

I enlighet med eurosystemets kassakravssystem ska kreditinstituten ha minimireserver (kassakrav) i de nationella centralbankerna. Kassakravet är en andel av kassakravsbasen som motsvarar den kassakravprocent som Europeiska centralbanken har meddelat. Till kassakravsbasen räknas insättningarna (vidsträckt bemärkelse) och skuldebrev med en löptid på högst två år. Insättningar från andra kassakravsskyldiga räknas inte till kassakravsbasen. Kassakravet är för närvarande 1 % av kassakravsbasen. Kreditinstituten i OP Gruppen sköter sitt kassakrav genom OP Företagsbanken Abp. Kreditinstituten i gruppen har bemyndigat OP Företagsbanken Abp att sköta hela gruppens kassakrav i Finlands Bank.

Not 20. Fordringar på kreditinstitut

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Fordringar på kreditinstitut		
Insättningar		
Betalbara på anfordran	191	652
Övriga	593	69
Totalt	784	721
Krediter och övriga fordringar		
Betalbara på anfordran		0
Övriga	76	79
Totalt	76	79
Totalt	860	800
Förlustreserv*	-1	-2
Fordringar på kreditinstitut totalt	858	798

* Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 21. Fordringar på kunder

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Krediter till allmänheten och offentlig sektor	96 341	97 012
Finansiella leasingfordringar*	2 372	2 228
Garantifordringar	4	5
Totalt	98 717	99 246
Förlustreserv**	-881	-699
Fordringar på kunder totalt	97 836	98 546

* De finansiella leasingfordringarna specificeras i not 27.

** Förlustreserven har specificerats i not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev.

Not 22. Derivatinstrument

Tillgångar

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Som innehas för handel		
Räntederivat	1 661	2 114
Valutaderivat	575	717
Aktie- och indexderivat		0
Råvaruderivat	20	42
Totalt	2 256	2 873
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	1 008	1 182
Valutaderivat	137	62
Räntederivat	0	0
Totalt	1 145	1 244
Derivatinstrument totalt	3 401	4 117

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens positiva värdeförändringar och betalda premier.

Skulder

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Som innehas för handel		
Räntederivat	2 300	3 259
Valutaderivat	576	683
Aktie- och indexderivat	0	
Övriga	19	39
Totalt	2 895	3 980
Säkringsinstrument*		
Säkring av verkligt värde		
Räntederivat	260	313
Valutaderivat	115	135
Säkring av kassaflödet		
Räntederivat	0	4
Totalt	375	452
Derivatinstrument totalt	3 271	4 432

* Balansposten innehåller derivatinstrumentens negativa värdeförändringar och erhållna premier.

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2023

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	14 589	30 625	40 176	85 389	682	1 246
Clearas via central motpart	13 020	19 673	24 398	57 091	50	9
Settled-to-market (STM)	9 798	18 963	24 263	53 024	49	9
Collateralised-to-market (CTM)	3 222	710	135	4 066	1	0
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	1 332	104	753	2 189	189	-46
Utfärdade	1 790	3 121	3 718	8 629	66	362
Put och floor						
Köpta	5 435	4 042	4 455	13 932	401	82
Utfärdade	4 987	2 721	1 188	8 896	24	245
OTC räntederivat totalt	28 133	40 613	50 290	119 036	1 363	1 888
Räntefutures	1 173	95		1 268	0	1
Börsderivat totalt	1 173	95		1 268	0	1
Räntederivat totalt	29 306	40 708	50 290	120 304	1 363	1 889
Valutaderivat						
Valutaterminer	54 587	1 063		55 650	573	568
Ränte- och valutaswappar	1 373	2 321	941	4 635	206	233
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	183			183	2	0
Utfärdade	191			191	0	3
Put						
Köpta	190			190	2	1
Utfärdade	202			202	1	1
Valutaderivat totalt	56 726	3 385	941	61 051	784	806
Kreditderivat						
Kreditswappar	42	104	9	154	10	8
Kreditderivat totalt	42	104	9	154	10	8
Övriga						
Övriga terminer	106	68		173	11	10
Övriga swappar	288	812	39	1 139	82	65
Övriga OTC derivat totalt	394	879	39	1 312	94	75
Övriga futures	45	19		64	0	0
Övriga derivat totalt	438	898	39	1 375	94	76
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	86 512	45 095	51 278	182 885	2 251	2 779

Derivatinstrument som innehas för handel 31.12.2022

mn €	Nominellt värde/återstående löptid				Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt	Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	11 949	24 758	46 177	82 884	845	1 980
Clearas via central motpart	10 000	16 055	29 841	55 896	114	73
Settled-to-market (STM)	7 979	15 524	29 621	53 124	113	71
Collateralised-to-market (CTM)	2 022	531	220	2 772	1	2
Ränteterminer						
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	1 089	2 529	-643	2 976	286	-56
Utfärdade	589	4 223	2 919	7 731	46	417
Put och floor						
Köpta	953	7 390	5 237	13 581	522	85
Utfärdade	1 082	7 120	1 452	9 654	22	375
OTC räntederivat totalt	15 661	46 021	55 142	116 824	1 722	2 801
Räntefutures	838	1 050		1 888	0	0
Börsderivat totalt	838	1 050		1 888	0	0
Räntederivat totalt	16 499	47 071	55 142	118 712	1 722	2 801
Valutaderivat						
Valuteterminer	51 317	604	4	51 924	705	674
Ränte- och valutaswappar	91	2 826	401	3 318	185	175
Valutaoptioner						
Call						
Köpta	192	1		193	3	0
Utfärdade	190	1		191	0	3
Put						
Köpta	187			187	2	2
Utfärdade	208			208	1	2
OTC valutaderivat totalt	52 184	3 431	405	56 020	896	856
Valutaderivat totalt	52 184	3 431	405	56 020	896	856
Kreditswappar	34	63	13	110	1	34
Kreditderivat totalt	34	63	13	110	1	34
Övriga						
Övriga terminer	102	57		159	10	5
Övriga swappar	286	816	26	1 128	79	75
Övriga OTC derivat totalt	387	873	26	1 287	89	80
Övriga futures	52	16		68	1	2
Övriga derivat totalt	439	889	26	1 355	91	82
Derivatinstrument som innehas för handel totalt	69 157	51 453	55 587	176 197	2 710	3 772

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2023

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	13 552	46 000	21 679	81 231	58	71
Clearas via central motpart	13 572	45 880	21 521	80 973	52	69
Settled-to-market (STM)	4 836	18 240	7 424	30 500	11	34
Collateralised-to-market (CTM)	8 736	27 640	14 096	50 473	41	35
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	1 790	7 579	7 252	16 621	959	104
Put och floor						
Köpta		193		193	3	2
Utfärdade	1 208	5 179	257	6 643	67	74
OTC räntederivat totalt	16 550	58 951	29 187	104 688	1 086	251
Räntederivat totalt	16 550	58 951	29 187	104 688	1 086	251
Valutaderivat						
Ränte- och valutaswappar		1 485	463	1 947	4	122
OTC valutaderivat totalt		1 485	463	1 947	4	122
Valutaderivat totalt		1 485	463	1 947	4	122
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	16 550	60 436	29 650	106 636	1 090	374

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2023

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	1 341	3 581	832	5 753	1	3
Clearas via central motpart	1 341	3 581	832	5 753	1	3
Settled-to-market (STM)	241	2 580	673	3 494	1	3
Collateralised-to-market (CTM)	1 100	1 001	159	2 259	0	0
OTC räntederivat totalt	1 341	3 581	832	5 753	1	3
Räntederivat totalt	1 341	3 581	832	5 753	1	3
Valutaderivat						
Valutaterminer	3 195			3 195	134	115
OTC valutaderivat totalt	3 195			3 195	134	115
Valutaderivat totalt	3 195			3 195	134	115
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	4 536	3 581	832	8 948	135	119
Säkringsinstrument totalt	21 086	64 017	30 482	115 584	1 225	493

Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2022

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	11 471	40 499	23 786	75 756	76	108
Clearas via central motpart	11 451	40 469	23 688	75 608	76	100
Settled-to-market (STM)	3 364	18 079	7 679	29 121	13	49
Collateralised-to-market (CTM)	8 088	22 390	16 009	46 487	62	51
Ränteterminer						
OTC ränteoptioner						
Call och cap						
Köpta	1 300	7 652	7 253	16 205	1 105	92
Put och floor						
Köpta		43	150	193	3	2
Utfärdade		5 703	994	6 697	67	74
OTC räntederivat totalt	12 771	53 897	32 183	98 851	1 250	276
Räntederivat totalt	12 771	53 897	32 183	98 851	1 250	276
Valutaderivat						
Valuteterminer	42			42	38	10
Ränte- och valutaswappar		1 872	681	2 553	11	166
OTC valutaderivat totalt	42	1 872	681	2 595	49	176
Valutaderivat totalt	42	1 872	681	2 595	49	176
Säkringsinstrument – säkring av verkligt värde totalt	12 813	55 769	32 864	101 446	1 300	452

Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde 31.12.2022

Mn €	Nominella värden/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat						
Ränteswappar	693	4 242	2 087	7 021	9	18
Clearas via central motpart	692	4 192	2 072	6 956	0	18
Settled-to-market (STM)	192	1 592	1 912	3 696	0	14
Collateralised-to-market (CTM)	500	2 600	159	3 259	0	5
OTC räntederivat totalt	693	4 242	2 087	7 021	9	18
Räntederivat totalt	693	4 242	2 087	7 021	9	18
Valutaderivat						
Valuteterminer	3 735			3 735	12	125
OTC valutaderivat totalt	3 735			3 735	12	125
Valutaderivat totalt	3 735			3 735	12	125
Säkringsinstrument – säkring av kassaflöde totalt	4 428	4 242	2 087	10 756	21	143
Säkringsinstrument totalt	17 241	60 010	34 951	112 202	1 321	596

Derivat totalt 31.12.2023

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	47 197	103 240	80 309	230 746	2 451	2 144
Clearas via central motpart	27 933	69 134	46 751	143 817	103	81
Settled-to-market (STM)	14 874	39 783	32 361	87 019	61	46
Collateralised-to-market (CTM)	13 059	29 351	14 390	56 799	42	35
Valutaderivat	59 921	4 869	1 404	66 193	922	1 044
Kreditderivat	42	104	9	154	10	8
Övriga derivat	438	898	39	1 375	94	76
Derivat totalt	107 598	109 111	81 760	298 469	3 477	3 271

Derivat totalt 31.12.2022

Mn €	Nominellt värde/återstående löptid			Totalt	Verkliga värden*	
	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år		Tillgångar	Skulder
Räntederivat	29 963	105 209	89 412	224 584	2 981	3 096
Clearas via central motpart	22 144	60 716	55 600	138 460	190	191
Settled-to-market (STM)	11 535	35 194	39 212	85 941	126	134
Collateralised-to-market (CTM)	10 609	25 521	16 388	52 519	64	58
Valutaderivat	55 961	5 303	1 086	62 350	958	1 157
Kreditderivat	34	63	13	110	1	34
Övriga derivat	439	889	26	1 355	91	82
Derivat totalt	86 398	111 463	90 538	288 399	4 031	4 368

* I de verkliga värdena ingår upplupna räntor som i balansräkningen redovisas bland övriga tillgångar eller avsättningar och övriga skulder. Dessutom har de verkliga värdena för derivat som clearas av centrala motparter kvittats i balansräkningen.

Räntederivat i central motpartsclearing kvittas i balansräkningen. Effekterna av kvittningen redovisas i not 44. Övriga derivatinstrument redovisas i balansräkningen i brutto. I OP-sammanslutningens kapitaltäckningsanalys tillämpas också kvittning av derivat.

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2023

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
Clearas via central motpart	2,578	4,265	4,666	4,008
OTC räntederivat	-0,450	-0,221	3,009	0,379
Räntederivat totalt	1,064	2,022	3,838	2,194

Medelräntor för räntederivat som utgör säkringsinstrument – säkring av verkligt värde 31.12.2022

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
Clearas via central motpart	0,701	0,642	0,586	0,635
OTC räntederivat		3,086	3,006	3,040
Räntederivat totalt	0,701	0,646	0,596	0,640

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2023

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD				

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2022

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaterminer: EUR:USD	1,041			1,041

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrum

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
GBP		2,318		2,318
HKD		2,940		2,940
JPY		0,700	1,300	1,000
SEK		4,450		4,450
NOK			4,334	4,334
USD			3,607	3,607

Medelräntor för viktiga valutor för ränte- och valutaswappar som utgör säkringsinstrument 31.12.2022

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
AUD			2,440	2,440
GBP		2,151		2,151
HKD		2,959		2,959
JPY		0,700	1,300	1,000
SEK			4,432	4,432
NOK		4,454		4,454
USD	2,328	1,675	3,611	2,538

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument - säkring av kassaflöde 31.12.2023

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
Clearas via central motpart				
OTC räntederivat	2,537	1,966	0,876	1,862
Räntederivat totalt	2,537	1,966	0,876	1,862

Medelpris för derivat som utgör säkringsinstrument - säkring av kassaflöde 31.12.2022

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Räntederivat				
OTC räntederivat	0,940	0,792	0,876	0,841
Räntederivat totalt	0,940	0,792	0,876	0,841

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.202

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:CHF	0,942			0,942
Average EUR:GBP	0,886			0,886
Average EUR:USD	1,094			1,094

Medelpris för viktiga valutor för valutaderivat som utgör säkringsinstrument 31.12.2022

	Under 1 år	1-5 år	Över 5 år	Totalt
Valutaderivat				
Valutaterminer				
Average EUR:AUD	1,4896			1,4896
Average EUR:CHF	0,9703			0,9703
Average EUR:GBP	0,8618			0,8618
Average EUR:USD	1,0645			1,0645

Säkringsredovisningens effekter på den finansiella ställningen och resultatet

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2023	31.12.2022
Säkringar av verkligt värde		
Redovisat värde för säkrade fordringar*	35 906	35 445
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	-1 774	-3 139
Redovisat värde för säkrade skulder**	38 409	34 780
- varav ackumulerade säkringsjusteringar	-1 770	-3 166
Återstående justeringar för avslutade säkringar	82	86

* Redovisas i balansposterna Fordringar på kunder och Investeringstillgångar.

** I siffran beaktas även justeringar mellan fonden för verkligt värde och resultaträkningen som ansluter sig till säkringsredovisningen.

*** Redovisas i balansposterna Skulder till kunder, Skuldebrev emitterade till allmänheten och Efterställda skulder.

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2023	31.12.2022
Säkringar av verkligt värde		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	1 324	-481
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	-1 313	465
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	12	-16

Mn €	Säkring av ränterisk	
	31.12.2023	31.12.2022
Kassaflödessäkringar		
Förändringar i verkligt värde på säkringsinstrument	130	-558
Förändring i värdet på säkrade poster som används för redovisning av säkringsineffektivitet under perioden	-123	540
Säkringsineffektivitet redovisad i resultaträkningen	7	-17
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för fortlöpande säkringar	156	-540
Förändring i reserven för kassaflödessäkring för avslutade säkringar	8	2

Not 23. Investeringsstillgångar

Mn €	31.12.2023	Justerat 31.12.2022
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		
Skuldebrev	11 588	11 755
Aktier och andelar	0	0
Totalt	11 588	11 756
Finansiella tillgångar som innehas för handel		
Skuldebrev	216	295
Aktier och andelar	84	86
Totalt	300	381
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev		0
Aktier och andelar	1	2
Totalt	1	2
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		
Skuldebrev	6 367	6 247
Aktier och andelar	2 349	1 653
Totalt	8 716	7 900
Upplupet anskaffningsvärde		
Skuldebrev	623	1
Övriga	4	-7
Totalt	626	-6
Förvaltningsfastigheter	527	561
Intrasseföretag och samarbetsarrangemang		
Intrasseföretag		
Företag konsoliderade med kapitalandelsmetoden	31	54
Företag konsoliderade med metoden för verkligt värde	106	94
Samarbetsarrangemang	1	0
Totalt	138	148
Investeringsstillgångar totalt	21 896	20 742

Investeringar i intrasseföretag och samarbetsarrangemang

OP Gruppen har 14 (15) intrasseföretag och 3 (3) samarbetsarrangemang som granskade enskilt inte är väsentliga. I tabellen nedan finns OP Gruppens andel av de här intrasseföretagens och samarbetsarrangemangens resultat. De 11 (12) riskkapitalfonder som behandlats som intrasseföretag har värderats till verkligt värde i enlighet med IAS 28.

OP Gruppens placeringar i intrasseföretag och samarbetsarrangemang har inget noterat marknadspris.

Det finns inga eventualförpliktelser i anslutning till intrasseföretag eller samarbetsarrangemang. Till samarbetsarrangemang hör inte heller sådana i bokslutet oupptagna förbindelser som gäller arrangemang av finansiering eller resurser eller förpliktelser att förvärva en annan placerares innehav om vissa händelser inträffar i framtiden.

Förändringar i förvaltningsfastigheter, mn €	2023	2022
Vid räkenskapsperiodens början	561	687
Ökningar till följd av förvärv	0	24
Överföring från rörelsefastigheter	15	13
Förändringar i verkligt värde	-29	6
Minskningar till följd av avyttringar	-21	-170
Kursdifferenser	527	561

I ökningen av förvaltningsfastigheter ingår aktiverade utgifter efter förvärvet. Förändringarna i verkligt värde på förvaltningsfastigheter har bokförts bland nettointäkter från placeringsverksamheten. OP Gruppen sålde fem sjukhusfastigheter i mars 2022.

OP Gruppens företag innehar inga förvaltningsfastigheter som omfattas av betydande begränsningar för överlåtelse- och försäljningspris i enlighet med aravlagstiftningen.

Förvaltningsfastigheterna som hyrts ut med operationella leasingavtal specificeras i not 27.

Bland förvaltningsfastigheterna fanns fastigheter som utgjort säkerhet för 0 mn e (1).

Not 24. Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Aktier och andelar	12 020	11 237
Skuldebrev	561	360
Totalt	12 581	11 597

Av det verkliga värdet på tillgångarna som utgör täckning för fondanknutna avtal utgörs 1 641 miljoner euro (1 556) av underliggande poster i enlighet med den VFA-modell som avses i IFRS 17 Försäkringsavtal. Posten består av aktier och andelar samt skuldebrev. Resten av tillgångarna hänför sig till avtal värderade enligt standarden IFRS 9 Finansiella instrument.

Not 25. Immateriella tillgångar

Förändringar i immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Data-system	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2023	631	166	507	831	2 135
Ökning*				67	67
Minskning				-3	-3
Överföringar mellan posterna				0	0
Anskaffningsvärde 31.12.2023	631	166	507	895	2 199
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2023	-3	-4	-470	-506	-983
Räkenskapsperiodens avskrivningar			-9	-108	-117
Räkenskapsperiodens nedskrivningar				-36	-36
Minskning				1	1
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2023	-3	-4	-480	-649	-1 135
Bokfört värde 31.12.2023	629	162	28	246	1 065

* Det interna utvecklingsarbetets andel 12 mn €.

Förändringar i immateriella tillgångar, mn €	Goodwill	Varumärken	Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och försäkringarnas anskaffningsvärde	Data-system	Totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2022	631	166	507	932	2 236
Ökning*				97	97
Minskning				-201	-201
Överföring av anläggnings tillgångar som innehas för försäljning				2	2
Anskaffningsvärde 31.12.2022	631	166	507	831	2 135
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2022	-3	-4	-461	-558	-1 025
Räkenskapsperiodens avskrivningar			-10	-147	-157
Räkenskapsperiodens nedskrivningar				0	0
Minskning				199	199
Övriga förändringar				0	0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2022	-3	-4	-470	-506	-983
Bokfört värde 31.12.2022	629	162	37	325	1 153

* Det interna utvecklingsarbetets andel 16 mn €.

Datasystem

Bokfört värde, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Datasystem	135	180
Datasystem under utveckling	111	145
Totalt	246	325

En immateriell tillgång prövas för nedskrivning alltid då det finns indikationer på att värdet på en tillgångspost kan behöva skrivas ned. En immateriell tillgång, som inte är färdig att användas, prövas dessutom för nedskrivning två gånger per år och alltid då det finns indikationer på att värdet på en halvfärdig immateriell tillgång kan behöva skrivas ned. En halvfärdig immateriell tillgång prövas för dess förmåga att generera tillräckliga framtida ekonomiska fördelar för att återvinna dess redovisade värde, och att det är tekniskt möjligt för OP att färdigställa tillgången.

Immateriella tillgångar med obegränsad nyttjandetid

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Goodwill	629	629
Varumärken	162	162
Totalt	791	791

Nyttjandetiden för varumärken som förvärvats vid rörelseförvärv har uppskattats till obegränsad, eftersom de påverkar ackumuleringen av kassaflödet under en ospecificerad tid. OP Gruppens varumärken, Pohjola samt A-Försäkring, har i sin helhet uppstått genom förvärven av Pohjola-Gruppen Abps affärsrörelse.

Kundrelationer i anslutning till försäkringsavtal och anskaffningsutgifter för försäkringar

Till OP Gruppens balansräkning har allokaterats immateriella tillgångar för kundrelationer och försäkringsavtal. De immateriella tillgångarna uppkom som en del av förvärvet av Aurum Placeringsförsäkring Ab 2012 samt överföringen av Suomi-bolagens bestånd 2015 och 2016. De immateriella tillgångar som uppstått genom livförsäkringens kundrelationer och försäkringsavtal kostnadsförs inom en uppskattad nyttjandetid.

Nedskrivningsprövning av goodwill

Goodwill, mn €			
Segment	Förvärvad affärsrörelse	2022	2021
Försäkring	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s skadeförsäkrings- samt livförsäkringsrörelser och Pohjola-Gruppen Abp:s ICT-verksamheter	449	449
Företagsbank	Förvärv av Pohjola-Gruppen Abp:s fond- och kapitalförvaltningsrörelser och Pohjola Finance Ab:s affärsrörelse	180	180
Totalt		629	629

Nedskrivningsprövning av goodwill

Vid slutet av 2023 uppgick goodwill totalt till 629 miljoner euro (629).

Längden på prövningsperioden och kassaflödena fastställdes till 5 år i enlighet med standarden IAS 36. Den förväntade tillväxten i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden granskades per kassagenererande enhet, och som jämn tillväxt under terminalperioden användes den föregående prognosperiodens förväntade tillväxt eller en förväntad tillväxt på högst 2 procent. Prognoserna i kassaflödesanalyserna härleds ur den strategiprocess som fastställdes av OP Andelslags förvaltningsråd och som ställer upp riktlinjerna för OP Gruppens utveckling samt på de förväntningar på affärsrörelsernas framtida utveckling som härletts ur dem. Målen enligt OP Gruppens hållbarhetsprogram har beaktats i affärsrörelsernas planering och måluppställningen för affärsrörelsen. Respektive prövningsenhets kassaflödesprognoser har godkänts av styrelsen för den affärsrörelse som har upprättat prognosen. Från kassaflödesprognoserna har inkomstskatten avdragits enligt inkomstskattesatsen. Över-/underskott efter avkastningskravet på eget kapital för kassagenererande enheters prognostiserade kassaflöden har vid prövningen diskonterats till nuvärde med en diskonteringsränta som motsvarar avkastningskravet på eget kapital. Som grund för beräkningen av diskonteringsräntan har använts branschspecifik marknadsinformation, och diskonteringsräntan återspeglar här placerarnas bedömning av affärsrörelserisken och den förväntade avkastningen på placerat kapital. Den diskonteringsränta som använts i kalkylerna år 2023 varierade mellan 6,8 och 9,2 procent. År 2022 varierade diskonteringsräntan mellan 6,3 och 7,9 procent. Med stöd av marknadsinformationen höjdes diskonteringsräntan för skade- och livförsäkringsrörelsen med 0,8 procentenheter till 8,2 procentenheter, för kapitalförvaltnings- och fondrörelsen höjdes diskonteringsräntan med 1,3 procentenheter till 9,2 procentenheter. Diskonteringsräntan för affärsrörelsen Kassaflöden och driftskapital steg med 0,5 procentenheter till 6,8 procentenheter. Nedskrivningsprövningen 2023 utvisade att återvinningsvärdet hos de kassagenererande enheter som prövningen gällde översteg deras avkastningskrav på eget kapital, och överskotts-/underskottsavkastningen var positiv i varje kassagenererande enhet som prövningen gällde, varför inget behov av nedskrivning av goodwill observerades till följd av prövningen. Redovisningsprinciperna för nedskrivningsprövningen av goodwill beskrivs i avsnitt 9.2 i not 1.

Känslighetsanalys för goodwill

En känslighetsanalys som riktar sig till kassagenererande enheter utfördes separat för varje kassagenererande enhet, och den baserade sig på de centrala variablerna för respektive kassagenererande enhet. Känsligheten granskades som förändringen i en variabel i förhållande till de värden som använts i prognoserna. Känslighetsanalysen innehåller inte samtidiga förändringar i värdet på alla centrala variabler. Från känslighetsanalysen härleddes dessutom den relativa förändring i respektive kassagenererande enhets centrala variabler som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Centrala antaganden vid beräkningen av en kassagenererande enhets återvinningsvärde och den relativa förändring som skulle leda till en risk för nedskrivning av goodwill.

Segment	Kassa-genererande enhet	Goodwill mn € Centrala variabler	Värde som använts i kassaflödespr ognoserna, %	Förändring som medför risk för nedskrivning, %-enheter
Försäkring	Pohjola Försäkring Ab	400 Diskonteringsränta, %	8,2	6,8
		Totalkostnadsprocent	92,1–95,9	6,4
		Nettointäkter av placeringsverksamheten, %	1,9–2,9	-3,1
	OP-Livförsäkrings Ab	49 Diskonteringsränta, %	8,2	7,9
		Ökning i rörelsekostnader, %	0,8–42,8	7,4
Marginal i placeringsverksamheten, %		-0,5–1,7	-1,8	
Företagsbank	OP Kapitalförvaltning Ab	97 Diskonteringsränta, %	9,2	9,1
		Ökning i förvaltade medel, %	2,0–11,0	-6,2
		Kostnadsökning, %	-1,1–6,0	7,8
	OP-Fondbolaget Ab	71 Diskonteringsränta, %	9,2	21,3
		Ökning i fondkapital, %	2,0–11,0	-13,7
		Ökning i fasta kostnader, %	-1,1–6,0	18,4
	Affärsområdet kassa-flöden och driftskapital	13 Diskonteringsränta, %	6,8	6,8
		Ökning i utlåningen, %	0,3–2,3	-27,2
		Kostnadsökning, %	-0,2–3,9	34,5

Nedskrivningsprövning av varumärken

En nedskrivningsprövning av varumärken har utförts separat för varumärkena Pohjola och A-Försäkring. De prognoser som använts i kassaflödesanalyserna baserar sig på de långsiktiga planer som godkänts av skadeförsäkringsrörelsens affärsledning och på kassaflödesprognoser som härletts ur dem för de 5 följande åren. Som tillväxt i kassaflödena under perioderna efter prognosperioden användes en förväntad tillväxt på 2 procent. På basis av nedskrivningsprövningen behöver inga nedskrivningar av varumärken göras i bokslutet 2023. Principerna för värdering och nedskrivning av varumärken beskrivs i avsnitt 9.5 i not 1.

Not 26. Materiella tillgångar

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Rörelsefastigheter		
Mark- och vattenområden	33	35
Byggnader	153	190
Maskiner och inventarier	26	27
Övriga materiella tillgångar	14	14
Nyttjanderätter	172	158
Materiella tillgångar totalt	398	423
av vilka anskaffningar i arbete	1	1

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2023	566	56	15	1	638
Ökning	12	13	6		31
Minskning	-20	-16	-7		-42
Överföringar mellan posterna	-15	0			-15
Anskaffningsvärde 31.12.2023	544	52	15	1	612
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2023	-341	-30	-1	-1	-373
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-11	-8	0		-19
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-22				-22
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	0				0
Minskning	16	12	0		28
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2023	-357	-26	-1	-1	-386
Nyttjanderätt*					172
Bokfört värde 31.12.2023	186	26	14		398

Förändringar i materiella tillgångar, mn €	Rörelse- fastigheter	Maskiner och inventarier	Övriga materiella tillgångar	Egendom som hyrts ut	Materiella tillgångar totalt
Anskaffningsvärde 1.1.2022	619	69	16	1	705
Ökning	35	13	0		49
Minskning	-75	-26	-1	0	-103
Överföringar till anläggningstillgångar som innehas för försäljning		0			0
Överföringar mellan posterna	-13			0	-13
Anskaffningsvärde 31.12.2022	566	56	15	1	638
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 1.1.2022	-378	-42	-1	-1	-422
Räkenskapsperiodens avskrivningar	-11	-9	0		-20
Räkenskapsperiodens nedskrivningar	-6				-6
Återföringar av räkenskapsperiodens nedskrivningar	0		1		0
Minskning	55	21			76
Övriga förändringar	0		0		0
Akkumulerade avskrivningar och nedskrivningar 31.12.2022	-341	-30	-1	-1	-372
Nyttjanderätt*					158
Bokfört värde 31.12.2022	225	27	14	0	423

* Not 27.

Not 27. Leasingavtal

Nyttjanderätter, mn €	Lokaliteter	Bilar	IT-utrustning	Maskiner och redskap	Totalt
Bokfört värde 1.1.2023	153	2	1	2	158
Ökning	15	0		1	16
Minskning				0	0
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-24	-1	-1	-1	-27
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	0				0
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	24	0		0	24
Övriga förändringar	0				0
Bokfört värde 31.12.2023	168	1	0	2	172

Nyttjanderätter, mn €	Lokaliteter	Bilar	IT-utrustning	Maskiner och redskap	Totalt
Bokfört värde 1.1.2022	154	2	2	7	165
Ökning	17	1	1	1	19
Minskning		0	0	-4	-5
Avskrivningar under räkenskapsperioden	-22	-1	-1	-2	-26
Nedskrivningar under räkenskapsperioden	-1				-1
Värdeförändringar under räkenskapsperioden	4	0		0	4
Övriga förändringar	2				2
Bokfört värde 31.12.2022	153	2	1	2	158

Leasingskulder, mn €	31.12.2023	31.12.2022
* Bokfört värde	239	231
Avtalsenliga löptider		
< 1 år	36	32
1-2 år	33	30
2-3 år	32	27
3-4 år	23	23
4-5 år	21	19
över 5 år	111	118

* Not 34 Avsättningar och övriga skulder.

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Räntekostnader	-4	-3
Avskrivningar av nyttjanderätter	-27	-26
Nedskrivningar av nyttjanderätter	0	-1
Hysesintäkter från vidareuthyrning	1	2
Kostnader som avser variabla leasingavgifter som inte inkluderas i leasingskulder	0	0
Vinster eller förluster från sale and leaseback-transaktioner	0	-1
Kostnader för korttidsleasingavtal som är av lågt värde	-6	-11
Kassautflöde för leasingavtal totalt	-47	-47

Leasegivarens operationella leasingavtal

OP Gruppens företag har hyrt ut en del av sina förvaltningsfastigheter.

Minimileasingavgifter som erhålls på basis av operationella leasingavtal

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
< 1 år	42	41
1-2 år	26	30
2-3 år	22	26
3-4 år	21	21
4-5 år	18	19
över 5 år	82	86
Totalt	210	223

Finansiella leasingfordringar

OP finansierar lösa anläggningstillgångar, fastigheter och andra utrymmen med finansiell leasing.

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Löptidsanalys för fordringar avseende leasingavgifter för finansiella leasingavtal		
< 1 år	770	763
1-2 år	598	590
2-3 år	482	390
3-4 år	286	294
4-5 år	182	138
över 5 år	218	216
Bruttoinvesteringar i finansiella leasingavtal	2 536	2 391
Icke ackumulerad finansieringsintäkt (-)	-164	-162
Minimileasingavgifternas nuvärde	2 372	2 229
Minimileasingfordringarnas nuvärde		
< 1 år	719	707
1-2 år	563	552
2-3 år	459	366
3-4 år	272	280
4-5 år	173	131
över 5 år	186	192
Totalt	2 372	2 229

Poster som tagits upp i resultaträkningen, mn €

	31.12.2023	31.12.2022
Ränteintäkter från finansiella leasingfordringar	87	35
Realisationsvinst/-förlust på finansiella leasingavtal		1

Not 28. Övriga tillgångar

Mn €	31.12.2023	31.12.2022	Justerat
Betalningsförmedlingsfordringar	147	206	
Pensionstillgångar	194	183	
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna räntefordringar	556	436	
Upplupna räntefordringar hänförliga till derivat	49	41	
Provisionsfordringar på kapitalförvaltning	1	4	
Tecknings-, inlösen- eller förvaltningsprovisionsfordringar	27	28	
Kostnader för anskaffning av försäkringsavtal	247	231	
Övriga upplupna intäkter	191	170	
Derivatfordringar, clearing via centrala motparter	11	47	
CSA-fordringar för derivatinstrument	308	353	
Värdepappersfordringar	26	14	
Fordringar avseende försäkringsverksamheten	180	15	
Övriga fordringar	286	672	
Totalt	2 222	2 401	

Not 29. Skattefordringar och skatteskulder

Milj. €	31.12.2023	31.12.2022
Inkomstskattefordringar	22	59
Uppskjutna skattefordringar	251	605
Skattefordringar totalt	273	664

Milj. €	31.12.2023	31.12.2022
Inkomstskatteskulder	156	67
Uppskjutna skatteskulder	1 073	1 455
Skatteskulder totalt	1 229	1 522

Uppskjutna skattefordringar	1.1.2023	Överföringar mellan poster	Resultat- förts	Bokförts i övrigt totalresultat	Bokförts i eget kapital	31.12.2023
Skattemässiga underskott	0		32			32
Nedskrivningar och avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	6		-5			2
Skuldebrev	1			13		14
Avsättningar	2		-2			0
Nedskrivningar av fordringar			0			0
Säkring av kassaflöde	78			-31		47
Förmånsbestämda pensionsplaner	15	3	1	-1		18
Försäkrings- och återförsäkringsavtal	45	-45	3			3
Nyttjanderättstillgångar*	15		-1			13
Periodiseringsdifferenser för derivat	50		-17			32
Värdering till verkligt värde av försäkringens placeringar	320	-258	-76			-14
Värdering till verkligt värde av förvaltningsfastigheter	-1	1	0			0
Koncernkonsolideringar	27		1			28
Övriga temporära skillnader	46	32	-3			75
Totalt	605	-267	-68	-19		251

Uppskjutna skatteskulder	1.1.2023	Överföringar mellan poster	Resultat- förts	Bokförts i övrigt totalresultat	Bokförts i eget kapital	31.12.2023
Skattemässiga avsättningar	760	17	-6			770
Skuldebrev	-2			0		-2
Säkring av kassaflöde	1			0		1
Värdering till verkligt värde av försäkringens placeringar	126	-35	18		-55	53
Förmånsbestämda pensionsplaner	46	3	0	1		50
Försäkrings- och återförsäkringsavtal	477	-267	-67			143
Värdering till verkligt värde av immateriella och materiella tillgångar i ett rörelseförvärv	38		-1			36
Värdering till verkligt värde av förvaltningsfastigheter	8		-1			7
Koncernkonsolideringar	19	-6	-2			11
Övriga temporära skillnader	-18	22	-1			4
Totalt	1 455	-266	-61	0	-55	1 073

Förändringar av uppskjutna skatter i resultaträkningen -7 -19

* I balansräkningen har de uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som hänför sig till leasingavtal kvittats. Vid slutet av 2023 var den uppskjutna skattefordran som hänför sig till leasingavtal 48 miljoner euro och den uppskjutna skatteskulden 34 miljoner euro.

Uppskjutna skattefordringar	1.1.2022	Överföringar mellan poster	Effekt av tillämpningen av standarden IFRS 17, 1.1.2022	Resultat- förts	Bokförts i övrigt totalresultat	Bokförts i eget kapital	31.12.2022
Skattemässiga underskott	4			-4			0
Nedskrivningar och avskrivningar av materiella och immateriella tillgångar	11			-4			6
Skuldebrev	-1			0	1		1
Avsättningar	3			0			2
Nedskrivningar av fordringar							
Säkring av kassaflöde	0					78	78
Förmånsbestämda pensionsplaner	15			1	-1		15
Försäkrings- och återförsäkringsavtal			45				45
Nyttjanderättstillgångar*	16			-2			15
Periodiseringsdifferenser för derivat	20			30			50
Värdering till verkligt värde av försäkringens placeringar			-25	345			320
Värdering till verkligt värde av förvaltningsfastigheter				-1			-1
Koncernkonsolideringar	27			0			27
Övriga temporära skillnader	39	-1		8	0		46
Totalt	135	-1	20	373	78		605

Uppskjutna skatteskulder	1.1.2022	Överföringar mellan poster	Effekt av tillämpningen av standarden IFRS 17, 1.1.2022	Resultat- förts	Bokförts i övrigt totalresultat	Bokförts i eget kapital	31.12.2022
Skattemässiga avsättningar	739			21			760
Skuldebrev	9				-11		-2
Säkring av kassaflöde	32				-30	-1	1
Eliminering av utjämningsbeloppet	82		-82				
Värdering av placeringar till verkligt värde	95		31				126
Förmånsbestämda pensionsplaner	26			-2	23		46
Försäkrings- och återförsäkringsavtal			122	355			477
Värdering till verkligt värde av immateriella och materiella tillgångar i ett rörelseförvärv	38						38
Värdering till verkligt värde av förvaltningsfastigheter	18			-9			8
Koncernkonsolideringar	19			0			19
Övriga temporära skillnader	-23	3		1			-18
Totalt	1 034	3	71	366	-18	-1	1 455

Förändringar av uppskjutna skatter i resultaträkningen

7 96

I balansräkningen hade skattefordringarna och skatteskulderna 2022 kvittats för de uppskjutna skatternas del, varför specifikationen i noten inte stämmer överens med uppgifterna i den justerade balansräkningen för 2022. Specifikationen i noten har justerats så att den motsvarar också 2023 års nya uppställning.

* I balansräkningen har de uppskjutna skattefordringar och skatteskulder som hänför sig till leasingavtal kvittats. Vid slutet av 2023 var den uppskjutna skattefordran som hänför sig till leasingavtal 48 miljoner euro och den uppskjutna skatteskulden 33 miljoner euro.

De skattemässiga underskott för vilka inte bokförts någon uppskjuten skattefordran uppgick vid slutet av 2023 till 46 miljoner euro (8). Förlusterna förfaller före 2034.

Noter angående skulder och eget kapital

Not 30. Skulder till kreditinstitut

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Skulder till centralbanker*	0	11 977
Skulder till kreditinstitut		
Betalbara på anfordran		
Insättningar	65	246
Övriga skulder	0	1
Totalt	65	247
Övriga än betalbara på anfordran		
Insättningar**	0	69
Övriga skulder	1	9
Totalt	1	78
Skulder till kreditinstitut och centralbanker totalt	66	12 301

*OP Företagsbanken återbetalade under räkenskapsperioden den TLTRO III finansiering som Europeiska centralbanken erbjudit bankerna, totalt 12,0 miljarder euro.

**I posten ingår medlemskreditinstitutens likviditetsinsättningar (LCR-insättningar).

Not 31. Skulder till kunder

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Insättningar		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	45 438	45 997
Företag och offentlig sektor	26 333	29 690
Totalt	71 771	75 688
Övriga		
Privatkunder	1 124	901
Företag och offentlig sektor	1 150	533
Totalt	2 274	1 434
Insättningar totalt	74 045	77 121
Övriga finansiella skulder		
Betalbara på anfordran		
Privatkunder	7	7
Företag och offentlig sektor	4	7
Totalt	11	14
Övriga		
Företag och offentlig sektor	2 600	4 333
Totalt	2 600	4 333
Övriga finansiella skulder totalt	2 611	4 347
Skulder till kunder totalt	76 656	81 468

Not 32. Försäkringsavtalstillgångar och -skulder

Återförsäkringsavtalstillgångar

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Skadeförsäkring		
Återförsäkringsavtalstillgångar för återstående försäkringsskydd	-18	-24
Skuld för inträffade skador avseende återförsäkringsavtal	124	268
Återförsäkringsavtalstillgångar totalt	106	245

Försäkringsavtalsskulder

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Skadeförsäkring		
Skulder för återstående försäkringsskydd, GMM	230	180
Skuld för inträffade skador, GMM	2 303	2 356
Skadeförsäkringens försäkringsavtalsskulder totalt	2 533	2 536
Livförsäkring		
Skulder för återstående försäkringsskydd, GMM	3 177	3 260
Skuld för inträffade skador, GMM	14	12
Skulder för återstående försäkringsskydd, VFA totalt	5 824	5 586
Skuld för inträffade skador, VFA totalt	41	51
Livförsäkringens försäkringsavtalsskulder totalt	9 056	8 909
Försäkringsavtalsskulder totalt	11 589	11 446

Återförsäkringsavtalsskulder

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Återförsäkringsavtalsskulder för återstående försäkringsskydd	0	2
Livförsäkringens återförsäkringsavtalsskulder totalt	0	2
Återförsäkringsavtalsskulder totalt	0	2

Använda diskonteringsräntor

I tabellen nedan presenteras de diskonteringsräntor som har tillämpats vid diskonteringen av kassaflöden för försäkringsavtal. Kassaflöden för försäkringsprodukter som inte varierar (nvar) med avkastningen på några underliggande poster diskonteras med en nvar-ränta, som inkluderar en riskfri räntekurva (rfr) och likviditetspremie. Typiska exempel på sådana produkter är produkter som värderas enligt GMM-värderingsmodellen. Kassaflöden för försäkringsprodukter som varierar (var) med avkastningen på underliggande poster diskonteras med en var-ränta, som återspeglar denna variation/avkastning på placeringen. Vissa fasta kassaflöden relaterade till avtalet diskonteras dock med nvar-räntan (bland annat försäkringspremier, allmänna kostnader). Typiska exempel på sådana produkter är fondanknutna försäkringsavtal som värderas enligt VFA-modellen. Kassaflöden för försäkringsprodukter som består av två slags kassaflöden: kassaflöden som varierar med avkastningen och fasta, räntebaserade kassaflöden, delas upp och diskonteras separat med antingen var- eller nvar-diskonteringsräntor. Sådana är vissa livförsäkringsavtal som värderas enligt VFA-modellen.

Skadeförsäkring

Valutaräntor används vid diskonteringen av kassaflöden för direktförsäkrings- och återförsäkringsavtal som inkluderar kassaflöden i utländsk valuta. För alla andra produkter används räntor i euro.

2023

Kassaflöde för försäkringsavtal

EUR	3,65 %	2,51 %	2,90 %	2,80 %	2,47 %	3,02 %
NOK	3,99 %	2,77 %	3,25 %	3,26 %	3,27 %	3,28 %
SEK	2,92 %	1,78 %	2,55 %	3,19 %	3,29 %	3,30 %
USD	4,94 %	3,68 %	3,69 %	3,75 %	3,36 %	2,76 %
EUR - viktad	3,86 %	2,63 %	2,67 %	2,76 %	2,73 %	2,83 %

2022

Kassaflöde för försäkringsavtal

EUR	3,47 %	3,33 %	3,43 %	2,88 %	2,20 %	3,09 %
NOK	3,44 %	2,94 %	3,37 %	3,38 %	3,40 %	3,43 %
SEK	3,46 %	2,86 %	2,98 %	3,37 %	3,44 %	3,46 %
USD	4,99 %	3,47 %	4,03 %	3,64 %	3,02 %	2,08 %
EUR - viktad	3,39 %	3,43 %	3,38 %	3,33 %	2,96 %	3,03 %

Livförsäkring

2023

Kassaflöde för försäkringsavtal	1 år	5 år	10 år	15 år	20 år	30 år
nvar + GMM-modellen	3,63 %	2,49 %	2,88 %	2,78 %	2,45 %	3,02 %
nvar + GMM-modellen	3,36 %	2,22 %	2,61 %	2,51 %	2,21 %	2,96 %
Riskfri var-ränta (VFA-modellen)	3,58 %	2,44 %	2,83 %	2,73 %	2,41 %	3,01 %
SBR1-räntekurva	3,52 %	2,38 %	2,77 %	2,67 %	2,35 %	2,99 %

2022

Kassaflöde för försäkringsavtal	1 år	5 år	10 år	15 år	20 år	30 år
nvar + GMM-modellen	3,46 %	3,32 %	3,42 %	2,87 %	2,19 %	3,08 %
nvar + GMM-modellen	3,18 %	3,04 %	3,14 %	2,59 %	1,95 %	3,03 %
Riskfri var-ränta (VFA-modellen)	3,38 %	3,24 %	3,34 %	2,79 %	2,12 %	3,07 %
SBR1-räntekurva	3,29 %	3,15 %	3,25 %	2,70 %	2,04 %	3,05 %

Avstämning av försäkringsavtal för återstående försäkringskydd och för inträffade skador, skadeförsäkring, GMM

31.12.2023, mn €

Försäkringsavtalskuld (netto) vid periodens början	Skuld för återstående försäkringskydd		Skuld för inträffade skador	Totalt
	Exklusiv förlustkomponent	Förlustkomponent		
	169	11	2 356	2 536
Premieintäkter – Den modifierade retroaktiva metoden	-7			-7
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-1			-1
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	0			0
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	0			0
Ersättningar	0			0
Driftskostnader	0			0
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	0			0
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	16			16
Justeringar och andra förändringar	-21			-21
Premieintäkter – Verkligt värde-metoden	-5			-5
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	0			0
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	0			0
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-4			-4
Ersättningar	-3			-3
Driftskostnader	-1			-1
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	0			0
Premieintäkter – Efter övergången	-1 747			-1 747
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-248			-248
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-11			-11
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-1 304			-1 304
Ersättningar	-1 008			-1 008
Driftskostnader	-297			-297
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-123			-123
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-9			-9
Justeringar och andra förändringar	-51			-51
Premieintäkter totalt – Alla metoder	-1 758			-1 758
Kostnader för försäkringstjänster				
Uppkomna kostnader för försäkringstjänster		-44	1 302	1 258
Ersättningar		-37	983	946
Driftskostnader		-7	319	312
Avskrivning av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	124			124
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC))			116	116
Förändringar avseende framtida tjänst		70		70
Förluster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningstillfället		48		48
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster – efterföljande värdering		22		22
Kostnader för försäkringstjänster totalt	124	26	1 418	1 568
Resultat från försäkringstjänster totalt	-1 635	26	1 418	-191
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	22	3	160	186
Valutakursdifferenser avseende förändringar i det redovisade värdet för grupper av försäkringsavtal	0		-1	0
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	23	3	160	186
Förändringar i resultaträkningen totalt	-1 612	29	1 578	-5
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	1 755			1 755
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter			-1 632	-1 632
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-122			-122
Kassaflöden totalt	1 633		-1 632	2
Utgående balans (netto)	191	39	2 303	2 533

Avstämning av försäkringsavtal för återstående försäkringskydd och för inträffade skador, skadeförsäkring, GMM

31.12.2022, mn €	Skuld för återstående försäkringskydd		Skuld för inträffade skador		Totalt
	Exklusive förlostkomponent	Förlostkomponent			
Försäkringsavtalssskuld (netto) vid periodens början	181	9		2 795	2 985
Premieintäkter – Den modifierade retroaktiva metoden	-568				-568
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-62				-62
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-5				-5
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-443				-443
Ersättningar	-344				-344
Driftskostnader	-99				-99
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-45				-45
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	4				4
Justeringar och andra förändringar	-16				-16
Premieintäkter – Verkligt värde-metoden	-5				-5
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	0				0
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	0				0
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-5				-5
Ersättningar	-3				-3
Driftskostnader	-1				-1
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	0				0
Premieintäkter – Efter övergången	-1 108				-1 108
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-169				-169
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-17				-17
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-821				-821
Ersättningar	-641				-641
Driftskostnader	-180				-180
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-79				-79
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	1				1
Justeringar och andra förändringar	-23				-23
Premieintäkter totalt – Alla metoder	-1 680				-1 680
Kostnader för försäkringstjänster					
Uppkomna kostnader för försäkringstjänster		-46	1 459	1 413	
Ersättningar		-40	1 171	1 130	
Driftskostnader		-6	289	283	
Avskrivning av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal		124		124	
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC))			41	41	
Förändringar avseende framtida tjänst		48	41	48	
Föruster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningstillfället		33		33	
Föruster hänförliga till förlustavtal och återföring av föruster – efterföljande värdering		15		15	
Kostnader för försäkringstjänster totalt	124	2	1 501	1 627	
Resultat från försäkringstjänster totalt	-1 556	2	1 501	-53	
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal					
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	-14	0	-580	-594	
Valutakursdifferenser avseende förändringar i det redovisade värdet för grupper av försäkringsavtal	0	0	0	1	
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-14	0	-579	-593	
Förändringar i resultaträkningen totalt	-1 570	2	922	-647	
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)					
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	1 683			1 683	
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter			-1 360	-1 360	
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-125			-125	
Kassaflöden totalt	1 558		-1 360	198	
Utgående balans (netto)	169	11	2 356	2 536	

Avstämning av försäkringsavtalssskuden enligt komponent, skadeförsäkring, GMM

31.12.2023, mn €	Avtalsenlig marginal					Totalt
	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden	Riskjustering för icke-finansiell risk	Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde-metoden	Efter övergången	
Försäkringsavtalssskuld (netto) vid periodens början	2 335	86	7	17	92	2 536
Förändringar som avser tjänster under perioden	-122	-5	-1	0	-248	-377
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits			-1	0	-248	-249
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		-5				-5
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-50					-50
Justeringar och andra förändringar	-72					-72
Förändringar avseende framtida tjänst	-174	11	0	0	233	70
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-243	14			277	48
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	47	-2	0	0	-44	0
Förändringar i uppskattningar som avser förluster och återföring av förluster hänförliga till förlustavtal	22	0				22
Förändringar avseende tidigare tjänster	123	-7				116
Förändringar i uppskattningar av kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC)	78	-1				77
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	45	-6				39
Resultat från försäkringstjänster totalt	-173	-1	-1	0	-15	-191
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal						
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	169	11	0	0	7	186
Valutakursdifferenser avseende förändringar i det redovisade värdet för grupper av försäkringsavtal	0	0				0
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	169	11	0	0	7	186
Förändringar i resultaträkningen totalt	-4	10	-1	0	-9	-5
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)						
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	1 755					1 755
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive	-1 632					-1 632
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-122					-122
Kassaflöden totalt	2					2
Utgående balans (netto)	2 332	95	6	17	83	2 533

Avstämning av försäkringsavtalsskuden enligt komponent, skadeförsäkring, GMM

Avtalsenlig marginal

31.12.2022, mn €	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden	Riskjustering för icke-finansiell risk	Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde- metoden	Efter övergången	Totalt
Försäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	2 761	130	77	17		2 985
Förändringar som avser tjänster under perioden	90	-1	-62	0	-169	-143
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits			-62	0	-169	-231
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		-1				-1
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	129					129
Justeringar och andra förändringar	-39					-39
Förändringar avseende framtida tjänst	-228	21	-7	0	262	48
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-210	23			220	33
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	-32	-3	-7	0	42	0
Förändringar i uppskattningar som avser förluster och återföring av förluster hänförliga till förlustavtal	14	0				15
Förändringar avseende tidigare tjänster	64	-23				41
Förändringar i uppskattningar av kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC)	106	-17				89
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	-42	-6				-48
Resultat från försäkringstjänster totalt	-74	-3	-69	0	93	-53
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal						
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	-552	-41	0	0	-1	-594
Valutakursdifferenser avseende förändringar i det redovisade värdet för grupper av försäkringsavtal	1					1
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-551	-41	0	0	-1	-593
Förändringar i resultaträkningen totalt	-625	-44	-70	0	92	-647
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)						
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	1 683					1 683
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-1 360					-1 360
Kassaflöden totalt	198					198
Utgående balans (netto)	2 335	86	7	17	92	2 536

Avstämning av återförsäkringsavtal för återstående försäkringskydd och för inträttade skador, skadeförsäkring, GMM

31.12.2023, mn €	Komponent för återstående försäkringskydd Eddklusive förluståtervinnings- komponent	Förluståtervinnings- komponent	Komponent för inträttade skador	Totalt
Återförsäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	-24	0	268	245
Fördelning av betalda premier – Den modifierade retroaktiva metoden	-6			-6
Förväntade återvunna belopp för inträttade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster	0			0
Erfarenhetsbaserad justering som inte avser framtida tjänst	-4			-4
Justeringar och andra förändringar	-3			-3
Fördelning av betalda premier – Efter övergången	-92			-92
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-19			-19
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av risk som överförs	-1			-1
Förväntade återvunna belopp för inträttade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster	-62			-62
Erfarenhetsbaserad justering som inte avser framtida tjänst	-9			-9
Justeringar och andra förändringar	-1			-1
Fördelning av betalda premier totalt	-98			-98
Belopp från återförsäkring				
Återvunna belopp för inträttade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster		-1	25	24
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar som avser komponenten för inträttade skador)			-14	-14
Förändringar avseende framtida tjänst:	0		0	0
Återvinning av förluster på underliggande förlustavtal vid det första redovisningstillfället		1		1
Återvinning av förluster på underliggande förlustavtal och återföringar av återvunna förluster – efterföljande värdering		-1		-1
Belopp från återförsäkring totalt		0	11	11
Effekten av förändringar av återförsäkrarens risk för utebliven fullgörelse	0		0	0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	-98	0	11	-88
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	0	0	3	4
Valutakursdifferenser avseende förändringar i det redovisade värdet för grupper av försäkringsavtal	0			0
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	0	0	3	4
Förändringar i resultaträkningen totalt	-98	0	14	-84
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	104			104
Återvunna belopp			-159	-159
Kassaflöden totalt	104		-159	-55
Utgående balans (netto)	-18	0	124	106

Avstämning av återförsäkringsavtal för återstående försäkringskydd och för inträffade skador, skadeförsäkring, GMM

31.12.2022, mn €	Komponent för återstående försäkringskydd		Komponent för inträffade skador	
	Exklusive förluståtervinningskomponent	Förluståtervinningskomponent	Inträffade skador	Totalt
Återförsäkringsavtalskuld (netto) vid periodens början	-12		125	114
Fördelning av betalda premier – Den modifierade retroaktiva metoden	-8			-8
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-4			-4
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av risk som överförts	0			0
Förväntade återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster	-5			-5
Erfarenhetsbaserad justering som inte avser framtida tjänst	1			1
Fördelning av betalda premier – Efter övergången	-72			-72
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-39			-39
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av risk som överförts	0			0
Förväntade återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster	-33			-33
Fördelning av betalda premier totalt	-80			-80
Belopp från återförsäkring				
Återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster		0	46	46
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar som avser komponenten för inträffade skador)			145	145
Förändringar avseende framtida tjänst:		1		1
Återvinning av förluster på underliggande förlustavtal vid det första redovisningstillfället		0		0
Återvinning av förluster på underliggande förlustavtal och återföringar av återvunna förluster – efterföljande värdering		0		0
Belopp från återförsäkring totalt		0	191	191
Effekten av förändringar av återförsäkrarens risk för utebliven fullgörelse	0		0	0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	-80	0	190	111
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	0	0	-9	-10
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	0	0	-9	-10
Förändringar i resultaträkningen totalt	-80	0	181	101
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	68			68
Återvunna belopp			-38	-38
Kassaflöden totalt	68		-38	30
Utgående balans (netto)	-24	0	268	245

Avstämning av återförsäkringsavtal enligt komponent, skadeförsäkring, GMM

31.12.2023, mn €	Avtalsenlig marginal				
	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden	Riskjustering för icke-finansiell risk	Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde-metoden	Efter övergången
Återförsäkringsavtalskuld (netto) vid periodens början	237	5	-8		11
Förändringar som avser tjänster under perioden	-55	0			-19
Avtalsenlig marginal som redovisats i resultatet för erhållna tjänster					-19
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		0			0
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-52				-52
Justeringar och andra förändringar	-3				-3
Förändringar avseende framtida tjänst	-15	1			15
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-35	1			36
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	21	0			-21
Förändringar i uppskattningar som justerar återvinningen av förluster på underliggande förlustavtal	0	0			0
Förändringar i återvinningen av förluster på underliggande förlustavtal som justerar den avtalsenliga marginalen					0
Förändringar avseende tidigare tjänster	-10	-4			-14
Förändringar i kassaflöden för åtaoanden som avser ersättningsansvar (LIC)	32	-1			30
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	-42	-2			-44
Effekten av förändringar av återförsäkrarens risk för utebliven fullgörelse	0				0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	-80	-3			-4
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal					
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	2	0	0		4
Valutakursdifferenser avseende förändringar i det redovisade värdet för grupper av försäkringsavtal	0				0
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	2	0	0		4
Förändringar i resultaträkningen totalt	-78	-3	0		-3
Kassaflöden					
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	104				104
Återvunna belopp	-159				-159
Kassaflöden totalt	-55				-55
Utgående balans (netto)	104	2	-8		7

Avstämning av återförsäkringsavtal enligt komponent, skadeförsäkring, GMM

31.12.2022, mn €	Avtalsenlig marginal					Totalt
	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden	Riskjustering för icke-finansiell risk	Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde-metoden	Efter övergången	
Återförsäkringsavtalskuld (netto) vid periodens början	114	2	-2			114
Förändringar som avser tjänster under perioden	8	0	-4		-39	-35
Avtalsenlig marginal som redovisats i resultatet för erhållna tjänster			-4		-39	-43
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		0				0
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänster	8					8
Förändringar avseende framtida tjänster	-47	1	-2		50	1
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-39	1			39	0
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	-8	0	-2		10	0
Förändringar i återvinningen av förluster på underliggande förlustavtal som justerar den avtalsenliga marginalen	0	0			0	0
Förändringar avseende tidigare tjänster	142	3				145
Förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC)	187	4				191
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningsansvar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	-46	-1				-46
Effekten av förändringar av återförsäkringsrisk för utebliven fullgörelse	0					0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	102	4	-6		11	111
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal						
Effekten av pengars tidvärde och förändringar i pengars tidvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	-9	0	0		0	-10
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-9	0	0		0	-10
Förändringar i resultaträkningen totalt	93	3	-6		11	101
Kassaflöden						
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	68					68
Återvunna belopp	-38					-38
Kassaflöden totalt	30					30
Utgående balans (netto)	237	5	-8		11	245

Avstämning av kostnaderna för anskaffning av försäkringsavtal, skadeförsäkring

mn €	31.12.2023	31.12.2022
Ingående balans	231	238
Faktiska uppkomna belopp under perioden	134	113
Belopp som tagits bort från balansräkningen och som inkluderats i värderingen av försäkringsavtal	-118	-121
Nedskrivningar		0
Förändring i antaganden som gäller fördelning	0	0
Utgående balans	247	231

Effekten av avtal som redovisats under räkenskapsperioden, skadeförsäkring

31.12.2022, mn €	Grupper av icke-förlustavtal			Grupper av förlustavtal		
	Avtal som anskaffats i överlåtelser av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt	Avtal som anskaffats i överlåtelser av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt
Utfärdade försäkringsavtal som för första gången redovisats under perioden						
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden:						
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	1 168	1 168	1 168	350	18	350
Ersättnings- och andra kassaflöden	1 065	1 065	1 065	332	332	332
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden	-1 457	-1 457	-1 457	-303	-303	-303
Riskjustering för icke-finansiell risk	12	12	12	2	2	2
Avtalsenlig marginal	277	277	277			
Förluster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningstillfället	0	0	0	48	48	48

Effekten av avtal som redovisats under räkenskapsperioden, skadeförsäkring

31.12.2022, mn €	Grupper av icke-förlustavtal			Grupper av förlustavtal				
	Avtal som anskaffats i överlåtelser av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt	Avtal som anskaffats i överlåtelser av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt		
Utfärdade försäkringsavtal som för första gången redovisats under perioden								
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden:								
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	1 267	1 113	1 267	190	11	190		
Ersättnings- och andra kassaflöden	1 154	1 154	1 154	179	179	179		
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden	-1 509	-1 509	-1 509	-158	-158	-158		
Riskjustering för icke-finansiell risk	22	22	22	1	1	1		
Avtalsenlig marginal	220	220	220					
Förluster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningstillfället	0	0	0	33	33	33		
Avtalsenlig marginal								
31.12.2023, mn €	< 1 å	1-2 å	2-3 å	3-4 å	4-5 å	5-10 å	> 10 å	Totalt
Utfärdade försäkringsavtal	84	1	1	1	1	1	1	17
Innehavda försäkringsavtal	-7	0	0					7
Totalt	77	1	1	1	1	1	1	24
Avtalsenlig marginal								
31.12.2022, mn €	< 1 å	1-2 å	2-3 å	3-4 å	4-5 å	5-10 å	> 10 å	Totalt
Utfärdade försäkringsavtal	93	1	1	1	1	2	17	116
Innehavda försäkringsavtal	-7						4	-3
Totalt	86	1	1	1	1	2	21	114

Skadeanspråkens utveckling för skadeförsäkringsavtal

I tabellen redovisas utvecklingen av de totala skadeanspråken från och med skadeåret 2016. Skadeanspråkens utveckling redovisas i brutto samt i netto efter återförsäkring. Effekten av diskonteringsräntan har bildats med marknadsräntan per 31.12.2023 (IFRS 17 räntekurva).

Totala skadeanspråk, brutto, mn €, 31.12.2023	Skadeår								Totalt
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	
Vid slutet av skadeåret	871	889	975	1 079	1 027	1 071	1 314	1 282	8 508
Ett år senare	880	912	986	1 080	990	1 030	1 319		7 198
Två år senare	862	908	1 004	1 047	969	1 024			5 814
Tre år senare	850	909	988	1 036	949				4 731
Fyra år senare	853	902	981	1 034					3 770
Fem år senare	854	902	984						2 740
Sex år senare	850	898							1 749
Sju år senare	855								855
Utbetalda ersättningar, kumulativt, brutto	768	809	891	946	820	889	1 064	772	6 958
Återstående avsättning, brutto	88	89	93	88	129	136	256	510	1 389
Återstående avsättning före 2017, brutto									1 522
Effekt av diskontering, brutto									-699
Effekt av riskjustering, brutto									91
Ersättningsansvar – LIC, brutto									2 303
Totala skadeanspråk, netto, mn €, 31.12.2023	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Totalt
Vid slutet av skadeåret	865	863	940	1 056	1 009	1 014	1 146	1 258	8 151
Ett år senare	877	870	951	1 053	956	973	1 157		6 836
Två år senare	858	869	968	1 023	924	967			5 609
Tre år senare	847	870	958	1 011	913				4 600
Fyra år senare	850	867	952	1 009					3 678
Fem år senare	851	863	956						2 670
Sex år senare	848	859							1 707
Sju år senare	853								853
Utbetalda ersättningar, kumulativt, netto	765	775	875	924	806	856	929	764	6 693
Återstående avsättning, netto	88	85	81	85	107	111	229	494	1 278
Återstående avsättning före 2017, netto									1 505
Effekt av diskontering, netto									-693
Effekt av riskjustering, netto									89
Ersättningsansvar – LIC, netto									2 179

Avstämning av försäkringsavtalskulder för återstående försäkringsskydd och för skulder för inträffade skador, livförsäkring, GMM

31.12.2023, mn €

	Skuld för återstående försäkringsskydd		Skuld för inträffade skador	Totalt
	Exklusive förlustkomponent	Förlustkomponent		
Försäkringsavtalskulda (netto) vid periodens början	3 027	233	12	3 272
Premieintäkter – Verkligt värde-metoden	-190			-190
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-54			-54
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-8			-8
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-109			-109
Ersättningar	-92			-92
Driftskostnader	-17			-17
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-10			-10
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-8			-8
Justeringar och andra förändringar				
Premieintäkter – Efter övergången	-26			-26
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-10			-10
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-1			-1
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-10			-10
Ersättningar	-7			-7
Driftskostnader	-3			-3
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-4			-4
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-1			-1
Premieintäkter totalt – Alla metoder	-216			-216
Kostnader för försäkringstjänster				
Uppkomna kostnader för försäkringstjänster		-12	136	124
Ersättningar		-11	106	95
Driftskostnader		0	29	29
Avskrivning av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	14			14
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC))			2	2
Förändringar avseende framtida tjänst		65		65
Förluster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningstillfället		0	0	0
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster – efterföljande värdering		65	65	65
Kostnader för försäkringstjänster totalt	14	53	137	205
Placeringskomponenter	-214		214	0
Resultat från försäkringstjänster totalt	-416	53	352	-11
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	108	-1	0	107
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	108	-1	0	107
Förändringar i resultaträkningen totalt	-308	52	352	96
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	180			180
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter			-350	-350
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-8			-8
Kassaflöden totalt	172		-350	-178
Utgående balans (netto)	2 891	286	14	3 190

Avstämning av försäkringsavtalsskulder för återstående försäkringsskydd och för skulder för inträffade skador, livförsäkring, GMM

31.12.2022, mn €	Skuld för återstående försäkringsskydd		Skuld för inträffade skador		Totalt
	Exklusive förlustkomponent	Förlustkomponent			
Försäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	3 878	133	11	4 022	
Premieintäkter – Verkligt värde-metoden	-174			-174	
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-38			-38	
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-13			-13	
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-104			-104	
Ersättningar	-88			-88	
Driftskostnader	-15			-15	
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-17			-17	
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-2			-2	
Premieintäkter – Efter övergången	-14			-14	
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-2			-2	
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-1			-1	
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-9			-9	
Ersättningar	-6			-6	
Driftskostnader	-2			-2	
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-2			-2	
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	0			0	
Premieintäkter totalt – Alla metoder	-189			-189	
Kostnader för försäkringstjänster					
Uppkomna kostnader för försäkringstjänster			-7	120	113
Ersättningar			-7	89	82
Driftskostnader			0	31	31
Avskrivning av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	20				20
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC))				7	7
Förändringar avseende framtida tjänst			108		108
Förluster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningsstillfallet			0		0
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster – efterföljande värdering			108		108
Kostnader för försäkringstjänster totalt	20		101	127	248
Placeringskomponenter	-234			234	0
Resultat från försäkringstjänster totalt	-403	101	361	59	
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal					
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	-559	-1	0		-560
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-559	-1	0	-560	
Förändringar i resultaträkningen totalt	-962	100	361	-501	
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)					
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	133				133
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter				-360	-360
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-22				-22
Kassaflöden totalt	111			-360	-249
Utgående balans (netto)	3 027	233	12	3 272	

Avstämning av försäkringsavtalsskulden enligt komponent, livförsäkring, GMM

31.12.2023, mn €	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden		Riskjustering för icke-finansiell risk	Avtalsenlig marginal		Totalt
	Den fullständiga retroaktiva metoden	Den modifierade retroaktiva metoden		Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde metoden	
Försäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	2 460	105		651	56	3 272
Förändringar som avser tjänster under perioden	-4	-10		-54	-10	-78
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits				-54	-10	-64
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		-10				-10
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-4					-4
Justeringar och andra förändringar						
Förändringar avseende framtida tjänst	-16	31		-2	52	65
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-37	8			29	0
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	-36	15		-2	23	0
Förändringar i uppskattningar som avser förluster och återföring av förluster hänförliga till förlustavtal	57	8				65
Förändringar avseende tidigare tjänster	2	3				2
Förändringar i uppskattningar av kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC)		3				3
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	-2					-2
Resultat från försäkringstjänster totalt	-18	21		-56	42	-11
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal						
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	103	6		-2	0	107
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	103	6		-2	0	107
Förändringar i resultaträkningen totalt	84	27		-58	43	96
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)						
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	180					180
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive	-350					-350
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-8					-8
Kassaflöden totalt	-178					-178
Utgående balans (netto)	2 366	132		594	99	3 190

Avstämning av försäkringsavtalsskuden enligt komponent, livförsäkring, GMM

31.12.2022, mn €	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden	Riskjustering för icke-finansiell risk	Den fullständiga retroaktiva metoden	Avtalsenlig marginal		Totalt
				Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde metoden	
Försäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	3 198	174		650		4 022
Förändringar som avser tjänster under perioden	-1	-14		-38	-2	-56
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits				-38	-2	-40
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		-14				-14
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	-1					-1
Förändringar avseende framtida tjänst	28	-22		43	59	108
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-41	12			29	0
Förändringar i uppskattningar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i	-42	-31		43	29	0
förlustavtal	111	-3				108
Förändringar avseende tidigare tjänster	7	7				7
Förändringar i uppskattningar av kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC)	7					7
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	0					0
Resultat från försäkringstjänster totalt	34	-36		5	56	59
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal						
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	-524	-32		-4	0	-560
Valutakursdifferenser avseende förändringar i det redovisade värdet för grupper av						
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-524	-32		-4	0	-560
Förändringar i resultaträkningen totalt	-490	-68		1	56	-501
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)						
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	133					133
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive	-360					-360
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-22					-22
Kassaflöden totalt	-249					-249
Utgående balans (netto)	2 460	105		651	56	3 272

Avstämning av försäkringsavtalsskuden för återstående försäkringsskydd och för skulder för inträffade skador, livförsäkring, VFA

31.12.2023, mn €	Exklusive förlustkomponent	Förlustkomponent	Skuld för inträffade skador	Totalt
Försäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	5 492	95	51	5 637
Premieintäkter – Verkligt värde-metoden	-26			-26
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-5			-5
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-4			-4
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-17			-17
Ersättningar	2			2
Driftskostnader	-19			-19
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-2			-2
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	2			2
Premieintäkter totalt – Alla metoder	-26			-26
Kostnader för försäkringstjänster				
Uppkomna kostnader för försäkringstjänster		-1	26	26
Ersättningar		0	-3	-3
Driftskostnader		-1	29	28
Avskrivning av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	2			2
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser				
förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC))			1	1
Förändringar avseende framtida tjänst:		24		24
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster – efterföljande värdering		24		24
Kostnader för försäkringstjänster totalt	2	23	27	52
Placeringskomponenter		-348	348	0
Resultat från försäkringstjänster totalt	-373	23	375	26
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Finansiella nettokostnader för försäkringsavtal	429	0	0	429
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	429	0	0	429
Förändringar i resultaträkningen totalt	57	23	375	455
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	162			162
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter			-385	-385
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-4			-4
Kassaflöden totalt	158		-385	-227
Utgående balans (netto)	5 706	118	41	5 865

Avstämning av försäkringsavtalskulder för återstående försäkringsskydd och för skulder för inträffade skador, livförsäkring, VFA

31.12.2022, mn €	Skuld för återstående försäkringsskydd		Skuld för inträffade skador	Totalt
	Exklusive förlustkomponent	Förlustkomponent		
Försäkringsavtalskulden (netto) vid periodens början	6 806	96	59	6 962
Premieintäkter – Verkligt värde-metoden	-29			-29
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-6			-6
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk	-9			-9
Förväntade kostnader för försäkringstjänster:	-19			-19
Ersättningar	2			2
Driftskostnader	-21			-21
Återföring av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-2			-2
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	7			7
Premieintäkter totalt – Alla metoder	-29			-29
Kostnader för försäkringstjänster				
Uppkomna kostnader för försäkringstjänster			21	21
Ersättningar			-4	-4
Driftskostnader			25	25
Avskrivning av kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	2			2
Förändringar som avser tidigare tjänster (förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser förändringar i kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC))			1	1
Förändringar avseende framtida tjänst:			-1	-1
Förluster hänförliga till förlustavtal och återföring av förluster – efterföljande värdering			-1	-1
Kostnader för försäkringstjänster totalt	2	-2	22	23
Placeringskomponenter	-383		383	0
Resultat från försäkringstjänster totalt	-410	-2	406	-6
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Finansiella nettokostnader för försäkringsavtal	-1 074	0	0	-1 074
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-1 074	0	0	-1 074
Förändringar i resultaträkningen totalt	-1 484	-2	406	-1 080
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	174			174
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter			-414	-414
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-5			-5
Kassaflöden totalt	169		-414	-245
Utgående balans (netto)	5 492	95	51	5 637

Avstämning av försäkringsavtalskulden enligt komponent, livförsäkring, VFA

31.12.2023, mn €	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden		Avtalsenlig marginal			Efter övergången	Totalt
	Riskjustering för icke-finansiell risk	Den fullständiga retroaktiva metoden	Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde metoden			
Försäkringsavtalskulden (netto) vid periodens början	5 513	44			80		5 637
Förändringar som avser tjänster under perioden	10	-4			-5		1
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits					-5		-5
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		-4					-4
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	10						10
Förändringar avseende framtida tjänst	29	6			-11		24
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	8	3			-11		0
Förändringar i uppskattningar som avser förluster och återföring av förluster hänförliga till förlustavtal	21	3					24
Förändringar avseende tidigare tjänster	1						1
Förändringar i uppskattningar av kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC)	1						1
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	0						0
Resultat från försäkringstjänster totalt	40	2			-16		26
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal							
Finansiella nettokostnader för försäkringsavtal	429						429
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	429						429
Förändringar i resultaträkningen totalt	470	2			-16		455
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)							
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	162						162
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter	-385						-385
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-4						-4
Kassaflöden totalt	-227						-227
Utgående balans (netto)	5 756	46			64		5 865

Avstämning av försäkringsavtalsskulden enligt komponent, livförsäkring, VFA	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden					Avtalsenlig marginal			
	Risjustering för icke-finansiell risk	Den fullständiga retroaktiva metoden	Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde metoden	Efter övergången	Totalt			
31.12.2022, mn €									
Försäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	6 816	110			35	6 962			
Förändringar som avser tjänster under perioden	9	-9		-6	-6	-6			
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits				-6	-6	-6			
Förändring av riskjusteringen (för icke-finansiell risk) till följd av upplösningen av risk		-9				-9			
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänst	9					9			
Förändringar avseende framtida tjänst	6	-57		50	-1	-1			
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	-55	5		50	0	0			
Förändringar i uppskattningar som avser förluster och återföring av förluster hänförliga till förlustavtal	61	-62			-1	-1			
Förändringar avseende tidigare tjänster	1				1	1			
Förändringar i uppskattningar av kassaflöden för åtaganden som avser ersättningsansvar (LIC)	1				1	1			
Erfarenhetsbaserade justeringar av ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster i ersättningsansvaret (LIC)	0				0	0			
Resultat från försäkringstjänster totalt	16	-66		44	-6	-6			
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal									
Finansiella nettokostnader för försäkringsavtal	-1 074					-1 074			
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-1 074					-1 074			
Förändringar i resultaträkningen totalt	-1 058	-66		44		-1 080			
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)									
Erhållna premier och skatter på försäkringspremier	174					174			
Utbetalda ersättningar och andra kostnader för försäkringstjänster, inklusive placeringskomponenter	-414					-414			
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	-5					-5			
Kassaflöden totalt	-245					-245			
Utgående balans (netto)	5 513	44			80	5 637			

Avstämning av återförsäkringsavtal för återstående försäkringsskydd och för inträffade skador, livförsäkring	Komponent för återstående försäkringsskydd			Totalt
	Exklusive förluståtervinningskomponent	Förluståtervinningskomponent	Komponent för inträffade skador	
31.12.2023, mn €				
Försäkringsavtalsskuld (netto) vid periodens början	-2		0	-2
Fördelning av betalda premier – Verkligt värde-metoden	-7		-7	-7
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-4		-4	-4
Förväntade återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster	-3		-3	-3
Fördelning av betalda premier – Efter övergången	-4		-4	-4
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-3		-3	-3
Förväntade återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster	0		0	0
Fördelning av betalda premier totalt	-11		-11	-11
Belopp från återförsäkring				
Återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster			4	4
Belopp från återförsäkring totalt			4	4
Effekten av förändringar av återförsäkrarens risk för utebliven fullgörelse	0		0	0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	-11		4	-7
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	-3		-3	-3
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-3		-3	-3
Förändringar i resultaträkningen totalt	-14		4	-10
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	16		16	16
Återvunna belopp			-4	-4
Kassaflöden totalt	16		-4	12
Utgående balans (netto)	0		0	0

Avstämning av återförsäkringsavtal för återstående försäkringsskydd och för inträffade skador, livförsäkring

Komponent för återstående försäkringsskydd

31.12.2022, mn €	Exklusive förluståtervinningskomponent	Förluståtervinningskomponent	Komponent för inträffade skador	Totalt
Försäkringsavtalskuld (netto) vid periodens början	-13			-13
Fördelning av betalda premier – Verkligt värde-metoden	-7			-7
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-3			-3
Förväntade återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster	-3			-3
Fördelning av betalda premier – Efter övergången	-2			-2
Avtalsenlig marginal för tjänster som tillhandahållits	-2			-2
Fördelning av betalda premier totalt	-9			-9
Belopp från återförsäkring				
Återvunna belopp för inträffade skador och för andra kostnader för försäkringstjänster			4	4
Belopp från återförsäkring totalt			4	4
Effekten av förändringar av återförsäkrarens risk för utebliven fullgörelse	0			0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	-9		4	-5
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal				
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	8			8
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	8			8
Förändringar i resultaträkningen totalt	-1		4	3
Kassaflöden (Faktiska kassaflöden under perioden)				
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	11			11
Återvunna belopp			-4	-4
Kassaflöden totalt	11		-4	7
Utgående balans (netto)	-2		0	-2

Avstämning av återförsäkringsavtal enligt komponent, livförsäkring

Avtalsenlig marginal

31.12.2023, mn €	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden	Riskjustering för icke-finansiell risk	Den fullständiga retroaktiva metoden	Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde metoden	Efter övergången	Totalt
Återförsäkringsavtalskuld (netto) vid periodens början	-34				21	11	-2
Förändringar som avser tjänster under perioden	1				-4	-3	-7
Avtalsenlig marginal som redovisats i resultatet för erhållna tjänster	1				-4	-3	-7
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänster							1
Förändringar avseende framtida tjänst	-14				4	10	0
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-6					6	0
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	-8				4	4	0
Effekten av förändringar av återförsäkrarens risk för utebliven fullgörelse	0						0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	-14				0	7	-7
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal							
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	-3				0	0	-3
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	-3				0	0	-3
Förändringar i resultaträkningen totalt	-17				0	7	-10
Kassaflöden							
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	16						16
Återvunna belopp	-4						-4
Kassaflöden totalt	12						12
Utgående balans (netto)	-39				21	18	0

Avstämning av återförsäkringsavtal enligt komponent, livförsäkring

31.12.2022, mn €	Uppskattningar av nuvärdet av framtida kassaflöden		Den fullständiga retroaktiva metoden	Avtalsenlig marginal			Efter övergången	Totalt
	Riskjustering för icke-finansiell risk			Den modifierade retroaktiva metoden	Verkligt värde metoden			
Återförsäkringsavtalssskuld (netto) vid periodens början	8				-20			-13
Förändringar som avser tjänster under perioden	1				-3		-2	-5
Avtalsenlig marginal som redovisats i resultatet för erhållna tjänster					-3		-2	-5
Erfarenhetsbaserade justeringar som inte avser framtida tjänster	1							1
Förändringar avseende framtida tjänst	-58				44		13	0
Avtal som redovisats för första gången under perioden	-2						2	0
Förändringar i uppskattningar som justerar den avtalsenliga marginalen	-56				44		11	0
Effekten av förändringar av återförsäkrarens risk för utebliven fullgörelse	0							0
Kostnader för återförsäkringsavtal totalt (netto)	-57				41		11	-5
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal								
Effekten av pengars tidsvärde och förändringar i pengars tidsvärde samt effekten av finansiell risk och förändringar i finansiell risk	8				0		0	8
Finansiella intäkter eller kostnader från försäkringsavtal totalt	8				0		0	8
Förändringar i resultaträkningen totalt	-49				41		11	3
Kassaflöden								
Betalda premier och skatter på försäkringspremier	11							11
Återvunna belopp	-4							-4
Kassaflöden totalt	7							7
Utgående balans (netto)	-34				21		11	-2

Effekten av avtal som redovisats under räkenskapsperioden, livförsäkring

31.12.2023, mn €	Grupper av icke-förlustavtal			Grupper av förlustavtal			Totalt
	Avtal som anskaffats i överlåtelse av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt	Avtal som anskaffats i överlåtelse av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt	
Utfärdade försäkringsavtal som för första gången redovisats under perioden							
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden:							
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	34		34	0		0	34
Ersättningar och andra kassaflöden	4		4	0		0	4
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden	30		30	0		0	30
Riskjustering för icke-finansiell risk	-71		-71	0		0	-71
Avtalsenlig marginal	8		8	0		0	8
Förluster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningstillfället	29		29	0		0	29
	0		0	0		0	0

Effekten av avtal som redovisats under räkenskapsperioden, livförsäkring

31.12.2022, mn €	Grupper av icke-förlustavtal			Grupper av förlustavtal			Totalt	
	Avtal som anskaffats i överlåtelse av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt	Avtal som anskaffats i överlåtelse av försäkringsavtal eller rörelseförvärv	Övriga avtal	Totalt		
Utfärdade försäkringsavtal som för första gången redovisats under perioden								
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden:								
Kassaflöden för anskaffning av försäkringsavtal	37		37	0		0	37	
Ersättningar och andra kassaflöden	2		2	0		0	2	
Uppskattning av nuvärdet av framtida kassaflöden	34		34	0		0	34	
Riskjustering för icke-finansiell risk	-78		-78	0		0	-78	
Avtalsenlig marginal	12		12	0		0	12	
Förluster för kassaflödet (netto) vid det första redovisningstillfället	29		29	0		0	29	
	0		0	0		0	0	
Avtalsenlig marginal								
31.12.2023, mn €	< 1 å	1-2 å	2-3 å	3-4 å	4-5 å	5-10 å	> 10 å	Totalt
Utfärdade försäkringsavtal	63	58	53	49	45	179	308	756
Innehavda försäkringsavtal	-6	-5	-4	-4	-3	-10	-8	-39
Totalt	58	54	49	45	42	169	300	717
Avtalsenlig marginal								
31.12.2022, mn €	< 1 å	1-2 å	2-3 å	3-4 å	4-5 å	5-10 å	> 10 å	Totalt
Utfärdade försäkringsavtal	44	43	41	39	36	162	423	787
Innehavda försäkringsavtal	-4	-4	-3	-3	-2	-8	-8	-32
Totalt	40	39	38	36	34	153	415	755

Not 33. Skulder för placeringsavtal

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Obligationslån	12 845	10 563
Efterställda obligationslån (SNP)	4 045	4 306
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	13 871	12 262
Övriga		
Bankcertifikat	668	1 083
Företagscertifikat	6 128	9 287
Som i handeln ingår i den egna portföljen (-)*	-46	-63
Skuldebrev emitterade till allmänheten totalt	37 511	37 438

* OP Gruppens egna obligationslån har kvittats mot skulden.

Avstämning av förändringar i skulder i finansieringens kassaflöde mot balansposter

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2023	37 438	1 384
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	2 637	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	2 986	
Ökningar i bankcertifikat	713	
Ökningar i företagscertifikat	7 153	
Ökningar totalt	13 488	
Minskningar i obligationslån	-984	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-2 238	
Minskningar i bankcertifikat	-1 128	
Minskningar i företagscertifikat	-10 312	
Minskningar i debenturer		-5
Minskningar totalt	-14 663	-5
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	-1 174	-5
Värderingar	1 246	35
Balansvärde 31.12.2023	37 511	1 414

Mn €	Skuldebrev emitterade till allmänheten	Efterställda skulder
Balansvärde 1.1.2022	34 895	1 982
Förändringar i finansieringens kassaflöde		
Ökningar i obligationslån	5 310	
Ökningar i obligationslån med bostadssäkerhet	2 782	
Ökningar i bankcertifikat	1 194	
Ökningar i företagscertifikat	12 443	
Ökningar totalt	21 728	6
Minskningar i obligationslån	-3 946	
Minskningar i obligationslån med bostadssäkerhet	-1 545	
Minskningar i bankcertifikat	-407	
Minskningar i företagscertifikat	-10 695	
Minskningar i debenturer		-522
Minskningar totalt	-16 593	-522
Förändringar i finansieringens kassaflöde totalt	5 135	-517
Värderingar	-2 591	-82
Balansvärde 31.12.2022	37 438	1 384

De viktigaste emissionerna 2023

	Bokfört värde	Verkligt värde	Ränta, %
OP Företagsbanken Abp			
OP Corporate Bank plc Issue of 7yr EUR 500 000 000 Fixed Rate Senior Non-Preferred Instruments due 16 June 2028 under the EUR 20,000,000,000 Programme for the Issuance of Debt Instruments	500,0	440,5	Fast + 0,375 %
OP-Bostadslånebanken Abp			
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 2,750 per cent. Covered Notes due 25 January 2030 under the EUR 25.000.000.000 Euro Medium Term Covered Bond (Premium) Programme	1 000,0		Fast 2,750 %
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 3,125 per cent. Covered Notes due 20 October 2029 under the EUR 25.000.000.000 Euro Medium Term Covered Bond (Premium) Programme	1 000,0		Fast 3,125 %
OP Mortgage Bank issue of EUR 1.000.000.000 3,375 per cent. Covered Notes due 15 February 2027 under the EUR 25.000.000.000 Euro Medium Term Covered Bond (Premium) Programme	1 000,0		Fast 3,375 %

Not 34. Avsättningar och övriga skulder

Mn €	Justerat	
	31.12.2023	31.12.2022
Avsättningar		
Förlustreserv för poster utanför balansräkningen	44	32
Avsättning för omstrukturering	0	1
Övriga avsättningar	1	3
Yhteensä	45	37
Övriga skulder		
Betalningsförmedlingsskulder	1 148	1 122
Upplupna kostnader		
Ränteskulder	710	186
Ränteskulder för derivat	67	34
Övriga upplupna kostnader	580	509
CSA och övriga skulder för derivat	1 197	1 290
Pensionsskulder	28	30
Leasingskulder	239	231
Leverantörsskulder för värdepapper	41	6
Leverantörfakturaskulder	44	14
Skuld för utdelning	0	0
Övriga skulder avseende försäkringsverksamheten	110	184
Totalt	4 165	3 607
Finansiella skulder för handel	5	0
Övriga	234	174
Avsättningar och övriga skulder totalt	4 450	3 818

Förändringar i avsättningar

Mn €	Förlust-reserven	Omstruk-turering	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2023	33	1	3	37
Ökning av avsättningar	12		1	13
Utnyttjade avsättningar		0	-1	-2
Återföring av utnyttjade avsättningar		0	-2	-2
31.12.2023	44	0	1	45

Mn €	Förlust-reserven	Omstruk-turering	Övriga avsättningar	Totalt
1.1.2022	22	0	6	28
Ökning av avsättningar	11	1	2	13
Utnyttjade avsättningar			-1	-1
31.12.2022	33	1	3	37

Skaderegleringsavtal

Skaderegleringsavtalen är sådana avtal som inte är försäkringsavtal, men på basis av vilka ersättning betalas för en annan part som har fullständig självrisk. De viktigaste av de här är sådana captive-arrangemang där den försäkrade risken i sin helhet är återförsäkrad i ett captive-bolag som hör till samma koncern som kunden, samt indexförhöjningar för ersättningar som betalas i pensionsform inom den lagstadgade olycksfalls-, trafik- och patientförsäkringen och vissa andra ersättningshöjningar samt sjukvårdersättningar som betalas ut över tio år efter det att skadorna har inträffat och den offentliga sektorns patientförsäkring.

Förmånsbestämda pensionsplaner

OP Gruppens pensionsplaner har skötts via försäkringsbolag och pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätö. De planer som gäller tilläggspensioner i pensionsstiftelsen och försäkringsbolag har behandlats som förmånsbestämda planer. Det lagstadgade pensionsskyddet, som har skötts av Ömsesidiga Pensionsförsäkringsbolaget Ilmarinen, har behandlats som en avgiftsbestämd plan.

Tilläggs pensioner hos OP-Eläkesäätio och försäkringsbolag

OP-Eläkesäätio är en pensionsstiftelse som sköter det tilläggs pensionsskydd som arbetsgivarna inom OP Gruppen ordnat för sin personal. Pensionsstiftelsens syfte är att bevilja arbetstagare som hör till pensionsstiftelsens verksamhetskets ålderspension, invalidpension och sjukbidrag samt familjepension åt deras förmånstagare jämte begravningsbidrag. Dessutom kan pensionsstiftelsen bevilja dem som hör till verksamhetskretsens förmåner som hänför sig till rehabilitering. Det är frivilligt att ordna tilläggs pensionsskydd. Pensionsstiftelsens tilläggs pensionsskydd är i sin helhet fonderat.

Till OP-Eläkesäätios verksamhetskets hör varje person som fyllt 20 år, som oavbrutet varit anställd i ett sådant anställningsförhållande som avses i ArPL hos en arbetsgivare som hör till pensionsstiftelsen och vars anställningsförhållande börjat före 1.7.1991. Den tjänstgöringstid som berättigar till pension börjar från den tidpunkt då den anställda fyllt 23 år medan den varit i arbetsgivarens tjänst. Med den pensionsgrundande lönen avses den pensionslön som baseras på ett och samma anställningsförhållande som beräknas enligt APL, som gällde till 31.12.2006. Pensionsåldern för de personer som hör till OP-Eläkesäätios verksamhetskets varierar mellan 60–65 år beroende på till vilken persongrupp arbetstagaren enligt pensionsstiftelsens stadgar hör.

På nationell nivå följer tilläggs pensionsstiftelsen lagen om tilläggs pensionsstiftelser och tilläggs pensionskassor. I och med detta ansluter sig den viktigaste risken i verksamheten till att den faktiska avkastningen på investeringstillgångarna blir mindre än minimiavkastningsmålet. Om risken realiserar flera år i rad leder det till debitering av försäkringspremier.

Dessutom ansluter sig OP-Eläkesäätios viktigaste aktuariella risker till ränte- och marknadsrisken, till att livslängden systematiskt förlängs samt till inflationsrisken.

För placeringsverksamheten ansvarar pensionsstiftelsens styrelse, som godkänner pensionskassans placeringsplan för placeringen av dess tillgångar. Pensionsanstaltens ansvariga aktuarie upprättar årligen en prognos om utvecklingen i försäkringsskulden och pensionsutgifterna. På basis av prognosen beaktas i allokeringen av investeringstillgångarna de krav som försäkringsskuldens art ställer på placeringsverksamheten i fråga om trygghet, avkastning och likviditet samt pensionsstiftelsens risktäckningskapacitet.

Tilläggs pensioner har ordnats också i livförsäkringsbolag. I regel har de försäkrade personerna rätt att gå i ålderspension vid 63 års ålder. Därtill har de försäkrade rätt till invalidpension, och efter den försäkrades död har förmånstagarna rätt till begravningsbidrag och familjepension. Försäkringspremierna debiteras i enlighet med en pensionsålder på 65 år. Arbetsgivaren betalar den otäckta delen av pensionen allt i ett när en person går i pension vid den lovade pensionsåldern på 63 år.

I en del planer varierar de försäkrades ålder för tilläggs pension mellan 62 och 65 år, och försäkringsavgifter debiteras så att pensionsutfästelsen i sin helhet är täckt före pensionsåldern.

Ersättningarna är bundna till ArPL-indexet. Arbetsgivaren debiteras årligen med en tillskottsavgift, om försäkringsbolagets indexgottgörelse är mindre än det index som ges för ersättningarna.

Vid rapporteringen av pensionsutfästelser i enlighet med standarden IAS 19 ansluter sig de centrala riskerna till den förväntade inflationen och löneinflationen samt till räntenivån på balansdagen. Den viktigaste risken i dessa planer är inflationsantagandet, som via förhöjningsantagandet för ersättningarna påverkar pensionsåtagandet. Den ränta som använts påverkar inte bara pensionsåtagandet, utan även värdet av de tillgångar som motsvarar åtagandet så att effekten av eventuella förändringar på den redovisade nettopensionskulden eller nettopensionsfordran minskar.

Balansvärden för förmånsbestämda pensionsplaner, mn €	Förmånsbestämda pensionsplaner		Pensionstillgångarnas verkliga värden		Nettoskulder (-tillgångar)	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Ingående balans 1.1	449	617	-602	-654	-153	-37
Resultatförda förmånsbestämda pensionskostnader						
Kostnader avseende tjänstgöring under innevarande period	4	6			4	6
Räntekostnad (-intäkt)	15	6	-21	-6	-6	0
Förvaltningskostnader			1	1	1	1
Totalt	19	12	-20	-5	-1	7
Förluster (-vinster) av omstrukturering som bokförts i övrigt totalresultat						
Aktuariella förluster (vinster) till följd av ändringar i ekonomiska förväntningar	7	-160			7	-160
Erfarenhetsbaserade justeringar	13	3			13	3
Avkastning på tillgångar som omfattas av plan med undantag av belopp som ingår i nettoräntan på förmånsbestämda nettoskulder (-tillgångar) (-)			-29	36	-29	36
Totalt	20	-156	-29	36	-8	-120
Övriga						
Arbetsgivaravgifter			-4	-3	-4	-3
Utbetalda ersättningar	-25	-24	25	24		
Totalt	-25	-24	21	21	-4	-3
Utgående balans 31.12	463	449	-629	-602	-166	-153

Tillgångar och skulder som redovisats i balansräkningen, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Nettotillgångar (-) (pensionsstiftelsen)	-192	-183
Nettoskulder (Försäkringsbolagens tilläggs-pensionsarrangemang)	28	30
Nettotillgångar (-) (Försäkringsbolagens tilläggs-pensionsarrangemang)	-2	
Nettoskulder totalt	28	30
Nettotillgångar totalt	-194	-183

Klassificering av pensionsstiftelsens tillgångar, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Aktier och andelar	99	101
Obligationslån	102	112
Fastigheter	5	7
Placeringsfonder	344	289
Derivat	0	1
Övriga tillgångar	14	32
Totalt	565	543

I tillgångarna för pensionsplaner ingår, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Övriga fordringar på företag som hör till OP Gruppen	14	33
Totalt	14	33

Beloppet av premierna för förmånsbestämda pensionsplaner 2024 uppskattas till 4 miljoner euro.

Durationen för det förmånsbestämda pensionsåtagandet per 31.12.2023 var för pensionsstiftelsen 12,5 år och för övriga 16,6 år.

Centrala aktuariella antaganden som tillämpats	31.12.2023		31.12.2022	
	Pensionsstiftelsen	Försäkringsbolag	Pensionsstiftelsen	Försäkringsbolag
Diskonteringsränta, %	3,1	3,2	3,6	3,4
Presumtiv lönehöjning, %	3,0	3,1	3,3	3,3
Framtida pensionsförhöjningar, %	2,4	2,5	2,7	2,7
Omsättning, %				
Inflation, %	2,2	2,3	2,5	2,5
Uppskattad återstående anställningstid i år	4,2	6,0	5,1	7,0
Förväntad livslängd för personer som fyllt 65 år				
Män	21,4	21,4	21,4	21,4
Kvinnor	25,4	25,4	25,4	25,4
Förväntad livslängd efter 20 år för personer som fyllt 45 år				
Män	23,7	23,7	23,7	23,7
Kvinnor	28,1	28,1	28,1	28,1

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2023	Pensionsstiftelsen		Försäkringsbolagens tilläggs-pensionsarrangemang	
	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner		Förändring i nettot av förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-21	-5,6	-2	-8,5
Minskning med 0,5 procentenheter	22	6,2	2	9,7
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	22	5,8	6	27,9
Minskning med 0,5 procentenheter	-20	-5,5	-6	-25,9
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	13	3,3	1	2,8
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-12	-3,3	-1	-2,8

Känslighetsanalys av centrala aktuariella antaganden 31.12.2022	Pensionsstiftelsen		Försäkringsbolagens tilläggs-pensionsarrangemang	
	Förändring i förmånsbestämda pensionsplaner		Förändring i nettot av förmånsbestämda pensionsplaner	
	Mn €	%	Mn €	%
Diskonteringsräntan				
Ökning med 0,5 procentenheter	-20	-5,6	-2	-8,5
Minskning med 0,5 procentenheter	22	6,2	3	9,6
Pensionsförhöjningar				
Ökning med 0,5 procentenheter	21	5,7	6	24,3
Minskning med 0,5 procentenheter	-19	-5,4	-6	-22,6
Dödlighet				
Ökning i förväntad livslängd med 1 år	12	3,2	1	2,9
Minskning i förväntad livslängd med 1 år	-11	-3,1	-1	-2,8

Not 35. Efterställda skulder

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Kapitallån	0	0
Debentuurit	1 414	1 384
Efterställda skulder totalt	1 414	1 384

Debenturer

Ett debenturlån på 10 miljarder Japanska yen (motvärde i euro 64 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 3.7.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig JPY Libor + 0,735%.

Ett debenturlån på 100 miljoner euro, som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 25.9.2025. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 2,405 % p.a.

Ett debenturlån på 3 250 miljoner svenska kronor (motvärde i euro 293 miljoner) som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 3.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. Låneräntan är rörlig 3mStibor + 2,300%.

Ett debenturlån på 1 000 miljoner euro, som är ett 10-årigt bulletlån, förfaller 9.6.2030. Enligt lånevillkoren har emittenten möjlighet till förtida återinlösen av lånet i en situation där lånekapitalet inte längre kan räknas till bankens supplementära kapital. På lånet betalas fast ränta 1,625 % p.a.

Lånen har emitterats på den internationella kapitalmarknaden.

OP Företagsbanken Abp har inga överträdelse av lånevillkoren varken beträffande kapital, ränta eller övriga villkor. Differensen mellan lånens nominella och bokförda värde beror på ränteriskvärderingen i säkringen av verkligt värde.

Not 36. Eget kapital

Mn €	31.12.2023	Justerat 31.12.2022
OP Gruppens ägares andel		
Andelskapital, medlemsandelar	219	217
uppsagda medlemsandelar	7	8
Andelskapital, avkastningsandelar	3 335	3 369
uppsagda avkastningsandelar	388	377
Fonder		
Bundna fonder		
Reservfonden	795	795
Fonden för verkligt värde		
Säkring av kassaflöde	-212	-337
Värdering till verkligt värde	-78	-24
Övriga bundna fonder	1	1
Fria fonder		
Övriga fria fonder	1 375	1 375
Ackumulerade vinstmedel		
Balanserad vinst (förlust)	9 066	8 254
Periodens vinst (förlust)	1 637	898
OP Gruppens ägares innehav	16 139	14 550
Innehav utan bestämmande inflytande	124	118
Eget kapital totalt	16 262	14 668

Andelskapital, medlemsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår andelsbankernas medlemmars medlemsinsatser, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att betala ränta och återbetala kapital. Medlemsinsatsen och ägarkundskapet som det innebär ger en möjlighet att delta i bankens förvaltning och beslutsfattande.

Andelskapital, avkastningsandelar

I OP Gruppens eget kapital ingår också andelsbankernas medlemmars placeringar i avkastningsandelar, för vilka banken har en ovillkorlig rätt att vägra att betala ränta och återbetala kapital. Avkastningsmålet för 2023 var 4,50 % (4,45). Avkastningsmålet för 2024 är 5,50 %. Räntan som ska betalas fastställs årligen i efterskott. Avkastningsmålet kan ändras årligen. Avkastningsandelarna ger inga sådana rättigheter som ägarkunderna har, och de ger inte heller rösträtt.

Om andelsbanken inte har vägrat att återbetala, kan en medlemsinsats och en avkastningsinsats återbetalas 12 månader efter slutet av den räkenskapsperiod under vilken medlemskapet har upphört eller avkastningsandelsägaren sagt upp andelen. Om full återbetalning inte är möjlig något år, ska den obetalda delen betalas ur det egna kapital som står till förfogande enligt de följande boksluten. Ovan fastställda rätt till efterhandsåterbetalning av obetalda delar upphör dock efter det femte följande bokslutet. På obetalda delar betalas inte ränta.

Antal andelar i gruppens andelskapital

(1 000 st.)	Andelskapital, medlemsandelar	Andelskapital, avkastnings- andelar	Andelskapital, andelar totalt
1.1.2022	2 153	32 440	34 593
Tillägg till andelskapital	92	2 857	2 949
Återbetalning av andelskapital	-77	-1 611	-1 688
31.12.2022	2 168	33 686	35 854
Tillägg till andelskapital	95	1 232	1 327
Återbetalning av andelskapital	-72	-1 572	-1 645
31.12.2023	2 191	33 346	35 537

Fonder**Reservfonden**

Reservfonden har bildats genom vinstmedel som avsatts till den under tidigare perioder och av en andel som överförs från andelsbankernas uppskrivningsfond och avsättningar för kreditförluster. Reservfonden kan användas för att täcka sådana förluster som det fria egna kapitalet inte räcker till för. Reservfonden kan också användas för att öka aktiekapitalet och den kan nedsättas liksom aktiekapitalet. I ett kreditinstitut i andelslagsform kan reservfonden användas endast för att täcka förluster. I aktiebolag har fonden inte längre från och med 1.9.2006 kunnat utökas.

Fonden för verkligt värde

Fonden inkluderar förändringarna i verkligt värde för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat. De poster som redovisats i fonden realiserar i resultaträkningen när skuldebrev överläts. Den förväntade förlusten för skuldebrev som värderas till verkligt värde via övrigt totalresultat redovisas som en justering av fonden för verkligt värde. I fonden har också redovisats det verifierade värdeförändringsnettot av räntederivat i säkringsredovisning av kassaflöde justerat med uppskjuten skatt. Värdeförändringarna resultatförs den räkenskapsperiod under vilken det kassaflöde som är föremål för säkringen intäktsförs.

Fonden för verkligt värde efter skatt

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		Säkring av kassaflödet	Totalt
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)		
Utgående balan 31.12.2022	63	164	96	323
Effekten av övergången till standarden IFRS 17 Försäkrir	-41	-164		-205
Ingående balans 1.1.2022	23		96	118
Förändringar i verkligt värde	-48		-512	-561
Realisationsvinster överförda till resultaträkr	-10			-10
Överföringar till räntenetto			-28	-28
Uppskjuten skatt	12		108	120
Utgående balans 31.12.2022	-24		-337	-360

Mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat		Säkring av kassaflödet	Totalt
	Skuldebrev	Aktier och andelar (overlay approach)		
Ingående balans 1.1.2023	-24		-337	-360
Förändringar i verkligt värde	-62		72	10
Realisationsvinster överförda till resultaträkr	-6			-6
Överföringar till räntenetto			84	84
Uppskjuten skatt	14		-31	-18
Utgående balans 31.12.2023	-78		-212	-290

Fonden för verkligt värde före skatt uppgick till -363 miljoner euro (-450) vid slutet av rapportperioden, och den uppskjutna skattefordran/-skuld som ansluter sig till den var 73 miljoner euro (90). I fonden för verkligt värde uppgick förlustreserven för skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat under rapportperioden till 0 miljoner euro (0).

Uppgången i marknadsräntorna och nedgången i aktiekurserna skapade en utmanande placeringsmiljö.

Övriga bundna fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder på basis av bolagsordningen eller stadgarna, där också fondernas syfte har fastställts. I omvärderingsfonden ingår differensen mellan det redovisade värdet och det verkliga värdet för en tidigare rörelsefastighet vid tidpunkten för ändringen av klassificeringen.

Övriga fria fonder

Fonderna har bildats av vinstmedlen från tidigare räkenskapsperioder med stöd av bolagsordningen eller stadgarna eller ett beslut av bolagsstämman, fullmäktige eller andelsstämman.

Akkumulerade vinstmedel

I ackumulerade vinstmedel ingår också reserverna och avskrivningsdifferensen i koncernföretagens sårbokslut samt försäkringsbolagens utjämningsbelopp och vinster/(förluster) av omvärderingar av förmånsbestämda pensionsplaner efter avdrag av den uppskjutna skatten.

Övriga noter till balansräkningen och poster utanför balansräkningen

Not 37. Förlustreserv för fordringar och skuldebrev

Exponeringar för kreditrisker och förlustreserv för dem

I avsnitt 2.2 i not 2 beskrivs hur OP Gruppens kreditrisk uppkommer och hanteras. Principerna för hur de förväntade kreditförlusterna beräknas beskrivs i avsnitt 7.4 Nedskrivningar i not 1.

Förväntade kreditförluster beräknas på fordringarna värderade till upplupet anskaffningsvärde samt skuldebrev värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat (placeringar i obligationslån). I OP Gruppen består fordringarna av krediter, revolverande krediter (t.ex. kreditkort och konton med kredit), leasing- och factoringfordringar. Dessutom beräknas de förväntade kreditförlusterna på poster utanför balansräkningen såsom kreditlöften, finansieringslimiter och bankgarantier. Skuldebrev utgör däremot placeringar i obligationslån. För de förväntade kreditförlusterna redovisas en förlustreserv i balansräkningen eller, då det är fråga om skuldebrev, i övrigt totalresultat.

Många faktorer inverkar på beloppet av de förväntade kreditförlusterna, bl.a. exponeringsbeloppet, exponeringens löptid, kundens rating och säkerhetens värde samt den framtidsinriktade

I följande tabell redovisas de fordringar som är exponerade för kreditrisker och för vilka den förväntade kreditförlusten beräknas. I den beskrivs åtagandena i och utanför balansräkningen också det högsta beloppet av exponeringarna för kreditrisker utan att beakta säkerheter eller andra kreditförstärkande poster. Exponeringar utanför balansräkningen motsvaras av det exponeringsbelopp eller garantibelopp som binder banken.

Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2023

Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3*	Exponeringar totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Mn €						
Forordningar på kunder (brutto)						
Hushållsbank	55 280	11 893	61	11 955	2 373	69 608
Företagsbank	25 988	3 064	150	3 214	707	29 909
Forordningar på kunder totalt	81 269	14 957	211	15 168	3 080	99 517
Uttagmsmån och limiter utanför balansräkningen						
Hushållsbank	1 449	354	0	354	8	1 811
Företagsbank	2 960	173	0	173	8	3 141
Uttagmsmån och limiter totalt	4 410	526	0	527	16	4 952
Övriga åtaganden utanför balansräkningen						
Hushållsbank	721	36		36	17	775
Företagsbank	2 632	216		216	46	2 895
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	3 354	253		253	63	3 670
Skuldebrev**						
Gruppfunktioner	12 737	69		69	3	12 809
Skuldebrev totalt	12 737	69		69	3	12 809
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	101 769	15 805	212	16 017	3 163	120 948

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 184 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

** Skuldebrev hänförliga till försäkringsverksamheten har sedan 1.1.2023 i och med övergången till IFRS 17 värderats till verkligt värde via resultatet, varför den förväntade förlusten inte längre beräknas. Jämförelseårets siffror har justerats.

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2023

Exponeringar i balansräkningen samt uttagmsmåner och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1	Steg 2		Totalt	Steg 3****	Förlustreserv totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar			
Mn €						
Forordningar på kunder						
Hushållsbank	-21	-160	-1	-161	-413	-594
Företagsbank	-33	-76	-7	-83	-173	-288
Forordningar på kunder totalt	-53	-236	-8	-243	-586	-882
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1	-5	-7
Företagsbank	-3	-11		-11	-23	-37
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-3	-13		-13	-29	-44
Skuldebrev***						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1	-1	-2
Skuldebrev totalt	-1	-1		-1	-1	-2
Totalt	-58	-249	-8	-257	-615	-929

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänförliga sig 54 miljoner euro till köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

Skuldebrev hänförliga till försäkringsverksamheten har sedan 1.1.2023 i och med övergången till IFRS 17 värderats till verkligt värde via resultatet, varför den förväntade kreditförlusten inte längre beräknas. Jämförelseårets siffror har justerats.

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och nyckeltal 31.12.2023	Steg 1	Steg 2		Steg 3		Totalt	Totalt
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar				
Mn €							
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen							
Hushållsbank	57 451	12 283	62	12 345	2 398	72 194	
Företagsbank	31 581	3 453	150	3 603	761	35 945	
Förlustreserv							
Hushållsbank	-21	-161	-1	-162	-418	-602	
Företagsbank	-35	-87	-7	-94	-196	-325	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %							
Hushållsbank	-0,04 %	-1,31 %	-1,42 %	-1,31 %	-17,43 %	-0,83 %	
Företagsbank	-0,11 %	-2,52 %	-4,54 %	-2,60 %	-25,78 %	-0,90 %	
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	89 032	15 736	212	15 948	3 159	108 139	
Förlustreserv totalt	-57	-248	-8	-256	-614	-927	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,06 %	-1,58 %	-3,64 %	-1,60 %	-19,44 %	-0,86 %	
Skuldebrev bokfört värde							
Gruppfunktioner	12 737	69		69	3	12 809	
Förlustreserv							
Gruppfunktioner	-1	-1		-1	-1	-2	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %							
Gruppfunktioner	-0,01 %	-0,93 %		-0,93 %	-16,38 %	-0,02 %	
Skuldebrev totalt	12 737	69		69	3	12 809	
Förlustreserv totalt	-1	-1		-1	-1	-2	
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,01 %	-0,93 %		-0,93 %	-16,38 %	-0,02 %	
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg 31.12.2022*							
Exponeringar	Steg 1	Steg 2		Steg 3*			
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		Exponeringar totalt	
Mn €							
Fordringar på kunder (brutto)							
Hushållsbank	60 769	7 933	49	7 982	2 041	70 791	
Företagsbank	26 623	2 518	109	2 627	452	29 703	
Fordringar på kunder totalt	87 391	10 451	158	10 609	2 493	100 494	
Uttagsmån och limiter utanför balansräkningen							
Hushållsbank	2 836	155	0	155	5	2 996	
Företagsbank	3 139	129	2	130	6	3 275	
Uttagsmån och limiter totalt	5 975	284	2	286	11	6 272	
Övriga åtaganden utanför balansräkningen							
Hushållsbank	413	26		26	12	451	
Företagsbank	2 706	176		176	33	2 915	
Övriga åtaganden utanför balansräkningen totalt	3 119	202		202	45	3 366	
Skuldebrev							
Gruppfunktioner	12 982	73		73		13 055	
Skuldebrev totalt	12 982	73		73		13 055	
Exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster totalt	109 468	11 010	160	11 170	2 549	123 187	

* Av exponeringarna för fordringarna i steg 3 är 70 miljoner euro köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

Förlustreserv enligt nedskrivningssteg 31.12.2022

Exponeringar i balansräkningen samt uttagsmåner och limiter utanför balansräkningen*	Steg 1		Steg 2		Steg 3****	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar		Totalt	Förlustreserv totalt
Mn €						
Fordringar på kunder						
Hushållsbank	-18	-78	-1	-79	-363	-461
Företagsbank	-30	-23	-5	-28	-182	-240
Fordringar på kunder totalt	-48	-101	-6	-108	-546	-701
Åtaganden utanför balansräkningen**						
Hushållsbank	-1	-1		-1	-2	-4
Företagsbank	-3	-2		-2	-24	-29
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	-4	-3		-3	-26	-32
Skuldebrev***						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1		-2
Skuldebrev totalt	-1	-1		-1		-2
Totalt	-53	-105	-6	-111	-572	-736

* Förlustreserv redovisas som ett enda belopp som minskar balansposten.

** Förlustreserv redovisas i balansposten avsättningar och övriga skulder.

*** Förlustreserv redovisas i fonden för verkligt värde i övrigt totalresultat.

**** Av förlustreserverna för steg 3 hänför sig 45 miljoner euro till köpta eller utgivna kreditförsämrade tillgångar vid första redovisningstillfället (POCI).

I tabellen nedan redovisas ett sammandrag av förlustreserven i relation till exponeringsbelopp enligt nedskrivningssteg. Reserveringsgraden beskriver förlustreservens relativa andel av exponeringsbeloppet.

Sammandrag och myckeltal 31.12.2022	Steg 1		Steg 2		Steg 3	
		Andra än över 30 dagar förfallna fordringar	Över 30 dagar förfallna fordringar	Totalt		Totalt
Mn €						
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen						
Hushållsbank	64 018	8 114	49	8 163	2 058	74 239
Företagsbank	32 468	2 823	111	2 934	491	35 892
Förlustreserv						
Hushållsbank	-19	-79	-1	-80	-366	-460
Företagsbank	-33	-25	-5	-30	-206	-274
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Hushållsbank	-0,03 %	-0,98 %	-2,04 %	-0,98 %	-17,77 %	-0,62 %
Företagsbank	-0,10 %	-0,87 %	-4,73 %	-1,02 %	-42,00 %	-0,76 %
Fordringar på kunder, balansposter och poster utanför balansräkningen totalt	96 485	10 937	160	11 097	2 549	110 131
Förlustreserv totalt	-52	-104	-6	-110	-572	-734
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,05 %	-0,95 %	-3,90 %	-0,99 %	-22,44 %	-0,67 %
Skuldebrev bokfört värde						
Gruppfunktioner	12 982	73		73		13 055
Förlustreserv						
Gruppfunktioner	-1	-1		-1		-2
Reserveringsgrad (Coverage ratio), %						
Gruppfunktioner	-0,01 %	-1,18 %		-1,18 %		-0,02 %
Skuldebrev totalt	12 982	73		73		13 055
Förlustreserv totalt	-1	-1		-1		-2
Reserveringsgrad (Coverage ratio), % totalt	-0,01 %	-1,18 %		-1,18 %		-0,02 %

Säkerheter eller övriga kreditförbättrande åtgärder

I avsnitt 2 i not 2.2 beskrivs OP Gruppens åtgärder för att reducera kreditrisken. De vanligaste åtgärderna för att reducera kreditrisken är användningen av olika säkerheter. De största kreditgrupperna för hushållen är bolån och revolverande krediter. Bolånens andel av hushållens exponeringar är 77% (77 %). Säkerheten för bolån är i regel den bostadsfastighet som är föremål för krediten.

I följande tabell redovisas hur hushållens bolån fördelar sig enligt LTV per 31.12.2023 parallellt med förlustrserven. LTV (loan to value), dvs. belåningsgraden, beskriver låns balansvärde i relation till det verkliga värdet av bostadsfastighetssäkerheten. Lån kan också ha andra säkerheter, men de har inte beaktats i tabellen. Ju mindre LTV-%, desto större är säkerhetens värde i relation till kreditbeloppet. Förlustrserven är proportionellt allt mindre ju mindre LTV-% är.

LTV %/Mn €	Bolån totalt	
	Exponerings- belopp i balans- räkningen	Förlustrserv*
0-50 %	9 838	0
51-70 %	15 804	-20
Över 70 %	16 505	-78
Totalt	42 148	-99

LTV %/Mn €	Bolån totalt	
	Exponerings- belopp i balans- räkningen	Förlustrserv*
0-50 %	10 985	0
51-70 %	17 798	-19
Över 70 %	13 754	-55
Totalt	42 536	-74

* utan management overlay-avsättningar

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under 2023 som resultat av effekten av följande faktorer: Nedskrivningsstegen redovisas i avsnitt 7.4.1 i not 1.

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2023	96 485	11 097	2 549	110 131
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-9 329	8 887		-442
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-756		719	-37
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	3 245	-3 379		-135
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-704	630	-74
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	53		-65	-12
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		263	-297	-34
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	15 116	1 138	165	16 419
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	-10 038	-1 078	-343	-11 459
Oförändrat steg, inkl. amorteringar	-5 744	-274	-109	-6 124
Bortskrivningar	0	-1	-91	-95
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 31.12.2023	89 032	15 948	3 159	108 139

Överföringarna från steg 1 till steg 2 inkluderar en överföring av fordringar på 3,2 miljarder euro för en extra management overlay-avsättning enligt ledningens bedömning.

Förändringar i förlustrserven under räkenskapsperioden

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustrserven under 2023 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustrserv 1.1.2023	52	110	572	734
Överföringar från steg 1 till steg 2	-8	132		124
Överföringar från steg 1 till steg 3	-1		84	83
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-16		-15
Överföringar från steg 2 till steg 3		-11	67	56
Överföringar från steg 3 till steg 1	0		-9	-8
Överföringar från steg 3 till steg 2		5	-31	-26
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	12	32	35	79
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-11	-12	-71	-94
Förändringar i riskparametrar (netto)	11	17	32	59
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)				
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar		0	-65	-65
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	5	146	42	193
Förlustrserv 31.12.2023	57	256	614	927

Överföringarna från steg 1 till steg 2 inkluderar en ökning på 64 miljoner euro av de extra management overlay-avsättningarna enligt ledningens bedömning.

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 77 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2021, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med minst 1 månads fördröjning, under 2023.

Största delen av krediterna har överfört till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överföring till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anståndsåtgärder medför oftare en överföring till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagaste ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Nödlidande lån ska identifieras i realtid. Det medför en omedelbar överföring till steg 3.

Nödlidande (non-performing) fordringar klassificeras i steg 3, det vill säga definitionen är densamma som kreditförsämrade finansiella tillgångar enligt standarden IFRS 9.

Byggbranschens svaga utsikter syns som en ökning i de förväntade kreditförlusterna i steg 2 och 3.

OP Gruppen har under Q3/2023 lagt till en över trefaldig ökning av sannolikheten för fallissemang (Probability of Default, PD) (annualiserad) som ett nytt kriterium för en betydande ökning av kreditrisken i överföringar till steg 2. Detta ledde till en överföring av exponeringar på knappt 400 miljoner euro från steg 1 till steg 2 och en ökning på 1,4 miljoner euro i beloppet av förväntade kreditförluster. Enligt kriteriet ska annualiserade PD dock vara över 0,3 %, varför OP Gruppen för första gången i det här sammanhanget använder det så kallade antagandet om låg kreditrisk (low credit risk assumption) som avses i standarden IFRS 9.

OP Gruppen har bedömt de ekonomiska effekterna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina på kundernas kreditrisk samt det återstående beloppet av den management overlay-avsättning på 2 miljoner euro som i anslutning till detta gjorts under Q1/2022 enligt ledningens bedömning. Avsättningen har lösts upp under Q2/2023.

OP Gruppen har bedömt hur uppgången i inflationen och Euriborräntorna samt nedgången i priset på bostadssäkerheter inverkar på kreditrisken som förknippas med bolån. Bedömningen gjordes som ett stresstest, som mätte hushållens kassaflöde. Utifrån detta bedömdes potentiella kunder vilkas betalningsförmåga är äventyrad. På basis av analysen gjordes under Q4/2022 enligt ledningens bedömning en management overlay-avsättning på 42,4 miljoner euro, och den har under Q3/2023 sänkts med 6,4 miljoner euro sedan inflationens inverkan inte längre ingår i stresstestet. Avsättningen har dessutom utsträckt till att täcka alla exponeringar mot privatkunder. Stresstestet för avsättningen för privatkunder uppdaterades under Q4/2023 med nya antaganden. Antagandet är att räntenivån sjunker långsamt, att arbetslöshetsgraden stiger till 8 procent och att bostadspriserna sjunker med ytterligare 2 procent. Beloppet av den extra management overlay-avsättningen enligt ledningens bedömning hölls ändå oförändrad, dvs. vid 35,9 miljoner euro, under Q4/2023.

På basis av OP Gruppens analys gjordes under Q4/2022 enligt ledningens bedömning en management overlay-avsättning på 5,3 miljoner euro för byggbranschen. Analysen uppdaterades under Q2/2023 på grund av att utsikterna för branschen ytterligare försämrats. Analysen utfördes som ett stresstest baserat på basscenariot (vikt 60 procent) och det svaga scenariot (vikt 40 procent) under antaganden om att omsättningen minskar med 20 procent/35 procent, lönsamheten försämrats med 20 procent/40 procent, soliditeten sjunker med 10 procent/20 procent, räntenivån är 4 procent/6 procent och priset på nya bostäder har sjunkit med 15 procent/30 procent. På basis av uppdateringen ökades avsättningen med 11,7 miljoner euro till 17,0 miljoner euro. Avsättningen uppdaterades under Q4/2023 genom att stressa kreditklasserna i olika scenarier. Dessutom utsträcktes avsättningen till att täcka också små företag i byggbranschen. De svaga utsikterna i byggbranschen väntas fortsätta till 2025. Avsättningen ökades med 21,7 miljoner euro till 38,7 miljoner euro.

För fastighetsbranschen gjordes under Q2/2023 enligt ledningens bedömning en management overlay-avsättning på 27,2 miljoner euro på grund av de sämre utsikterna för branschen. Analysen utfördes som ett stresstest baserat på basscenariot (vikt 70 procent) och det svaga scenariot (vikt 30 procent) under antaganden om att omsättningen ökar med 3 procent/0 procent, lönsamheten försämrats med 5 procent/10 procent, soliditeten sjunker med 10 procent/20 procent och räntenivån är 4 procent/6 procent. Avsättningen har uppdaterats under Q4/2023, och av den upplöstes 13 miljoner euro till 14,2 miljoner euro, eftersom uppgången i inflationen och räntorna redan till största delen har realiserats och kreditklasserna uppdaterats.

Under Q4/2022 förberedde sig OP Gruppen dessutom med en management overlay-avsättning på 5 miljoner euro för en retroaktiv databaskorrigerig i anslutning till exponeringar med anstånd under det första halvåret 2023. Avsättningen har lösts upp under Q2/2023, eftersom databaskorrigeringen har införts i systemen och i den automatiska ECL-beräkningen.

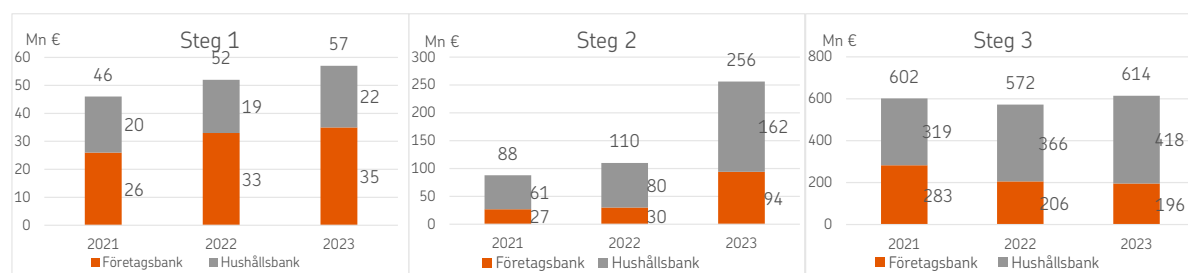
I slutet av 2021 gjorde OP Gruppen en extra avsättning för ECL på 34 miljoner euro, som riktar sig till fordringar med affärsfastighetssäkerheter. Syftet med avsättningen var att förutse den ECL-ökning och de sannolika fallissemang som orsakas av uppdateringen av säkerhetsvärderingen av de mest riskfyllda affärsfastigheterna. Av avsättningen återstår 6 miljoner euro per Q4/2023.

Under Q4/2023 gjorde OP Gruppen en ny management overlay-avsättning för förbättring av processerna för systemet för tidig varning (Early Warning System, EWS) och identifieringen av kundgrupper, vilken ska genomföras under 2024. Processförbättringen väntas öka de förväntade kreditförlusterna med cirka 14,1 miljoner euro i segmentet Hushållsbank.

I följande tabell redovisas ECL före diskretionära management overlay-avsättningar, de ovan nämnda management overlay-avsättningarna och rapporterat ECL totalt.

	Hushålls- bank	Företags- bank	Totalt
Förlustreserv 31.12.2023	504	314	818
Förlustreserv före diskretionära avsättningar			
Diskretionära management overlay -avsättningar			
Privatkunder: inflationen, räntenivån och säkerheternas värde	35	1	36
Byggbranschen	29	9	39
Fastighetsbranschen	13	1	14
Säkerhetsvärdering av krediter med affärsfastighetssäkerheter	6		6
Förbättring av processerna för systemet för tidig varning och identifieringen av kundgrupper	14		14
Diskretionära management overlay -avsättningar totalt	98	11	109
Rapporterat förlustreserv totalt	602	325	927
	Hushålls- bank	Företags- bank	Totalt
Förlustreserv 31.12.2022	401	267	668
Förlustreserv före diskretionära avsättningar			
Diskretionära management overlay -avsättningar			
Ryssland-Ukraina-kriget	2		2
Elpriset, räntenivån och säkerheternas värde	42		42
Byggbranschen	3	3	5
Kommande retroaktiv korrigerig av exponeringar med anstånd	5		5
Säkerhetsvärdering av krediter med affärsfastighetssäkerheter	11		11
Diskretionära management overlay -avsättningar totalt	63	3	66
Rapporterat förlustreserv totalt	465	269	734

I följande diagram åskådliggörs utvecklingen i förväntade kreditförluster för kundfordringar enligt nedskrivningssteg under de senaste åren.

Vid ECL-beräkningen uppdateras de makroekonomiska faktorerna kvartalsvis. ECL beräknas som det vägda medelvärdet av tre olika scenarier. Scenarierna har viktats normalt, det vill säga svagt 20 %, bas 60 % och starkt 20 %. Under 2023 har uppdateringarna av de makroekonomiska prognoserna ökat de förväntade kreditförlusterna med 3 miljoner euro.

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2023	1	1		2
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	0		0
Överföringar från steg 1 till steg 3	0		1	0
Överföringar från steg 2 till steg 1	0	0		0
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	0	0		0
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	0			0
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0		0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	0	1	0
Förlustreserv 31.12.2023	1	1	1	2

I tabellen nedan redovisas förändringen i exponeringar som omfattas av beräkningen av förväntade kreditförluster enligt nedskrivningssteg under 2022 som resultat av effekten av

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 1.1.2022	93 044	8 806	2 530	104 380
Överföringar från steg 1 till steg 2, inkl. amorteringar	-5 695	5 491		-203
Överföringar från steg 1 till steg 3, inkl. amorteringar	-376		339	-37
Överföringar från steg 2 till steg 1, inkl. amorteringar	2 684	-2 976		-292
Överföringar från steg 2 till steg 3, inkl. amorteringar		-536	486	-50
Överföringar från steg 3 till steg 1, inkl. amorteringar	49		-51	-2
Överföringar från steg 3 till steg 2, inkl. amorteringar		218	-247	-29
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	19 141	1 077	138	20 355
Minskningar till följd av borttagande från balansräkningen	-11 465	-890	-365	-12 720
Öförändrat steg, inkl. amorteringar	-896	-93	-171	-1 160
Bortskrivningar	0	0	-110	-111
Fordringar på kunder; balansposter och poster utanför balansräkningen 31.12.2022	96 485	11 097	2 549	110 131

I tabellen nedan redovisas förändringen i förlustreserven under 2018 enligt nedskrivningssteg för effekten av följande faktorer:

Fordringar på kunder och åtaganden utanför balansräkningen, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 1.1.2022	46	89	603	737
Överföringar från steg 1 till steg 2	-5	38		33
Överföringar från steg 1 till steg 3	-3		67	64
Överföringar från steg 2 till steg 1	2	-18		-16
Överföringar från steg 2 till steg 3		-12	57	45
Överföringar från steg 3 till steg 1		4	-23	-19
Överföringar från steg 3 till steg 2	1		-6	-6
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	17	14	30	61
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	-8	-14	-92	-114
Förändringar i riskparametrar (netto)	4	7	40	51
Förändringar till följd av uppdatering av skattningsmetod (netto)	0	2	5	7
Förändringar i modellantaganden och metodologi	0	0	-108	-108
Minskning av reservkonto på grund av bortskrivningar				
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	6	21	-31	-3
Förlustreserv 31.12.2022	52	110	572	734

Vid överföringar från steg 1 till steg 3 jämförs finansiella tillgångars nuvarande steg 3 vid slutet av året med läget vid början av året. Av dem har dock cirka 76 procent (se default capture rate-nyckeltalet nedan) rapporterats i steg 2 under 2022, vilket betyder att avtalen i regel har överförts till steg 3 via steg 2. Ett avtal kan överföras direkt till steg 3 till följd av en extern betalningsstörning.

Vid överföringar från steg 3 till steg 2 eller 1 jämförs steg 3 vid början av året med steg 2 eller 1 vid slutet av året. Överföringarna har dock i regel skett med minst 1 månads fördröjning, under 2022.

Största delen av krediterna har överförts till steg 2 på basis av OP:s relativa SICR-modell i alla ratingklasser. Om betalningar varit förfallna över 30 dagar, leder det oftast till en överföring till steg 2 i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer. Anståndsåtgärder medför oftare en överföring till steg 2 för företag i ratingklasser på mellannivå och svagare nivåer medan de för privatkunderna påverkar överföringar till steg 2 i alla ratingklasser. De svagaste ratingklasserna klassificeras till steg 2 på basis av den absoluta ratingklassgränsen. I synnerhet i de svagaste ratingklasserna finns det flera skäl till överföringar till steg 2. Nödlidande lån ska identifieras i realtid. Det medför en omedelbar överföring till steg 3.

Nödlidande (non-performing) fordringar klassificeras i steg 3, det vill säga definitionen är densamma som kreditförsämrade finansiella tillgångar enligt standarden IFRS 9.

OP Gruppen uppdaterade lifetime EAD-modellerna och löptidsmodellen i juni 2022. Modelländringarna ökade OP Företagsbankens förväntade kreditförluster med 7 miljoner euro, vilket rapporteras i tabellen ovan på raden "förändringar i modellantaganden och metodologi". Lifetime EAD-modeller används vid ECL-beräkningen enligt IFRS 9 för att estimeras ett avtals exponeringar i balansräkningen vid fallissemang för avtals hela livstid. Löptidsmodellen används vid ECL-beräkningen enligt IFRS 9 för att estimeras ett avtals livstid för de revolverande krediter bland exponeringarna mot privatkunder och företag vilkas kreditrisk har ökat signifikant och för vilka ECL därför beräknas för avtalets hela livstid (stage 2). Löptidsmodellen används för de revolverande krediterna bland exponeringarna mot privatkunder och företag, för att de inte har någon avtalad slutdag.

OP Gruppen har uppdaterat sina uppskattningar av de ekonomiska effekterna av Rysslands anfallskrig mot Ukraina på kundernas kreditrisk. Den så kallade management overlay -avsättningen på 34 miljoner euro enligt ledningens bedömning som avsattes Q1/2022 för effekterna av kriget i Ukraina och som riktade sig till branscher med de största riskerna, det vill säga jordbruk, byggverksamhet, energi och transport, har av ovan nämnda skäl till största delen lösts upp. Effekter väntades uppkomma bland annat genom nedläggning av affärsverksamhet samt stigande kostnader för energi, råvaror och annan produktion, men de faktiska effekterna har varit mer dämpade än väntat, eftersom de högre produktionskostnaderna har kunnat överföras till priserna och statliga stödåtgärder har riktats särskilt till jordbruket och energisektorn.

OP Gruppen har uppdaterat sin bedömning av hur uppgången i elpriserna och euriborräntorna samt nedgången i priset på bostadssäkerheter inverkar på kreditrisken som förknippas med bolån. Bedömningen gjordes som ett stresstest, som mätte hushållens kassaflöde. Utifrån detta bedömdes potentiella kunder vilkas betalningsförmåga är äventyrad. På basis av analysen ökades den ECL-avsättningen som gjordes under första kvartalet med 17,4 miljoner euro till 42,4 miljoner euro. Prisutvecklingen för elektricitet i Finland påverkas av flera osäkra variabler.

På basis av OP Gruppens analys gjordes under Q4/2022 en management overlay -avsättning på 5,3 miljoner euro för byggbranschen. Analysen baserade sig på de sämre utsikterna för branschen. Den utfördes som ett stresstest under antaganden om att omsättningen minskar med 10 %, kostnadsinflationen ökar med 8 % och räntenivån stiger med 3 %.

Under Q4/2022 har OP Gruppen dessutom med en management overlay -avsättning på 5 miljoner euro förberett sig för en retroaktiv databaskorrigerigering i anslutning till exponeringar med anstånd under det första halvåret 2023.

I slutet av 2021 gjorde OP Gruppen en extra avsättning för ECL på 34 miljoner euro, som riktar sig till fordringar med affärsfastighetssäkerheter. Syftet med avsättningen var att förutse den ECL-ökning och de sannolika fallissemang som orsakas av uppdateringen av säkerhetsvärderingen av de mest riskfyllda affärsfastigheterna. Av avsättningen har under 2022 lösts upp en andel som motsvarar den del av avtalen som uppdaterats i fråga om säkerhetsvärden och fallissemang. Vid årets slut var 11 miljoner euro oupplöst.

Vid ECL-bäringen uppdateras de makroekonomiska faktorerna kvartalsvis. ECL beräknas som det vägda medelvärdet av tre olika scenarier. Scenarierna har viktats normalt, det vill säga svagt 20 %, bas 60 % och starkt 20 %. Under 2022 har uppdateringarna av de makroekonomiska prognoserna ökat de förväntade kreditförlusterna med 4 miljoner euro.

Skuldebrev, mn €	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Totalt
	12 mån.	Hela löptiden	Hela löptiden	
Förlustreserv 31.12.2021	7	2	5	14
IFRS 17 övergår 1 januari 2022				
Förlustreserv 1.1.2022				
Överföringar från steg 1 till steg 2	0	1		1
Ökningar till följd av utgivning och förvärv	0	0		0
Minskning till följd av borttagande från balansräkningen	0	0		0
Förändringar i riskparametrar (netto)	0	0		0
Nettoförändring i förväntade kreditförluster	0	1		0
Förlustreserv 31.12.2022	1	1		2

I följande tabell redovisas för fordringarna enligt ratingklass exponeringar i balansräkningen, exponeringar utanför balansräkningen till bruttobelopp, exponeringsbelopp efter avdrag av säkerheter och förlustreserven. Ratingklasserna 1–12 används för kreditklassificering av företag och offentlig sektor och A–F för kreditklassificering av hushåll. Ratingklasserna har förenats i tabellen genom att ratingklass 2 för företagskunder omfattar ratingklasserna 2 och 2,5 osv. För privatkunderna inkluderar ratingklass A klasserna A+, A och A- osv. OP Gruppens kreditklassificering beskrivs i avsnitt 2.2.1 i not 2. Nettoexponeringen har beräknats avtalspecifikt och översäkerheter har inte beaktats i den.

31.12.2023

Mn €	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv			
	Rating	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1		963			1 914			3 039				-1	
2		2 270	179		465	38		2 515	14			-1	-7
3		2 854	181		601			2 524	7			-1	-6
4		7 470	244		1 210	25		4 016	63			-4	-6
5		9 327	973		1 025	85		3 672	803			-5	-8
6		8 013	1 184		635	91		2 105	257			-9	-9
7		5 804	1 232		428	141		1 153	495			-16	-18
8		1 458	1 671		50	151		249	328			-7	-42
9			727			58			86				-26
10			546			101			143				-44
11				1 241			70			494			
12				59			2			41			
A		22 554	675		854	4		2 094	18			-1	-4
B		12 352	1 559		476	23		1 582	104			-2	-5
C		5 782	1 686		66	18		1 016	144			-3	-7
D		2 422	2 199		38	33		637	317			-6	-20
E			2 114			11			383				-52
F				1 781			7			318			
Totalt		81 269	15 168	3 080	7 764	779	79	24 602	3 162	854		-57	-256
													-614

30.12.2022

Mn €	Exponeringar i balansräkningen			Exponeringar utanför balansräkningen brutto			Nettoexponeringar efter säkerheter			Förlustreserv			
	Rating	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3	Steg 1	Steg 2	Steg 3
1		1 280			1 999			3 173				0	
2		2 414	6		812	2		2 536	6			0	0
3		3 941	9		777			3 140	3			0	0
4		6 538	195		1 319	10		3 824	204			-3	0
5		10 425	461		1 028	98		2 872	455			-3	-1
6		8 763	1 321		947	92		2 426	975			-8	-5
7		6 306	564		565	66		1 556	123			-13	-5
8		1 710	1 205		42	121		237	408			-12	-16
9			400			20			50				-11
10			160			7			18				-11
11				863			50			317			
12				58			1			45			
A		23 707	249		989	2		1 903	10			0	0
B		12 845	1 013		513	16		1 458	69			-2	-1
C		6 296	1 451		59	19		937	123			-4	-4
D		3 166	1 865		45	24		636	258			-7	-14
E			1 711			9			333				-42
F				1 572			5			245			
Totalt		87 391	10 609	2 493	9 094	487	56	24 698	3 034	608		-52	-110
													-572

OP Gruppen kan redovisa en slutlig kreditförlust helt eller delvis bland de finansiella tillgångarna, men ännu efter det rikta indrivningsåtgärder till dem. Det återstående beloppet av sådana finansiella tillgångar var 183 (176) miljoner euro 31.12.2023.

Betydande öknningar av kreditrisker (SICR)

Betydande öknningar av kreditrisker konstateras systemtekniskt på det sätt som beskrivs i bokslutsprinciperna (Not 1, avsnitt 7.4.1). Klassificeringen av avtal i grupper enligt hur deras kreditriskegenskaper sammanfaller är i SICR-modellen identisk med PD-modellerna (probability of default, dvs. sannolikheten för fallissemang) för hela löptiden. Klassificeringarna är viktigaste indata för PD-modellerna. Såväl nuvarande PD som tröskelvärde-PD innehåller framtidsinriktad information (nedan). Effektiviteten hos SICR bedöms varje rapporteringsdag med följande nyckeltal:

Observationsgraden för fallissemang (Default capture rate) mäter hur många avtal som fanns i steg 2 innan de överfördes till steg 3. Nyckeltalet var 77 procent 31.12.2023 (76). Ju högre nyckeltalet är, desto bättre kan SICR-modellen observera betydande öknningar i kreditrisken. Den relativa andelen för avtalen i steg 2 var 12 procent (11) av hela den solventa kreditstocken.

För SICR-kriteriet för den relativa ökningen i PD har utvecklats en separat modell, vars parametrar beräknas utifrån historiska data. Förutom av dessa parametrar påverkas SICR-modellen av bland annat avtalets ratingklass, segment och makroekonomiska variabler, som tillsammans bestämmer livstids PD för avtalet. Jämförelsen av den relativa ökningen påverkas dessutom av avtalets förlutna och återstående livstid. Av dessa orsaker har inget allmänt tröskelvärde fastställts för ökningen i PD, utan situationen är avtalspecifik. Det kan dock konstateras att en två- till trefaldig ökning i PD i snitt utlöser det kvantitativa SICR-kriteriet.

Framtidsinriktad information som inkluderats i beräkningsmodellerna för förväntade kreditförluster

Bedömningen av SICR och beräkningen av förväntade kreditförluster innehåller framtidsinriktad information. OP Gruppen har analyserat vilka makroekonomiska variabler som har en förklarande betydelse för beloppet av kreditrisken.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2023–2028 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2023.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	-1,8	-3,1	-0,3
	Bas	0,8	-0,3	1,3
	Starkt	3,0	-0,3	4,1
Arbetslöshet, %	Svagt	8,5	7,2	9,4
	Bas	7,2	6,5	7,5
	Starkt	6,1	4,5	7,2
Bostädernas prisindex	Svagt	-1,5	-6,0	0,1
	Bas	0,7	-6,0	3,0
	Starkt	2,8	-6,0	5,7
12 mån. Euribor, med avdrag för ökningen i BNP och inflationen	Svagt	1,1	-0,5	2,2
	Bas	1,5	-0,3	2,1
	Starkt	2,2	-0,2	3,1
3 mån. Realränta	Svagt	1,0	0,1	2,1
	Bas	1,1	1,0	1,3
	Starkt	1,5	0,7	2,3

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2023 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Hur rimliga de makroekonomiska variabler som använts är bedöms i samband med granskningen av hur modellerna för PD, LGD, EAD och betalning i förtid fungerar.

I följande tabell finns ett sammandrag av värdena på de fem viktigaste makroekonomiska variabler som använts i modellerna under perioden 2022–2027 (medelvärde, minimum och maximum) för de tre scenarier som har använts för att beräkna den förväntade kreditförlusten. De här värdena har använts för alla produktgrupper 31.12.2022.

Makroekonomisk variabel	Scenario	Medelvärde (%)	Minimum (%)	Maximum (%)
BNP-tillväxt	Svagt	-3,6	-3,6	-2,0
	Bas	-0,5	-0,5	2,0
	Starkt	2,7	2,0	3,2
Arbetslöshet, %	Svagt	8,1	6,8	8,6
	Bas	7,0	6,7	7,4
	Starkt	6,1	5,2	6,8
Bostädernas prisindex	Svagt	-0,9	-6,6	0,9
	Bas	0,8	-5,1	3,0
	Starkt	2,3	-3,5	4,5
12 mån. Euribor, med avdrag för ökningen i BNP och inflationen	Svagt	-0,6	-4,1	0,6
	Bas	0,3	-0,4	1,6
	Starkt	1,2	-0,4	0,7
3 mån. Realränta	Svagt	-0,2	-0,6	0,1
	Bas	-0,1	-0,6	0,1
	Starkt		-0,6	0,2

Vikterna för sannolikheterna i scenarierna var 31.12.2022 Svagt 20 procent, Bas 60 procent och Starkt 20 procent.

Scenarierna baserar sig på OP Gruppens ekonomers prognoser. I prognosprocenterna beaktas också motsvarande prognoser från externa institut, t.ex. OECD, Internationella valutafonden, Finlands Bank, finansministeriet osv. samt akademiska undersökningar.

I följande tabell nedan redovisas förlustrereserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2023.

Förlustrereserv för företag och hushåll totalt, mn €	Viktad förlustrereserv	Förlustrereserv i det svaga scenariot	Förlustrereserv i basscenariot	Förlustrereserv i det starka scenariot
Steg 1	50	52	46	41
Steg 2*	177	195	176	162
Steg 3*	614	614	614	614
Totalt	841	861	836	817

*utan management overlay-avsättningar

I följande tabell nedan redovisas förlustreserven för väsentliga fordringar i de olika scenarierna enligt nedskrivningssteg 31.12.2022.

Förlustreserv för företag och hushåll totalt, mn €	Förlustreserv i det svaga scenariot		Förlustreserv i det starka scenariot	
	Viktad förlustreserv	Förlustreserv i basscenarioet	Förlustreserv i basscenarioet	Förlustreserv i det starka scenariot
Steg 1	47	51	47	43
Steg 2*	95	104	95	88
Steg 3*	520	520	520	520
Totalt	662	675	662	651

*utan management overlay-avsättningar

För både privat- och företagskunderna påverkar alla riskparametrar i samma riktning, så att förlustreserven är klart störst i det svaga scenariot. LGD-modellen i steg 3 är oberoende av makroekonomiska variabler, men en betydande del av exponeringarna i steg 3 bedöms med en kassaflödesbaserad bedömning från egna medarbetare, vilken även beaktar framtidsinriktad information.

Känslighetsanalys

Med känslighetsanalyser beskrivs förlustreservens känslighet för förändringar i makroekonomiska faktorer. Analysen nedan beskriver endast en ekonomisk försvagning som är förhållandevis möjlig, inte alls en konjunkturuppgång. Dessutom utvecklas alla de olika komponenterna i känslighetsanalysen under en recession inte nödvändigtvis tillsammans på det sätt som beskrivs i analysen.

De viktigaste makroekonomiska variablerna i riskparametrarna och exponeringsklasserna är 12 månaders Euribor, 3 månaders Euribor realränta, med avdrag för inverkan av inflationen och utvecklingen i BNP. De förändringar som använts i känslighetsanalyserna är en ökning med 1 procentenhet i 12 månaders Euribor, en ökning med 1 procentenhet i 3 månaders Euribor, en ökning med 1 procentenhet i inflationen och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxtgraden. Talen beskriver alltså en konjunktur som är svagare än den nuvarande, och de ökar alla förlustreserven vid fallissemang och baserar sig på följande. Nivåerna på de förändringar som använts i känslighetsanalyserna baserar sig på hur variablerna förändrats under den historiska perioden, och förändringarna motsvarar i stort sett en förändring i samma storleksklass som standardavvikelsen.

Känslighetsanalysen utförs endast för avtal i steg 1 och 2. Känslighetsanalysen beaktar de överföringar som sker mellan steg 1 och 2 till följd av en betydande ökning i en kreditrisk (SICR), och detta syns som en minskning i steg 1 och ökning i steg 2.

I följande tabell redovisas känsligheten för en förändring i förlustreserven för grupper av hushåll och företag 31.12.2021, då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av förändringarna i räntorna, realräntan, inflationen och BNP.

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2023	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	-3	-3	1 %
Nivå 2	-20	-20	4 %
Företag			
Nivå 1	-9	-9	2 %
Nivå 2	-39	-45	16 %
Totalt	-70	-77	11 %

* En ökning med 1 procentenhet i 12 mån. Euribor, en ökning med 1 procentenhet i 3 mån. Euribor realränta, en ökning med 1 procentenhet i inflationen och en nedgång med 3,5 procentenheter i BNP-tillväxten i alla scenarier.

Förlustreserven bestäms till stor del basis av de första åren, då de simulerade scenariernas första år är väsentliga med tanke på resultaten av känslighetsanalysen.

Då räntorna stiger med 1 procentenhet ökar förlustreserven för såväl privatkunder som företagskunder. BNP-tillväxtens relation blir negativ gentemot förlustreservens belopp via alla modellkomponenter. Då BNP-tillväxten försvagas ökar både privatkundernas och företagskundernas PD-värden. Dessutom påverkar den via LGD genom att en nedgång i BNP försvagar utvecklingen i bostadssäkerheternas verkliga värde, vilket påverkar avtalen i steg 2.

Analysen visar att de mest betydande relativa och absoluta förändringarna gäller företagskunder. För dem växer förlustreserven för avtalen i steg 1 och 2 med avsevärt. För privatkunderna är förändringarna betydligt lägre än för företagskunderna eftersom estimaten för deras riskparametrar inte är lika känsliga för konjunkturer i ekonomin.

I följande tabell redovisas känsligheten för förändringar hos förlustreserven 31.12.2021 för grupper av hushåll och företag då det ekonomiska läget försämras genom en sammanlagd påverkan av räntorna, investeringarnas tillväxt och förändringarna i BNP.

Grupp Steg	Förlustreserv 31.12.2022	Känslighetsanalys av förlustreserven*	Relativ förändring
Hushåll			
Nivå 1	-5	-5	1 %
Nivå 2	-17	-19	13 %
Företag			
Nivå 1	-8	-9	8 %
Nivå 2	-24	-30	23 %
Totalt	-55	-64	16 %

* En ökning i 12 mån. euribor med 1 procentenhet, en nedgång i investeringarnas tillväxtgrad med 6 procentenheter och en nedgång i BNP-tillväxten med 3,5 procentenheter i alla scenarier.

Förlustreserven bestäms till stor del basis av de första åren, då de simulerade scenariernas första år är väsentliga med tanke på resultaten av känslighetsanalysen.

Då räntorna stiger med 1 procentenhet ökar förlustreserven för såväl privatkunder som företagskunder. BNP-tillväxtens relation blir negativ gentemot förlustreservens belopp via alla modellkomponenter. Då BNP-tillväxten försvagas ökar både privatkundernas och företagskundernas PD-värden. Dessutom påverkar den via LGD genom att en nedgång i BNP försvagar utvecklingen i bostadssäkerheternas verkliga värde, vilket påverkar avtalen i steg 2.

Analysen visar att de mest betydande relativa och absoluta förändringarna gäller företagskunder. För dem växer förlustreserven för avtalen i steg 1 och 2 med avsevärt. För privatkunderna är förändringarna betydligt lägre än för företagskunderna eftersom estimaten för deras riskparametrar inte är lika känsliga för konjunkturer i ekonomin.

Not 38. Ställda säkerheter

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Ställda för egna skulder och åtaganden		
Panter	241	1
Krediter (säkerhet för covered bonds)	18 163	21 048
Övriga	744	14 128
Ställda säkerheter totalt*	19 148	35 176
Derivatskulder med säkerhet	657	701
Övriga skulder med säkerhet	168	12 000
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	13 871	12 262
Totalt	14 696	24 962

* Dessutom har det i centralbanken pantsatts obligationslån för ett säkerhetsvärde på 1,5 miljarder euro. Av dem utgör 1,0 miljarder euro säkerhet för den dagsinterna limiten. Obligationslånen kan tas ut utan förhandstillstånd av centralbanken, och de ingår därför inte i tabellen ovan.

Not 39. Erhållna finansiella säkerheter

OP har tagit emot sådana säkerheter som avses i lagen om finansiella säkerheter och som kan vidaresäljas eller pantsättas.

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Verkligt värde av erhållna säkerheter		
Derivat	1 131	1 228
Totalt	1 131	1 228

Den kreditrisk som beror på derivat minskas med säkerheter och då används avtalet ISDA Credit Support Annex (CSA) som ansluts till det allmänna ISDA-avtalet. Säkerhetssystemet går ut på att motparten ställer värdepapper eller kontanta medel som säkerhet. De kontanta medel som står som säkerhet i enlighet med CSA-avtal uppgick vid bokslutstidpunkten till 1 131 mn e (1 228 mn e). Vid bokslutstidpunkten fanns inga värdepapper som erhållits som säkerhet.

Not 40. Klassificering av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar 31.12.2023, mn €	Opplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via resultatet					Säkringsinstrument	Bokfört värde totalt
		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obliga-toriskt värderade till verkligt värde via resultatet			
Kontanta medel	19 755							19 755
Fordringar på kreditinstitut	858							858
Fordringar på kunder	97 836							97 836
Derivatinstrument			2 256				1 145	3 401
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal					12 581			12 581
Skuldebrev	623	11 588	216	6 367				18 793
Egetkapitalinstrument		0	84	2 349		1		2 434
Övriga finansiella tillgångar	2 226							2 226
Totalt	121 298	11 588	2 556	21 297	1	1 145	157 885	

I OP Gruppens balansräkning ingick vid slutet av rapportperioden skuldebrev för 623 miljoner euro (1) vilka på grund av värderingskategorin inte värderades till marknadsvärde. De här skuldebrevens marknadsvärde var 641 miljoner euro (1) vid slutet av rapportperioden.

Vid värderingen av det verkliga värdet av skuldebrevskrediter värderade till upplupet anskaffningsvärde söks ett pris för krediten som skulle fås för den vid rapporteringstidpunkten om krediten nu beviljades en kund. Snittmarginalen vid rapporteringstidpunkten bestäms kreditklassvis, och på basis av dem bildas en så kallad värderingskurva. Som basränta i värderingskurvan används 12 mån. Euribor för krediter i euro och 6 mån. referensränta för krediter i andra valutor. På basis av värderingskurvan beräknas en diskonteringsfaktor, med vilken kreditens avtalsenliga kassaflöden diskonteras till rapporteringstidpunkten. Summan av de diskonterade kassaflödena är det verkliga värdet. Skuldebrevskrediternas verkliga värde var 3 416 miljoner euro högre än det redovisade värdet 31.12.2023.

Justerat Finansiella tillgångar 31.12.2022, mn €	Upplupet anskaffningsvärde	Verkligt värde via resultatet					Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
		Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Innehas för handel	Identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	Obliga-toriskt värderade till verkligt värde via resultatet			
Kontanta medel	35 004							35 004
Fordringar på kreditinstitut	798							798
Fordringar på kunder	98 546							98 546
Derivatinstrument			2 874				1 243	4 117
Tillgångar som utgör täckning för fondanknutna avtal				11 597				11 597
Skuldebrev	1	11 755	295	6 247	-0			18 298
Egetkapitalinstrument		0	86	1 653	2			1 741
Övriga finansiella tillgångar	2 394							2 394
Totalt	136 743	11 756	3 255	19 497	2	1 243		172 496

Finansiella skulder 31.12.2023, mn €	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kunder		76 656		76 656
Derivatinstrument	2 895		375	3 271
Skulder för placeringsavtal	7 944			7 944
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 210	35 300		37 511
Efterställda skulder		1 414		1 414
Övriga finansiella skulder		5 739		5 739
Totalt		13 049	375	132 600

Justerat Finansiella skulder 31.12.2022, mn €	Värderade till verkligt värde via resultatet	Övriga skulder	Säkrings- instrument	Bokfört värde totalt
Skulder till kunder		81 468		81 468
Derivatinstrument	3 980		452	4 432
Skulder för placeringsavtal	7 211			7 211
Skuldebrev emitterade till allmänheten	1 190	36 248		37 438
Efterställda skulder		1 384		1 384
Övriga finansiella skulder		4 508		4 508
Totalt	12 382	135 909	452	148 743

Det verkliga värdet av OP Gruppens obligationer till senior- och senior non-preferred-villkor som emitterats till allmänheten och värderats till upplupet anskaffningsvärde uppgick vid slutet av december till cirka 28 782 miljoner euro (28 934), varav till nivå 1 hör cirka 21 424 miljoner euro (17 311), till nivå 2 cirka 4 813 miljoner euro (5 212) och till nivå 3 cirka 2 543 miljoner euro (6 411). Det verkliga värdet baserar sig på information tillgänglig på marknaden. Alla efterställda skulder har värderats till upplupet anskaffningsvärde. Deras verkliga värde är lägre än det upplupna anskaffningsvärdet, men fastställandet av tillförlitliga verkliga värden förknippas med osäkerhet.

Not 41. Klassificering av poster återkommande värderade till verkligt värde enligt värderingsmetod

Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2023, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet				
Egetkapitalinstrument	1 425	263	746	2 434
Skuldinstrument	5 564	936	83	6 583
Fondanknutna avtal	7 624	4 957		12 581
Derivatinstrument	0	3 303	98	3 401
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Egetkapitalinstrument	0			0
Skuldinstrument	9 166	1 694	727	11 588
Finansiella instrument totalt	23 779	11 153	1 655	36 587
Förvaltningsfastigheter			527	527
Totalt	23 779	11 153	2 182	37 114
Tillgångarnas verkliga värden 31.12.2022, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella tillgångar som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Egetkapitalinstrument	736	265	740	1 741
Skuldinstrument	5 090	1 382	70	6 542
Fondanknutna avtal	7 431	4 167		11 597
Derivatinstrument	5	4 035	77	4 117
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat				
Skuldinstrument	9 193	1 721	801	11 715
Finansiella instrument totalt	22 456	11 569	1 688	35 713
Förvaltningsfastigheter			561	561
Totalt	22 456	11 569	2 249	36 274
Skuldernas verkliga värden 31.12.2023, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				
Fondanknutna avtal	4 813	3 129		7 942
Strukturerade obligationslån			2 210	2 210
Övriga		5		5
Derivatinstrument	2	3 178	91	3 271
Totalt	4 815	6 312	2 302	13 428
Skuldernas verkliga värden 31.12.2022, mn €	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Totalt
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen				
Fondanknutna avtal	4 619	2 590		7 210
Strukturerade obligationslån			1 190	1 190
Derivatinstrument	7	4 332	94	4 432
Totalt	4 626	6 922	1 284	12 832

Värdering till verkligt värde

Derivat och andra finansiella instrument värderade till verkligt värde

Kursen på noterade derivat fås direkt från marknaden. Vid värderingen av OTC-derivat tillämpas modeller och metoder som används allmänt på marknaden och som bäst lämpar sig för värdering av det finansiella instrumentet i fråga. Sådana behövs bland annat för att beskriva ränte- och valutakurvor samt volatiliteter och även för att värdera optioner. I allmänhet kan indata för de här modellerna härledas från marknaden. Vid värderingen av vissa avtal måste dock användas modeller med indata som inte kan observeras på marknaden, varvid indata är uppskattningar. De här avtalen har klassificerats till nivå 3.

Middle Office ansvarar för värderingen av det verkliga värdet på derivaten i bankrörelsen, inkl. värderingarna på nivå 3, samt för kvaliteten och tillförlitligheten hos marknadsdata, värderingskurvor och volatilitetsbeskrivningar som en del av den dagliga värderingsprocessen. Middle Office jämför värderingskurserna regelbundet på avtalsplanet med värderingar från CSA-motparter och centrala motparter samt reder vid behov ut eventuella betydande värderingsdifferenser.

Styrning av riskhanteringen ansvarar för att de nya värderingsmodellerna och -metoderna godkänns samt för övervakningen av värderingsprocessen. Säkringen av värderingarna baserar sig bl.a. på värderingar som använder alternativa källor samt på marknadskurser och annan indata. I säkringsprocessen kan värderingskurserna jämföras med kurser från CSA-motparter och centrala motparter. Dessutom är det möjligt att anlita värderingstjänster från tredje part.

Vid värderingen av OTC-derivat i anslutning till bankrörelsen beaktas kreditrisken för parterna i transaktionen och de finansieringskostnader som överskrider kreditriskepremierna. Kreditrisken justeras med en motpartsrisjustering (s.k. Credit Valuation Adjustment "CVA") samt med en egen kreditrisjustering (s.k. Debt Valuation Adjustment, "DVA"). CVA- och DVA-kreditvärdighetsjusteringarna beräknas enligt motpart. CVA- och DVA-justeringarna beräknas enligt motpart genom att simulera derivatens marknadsvärden och fallissemang i regel med stöd av marknadsinformation. Vid bedömningen av sannolikheten för fallissemang används rating-information om motparter, likvida kreditriskindex samt marknadsdataleverantörers CDS-spreadar. Hur finansieringskostnaderna för OTC-derivaten påverkar värderingen bedöms genom att redigera de diskonteringskurvor som används vid värderingen med hjälp av statistiska differenser i kreditriskepremierna mellan kreditriskinstrument med och utan kapital.

Nivåerna för verkligt värde

Nivå 1: Noterade marknadspris

De poster som klassificerats till Nivå 1 består av aktier som noteras vid de största börserna, företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument och börsderivat. Det verkliga värdet för ifrågakvarande instrument bestäms på basis av noteringar från fungerande marknader.

Nivå 2: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan observeras

Värderingsmetoder som baserar sig på tillförlitliga kalkylparametrar. Med verkligt värde för instrument som klassificerats till Nivå 2 avses det värde som kan härledas ur marknadsvärdet för det finansiella instrumentets delar eller för motsvarande finansiella instrument eller ett värde som kan beräknas med värderingsmodeller och -metoder som allmänt godtas på finansmarknaden, om ett marknadsvärde kan bestämmas tillförlitligt med dem. Till den här nivån har klassificerats största delen av OP Företagsbanks OTC-derivat samt företags, stators och finansiella instituts noterade skuldinstrument som inte klassificerats till Nivå 1.

Nivå 3: Värderingsmetoder som baserar sig på indata som kan inte observeras

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller särskild osäkerhet. Instrument som klassificerats till Nivå 3 värderas med prissättningsmodeller, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet. Dessutom klassificeras till Nivå 3 skuldinstrument för vilka det på marknaden finns endast några eller inga noteringar. I ifrågakvarande balansklass ingår de mest komplicerade OTC-derivaten samt sådana derivat med lång löptid där den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats, vissa private equity-investeringar, olikvida lån, strukturerade lån inkl. värdepapperiserade lån och strukturerade skuldebrev samt hedge-fonder.

Överföringar mellan olika nivåer av värderingen till verkligt värde

Överföringar mellan nivåerna i hierarkin anses ha ägt rum på dagen för den händelse eller ändring i omständigheterna som orsakade överföringen. Överföringar mellan nivåerna beror främst på hur mycket marknadsnoteringar som är tillgängliga. Från nivå 1 till nivå 2 överfördes tillgångar för 1,3 miljoner euro (1,7) och från nivå 2 till nivå 1 överfördes tillgångar för 1,2 miljoner euro (0,9).

Viktiga derivat för OP Gruppens affärsrörelse är ränteswappar, ränteoptioner och strukturerade skuldebrev. Ränteswappar värderas genom att härleda värderingskurvor från priserna på ränteswappar och andra räntederivat som kan observeras på marknaden. Värderingskurvorna används för att förutse framtida kassaflöden och bestämma nuvärdet av kassaflödena också för sådana ränteswappar vilkas pris inte är direkt observerbart på marknaden. Motsvarande förfarande tillämpas vid värderingen av ränteoptioner. I jämförelse med ränteswapparna används också volatiliteter som beskriver priset på ränteoptioner och som kan observeras på marknaden.

Vid värderingen av komplexa derivat eller till exempel aktiestrukturerna hos strukturerade skuldebrev, används en modell där utvecklingen i marknadspriserna simuleras och det realiserade värdet för derivaten beräknas i respektive simulering. Priset på derivatet fås genom att räkna medelvärdet av simuleringarna.

Indata på nivå 2 omfattar bland annat: Noterade priser för liknande poster på aktiva marknader och noterade priser för identiska poster på marknader som inte är aktiva, marknadsräntor, implicita volatiliteter och kreditspreadar.

Indata på nivå 3 är indata som inte kan observeras för den post som värderas. Indata på nivå 3 omfattar bland annat: användning av den historiska volatiliteten vid värderingen av en option, sådana långa räntor för vilka inga motsvarande avtal kan observeras på marknaden.

För fastighetsplaceringar finns inte sådana dagligen noterade priser eller priskällor som på likvida marknader. Värderingsprocessen för fastigheter baserar sig på anlitande av externa värderare (fastighetens värde över 1 miljon euro) eller affärsrörelsens egna värderingsmetoder.

Källor för värdering av direkta fastighetsplaceringar är i regel värderingsinstrument av externa auktoriserade värderare. En extern värderare väljer självständigt den metod som bäst lämpar sig för värderingen av respektive objekt. Allmänt tillämpade värderingsmetoder är saluvärdemetoden, avkastningsvärdemetoden och anskaffningsvärdemetoden. Fastighetsfondernas värden fås av målfonderna vid de tidpunkter som fastställts i respektive målfonds stadgar och enligt den standard som anges i stadgarna. Värderingarna baserar sig i regel på det sammanlagda värdet av målfondernas enskilda fastighetsobjekt plus målfondens nettotillgångar. De enskilda objektens värde baserar sig i regel på värderingsinstrument som upprättats av oberoende externa auktoriserade värderare.

Värderingsmetoder, vilkas kalkylparametrar innehåller osäkerhet (Nivå 3)

Specifikation av finansiella tillgångar och skulder

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ibruktagningen av IFRS 17 och förändringar 2022	51		-8	43
Ingående balans 1.1.2023	810	77	801	1 688
Resultaträkningens nettointäkter	-74	21		-53
Förvärv	151			151
Försäljningar	-51			-51
Amorteringar	-82			-82
Överföringar till Nivå 3	28		229	257
Överföringar från Nivå 3	-3		-294	-297
Utgående balans 31.12.2023	829	98	727	1 655

Finansiella tillgångar mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-instrument	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	Tillgångar totalt
Ingående balans 1.1.2022	916	106	534	1 557
Resultaträkningens nettointäkter	-174	-30	0	-204
Nettointäkter i rapporten över totalresultat			-1	-1
Förvärv	113		0	113
Försäljningar	-80			-80
Amorteringar	-9			-9
Överföringar till Nivå 3	46		476	522
Överföringar från Nivå 3	-2		-208	-210
Utgående balans 31.12.2022	810	77	801	1 688

Finansiella skulder, mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2023	1 190	94	1 284
Resultaträkningens nettointäkter		52	50
Muut muutokset		968	968
Utgående balans 31.12.2023	2 210	91	2 302

Finansiella skulder, mn €	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultatet	Derivat-instrument	Skulder totalt
Ingående balans 1.1.2022	1 176	30	1 207
Resultaträkningens nettointäkter	-16	63	47
Muut muutokset	30		30
Utgående balans 31.12.2022	1 190	94	1 284

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2023

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placerings-verksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-44	-82		-126
Orealiserade nettointäkter	24			24
Nettointäkter totalt	-21	-82		-103

Specifikation av nettointäkter enligt resultatpost 31.12.2022

Mn €	Räntenetto	Nettointäkter från placerings-verksamhet	Rapport över totalresultat/ Förändring i fonden för verkligt värde	Nettointäkter från tillgångar och skulder som innehas vid periodens slut
Realiserade nettointäkter	-188	31	0	-158
Orealiserade nettointäkter	-93		-1	-94
Nettointäkter totalt	-281	31	-1	-252

Derivaten i Nivå 3 består av derivat som strukturerats för kundernas behov, så marknadsrisken har täckts med ett motsvarande derivatinstrument. Den öppna marknadsrisken har ingen effekt på resultatet. Derivaten i Nivå 3 hänför sig till strukturerade obligationslån som OP Företagsbanken emitterat där avkastningen är beroende av värdeutvecklingen i ett inbäddat derivat. Värdeförändringen i de här inbäddade derivaten har inte redovisats i tabellen ovan. Dessutom har till Nivå 3 klassificerats derivat med lång löptid, för vilka den marknadsdata som använts för värderingen har extrapolerats.

Förändringar i värderingsfaktorer

Inga väsentliga ändringar har gjorts i värderingsmetoderna under 2023.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2023

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Effekt på resultaträkningen	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	50		50	5,0	10 %
Olikvida placeringar	171		171	25,7	15 %
Kapitalfonder*	461		461	46,1	10 %
Fastighetskapitalfonder***	147		147	29,4	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	98	-91	7	0,8	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	727		727	72,7	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	527		527	105,4	20 %

* Värdet på riskkapitalfonder beror främst på målföretagens resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på riskkapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI) som har förändrats i snitt 10 %.

** Den sammanlagda värdeförändringen för följande stressscenarier: aktievolatilitet (30 %), aktieutdelningar (30 %), kreditriskpremier (30 %) och betydande förändringar i korrelationer.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Känslighetsanalys med kalkylparametrar som innehåller osäkerhet 31.12.2022

Instrumenttyp, mn €	Fordringar	Skulder	Nettosaldo	Effekt på resultaträkningen	Skäligen möjlig förändring i verkligt värde
Instrument värderade till verkligt värde via resultatet:					
Obligationslån	21		21	2,1	10 %
Olikvida placeringar	169		169	25,4	15 %
Kapitalfonder*	469		469	46,9	10 %
Fastighetskapitalfonder***	151		151	30,2	20 %
Derivat:					
Säkring av indexlån och strukturerade derivat samt derivat med lång löptid**	77	-94	-17	-1,9	11 %
Verkligt värde via resultatet					
Obligationslån	801		801	80,1	10 %
Förvaltningsfastigheter:					
Förvaltningsfastigheter***	561		561	112,2	20 %

* Värdet på riskkapitalfonder beror främst på målföretagens resultatutveckling och PE-talen för motsvarande noterade bolag. Utvecklingen av det verkliga värdet på riskkapitalfonder följs upp med koefficienten Total Value per Pid-in (TVPI) som har förändrats i snitt 10 %.

** Den sammanlagda värdeförändringen för följande stressscenarier: aktievolatilitet (30 %), aktieutdelningar (30 %), kreditriskpremier (30 %) och betydande förändringar i korrelationer.

*** Vid värderingen av fastighetskapitalfonder och förvaltningsfastigheter tillämpas i regel avkastningsvärdesmetoden, vars huvudkomponenter är avkastningskravet och nettohyresnivån. En förändring i avkastningskravet med +/- 1 procentenhet leder i snitt till en förändring på cirka 20 % i verkligt värde.

Not 42. Åtaganden utanför balansräkningen

Mn €	31.12.2023	31.12.2022
Garantier	841	570
Garantiansvar	2 743	2 668
Kreditlöften	12 525	14 267
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	553	736
Övriga*	1 509	1 420
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	18 171	19 662

* Varav skadeförsäkringsrörelsens åtaganden i kapitalfonder 224 miljoner euro (200)

Not 43. Eventualförpliktelse och eventuaillgångar

Försäkringsbolag som hör till OP Gruppen tecknar försäkringsavtal via pooler. Medlemmarna i poolerna är i första hand ansvariga för sin relativa andel. Andelarna grundar sig på avtal som fastställs årligen. I vissa pooler svarar medlemmarna i poolen i relation till sina andelar för förpliktelse hos sådana poolmedlemmar som är betalningsoförmögna. Försäkringsbolagen bokför åtaganden och fordringar som följer av det solidariska ansvaret om realiseringen av det solidariska ansvaret är sannolikt.

Not 44. Finansiella tillgångar och skulder som dragits av från varandra eller som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om netting

Finansiella tillgångar

31.12.2023, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt**	Mottagna säkerheter	Netto
Derivat	5 046	-1 644	3 401	-1 964	-1 131	306

31.12.2022, mn €	Finansiella tillgångar, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella tillgångar som inte kvittats i balansräkningen			
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt**	Mottagna säkerheter	Netto
Derivat	6 154	-2 037	4 117	-2 624	-1 228	266

Finansiella skulder

31.12.2023, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt**	Ställda säkerheter	Netto
Derivat	4 358	-1 088	3 271	-1 964	-308	999

31.12.2022, mn €	Finansiella skulder, brutto	Finansiella skulder, brutto, som avdras från finansiella tillgångar*	Finansiella skulder som inte kvittats i balansräkningen			
			Netto som redovisas i balansräkningen	Allmänna avtal om derivatkontrakt**	Ställda säkerheter	Netto
Derivat	5 994	-1 562	4 432	-2 624	-263	1 545

*På checkkontot ingår totalt -116 (471) miljoner euro i kontanta medel för clearing av derivat via centrala motparter.

**OP Gruppen har som praxis att ingå allmänna avtal om derivatkontrakt med alla derivatmotparter.

Clearing av OTC-derivat via centrala motparter

Standardiserade OTC-derivatstransaktioner med finansiella motparter clearas med London Clearing House i enlighet med EMIR-förordningen (EU 648/2012). I handlingsmodellen ändras den centrala motparten vid slutet av den dagliga clearingprocessen till derivatmotpart och de dagliga derivatbetalningarna kvittas med den centrala motparten. Dessutom antingen betalas eller mottas dagligen en säkerhet som motsvarar förändringen i det verkliga värdet på öppna avtal (variation margin), vilken beroende på clearingsättet behandlas som en säkerhet eller som slutlig betalning. De räntederivat som clearas via centrala motparter redovisas till nettobelopp i balansräkningen.

Övrig bilateral clearing av OTC-derivat

På derivataffärer mellan koncernen och övriga kunder samt sådana derivataffärer som inte clearas via centrala motparter enligt förordningen, tillämpas antingen ISDAs, koncernens egna eller Finans Finlands allmänna avtal om derivatkontrakt. På basis av de här avtalen kan betalningarna för derivat kvittas transaktionsvis per betalningsdag och då en motpart blivit insolvent eller försatt i konkurs. I avtalsvillkoren kan man dessutom avtala om motpartsspecifika säkerheter. De här derivaten bruttoredo visas i balansräkningen.

Noter till riskhanteringen

OP Gruppens principer för riskhantering beskrivs i not 2.

Hushålls- och företagsbanksrörelsens riskposition 45–51, försäkringsrörelsens riskposition 52–53 och riskpositionen för placeringar i försäkringsrörelsen 54–75. OP Gruppen offentliggör s.k. Pelare III-information i OP Gruppens risk- och kapitaltäckningsrapport.

Hushålls- och Företagsbanksrörelsens riskposition

Not 45. Länderfördelning för OP Gruppens exponeringar

Länderfördelning för OP Gruppens fordringar 2023

Mn €	kassabenaämning hos			Räntebärande värdepapper	Derivat	Egetkapitalinstrument	Redovisat bruttovärde, totalt
	Lån och förskott	centralbanker och andra					
Finland	94 294	19 719		2 103	720	19	116 856
Baltikum	2 966	19			5		2 991
Övriga nordiska länder	1 235	2		1 866	69	8	3 180
Tyskland	205	0		2 779	674		3 657
Frankrike	17			1 209	772		1 998
Storbritannien	68	5			851		923
Italien	9						9
Spanien	42				123		165
Övriga EU-länder	312	2		2 459	157		2 929
Övriga Europa	50	1		0		0	52
USA	40	18			0	56	115
Ryssland	9	0					9
Asien	120	23					144
Övriga länder	618	6		2 090	47		2 761
Totalt	99 984	19 797		12 505	3 418	84	135 788

Länderfördelning för OP Gruppens fordringar 2022

Mn €	kassabenaämning hos			Räntebärande värdepapper	Derivat	Egetkapitalinstrument	Redovisat bruttovärde, totalt
	Lån och förskott	centralbanker och andra					
Finland	94 666	35 128		2 029	1 398	13	133 233
Baltikum	3 001	12			2		3 015
Övriga nordiska länder	1 410	3		1 627	80	18	3 137
Tyskland	158	0		2 823	695		3 676
Frankrike	10	16		1 123	806		1 954
Storbritannien	79	3		20	771		873
Italien	8						8
Spanien	47				96		143
Övriga EU-länder	274	2		2 264	98		2 639
Övriga Europa	49	1		0		0	51
USA	52	268			18	53	391
Ryssland	15	1					15
Asien	127	29					156
Övriga länder	26	6		2 211	168		2 411
Totalt	99 922	35 468		12 096	4 132	84	151 702

Tabellens uppställning har ändrats för 2023. Tabellen för jämförelseåret 2022 har justerats så att tabellerna är jämförbara.

Not 46. Utvecklingen hos kreditförluster och nedskrivningar

Mn €	2019	2020	2021	2022	2023
Fordringar som avskrivits som kredit- och garantiförluster	-68	-117	-126	-133	-93
Betalningar av avskrivna fordringar	23	10	13	15	16
Förväntade kreditförluster (ECL) för fordringar på kunder och poster utanför balansräkningen	-41	-119	-46	3	-192
Förväntade kreditförluster (ECL) för skuldebrev	0	1	0	0	0
Totalt	-87	-225	-158	-115	-269

Not 47. Strukturen för upplåningen i OP Gruppen

Mn €	31.12.2023	Andel, %	31.12.2022	Andel, %
Skulder till kreditinstitut	66	0,1	12 301	8,8
Finansiella skulder som redovisas till verkligt värde via resultaträkningen	5	0,0	0	0,0
Skulder till kunder				
Inlåning	74 045	59,9	77 121	55,1
Övriga	2 611	2,1	4 347	3,1
Skuldebrev emitterade till allmänheten				
Bankcertifikat, företagscertifikat och ECP (Euro Commercial Paper)	6 796	5,5	10 370	7,4
Obligationslån*	12 799	10,4	10 501	7,5
Efterställda obligationslån (SNP)	4 045	3,3	4 306	3,1
Obligationslån med bostadssäkerhet (covered bonds)	13 871	11,2	12 262	8,8
Övriga skulder	4 450	3,6	3 818	2,7
Efterställda skulder	1 414	1,1	1 384	1,0
Medlemsandelar	219	0,2	217	0,2
Avkastningsandelar	3 335	2,7	3 369	2,4
Totalt	123 655	100,0	139 995	100,0

* Inkluderar obligationslån som i handeln ingår i den egna portföljen

Not 48. Löptidsinformation om finansiella tillgångar och skulder enligt återstående löptid

31.12.2023, mn €	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	19 755					19 755
Fordringar på kreditinstitut	836	22	1	1	0	860
Fordringar på kunder	6 246	12 161	48 114	26 154	37 452	130 126
Investeringsstillgångar	591	1 259	10 476	6 152	316	18 793
Finansiella tillgångar totalt	27 428	13 441	58 592	32 307	37 767	169 535

Finansiella skulder	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	61	5				66
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet			3	2		5
Skulder till kunder	75 154	1 449	111	0		76 714
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 501	7 409	18 758	5 661	182	37 511
Efterställda skulder			1 414			1 414
Finansiella skulder totalt	80 716	8 863	20 286	5 663	182	115 710
Garantier	105	163	277	36	260	841
Garantiansvar	269	799	730	704	241	2 743
Kreditlöften	12 525					12 525
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	146	313	93	0	1	553
Övriga	636	321	238	203	111	1 509
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	13 681	1 596	1 339	942	613	18 171

31.12.2022, mn €	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Finansiella tillgångar						
Kontanta medel	35 004					35 004
Fordringar på kreditinstitut	755	32	11	0	0	798
Fordringar på kunder	6 283	11 170	46 183	24 308	28 732	116 676
Investeringsstillgångar	998	1 220	10 217	5 614	208	18 257
Finansiella tillgångar totalt	43 040	12 423	56 411	29 922	28 940	170 736

Finansiella skulder	3 mån. eller under	>3-12 mån.	>1-5 år	>5-10 år	>10 år	Totalt
Skulder till kreditinstitut	12 301					12 301
Skulder till kunder	80 258	1 150	86	0		81 495
Skuldebrev emitterade till allmänheten	5 637	6 950	18 125	6 499	228	37 438
Efterställda skulder			1 384			1 384
Finansiella skulder totalt	98 196	8 101	19 595	6 499	228	132 618
Garantier	24	104	176	13	253	570
Garantiansvar	297	738	848	526	258	2 668
Kreditlöften	14 267					14 267
Utfästelser i anslutning till kortvariga affärstransaktioner	120	496	119	0	1	736
Övriga	555	152	340	250	124	1 420
Åtaganden utanför balansräkningen totalt	15 263	1 490	1 484	788	637	19 662

Not 49. Löptider för finansiella tillgångar och skulder enligt omprissättning

31.12.2023, mn €	1 mån. eller under	>1-3 mån.	>3-12 mån.	>1-2 år	>2-5 år	> 5 år	Totalt
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	19 755						19 755
Fordringar på kreditinstitut	812	29	18				858
Fordringar på kunder	13 173	24 441	53 726	503	3 559	2 435	97 836
Investeringstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	23	20	30	26	93	25	216
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet	35	472	755	659	2 953	1 493	6 367
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	583	111	569	895	5 017	4 412	11 588
Upplupet anskaffningsvärde			1		350	272	623
Finansiella tillgångar totalt	34 381	25 073	55 098	2 082	11 973	8 636	137 243
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	66						66
Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultatet				0	3	2	5
Skulder till kunder	73 636	1 534	1 426	50	10	0	76 656
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 385	5 458	6 736	4 054	13 187	5 690	37 511
Efterställda skulder	62	285		1 067	0		1 414
Finansiella skulder totalt	76 149	7 277	8 162	5 171	13 200	5 692	115 652
31.12.2022, mn €							
Finansiella tillgångar							
Kontanta medel	35 004						35 004
Fordringar på kreditinstitut	735	20	32	11			798
Fordringar på kunder	12 064	22 483	58 163	586	2 980	2 269	98 546
Investeringstillgångar							
Finansiella tillgångar som innehas för handel	23	103	48	9	94	17	295
Finansiella tillgångar som värderas till verkligt värde via resultatet			248	8	27	0	283
Finansiella tillgångar som identifieras som värderade till verkligt värde via resultatet		8	56	182	702	472	1 420
Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via övrigt totalresultat	678	774	1 062	1 643	6 977	5 125	16 259
Upplupet anskaffningsvärde	0		0	1			1
Finansiella tillgångar totalt	48 504	23 388	59 609	2 440	10 780	7 884	152 606
Finansiella skulder							
Skulder till kreditinstitut	12 301	0	0	0	0	0	12 301
Skulder till kunder	78 055	2 255	1 140	8	11	0	81 468
Skuldebrev emitterade till allmänheten	2 801	4 230	7 423	4 076	12 208	6 702	37 438
Efterställda skulder	67	277		1 040			1 384
Finansiella skulder totalt	93 224	6 761	8 563	4 083	13 258	6 702	132 592

Not 50. Känslighetsanalys av ränterisken i den finansiella balansräkningen och marknadsrisken

I tabell 1 finns information om hur parallella uppgångar och nedgångar i marknadsräntorna skulle påverka OP Gruppens förväntade räntenetto. Effekten beräknas för tre år, på den periodiska balansräkningen, och genomsnittet för åren tolkas som ett års risk. Balansräkningens struktur hålls oförändrad vid beräkningen genom att de poster som förfaller ersätts med motsvarande räntebindningar eller löptider med fast ränta. På insättningar utan förfalldag tillämpas en modell för hur förändringar i marknadsräntan förmedlas till insättningsräntorna och på krediterna en modell för förtida betalning.

Tabell 1	parallell uppgång	1 %-enhets parallell nedgång	0,5 %-enhets parallell uppgång	0,5 %-enhets parallell nedgång
Effekt på förväntat räntenetto				
31.12.2023	152	-160	76	-77
31.12.2022	305	-308	153	-154

I tabell 2 finns information om hur parallella uppgångar och nedgångar i marknadsräntorna skulle påverka OP Gruppens rapporterade egna kapital.

Tabell 2	parallell uppgång	1 %-enhets parallell nedgång	0,5 %-enhets parallell uppgång	0,5 %-enhets parallell nedgång
Effekt på rapporterat eget kapital				
31.12.2023	-18	19	-9	9
31.12.2022	-22	21	-11	10

Förändringar skulle påverka fonden för verkligt värde, som räknas till rapporterat eget kapital, genom att öka eller minska värdet av de fordringar för vilka förändringarna i verkligt värde redovisas via övrigt totalresultat.

I tabell 3 finns information om hur uppgångar och nedgångar i kreditriskpremierna skulle påverka värdet av OP Gruppens långfristiga investeringstillgångar. Kreditriskpremiernas effekt syns i resultatet för alla investeringstillgångar.

Tabell 3	parallell uppgång	1 %-enhets parallell nedgång	0,5 %-enhets parallell uppgång	0,5 %-enhets parallell nedgång
Effekt på värdet av långfristiga investeringstillgångar				
31.12.2023	-514	514	-257	257
31.12.2022	-475	475	-237	237

Not 51. Likviditetsreserven

Likviditetsreserven redovisas för segmentet Gruppfunktioner.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2023, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	19 850	2 211	3 349	2 017	1 290		28 716	86,9
Aa1-Aa3	191	302	940	388	457	0	2 277	6,9
A1-A3	0	5	21	6	0		32	0,1
Baa1-Baa3	336	557	287	93	0		1 273	3,9
Ba1 eller lägre	12	4	13				30	0,1
Intern rating	332	120	67	24	186		729	2,2
Totalt	20 721	3 200	4 676	2 527	1 932	0	33 056	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,7 år.

Fördelningen enligt löptid och rating i likviditetsreserven 2022, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa*	34 979	526	388	108	170		36 171	96,1
Aa1-Aa3	119	391	214		35	0	759	2,0
A1-A3	6	0	2	3			12	0,0
Baa1-Baa3	37	42	33	3	0	0	114	0,3
Ba1 eller lägre	0	42	41	25			108	0,3
Intern rating	158	216	81	2			457	1,2
Totalt	35 300	1 217	759	140	205	0	37 621	100,0

* inkl. Tillgodohavanden på centralbanker

Den genomsnittliga återstående löptiden för Likviditetsreserven (exkl. Tillgodohavanden på centralbanker) var 4,0 år.

Försäkringsrörelsens riskposition

Not 52. Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

Skadeförsäkringsrörelsens riskkänslighet

I tabellen nedan presenteras en känslighetsanalys som visar hur resultatet och eget kapital via en förändring i återstående kassaflöden skulle ha påverkats av sådana förändringar i försäkringsavtalens riskvariabler som rimligen var möjliga vid rapportperiodens utgång. I tabellen presenteras känsligheten före och efter innehav av återförsäkringsavtal och utan känslighetsförändringar i riskjusteringen. I det stressade ersättningsansvaret ingår inte avsättningar för pensioner.

Riskvariabel	2023, mn €				2022, mn €			
	Effekt på resultatet, brutto	Effekt på resultatet, netto	Effekt på eget kapital, brutto	Effekt på eget kapital, netto	Effekt på resultatet, brutto	Effekt på resultatet, netto	Effekt på eget kapital, brutto	Effekt på eget kapital, netto
Dödlighet -5 %	-15	-15	-12	-12	-15	-15	-12	-12
Dödlighet +5 %	15	15	12	12	15	15	12	12
Driftskostnader för försäkringar +5 %	-3	-3	-2	-2	-2	-2	-2	-2
Driftskostnader för försäkringar -5 %	3	3	2	2	2	2	2	2
Ersättningsansvar +5 %	-69	-62	-55	-50	-70	-56	-56	-45
Ersättningsansvar -5 %	69	62	55	50	70	56	56	45
Ränterisk -100 bps	-178	-176	-142	-141	-163	-161	-130	-129
Ränterisk +100 bps	154	152	123	121	140	138	112	111

Uppskattad löptidsfördelning för försäkringsskulden i skadeförsäkringen

31.12.2023, milj. €	2024	2025	2026	2027	2028	2029-2033	2034-	Totalt
Skuld för återstående försäkringskydd - LRC*	61	55	11	6	4	10	13	159
Ersättningsansvar - LIC*	593	186	132	119	101	432	1 387	2 951
Försäkringsavtalskulder totalt	654	241	143	125	105	442	1 399	3 110

*Nominella kassaflöden

31.12.2022, milj. €	2023	2024	2025	2026	2027	2028-2032	2033-	Totalt
Skuld för återstående försäkringskydd - LRC*	22	45	9	5	3	10	14	108
Ersättningsansvar - LIC*	560	242	132	67	139	432	1 348	2 920
Försäkringsavtalskulder totalt	582	287	141	72	142	442	1 362	3 028

*Nominella kassaflöden

Not 53. Livförsäkringens riskposition

Information som beskriver livförsäkringsrörelsens karaktär samt känslighetsanalys av försäkringsavtalsskulden

De centralaste riskerna i livförsäkringsrörelsen är marknadsriskerna i livförsäkringens placeringstillgångar, räntan som tillämpats vid värderingen av försäkringsskulden samt förändringar i de försäkrades förväntade livslängd.

Livförsäkringsrörelsens försäkrings- och placeringsavtalsbestånd

	31.12.2023		31.12.2022	
	Ansvar, mn €	Duration (framtida längd) år i medeltal	Ansvar, mn €	Duration (framtida längd) år i
Fondanknutna försäkringsavtal	5 824	10,3	5 586	10,6
Icke-fondanknutna avtal	3 177	8,5	3 263	8,3
Totalt	9 001	9,7	8 849	9,8

De fondanknutna försäkringsavtal som redovisas i noten är försäkringsavtal som värderas enligt den VFA-modell som avses i IFRS 17.

Till icke-fondanknutna avtal räknas OP-Livförsäkrings övriga försäkringsbestånd som värderas enligt den GMM-modell som avses i IFRS 17.

OP-Livförsäkrings Ab mottog 31.12.2015 genom en beståndsöverlåtelse försäkringsskuld från Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomi. Av de sparförsäkringar som då överfördes bildades en balansräkning som separerats från bolagets övriga balansräkning. Ömsesidiga Livförsäkringsbolaget Suomis individuella pensionsförsäkringsbestånd sammanslogs 30.9.2016 med OP Livförsäkrings Ab. Också av det här beståndet har bildats en balansräkning som är separerad från bolagets övriga balansräkning. Den separata balansräkningen har sin egen vinstutdelningspolicy som har bestämts i planen för beståndsöverlåtelsen. I de separata balansräkningarna ingår också avsättningar för framtida tilläggsförmåner, som bildar buffertar för marknads- och kundbeteenderiskerna i de separata balansräkningarna.

Livförsäkringsavtalsskuldens känslighet för förändringar i beräkningsantagandena

I tabellen nedan presenteras en känslighetsanalys som visar hur resultatet och eget kapital skulle ha påverkats av sådana förändringar i försäkringsavtalens riskvariabler som rimligen var möjliga vid rapportperiodens utgång. I tabellen presenteras känsligheten före riskminskning genom innehav av återförsäkringsavtal (brutto) och efter beaktandet av återförsäkring (netto). Vid räntestressning har man beaktat diskonterings effekt på kassaflödenas nuvärden, den förändrade räntans effekt på besparingarnas framtida utvecklingen samt förändringar i kundåterbärningar. Känsligheten hos placeringar som ansluter sig till försäkringsavtal redogörs för i not 62.

Livförsäkringsrörelsens riskkänslighet

Riskvariabel	2023, mn €				2022, mn €			
	Effekt på resultatet, brutto	Effekt på resultatet, netto	Effekt på eget kapital, brutto	Effekt på eget kapital, netto	Effekt på resultatet, brutto	Effekt på resultatet, netto	Effekt på eget kapital, brutto	Effekt på eget kapital, netto
Dödlighet +5 %	23	23	19	19	18	18	14	14
Dödlighet -5 %	-24	-24	-19	-20	-19	-18	-15	-15
Annullationer +10 %	12	12	9	10	18	17	14	14
Annullationer -10 %	-14	-14	-11	-11	-20	-20	-16	-16
Ränterisk +100 bps	143	145	114	116	166	169	133	135
Ränterisk -100 bps	-175	-178	-140	-142	-182	-184	-146	-148
Förändring av kreditspread, aktier +20 %	-54	-55	-43	-44	-53	-53	-42	-43
Förändring av kreditspread, aktier -20 %	76	77	61	62	84	85	67	68

Förväntade löptider för livförsäkringens försäkrings- och placeringsavtal

	2024-2025	2026-2027	2028-2032	2033-2037	2038-2042	2043-2047	2048-	Yhteensä
Lisätään kuvauskappale	664	915	1 946	1 323	1 048	750	1 009	7 655
Icke-fondanknutna avtal	604	490	886	468	252	164	297	3 160
Totalt	1 268	1 405	2 832	1 790	1 300	914	1 306	10 815

Tabellen inkluderar försäkrings- och placeringsavtalens löptidsfördelning.

	2023-2024	2025-2026	2027-2028	2032-2036	2037-2041	2042-2046	2047-	Yhteensä
Lisätään kuvauskappale	552	905	1 938	1 401	1 068	812	1 132	7 808
Icke-fondanknutna avtal	615	518	951	535	268	174	312	3 373
Totalt	1 167	1 423	2 888	1 936	1 336	986	1 444	11 180

Tabellen inkluderar försäkrings- och placeringsavtalens löptidsfördelning.

Riskposition för placeringar i försäkringsrörelsen

Not 54. Fördelningen av skadeförsäkringens placeringar

	31.12.2023		31.12.2022	
	Verkligt värde* mn €	%	Verkligt värde* mn €	%
Allokeringfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	433	10	622	15
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	422	10	632	16
Derivatinstrument***	11	0	-10	0
Obligationslån och räntefonder totalt	2 662	61	2 526	62
Stater	304	7	303	7
Inflationslänkade obligationslån		0		0
Investment Grade	1 928	44	1 834	45
Utvecklingsmarknader och High Yield	234	5	206	5
Strukturerade placeringar****	196	5	181	4
Aktier totalt	872	20	557	14
Finland	122	3	67	2
Utvecklade marknader	582	13	326	8
Utvecklingsmarknader	90	2	88	2
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	6	0	6	0
Kapitalplaceringar	71	2	69	2
Alternativa placeringar totalt	29	1	31	1
Hedge fund -fonder	29	1	31	1
Fastighetsinvesteringar totalt	338	8	336	8
Direkta fastigheter	153	4	155	4
Indirekta fastighetsinvesteringar	186	4	181	4
Totalt	4 334	100	4 071	100

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olkvida lån.

Not 55. Känslighetsanalys av skadeförsäkringens placeringsrisker

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet enligt placeringsklass. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 53, som behandlar försäkringsskulden. Förändringarna i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

	Effekt på resultatet, mn €		Effekt på eget kapital, mn €	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Noterade aktier -20 %	-159	-96	-127	-77
Valuta -20 %	-86	-30	-69	-24
Onoterade aktier -20 %	-16	-25	-12	-20
Fastigheter -20 %	-68	-64	-54	-51
Förändring av kreditspread, aktier -20 %	-77	-90	-61	-72
Förändring av kreditspread, aktier +20 %	52	55	42	44
Ränterisk +100 bp	-166	-122	-133	-98
Ränterisk -100 bp	187	133	150	106

Not 56. Skadeförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Marknadsrisken på grund av ränteförändringar följs genom att placeringarna klassificeras instrumentvis enligt duration. Försäkringsskuldens utjämnande inverkan på ränterisken har inte presenterats i tabellen, eftersom bara en del av försäkringsskulden har diskonterats med den administrativa räntan. (not 32).

Verkligt värde enligt löptid eller tidpunkten för räntejustering, mn €*	31.12.2023	31.12.2022
0-1 år	699	782
>1-3 år	813	738
>3-5 år	694	827
>5-7 år	415	353
>7-10 år	178	173
>10 år	131	22
Totalt	2 930	2 895
Modifierad duration	3,5	2,8
Effektiv ränta, %	2,4	1,4

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrev och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2023*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	203	24	36	45	7	37	351	12,0
Aa1-Aa3	173	66	100	58	24	46	467	15,9
A1-A3	63	258	195	119	70	18	723	24,7
Baa1-Baa3	153	392	311	163	57	12	1 087	37,1
Ba1 eller lägre	59	37	22	11	4	10	143	4,9
Intern rating	48	36	30	19	16	9	159	5,4
Totalt	699	813	694	415	178	131	2 930	100,0

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 2022*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	202	79	55	3	3	7	348	12,0
Aa1-Aa3	380	71	92	40	1	6	591	20,4
A1-A3	61	172	273	101	80	4	691	23,9
Baa1-Baa3	90	336	356	179	72	10	1 042	36,0
Ba1 eller lägre	41	45	26	7	6	4	128	4,4
Intern rating	9	35	25	24	11	-9	95	3,3
Totalt	782	738	827	353	173	22	2 895	100,0

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för skadeförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A3.

Den genomsnittliga återstående löptiden för skadeförsäkringens ränteportfölj är 3,8 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 57. Skadeförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2023	31.12.2022
USD	202	22
SEK	1	0
JPY	3	
GBP	1	7
Övriga	32	50
Totalt*	239	80

* Valutapositionen var 5,5 % (2,0 %) av placeringsbeståndet. Valutapositionen räknas ut som summan av enskilda valutors absolutvärden.

Not 58. Skadeförsäkringens motpartsrisk

Ratingfördelning, Moody's-motsvarighet, mn €	31.12.2023		31.12.2022	
	Placering*	Försäkring**	Placering*	Försäkring**
Aaa	351		348	
Aa1-Aa3	467	28	591	63
A1-A3	723	95	691	183
Baa1-Baa3	1 087	0	1 042	
Ba1 eller lägre	143		128	
Intern rating	159	42	95	40
Totalt*	2 930	165	2 895	287

* Inkluderar penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

** Inkluderar återförsäkrarens andel av försäkringsskulden och fordringar på återförsäkrare.

Not 59. Fördelningen av livförsäkringens placeringar

Allokeringfördelning för investeringstillgångar	31.12.2023		31.12.2022	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Penningmarknaden totalt	367	11 %	614	19 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	361	11 %	601	19 %
Derivat***	6	0 %	13	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	2 070	65 %	1 976	61 %
Stater	225	7 %	182	6 %
Investment Grade	1 519	47 %	1 469	45 %
Tillväxtmarknader och High Yield	156	5 %	161	5 %
Strukturerade placeringar****	170	5 %	163	5 %
Aktier totalt	546	17 %	419	13 %
Finland	82	3 %	44	1 %
Utvecklade marknader	343	11 %	240	7 %
Tillväxtmarknaderna	53	2 %	65	2 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	3	0 %	3	0 %
Kapitalinvesteringar	65	2 %	67	2 %
Alternativa placeringar totalt	36	1 %	38	1 %
Hedgefonder	36	1 %	38	1 %
Fastighetsinvesteringar totalt	180	6 %	189	6 %
Direkta fastigheter	13	0 %	24	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	168	5 %	165	5 %
Totalt	3 201	100 %	3 235	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Not 60. Fördelning av placeringar i SBR 2

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförts från Suomi-bolaget 2015 (SBR 1) bildades i samband med beståndsöverlåtelsen en separat balansräkning (SBR 1) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

Allokeringfördelning för investeringstillgångar	31.12.2023		31.12.2022	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Penningmarknaden totalt	30	5 %	47	8 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	30	5 %	47	8 %
Derivat***		0 %	0	0 %
Obligationslån och räntefonder totalt	497	88 %	503	86 %
Stater	108	19 %	122	21 %
Investment Grade	316	56 %	319	54 %
Tillväxtmarknader och High Yield	25	4 %	21	4 %
Strukturerade placeringar****	49	9 %	42	7 %
Aktier totalt	27	5 %	26	4 %
Utvecklade marknader	17	3 %	16	3 %
Tillväxtmarknaderna	2	0 %	2	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier		0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	7	1 %	8	1 %
Fastighetsinvesteringar totalt	9	2 %	10	2 %
Direkta fastigheter	0	0 %	0	0 %
Indirekta fastighetsplaceringar	9	2 %	10	2 %
Totalt	563	100 %	586	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 11 miljoner euro (-10). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 61. Fördelning av placeringar i SBR 2

Av det individuella livförsäkringsbestånd som överförs från Suomi-bolaget 2015 (SBR 2) bildades i samband med beståndsoverlätsen en separat balansräkning (SBR 2) med en vinstutdelningspolicy som avviker från den övriga livförsäkringsrörelsen.

	31.12.2023		31.12.2022	
	Verkligt värde* mn €	Andel (%)	Verkligt värde* mn €	Andel (%)
Allokeringsfördelning för investeringstillgångar				
Penningmarknaden totalt	84	7 %	106	8 %
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	84	7 %	106	8 %
Obligationslån och räntefonder totalt	1 094	86 %	1 168	86 %
Stater	346	27 %	390	29 %
Investment Grade	623	49 %	636	47 %
Tillväxtmarknader och High Yield	5	0 %	1	0 %
Strukturerade placeringar****	119	9 %	141	10 %
Aktier totalt	52	4 %	53	4 %
Utvecklade marknader	28	2 %	26	2 %
Tillväxtmarknaderna	3	0 %	3	0 %
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0	0 %	0	0 %
Kapitalinvesteringar	21	2 %	24	2 %
Fastighetsinvesteringar totalt	37	3 %	38	3 %
Direkta fastigheter	15	1 %	16	1 %
Indirekta fastighetsplaceringar	22	2 %	22	2 %
Totalt	1 266	100 %	1 365	100 %

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder samt marknadsvärdet på derivat.

*** Derivatens inverkan på allokeringen av tillgångsslagen (deltamotvärde).

**** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

Nettointäkterna från placeringar till verkligt värde var 18 miljoner euro (-16). Nettointäkterna har beräknats genom att från intäkterna från placeringstillgångarna dra av värdeförändringen i försäkringsskulden till marknadsvillkor.

Not 62. Känslighetsanalys av livförsäkringens placeringsrisker

I tabellen nedan beskrivs placeringsriskernas känslighet. Känslighetsgranskningen av diskonteringsräntan i anslutning till beräkningen av försäkringsskulden tas upp i not 53, som behandlar försäkringsskulden. Förändringar i placeringarna och försäkringsskulden tar ut varandra.

	Effekt på resultatet, mn €		Effekt på eget kapital, mn €	
	31.12.2023	31.12.2022	31.12.2023	31.12.2022
Noterade aktier -20 %	-100	-69	-80	-55
Valuta -20 %	-54	-21	-43	-17
Onoterade aktier -20 %	-14	-14	-11	-11
Fastigheter -20 %	-36	-38	-29	-30
Förändring av kreditspread, aktier -20 %	-60	-74	-48	-59
Förändring av kreditspread, aktier +20 %	41	44	33	35
Ränterisk +100 bp	-139	-115	-111	-92
Ränterisk -100 bp	167	135	133	108

Not 63. Känslighetsanalys av SBR 1-placeringsriskerna

Placeringsrisken relaterad till bestånd i de separata balansräkningarna har en buffert i form av en avsättning för framtida tilläggsförmåner. I nuläget räcker bufferten till för att täcka den negativa avkastningen på placeringstillgångarna enligt känslighetsanalyserna, och därför syns ingen direkt resultatpåverkan vid scenarier i enlighet med känslighetsanalysen. Avsättningen för framtida tilläggsförmåner i SBR1 är 89 miljoner euro (87).

Not 64. Känslighetsanalys av SBR 2-placeringsriskerna

Placeringsrisken relaterad till bestånd i de separata balansräkningarna har en buffert i form av en avsättning för framtida tilläggsförmåner. I nuläget räcker bufferten till för att täcka den negativa avkastningen på placeringstillgångarna enligt känslighetsanalyserna, och därför syns ingen direkt resultatpåverkan vid scenarier i enlighet med känslighetsanalysen. Avsättningen för framtida tilläggsförmåner i SBR2 är 157 miljoner euro (160).

Not 65. Livförsäkringens ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €*	31.12.2023	31.12.2022
0-1 år	520	570
>1-3 år	585	506
>3-5 år	596	674
>5-7 år	304	244
>7-10 år	128	153
>10 år	88	57
Totalt	2 221	2 204
Modifierad duration	3,3	2,8
Medelränta, %	2,1	1,3

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2023*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	150	35	50	26	23	19	304	13,7 %
Aa1-Aa3	146	38	69	32	16	37	338	15,2 %
A1-A3	57	176	162	82	38	10	524	23,6 %
Baa1-Baa3	121	284	269	141	41	9	865	39,0 %
Ba1 eller lägre	37	25	14	6	3	6	91	4,1 %
Intern rating	10	27	31	17	7	6	98	4,4 %
Totalt	520	585	596	304	128	88	2 221	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2022*, mn €								
År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	250	16	43	4	44		357	16,2 %
Aa1-Aa3	116	35	59	20	5	19	253	11,5 %
A1-A3	45	126	189	72	50	10	493	22,3 %
Baa1-Baa3	123	256	332	118	46	10	884	40,1 %
Ba1 eller lägre	29	35	20	4	5	3	96	4,4 %
Intern rating	8	38	31	25	4	15	121	5,5 %
Totalt	570	506	674	244	153	57	2 204	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för livförsäkringens ränteportfölj är enligt Moody's rating A3.

Den genomsnittliga återstående löptiden för livförsäkringens ränteportfölj är 3,8 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 66. SBR 1-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €*	31.12.2023	31.12.2022
0-1 år	58	62
>1-3 år	116	108
>3-5 år	126	176
>5-7 år	94	67
>7-10 år	54	56
>10 år	31	31
Totalt	479	500
Modifierad duration	4,5	4,3
Medelränta, %	2,1	1,0

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2023*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	11	9	15	17	21	8	81	16,8 %
Aa1-Aa3	21	6	16	15	7	16	79	16,6 %
A1-A3	2	34	30	21	10	6	102	21,3 %
Baa1-Baa3	15	59	54	38	15	1	182	37,9 %
Ba1 eller lägre	7	6	4	1	0	0	18	3,8 %
Intern rating	3	3	7	3	1		17	3,6 %
Totalt	58	116	126	94	54	31	479	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2022*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	2	12	40	12	27	11	105	20,9 %
Aa1-Aa3	41	13	14	8	5	13	93	18,6 %
A1-A3	3	23	45	13	7	5	96	19,3 %
Baa1-Baa3	5	49	63	26	12	2	158	31,6 %
Ba1 eller lägre	5	6	3	1	0	0	15	3,0 %
Intern rating	6	5	10	7	5		33	6,6 %
Totalt	62	108	176	67	56	31	500	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 1-ränteportföljen är enligt Moody's rating A2.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 1-ränteportföljen är 5,0 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 67. SBR 2-ränteplaceringars riskposition

Verkligt värde enligt löptid eller dag för omprissättning, mn €*	31.12.2023	31.12.2022
0-1 år	82	108
>1-3 år	212	238
>3-5 år	311	353
>5-7 år	195	144
>7-10 år	107	137
>10 år	115	106
Totalt	1 022	1 086
Modifierad duration	4,8	4,6
Medelränta, %	2,1	1,0

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån, konvertibla skuldebrevslån och räntefonder.

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2023*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	15	24	61	37	52	27	215	21,0 %
Aa1-Aa3	35	11	56	37	14	76	227	22,3 %
A1-A3	5	45	74	64	10	5	202	19,8 %
Baa1-Baa3	25	125	109	51	28	8	347	33,9 %
Intern rating	2	8	11	6	3		31	3,0 %
Totalt	82	212	311	195	107	115	1 022	100,0 %

Ränteportföljens löptids- och ratingfördelning 31.12.2022*, mn €

År	0-1	1-3	3-5	5-7	7-10	10-	Totalt	Andel, %
Aaa	2	63	85	45	69	36	300	27,6 %
Aa1-Aa3	63	22	35	25	18	62	226	20,8 %
A1-A3	10	60	80	30	15	3	197	18,2 %
Baa1-Baa3	25	87	134	32	23	6	308	28,3 %
Intern rating	8	6	19	13	11		56	5,1 %
Totalt	108	238	353	144	137	106	1 086	100,0 %

* Inkluderar inga kreditderivat.

Löptiden har angetts till löptidens slut. Om instrumentet har en Call-möjlighet, har löptiden angetts till den första möjliga Call-dagen.

Den genomsnittliga ratingen för SBR 2-ränteportföljen är enligt Moody's rating A1.

Den genomsnittliga återstående löptiden för SBR 2-ränteportföljen är 5,8 år (räknad på basis av Call-dagen och förfallodagen).

Not 68. Livförsäkringens placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2023	31.12.2022
USD	121	18
SEK	0	0
JPY	2	
GBP	0	7
Övriga	5	37
Totalt*	128	61

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 4,0 % av placeringsbeståndet (1,9 %).

Not 69. SBR 1-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2023	31.12.2022
USD	9	9
SEK	0	0
GBP	0	1
Övriga	6	6
Totalt*	16	16

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 2,8 % av placeringsbeståndet (2,8 %).

Not 70. SBR 2-placeringars valutarisk

Valutaposition, mn €	31.12.2023	31.12.2022
USD	29	28
SEK	0	0
GBP	0	1
Övriga	14	15
Totalt*	44	43

* Total nettovalutaposition.

Valutapositionen var 3,4 % av placeringsbeståndet (3,2 %).

Not 71. Livförsäkringens placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	304	357
Aa1–Aa3	338	253
A1–A3	524	493
Baa1–Baa3	865	884
Ba1 eller lägre	91	96
Intern rating	98	121
Totalt	2 221	2 204

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 72. SBR 1-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	81	105
Aa1–Aa3	79	93
A1–A3	102	96
Baa1–Baa3	182	158
Ba1 eller lägre	18	15
Intern rating	17	33
Totalt	479	500

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 73. SBR 2-placeringars motpartsrisk

Ratingfördelning, mn €	31.12.2023	31.12.2022
Moody's-motsvarighet	Placering*	Placering*
Aaa	215	300
Aa1–Aa3	227	226
A1–A3	202	197
Baa1–Baa3	347	308
Intern rating	31	56
Totalt	1 022	1 086

* Inkl. penningmarknadsplaceringar och insättningar, obligationslån och räntefonder.

Not 74. SBR 1-placeringars kreditrisk

	31.12.2023		31.12.2022		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde*, mn €	nominellt värde mn €	Verkligt värde*, mn €	nominellt värde mn €	Placeringar, förändring****	Kreditderivat, förändring*****
Exponeringar för kreditrisker						
Penningmarknaden totalt	30		47			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	30		47			
Obligationsslån och räntefonder totalt	497		503		0	0
Stater	108		122		0	
Investment Grade	316		319		1	0
Tillväxtmarknader och High Yield	25		21		-1	
Strukturerade placeringar***	49		42			
Aktier totalt	27		26			
Utvecklade marknader	17		16			
Tillväxtmarknaderna	2		2			
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0		0			
Kapitalinvesteringar	7		8			
Fastighetsinvesteringar totalt	9		10			
Direkta fastigheter	0		0			
Indirekta fastighetsplaceringar	9		10			
Totalt	563		586		0	0

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

**** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida ränteplaceringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Not 75. SBR 2-placeringars kreditrisk

	31.12.2023		31.12.2022		Förändring i verkligt värde till följd av förändring i kreditrisken	
	Verkligt värde*, mn €	Kreditderivat nominellt värde mn €	Verkligt värde*, mn €*	Kreditderivat nominellt värde mn €	Placeringar, förändring****	Kreditderivat, förändring*****
Exponeringar för kreditrisker						
Penningmarknaden totalt	84		106			
Penningmarknadsplaceringar och insättningar**	84		106			
Obligationsslån och räntefonder totalt	1 094		1 168		3	0
Stater	346		390		-1	
Investment Grade	623		636		3	0
Tillväxtmarknader och High Yield	5		1		0	
Strukturerade placeringar***	119		141			
Aktier totalt	52		53			
Utvecklade marknader	28		26			
Tillväxtmarknaderna	3		3			
Anläggningstillgångar och onoterade aktier	0		0			
Kapitalinvesteringar	21		24			
Fastighetsinvesteringar totalt	37		38			
Direkta fastigheter	15		16			
Indirekta fastighetsplaceringar	22		22			
Totalt	1 266		1 365		3	0

Inkluderar inte penningmarknadsplaceringar, placeringar i konvertibla skuldebrevslån.

* Inkluderar resultatregleringsräntor.

** Inkluderar köpeskillingsfordringar och -skulder.

*** Inkluderar lån med säkerhet i fastighet samt lånefonder och olikvida lån.

**** Löpande avkastning som dragits av från den totala avkastningen från likvida ränteplaceringar exkl. Penningmarknad och avkastningen på ränterörelsen i relation till EUR-swap-kurvan.

***** Total avkastning med direkta kreditriskderivat. Metoden lämpar sig inte för strukturerade placeringar.

Övriga noter

Not 76. Innehav i dotterföretag, strukturerade företag och gemensamma verksamheter

OP Gruppens struktur

I bilden invid beskrivs OP Gruppens struktur. Medlemsandelsbankerna bildar gruppens redovisningstekniska moderföretag. I OP Gruppen konsolideras utöver medlemsandelsbankerna också medlemsandelsbankernas viktigaste dotterbolag samt centralinstitutet OP Andelslag, dess dotterföretag, intresseföretag och olika samarbetsarrangemang.

OP Gruppens struktur

Förändringar i dotterföretag och strukturerade företag under räkenskapsperioden

Inga väsentliga förändringar under räkenskapsperioden.

Betydande dotterföretag som har konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2023

OP Gruppens betydande dotterföretag är sådana bolag, vars verksamhet kräver verksamhetstillstånd och andra företag som har central betydelse med hänsyn till affärsrörelsen. Alla betydande dotterföretag som konsolideras i koncernen är helägda, dvs. för deras del finns inga betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Företag	Hemort	Innehav, %	Andel av rösttalet, %
OP Andelslag	Helsingfors	100	100
OP-Bostadslånebanken Abp	Helsingfors	100	100
OP-Livförsäkrings Ab	Helsingfors	100	100
OP Detaljkunder Abp	Helsingfors	100	100
OP-Fondbolaget Ab	Helsingfors	100	100
Pivo Wallet Oy	Helsingfors	100	100
OP Företagsbanken Abp	Helsingfors	100	100
OP Kiinteistösjoiitus Oy	Helsingfors	100	100
OP Kapitalförvaltning Ab	Helsingfors	100	100
Pohjola Försäkring Ab	Helsingfors	100	100
OP Säilytys Oy	Helsingfors	100	100

I OP Gruppens bokslut konsolideras som dotterbolag dessutom 30 (34) OP Hem. OP Hem erbjuder förmedling av fastigheter och bostäder samt disponenttjänster och de är dotterbolag som ägs till 100%. Utöver OP Hem har konsoliderats 23 (26) andra dotterföretag.

Medlemsandelsbankerna i OP Gruppens tekniska moderbolag 2023

Bankens namn	Omslutning 31.12.2023, mn €	CET1-% 31.12.2023	Verkställande direktör 31.12.2023
Alajärven Op	392	42,0 %	Minna Sippola
Ala-Satakunnan Op	330	50,4 %	Jari Katila
Alavieskan Op	95	29,3 %	Antero Alahautala
Andelsbanken för Åland	647	25,8 %	Johnny Nordqvist
Andelsbanken Raseborg	516	27,3 %	Mats Enberg
Etelä-Karjalan Op	2 259	39,4 %	Petri Krohns
Etelä-Pirkanmaan Op	849	37,8 %	Juha Luomala
Etelä-Pohjanmaan Op	1 539	29,4 %	Olli Tarkkanen
Euran Op	299	52,2 %	Timo Viitanen
Haapamäen Seudun Op	79	53,4 %	Hannu Petjoi
Hailuodon Op	58	35,9 %	Jani Isomaa
Humpilan-Metsämaan Op	112	53,7 %	Jari Salokangas
Hämeen Op	4 231	31,6 %	Mika Helin
Janakkalan Op	503	50,4 %	Mikko Suutari
Jokilaaksojen Op	482	34,2 %	Juha Pajumaa
Jokioisten Op	161	33,2 %	Ville Aarnio
Joki-Pohjanmaan Op	440	33,2 %	Markku Niskala
Jämsän Seudun Op	426	63,6 %	Kari Mäkelä
Järvi-Hämeen Op	587	44,7 %	Teemu Sarhema
Kainuun Op	1 090	41,6 %	Teuvo Perätalo
Kangasalan Seudun Op	663	39,9 %	Jyrki Turtiainen
Kangasniemen Op	235	55,8 %	Seppo Laurila
Kemin Seudun Op	486	45,2 %	Heikki Palosaari
Kerimäen Op	111	48,0 %	Sakari Kangas
Keski-Pohjanmaan Op	1 595	30,9 %	Jyrki Rantala
Keski-Suomen Op	3 894	32,6 %	Pasi Sorri
Koitin-Pertunmaan Op	99	56,8 %	Jorma Somero
Korpilahden Op	124	40,1 %	Tuomas Uppsala
Kronoby Andelsbank	169	44,1 %	Kaj Nylund
Kuhmon Op	268	57,2 %	Martti Pulkkinen
Kuortaneen Op	91	37,0 %	Suvi-Katariina Kangastie
Kuusamon Op	343	32,3 %	Kari Kivelä
Kymenlaakson Op	2 372	39,5 %	Juha Korhonen
Laihian Op	133	33,0 %	Marja Tukeva
Lapin Op	127	41,1 %	Juha Teerialho
Lehtimäen Op	89	25,5 %	Veli-Jussi Haapala
Lemin Op	108	26,9 %	Petteri Mattila
Limingan Op	159	27,9 %	Pirjo Ruottinen
Liperin Op	286	34,4 %	Jukka Asikainen
Lounaismaan Op	2 092	37,9 %	Jouni Hautala
Lounaisrannikon Op	892	30,4 %	Sami Peura
Lounais-Suomen Op	797	48,5 %	Markku Pelkonen
Luumäen Op	132	57,4 %	Tiia Pesonen
Länsi-Kymen Op	684	31,4 %	Saila Rosas
Länsi-Suomen Op	3 686	44,0 %	Matti Kiuru
Maaningan Op	203	33,6 %	Ari Väänänen
Mouhijärven Op	105	35,4 %	Kirsi Soltin
Multian Op	100	47,3 %	Arto Laitinen
Nagu Andelsbank	104	22,9 %	Alice Björklöf
Nakkila-Luvian Op	309	39,3 %	Jussi Kuvaja
Niinijokivarren Op	91	69,1 %	Kaisa Markula
Nilakan Seudun Op	223	37,4 %	Eeva Karppinen
Op Harjuseutu	157	34,7 %	Sanna Metsänranta
Op Vakka-Auranmaa	1 087	45,0 %	Lasse Vehviläinen
Outokummun Op	196	56,7 %	Ari Karhapää
Paltamon Op	90	48,8 %	Maarit Korpinen
Pedersörenejdens Andelsbank	599	32,3 %	Agneta Ström-Hakala
Petäjäveden Op	113	46,9 %	Anu Liimatainen
Pohjois-Hämeen Op	615	38,9 %	Pertti Pyykkö
Pohjois-Karjalan Op	2 602	38,5 %	Jaana Reimasto-Heiskanen
Pohjois-Savon Op	3 795	37,2 %	Mikko Vepsäläinen
Pohjolan Op	6 911	29,1 %	Keijo Posio

Polvijärven Op	183	52,2 %	Ari Noponen
Posion Op	160	53,5 %	Vesa Jurmu
Pudasjärven Op	278	47,8 %	Pertti Purola
Pulkkilan Op	59	47,0 %	Marja Hyvärinen
Punkalaitumen Op	118	62,0 %	Hannu Juhe
Purmo Andelsbank	53	31,5 %	Tony Hellman
Raahentienoon Op	808	43,2 %	Kalle Arvio
Rantasalmen Op	167	37,4 %	Jaana Vänskä
Rautalammin Op	95	39,4 %	Esko-Pekka Markkanen
Riistaveden Op	151	23,7 %	Ismo Salmela
Rymättylän Op	96	32,9 %	Mikko Pajola
Sallan Op	120	46,3 %	Jaakko Ovaskainen
Satapirkkan Op	1 482	45,6 %	Janne Pohjolainen
Savitaipaleen Op	152	52,7 %	Samppa Oksanen
Siikajoen Op	71	27,7 %	Jukka Jaurakkajärvi
Siikalatvan Op	108	35,8 %	Jarmo Pistemaa
Suomenselän Op	1 174	39,4 %	Mika Korkia-aho
Suur-Savon Op	2 804	37,6 %	Leena Nikula
Sydänmaan Op	463	41,9 %	Juha Mäki
Taivalkosken Op	113	35,3 %	Piia Mourujärvi
Tampereen Seudun Op	5 532	25,7 %	Jani Vilpponen
Tervolan Op	106	31,4 %	Jussi Kuittinen
Tervon Op	83	27,8 %	Jani Kääriäinen
Turun Seudun Op	4 822	23,0 %	Petteri Rinne
Tuusniemen Op	190	31,8 %	Jari-Pekka Raatikainen
Tyrnävän Op	142	22,6 %	Antto Joutsiniemi
Utajärven Op	251	41,4 %	Terttu Hagelin
Uudenmaan Op	21 291	17,6 %	Olli Lehtilä
Vaara-Karjalan Op	550	47,7 %	Raili Hyvönen
Vasa Andelsbank	1 456	28,2 %	Ulf Nylund
Vehmersalmen Op	138	28,4 %	Petri Tyllinen
Vesannon Op	101	39,4 %	Katri Korhonen
Vimpelin Op	107	44,0 %	Matti Mäkinen
Ylitornion Op	134	46,5 %	Laura Harju-Autti
Ylä-Kainuun Op	344	38,5 %	Eija Sipola
Yläneen Op	85	55,4 %	Heikki Eskola
Ylä-Pirkanmaan Op	537	33,3 %	Leena Selkee
Ylä-Savon Op	585	47,6 %	Mikko Paananen
Ylä-Uudenmaan Op	1 044	41,2 %	Mikko Purmonen
Ypäjän Op	90	51,1 %	Kirsi-Marja Hiidensalo

Strukturerade företag som har konsoliderats i koncernbokslutet

OP Gruppen fungerar som placerare och förvaltare av placeringsfonder i olika placeringsfonder för att få intäkter från placeringar och olika provisionsintäkter. I OP Gruppens bokslut konsolideras 2 (2) fastighetsfonder. Fonderna har klassificerats som strukturerade företag, eftersom OP Gruppens bestämmande inflytande inte baserar sig på rösträtt utan på styrning av relevanta verksamheter, exponering mot fonders rörliga avkastningar samt organisering av fondens förvaltning. Till de här fonderna anknävs också de innehav utan bestämmande inflytande som är mest betydelsefulla med hänsyn till gruppen.

I tabellen nedan redovisas de strukturerade företag som har ett betydande innehav utan bestämmande inflytande.

Namn	Hemort	Huvudsaklig bransch	Innehav, % 2023	Innehav, % 2022	Innehav utan bestämmande inflytande, %
Real Estate Funds of Funds II Ky	Helsingfors	Fastighetsfond	27,8	27,8	72,3

Sammanfattning av finansiell information om dotterföretag med väsentliga innehav utan bestämmande inflytande

I tabellen nedan presenteras en sammanfattning med finansiell information om de dotterföretag som med hänsyn till OP Gruppen har ett väsentligt innehav utan bestämmande inflytande. Den finansiella informationen motsvarar de siffror som redovisas i dotterföretagens bokslut, i vilka gjorts justeringar av bl.a. verkligt värde för att siffrorna ska motsvara OP Gruppens redovisningsprinciper. Siffrorna anges före eliminering av interna affärstransaktioner.

Sammanfattning av balansräkningen

Mn €	Real Estate Fund of Funds II Ky	
	2023	2022
Likvida medel	0	0
Placeringar	0	2
Övriga tillgångar	1	1
Tillgångar totalt	2	3
Övriga skulder	-1	-1
Skulder totalt	-1	-1
Nettotillgångar	3	5
Akkumulerade innehav utan bestämmande inflytande	2	3

Sammanfattning av rapport över totalresultat

Omsättning	-1	-1
Vinst eller förlust från kvarvarande verksamheter efter skatt	-1	0
Totalresultat	-1	0
Totalresultat hänförligt till innehav utan bestämmande inflytande	-1	0
Vinstandelar betalda till innehav utan bestämmande inflytande	0	0

Sammanfattning av kassaflöden

Nettokassaflöde från affärsrörelsen	1	0
Nettokassaflöde för finansiering	-1	0
Nettoförändring i likvida medel	0	0
Likvida medel vid början av räkenskapsperioden	0	0
Likvida medel vid slutet av räkenskapsperioden	0	0

Gemensamma verksamheter

I OP Gruppens bokslut konsolideras cirka 647 (712) fastighetsbolag som gemensam verksamhet genom att konsolidera den andel av fastighetsbolagets tillgångsposter som motsvarar OP Gruppens innehav. Klassificeringen av gemensamma verksamheter har gjorts i enlighet med affärsrörelsens art även om OP Gruppen har bestämmande inflytande i en del av fastighetsbolagen. Aktierna i fastighetsbolagen berättigar till att besitta vissa lägenheter, av vilka en del är i OP Gruppens eget bruk. Varje delägare i ett ömsesidigt fastighetsbolag ansvarar för sin andel av bolagets lån. Av de här gemensamma verksamheterna utgör en del OP Gruppens kontorsnät i Finland och de ingår i balansräkningen i immateriella tillgångar i not 26. De övriga fastighetsbolagen är förvaltningsfastigheter och de ingår i not 23.

Sammanfattning av effekten på balansräkningen av konsolideringen av gemensamma verksamheter

Mn €	2023	2022
Rörelsefastigheter	50	111
Förvaltningsfastigheter	527	561
Tillgångar totalt	577	672
Skulder totalt	1	3

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2023

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Hämeenkiivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	57
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	54
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50
Kiinteistö Oy Espoon Siuntiontie 3	Esbo	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Hatanpääkatu 1	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50

De mest betydande gemensamma verksamheter som konsoliderats i OP Gruppens bokslut 2022

Namn	Hemort	Bransch	Innehav
Asunto Oy Oulun Kalevankulma	Uleåborg	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Ansatie 5	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Hämeenkiivi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Jyväskylän Kassatalo	Jyväskylä	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Koskikatu 9	Joensuu	Fastighetsinnehav och förvaltning	57
Kiinteistö Oy Tampereen Hämeenkatu 12	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Vammalan Torikeskus	Vammala	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Mikkelin Forum Oy	St. Michel	Fastighetsinnehav och förvaltning	87
As Oy Lappeenrannan Mariankulma	Villmanstrand	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis II	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy STC Viinikkala	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 1	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Grand Cargo Terminal 2	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Vantaan Kisällintie 13	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Tikkurilan Kauppatalo Oy	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	54
Kiinteistö Oy Kouvolan Karhut	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Vuosaaren Pohjoinen Ostoskeskus	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Kanta-Sarvis I	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50
Kiinteistö Oy Koskitammi	Tammerfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Helsingin Frantseninkatu 13	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Topeliuksenkatu 41b	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50
Kiinteistö Oy Tuusulan Jatke	Tusby	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Keskinäinen Kiinteistö Oy Marikko	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Koivuhaan Yrityskeskus	Vanda	Fastighetsinnehav och förvaltning	100
Kiinteistö Oy Aleksis Kiven katu 21-23	Helsingfors	Fastighetsinnehav och förvaltning	50

I koncernbokslutet har upptagits andelen av tillgångsposter under gemensamt bestämmande inflytande samt av de skulder som hänförs till dem.

Andelar i icke konsoliderade strukturerade företag

OP-fonderna förvaltas av OP-Fondbolaget Ab som ingår i OP Gruppen. OP-Fondbolaget Ab anlitar OP Kapitalförvaltning Ab som portföljförvaltare för många av de fonder som bolaget förvaltar. Dessutom förvaltar OP Kiinteistösiijointus Oy, som ingår i gruppen, flera fastighetsfonder. I de flesta fonder styr förvaltningsbolaget betydande funktioner genom att fatta placeringsbeslut i enlighet med fondens stadgar. OP Gruppens företag har inte sådana innehav i övriga av ovan nämnda företag förvaltade fonder som exponerar gruppen betydligt för objektets rörliga avkastning och som därmed medför en konsolideringsskyldighet.

OP Gruppen får för icke konsoliderade fonder förvaltningsprovisionsintäkter som ingår bland provisionsintäkterna i resultaträkningen. Dessutom får OP Gruppen i egenskap av placerare intäkter från icke konsoliderade fonder som bokförts bland nettointäkter från placeringsverksamhet beroende på den balanspost som placeringarna har bokförts på i balansräkningen.

OP Gruppens placeringar i OP-fonder och i Pohjola Kiinteistösiijointus Oy:s fonder har i balansräkningen redovisats bland investeringstillgångar. OP Gruppens förlustrisk begränsar sig till placeringens balansvärde. Placeringarna i icke konsoliderade fonder som förvaltas av OP Gruppen uppgick 31.12.2023 till totalt 349 miljoner euro

Not 77. Ländervisa uppgifter

OP Gruppen verkar huvudsakligen i Finland. OP Företagsbanken Abp har emellertid filialer som bedriver bankrörelse och finansiell verksamhet i Estland, Lettland och Litauen.

2023

Namn		Hemort
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial	Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial	Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial	Litauen

Uppgifter om finansiell ställning 31.12.2023, mn €	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	54	65	119	238
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	11	9	22	42
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	3	4	4	12
Antal anställda totalt i personarbetsår	41	38	48	127

2022

Namn		Hemort
OP Corporate Bank plc Estonian Branch	filial	Estland
OP Corporate Bank plc Latvian Branch	filial	Lettland
OP Corporate Bank plc Lithuanian Branch	filial	Litauen

Uppgifter om finansiell ställning 31.12.2022, mn €	Estland	Lettland	Litauen	Totalt
Den sammanlagda avkastningen av affärsverksamheten	19	18	30	67
Den sammanlagda vinsten eller förlusten före skatt	6	5	14	25
Den sammanlagda inkomstskatten under räkenskapsperioden	1	0	3	4
Antal anställda totalt i personarbetsår	39	37	44	120

Not 78. Närståendetransaktioner

OP Gruppens närstående består av de företag som konsolideras i OP Gruppens bokslut, intresseföretagen, nyckelpersoner i ledande ställning och deras nära familjemedlemmar samt övriga närstående företag. Till nyckelpersonerna i ledande ställning i OP Gruppen räknas OP Gruppens chefsdirektör, OP Andelslags direktionsledamöter och direktörer som rapporterar direkt till chefsdirektören, OP Andelslags styrelseordförande, styrelseledamöter i styrelsen samt ledamöterna och i förvaltningsrådet. Till närstående till en nyckelperson i ledande ställning räknas också bolag, i vilka en nyckelperson i ledande ställning eller en nära familjemedlem till sådan har bestämmande inflytande. Övriga närstående företag är OP Gruppens personalfond och OP-Eläkesätiö.

På lån beviljade till närstående tillämpas bankens normala kreditvillkor. Lånen är bundna till de referensräntor som tillämpas allmänt.

Affärstransaktioner mellan OP Grupp och dotterföretag som hör till dess närstående har eliminerats vid koncernkonsolideringen, och de ingår inte i siffrorna i den här noten.

Närståendetransaktioner 2023

Tusen euro	Nyckelpersoner i		Övriga
	Intresseföretag	ledande ställning	
Krediter	110 241	15 787	
Inlåning	2 746	11 369	27 910
Räntetäckter	149	154	488
Räntekostnader	1 233	537	3 905
Premietäckter		63	9 650
Provisionsintäckter	1	39	
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden		8 303	
Närståendeeinnehav			
Antalet andelar, st.		255	

Närståendetransaktioner 2022

Tusen euro	Nyckelpersoner i		Övriga
	Intresseföretag	ledande ställning	
Krediter	110 233	16 285	
Inlåning	3 936	10 720	32 856
Räntetäckter	1 333	146	
Räntekostnader	142	8	36
Premietäckter		62	6 073
Provisionsintäckter	1	30	
Provisionskostnader		7	15 792
Nedskrivningar av krediter			
Löner och arvoden samt resultatlöner			
Löner och arvoden		5 209	
Närståendeeinnehav			
Antalet andelar, st.		240	

Ersättningar till nyckelpersoner i ledande ställning

Centralinstitutet OP Andelslag har en styrelse som består av chefsdirektören under dennas anställningstid och 9–13 övriga ledamöter som väljs av förvaltningsrådet. Styrelsen väljer årligen inom sig en ordförande och en vice ordförande, som inte kan vara chefsdirektören. Chefsdirektören är verkställande direktör för OP Andelslag.

Direktionen fungerar som centralinstitutets ledningsgrupp och chefsdirektörens stöd vid ledningen av centralinstitutet och dess koncern, vid beredningen av strategiska riktlinjer, vid beredningen och verkställandet av betydande eller till sin karaktär principiella operativa ärenden samt vid säkerställandet av att den interna kontrollen fungerar. Till direktionen hör utöver chefsdirektören direktörer som är underställda chefsdirektören. Till direktionen hör för närvarande utöver chefsdirektören sju övriga ledamöter. Till nyckelpersoner i ledande ställning räknas också tre direktörer som rapporterar direkt till chefsdirektören.

Uppsägningstiden för OP Gruppens chefsdirektör, övriga ledamöter och ersättaren vid OP Andelslags direktion samt för arbetsgivaren är 6 månader. Då anställningen upphör i fall som separat bestäms i direktörsavtalet betalas utöver lön för uppsägningstid till chefsdirektören en summa som motsvarar penninglönen för högst 12 månader samt till övriga ledamöter och ersättaren en summa som motsvarar penninglönen för högst 6 månader.

Chefsdirektörens pensionsålder är 65 år. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. Chefsdirektören omfattas av ett tilläggs pensionskydd från pensionsstiftelsen OP-Eläkesäätiö. Den intjänade pensionen hos stiftelsen kan betalas ut också före pensionsåldern enligt stadgarna som s.k. fribrevspension, om anställningen hos OP Gruppen upphör. Kostnaderna för chefsdirektörens tilläggs pensionsförsäkring i enlighet med IAS19 var 123 000 euro (326 000). Styrelseledamöternas arvoden omfattas av ArPL. För styrelseledamöterna har inte ingåtts några tilläggs pensionsförbindelser.

Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat före 2018 är 63 år. Pensionsåldern för de direktionsledamöter som börjat 2018 motsvarar den lägsta pensionsåldern enligt ArPL. Pensionsförmånerna bestäms i enlighet med pensionslagarna och OP Gruppens egna pensionsplaner. OP Gruppens pensionsplaner beskrivs närmare i not 34 i bokslutet.

Tusen euro	2023	2022
Avgiftsbestämda pensionskostnader enligt ArPL	1 816	1 678
IFRS-kostnad för frivilliga tilläggs pensioner	173	481
Pensionsåtagande för frivilliga tilläggs pensioner	10 541	8 643
Avgiftsbestämda tilläggs pensionskostnader	469	411

De avgiftsbestämda pensionskostnaderna enligt ArPL omfattar arbetstagarens och arbetstagarens andelar.

Not 79. Händelser efter räkenskapsperioden

Inga väsentliga händelser efter bokslutsdagen.

Bokslutsutlåtande

Vi har godkänt verksamhetsberättelsen och det konsoliderade bokslutet för den ekonomiska helhet som avses i 9 § i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker, OP Gruppen, för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2023. Verksamhetsberättelsen och bokslutet föreläggs och delges OP Andelslags ordinarie andelsstämma.

Helsingfors den 5 mars 2024

OP Andelslags styrelse

Jaakko Pehkonen
Styrelseordförande

Timo Ritakallio
OP Gruppens chefdirektör

Jarna Heinonen

Matti Kiuru

Katja Kuosa-Kaartti

Kati Levoranta

Pekka Loikkanen

Tero Ojanperä

Riitta Palomäki

Petri Sahlström

Olli Tarkkanen

Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts en revisionsberättelse

Helsingfors den 6 mars 2024

KPMG Oy Ab
Revisionsammanslutning

Juha-Pekka Mylén
CGR

Detta dokument på svenska är en översättning av den ursprungligt finska revisionsberättelsen. Endast den finska originala revisionsberättelsen är juridiskt bindande.

Revisionsberättelse

Till OP Andelslags medlemmar

Revision av bokslutet

Uttalande

Vi har utfört en revision av det konsoliderade bokslutet avsett i lagen om en sammanslutning av inlåningsbanker för OP Gruppen för räkenskapsperioden 1.1–31.12.2023. Bokslutet omfattar OP Gruppens konsoliderade balansräkning, resultaträkning, rapport över totalresultatet, rapport över förändringarna i eget kapital, rapport över kassaflöden och noter till bokslutet inklusive väsentlig information om redovisningsprinciper.

Enligt vår uppfattning ger det konsoliderade bokslutet en rättvisande bild av OP Gruppens ekonomiska ställning och av resultatet av dess verksamhet och kassaflöden för året i enlighet med internationella IFRS-redovisningsstandarder, så som de antagits av EU.

Vårt uttalande i denna rapport är förenligt med innehållet i den kompletterande rapport gällande OP Andelslags -koncernen som överlämnats till OP Andelslagets styrelse och revisionsutskott.

Grund för uttalandet

Vi har utfört vår revision i enlighet med god revisionssed i Finland. Vårt ansvar enligt god revisionssed beskrivs närmare i avsnittet *Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet*.

Vi är oberoende i förhållande till de konsoliderade samfund som tillsammans bildar OP Gruppens bokslut enligt de etiska kraven i Finland som gäller den av oss utförda revisionen och vi har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa.

Andra tjänster än revisionstjänster som tillhandahållits samfund tillhörande OP Gruppen är enligt vår bästa kunskap och övertygelse i enlighet med bestämmelserna för dylika tjänster i Finland och vi har inte tillhandahållit förbjudna tjänster som avses i revisorsförordningens 537/2014 artikel 5.1. De andra tjänster än revisionstjänster som vi tillhandahållit framgår ur not 15 till OP Gruppens konsoliderade bokslutet.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Materialitet

Den tillämpande materialiteten påverkar omfattningen av revisionen. Materialiteten har bestämts på basen professionellt omdöme och styr valet av revisionsåtgärder, tidpunkten för och omfattningen av revisionen samt bedömningen av noterade felaktigheter i förhållandet till bokslutet som helhet. Nivån på den av oss bestämda materialiteten baserar sig på vår bedömning av storleken av felaktigheter som ensamma eller tillsammans rimligen kan anses inverka på ekonomiska beslut som användare av bokslutet gör. Vi har också tagit i betraktande felaktigheter och/eller potentiella felaktigheter vilka på grund av kvalitativa faktorer enligt vår uppfattning är materiella för användarna av bokslutet.

För revisionen särskilt betydelsefulla områden

Särskilt betydelsefulla områden för revisionen är de områden som enligt vår professionella bedömning var de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision. Dessa områden behandlades inom ramen för revisionen av, och i vårt ställningstagande till bokslutet som helhet, men vi ger inga separata uttalanden om dessa områden. De viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter som avses i EU förordningens 537/2014 artikel 10.2 c är inkluderade i beskrivningarna av för revisionen särskilt betydelsefulla områden nedan.

Vid vår revision har vi beaktat risken att ledningen förbigår kontroller. Detta har omfattat en bedömning av om det finns indikationer på ledningens medvetna förhållande till dessa, vilket kan medföra en väsentlig risk för felaktigheter till följd av oegentligheter.

FÖR REVISIONEN SÄRSKILT BETYDELSEFULLA OMRÅDEN

HUR IFRÅGAVARANDE OMRÅDEN BEAKTATS I REVISIONEN

Fordringar på kunder - värdering (bokslutets noter 1, 6, 21 och 37)

Fordringar på kunder totalt 97,8 miljarder euro är den mest väsentliga balansposten i OP Gruppens bokslut och utgör 61 % av balansomslutningen.

I beräkningen för förväntade kreditförluster (ECL) enligt IFRS 9 *Finansiella instrument*-standarderna används antaganden, uppskattningar och ledningens bedömningar som hänför sig till bland annat sannolikheten och beloppet av förväntade kreditförluster samt definitionen av betydande ökning i kreditrisken.

Utvecklingen och osäkerheten i den ekonomiska omgivningen kan öka kreditrisken och realiseras som en ökning av förväntade kreditförluster.

Beräkningsparametrarna för förväntade kreditförluster uppdateras och preciseras på basen av hur kreditrisken utvecklats, beräkningsprocessens validering och utveckling samt regelverksförändringar och -krav.

Till följd av fordringarnas betydande balansvärde, de i värderingen använda beräkningsmodellernas komplexitet samt ledningens bedömningar är värderingen av fordringar ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bedömt hur anvisningarna gällande kreditgivning har följts och utvärderat hanteringen av kreditrisken samt kontroller och principer hänförliga till bokföring och övervakning av fordringar i samfunden i OP Andelslagskoncernen.

Vi har utvärderat kalkylmetoderna för de förväntade kreditförlusterna och i beräkningen använda centrala antaganden samt testat kontroller hänförliga till beräkningsprocessen för förväntade kreditförluster och kreditriskmodellerna.

Granskningens mest centrala delområden har varit de mest betydande faktorerna inom ECL-beräkningen som förutsätter ledningens bedömning, de kassflödesbaserade ECL-beräkningar som baserar sig på specialistbedömningar samt omräkning av för de mest centrala ECL-modellerna och känslighetsanalyser.

Vi har även utvärderat grunden för de tillfälliga extra avsättningar som baserar sig på ledningens bedömning (management overlay).

KPMGs IFRS- och finansieringsspecialister har deltagit i granskningen.

Vi har också bett separata utlåtanden av revisorerna för de övriga samfund som konsolideras i OP Gruppen om att man i samfunden som konsolideras har följt de instruktioner som OP Andelslaget har givit gällande finansieringsprocessen.

Härutöver har vi utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsnoter gällande fordringar och förväntade kreditförluster.

Värdering av finansiella tillgångar och derivatinstrument (bokslutets noter 1, 11, 22, 23 och 37)

Balansvärdet på finansiella tillgångar uppgår till 21,9 miljarder euro och innehåller främst placeringar som redovisas till verkligt värde. Värdet på derivatinstrument under tillgångar uppgår till 3,4 miljarder euro och derivatinstrument under skulder till 3,3 miljarder euro och innehåller derivat för handel och säkringsändamål. Derivatinstrument värderas till verkligt värde i bokslutet.

Det verkliga värdet på finansiella instrument fastställs på basen av prisnoteringar på fungerande marknader eller basen av OP Gruppens egna värderingsmodeller då tillgång till marknadsnoteringar inte finns. Fastställandet av verkligt värde på finansiella tillgångar och derivatinstrument inkluderar bedömning, speciellt gällande de instrument för vilka det inte finns offentliga marknadsnoteringar att tillgå. Värderingen av riskkapitalfonder och fastighetsplaceringar kan dessutom inkludera en tidsfördröjning.

I och med att IFRS 17 standarden Försäkringsavtal började tillämpas, upphörde tillämpningen av det tillfälliga undantaget för klassificering av eget kapital instrument och fondplaceringar relaterade till placeringsverksamheten i OP Gruppens försäkringsbolag. I bokslutet klassificerades försäkringsbolagets placeringar i enlighet med IFRS 9 till placeringar till verkligt värde via resultat och värderingsdifferensen som tidigare bokats upplöstes från fonden för verkligt värde till ackumulerade vinstmedel 1.1.2022.

Då värdet på finansiella tillgångar och derivatpositionerna är betydande och värderingen av illikvida placeringar inkluderar ledningens bedömningar har värderingen av ifrågavarande poster definierats som ett för revisionen särskilt betydelsefullt område.

Vi har utvärderat sakligheten av OP Gruppens bokslutsprinciper och värderingsmetoder samt testat bokföringen och värderingen av finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Vi har bedömt den redovisningsmässiga behandlingen och värderingsprocessen av derivatinstrument i förhållande till kraven i IFRS standarderna.

I samband med bokslutsgranskningen har vi jämfört de för finansiella tillgångar och derivatinstrument använda verkliga värdena med marknadsnoteringar och övriga externa priskällor, bedömt riktigheten av basadata som använts vid värderingen samt rimligheten av använda antaganden och bedömningar.

Gällande övergången till IFRS 17 utvärderade vi omklassificeringen av försäkringsbolagets placeringar och den härtill relaterade bokföringsmässiga behandlingen.

Vi har även fördjupat oss i de nedskrivningsprinciper och -metoder OP Gruppen tillämpat för finansiella tillgångar.

KPMGs IFRS- och finansieringsspecialister har deltagit i granskningen.

Härtill har vi bedömt sakligheten av bokslutsnoterna för finansiella tillgångar och derivatinstrument.

Försäkringsavtalsskulder och ibruktagning av IFRS 17 (bokslutets noter 1, 3, 8, 9 och 32)

Försäkringsavtalsskulderna som i OP Gruppens balansräkning uppgår till 11,6 mrd. euro är en post för vars kvantifiering används olika försäkringsmatematiska antaganden, beräkningsmetoder och modeller.

OP Gruppen har tillämpat IFRS 17 standarden från och med den 1.1.2023. IFRS 17 standarden inverkar på värderingen, redovisningen och presentationen av OP Gruppens skadeförsäkrings- och livförsäkringsprodukter i bokslutet. Vid övergången har resultat- och balansräkningens siffror för år 2022 justerats. Övergångens inverkan har beskrivits i not 3.

Värderingen av försäkringsavtalsskulderna och implementeringen av IFRS 17 förutsätter betydande bedömningar av ledningen gällande bland annat fastställande av diskonteringsränta, annan än till finansieringsrisken hörande riskjustering, förväntade kassaflöden och försäkringskyddsenheter samt val av övergångsmetod.

Försäkringsavtalsskuldens ränterisk säkras med derivat- och ränteinstrument.

Beräkningen av försäkringsavtalsskulderna baserar sig på uppgifter som fås från flera olika IT-system samt en kombination av dessa. Databaserna är stora och den datamängd som systemen behandlar är stora. Övergången till IFRS 17 har krävt förändringar till IT-systemen och beräkningsprocesserna.

Balansvärdet för försäkringsavtalsskulderna är betydande och beräkningen av skulden är förknippad med komplicerade försäkringsmatematiska modeller. Implementeringen av IFRS 17 har krävt betydande bedömningar och tolkningar varför försäkringsavtalsskulderna och ibruktagandet av IFRS 17 standarden har definierats som ett för revisionen särskilt betydelsefullt område.

I våra granskningsåtgärder har ingått en utvärdering av beräkningen och redovisningen av försäkringsavtalsskulderna gentemot kraven i IFRS 17 standarden.

Vi har bedömt den till redovisningen av försäkringsavtalsskulderna förknippade processen för intern kontroll och nyckelkontroller samt den i beräkning använda basinformationens fullständighet och riktighet.

Vi har utvärderat rimligheten av de centrala försäkringsmatematiska metoderna och antagandena (förväntade kassaströmmar, diskonteringsränta, riskjustering gällande annat än finansiella risker och fastställande av försäkringskyddsenheter) och beslut baserade på ledningens bedömningar gällande implementeringen och tillämpningen av den nya standarden.

Vi har genom omräkning testat beräkningsreglerna som används i OP:s IFRS 17 system.

Vi har utrett principerna för säkringen av försäkringsavtalsskuldernas ränterisk.

Ett stort antal specialister från KPMG har deltagit i granskningen, speciellt aktuarie och IT-specialister

Vi har gjort en bedömning av den ingående balansen 1.1.2022 gällande IFRS 17 och de tillämpade metoderna för övergången.

Härtill har vi utvärderat presentationen och bilageuppgifterna inklusive bilageuppgifterna gällande IFRS 17 övergången.

Den finansiella rapporteringens kontrollomgivning och informationssystem

---

De för bokslutets uppgörande viktigaste funktionerna inom OP Gruppen är beroende av informationsteknologi. Informationssystemens roll är central för såväl kontinuitets- och incidenthantering som för säkerställande av en korrekt finansiell rapportering. Den till den finansiella rapporteringen hänförliga systemomgivningen och enskilda IT-systems applikationskontroller har en avgörande betydelse för revisionens inriktning.

Då det konsoliderade bokslutet för OP Gruppen baserar sig på ett stort antal informationsflöden från en mångfald av IT-system har vi definierat den finansiella rapporteringens systemomgivning som ett område av särskild betydelse för revisionen.

Vi har bildat oss en uppfattning om de informationssystem och kontrollomgivningen som är förknippade med den finansiella rapporteringen. Vi har testat funktionen av kontrollerna för den finansiella rapporteringen.

Granskningen har likaså omfattat övervakningen och hanteringen av centrala informations- och transaktionsflöden, användarrättigheter, förändringshantering och systemens gränssnitt samt utlagd IT verksamhet.

Vi har testat hur kontinuiteten i huvudbokföringen förverkligats, central datamigration och konversionen förknippade med strukturförändringar i rapporteringen samt utvärderat allmänna IT kontroller för det IT systemet för ekonomifunktionen och för IT systemet som används för kvantifiering och värdering av försäkringsavtalssskulderna.

Granskningsåtgärderna har i betydande grad omfattat substansgranskning samt data-analyser för den finansiella rapporteringens olika delområden.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för bokslutet

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för upprättandet av bokslutet och för att det konsoliderade bokslutet ger en rättvisande bild enligt internationella IFRS-redovisningsstandarder, så som de antagits av EU på det sätt som närmare beskrivs i noterna till bokslut och för att bokslutet ger en rättvisande bild samt uppfyller de lagstadgade kraven. Styrelsen och verkställande direktören ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta ett bokslut som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag.

Vid upprättandet av bokslutet ansvarar styrelsen och verkställande direktören för bedömningen av OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om man avser att likvidera OP Gruppen, upphöra med verksamheten eller inte har något annat realistiskt alternativ än att göra något av detta.

Revisorns ansvar för revisionen av bokslutet

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida bokslutet som helhet innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska beslut som användare fattar med grund i bokslutet.

Som del av en revision enligt god revisionssed använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- Identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i bokslutet, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.
- Skaffar vi oss en förståelse av den del av OP Gruppens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- Utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i ledningens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- Drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och verkställande direktören använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av bokslutet. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om OP Gruppens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i bokslutet om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om bokslutet. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att ett OP Gruppen inte längre kan fortsätta verksamheten.
- Utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i bokslutet, däribland upplysningarna, och om bokslutet återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.
- Inhämtar vi tillräckliga och ändamålsenliga revisionsbevis avseende den finansiella informationen för enheterna eller affärsaktiviteterna inom OP Gruppen för att göra ett uttalande avseende OP Gruppens konsoliderade bokslut. Vi är ensamt ansvariga för vårt uttalande.
- Revisionen av OP Gruppens konsoliderade bokslut baserar sig på OP Andelslags -koncernens och medlemsbankernas bokslut och revisionsberättelser som avgetts för OP Gruppens konsoliderade bokslut.

Vi kommunicerar med OP Andelslagets förvaltningsorgan avseende, bland annat, revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den, samt betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat under revisionen.

Vi förser också OP Andelslagets förvaltningsorgan med en bekräftelse om att vi har följt relevanta yrkesetiska krav avseende oberoende, och kommunicerar alla relationer och andra förhållanden som rimligen kan påverka vårt oberoende samt i tillämpliga fall tillhörande motåtgärder.

Av de frågor som kommuniceras med OP Andelslagets förvaltningsorgan fastställer vi vilka frågor som varit de mest betydelsefulla för räkenskapsperiodens revision och som därför utgör de för revisionen särskilt betydelsefulla områdena. Vi beskriver dessa områden i revisionsberättelsen såvida inte lagar eller andra författningar förhindrar upplysning om frågan eller när, i ytterst sällsynta fall, vi bedömer att en fråga inte ska kommuniceras i revisionsberättelsen på grund av att de negativa konsekvenserna av att göra det rimligen skulle väntas vara större än allmänintresset av denna kommunikation.

Övriga rapporteringsskyldigheter

Uppgifter om revisionsuppdraget

Vi har fungerat som av OP Andelslags andelsstämma vald revisor från 2002 oavbrutet i 22 år.

Övrig information

Styrelsen och verkställande direktören ansvarar för den övriga informationen. Den övriga informationen omfattar verksamhetsberättelsen. Vårt uttalande om bokslutet täcker inte övrig information.

Vår skyldighet är att läsa den övriga informationen i samband med revisionen av bokslutet och i samband med detta göra en bedömning av om det finns väsentliga motstridigheter mellan den övriga informationen och bokslutet eller den uppfattning vi har inhämtat under revisionen eller om den i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter. Det är ytterligare vår skyldighet att bedöma om verksamhetsberättelsen har upprättats enligt gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Enligt vår uppfattning är uppgifterna i verksamhetsberättelsen och bokslutet enhetliga och verksamhetsberättelsen har upprättats i enlighet med gällande bestämmelser om upprättande av verksamhetsberättelse.

Om vi utgående från vårt arbete på den övriga informationen, drar slutsatsen att det förekommer en väsentlig felaktighet i verksamhetsberättelsen, bör vi rapportera detta. Vi har ingenting att rapportera gällande detta.

Helsingfors den 6 mars 2024

KPMG OY AB

JUHA-PEKKA MYLÉN
CGR

Oberoende revisors rapport gällande OP Gruppen:s ESEF-bokslut

Till styrelsen för OP Andelslag

Vi har utfört ett uppdrag som ger rimlig säkerhet huruvida konsoliderade bokslutet som ingår i OP Gruppen:s elektroniska bokslut OPRyhma-2023-12-31-sv.zip för räkenskapsperioden 1.1.-31.12.2023 har märkts upp med iXBRL-märkningar i enlighet med kraven i artikel 4 i EU kommissionen delegerade förordning 2018/815 (ESEF RTS).

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Styrelsen och verkställande direktören är ansvariga för att verksamhetsberättelsen och bokslutet (ESEF-bokslutet) har upprättats i enlighet med kraven i ESEF RTS. Detta ansvar inkluderar:

- att upprätta ESEF-bokslutet i XHTML-format i enlighet med artikel 3 i ESEF RTS
- att märka upp det i ESEF-bokslutet inkluderade konsoliderade bokslutets primära räkningar, noter och företagsidentifieringsdata med iXBRL-märkningar i enlighet med artikel 4 i ESEF RTS samt
- att säkerställa överensstämmelse mellan ESEF-bokslutet och det reviderade bokslutet.

Styrelsen och verkställande direktören är också ansvariga för sådan intern kontroll som de anser nödvändig för att upprätta ESEF-bokslutet i enlighet med kraven i ESEF RTS.

Revisorns oberoende och kvalitetsstyrning

Vi är oberoende av bolaget i enlighet med de etiska krav som tillämpas i Finland för det uppdrag vi har utfört och vi har uppfyllt våra övriga etiska skyldigheter enligt dessa krav.

Revisorn tillämpar den internationella standarden för kvalitetsstyrning ISQM 1, enligt vilken revisionsföretaget ska utforma, implementera och använda ett system för kvalitetsstyrning inklusive riktlinjer eller rutiner avseende efterlevnad av yrkesetiska krav, standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i författningar och föreskrifter.

Revisorns ansvar

I enlighet med uppdragsavtalet uttalar vi oss om huruvida konsoliderade bokslutet som ingår i ESEF-bokslutet till väsentliga delar har märkts upp i enlighet med kraven i artikel 4 i ESEF RTS. Vi har utfört vårt uppdrag gällande rimlig säkerhet i enlighet med den internationella standarden för bestyrkandeuppdrag ISAE 3000.

Granskningen omfattar åtgärder för att inhämta bevis om huruvida;

- konsoliderade bokslutets primära räkningar inkluderade i ESEF-bokslutet till väsentliga delar har märkts upp med iXBRL-märkningar i enlighet med kraven i artikel 4 i ESEF RTS;
- noterna till konsoliderade bokslutet och företagsidentifieringsdata inkluderade i ESEF-bokslutet till väsentliga delar har märkts upp med iXBRL-märkningar i enlighet med artikel 4 i ESEF RTS samt
- ESEF-bokslutet och det reviderade bokslutet överensstämmer.

Typen, tidpunkten och omfattningen av de valda revisionsåtgärderna baserar sig på revisorns bedömning. Detta inkluderar en bedömning av risken för en väsentlig avvikelse från kraven i ESEF RTS på grund av fel eller oegentligheter.

Vi anser att vi har inhämtat tillräckliga och ändamålsenliga bevis som grund för vårt uttalande.

Uttalande

Enligt vår uppfattning har de i konsoliderade bokslutets primära räkningar, noter och företagsidentifieringsdata för räkenskapsperioden 1.1-31.12.2023 som ingår i OP Gruppen:s ESEF-bokslut OPRyhma-2023-12-31-sv.zip till väsentliga delar markerats i enlighet med kraven i ESEF RTS.

Vårt uttalande gällande revisionen av OP Gruppen:s konsoliderade bokslut för räkenskapsperioden 1.1.-31.12.2023 återfinns i revisionsberättelsen daterad 6.3.2024. I denna rapport avger vi inget revisionsuttalande eller andra bestyrkanden gällande konsoliderade bokslutet.

Helsingfors den 13 mars, 2024

KPMG OY AB

Juha-Pekka Mylén
CGR